Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՏԷՐԹ ԻՆՃԻԼԼԵՐԻՆ ՄԻԹԱՊԱԳԱՏԸ

33554

ՏԷՕՐԹ ԻՆՃԻԼԼԷՐԻՆ ՄԻԻԹԱՊԱԳԱԹԸ

ՎԵՐ. ՄԻՊԱՐ Ց. ՄՆՋԵՐԵԱՆ

1913

ԹԱԼԱՍ

ՔԷՇԻՇԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

ԻՍԹԱՆՊՈԼ

ՔԷՇԻԵՆԱՆ
ՄԱՔՊԱԱ ՎԷ ՄԻԽԱԷԼԼԻՏԽԱՆԷՍԻ
Նo. 11

335554

ՅԻՍՈՒՍ ՏԷՆԻՋ ՔԷՆԱՐԸՆՏԱ ՕԹՈՒՐՄԱԳՏԱ

ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷ

«Տէօրթ Ինճիլլէրին միւխ ապագաթը» Սթիվընզ վէ Պըրթըն (Stevens and Burton) նաման միւէլլիֆլէրին էսէրինտէն թէրճէմէ էտիլմիշ օլըպ էմր ի թէրճէմէտէ Տօգ. Վ. Փոսթըն տախի էմէյի սէպգաթ էթմիշ տիր։

Հէր նէ գատար թամմ տէյիլ իսէ տէ, միւմքին ի մէրթէպէ Ցիսուսըն էօմրիւնիւն վագըալարընը Թարիխի սըրայլէ թէրթիպ էթմէյէ չօգ էմէք վէրիլմիշ տիր։

4 Ինճիլլէրի պու քիթապտա օլաբըլը չէքլտէ թէրթիպ վէ թանզիմ էթմէքլէ

(Ա.) Ցիսուսըն էօմրիւնիւ տահա մուայյէն թարզտա միւթալէա էթմէյէ սուհուլէթ վէրիլմիշ օլուր.

(Բ) Հէր պիր վագըա քէնտի թէֆէրրուաթըյլէ եէք նաղարտա զահիր օլուր.

(Գ) Մէքեաթիպ ի ատիյէ վէ ալիյելերտէ մուգայէսէ իչիւն սուհուլէթպախշ վէ միւֆիտ պիր խըտմէթ իֆա էտիլմիշ օլուր։

Պու քիթապըն իպթիտասընտա գօնուլմուշ օլան «Մալիւմաթ ը մուհիմմէնին» թէրթիպ վէ թանզըմը իչիւն 10-12 գատար միւգթէտիր մուէլլիֆլէրին ասարընա միւրաճէաթ օլընմըշ տըր։

Իմտի Ցիսուսը գալգէն սէվիպ՝ Անըն էօմրիւնիւ քէնտի էօմրիւ վէ սիյրէթի էթմէք իսթէյէն հէր պիր ֆէրտէ պու քիթապըն էյի պիր միւրշիտ օլմասը մէմուլ օլունուր։

Թալաս. ՄԻՊԱՐ Ց. ՄՐՆՁԵՐԵԱՆ

ՄԱԼԻՄԱԹԸ ՄՈՒՀԻՄՄԷ

Պիլինմէսի էլգէմ օլան պազը մունիմմ խուտուսաբ պէր վէճի ի աբի տէօրթ բազմիլիր ալրընտա պէյան օլունը։

Էվվէլա. Տէօրթ Ինճիլլէրին մունարրիր վէ բարիխ ի բահրիր։

Սանիէն. Տէօրթ Ինճիլլէրին գանօնը.— եախոս, Ինճիլլէրին գանօնիմ օլմասընընն բարիխի։

Սալիսէն. Սալթ Ցիտուրն էլեալիարը։ Պու իմի զրամ տր.

(1) Շիր հալինտէ (վազլարը),

(2) Նէար հալինտէ. միճիզլէրի, բեմսիլլէրի, միրեալէմէլէրի, տուալարը վէ սօն էլալիարը։

Բաշիէն. Ցիտուրն տինի հայաթը, եախոս

Ցիտուրն էօնրու՝ իլհամը Իլահինին բեճեսիտի հալինտէ։

Ցիտուրն էօնրու՝ Ալլահնն հայաթընընն իզիարը հալինտէ, եանի, Ցիտուրն իսան իզրարը վէ օլ իսան իզրարընընն բեճեսիտի օլան էօնրու։

(Իշտու 4 մունիմմ խուտուսար, 4 մեպիէալեր բահրընտա իզահ օլունանճագ տրրլար։)

ՄԷՊԱԷՍ 1.

ՏԷՕՐԹ ԻՆՃԻԼԼԷՐԻՆ ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ ՎԷ ԹԱՐԻԽ Ի ԹԱՇՐԻՐԻ

Տէօրթ Ինճիլլէրին մուհարրիրի հալինտէ մարուֆ օլան զաթլար, Մատթէոս, Մարկոս, Ղուկաս վէ Յովհաննէս տիրլէր։ Ղուկաս քէնտի Ինճիլինին իպթիտասընտա (1. 1—4) պիզզաթ Ինճիլին մուհարրիրի քէնտի օլտըղընը այզդա պիլտիրմիշ տիր։ Լաքին Մատթէոս, Մարկոս վէ Յովհաննէս Ինճիլլէրինին մուհարրիրլէրի 2ճի ասրտան ասր ը հազըրատէք քիլիսէ թարաֆընտան պիլա իթիրազ Մատթէոս, Մարկոս վէ Յովհաննէս օլտըգլարը գապուլ օլունմուշ տըր։

Իլք ասրըն սոնլարընտան 2ճի ասրըն օրթասընատէք, Խրիսթիյան քիլիսէլէրի աղիմ թէատտիյէ միւպթէլա օլտուգլարընտան քիլիսէլէրտէ ռիմուզի թապիրաթ(*) վէ ռէսմլէր իսթիմալինէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլմուշ իտի։ Էզճումլէ «Յիսուս Քրիստոս Իպնուլլահը» պիր պաղրգ, Մատթէոսը պիր ասէտ, Մարկոսը պիր արսլան, Ղուկասը պիր պուղա, վէ Յովհաննէսի պիր գարթալ իլէ ռէմզ վէ ռէսմ էթմիշ տիրլէր։

Պիլա շիւպհէ պու ռէմզ վէ ռէսմլէր թէսատիւֆիւ տէյիլ, իլլա պիր մանա վէ մագսէտէ մէպնի անլէրէ թաթպիգ էտիլմիշ տիր։

«Յիսուս Քրիստոս Ալլահըն օղլու» լուղէթլէրինին Եունանիճէսինին իլք հարֆլարը եան եանա գօնուլտըգտա «Իխթիս» օլուր քի Եունանիճէտէ պալըգ տէմէք տիր։ Պու սէպէպտէն Խրիսթիյանլար պիր մէքթուպ եա միւքեալէմէտէ պալըգ ռէսմ ու ռէմզիյէ Յիսուսը իմա էտէրլէր իտի։

Մատթէոս Ինճիլինտէ Յիսուս՝ գուվվէթ, մէրհամէթ վէ հիքմէթ սահիպի պիր մէլէք հալինտէ ռէսմ էտիլմիշ տիր։ Պու էճլտէն Քրիստոսըն ինսանի վէ շահանի սըֆէթ ի մախսուսէլէրինի իմա էթմէք իւզրէ Մատթէոս ինսան սուրէթինտէ ռէմզ վէ թէրսիմ էտիլմիշ տիր։

(*) Ռիմուզի թապիրաթ։ Պաղը իսմլէրի Եունանիճէ հուրուֆաթըն ռագամի գըյմէթիյլէ պէյան էտէրլէր իտի։ Մէսէլա. Ἰησοῦς = 10 + 8 + 200 + 70 + 400 + 200 = 888։ Վահիտէ Նէրօն իսմի-ռաթօր Νέρον = 665։ Շէօյլէ քի Վահի քիթապընտաքի ռագամլար ռիմուզի թապիրաթ տըրլար։

Մարկոս՝ քէնտի Ինճիլինտէ Յիսուսը Իպնուլլահ, զէմինին Բապպը, ֆաթիհ, հէր չէյէ գաիր վէ Յուդանին արսլանը օլան պիր զաթ հալինտէ բէսմ էթտիյի էճլտէն, անին բիմուզի բէսմի Արսլան տբր։

Ղուկաս՝ քէնտի Ինճիլինտէ Յիսուսին գուրպան օլմաղա բաղի օլան մուհապպէթ, վագֆիյէթ վէ գուվվէթինի պէյան էթտիյի իչուն անին բիմուզի բէսմի պուղա տբր։

Յովհաննէս՝ Ինսանի զաաֆ պուլուխլարընտան գարթալ կիպի եիւքսէքլէրէ ուչուպ, պիզէ ուլուհիյէթին էսրարընը վէ հայաթ ը էպէտիյէնին գուվվէթինի քէշֆ ու պէյան էթմէք մազսէտիյլէ հազիգաթ նուրընա քէսքին պիր կէօզ իլէ պագաբղը իչուն, անը զարթալ բէսմիյլէ բէմզ էթմիշ տիրլեր։

Իմտի տէօրթ Ինճիլ մուհարրիրլերինին 1. էօմրիւ, 2. Ինճիլլերինին թարիխ ի թահրիրի վէ 3. Ինճիլլերի եազմագտա նօզթա ի նազարլարը հազրընտա փէք մուխթասար մալիւմաթ վերիլէճէ ֆ տիր։

Էվվելքի. ՄԱՏԹԷՈՍ

1. *Մատթէոսին եօնրիւ.— Մարկ. 2·14 վէ Ղուկ. 5·27տէ անին իսմի էվվէլա Ղեւի օլուպ Յիսուսին չակիրտի օլարգտան սոնրա անա Մատթէոս (Ալլահին աթիյէսի տէմէք) թէսմիյէ օլընտըղը զանն ը ղալիպ տիր։ Յիսուս քէնտի ալէնի խրամէթինէ պաշլամասընտան պիր սէնէ սոնրա իտի քի, պիր կիւն կափառնայումտա կէօմրիւք մահալընտան կէչէրքէն օրատա Ղեւիյի կէօրիւպ անա «Արտըմճա կէլ» տէյու պույուրտու։ Պիր սէնէտէն պէրու կափառնայում վէ ճիվարընտա ազիմ միւճիզէլէր վէ ճիպ քէլամլար իլէ իչէմէքտէ օլան Յիսուսին չէօհրէթինի իչիտիպ պէքլէնիլէն մէսիհին պու զաթ օլտուղունա թէեագգիւն էթմիշ օլան Մատթէոս տէրհալ կէօմրիւք տաիրէսիյլէ հիսապընը քէսիպ Յիսուսին արտընճա կիթմիշ տիր։ Բիվայէթ օլունտուղունա կէօրէ պու զաթ Յիսուս կիպի չօգճա Փալէսթին տիյարընը տօլաշըպ սըրֆ Եէհուտի գավմընա վազ էյլէմիշ վէ պիլմէյիզ դաչ սէնէ սոնրա Հապէշիսթանտա... (պիր բիվայէթէ կէօրէ Սանհէտարիմին հիւքմիւյլէ) չէհիտ օլմուչ տբր։

2. *Մատթէոս Ինճիլինին թարիխ ի թահրիրի.— Պու պապտէ մուսատտաղ պիր մալիւմաթ էլան-էլտէ էտիլմէմիշ օլտուղընտան (Հէսթինկզ Պայպլ Տիքշընէրի) բիվայէթէն իհթիմալ օլան Թ. Մ. 62յի խապեր վերէպիլիրիզ։ Մատթէոս՝ մէմուրիյէթի իգթիզասընտան Եունանի վէ Իպրանի եախօտ Արամի լիսանլարընա աշինա օլուպ՝ բիվայէթէ նազարէն Ինճիլինի Իպրանիլէրէ խիթապէն Արամի լիսանտա թահրիր էյլէմիշ վէ Թ. Մ. 85տէ Եունանիճէյէ թէրճէմէ օլունմըշ։ Իպրանիճէ լիսան ումումի օլմաբընտան, Իպրանիճէ (Արամի) մէթն զաիպ օլմուշ, ամմա Եունանիճէ ումումի օլտըղընտան, քիլիսէ Եունանիճէ մէթնի մուհաֆազա էյլէմիշ տիր։*

3. *Մատթէոս Ինճիլինի եազմագտա մուհարրիրին նօզթա ի նազարը.— Ունութմամալը քի, Մատթէոս պիր Ֆէրիսի չերիաթ մուալլիմի օլմայընպ, անճագ ագիլ, օգումուչ վէ Ատ ը Աթիգին իխպարաթ ը փէյղամպէրանէսինտէն Մէսիհի մէլեքիւթ մէմուլարընա ֆիքրի տօլու պիր եէհուտի իտի։ Ինճիլինի սըրֆ Եէհուտիլէրէ եազը, վէ քէնտինին ասլ մագսէտի, Նազարէթլի Յիսուսին Եէհուտի միլլէթինէ մինէլ գաիմ վատ օլունմուչ Մէսիհ վէ Մէլիք իտիյինի Եէհուտիլէրէ պէյան էթմէք իտի։ Պունուն իչուն (ա) Յիսուսին նէսէպ ճէտվէլինի Դաւիթ վէ Աբրահամատէք իզլէտի, (բ) Եէհուտիլէր Մէսիհին վասթասըյլէ տիւնեատա թէէսիս օլընաճագ հիւքիւմէթի «Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ» վէ «Մէլէքիւթ Ուլլահ» թապիրաթըյլէ եատ էթտիքլէրինտէն, քէնտի Ինճիլինտէ մէզքիւր թապիրլէրլէ Յիսուսին մէլէքիւթինիւ իզահա չալըշը, (գ) Նէպէվվիյաթին իթմամը Եէհուտիլէր իչուն զիգըյմէթ պիր պուրհան սայըլաբաղընտան, Մատթէոս Յիսուսին էօմրիւնիւ միւմքին մէրթէպէ Նէպէվվիյաթլէ թաթպիգ էտիպ Յիսուսին հայաթընտա անլէրին իթմամ օլունտըղընը կէօսթէրմէյէ չալըշը։

Սանիկն. ՄԱՐԿՈՍ

1. Մարկոսըն հօտրիւ.— Անըն ասլ Եէհուտի խամի Յովհաննէս (Ամալ. 15.37) տիր։ Ամալ. 13.13տէ բէսուլլէրէ բէֆագաթ էթտիյինտէ Մարկոս հիչ զիքր օլունմայըպ «Յովհաննէս» տէնիլմիչ տիր։ անըն Լաթին խամի վէ լաղապը Մարկոս տըր։ Կող. 4.10տան անլաշըլըյօր քի Մարկոս՝ Բառնաբասըն հէմշիրէսի Մարիամըն (Ամալ, 12.12) օղլու օլուպ անըն փէտէրի նամալիմ տիր։ Մարկոսըն վալիտէսի Մարիամ Երուսաղէմտէ մուդիմ, օլտուգճա զէնկին վէ իլք Խրիսթիյանլարտան միւմինէ պիր գատըն օուպ, անըն խանէսինտէ իլք քիլիսէ չօգ իհթիմալար ադտ էթմիշ տիր։ Մարկոսըն նէ զէման Խրիսթիյան օլտուղը նամալիմ իսէ տէ, բիվայէթէ կէօրէ միւմանիլէյհ Յիսուսըն 70 չակիրտլէրինտէն պիրի տիր վէ Դեթսեմանիտէ «քէթէն պէղնէ սարըլմըշ օլան կէնտին» պու Մարկոս օլտուղու զանն օլունույօր։ Ա. Պետ. 5.13տէ Պետրոսըն անա «օղլում» տէմէսի, միւմանիլէյհին Պենտէկոսթէտէ Պետրոսըն վազըյէ թէվպէ էտէնլէրտէն պիրի օլտուղունա տէլալէթ էտիյօր։ Մարկոս Թ. Մ.45տէ Պողոս վէ Բառնաբաս իլէ Երուսաղէմտէն Անթաքիյա կէլթմիշ, Թ. Մ. 48տէ այնի բէսուլլար իլէ թէքրար սեյեահաթ էթմիշ, Թ.Մ.61—63տէ Պողոս Առաքեալ իլէ Բօմատա անըն մահպուսիյէթի էսնասընտա անա խըտմէթ էթմիշ վէ Ա. Պետ. 5.13տէն անլաշըլըր քի Պետրոս իլէ պիրլիքտէ Պապիլօնտա պուլընմըշ, պատէհու Պապիլօնտան Ասիա ի Սուղրայա ավտէթ էթմիշ տիր. չէօյլէ քի Թ. Մ. 68տէ Պողոս Առաքեալ Թիմօթէօսա Մարկոսը տա պէրպէր ալըպ Բօմայա կէթիրմէսինի թէնպիհ էտիյօր։ Հէման օ սըրալարտա իհթիմալ քի Պետրոս տախի Բօմայա կէլմիշ վէ քիլիսէնին պու իլքի ամուտլարը օրատա չէհիտ օլտուգտան սոնրա բիվայէթէ նազարէն Մարկոս Մըսրա կիտիպ Իսքէնտէրիյէտէ պիր քիլիսէ թէչքիլինէ մուվաֆֆագ օլմուշ վէ օրատա չէհիտէն վէֆաթ էթմիշ տիր։

2. Մարկոս Ինճիլինին թարիխ ի թահրիրի.— Պու Ինճիլին զէման ը թահրիրի թամամ մուայէնէ տէյիլ իսէ տէ, անլաշըլտըղընա կէօրէ մէզքիւր Ինճիլ Բօմատա, Պետրոս վէ Պողոս Առաքեալլարըն չէհիտ օլմալարընտան ազ էվվէլ, հանի, Թ. Ա. 67—68տէ, Բօմալըլար իչիւն եազըլմըշ տըր։ Լաքին Յովհան Ոսկեբերան պու Ինճիլին Իսքէնտէրիյէտէ եազըլմըշ օլտուղունու, Կղեմէս, Եւզեբիոս վէ Հէրոնիմոս իսէ Բօմատա եազըլտըղընը թէէքիտ էտիյօրլար։ Ֆագաթ միւֆէսսիրլէր պիլ իթթիֆագ Մարկոս Ինճիլինին՝ Պետրոսըն մուավէնէթ վէ թասդիկիյլէ եազըլտըղընը գապուլ էտիյօրլար։

3. Մարկոս Ինճիլինէտ մուհարրիրին նօգրա ի նազարը.— Մարկոս քէնտի Ինճիլինի Բօմալըլարա վէ պիւթիւն թաիֆէլէրէ խիթապէն եազմըշ օլտուղընտան, անըն մագսէտի Քրիստոսըն զաթընը, սիյրէթինի վէ ճիւմլէ միլլէթլէր իչիւն հազրլանմըշ խէլասը թաիֆէլէրէ պիլտիրմէքտէն իպարէթ տիր։ Պու վասի թասավվուր Մարկոս իչիւն թապիի իսի, չիւնքի սէպավէթինտէն պէրու խանէլէրի բէսուլլէրէ վէ իլք քիլիսէյէ այզգ օլտուղու կիպի իհթիմալէն պիզզաթ Յիսուսը տախի միւսաֆիր էթմէք չէրէֆինէ նաիլ օլմուշ վէ թաիֆէլէրին բէսուլլէրի իլէ թաիֆէլէր արասընտա իչէմիշ վէ Ալլահըն ազիմ խէլասընը պիրիրին տիրենայա ատա օլտուղունու էօյրէնմիշ իսի։

Սանիկն. ՂՈՒԿԱՍ

1. Ղուկասըն հօտրիւ.— Ղուկաս՝ Մաքէտոնիատան Անթաքիյա կէլմիշ Արիսթոքրաթիք (էչրաֆ թաղըմը) պիր ատլէյէ մէնսուպ վէ Եունանի պիր զաթ օլուպ, սոնրատան Եէհուտիլիկի գապուլ էթմիշ պիր հէքիմ իսի։ Եունանլէր պէյնինտէ հէքիմլէր ալիմ վէ ֆէյլէսոֆ մէրթէպէսինտէ կէօրէսիլտիյինտէն Ղուկաս միւթէպէր հէմ տէ Պողոս Առաքեալա սէվկիւլիւ պիրի իսի։ Ղուկաս Եունան քիթապէթինէ այինա վէ միւգթէտիր գալէմ սահիպի իսի. անըն Ամալ ը Ռուսուլ քիթապը հագգընտա՝ «Շիմտիյէ գատար եազըլմըշ օլան էն միւքէմմէլ քիլիսէ թարիխի տիր» տէնիլմիշ տիր։ Ղուկաս Խրիսթիյան օլտուգտան սոնրա գարըսը վէ չօճուգլարը օլմայըպ Պողոս Առաքեալ իլէ չօգ սէյեահաթտա պուլունտու, վէ անընլէ պէրապէր տէնիզ ֆուրթունալարընտա վէ հապստա տախի բէֆագաթ էթտի։ Բիվայէթ օլունուր քի, Իսքէնտէրիյէտէ իլքինճի Եպիսկոպոս թային օլունտու վէ նիհայէթ 74 սիննինտէ Ասիյատա վէֆաթ էթտի։ Պաղըլար «էճէլիյլէ» պաչգալար «Տօմէթիանըն թահթ ը հիւքմիւնտէ Պիթինիատա չէհիտէն վէֆաթ էթտի» տէրլէր։ Վէ Դօնոթանթիյօսըն 20նճի սէնէսինտէ քէմիքլէրի Ասիյատան Իսթանպօլա նագլ էտիլմիշ տիր։

2. Ղուկաս Ինճիլինին թարիխ ի թահրիրի.— Ղուկաս՝ Ինճիլինի պաղըլարըն զանընճա Թ, Մ. 54—60տա, վէ Իքսէր քիմսէլէրին զանընճա, Պողոս Առաքեալ իլէ Գայսէրիյէտէ կէչիրտիքլէրի (Ամալ. 24. 22) իքի սէնէ զարֆընտա հանի Թ. Մ.58—60 սէնէլէրինտէ թահրիր էթմիշ տիր։

3. Ղուկաս Ինճիլինէտ մուհարրիրին նօգրա ի նազարը.— Ղուկաս քէնտի Ինճիլ վէ քիլիսէ թարիխինի նա՞սըլ վէ քիմ՞ խիթապէն եազտըղընը հէր իքի քիթապընըն իլք այէթլէրի միւքէմմէլ թարզտա պէյան էտէրլէր։ Պու այէթլէրտէ զիքր օլունան Թէօֆիլօս պաղըլարըն զանընճա Բօմալը վէ Բօմատա ֆազիլ պիր զաթ վէ Քրիստոս հագգընտա մալիմաթը պիրի իտիյէտէ, Ղուկաս պունունլէ Բօմատա տօսթ օլուպ՝ անը իհանտա ատպիթ գըլմագ իչիւն պու Ինճիլի վէ Ամալ. քիթապլարընը թահրիր էյլէտի։ Ղուկաս Թէօֆիլօսա խիթապէն եազտըղը կիպի, թաիֆէլէրին թէնվիրի իչիւն տախի թահրիր էթտիյինի 2. 31, 32տէն անլարըզ։ «Էյի Սամարիալը,» «Ղարպ օլմուշ գոյուն,» «Ղարպ օլմըշ ադչէ» վէ «Միւսրիֆ օղուլ» թէմսիլլէրի Ալլահըն մուհապպէթինին ճիւմլէ հէլաք օլմուշ միլլէթլէրէ թէմտիտ օլունտուղունու իլան էտէրլէր։ Ղուկաս Աւետարանիչ պու քիթապտա Յիսուսը էյի պիր հէքիմ վէ պէչէրիյէթին խէզասեեարը հալինտէ բէսմ էտէր։

Բասիեն. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

1. Յովհաննէսին հօրին.— Որ զաթ Պէյթսայտատա թէվէլլիւտ էթմիշ օրուպ կափառնայումտա իգամէթ էթմէքտէ իսի։ Փէտէրինին իսմի Զէպէտի օրուպ՝ Գալիլէա տէնիզինտէ պիր գաչ գայըզ, պիր գաչ տա խատէմէսի պուլունան պիր պալըգճը իսի. վալիտէսինին իսմի Սալօմի օրուպ Մարկ. 15. 4, Մատթ. 27. 56 վէ Յովհ. 19. 25 տէն անլաշըլմըշընա կէօրէ իհթիմալէն պու գատըն Յիսուսըն վալիտէսի Մարիամըն հէմշիրէսի իսի, վէ սոնրատան Յիսուսա խըտմէթ էտէն գարըլարտան պիրի օլմուշ տըր։ Յովհաննէս իհթիմալէն Թ. Մ. 1—5 զէմանլարընտա թէվէլլիւտ էթմիշ տիր։ Յովհաննէս Յիսուսա չակիրտա օլտուզընտա Յիսուս անը օլ գատար սէվմի քի, միւմկինէ «Յիսուսըն սէվտիյի չակիրտա» թէսմիյէ օլունտը։ Յիսուս Գողգոթատա քէնտի վալիտէսինի Յովհաննէսէ թագտիմ էթտի։ Միւմկինէ Թ. Մ. 50յէտէք Երուսաղէմտէ գալտը. (Սմալ. 8. 14—25 վէ Գաղ. 2. 1—9)։ Պատէհու անլաշըլմըշընա կէօրէ, Երուսաղէմտէն Եփեսոսա կէչտի, վէ բիվայէթ օլունուր քի Յիսուսըն վալիտէսի Մարիամը տախի օրայա կէօթիւրտիւ վէ մէրգումէ օրատա վէֆաթ էթտի։ Յովհաննէս իսէ էօմրիւնիւն նիհայէթինէտէք Ասիանըն եէտի քիլիսէլէրինի (Վահի 1—3 պապ. լարտա գիքր օլունուրլար) զիյարէթլէ մէշղուլ պուլունուպ, Միլատըն պիրինճի սարը էվախըրընտա թագրիպէն 100 եաշընտա օլտուզու հալտէ Եփեսոստա վէֆաթ էյլէմիշ տիր։

2. Յովհաննէս Ինճիլինին թարիխ ի թահրիրի։ Յովհ. Ինճիլինէ գիր օլունան վազրաղար.— Ինճիլին թարիխ ի թահրիրինի (ա) Երուսաղէմին խարապընտան (Թ. Մ. 70տէն) սոնրայա վէ (բ) խուսուսի օլարագ քիլիսէտէ զուհուրա կէլէն Հերակլիկոսըղա մախսուս ֆէլսէֆէնին զուհուրունտան սոնրայա աթֆ էթմէք թապիի կէօրիւնիւյօր։ Իհթիմալ օլան թարիխ, Միլատըն 75—100 արասընտա, պէլքի Թ. Մ. 95 տիր։ Էյէր Ինճիլին թարիխ ի թահրիրի 75—95 սըրալարընտա իսէ, մահալը թահրիրի Եփեսոս վէ ճիվարը օլսա կէրէք տիր։

3. Յովհ. Ինճիլինին թահրիրինէ մոռհարրիրին նօգթա ի նազարը.— Պիր բիվայէթէ նազարէն Յովհաննէս Եփեսոստա իքէն Սէրինթոս նամ պիր ալիմին հերետիկոս թալիմիյէ գարշըլաշը վէ պու գապլը իթիզալը պասընրմագ իչին Ինճիլինի եազտը։ Ֆագաթ Յովհ. Ինճիլի մատէմ քի պիր ֆէլսէֆէ իլէ պաշլայօր, տէմէք քի քէնտի գարշըսընտա սաիր պիր ֆէլսէֆէ վար իսի։ Յովհաննէսին Ինճիլինտէքի ֆէլսէֆէ, անըն ճէրհ էթմէք իսթէտիյի ֆէլսէֆէնին նէվինի աղ չօգ խայալ էթիրիր։ Յովհաննէսին «Եէհուտիլէրին Ֆըսհ պայրամը,» «Եէհուտիլէրին Խայմէ պայրամը» կիպի թապիրաթ իսթիմալ էթմէսի, Եէհուտիլէրին ատէթլէրինէ վազըֆ օլմայան քիմսէլէրէ խիթապէն Ինճիլինի եազմըշ օլտուզունու կէօսթէրիր։ Յովհաննէս Ինճիլի՝ Քրիստոսըն տէրունի հիսսիյաթ վէ մուհապպէթինի սաիրլէրատէն

զիյատէ հիքմէթլէ թարիֆ էթտիյինտէն, անա «Քրիստոսըն եւուրէյի» թէսմիյէ օլունուր։ Պիւթիւն Ինճիլին խիւլասասը 1. 1—14տէ պուլունտուղու կիպի, մազսէտի տէ, 20, 31տէ միւէլլիֆ թարաֆընտան պէյան օլունուր։ «Անճագ Յիսուսըն Քրիստոս Իպնուլլահ իսիյինէ իման էթմէնիզ վէ... անըն իսմիյլէ հայաթա մալիք օլմանըզ իչին պունլար եազըլմըշ տըր։»

Իմտի այրդճա կէօրիւնիւյօր քի հէր պիր մուհարրիր ի Ինճիլ, Յիսուսը քէնտի նօգթա ի նազարընտան թէրսիմ էթմիշ տիր։ Էզճիւմլէ Մատթէոս՝ Յիսուսը Իսրայէլին Մէսիհի հալինտէ Եհհուտիլէրէ թագտիմ էթմիշ, Մարկոս՝ Յիսուսը Տիւնեանըն Բապպը վէ ճիւնիյէ գատիր պիր զաթ հալինտէ Բօնապարտա թագտիմ էթմիշ, Ղուկաս՝ Յիսուսը բեաշիլ ինսան վէ խէզատեար հալինտէ Եունանիլէրէ թագտիմ էթմիշ, վէ Յովհաննէս՝ Յիսուսը Իպնուլլահ վէ թէնեսիս հրմիշ բեզատ (Λόγος) հալինտէ Ղնոսթիքիլէրէ վէ պիւթիւն տիւնեայա թագտիմ էթմիշ տիր։ Լաքին պու Ինճիլլէրին հէր հանկըսընը տա տիզգաթլէ զրաաթ էթսէն, տէրունինտէ քեամիլ, ճէլիլ վէ իլահի պիր Յիսուս պուլուրսուն։

Տէնիլիր քի Ճափոն իմփէրաթօրը Միգատոնըն սէրայընա ալընան պիր Հինտլի փրէնսէսէ Հինտիսթանտան պիր զիգէյմէթ ճէվահիր իհտա էտիլտի։ Անըն հանկը թարաֆընտան պագըլսա տէրունինտէ Պուսսա կէօրիւլիւր։ Քէզալիք պու տէօրթ Ինճիլլէր էօյլէ զիզէյմէթ պիր ճէվհէրէ միւչապիհ տիրլէր քի, հանկը թարաֆընտան պագըլսա, օրատա Յիսուս քէնտի ճէլալիյլէ զահիր օլուր։ Էվվէթ, պիզ Ինճիլլէրտէ Յիսուսը, վէ Յիսուստա պիզի սէվէն Աղլանը կէօրիւրիւզ։ «Պէնի կէօրմիւշ օլան Փէտէրի կէօրմիւշ օլուր։» Յովհ. 14. 9։

335554

ՄԻՊԱՀԻՍ Զ։

ՏԷՕՐԹ ԻՆՃԻԼԼԷՐԻՆ ԳԱՆՕՆԸ

ԵԱԽՕՏ

ԻՆՃԻԼԻՆ "ԳԱՆՕՆԻՔ„ ՕԼՄԱՍԸՆՐՆ ԹԱՐԻԽԻ

Էվվելա. *Մաթէոսան Յովհաննէսին Վահիսինէտի պիւրիւն Ահս ը ձեսիին գալէմ ալընմասընա միւնասիպէր։*

*Տիւնեանքն սոնու եազքն օլուպ անդարիպ Յիսուս սէմատան կէլէճէք տէյու մէմուլ ը գավիլէրինտէն նաչի, բէսուլլէր՝ իլք էվվել Ինճիլ եազմաղա թէչէպպիւս էթմէմիշ իտիլէր։ Անճագ հէր կիթոիքլէրի եէրլէրտէ Յիսուս վէ մէլէքիւթ ուլլահ հագգընտա չիքահէն օլարագ վազ էթմէքտէ վէ իման էտէնլէրտէն պիր քիլիսա թէչքիլ էթմէքտէ իտիլէր։ Ֆագաթ եէքտիկէրինտէն ուզագ մահալլէրտէ քիլիսէլէրին իզտիյատ վէ թէվէնիւ էթմէսի, տախիլի քիլիսէլէրտէ պազը ֆըրգալարքն զուհուրու, վէ բէսուլլէրտէն պազըլարքնքն չէհիտէն մէյտան ը ֆաալիյէթտէն գալտըրըլմալարը՝ Ինճիլլէր վէ բէսալէլէրին թահրիրինէ միւնասիպէթ վէրտի։ Պու էճլտէն Թ. Մ. 40—95էտէք միւրուր էտէն 55 սէնէ զարֆընտա բէսուլլէր վէ սահր «նիչէ քիմսէլէր» (Ղուկ. 1. 1—3), «Պիզզաթ Յիսուսը կէօրմիւշ եա բէսուլլարտան իչթիմիշ օլտուզլարը վազըլարը, Յիսուսքն քէլամլարընը վէ բէսուլլէրին ամէլլէրինի գալէմէ ալտըլար։» Լաքին ունութմամալը քի, պու մուհարրիրլէր քէնտի Ինճիլ վէ բէսալէլէրինի իլէրիտէ թօփլանըպ քիթապ օլմասը մագսէտիյէ տէյիլ, անճագ խուսուսի վէ ումումի վազբա եա մագսէտլէրէ խըտմէթ էթմէք իչիւն թահրիր էթտիլէր։ Պինաէնալէյհ պիւթիւն Ահս ը ձէտիսին 27 քիթապլարընը իքի գըսմա թագսիմ էտէպիլիրիզ. խուսուսի վէ ումումի։ (1). խուսուսի օլանլար՝ Պողոս բէսուլուն 13 մէքթուպլարը, Յովհաննէսին իքի մէքթուպլարը վէ Ղուկաս Ինճիլի վէ Սամալ ը Բուսուլ, (2). ումումի օլանլար իսէ, պագիտէ գալան 20 քիթապլար տըրլար։

Շու տա մալիւմ օլմալը տըր քի, պու 27 քիթապլար Ինճիլտէ գօնուլտըղը սըրայլէ գալէմէ ալընմամըշ տըրլար։ Վագտա հիչ պիր միւէրրիխին թարիխի տիկէրինի թութմազ իսէ տէ, Կլէտընքն վէրտիյի թարիխի սըրայա կէօրէ, Թ. Մ. 48—52տէ Ա. Թէս. վէ Բ Թէս., Թ. Մ. 57տէ Ա. վէ Բ Կորն., Թ. Մ. 58տէ Ղալ., Թ. Մ. 59տա Բօմ., Թ. Մ. 62տէ (Բօմատա մահպուս իքէն) Գօլ., Եփես., Փիլիպ., Ֆիլիմ., Թ. Մ. 63—67տէ (Փավլոս Ափանիայա, անտէն Ասիա ը Սուղրայա սէյեահաթ էտիպ էնտա ի բահտէ) Ա. Տիմ. վէ Տիտոս, Թ. Մ. 68տէ (Փավլոս թէքբար թութուլուպ մահպուս հալինտէ Բօմայա կէթիրիլտի վէ չէհիտ օլմազտան ազ էվվել սոն 13իւնճիւ բէսալէսի օլան] Բ Տիմօթէօս թահրիր օլունտու, Թ. Մ. 68—70տէ (զանն օլունտուղունա կէօրէ) Իպր. բէսալէսի թահրիր օլունմուշ։ (Միւէլլիֆի Եուհանիճէ ասընամէտէ նաևաշիւմ, անճագ 4իւնճիւ ասրտա քիլիսէ անքն Փավլոս թարաֆընտան եազըլմըշ օլտուղունու գապուլ էթտի։) Թ. Մ. 70տա Յակոբոս, Թ. Մ. 63—65տէ Ա. վէ Բ Պետրոս, Թ. Մ. 68տէ Վահի, 75—95տէ Ա., Բ, Գ, Յովհաննէս, վէ Թ. Մ. 67տէ Յուդա թահրիր օլունմուշ տըր։ Պէօյլէճէ իլք ասրքն սոնընտա պիւթիւն Ինճիլին ասընամէսի հազըր օլտու։

Սահիէ. *Բհտուլի գոյուտաքրն — ասլնամէհէրին — միլիսի բարաֆընտան արանըղնասընա միւնասիպէրիր։*

1. *Իլք Խրիսթիյանլար «Իման վէ ամէլ» գանունու թային էթմէք իչիւն «Յիսուսքն էմրլէրինէ» միւրաճէաթ էթտիլէր. Ֆագաթ Բապպքն էմրլէրինի պիր քիթապտա մուհարրէր պուլմագ, եա բէսուլլարտան եա բէսուլլէրին պիր բէֆիգինտէն իչիթմէք քիլիսէ իչիւն պիր ֆարգ էթմէտի. հաթթա նիչէլէր չիֆանի քէլամլարա գոյուտաթտան զիյատէ էմնիյէթ էթտիլէր։ Միւրուր ը զէմանլէ բէսուլլէր վէ անլէրին ալագատար պուլունտըղը զէվաթ տիւնեատան կէօչմէքլէ մուհարրէրաթ քէսպ ի զըյմէթ էյլէտի։ Մէսէլա, Թաթիյանոս Բօմատա պուլտուղու Ինճիլի գայալարտան պիր Ինճիլ թէրթիպ էտիպ՝ անընլէ միսիօնէրլիյէ չըզտը։ Լաքին սոնրա ռհասալէհէր խաթինսախ էտիլիպ նէչը օլունմազա, տահա սոնրալարը տա, ռհասուլլէհրին ամէղլէրի, վէ ֆիլան սըրատա սէօյլէտիքլէրի քէլամլարը, վէ էթտիքլէրի մուամէլէնին նագլիյէթլէրի գալէմէ ալընմազա պաչլատը, վէ հէր քէսին ֆիքրի բէսուլի գոյուտաթ հագգընտա թամմ մուայյէն մալիւմաթ նէ՞ տիր տէյու սիւալ էթմէք իւղրէ ույանտը, վէ պիր գանօնիք քիթապքն էլտէ էտիլմէսինէ լուզում հիսս էտիլտի։*

2. *Բիլիսէ պիր Խրիսթիյան թալիմաթը էլտէ էթմէք մէճպուրիյէթինէ տիւշտիւ, լաքին մէյտանտա օլան միւթէնէվվի Ինճիլ վէ բէսալէլէրտէն՝ հանկըսը էսաս [էթթիխազ օլունմալը, մէսէլէսի ատէմլէրի չաչբրտը։ Իմտի պու մէսէլէ տախի ումում ֆիքրլէրի պիզզաթ Յիսուսքն չակիրտլէրինին թահրիրաթընը արամաղա թէչվիզ էյլէտի։*

3. *Մօնթանիսթլէր, Բրիստոս վէ բէսուլլէրին գօտուղու ախլագի միյար թէտէնին էթմիշ տէյերէք քիլիսէյի փաքլէմէք իչիւն բէսուլի գայալարը արամագ թասավվուրունու իլէրի սիւրտիւլէր։*

4· Քրիստոսէ ազիմ պիր էքսէրիյէթ՝ Յիսուսըն պուլուԹլարտա իրինճի կիշիներ մունԹազը իքէն պիր ասր պէքէյիպ անըն Թէքիւրինի կէօրիւնճէ բէսուլի գույուտաԹը օգույուպ հըգզ էԹմէք մէճպուրիյէԹինի հիսս էԹտիլեր։

5· Իքինճի ատէրտէ Ղնոսթիքլեր, (իլմի իլահի մուալլիմլերի) ՔրիԹապը Մուգատտէստէ խայլիճէ մաքէվգ էԹ Թապիի (metaphysics) մէվճուտ տըր, ամմա քիլիսէ անը կէօրմէյօր, իմտի Խրիսթիան ԹալիմաԹը պիր չէքլի մունԹազամա գոնմալը տէյերէք քիլիսէյի բէսուլի ասընամէլեր արամաղա Թէչվիգ էԹմիշ օլտուլար։

6· Իլք ասր խրիԹամ պուլմազտան չու իքի ֆըրգանըն միւճատէլէսի պաշլամըշ իտի, պիր Թաղըմը, «Բէսուլլերէ օլտուղու կիպի, Բուհ իլ Գուս, պիղէ տէ իլնամ վէրիր» տէյօր իտի։ Եպիսկոպոսլարտան խպարէԹ օլան տիկեր Թաղըմ իսէ, «Էլտէ օլան ինճիլլերտէն ֆաղլա, եէնի փէյղամպէրլիյէ լուզում եոզ տըր» տէյօրլար իտի, պու մէսէլէ տէ պաչդա ճիհէԹտէն բէսուլի ասընամէլերին էլտէ էտիլմէսինէ եոլ աչար։

7· Մարկէյոն, քէնտի կիւնիւնտէ տօղուպ պէօյիւմէյէ պաշլայան Գաթոլիք ԹալիմաԹըյլէ Պօղոսըն Թալիմի արասընտա պիր չէտիտ զըատիյէԹ միւչահատէ էտիպ Խրիսթիանլըղը փաքլէմէյէ գալգըշան պիր միտղիի իտի (Թ. Մ. 140տա։) Պու զաթ շիրիաթ վէ մուհապպէքի պարըշտըրամատը. (Ֆիշըր։) Յիսուսըն ասլ ԹալիմաԹընը բէսուլլարտան ղիյատէ Փավլոս էյի անլամըշ տէյերէք, Փավլոսըն բէսալէլերինի խուսուսա Ղալ. 2 պապը իլերի սիւրտիւ։ Շերիաթլէ եաչանան էօմր իլէ չէրիաթտան ազատ օլարագ Փավլոսըն Թալիմի միւճիպ ինայէթլէ եաչանան էօմր ա-բասընտաքի ֆարգա տիգգաթ ճէլպ էԹտի. վէ քիլիսէյի իսլահ էԹմէյէ պալգըշըպ պինլերճէ քիմսէյի քէնտինէ հէմֆիքեար էԹտի։ Եէհուտիլերին Խրիսթիանլըգտան այրըլտըղը խաթթը ինֆիսալը պուլուպ պիր Ահտ ը ճէտիտ քիլիսէսի Թէչքիլ էԹմէք մագսէտիյլէ Ինճիլի մուհարրէրաԹընն ասընամէլերինի էլտէ էԹմէյէ չալըշտը, վէ բէսուլի գույուտաթ տէյէ Թօփլայապիլտիի Ինճիլ վէ բէսալէլեր միւսԹագիլէտ բիվայէթլեր ագընԹըսընա Թէքրար ղարդ օլմասընն իչիւն մուսատտագ պիր զոյհիսիյօն Թէչքիլինէ սայ էյլէտի. պունընն իչիւն խայլի բէսուլի ատտ օլընան մուհարրերաթ էլտէ էտիպ եէքտիկերիյլէ մուգայէսէ իլէ ասընամէյի Թէեագգիւնէ չալըշտը։ Վէ չունը տէյէպիլիրիզ քի, Մարկիյոն պու էմէյինին նէԹիճէսի հալինտէ, Թօփլատըղը Ինճիլ վէ բէսալէլերտէն միւրէքքէպ պիր քիԹապը, Գանօնիֆ Ինճիլ տէյէ իլք Թագտիմ էտէն պիր զաթ օլտու։

8· Իքինճի ասրըն սոն նըսֆընտա Տէրտուղիանոսըն՝ «Բրիստոս բէսուլլերէ անճագ եազըլմըշ Ինճիլի նէչր էԹմէք սէլահիյէԹինի վէրտի» տէմէսի տախի ֆիքրլերի ասընամէլերի Թէհարրիյէ սէվգ էյլէտի. ֆագաթ բէսուլլեր տէյու օլ զէմանտա քիլիսէ՝ 11 տհանղլարը, Մարկոսը, Ղուկասը, Պարնապասը, Օտնաղը Կղեմէսի վէ Իսֆենտիրիյնի 70ների անլայօր իտի։

Գալիսէն.— *Ինճիլին գանօնիֆ սայրլմասընին վէ պապ վէ այերիտէ բագսիմ օլունմասընին թարիխի։*

(Ա.) Ինճիլին Գանօնիֆ ատտ օլընմասընին Թարիխի։—

Ինճէ Թէհարրիյաթլէ խպաթ օլընմըշ տըր քի, Ինճիլին ճիւմլէ քիԹապլարը (27 քիԹապլար) իլք ասրըն սոնընտա մէվճուտ իտիլէր. լաքին չիմտիքի կիպի Թօփլանմըշ վէ պիր ֆիքրապ հալինէ կէլմիշ տէյիլ իտի, պիրի եա պիր գաչը պաղը քիլիսէլէրտէ, պաչդա զըսմլար սաիր քիլիսէլէրտէ պուլընուպ՝ էքսէրիյա Ահտ ը Աթիգ քիԹապլյէ պիրլիքտէ օգունուր իտի։ Պիզզաթ Ահտ ը Աթիգ պիլէ իքի չէչիտ օլուպ (վագտա չօգ նէվլերի վար իտի իսէ տէ իքի նէվի էն միԹէպեր ԹուԹուլույօր իտի) պիրի Իպրանիճէ լիսանտա, տիկերի Եունանիճէ լիսանտա 70լեր Թերճէմէսի միւԹամէլ իտի. 70լեր Թերճէմէսինտէ անկաանն (զայրի գանօնիք) ատտ օլընան քիԹապլար պունտա մէվճուտ իտի. վէ Յիսուս վէ բէսուլլեր վէ Եունանիճէ պիլէն իլք հայրապետլեր չօգճա պունտան խԹիչնատ էԹտիլեր։ Ֆագաթ Իպրանիճէ ասընամէ, չիմտի եէսիմիզտէ պուլունանըն Թըպգըսը օլըպ տտան Թ. Մ. 90տա գանօնիք սայրլը, (Եամնիյա սինոտընտա։) Թ. Մ. 393տէ Աֆրիգալը եպիսկոպոսլար Հիփիտատա Թէճէմմիւ էտիպ էլիմիզտէքի Ահտ ը Աթիգի, վէ իլալէԹէն՝ Հիքմէթ Յուղիթ, վէ իքի Մագապիլերի գանօնիք սայրլար։

Թ. Մ. 397տէ, ԳարԹաճինէտէ պիր Սինոտ տտան ատտ էտիլիպ էվվէլքի գարարը Թասդիգ էԹտիլեր. հեր իքի մէճլիստէ տէ Օգոստինոս բէյասէթ էյլէտի. Թ. Մ. 1546յատէք պու Ահտ ը Աթիգ օլ չէքլտէ հըգզ էտիլի. վէ Թրէնթ մէճլիսինտէ Բոմա Գաթոլիք քիլիսէսի Օգոստինեան գանոնը (մէզքիւր զայրի գանոնիք քիԹապլարրյլէ պիրլիքտէ) գապուլ էտիպ, «Էյեր պիր քիմսէ պու քիԹապը գանոնիք վէ մուգատտէս տէյու գապուլ էԹմէզսէ մէլուն օլսուն» տէտիլեր։ ԼուԹէր ՔրիԹապ ը Մուգատտէսի Ալմանճայա Թէրճէմէ էԹտիյինտէ Յուդիթ, Թոպիթ, Հիքմէթ, Սիրաք, Պարուք, 1ճի վէ 2ճի Մագապիլեր քիԹապլարընը վէ Եսթերէ վէ Դանիէլէ զամմ էտիլմիշ Եունանիճէ իլավէլերի վէ Մանասէնին տուասընը տախի Թէրճէմէ էյլէմիշ տիր։ Մամաֆիյէ պալատ մէզքիւր Իպրանիճէ ասընամէյի չու զայրի գանոնիք քիԹապլարտան եիւքսէք պիր սէվիյէտէ կէօզէԹմիշ տիր։ Թէտրիճէն Լուտէրին պու զբյասը Փրոթէսթանթլար արասընտա հիւն ի գապուլ պուլտու. զայրի գանոնիք քիԹապլար Թէֆրիդ էտիլմիլեր։ Վէ սոն 300 սէնէ զարֆընտա Փրոթէսթանթլար չիմտի էլիմիզտէ օլան Ահտ ը Աթիգի միԹէպեր ԹուԹալար։

Ահտ ը ճէտիտին գանոնիք օլմասը։—

Գանոն տէմէքլէ նէ՞ անլարըզ. գանոն լուղէթինին մանասը՝ նուսմուսի, գաղրպ, գանուն վէ «պիր նաֆրզ ինսա» տէմէք տիր. ֆագաթ ՔրիԹապ ը Մուգատտէս իչիւն գուլլանըլան Գանօնիֆ լուղէթինին մանասընը «Իման վէ ամել գանունը մագամընտա իլհամլէ վէրիլմիշ եա միւկէմմ սայրլան զաթլար Թարաֆընտան եազըլմըշ տէյէ գապուլ օլընան Ահտ ը Աթիգին 39 վէ Ահտ ը ճէտիտին 27 քիԹապլարը» տէյէ անլայօրզ։

Ահտ ը ճէտիտին գանոնիք սայրլմասը։—

Անը քի՞մ գանոնիք սայրը, նէ՞ զէման գարարկիր օլաը, նէ՞ էսասա մէպնի

սապիթ էտիլտի վէ զայրի սիւալլար պիթթապի ֆիքրէ կէլիրլէր։ Իմտի պու խուսուսաթա տաիր փէք մուխթասար վէ միւճմէլ պիր մալիւմաթ իթա օլընմաճագ տըր։

Մալիւմ օլտըղը իւզրէ, իլք Խրիսթիան քիլիսէ Ահտ ը Ամիգի գրաթլէ բէսուլի գայտլարը իղահաթ, թալիմաթ վէ մալիւմաթ իչիւն օղուրլար իտի։ Լաքին միրուրը զէմանլէ քիլիսէտէ էնվաի ֆըրգալար (Որոգինէսին էյամընտա 120 ֆըրգայա պալիղ օլմուչ իտի) զուհուր էթմէքլէ բէսուլի գույուտաթը ինզուսի հիսս օլընըպ իչթիյագլէ արանմաղա վէ էլտէ էտիլէն բէսուլի գայտլար Ահտ ը Ամիգին քիթապլարը կիպի Մուգատտէս թանըլմաղա պաչլանտը։ Վէ էվվէլքի պէնտատ պիքր օլընտըղը կիպի, քիլիսէտէ օգունմաղ իւզրէ բէսուլի ասընամէլերտէն պիր մէճմուա (գոլէքսիոն) թէրթիպլինէ սայ էթտիլեր։— Պու զայրէթ (Հէսթինկզ Տիգչընէրիտէ) իւչ միւտտէթէ թագսիմ օլընմըչ։ (Ա.) Թ. Մ. 100—220։ (Բ) Թ. Մ. 220—323։ (Գ) Թ։ Մ. 353—691 հաթթա 16նճը ասրտա Լութէրէտէք։—

— Թ. Մ. 177տէ Ֆրանսանըն Լիյոն չէհրինտէ Եպիսկոպոս օլան Երանոս (Յովհաննէսին չակիրտի Պողիկարպոսըն չակիրտի տիր) իչպու գանոն թասավվուրընըն պէօյիւմէսինէ էն չօգ խատիմ օլտու։ Բէզա բէսալէլերի Քիթ. Մուգատէս հալինտէ գուլլանան պու զաթ օլտու։ Վէ Թ. Մ. 170—180 զէմանլարընտա իլք Ինճիլի մէճմուա զահիր օլտու։ Պու՝ իլք էվվել իքի գըսմտան իպարէթ իտի, իլք գըսմը 4 Ինճիլլեր, իքինճի գըսմը Ամալ, Պողոսըն 13 բէսալէլերի, Ա. Պետրոս Ա. Յովհաննէս, Հէրմաս վէ Վահի օլուպ, Իպրանիլերէ, Բ վէ Գ Յովհաննէս, Բ Պետրոս, Յակոբոս վէ Յուդա պու մէճմուատա եօգ իտի։— Իչթէ իլք Ահտ ը Ճէտիտ։

— Թ. Մ. 140—180տէ, Մարկիյոն. «Թէպրիր, ինայէթլէ խէլաս» թալիմինի թէսպիթ իչիւն Պողոսըն բէսալէլերինի էսաս իթթիխազ էյլէտի վի անըն ճէմ էթտիյի բէսուլի գույուտաթ էա Ինճիլ Ղուկաս, վէ Պողոսըն 10 բէսալէլերի օլուպ Ա. վէ Բ Տիմոթէոս, Իպրանիլերէ վէ սաիրէյի քէնտի զողհէխիյօնը իչինէ ալմատը։

Պու զէմանլարտա, քիլիսէլերտէ «Մըսրիլեր Ինճիլի», «Պետրոսըն Վազը» «Պողոսըն Ամէլլերի» «Հէրմասըն չօպանը» «Պարնապասըն բէսալէսի վէ սաիրէ բէսուլի գույուտաթ հալինտէ գրաթ վէ պունլարտան խթիչհատաթ օլընմագտա իտի, օլ սէպէպտէն պու գույուտաթտան հանկըսը մուգատտէս, հանկըսը տէյիլ, մէսէլէսի զուհուր էյլէտի վէ գանոնիք (մուգատտէս բէսուլի, վէ միւլհէմ) սայտըգլարը գայտլարտան պիրէր լիսթա եամփաղա պաչլատըլար։ Իլք Գանոնիք լիսթա Թ. Մ. 170տէ եափըլտը, պունտա Իպրանիլեր Ա. վէ Բ Պետրոս վէ Յակոբոստան մատա հէպ (23 քիթապլար) Ինճիլի գայտլար չիմտի էլիմիզտէ օլան Ինճիլ իլէ այնի օլարագ մէվճուա իտիլեր։

— Թ. Մ. 180տէ Իսքէնտէրիյէլի Կղեմէս քէնտի մէճմուասընա Ինճիլին չօգ գըսմընը ալմըչ իտի իսէ տէ, Իպրանիլեր, Բ Յովհ. վէ Յուդայը Գանոնիք սայմատը, քէզա, զայրի Գանոնիք սըրասընա, Հէրմասըն չօպանընը, Պարնապաս բէսալէսինի վէ Պետրոսըն Վահիսինի տէ գօտու։

— Թ. Մ. 200տէ, Տէրտուղիանոս՝ Յակոբոս, Բ Պետրոս վէ Գ Յովհան-

նէստէն մատա պիւթիւն Ինճիլի քէնտի լիսթասընա գօտը։ Վէ Իպրանիլերի վէ Յուդայը, Հէրմասը, Բ Յովհաննէսի վէ Բ Պետրոսը զայրի միւլհէմ սայտը։

Պու զաթլար իլք իքի ասրլարըն էն պէօյիւք նուֆուզ սահիպի քիմսէլերի իտիլեր։ Վէ միւթէմէտ զաթլար տէյէ կէօզէտիլտիլեր։

Թ. Մ. 250տէ, Որոգինէս, պէօյիւք ալիմլերտէն օլուպ, Ինճիլի գույուտաթը իւչէ թագսիմ էթտի։ մուսատտագ, զայրի մուսատտագ վէ մէչքիւք։— Մուսատտագ քիթապլար, Ինճիլլեր, Ամալ։ Պողոսըն 13 բէսալէլերի վէ Վահի։ զայրի մուսատտագչար, «Հէրմաս» «Պարնապասըն բէսալէսի» վէ Ինճիլիմիզտէ պուլունմայան սաիր քիթապլար։ Շիւրինեի օղանլար, Յակոբոս, Յուդա, Բ վէ Գ Յովհաննէս վէ Բ Պետրոս իտիլեր։

— Թ. Մ. 340տա վէֆաթ էտէն Եւզէպիյոսըն մէճմուասը Որոգինէսինքինէ փէք պէնզէր,

— Թ. Մ. 386տա Երուսաղէմլի Կիւրէղ, Վահիտէն մատա, էլիմիզտէ օլան Ինճիլին հէփսինի լիսթասընա գօյմուչ իտի։

— Թ. Մ. 365տէ Աթանասիյոս, վէ 430տա, Օգոստինոս, չիմտիքի Ինճիլիմիզ կիպի այնի Ինճիլէ մալիք իտիլեր։ Վէ պալատէ մէզքիւր Հիփփօ վէ Գարթաճինէ մէճլիսլերի՝ պու սոն իքի Ինճիլլերի, գանոնիք տէյու գարարկիր վէ իլան էթտիլեր, վէ Ահտ ը Ճէտիտին գանոն մէսէլէսի ամէլէն գարարկիր օլտու։ Թրէնթ մէճլիսինտէ (1546) Ահտ ը Աթիգ իլէ պու Ահտ ը Ճէտիտ տաիր թաստիգ օլունտու։

Վագտա Լուտէր՝ Զուինկլի, վէ սաիրլեր «Յակոբոս, Վահի վէ սաիրէյէ զայրի գանոնիք նազարըյլա պաղտըլար իսէ տէ Թ. Մ. 1546տան պէրու, Ինճիլ այնի քիթապլարըյլէ հըֆզ էտիլմիչ տիր։

Իմտի պու մալիւմաթլարտան միւսթէպան տըր քի, էլիմիզտէ օլան Ինճիլին գանոնիք օլմասը պիթթէարիճ վուզու պուլմուչ տըր։ Պուրատա չունու տա պիլմէք զահտ տէյիլ տիր քի, չիմտի էլիմիզտէ պուլունան Ինճիլ՝ իլք ասրտա քէնտի մուհարրիրլերինին գալէմինտէն նասըլ չըգտը իսէ հասահն այնի օլարագ պիզէ վասըլ օլմուչ տըր։ Անճագ խաթրտա թութուլմալը քի իլք նուսխէլեր գօփիա էտիլիր իքէն չու իւչ նէվ թէպտիլաթլար (Variations) սիվիչմիչ տիրլեր։ Հանի, էա պիր լուղէթ թէրք էտիլմիչ, էա իլավէ էտիլմիչ, էա տա էէրինէ ախէր լուղէթ գօնուլմուչ։ Ֆարգլը ասընամէլեր էլտէ էտիլիպ մուգայէսէ օլունմագլէ պու թէպտիլաթլար զահիր օլմուչ տըր։ Թ. Մ. 1707տէ Տր. Ճոն Միլ գապա հիսապլէ պու թէպտիլաթտան 30,000 ատէտ սայմըչ տըր, վէ 1874տէ Տր. Սքրիվնըր՝ լուղէթլէրին սըրասընը, հէճէ խաթասընը տա էվվելքիլերէ զամմ իլէ՝ 150,000 լուղէթ թէպտիլաթը պուլմուչ տըր։ Ահտ ը Ճէտիտին իչինտէ պու գատար թէպտիլաթ պուլունմասընընն սէպէպի, անըն հէր հանկը քիթապտան զիյատէ գօփիա էտիլմէսի օլմուչ տըր։ Լաքին պու թէպտիլաթ էա խաթալար Ինճիլին բուհընա էա իլհամընա ասլա զիյան էթմէմիչ տիրլեր։

(Բ.) Քիթապը Մուգատտէսին, խուսուսա Ինճիլին պապ վէ այէթլէրէ թագսիմի։—

Քրիստոս. Մուգատաէսին 66 քրիստոսվարը տա մուհարրիրլերինին էլինտէն պապ վէ այէթ թագսիմի օլմագսըզ չըգմըշ իսի։ Ֆագաթ միւրուր ը զէմանլէ (ա) սինաղոգ վէ քրիստէլերտէ ումում խըտմէթլերտէ իսթիմալա սալին օլմասը, (բ) վէ միւրաճէաթ էտիլտիքտէ հէր հանկը եէրի գօլայ պուլմագ իսթրը իչուն, անլերի պապ վէ այէթլերէ թագսիմ էթմէք ֆիքրէ կէլտի։ Իլք էվվէլ Ահտ ը Աթիդ, պատէհու Ահտ ը ճէտիտ պու թագսիմլերէ մարուզ էտիլտի։

(1.) ԱՀՏ Ը ԱԹԻԳ.— Իլք էվվէլ՝ չու իքի պաչ թագսիմ իճաա օլունտը, պիրինճի Փարչիյոթ թէսմիյէ օլունուր քի գըսմլար մանասընտա օլուպ, էվէէլա Մովսէսին 5 քիթապընա վէ սոնրա պիւթիւն Ահտ ը Աթիդ քիթապլարընա անը գուլանտըլար։ Պու փարչիյոթլար թէքրար իքի գըսմ օլուպ քիւչիւք փարչիյոթ, պէօյիւք փարչիյոթ տէնիլիր, վէ քիւչիւք փարչիյոթլար եէնէ korphif վէ աչըգ իքի գըսմա միւնգասիմ տիրլեր։ Մովսէսին 5 քիթապլարը 669 քիւչիւք փարչիյոթլարա (379ը էօրթիւք, 290ը աչըգ) վէ 54 պէօյիւք փարչիյոթլարա միւնգասիմ տիր։ Սոնրաքի 54է Սէպթ փարչիյոթլարը թէսմիյէ օլունուր քի, հէր պիրինի պիր Սէպթաէ օգույարագ պիր սէնէտ պիթիրիրլեր։ Աչըգ փարաշա եէնի վէ էհէմմ պիր մատէ օլտուղունտա եէնի իպարէնին պաչընտան պաչլամագ իչուն (Փ) հարֆըյլէ, էօրթիւք փարաշա պիր իպարէնին օրթասընտան պաչլայապիլիր վէ (Ս) հարֆըյլէ թէֆրիգ օլունտուղու կէօսթէրիլիր։

Տիկրի Հաֆթարօթ թէսմիյէ օլունուր քի պու տախի մուհարրէրաթ ը նէպէվվիյէնին գըսմլարընը թէֆրիգէ իսրտմէթ էտէր։ Պու թէֆրիգ օլունան գըսմլար չէրիաթ իլէ գրաաթ օլունմագ մագսէտիյլէ թագսիմ էտիլմիշ տիրլեր։

Շիմտիքի պիզիմ այէթլերիմիզէ էն եաղըն կէլէն թագսիմ Թալմուտտա կէօրիլէն Փասոֆիմ իշարէթի տիր քի հէր այէթին սոնընտա Սօֆֆասէխ տէնիլէն (:) չու ալամէթ գօնուլույօր։

(2.) ԱՀՏ Ը ՃԷՏԻՏ.— 4ինճիւ ասրա պիտ Վատիկան Գօտէքսինտա սահիֆէնին քէնարընտա մանայա կէօրէ թագսիմ իշարէթլերի պուլունմըշ տըր։ Պունտա քէնտինտէն տահա գատիմ պիր թագսիմտէն գօփիա օլմալը տէյու տիւչիւնտիւրէն իշարէթլեր պուլունույօր։ Ինճիլլերին իրի պապլարա թագսիմի իչի Ցուստինոս չէհիտին չակիրտի Թաթիյանօսա աթֆ էտիլիյօր. քէզա Ինճիլլերտէ միւչապիհ օլան նագլիյէթլեր փէք երքէն տիգգաթ ճէլպ էտիպ անլերի կէօսթէրմէք իչուն ուֆագ պապլար ալամէթի գօյան զաթ տէյու 3ինճիւ ասրտա եաչայան Իսքէնտերիյէլի Ամմոնիյոսը կէօսթէրիյօրլար։ Պիր ասր սոնրա Գայսէրիյէլի Եւզէբիոս պու թագսիմէ (ուֆագ պապլար թագսիմի) պինաէն քէնտի 10 գանոնլարընը մէյտանա կէթիրտի։ Պունուն վասըթասըյլա, պիր այէթին տիկէր Ինճիլտէ պուլունուպ պուլունմասըղընը գօլայ պուլապիլտի։ 5ինճի ասրտա Էվտալիյոս իսմինտէ Իսքէնտերիյէլի պիր չէմման՝ էվվէլա Պողոսըն բէսալէլերինի, անտէն Ամալ վէ ումումի բէսալէլերի պապլարա թագսիմ էթտի։ Գափատօքիատա քեսին Գայսէրիյէլի Արքեպիսկոպոս Անտրէաս պու իչի թա Վահի քիթապընատէք իքմալ էյլէտի, վէ Վահիյի 24 գըսմլարա պէօլիպ, հէր պիր գըսմը եէնէ 3 պապլարա թագսիմ էթտի։

Պիւթիւն Քրիստ. Մուգատաէսին չիմտիքի չէքլտէ պապլարա թագսիմ իչինի պաչլայան զաթ՝ Ֆրանսատա Տօմինիկեանլարըն նաղըր ը ումումիսի վէ սոնրա տա Իսփանիատա Գարտինալ օլուպ Թ. Մ. 1263տէ վէֆաթ էտէն Հիւկո տը Սէնթ Չէր տիր զանն էտիլմիշ. լաքին եաղընտա էտիլէն թէտղիգաթտան անլաշըլըյօր քի պու պապտէ թէչէպպիւս հագգը Թ. Մ. 1227տէ վէֆաթ էտէն Սթէփան Լանկթոն նամ Քէնթըրպըրի Արքեպիսկոպոսընա աիտ տիր։ Վէ Հիւկո՝ պիր գօնգորտանա (Քրիստ. Մուգատաէսին ֆիհրիսթի քէլիմաթը) եարմագ իսթէյիպ՝ Լանկթոնըն պապլար թագսիմինի գապուլ էյլէտի, վէ հէր պապը քէնարտա Ա. տան Է յէտէք (Ինկիլիզէ A տէն G յէտէք) 7 միւսավի գըսմլարա թագսիմ էթտի։ Պու պապլար տէրնալ Լաթին Վուլկաթայա տա թաթպիգ էտիլտի. անտէն Եունանիճէ աչնամէլերէ գօնուլտու։ Ֆագաթ ազ սոնրա կէօրիլտիւ քի, քէնարտաքի 1—7յէտէք օլան պապլարըն ուֆագ թագսիմի դայրի մուվաֆրգ տը, վէ 1551տէ, Ռօպէրթ Սթէֆընզ՝ քէնտի Եունանիճէ Ինճիլինի չիմտի էլիմիզտէ միւսթամէլ այէթլերէ թագսիմ էյլէտի, վէ անըն թագսիմի էլան Ինճիլիմիզտէ տահիմ տիր։ Սթէֆընզըն այէթլեր թագսիմի 1560տա ճէնէվա Ինկիլիզէ Քրիստ. Մուգատաէս իչուն գապուլ օլունտու, պատէհու 1611ին մուսատագ թէրճէմէսինէ (Authorized version) գապուլ օլունտու։ Իլք մաթպու Իպրանիճէ Քրիստ. Մուգատաէս (պապլարա միւնգասիմ հալտէ) Թ. Մ. 1525տէ Ռօմպերկինքի տիր, վէ իլք պապլար վէ այէթլեր իլէ միւնգասիմ օլարագ թապ օլունան Իպրանիճէ Քրիստ. Մուգատաէս 1661տէ Սթոնիյասընքի տիր։ Պէօյլէճէ Ահտ ը Աթիդ 927 պապ 23,214 այէթ, Ահտ ը ճէտիտ 260 պապ 7,959 այէթէ թագսիմ օլունմըշ տըր։

ՄԷՊԱԷՍ Յ.

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ՔԷԼԱՄԼԱՐԸ

ՇԻՐ ՎԷ ՆԷՍՐ

Յիսուսըն քէլամլարը տիգգաթլէ գրաաթ օլընբրսա, իքի սուրէթտէ իֆատէ օլընմըշ իտիի կէօրիւլիւր. Հանի, շիր վէ նեար. իմտի պու մէպհէս չու իքի զըսմ ալթընտա պահս օլընապիլիր։

Էվվելա, Շիր։— Պունա հիքմեթ տախի տէնիլիր. (Փրօֆ. Պրիկզ.) Հանի, Մեսիհ Յիսուսըն Հիքմեթի։

Էլիմիզտէ պուլընան Մատթ. Մարկ. Ղուկ. վէ Յովհաննէս Ինճիլլերինտէն չօգ էվվել, պէլքի տէ իլք էվվել Յիսուսըն սալթ հիքմէթինի հավի պիր Ինճիլին Եազըլմըշ օլտըզը քէչֆ օլընըյոր քի անա Լօղիա Ի'սու, Եախօտ Տվարիմ Յեսու (Յիսուսըն քէլամլէրի) թէամիյէ էտիյոր իտիլէր։ Լօղիա տէմէքլէ, ավամմ ը նաս պէյնինտէ Յիսուսըն քէլամ վէ ամալընա տաիր բիվայէթլէր անլաշըլըր, Վէ Յիսուսըն ամէլի վէ ախլագի ահքամը իսէ Ինճիլ ի ասլի օլան Յիսուսըն Հիքմեթի նամ քիթապտան մէխուզ տըր։ Կէօրիւնիւր քի պու քիթապ տէօրթ Ինճիլլերտէն չօգ էվվել Եազըլմըշ հէմ տէ լիսան ը Իպրանիտէ չիր օլարագ Եազըլմըշ տըր։ Մէզքիւր ասլնամէ էլիմիզէ եէթիշմէմիշ իսէ տէ, իլք իւչ Ինճիլլերտէ անըն էփէյի նումուունելէրինէ (խթիխրաճլարընա) մալիք իզ վէ աճախպի պու քի, մէզքիւր խթիխրաճլար՝ ասլնամէտէքի չէքլէրի փէք ճիւզի թէպտիլ օլընմըշ օլարագ հրգզ էտիլմիշլէր։ Վէ պիզ անլէրի Իպրանի շիրիր ուսլուպլընտա մուհարրիր օլարագ քէնտի Ինճիլիմիզտէ օգուրուզ։— Պու տէնիլէնտէն խթինթաճ օլընըր քի, Ինճիլլերտէ Յիսուսըն հիքմէթ վէ թալիմլէրի ասլնամէսինտէ շիր հալինտէ իտիլէր։ Պունա շիւփհէ խթէմզ։ Յիսուսըն քէլամլարընը օգուրքէն ազ պիր տիգգաթ հագիգաթը տէրմէյան էտէր։

Իմտի մաատէյի իզահ իչիւն Ինճիլլերտէքի Յիսուսըն քէլամլարը թամմ ասընամէսինտէ օլտըզը կիպի պուրատա տէրճ օլընաճագ տըր, ֆագաթ էվվելա Իպրանի շահրլիյի, շիր, վէ Յիսուսըն հիքմեթինի շիր հալինտէ բահիր օլընմասընա նէ՞ մինասիպէթ օլտուզընա տաիր պիր մուխթասար մալիւմաթ վէրիլմէսի, ֆիքրլէրին թէնվիրի իչիւն էլզէմ տիր։

1. Շիր նէ՞ տիր։— Ֆիքր ի ինսանլինին հէյէճան ը լիսան վէ քէլամ ը մէվզուն իլէ քեամիլ հէմ մէճազի իֆատէսինէ շիր տէնիր։ Շիրին էնվաը չօգ տըր, չիր եավմագտա հէր միլլէթին քէնտինէ մախսուս պիր ուսլուպը վար տըր։

2. Իպրանի չահրլիյի, եախօտ Իպրանի չահրլէրին չիրլերինտէքի ուսլուպ (գահտէ) նէ՞ տիր։

Իպրանի չիրլէրինտէ, Էրմէնի, Լաթին վէ Եունան լիսանընտա օլտըզը գատար վէզն (գաֆիյէլի) խուսուսընա փէք էհէմմիյէթ վէրիլմէյիպ սատէճէ միւվազիյէր (Parallelisme) ճիհէթինէ գուվվէթ վէրիլմիշ տիր. մէսէլա Մէզ. 90. 8։ «Իսեանը-մըզը հուզուրընա... խաֆիյաթըմըզը տիտարըյըն նուրընա... գօտուն,» (պիւթիւն ο պապ)։ Իչպու միւվազէնէթ տախի չու իւչ եօլտա զահիր օլմուշ տըր։

(ա) Միւվաճէհէթ իւզ ըստէյն. (Antithetic) տէնիլիր քի, անտէ մանա ճիհէթիյլէ եէքտիկէրինէ մուգայէսէտէ պուլընան իքի միւվազի իպարէլէր պուլընըրլար. մէսէլա «Սալիհին զիքրի իլէլ էպէտ պագի տիր,» «Լաքին չէրիրին իսմի տէրհալ մանվ օլաճագ տըր։» Էմսալլէր, պու թազըմ այէթլէրլէ մէմլու տըր։

(բ) Միւթէրատըֆ (Synonymus) տէնիլիր քի, եէքտիկէրինէ միւչապիհ վէ հէմ մանա իքի եա զիյատէ իպարէլէրի հավի էչար տըր։ Պու՝ պիր ֆիքրի թէչտիտ իչիւն գուլլանըլըր, մէսէլա Մէզ. 90. 15 վէ 17։

«Պիզի միւքէտտէր էթմէյին կիւնլէրէ,» «Մէչազգաթ չէքտիյիմիզ սէնէլէրէ կէօրէ պիզի միւֆէրրահ զըլ,» վէ

«Սալահընմըզ Բապպըն ճէմալի իւզէրիմիզտէ օլտուն,» «Վէ էլլէրիմիզին ամէլինի իւզէրիմիզտէ...,» «Էլլէրիմիզին ամէլինի սապիթ գըլ։»

(գ) Էչար ը թէրքիպի (Synthetic) տիր քի, պունտա իքինճի իպարէ՝ իլք իպարէնին մանասընը իքմալ ու իթմամ իչիւն թէրթիպ էտիլիր. մէսէլա, Ես. 1. 3, «Էօքիւզ քէնտի սահիպինի,» «Վէ մէրքէպ քէնտի սահիպինին ախօրընը պիլիր,» «Լաքին Իսրայէլ պիլմէզ,» «Պէնիմ գավմըմ ֆէհմ էթմէզ։»

Շիմտի պու իւչ թազըմ չիրլէրտէ ասըլ գուվվէթ վէզն եա զաֆիյէտ օլմայըպ ֆիրճէ միւվազինէքտսի պուլունուր։ Իչթէ Յիսուսըն քէլամլարը՝ Յիսուսըն հիքմեթի նամ քիթապտա պուրատա զիքր օլունան ուսլուպ ը չիրանէտէ Եազըլմըշ տըր։ Վէ իւչ Ինճիլլերտէ մուհարրիրլերին մագսէտի թաիֆէ, Եունանի վէ Ռօմալըլարա պիր իւչ Ինճիլլերտէ մուհարրիրլերին մագսէտի թաիֆէ, Եունանի վէ Ռօմալըլարա պիր չէյ անլաթմագ օլտուզընտան անլէր Յիսուսըն քէլամլարընը չիրանէ չէքլինտէն նէսր հալինէ աչօնտէրմէք իւզրէ փէք ճուզի թէպտիլաթ իճրա էթմիշլէր, էնինէ տէ, իլերիտէ կէօրիւլէճէյի կիպի էքսէրիյէթլէ ասլի հագիգի մուհաֆազա էյլէմիշ տիրլեր։

3. Յիսուսն քէլամլարընն չիր հալինաէ եազըլմասընա միւնասիպէթ նէ՞ իսի։

Իպրանիլէր քէնտի չաիրլէրինին ուսլուպընա վագրի վէ անլէրի էզպէր էթ-մէքաէ մահիր օլարգլարընտան, Յիսուսն քէլամլարընն օլ չէքլաէ գալէմէ ալընմասը, հէր քէսին գօլայ էօյրէնիպ հարի պէ հարի խաթրընտա հրիզ էթմէսի իչին օլմուչ տըր։ Սիւալ օլունապիլիր քի, չիր, խայալի եա մէճազի պիր իֆատէ օլտրգճա, Յիսուսն քէլամլարը տախի խայալի վէ մէճազի սայըլըպ քէնտի գուվվէթ վէ գըյմէթինի զայ էթմէ՞զմի։— Պունա ճէվապէն տէնիլիր քի, (1) Շիր հէր զէման խայալի վէ մէճազի ըէսմլէրլէ օղրաշմազ, միւլհէմ էնպիյանն չիրլէրի հազիգաթն թէրսիմի իտիլէր, քէզալիք Յիսուսն քէլամլարը պիզզաթ «Ռուհ, հազիգաթ վէ հայաթ» իտիլէր։

(2) Շաիրլէրէ գատիմաէ միւլհէմ վէ չիրլէրինէ իլահլարն վէրտիյի իլհամ նազարըյլէ պագըլըր իտի, հալ պու քի Բապպըմըզ Յիսուս տէյիլ սալթ միւլհէմ անճագ պիզզաթ իլհամընն թեհեասիւտի վէ անն քէլամլարը իլհամընն իգիարը իտիլիր։ Իմտի Յիսուսն քէլամլարը չիր չէքլինտէ, նէսրտէ օլտուղու գատար վէ տահա զիյատէ հազիգի իլհամ իտիլէր։

Յիսուսն չիրլէրի եախոտ Հիքմէթի.—

Պունլար 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10 վէ 12 սաթըրլը վէ էքսէրիյէթլէ տէօրթ վէզնլի (թէթրամէթրոն) տիրլէր։ Վէ պիզ Յիսուսն քէլամլարընը թարիխ սըրասըյլէ տէյիլ իլա 2 սաթըրլը, 3 սաթըրլը չիրլէրի սըրասըյլէ պուրատա գօյաճաղըզ։ (Փրօֆ. Պրիկզին 1897տէ վէրտիյի պիր պէնտէն թէրճէմէ վէ իգթիպաս թարիզիյլէ թէրթիպ էտիլմիշ տիր։)

2 ՍԱԹՐԸԼԸ (COUPLET)

Շէրհ.— Պուրատա գօնուլան այէքլէր չօգնա ապնամէսինինէն բէրճէմէ օլունցուղունցան էլիմիզէրի բէրճէմէսինէն պազէն Քարգը շէրլի ի իֆատէլէրտէ պուլունցանաղը ունուտուլմամալը։

Մատթ. 23. 12	«Հէր քիմ քի քէնտինի եիւքսէլտիրսէ ալչագլանըր,» «Հէր քիմ քի քէնտինի ալչագլատըրսա եիւքսէլիր։» — Միւվաճէհէթ իւզ զըտէյն։
Մարկ. 14. 38 / Մատթ. 26. 41	«Իզվայա տիւշմէմէք իչին ույանըզ տուրուպ տուա էտինիզ,» «Վադաա բուհ հազըր ամմա թէն զաիֆ տիր։» — Էչար ը թէրքիպի... վէ 3 էօլչիւլիւ (trimeter)
Մատթ. 25. 29	«Հէր քիմին վար իսէ անա վէրիլիպ արթաճագ տըր,» «Ամմա հէր քիմին եօք իսէ էլինտէ օլանը պիլէ անտէն ալընաճագ տըր։» — Միւվաճէհէթ իւզ զըտէյն, 5 վէզնլի

Ղուկ. 5. 31, 32 / Մատթ. 9. 12, 13	«Հէքիմէ սաղ օլանլար տէյիլ անճագ իլլէթլի օլանլար միւհթաճ տըր,» «Սալիհլէրի տէյիլ անճագ կիւնահքարլարը ...(*) տավէթ էթմէյէ կէլտիմ։»
Մատթ. 5. 17, 18 / Ղուկ. 16. 17	«Պէն չէրիաթը իպթալ էթմէյէ կէլտիմ զանն էթմէյինիզ,» «Իպթալ էթմէյէ տէյիլ իլա իթմամ էթմէյէ կէլտիմ։» — («Փէյղամպէրլէրի» լուղէթի Մատթէոսըն իլավէսի օլտուղը կէօրիւլմիւչ տիր։)
	«Սէմավաթ վէ զէմին զաիլ օլանատէք» «Շէրիաթտան պիր հօրա զաիլ օլմայաճագ։» — (Ասընամէտէ իհթիմալ օլան չէքլի։)

3 ՍԱԹՐԸԼԸ (TRIPLET)

Մատթ. 23. 8—12.	«Սիզ Բապպի թէսմիյէ օլընմայընըզ,» «Զիրա սիզին բապպընըզ պիր տիր...» «Վէ ճիւմլէնիզ պիրաէրլէրսինիզ» — 1
	«Բիմսէյէ փէտէր տէմէյինիզ» «Զիրա սիզին փէտէրինիզ պիր տիր...» «Օ տախի սէմավաթտա տըր» — 2
	«Միւտերրիսլէր (էֆէնտիլէր) թէսմիյէ օլընմայասընըզ» «Զիրա սիզին միւտերրիսինիզ պիր տիր...» «Արանըզտա էն պէօյիւք օլան խըրտէթքեարընըզ տըր» — 3
Մատթ. 72. 8.	«Թալէպ էտինիզ, սիզէ վէրիլէճէք տիր. «Արայընըզ պուլաճագսընըզ, «Զալընըզ վէ սիզէ աչըլաճագ տըր. — 1 (Գափույու իլավէ)
	«Զիրա հէր թալէպ էտէն ալըր» «Վէ արայան պուլուր» «Վէ... չալանա աչըլաճագ տըր» — 2 Պու իքի այէքլէր եուանանիճէսէ հնցի շիվէ ի ապիգիէրինի հրիզ հրմիշ տիրլէր։
Մատթ. 8. 20. / Ղուկ. 958.	«Թիլքիլէրին ինլէրի վար «Հավա գուշլարընընն եուվալարը վար «Լաքին Իսն իլ Ինսանն պաչընը գօյաճագ եէրի եօք տըր»։

(*) Պուրատա «Թէվպէյէ» տէնիլմիշ, ասընամէտէ, Յիսուսն Ֆիքրի «խէլասա» տըր։ Վէ «Թէվպէյէ» լուղէթի Մատթ. վէ Ղուկասըն իլավէսի վէ իզահը օլտուղու պէտիհի տիր։

Մատթ. 5. 29—30 (*)	«Էյէր սէնին էլին սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլըրսա անը քէս»	1
» 18. 8—1	«Իքի էլին օլուպ տա ճէհէննէմէ ատըլմադան իսէ,»	
Մարկ. 9. 43—48	«Սէնին իչիւն հայաթա սագաթ կիրմէք տահա էյի տիր։»	

(*) Պու իւչ այէթլէր մուգայէսէ էտիլտիքտէ ասըլնամէտէքի շէքլի ասլիսի պուրատաքի օլտուղու կիպի կէօրիւլիւր։

	«Էյէր սէնին այաղըն նէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլըրսա անը քէս,»	2
	«Իքի այաղըն օլուպ տա ճէհէննէմէ ատըլմադան իսէ»	
	«Սէնին իչիւն հայաթա սագաթ կիրմէք տահա էյի տիր։»	
	«Էյէր սէնին կէօզիւն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլըրսա անը չըդար,	3
	«Իքի կէօզիւն օլուպ տա ճէհէննէմէ ատըլմադան իսէ»	
	«Սէնին իչիւն հայաթա պիր կէօզ օլարադ կիրմէք տահա էյի տիր։	
Մատթ. 12. 34—35	«Էյի ատէմ... էյի խազնէսինտէն էյի չէյլեր չըգարըր»	
Ղուկ. 6. 45	«Ֆէնա ատէմ... ֆէնա խազնէսինտէն ֆէնա չէյլեր չըգարըր»	
	«Զիրա աղզը գալպին ֆազլասընտան սէօյլէր»	

4 ՍԱԹՐԼԸ

Մատթ. 6.24	«Հիչ պիր խըսմէթքեար իքի էֆէնտիյէ գուլլուգ էտէմէզ։»	1 վէ 4նճի
Ղուկ. 16. 13	«Զիրա եա պիրինէ պուղզ էտիպ տիկէրինի սէվէճէք տիր»	միւվազի. 2
	«Եախօտ պիրինէ միւլազիմէթ էտիպ տիկէրինի թահդիր էտէճէք տիր։»	վէ 3նճի սըրա միւվաճիհէթ իւզրատէն տիր։
	«Ալլահա հէմ մալէ գուլլուգ էթմէյէ գատիր տէյիլսինիզ։»	
Մատթ. 12. 36—37	«Ատէմլեր սէօյլէտիքլերի հեր պաթըլ սէօզ իչիւն	
	«Բուզ ի ճէզատա հիսապ վերէճէքլեր։»	
	«Զիրա սէն քէնտի սէօզլերինտէն թէպրիյէ օլընաճագսըն»	
	«Վէ քէնտի սէօզլերինտէն մահքիմ օլաճագսըն։»	
Մատթ. 7—6	«Մուգատաէս նէանէյի քելպլերէ վերմէյինիզ»	
	«Վէ ինճուլերինիզի խընզիրլերին էոնիւնէ աթմայընըզ»	
	«Օլմայաքի անլերի այագլարըյլե չիրնէյելեր։»	
	« Վէ տէօնիւպ սիզի կըրթալար...»	

Մատթ. 6. 14—15	«Էյէր ատէմլերէ սուչլարընը պաղըչլարսանըզ»	
	«Փէտէրինիզ տախի սիզին սուչլարընըզը սիզէ պաղըչլայաճագ տըր։»	
	«Հայաթընըզ իչիւն նէ եէյէճէյինիզի, եախօտ,»	Մուգատէմէ.
Մատթ. 6. 25—84	«Ճէսէտինիզ իչիւն նէ կիյէճէյինիզի էնտիչէ էթմէյինիզ»	
Ղուկ. 12. 22—32	«Հայաթ թաամտան, վէ	
	«Ճէսէտ էլպիսէտէն էվլա տէյի՞լ մի։»	
Թաամ.	«Գուզզունլարա պաղընըզ, նէ էքէրլեր նէ պիչէրլեր նէ տէ տէրանպար էտէրլեր,»	
	«Ալլահ անլերի պէսլեր. սիզ գուչլարտան էֆզալ տէյի՞լ միսինիզ։»	
	«Սիզտէն քի՞մ էնտիչէ էթմէքլէ քէնտի պօյունա պիր արշըն զամմ էթմէյէ գատիր տիր։»	
	«Էյէր էն քիւչիւք չէյէ պիլէ գատիր տէյիլ իսէնիզ, պագի չէյլեր հագզընտա նի՞չիւն էնտիչէ էտէրսինիզ։»	
	«Զանպազլարա պաղընըզ, նիճէ պէօյիւրլերնէ չալըշըրլար նէ տէ իփլիք պիւքէրլեր»	
	«Եինէ տէ Սողոմոն պիւթիւն տարաթըյլէ պունլարտան պիրի կիպի կիյինմիչ տէյիլ իսի»	
	«Էյէր Ալլահ... եարըն ֆուրունա աթըլաճագ օլան սահրա օթունը պէօյլէ կիյինտիրիրսէ»	Էլպիսէ
	«Սիզի տահա նէ՛ գատար զիյատէ կիյինտիրէճէք, է՛յ իմանը նօզսան օլանլար։»	
	Սիզ նէ եէյէճէյինիզի վէ նէ կիյէճէյինիզի արամայընըզ...»	
	Զիրա պունլարըն ճիւմլէսինի տիւնեանըն իմմէթլերի արարլար։»	
	Սիզին փէտէրինիզ պունլարըն ճիւմլէսինէ միւհթաճ օլտըղընըզը պիլիր»	Նէթիճէ
	Օլէճլէյէ, անըն մէլէքիւթիւնիւ արայըն, պունլարըն ճիւմլէսի սիզէ իհսան օլընաճագ տըր»	

Մատթ. 6. 34 «Օլ սէպէպտէն եարըն իչիւն էնտիչէ էթմէյինիզ»
«Զիրա եարընքի կիւն քէնտի իչիւն էնտիչէ էտէճէք»
«Կիւնէ քէնտի տէրտի քաֆի տիր.»

Պու 3 սաթրրը այէթ Մատթէոսըն

Ղուկ. 12. 32 «Է՛յ քիւչիւք սիւրիւ գօրդմա
«Զիրա մէլէքիւթիւ սիզէ իհսան էթմէք»
«Փէտէրինիզին իրատէթի տիր.»

Վէ պու 3 սաթրրը այէթ Ղուկասըն

Նէթիճէլէրի

5 ՍԱԹՐՐԼԸ

Մատթ. 7. 13—14 «Տար դափուտան կիրմէյէ ճէհտ էտինիզ»
«Զիրա հէլաք էէօթիւրէն եօլ վասի տիր.»
«Վէ անտէն կիրէնլեր չօղ տուր.
«Զիրա հայաթա կէօթիւրէն եօլ էնսիզ տիր»
«Վէ անը պուլանլար ազ տրր»

Մատթ. 19. 11—12 «Պու քէլամը ճիւմլէսի տէյիլ, իլա քէնտիլէրէ հիտայէթ օ-
«լունանլար գապուլ էտէպիլիր, զիրա անա բահմինտէն պազը
«խատրմ տօղմուշ օլանլար վար տրր. Վէ ատէմլէր թարա-
«ֆընտան խատրմ գելընմրշ խատրմլար տախի վար տրր, վէ
«Մէլէքիւթ Ուլլահ իչիւն քէնտի քէնտիլէրինի խատրմ էթմիշ
«օլանլար վար տրր. անը գապուլ էտէպիլէն գապուլ էթսին։»

Ղուկ. 6. 20—23 «Սիզ նէ միւպարէք սինիզ էյ ֆագիրլեր, զիրա Մէլէ-
«քիւթուլլահ սիզին տիր,
«Սիզ նէ միւպարէք սինիզ էյ ճընգանլար, զիրա տօ-
«յուրուլաճագսընըզ,
«Սիզ նէ միւպարէք սինիզ էյ աղլայանլար, զիրա կիւ-
«լէճէք սինիզ,
«Սիզ նէ միւպարէք սինիզ ատէմլէր սիզէ պուղզ էթ-
«տիքլէրինտէ, զիրա այնիսինի անլերին Փէտերլերի
«փէյղամպէրլերէ էթտիլեր,

(Մատթ. 5 1—12յէ միւչապիհ

1

Շէրհ.— Պու իքի խա-
նէնին 1, 2, 3, 4 վէ 5ճճի
սաթրրլարը միւվաճիհէթ
իւզ զրտտէյն թէրքիպտէ
գօնուլմուշ տրր։

«Վայ սիզէ էյ զէնկինլեր, զիրա թէսէլլինիզի ալտընըզ,
«Վայ սիզէ էյ թօգ օլանլար, զիրա ճընգաճագսընըզ,
«Վայ սիզէ էյ կիւլէնլեր, զիրա աղլայրպ (ֆիղան) է-
«տէճէքսինիզ,
«Վայ ատէմլերին սիզին հազգընըզտա խայր սէօյլէ-
«տիքլերի զէման, զիրա անլերին Փէտերլերի եա-
«լանճը փէյղամպերլերէ պէօյլէ էյլէտիլեր։

6 ՍԱԹՐՐԼԸ

Էմս. 23. 1—3, 19—21, 26—28, 24. 11—12, 26. 24—26, 30. 15—16, 18—19, 21—23, 29—31, 32—33 օն խանէ 6 սաթրրը չիր պուլունուր։

Մատթ. 7. 24—27 «Պէնիմ քէլամրմը իչիտիպ անլերի իճրա էտէն հէր քիմսէ,
«Պիր ալիմ ատէմէ միւչապիհ օլաճագ տրր,
«Բի օ քէնտի խանէսինի գայա իւզէրինէ պինա էթմիշ տիր
«Վէ եաղմուր եաղտը վէ սէյլեր կէլտի,
«Վէ բիւզկեար էստի վէ օլ էվէ չարփտրլար,
«Վէ օ եըզրլմատը, զիրա գայա իւզէրինէ պինա օ-
«լունմուշ իտի։»

1

Շէրհ.— Մատթէոս պու
քէլամլարը ասլնամէտտէ
օլտուղու կիպի հրզգ էթ-
միշ, ամմա Ղուկաս՝ 6.47-49
տաճա միճմէլ պիր շէքլ-
տէ եֆատէ իլէ անը նէսրէ
թահվիլ էյլէմիշ տիր։

«Լաքին պէնիմ քէլամրմը իչիտիպ անլերի իճրա էթ-
«մէյէն հէր քիմսէ
«Պիր ահմագ ատէմէ միւչապիհ օլաճագ տրր,
«Բի օ քէնտի խանէսինի գում իւզէրինէ պինա էթմիշ
«տիր,
«Վէ եաղմուր եաղտը վէ սէյլեր կէլտի,
«Վէ բիւզկեարլար էստի վէ օլ էվէ չարփտրլար,
«Վէ օ եըզրլրը վէ անըն տիւչիւչիւ (եըզրլրը) ազիմ
«իտի։»

2

Մատթ. 25 31—46. 1. «Իպն իւլ ինսան ճէմի ի մէլաիքէսիյլէ քէնտի ճէլալինտէ
«կէլտիյի զէման
«Բէնտի ճէլալինին թախթը իւզէրինտէ օթուրաճագ,
«Վէ հուզուրընա ճիւմլէ միլլէթլեր ճէմ օլաճագլար,
Վէ օ անլերի եէքտիկերինտէն այըրաճագ
«Նասրլ քի չօպան գոյունլարը քէչիլերտէն այըրրը
„Վէ օ գոյունլարը սաղ վէ քէչիլերի սոլ թարաֆընա
գոյաճագ,
2. «Օլ զէման Մէլիք սաղընտա օլանլարա տեյէճէք
«Կէլինիզ էյ փէտերիմին միւպարէքլերի, մէլէքիւթիւ
միրաս ալընըզ
«Բի օ տիւնեանըն թէսիսինտէն պէրու սիզին իչին հա-
զըրլանմրշ իտի
«Զիրա ճընգտրմ վէ սիզ պանա թաամ վէրտինիզ, սու-
սուզ իտիմ վէ պանա սու վէրտինիզ
«Ղարիպ իտիմ վէ պէնի էվէ գապուլ էթտինիզ. չըպլաղ
իտիմ վէ պէնի կէյինտիրտինիզ

«Խասթա իտիմ վէ պէնի զկյարէթ էթտինիզ, հապստա
իտիմ վէ եանըմա կէլտինիզ։
3. «Օլ զէման Սալիհլէր անա ճէվապէն տէյէճէքլէր քի,
Եա Բապպ,
«Նէ զէման սէնի աճ կէօրիւպ տէ պէսլէտիք, եա սու-
սուզ կէօրիւպ սու վէրտիք,
«Նէ զէման սէնի զարիպ կէօրիւպ էվէ գապուլ էթտիք,
եա չըպլաղ կէօրիւպ կիյինտիրտիք,
«Նէ զէման սէնի խասթա կէօրիւպ զկյարէթ էթտիք,
եա հապստա կէօրիւպ եանընա կէլտիք,
«Վէ մէլիք ճէվապ վէրիպ անլէրէ տէյէճէք, հադիդա-
թէն սիզէ տէրիմ քի
«Մատէմ քի պիրատէրլէրիմտէն էն քիւչիւք (էտնա) պի-
րինէ էթտինիզ, պանա էթմիշ օլտընըզ։
4. «Անտէն Մէլիք սօլ թարաֆընատա օլանլարա տէյէճէք.
«Պէնտէն կիտին էյ մէլունլար, ճէհէննէմէ... (էպէտի
աթէշէ... Մատթ.ին)
«Բի օ չէյթանա վէ անըն մէլաիքէսինէ հազըրլանմըշ տըր,
«Զիրա ճաճգտըմ պանա թաամ վէրմէտինիզ, սուսատըմ
վէ պանա սու վէրմէտինիզ,
«Ղարիպ իտիմ պէնի իչէրի գապուլ էթմէտինիզ, չըպլաղ
իտիմ վէ պէնի կիյինտիրմէտինիզ։
«Խասթա իտիմ վէ պէնի զկյարէթ էթմէտինիզ, հապըս-
տա իտիմ վէ եանըմա կէլմէտինիզ»։
5. «Օլ զէման չէրիրլէր անա ճէվապէն տէյէճէքլէր քի,
Եա Բապպ,
«Նէ զէման սէնի աճ կէօրտիւք (վէ սէնի տօյուրմատըգ,
եա սուսուզ կէօրիւպ (սու վէրմէտիք),
(«Նէ զէման սէնի) զարիպ (կէօրիւպ) (իչէրի գապուլ էթ-
մէտիք) եախօտ չըպլաղ (կէօրիւպ) (սէնի կիյինտիրմէտիք),
(«Նէ զէման սէնի) խասթա (կէօրիւպ) (զկյարէթ էթմէ-
տիք) եախօտ հապստա (կէօրիւպ) (եանընա կէլմէտիք)։
«Օլ զէման Մէլիք ճէվապ վէրիպ անլէրէ տէյէճէք, հա-
դիդաթէն սիզէ տէրիմ քի,
«Մատէմ քի պու էն քիւչիւքլէրտէն պիրինէ էթմէտի-
նիզ, պանա էթմէմիշ օլտունըզ։

Նէթիճէ { Վէ պունլար էպէտի աղապա կիտէճէքլէր
Լաքին սալիհլէր էպէտի հայաթա կիտէճէքլէր } Մատթ.

Ճէրհ. — Փարէնթաղիզ իչինտէ օլանլար ըէսուլըն իքմալը տըր։

7 ՍԱԹԸՐԼԸ

Մատթ. 6. 19—21. «Բէնտինիզ իչիւն եէր իւզէրինտէ խազնէլէր ճէմ էթմէյինիզ,
«Բի օրատա կիւվէ վէ փաս պօզար,
«Վէ օրատա խըրսըզլար տէլէրլէր վէ չալարլար,
«Լաքին քէնտինիզ իչիւն սէմատա խազնէլէր ճէմ էտինիզ,
«Բի օրատա նէ փաս նէ տէ կիւվէ պօզար,
«Վէ օրատա խըրսըզլար նէ տէլէրլէր նէ չալարլար,
«Զիրա խազնէնիզ նէրէտէ իսէ գալպինիզ օրատա օլաճագ
տըր», (Նէթիճէ)։

8 ՍԱԹԸՐԼԸ. *Կիզլիտէ սատագաթ գավահտի։*

Մատթ. 6. 1—6, 16—17, չէրհ. պիր մուգատատէմէ իլէ իւչ մատտէտէն ի-
պարէթ 3 այէթ վար տըր.

Մուգատատէմէ.— «Ատէմլէրէ կէօրիւնմէք իչիւն սատագանըզը անլէրին էօ-
նիւնտէ վէրմէքաէն սագընընըզ,»
«Եօգսա սէմավաթտա օլան փէտէրինիզին ինտինտէ էճրի-
նիզ օլմազ»

Սատագա. 1. «Սատագա վէրտիյինտէ միւրաիլէր կիպի օլմայասըն
«Զիրա անլէր սինագօղլարտա վէ սօգագլարտա էօնլէրինճէ
պօրու չալտըրըրլար.
«Շէօյլէ քի ատէմլէրտէն մէտհ օլունսընլար
«Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի անլէր էճրլէրինի ալմըշ-
լար տըր.
«Ամմա սէն սատագա վէրտիյինտէ
«Սօլ էլին սաղ էլինին էթտիյինի պիլմէսին
«Թա քի սատագան կիզլիտէ օլա,
«Վէ կիզլիտէ կէօրէն փէտէրին սանա միւքաֆաթ էտէ-
ճէք տիր.

Տուա. 2. «Տուա էթտիյինտէ միւրաիլէր կիպի օլմայասըն,»
«Զիւնքի անլէր սինագօղլարտա վէ սօգագլարտա տուր-
մայը սէվէրլէր.»
«Շէօյլէ քի տուա էթտիքլէրինի ատէմլէր կէօրսիւնլէր.»
«Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի անլէր էճրլէրինի ալմըշ-
լար տըր.»
«Ամմա սէն տուա էթտիյինտէ»
«Խալվէթինէ կիրիպ գափունը գափա,»
«Վէ կիզլիտէ օլան փէտէրինէ տուա էյլէ,»

«Վէ կիզլիտէ կէօրէն փէտէրին սանա միւքեաֆաթ էտէ-
ճէք տիր ,»

Օրուճ.

3. «Օրուճ թութտուղունտա միւրաիլէր կիպի օլմայասըն ,
«Անլէր մահզուն չէհրէլի տիրլէր , զիրա եիւզլէրինի պօ-
զարլար ,
«Շէօյլէ քի օրուճ թութտուղլարընը ատէմլէր պիլսինլէր ,
«Հազիզաթէն սիզէ տէտիմ քի անլէր էճրլէրինի ալմըշ-
լար տըր ,
«Ամմա սէն օրուճ թութտուղունտա
«Պաշընը եաղլայըպ եիւզինու ԷԸյգա ,
«Շէօյլէ քի կիզլիտէ օլան փէտէրինէ կէօրիւնէսին
«Վէ կիզլիտէ կէօրէն փէտէրին սանա միւքեաֆաթ էտէ-
ճէք տիր ։»

10 ՍԱԹՐԻԼ

1. «Հասատա չօգ տըր
«Լաքին իշճիլէր ազ տըր
«Օլ սէպէպտէն հասատընա սահիպլինէ տուա էտինիզ ,
«Բի քէնտի հասատընա իշճիլէր կէօնտէրսին ,
«Կիտինիզ , իշթէ պէն սիզի իրսալ էտէրիմ
«Գուզուլար կիպի գուրտլար արասընա ,
«Օլ սէպէպտէն եըլանլար կիպի ագիլ օլունըզ ,
«Վէ կէօյէրճինլէր կիպի սատէտիլ օլունըզ ,
«Նէ քիսէ , նէ տաղարճըզ նէ այագ գապլարը թաշըյընըզ,
«Վէ եօլտա քիմսէյէ սէլամ վերմէյինիզ ։»

Ճէrh. — Իշճի եօլա չըգար ։

2. «Վէ հանկը էվէ կիրէրսէնիզ
«Էվվէլա պու խանէյէ սէլամթէ օլսուն տէյինիզ
«Էյէր օրատա սէլամա միւսթահագ քիմսէ վար իսէ
«Սէլամընըզ անըն իւզէրինտէ գալաճագ տըր
«Լաքին էկէր լայըգ տէյիլ իսէ
«Սէլամընըզ սիզէ կէրի տէօնէճէք տիր ,
«Վէ օլ խանէտէ գալընըզ
«Անլէրին վերտիյի չէյլէրտէն եէյիպ իշինիզ
«Զիրա իշճի քէնտի իւճրէթինէ լայըգ տըր
«Խանէտէն խանէյէ նազլ էթմէյինիզ ։»

Ճէrh.— Իշճի խանէյէ կիրէր։

3. «Վէ հէր հանկը չէհրէ կիրէրսէնիզ
«Անլէր տախի սիզի գապուլ էթտիքլէրի հալտէ

Ճէrh.— Իշճի շէհրէ կիրէր։

«Լէոնիւնիւզէ գոնուլան չէյլէրի եէյինիզ ,
«Վէ իշինտէ պուլընան խասթալարա չիֆա վերինիզ ։
«Վէ Մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ եաղլայմըշ տըր տէյինիզ ·
«Լաքին հէր հանկը չէհրէ կիրէրսէնիզ
«Վէ սիզի գապուլ էթմէզլէրսէ
«Օրատան ճատտէլէրէ չըզընըզ վէ տէյինիզ
«Սիզին չէհրինիզտէն պիզէ եափըչան թօզու ,
«Այաղըմըզա եափըչան թօզու , սիզէ սիլքէրիզ» ։

12 ՍԱԹՐԻԼ

Ղուկ. 13. 25—27

«Էվ սահիպի գալզըպ գափույու գափատըգտան սօնրա
«Սիզ խարիճտէ տուրուպ գափույու չալարսընըզ
«Վէ էֆէնտի , էֆէնտի պիզէ աչ տէյէճէքսինիզ
«Օ սիզէ , սիզին նէրէտէն օլտուղունընըզը պիլմէմ տէյէճէք
«Օլ զէման սիզ տէմէյէ պաշլայաճագսընըզ , էֆ · էֆէնտի՛
«Պիզ սէնին հուզուրընտա եէյիպ ի՞չմէտիք մի
«Սէն տախի պիզէ (ճատտէլէրիմիզտէ) թալիմ է՞թմէտին մի,
«Սէնին խամինէ փէյղամպէրլիք է՞թմէտիք մի ,
«Վէ սէնին խամինէ ճինէր իխրաճ է՞թմէտիք մի ,
«Վէ սէնին խամինէ միւճիզէլէր իճրա է՞թմէտիք մի
«Վէ օ սիզէ տէյէճէք , սիզին նէրէտէն օլտըզընըզը պիլմէմ
«Պէնտէն կիտինիզ էյ ֆըսգ իշէյէնլեր ։»

Ղայրի նիզամի նուսուսնեղիրտեն 3 այեթ ·

Մատթ. 5. 44—48
Ղուկ. 6. 27—28

Ճէrh.— Ղուկաս վէ Մատթէոս իքիսի պիրլիքտէ ասընամէյի թէմամ վերմիշլէր տիր։ Վէ 1, 3, 5, 7,—2, 4, 6, 8ինճի սաթըրլար միւվազի օ-
լարագ մէվզուն տըրլար։

1. «Տիւշմէնինիզի սէվինիզ · սիզի թահգիր էտէնլերէ եէյիք
էտինիզ
«Սիզէ պէտտուա օղույանլարա խայրտուա էտինիզ ,
սիզի ինճիտէնլեր իշիւն տուա էտինիզ»

2. «Էյէր սիզի սէվէնլերի սէվերսէնիզ նէ ֆազիլէթինիզ
օլուր»
«Զիրա կիւնահքարլար պիլէ քէնտիլերի սէվէնլերի
սէվերլեր»

«Վէ էյէր սիզէ էյլիք էտէնլէրէ էյլիք էտէրսէնիզ նէ ֆազիլէթինիզ օլուր»
«Զիրա կիւնահքեարլար պիլէ քէնտիլէրէ էյլիք էտէրլէր»

«Վէ էյէր սիզին պիրատէրլէրինիզէ սէլամ վէրիր-սէնիզ նէ ֆազիլէթինիզ օլուր»
«Զիրա կիւնահքեարլար պիլէ քէնտի պիրատէրլէ-րինի սէլամլարլար»

«Վէ էյէր ալմազը իւմիտ էթտիյինիզ քիմսէլէրէ էօտիւնճ վէրիր իսէնիզ նէ ֆազիլէթինիզ օլըր»
«Զիրա կիւնահքեարլար պիլէ կիւնահքեարլարա թէքբար ալմազ իչիւն էօտիւնճ վէրիրլէր,»

3. «Տիւչմէնինիզի սէվինիզ, վէ խայր իշլէյինիզ, վէ էօտիւնճ վէրինիզ, հիչ պիր պէտէլ իւմիտ էթմէյինիզ»
«Վէ միւքեաֆաթընըզ ադիմ օլաճագ տըր, վէ սիզ միւթաալլն օղուլլարը օլաճագսընըզ»

Մուշթէրէք
Պէրէքէթլէր

«Զիրա Օ քէնտի կիւնէշինի էյիլէր վէ ֆէնալար իւզէրինէ տօղտուրուր,»
«Վէ եաղմուրունու ատիլ վէ նահագգ օլանլար իւզէրինէ եաղտըրըր,»
«Վէ Օ նանքէօրլէրէ վէ քէօթիւլէրէ ինամ էտիճի տիր»,
«Փէտէրինիզ մէրհամէթլի օլտըղը կիպի սիզ տախի մէր-համէթլի օլունըզ,»

Սանիհն ՆԷՍՐ.—

Յիսուսըն քէլամլարընին զըամ ը ադամը տա, թէմսիլլէր, միւճիզէլէր, միւ-քեալէմէլէր վէ վազըալար արասընտա նահար հալինտէ պուլունուրլար. պուրատա անլէրին սալթ եէրլէրինի կէօսթէրմէքլէ իքթիֆա օլունաճագ տըր։

Ա. ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԹԷՄՍԻԼԼԷՐԻ

Յիսուսըն թէմսիլլէրի 30 ատէտ օլուպ՝ մատտէ վէ մահալլէրի պէր վէճհ ի աթի տիր։

1. Էքինճի թէմսիլի Մատթ. 13. 3—8, 18—23, Մարկ. 4. 4—8, 14—21, Ղուկ. 8. 5—8, 11—15։

2. Տէլիճէ „ Մատթ. 13. 24—30, 36—43։
3. Խարտալ „ Մատթ. 13. 31, 32, Մարկ. 4. 30—32, Ղուկ. 13. 18—19։
4. Մայա „ Մատթ. 13. 33, Ղուկ. 13. 20, 21։
5. Կիզլի խազինէ „ Մատթ. 13. 44։
6. Զիդեյմէթ ինճու „ Մատթ. 13. 45, 46։
7. Աղ „ Մատթ. 13. 47—50
8. Զալիմ դուլ „ Մատթ. 18. 21—35։
9. Պաղճըլար „ Մատթ. 20. 1—16
10. Իքի օղուլլար „ Մատթ. 21. 28—32
11. Ֆէնա պաղճըլար „ Մատթ. 21. 33—45, Մարկ. 12. 1—12, Ղուկ. 20. 9—19։
12. Մէլիկին օղլունուն տիւյիւնիւ թէմսիլի Մատթ. 22. 1—14։
13. Օն պաքիրէլէր թէմսիլի Մատթ. 25. 1—13։
14. Թալանթլար „ Մատթ. 25. 14—30։
15. Կիզլի պէօյիւյէն թօխում „ Մարկ. 4. 26—29։
16. Իքի մէտեուունլար „ Ղուկ. 7. 41—43։
17. Էյի Սամարիալը „ Ղուկ. 10. 30—37։
18. Կէճէ եարըսընտա պիր տօսթ թէմսիլի Ղուկ. 11. 5—8։
19. Ահմագ ղէնկին „ Ղուկ. 12. 16—21։
20. Մէյվէսիզ ինճիր աղաճը „ Ղուկ. 13. 6—9։
21. Պէօյիւք ղիյաֆէթ „ Ղուկ. 14. 15—24։
22. Ղաիպ օլան գօյուն „ Մատթ. 18. 12—24, Ղուկ. 15. 3—7։
23. Ղաիպ օլան ադչէ „ Ղուկ. 15. 8—10։
24. Միւսրիֆ օղուլ „ Ղուկ. 15. 11—32։
25. Նահագգ քէթխիւտա „ Ղուկ. 16. 1—9։
26. Զէնկին վէ Ղազարոս „ Ղուկ. 16. 19—31։
27. Ֆաիտէսիզ գուլլար „ Ղուկ. 17. 7—10։
28. Նահագգ դատը „ Ղուկ. 18. 1—8։
29. Ֆէրիսի վէ կէօմրիւքճիւ „ Ղուկ. 18. 9—14։
30. Մընալար „ Ղուկ. 19. 11—27։

Բ. ՅԻՍՈՒՍԸՆ ՄԻՒՃԻԶԷԼԷՐԻ

Միւճիզէլէր 33 ատէտ օլուպ մատտէ վէ մահալլէրի պէր վէճհ ի աթի տիր։

1. Սույուն չէրապա թահվիլ օլունմասը. Յովհ. 2. 1—11
2. Ասլզատէնին օղլունա չիֆա վէրմէսի. Յովհ. 4. 46—54
3. Իլք միւճիզէ իլէ պալըգ թութմազլըգ. Ղուկ. 5. 1—11
4. Բիւզկեար վէ տէնիզի սուստուրմասը. Մատթ. 8. 23—27, Մարկ. 4. 35—41, Ղուկ. 8. 22—25

5. Ճատարանիլի մէճնունա չիֆա վէրմէսի. Մատթ. 8. 23—27, Մարկ. 4. 35—41, Ղուկ. 8. 22—25
6. Եայրոսըն գըզընը իհնա էթմէսի. Մատթ. 9. 18—19, 23—26, Մարկ. 5. 25—34, Ղուկ. 8. 43—48
7. Նէզֆ ի տէմէ միւպթէլա գարըյա չիֆա վէրմէսի. Մատթ. 9. 20—22, Մարկ. 5. 25—34, Ղուկ. 8. 43—48
8. Խանէտէ իքի քէօրիւն կէօզէրինի աչմասը. Մատթ. 7—31
9. Քէօթրիւմէ չիֆա վէրմէսի. Մատթ. 9. 1—8, Մարկ. 2. 1—12, Ղուկ. 5. 17—26
10. Ճիւզամլըյը թաթհիր էթմէսի. Մատթ. 8. 1—4, Մարկ. 1. 40—45, Ղուկ. 5. 12—16
11. Եիւզպաչընըն գուլունա չիֆա վէրմէսի. Մատթ. 8. 5—13, Ղուկ. 7. 1—10
12. Կափառնայում սինագոգունատա մէճնուն. Մարկ. 1. 23—27, Ղուկ. 4. 33—36
13. Պետրոսըն գայն վալիէսինէ չիֆա վէրմէսի. Մատթ. 8. 14—17, Մարկ. 1. 29—41, Ղուկ. 4. 38—40
14. Տուլ գարընըն օղլունու իհնա էթմէսի. Ղուկ. 7. 11—16
15. Պէթհէտատատա քէօթրիւմէ չիֆա վէրմէսի. Յովհ. 5. 1—16
16. Պէչ պինին տօյրուլմասը. Մատթ. 14. 15—21, Մարկ. 6. 34—44, Ղուկ. 9. 12—17, Յովհ. 6. 5—14
17. Տէնիզ իւզէրինատէ եիւրիւմէսի. Մատթ. 14. 22—33, Մարկ. 6. 45—52, Յովհ. 6. 14—21
18. Անատան տօղմա քէօրիւն կէօզիւնիւ աչմասը. Յովհ. 9
19. Էլի գուրումուշ ատէմէ չիֆա վէրմէսի. Մատթ. 12. 9—13, Մարկ. 3. 1—5, Ղուկ. 6. 6—11
20. Զաաֆ բուհընա միւպթէլա գանպուր գարըյա չիֆա վէրմէսի. Ղուկ. 13. 10—17
21. Իսթիսդալը պիր ատէմէ չիֆա վէրմէսի. Ղուկ. 14. 1—6
22. Օն ճիւզամլըյը թաթհիր էթմէսի. Ղուկ. 17. 11—19
23. Սիրօֆինիք գարընը գըզընա չիֆա վէրմէսի. Մատթ. 15. 21—18, Մարկ. 7. 24—30
24. Տիլսիզ վէ սաղըր ատէմէ չիֆա վէրմէսի. Մարկ. 7. 31—37
25. Տէօրթ պինի տօյուրմասը. Մատթ. 15. 32—39, Մարկ. 8. 1—9
26. Պէթսայատատա պիր քէօրէ չիֆա վէրմէսի. Մարկ. 8. 22—26
27. Մէճնուն չօճուղա (սարալը) չիֆա վէրմէսի. Մատթ. 17. 12—21, Մարկ. 9. 14—29, Ղուկ. 9. 32—42
28. Պալըղըն աղըզնատաքի տէօրթլիւք. Մատթ. 17. 24—27
29. Ղազարոսըն էօլիւլէրտէն տիրիլմէսի. Յովհ. 11. 1—54
30. Երիքովատա իքի քէօրիւն կէօզէրինի աչմասը. Մատթ. 20. 29—34, Մարկ. 10. 46—52, Ղուկ. 18. 35—43

31. Մէյվէսիզ ինճիր աղաճընըն գուրումասը. Մատթ. 21. 18—22, Մարկ. 11. 12—14, 20—24
32. Մալխոսըն գուլաղընը սաղալթմասը. Ղուկ. 22. 49—51
33. Իքինճի տէֆա միւճիզէյլէ պալըգ ավլամագ. Յովհ. 21. 1—23

Գ. ՅԻՍՈՒՍԸՆ ՄԻՒՔԵԱԼԷՄԷԼԷՐԻ ՎԷ ՎԱԳԸԱԼԱՐ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ՔԷԼԱՄԼԱՐԸ

Շէրհ.— Յիսուսըն թէվէլլիւտիւնտէն գէյսոր սապահընատէք 55 միւսահէպէ միւնասէպէթլէրի վուգուս պուլուսպ անլէրին պուրատա խամլէրինի վէրէրէք մահալլէրի իչիւն տէ «Ինճիլլէր միւթապագաթը»նըն ֆիհրիսթինտէքի 151 նոմէրօլարտան հէր հանկը պիրինի թագտիր էթմէքլէ իքթիֆա օլունաճագ տըր։

☞ **Պու նօմէրօլար իչիւն սահիֆէյ 46 յա պակ**

		Միբրապագար ֆիհրիսթինի նոմէրոսը
1.	Յիսուս 12 հաչընատա հէյքէլտէ	16
2.	Վաֆթ. Յովհ. իլէ միւքեալէմէսի	19
3.	Թէճրիպէ օլունատըզընատա	20
4.	Իլք իւչ չակիրտլէր	23
5.	Նաթանաէլ իլէ	24
6.	Հէյքէլին իլք թաթհիրի	27
7.	Նիկոտիմոս իլէ միւքեալէմէ	28
8.	Սամարիալը գարը իլէ	32
9.	Մատթէոսը չաղըրմասը	42
10.	Օրուճ հագգընատա օլան սիւալ	43
11.	Վաֆ. Յովհ.ին սոն խապէրի	52
12.	Ֆէրիսի Սիմոնըն խանէսինատէ	53
13.	Յիսուսըն Ֆէրիսիլէրէ թալիմի	55
14.	Յիսուսըն հագիգի ագրիպասը	56
15.	Հայաթ էքմէյի	68
16.	Եըյգանմամըշ էլլէր իլէ եէմէք	69
17.	Ֆէր. վէ Սատ.լէրին թալէպի	73
18.	Պետրոսըն իգրարը	75
19.	Յիսուսըն քէնտի էօլիւմ վէ զըյամընը իխպարը	76
20.	Յիսուսըն էօլիւմ վէ զըյամընը թէքրար իխպալը	79
21.	Զինատա թուռթուլան գարը	83
22.	Տիւնեանընն նուր վէ հայաթը	84
23.	Հոլէրին պէչարէթէ կիթմէսի	87
24.	Մարթա վէ Մարիամը զիյարէթ	89
25.	Էյի չօպան	91
26.	Յիսուս թագտիս պայրամընատա	92
27.	Տուա հագգընատա	93
28.	Յիսուս չակիրտլէրի ֆէրիսիսիլիքտէն սագընատըրը	95
29.	Պիղատոսըն գաթլ էթմէյի Գալիլեալըլար	96
30.	Հէրովտէստէն սագընմագ	99
31.	Ֆէրիսիներին սօֆրասընատա միւսպահասէ	100
32.	Մասրաֆը հիսապ էթմէք	101
33.	Մէլէքիւթ Ուլլահընը կէլմէսի	108
34.	Թաթլիգ	110
35.	Մասումլարը միւպարէքլէմէսի	111
36.	Զէնկին կէնճ րէիս	112
37.	Յիսուսըն խաչանմասընա տաիր իխպարը	113
38.	Յակոբոս վէ Յովհաննէսին հըրս ը չանը	114
39.	Ղազարոսը զիյարէթ	116
40.	Յիսուսըն Պէյթանիատա մէհնի	118
41.	Յիսուսըն ֆիւթուհաթլէ Երուսաղէմէ կիրմէսի	119
42.	Հէյքէլին 2նճի թաթհիրի	121
43.	Յիսուսըն սէլահիյէթի	123
44.	Եհուտիլէրին իւչ սիւալը	125

45. Ցիսուսըն սիւալը 126
46. Տուլ գարընըն 2 փուլու 128
47. Եունանիլէրին Ցիսուսը կէօրմէք խթէմէսի 129
48. Երուսաղէմին խարապընա տաիր 131
49. Սօն ագչամ թաամը 133
50. Ցիսուսըն վէտա սէօզէրի 134
51. Դէթսէմանիտէ իզթիրապը 136
52. Էլէ վէրիլիպ թուէթուլտուղու էնատէ քէլամլարը 137
53. Եհուտի քահինլէրի հուզուրընտա 138
54. Պիղատոսըն հուզուրընտա 139
55. Ցիսուսըն խաչտա իլք քէլամը, Ղուկ. 23. 34.
56. Ցիսուսըն խաչտա 2նճի քէլամը, Ղուկ. 23. 43.
57. Ցիսուսըն խաչտա 3նճի քէլամը, Յովհ. 19. 26—27
58. Ցիսուսըն խաչտա 4նճի քէլամը, Մատթ. 27. 48
59. Ցիսուսըն խաչտա 5նճի քէլամը, Յովհ. 19. 28
60. Ցիսուսըն խաչտա 6նճը քէլամը, Յովհ. 19. 30
61. Ցիսուսըն խաչտա 7նճի քէլամը, Ղուկ. 23. 46

Ցիսուսըն գրյամընտան սօնրա 9 տէֆա կէօրիւնմէսի

(ա). Գարըլարա։ Մատ. 28. 8—10, Մար. 16. 8, Ղուկ. 24. 9—11
(բ). Մէճտէլի Մարիամա, Մար. 16. 9—11, Յով. 20. 11—18
(գ). Էմմաուս եօլընտա, Մար. 16. 12—13, Ղուկ. 24. 13—35
(դ). Թոմաս եօգ իքէն չայիրտլէրի, Մար. 16. 14—18 ևն.
(ե). Թոմաս վար իքէն, Յովհ. 20. 25—29
(զ). Թէպէրիյէ տէնիզի քէնարընտա, Յովհ. 20. 1—23 ևն.
(է). 500 քիմսէյէ, Մատթ. 28. 16—20
(ը). Յակոբոսա վէ սոնրա հէպ ըէսուլլէրէ, Ա. Գօր. 15. 7
(թ). Պէյթանիա ճիվարընտա ուրուճընտա, Մար. 16. 19., Ղուկ. 24. 50—55, Սմալ. 1. 9—12

Ցիսուսըն Տուալարը

1. Բապպանի տուա, Մատթ. 6. 9—13, Ղուկ. 11. 2—4
2. Շէֆաաթ տուասը, Յովհ. 17
3. Գէթսէմանիտէ, Մատթ. 26. 39. 42—44, Մարկ. 14. 35—41, Ղուկ. 22. 42—44
4. Յովհ. 11. 41—42 տէ Ղազարոսըն գրյամը էնասընտա...
5. Մատթ. 11. 25—27

Պունլար Ցիսուսըն մուհարրէր տուալարը օլուպ, մախֆի տուալարը չօգ օլաղընը պիլիյօրըզ։

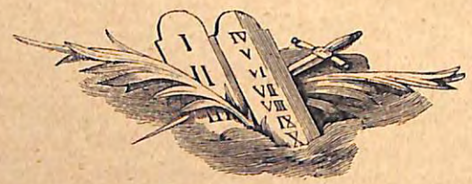

ՄԻՊԱՀԱՍ 4։

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ՏԻՆԻ ՀԱՅԱԹԸ

Տին Ալլահըն հայաթընըն ատէմտէ իզհարը տըր. պիզ Ալլահըն հայաթընը էքմէլ թարզտա Ցիսուսըն էօմրիւնտէ կէօրիւյօրուզ։ Պինաէն ալէյհ Ցիսուսըն էօմրիւ Ալլահըն հայաթընըն պիր թէճէսսիւտ վէ իզհարը տըր. էօյլէ իսէ տինի հայաթ ի-չիւն Ցիսուսըն էօմրիւ հէր քէսէ, հագգընլէ, պիր հագիգի միյար վէ նումունէ ի-իմթիսալ տըր։

Ցիսուսըն հայաթընա աթիտէքի իքի ամէլի նօգթատան պագմագ հէր Խրիս-թիանըն տինի հայաթընա եարտըմ էտէր։

Էվվէլա.— Ցիսուսըն հայաթը իլհամ ը իլահիլիկ թեճեսսիւտի հալինտէ պիզէ թագտիմ օլընը։

Իլհամը իլահի նէ՞ տիր. Ալլահըն բուհունընը՝ բուհը ինսանիտէ իլահի հագի-գաթլարը իզհար էթմէսի տիր, եախօտ բուհ ը ինսանիտէ զահիր օլան Ալլահ հագ-գընտա վէ անըն հագիգաթլարը հագգընտա մալիումաթ տըր։

Իլհամը իլահիյլէ բուհումըզա կէլէն մալիումաթընը՝ սահիր մալիումաթ ը ատիյէ-տէն ֆարգը պուրատա տըր քի, իլհամը իլահի ատէմտէ «ճանլանտըրան» — «տի-ռիլտիպ թէչվիզ էտէն» պիր զուվվեթ (Energizing power) հալինտէ հուզուրընը պիլ-տիրիր, տիկէր մալիումաթլար ֆիքրի թէնվիր վէ թեվսի էթմէքտէ միֆիտ տիրլեր։

Ցիսուսըն հայաթընտա իլհամ ը իլահինին հուզուրու, Անը պիւթիւն տիւն-եատա եէկեանէ տիրի պիր զուվվեթ հալինտէ իշլէթմէսիյլէ իզհար վէ խսպաթ օլու-նուր. տէյիլ պու գատար, անճագ, հէր քիմ Ցիսուսըն հայաթըյլէ թէմասա կէլիրսէ, քէնտիսի տախի Ցիսուսըն հայաթընտան բուհլանըր, ճանլանըր վէ պիր մանատա իլ-համլանըր, Ցիսուսա պէնզէր օլուր։

Գատիմ քիլիսէ, Ահա ը ճէտիտին զանօնիֆ քիթապլարընը ինթիխապ էտէր իքէն տահմա էլլերինէ «չու բէսուլի պիր գայա տըր» տէյու պիր բէսալէ վէրիլսէ պու իլհամ վէրի՞ր մի» տէյէ սիւալ էտէրլէր իտի. (սոնրա սիւալ չսւ օլառու, «պու միվէհ՞մ մի», պու (իքի) սիւալ Ինճիլի գայալարը թէֆրիզ իչիւն միյար մագամընտա գուլլանըլտըլար, լաքին պիզ անլէրի Ցիսուսըն վէ Ցիսուսլէ հայաթի ալագայա կիրմիշ օլան միւմինին էօմրիւնէ թաթպիգ էտէրսէք պէօյլէ տէմէլիյիզ. Ցիսուսըն հայաթը իլհամ վէրի՞ր մի. (վէրիր իսէ զաթէն քէնտինտէ իլհամըն մէվճուտիյէթի

մալիւմ օլմուշ օլուր) Յիսուս իլէ տէրունի ալագայա կիրէն պիր միւմին Յիսուսըն հայաթընտան ճանլանիր, տիրիլիր վէ անընքի կիպի պիր հայաթ եաշամաղա պաշլա՞ր մը։

Խրիսթիան քիլիսէսի պունըն իսպաթլարըյլէ մէմլու տըր. հաղիգաթէն Յիսուս՝ Ալլահըն իլհամընըն թէճէսսիւտի տիր, վէ անընլէ միւլհադ օլանլարա իլհամ վէրիր եանի անլէրի ճանլանտըրըր. Ալլահըն հաղիգաթլարըյլէ օնլարը տիրիլտիպ քէնտինէ պէնզէր էտէր։

Սանիկի.— Յիսուսըն Տինի հայաթընտա մերֆեզի հագիգաթ նէ՞ տիր. եախոտ, Յիսուսըն իսլամ իգրարը նէ՞ տիր. հէր ադամ ի տինիյէնին պիր միւճմէլ իսլամ իգրարը պուլունուր։ Յիսուսըն եաշատըդը Տինի հայաթտա փէք ղըսա վէ փէք տօլ-ղուն պիր իսլամ իգրարը պուլունուր. Մատթ. 22. 37—40. «Ալլահըն օլան Բաղպը պիւթիւն գալպինտէն վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւթիւն ֆիքրինտէն սէվէսին, վէ ... գօնշունու քէնտին կիպի սէվէսին»։ Պու իման իգրարը, պիւթիւն չէրիաթ վէ փէյղամպէրլէրի իչինէ ալմըշ օլուպ, իքի գըսմտան իպարէթ տիր։

(Ա.) Ալլահա ահտ օլան ֆարզ։ Ալլահա արզ էտիլէճէք օլան ճիւմլէ խըսմէթլէր վէ վէրիլէճէք իզզէթլէր։ «Մուհապպէթ» — «սէվմէք» լուզէթիյլէ իճմալ էտիլիր. Յիսուս, քէնտի էօմրիւնիւն մուճիպլէրի հալինտէ պիրինճի սընՀ վազիֆէ տէյէ, «Պէն փէտէրիմին իրատէթինի իճրա էտէրիմ» «անտէն կէօրտիւյիւմիւ եափար վէ իչիթտիյիմի սէօյլէրիմ» «քէնտի իզզէթիմի տէյիլ փէտէրիմին իզզէթինի արարըմ» քէլամլարընը պուլուրմուշ տըր. Իչթէ Ալլահը սէվմէք պու տըր վէ Յիսուս պունը պիւթիւն ճանտան, պիւթիւն գուվվէթի վէ պիւթիւն ֆիքրիյլէ իճրա էյլէտի։ Յիսուս Ալլահ իլէ օլան տինի ալագասընը պու գաղիյէնին իճրասըյլէ թային էյլէտի. վէ պիւթիւն Խրիսթիյան ալէմինէ վէ տիւնեայա տինի հայաթըն իլք մուհիմմ իւնսիւրիւնիւ փէք սատէ թարզտա, թագտիմ էտէր վէ տէմէք իսթէր քի, Ալլահ իչի օլան ալագան խաչիս պիր մուհապպէր իչի թեմիլի հէրիսին, Ալլահընն իզզէթի իչին անընն իրատէթինի արա վէ անը եաշա։

(Բ) Ինսանա ահտ օլան ֆարզ։ Յիսուսըն մէպատի ի հայաթընընն իքինճիսի հեմ-ճինսինի իրտամէր հրմէրի անը սէվմիյինի իզնար էթմէք իտի, Յիսուս «Պէն խըսմէթ օլունմաղա տէյիլ, իլլա խըսմէթ էթմէյէ կէլտիմ» տէյէ պույուրարադ պիւթիւն ինսան ճինսինէ էտիլմէսի միւմքին օլան էն ազիմ խըսմէթի էյլէտի, վէ խաչ էօ-լիւմիյլէ հայաթընը վէրէնէ գատար հիչ պիր օլանընը պէչերիյէթէ էտիլէճէք խըս-մէթտէն էսիրկէմէտի։ Իչթէ «գօնշուլու սեվմեք։»

Էկէր պիր տինի հայաթ իքի գանատէ արչը ալայա ուչաճագ իսէ անընն պիր գանատը Ալլահա ահտ օլան ֆարզ, տիկէր գանատը ինսանա ահտ օլան ֆարզ օլուպ հէր հանկը պիրի օլմագընը թէք գանատ իլէ քիմսէ օլ էպէտի տիյարընն ադրուն սօ-գագլարընա փէրվազ էտէմէզ։

Պու իման իգրարընտա, Ալլահ Փեսերիմիզ վէ ինսանլար պիրատերիմիզ տէյէ ֆարզ օլունտուղունտան մուհապպէթ վէ խըսմէթլէրիմիզ պիր փեսերե վէ պիր պի-ռատերե եագըշան մուհապպէթ վէ խըսմէթ օլմալը։

Յիսուս պու իման իգրարընը քէնտի էօմրիյլէ թէֆսիր վէ թէպէյյիւն էյլէ-տի. էյէր հէր հանկը պիր ֆէրտին իման իգրարը տախի Յիսուսընիի օլուրսա, օլ ի-ման իգրարընընն ամէլի հայաթտա թէճէսսիւտիւ տէ Քրիստոսընն էօմրիւ օլուր, վէ Քրիստոս անտէ սուբէթփէզիր օլուր։

Պու իման իգրարըյլա, Յիսուս միրրեհիսեն վէ պիլա իբիրազ եաշայապիճեճի վէ հեր տեհրտ վէ միլլեթտ եաշանանաը մուրշագ էլզեմ օլան են մուհիմմ ռանուրու թագտիմ էրմիշ տիր։

Իմտի պիզ Ինճիլէ նէ՞ նազարլէ պագմալըյըզ. օ պիր տին թանըմը, իլմի իլահի եա ֆէլսէֆէ քիթապը տէյիլ տիր։ Պիզզաթ Յիսուս պիր տին միւէսսիսի եա միւ-լիհ ի տին օլմաղա կէլմէմիշ տիր։ Յիսուս Ալլահը սեվեն վէ պեշերիյերին խայրընա իրտամեր եսեն պիր հայաթ եաշամըշ տըր։ Ինճիլ պիզէ Յիսուսըն պու հայաթընընն պիր տիրի ֆօթոզրաֆընը վէրիր, օնու պիզիմ հայաթըմըզա պիր մեպտե ի հայաթ հալինտէ թագտիմ էտէր։ Ինճիլ, պիզէ՝ Ալլահընն Յիսուսստա իզնար օլունան մու-հապպեքինի, Յիսուսստա Ալլահընն պիզիմ իչին աչըլմըշ գաղինի, վէ Ալլահընն ճա-նըմըզտա սուբէթփէզիր էթմէք խաթէտիյի օլ իլահի սուրեքի —ճէվհէրի— թագտիմ էտէր. վէ պիզ Ինճիլ իլէ եիւզ եիւզէ կէլիպ պու իլահի հայաթ իլէ միւլագաթ էտէ-րիզ, վէ օլ հայաթընը պիզի իհեա էթմէկի իչին բուհումուզուն ճիւմլէ իմքեանիյէթ-լէրինի անա աչարըզ, վէ Ալլահընն Յիսուսստա իզնար օլընան հայաթընը եաշամաղա պաշլարըզ, իչթէ պու տըր Ինճիլին զայէ վէ հէտէֆ ի մագսուտը։

Պու բուհ վէ իման իլէ Ինճիլէ եագլաչան պիրինին, անընլէ միւլհէմ օլա-ճաղընտա ասլա շիւպհէ էտիլէմէզ։

Ինճիլտէ բէսմ օլունան Բաղպ Յիսուս Քրիստոս իլէ միւլագաթ էտէրէք սուրէթ վէ սիյրէթինիզին անընքինէ պէնզէր օլմասընա արզու վէ տուա էտէն պիրատերինիզ,

Թալաս

ՄԻՊԱՐ Ե. ՄԸՆՁԵՐԵԱՆ
1913 Մայիս 26

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԼՈՒՍ

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ՄԱԽՖԻ ԷՕՄՐԻՆԻՆ 30 ՍԷՆԷԼԷՐԻ

(Մ. Է.* 5տեղ Թ. Մ. 26 եաց վագրընատէ)

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԹԷՎԷԼԻՏԻՆՏԷՆ ՎԱՖԹԻԶ ԷՏԻՃԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ԶՈՒՀՈՒՐԸՆԱՏԷՔ

Պաս 1. **Մուզաստէմ**

1. *Յովհաննէս Ինճիլինին մուզաստէմէսի.* Յովհ. 1. 1—18
2. *Ղուկաս " "* Ղուկ. 1. 1—4
3. *Իքի նէսէպ ճէտվէլի* Մատթ. 1. 1—17 Ղուկ. 3. 23—38

Պաս 2. **Միւժդէկէր**

4. *Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին թէվէլլիւտիւնիւն վատը.* Ղուկ. 1. 5—25
5. *Մարիամա օլան միւժդէ.* Ղուկ. 1. 26—38
6. *Յովսէփէ " "* Մատթ. 1. 18—25
7. *Մարիամըն Եղիսաբէթի ղիյարէթի.* Ղուկ. 1. 39—56

Պաս 3 **Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս վէ Յիսուսըն մէվլուտը**

8. *Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին թէվէլլիւտիւ.* Ղուկ. 1. 57—80
9. *Յիսուս Քրիստոսըն թէվէլլիւտիւ.* Մատթ. 1. 18—24 Ղուկ. 2. 1—7

(*) Մելատատան եվէլ։

10. *Մէլէքլէր վէ չոպանլար.* Ղուկ. 2. 8—20

Պաս 4. **Յիսուսըն սէպավէրի**

11. *Յիսուսուն խիթան օլունմասը.* Ղուկ. 2. 21
12. *Յիսուսըն հէյքէլտէ թադիմ օլունմասը.* Ղուկ. 2. 22—31
13. *Շարգտան կէլէն հիւքէմա.* Մատթ. 2. 1—12
14. *Մըսրա ֆիրար վէ Նազարէթէ ավտէթ.* Մատթ. 2. 13—23

Պաս 5. **Յիսուսըն Նազարէթտէի էօմրիւ**

15. *Նազարէթտէ սէպավէթ.* Մատթ. [2. 23] Ղուկ. 2. 39, 40
16. *Օն իքի հաշընտա իքէն Երուսաղէմէ ղիյարէթ.* Ղուկ. 2. 41—50
17. *Նազարէթտէ 18 սէնէ.* Ղուկ. 2. 51, 52

ԻՐԻՆՃԻ ԳԼՈՒՍ

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԽԸՏՄԷԹԻՆԻՆ ԻՈԹԻՏԱԻ ՎԱԳԸԱԼԱՐԸ Թ. Մ. 26—27 Ապրիլ 17:

Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին զուհուրընտան
Յիսուսըն Երուսաղէմտէ ալինի զուհուրունատէ

Պաս 6. **Պէտարէթին իպրիտասը**

18. *Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին խըտմէթի.* Մատթ. 3. 1—12 Մարկ. 1. 1—6 Ղուկ. 3. 1—20
19. *Յիսուսըն վաֆթիզ օլունմասը.* Մատթ. 3. 13—17 Մարկ. 1. 9—11 Ղուկ. 3. 21, 22, 25
20. *Պէրբիյէտէ թէճրիպէսի.* Մատթ. 4. 1—11 Մարկ 1. 12, 13 Ղուկ. 4. 1—13

Պաս 7. **Իմանըն պաշլանկըճը**

21. *Քահանին վէ Լավիլիլէր հուզուրընտա վաֆթիզ էտիճի Յովհ.ին չէհատէթի.* Յովհ. 1. 19—28

22. Յիսուս Ալլահըն զուզուսու. Յովհ. 1. 29—34

29. Իլք իւչ չակիրալէր. Յովհ. 1. 35—42

24. Ֆիլիպոս վէ Նաթանայէլ. Յովհ. 1. 43—51

25. Իլք միւճիզէ, սույուն չէրապ օլմասը. Յովհ. 2. 1—11

26. Յիսուսըն Կափառնայումա իդամէթի. Յովհ. 2. 12

ԻՒՉԻՒՆՃԻԻ ԳԼՈՒՍ

ԵԷՀՈՒՏԻՅԷՏԷ ԻԼՔ ԽՐՏՄԷԹԻ

Թ. Մ. 27 Ապր. 11—27 Դեկ. եսեմ

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄՏԷ ՈՒՄՈՒՄ ԶՈՒՀՈՒԲՈՒՆՏԱՆ ԳԱԼԻԼԻԱՅԱ ԱՎՏԷԹԻՆԷՏԷԹ

Պապ 8. **Յիսուսըն Երուսաղէմտէի խրտմէթին իպիտասը.**

27. Հէյքէլին իլք թաթիր օլընմասը, Յովհ. 2. 13—22

28. Նիկոդիմոս իլէ միւլագաթ Յովհ. 2. 23—3. 21

Պապ 9. **Յիուտիյէտէ վազ վէ վաքթիզ էրմէ միւսէրի.**

29. Քրիստոս Եհուտիյէտէ վաքթիզ էտէր Յովհ. 3. 22, (41—2)

30. Էյնօնտա Յովհաննէսին Յիսուս հագգընտա Շէհատէթի Յովհ. 3. 28—36

Պապ 10. **Սամարիատաբի իբի կիւնլիւք խրտմէր.**

31. Եհուտիյէտէն Յիսուսըն միւքթարագաթը
Մատթ. 4. 12 Մար. 1. 14 Յովհ. 4. 1—3

32. Սամարիալը գարը իլէ միւքեալէմէ Յովհ. 44—26

33. Սիխարտա օլան պէչարէթ Յովհ. 4. 27—42

ԻՆՆԵՐՈՐԴԻՆՃԻԻ ԳԼՈՒՍ

ԳԱԼԻԼԻԱՏԱՔԻ ԽՐՏՄԷԹԻՆԻՆ ԻՒՆՃԻ ՄԻՒՏՏԷԹԻ

Թ. Մ. 27 Դեկ. — 28 (իմ եազ.)

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԳԱԼԻԼԻԱՅԱ ԱՎՏԷԹԻՆՏԷՆ 12 ԸԼՇՈՒԼԼԱՐԸՆ ԻՆԹԻԽԱՊԸՆԱ ԳԱՏԱՐ

Պապ 11. **Յիսուսըն Գալիլիատաբի խրտմէրինին իպիտասը.**

34. Վաքթիզ էտիճի Յովհաննէսին մահպուսիյէթի
Մատթ. 4. 12. (13—16) 17: Մար. (6. 17. 18) Ղուկ 4. 14—15
14. 3—5, 1. 14.—15 (3. 19—20) Յովհ. 4. 43—45

35. Ասըլզատէնին օղլու Յովհ. 4. 86—54

36. Նազարէթատէն իլք տէգա ըէտտա օլընմասը Ղուկ. 4. 16—30

37. Կափառնայումա ազիմէթ
Մատթ. 4. 13—16, Ղուկ. 4. 31

Պապ 12. **Տէօրթ շակիրտլէրին ռէսալէքի տավէթ օլընմասը.**

38. Իլք պէչարէթ հօլճուլուղու
Մատթ 4. 18—22 Մար. 1. 16—20, Ղուկ. 5. 1—11

39. Կափառնայումտա պիր միւճիզէլէր կիւնիւ:
Մատթ. 8. 14—12 Մար. 1. 21—34 Ղուկ. 4. 31—41

40. Գալիլեատաքի իլք պէչարէթ սէյյահաթը
Մատթ 4. 23. 8. 1—4 Մար. 1. 36—45 Ղուկ. 4. 42—44. 5. 12—16

Պապ 13. **Քէրիսի վէ ուլէմանըն մուխալէֆէթլէրինին կիրտիրճէ իզտիյասը.**

41. Տէօրթ քիչի իլէ կէթիրիլէն քէօթրիւմ
Մատթ. 9. 2—8 Մար. 2. 1—12 Ղուկ. 5. 17—26

42. Մատթէոսըն չաղրըլմասը
Մատթ. 9. 9—13 Մար. 2. 13—17 Ղուկ. 5. 27—32

43. Օրուճ հագգընտա օլան սիւալ
Մատթ. 9. 14—17 Մար. 2. 18—22 Ղուկ. 5. 33—39

44. 38 սէնէտէն պէրու քէօթրիւմ օլան ատէմ Յովհ. 5

45. Շակիրտներին պաշտպան գոփարմասը
Մատթ 12. 1—8 Մար. 2. 23—28 Ղուկ. 6. 1—5
46. Էլի գուրումուշ ատէմ
Մատթ. 1. 9—14 Մար. 3. 1—6 Ղուկ. 6. 6—11

ՊԷՇԻՆՃԻ ԳԼՈՒՍ.

ԳԱԼԻԼԵԱՏԱՓԻ ԽՈՏՄԷԹԻՆԻՆ ՇՆՃԻ ՄԻՒՏՏԷԹԻ

Թ. Մ. 28 իմ եազտան 29 ապր. 18

ՕՆ ԻՔԻ ԸԷՍՈՒԼԱՐԸՆ ԻՆԹԻԽԱՊԸՆՏԱՆ ՇԻՄԱԼԻ ԳԱԼԻԼԵԱՑԻ ԶԷՔԻԼՄԷՍԻՆԷՏԷՔ.

Պապ 14. Մէլէքիւբ Ուլլահին բանգրմը.

47. Յիսուսըն չէօհրէթի
Մատթ.4.23-25 12.15-21 Մար. 3. 7—12 Ղուկ. 6. 17—19
48. Օն իքիլէրին ինթիխապը
Մատթ. (10. 2—4) Մար. 3. 13—19 Ղուկ. 6. 12—16
49. Տաղտաքի վազը
Մատթ. 5. 6. 7. 8—1 Ղուկ. 6. 20—49

Պապ 15. Շնճի պէտարէք սէյյահաթը

50. Եիւզպաշընին գուլու
Մատթ. 8. 5—13 Ղուկ. 7. 1—10
51. Նայինլի տուլ գարընին օղլունը տիրիլթմէսի
Ղուկ. 7. 11—17
52. Վաֆ. Յովհաննէսին սօն խապէրի
Մատթ. 11. 2—19 Ղուկ. 7. 18—35
53. Ֆէրիսի Սիմոնին խանէսինատէ Յիսուսըն մէսհ օլունմասը
Ղուկ. 7. 36—50
54. Իքինճի եօլճուլուգտա Յիսուսըն ըէֆիզլէրի
8. 1—13

Պապ 16. Դալիլեա տէնիզի եանընտա պիր բալիմ կիւնիւ

55. Յիսուսըն ֆէրիսիլէրէ թալիմի. աֆվ օլընմազ կիւնահ
Մատթ. 12. 22—45 Մար. 3. 20—30 Ղուկ. 11. 14—36
56. Յիսուսըն հագիզի ագրիպասը
Մատթ. 12. 46—50 Մար. 3. 31—35 Ղուկ. 8. 19—21
57. Տէնիզ եանընտա սէօյլէնէն թէմսիլլէր
Մատթ. 1. 31—53 Մար. 41—34 Ղուկ. 8. 4—18

Պապ 17. Դալիլեա տէնիզի սահիլինտէ պիր միւնիզէ կիւնիւ

58. Ֆուրթունանըն թէսքին օլմասը
Մատթ. 8. 18. 23—27 Մար. 4. 35—41 Ղուկ. 8. 22—25
59. Գէրգէսիլի մէճնունլար
Մատթ. 8. 28—34 Մար. 5. 1—20 Ղուկ. 8. 26—39
60. Եայրօսըն գըզը, վէ նէզի ի տէմէ միւպթէլա դարը
Մատթ. 91. 18—26 Մար. 5. 21—43 Ղուկ. 8. 40—56
61. Իքի քէօր տիլսիզ վէ մէճնուն
Մատթ. 9. 27—34

Պապ 18. Իւչիւնճիւ պէտարէք սէյյահաթը

62. Նազարէթտէն իքինճի տէֆա բէտտա օլընմասը
Մատթ. 13. 54—58 Մար. 6. 1—6
63. Իւչիւնճիւ սէյյահաթընին տէվամը
Մատթ. 9. 35 Մար. 6. 6
64. Օն իքիլէրին թէպշիր ի պէշարէթի
Մատթ. 9. 36—11 Մար. 6. 7—13 Ղուկ. 9. 1—6
65. Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին էօլիւմիւ
Մատթ. 14. 1—12 Մար. 6. 04—29 Ղուկ. 9. 7—9

Պապ 19. Կափառնայումտաֆի Պիւիրան

66. Պէշ պինլէրին տոյրուլմասը
Մատթ. 14. 13—23 Մար. 6. 30—46 Ղուկ. 9. 10—17 Յովհ. 6. 1—15
67. Յիսուսըն տէնիզ իւզէրինատէ եիւրիւմէսի
Մատթ. 14. 24—36 Մար. 6. 47—55 Յովհ. 6. 16—21
68. Հայաթ էքմէյի հագզընտա միւպահէսէ
Յովհ. 6. 22—21
69. Եըդանմամըշ էլլէր իլէ թաամ եէմէք
Մատթ. 15. 1—20 Մար. 7. 1—23

ԱԼԹԸՆՃԸ ԳԸՍՄ

ԳԱԼԻԼԻԱՏԱՔԻ ԽԸՏՄԷԹԻՆԻՆ ԻՒՋԻՒՆՃԻՒ ՄԻՒՏՏԷԹԻ

Թ. Մ. 29 Ապր. 18 — 29 Նոյ.

ՑԻՍՈՒՍԸՆ ՇԻՄԱԼԻ ԳԱԼԻԼԵԱՑԱ ԶԷԲԻԼՄԷՍԻՆՏԷՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷ ՍՕՆ ՄԻՒՖԱՐԱԳԱԹԸՆԱ ԳԱՏԱՐ

Պապ 20. **Շէմալի Գալիլիայա իւր զիյարէքի**

70. *Սուր վէ Սայտայա սէյյահաթ. Սիրօֆինիք գարը*
Մատթ. 15. 21—28 *Մար.* 7. 24—30

71. *Տէգապօլիսին իչինտէն ավտէթ, վէ չօգ միւճիզէլէր*
Մատթ. 15. 29—31 *Մար.* 7. 31—37

Պապ 21. **Գալիլեա տէնիզինէ ավտէր**

72 *Տէօրթ պինլէրին սօյրուլմասը*
Մատթ. 15. 32—38 *Մար.* 8. 0—9

73. *Ֆէրիսի վէ Սատուզիլէրին ալամէթ թալէպի*
*Մատթ.*15.39.16. 1—12 *Մար.* 8. 10—21

74. *Պէյթսայտայա հագդն քէօր ատէմ*
Մար. 8. 22—26

Պապ 22. **Շէմալի Գալիլեայա Ջենի զիյարէքի**

75. *Պետրոսըն իգբարը*
Մատթ. 16. 13—20 *Մար.* 8. 27—30 *Ղուկ.* 9. 18—21

76. *Ցիսուսըն քէնտի էօլիւմ վէ գբյամընը իխպարը*
Մատթ. 16. 21—28 *Մար.* 8. 31—39 *Ղուկ.* 9. 22—27

77. *Ցիսուսըն թէպտիլ ի սուրէթի*
Մատթ. 17. 1—13 *Մար.* 9. 2—13 *Ղուկ.* 9. 28—36

78. *Մէճնուն կէնճ*
Մատթ. 17. 14—20 *Մար.* 9. 14—29 *Ղուկ.* 9. 37—43ա,

79. *Ցիսուսըն քէնտի էօլիւմ վէ գբյամընը թէքրար իխպարը*
Մատթ. 17. 21—22 *Մար.* 9. 30—32 *Ղուկ.* 9. 43բ—45

Պապ 23. **Ցիսուսըն բէրար Կափառնայումտա պուլընմասը**

80. *Պալըղըն աղզընտաքի 4 տիրէմլիք*
Մատթ. 17. 23—26 *Մար.* 9—33

81. *Թէվազու վէ աֆվլըգ հագզընտա օլան վազ,*
Մատթ. 18. *Մար.* 9.33—50 *Ղուկ.* 9. 46—50

Պապ 24 **Երուսաղէմէ կիւզ վագրընտա զիյարէք։**

82. *Ցիսուսըն խայմէ պայրամընտա պուլունմասը,* *Յովհ.* 7. 1—52

83. *Ջինատա թութուլմուչ պիր գարը* *Յովհ.* 7. 53—8. 11

84. *Տիւնեանըն նուրու հագզընտա օլան միւպահէսէ* *Յովհ.* 8. 12—20

85. *Բուհանի հիւբրիյէթ հագզընտա օլան միւպահէսէ* *Յովհ.* 8. 31—59

ԵԼՅԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

ԲԷԹՍԱՅՏԱՏԱՔԻ ԽԸՏՄԷԹ

Թ. Մ. 29 Նոյ.— 30 Ապր. 2.

ԳԱԼԻԼԵԱՏԱՆ ՍՕՆ ՄԻՒՖԱՐԱԳԱԹՏԱՆ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԷ ՍՕՆ ԵԷԹԻՇՄԷՍԻՆԷ ԳԱՏԱՐ

Պապ 25. **Գալիլեատան միւճարազարընտան բազիս պայրամընը սօնրնա զատար**

86. *Գալիլեատան սօն միւֆարագաթը*
Մատթ. 19. 1—2. 8. 19—22 *Մար.* 10. 1 *Ղուկ.* 9. 51—62

87. *Եէթմիշլէրին պէչարէթի*
Մատթ. 11. 20—30 *Ղուկ.* 10. 1—24

88. *Էյի Սամարիալը* *Ղուկ.* 10. 25—37

89. *Մարթա վէ Մարիամը զիյարէթ* *Ղուկ.* 10. 38—42

90. *Անատան տօղմա քէօր* *Յովհ.* 9.

91. *Էյի չօպան* *Յովհ.* 10. 1—12

92. *Ցիսուսըն թագտիս պայրամընտա պուլունմասը* *Յովհ.* 10. 22—42

Պաշ 26, Թագաւոր պայրամբնեան Էճրայիմէ չէֆիլմէսինին սօնունեաէ.

93. Տուա հագդընտա միւպահէսէ
Ղուկ. 11. 1—13

94. Ֆէրիսիլերէ գարշը սէօյլէնէն վայլար, (պիր ֆէրիսինին սօֆրասընտա)
Ղուկ. 11. 37—54

95. Յիսուսըն ֆէրիսիլիք բուհունտան սագընտըրմասը
Ղուկ. 12

96. Պիղատոս թարաֆընտան գաթլ օլընան Գալիլեալլար
Ղուկ. 1. 31—9

97. Սէպթ կիւնիւնտէ չիֆա պուլան գարը
Ղուկ. 13, 10—21

98. Խէլաս պուլանլաը ա՞զ մը
Ղուկ. 13. 22—30

99. Հէրովդէստէն սագընմագ հագդընտա
Ղուկ. 13. 31—35

100. Պիր ֆէրիսինին սօֆրասընտա միւպահէսէ
Ղուկ. 14. 1—24

101. Մասրաֆը հիսապ էթմէք թէմսիլի
Ղուկ. 14. 25—35

102. Ինայէթ հագդընտա իւչ թէմսիլէր
Ղուկ. 15

103. Սագընտըրան իքի թէմսիլլէր
Ղուկ. 16.

104. Ավճըլըգ վէ իման
Ղուկ. 17. 1—11

105. Ղազարոսըն գըյամը
Յովհ. 11. 1—46

106. Յիսուսըն էֆրայիմէ չէքիլմէսի
Յովհ. 11. 47—54

Պաշ 27. Յիսուսըն Էճրայիմէ կիրմէսինեէն Երուսաղէմէ սօն եէրիւմէսինէ զատար

107. Օն ճիւղամլըլար
Ղուկ. 17. 11—19

108. Մէլէքիւթիւն կէլմէսի
Ղուկ. 17. 20—18 28

109. Ֆէրիսի վէ կէօմրիւքճիւնիւն տուասը
Ղուկ. 18, 9—14

110. Թաթլիգ հագդընտա,
Մատթ. 19. 5—12 Մար. 10. 2—12

111. Յիսուսըն մասումլարը միւպարէքլէմէսի
Մատթ. 19. 13—15 Մարկ. 10. 13—16 Ղուկ. 18. 15—17

112. Զէնկին կէնճ ըէիս
Մատթ. 19. 16—20—16 Մարկ. 10. 17—31 Ղուկ. 18. 15—30

113. Յիսուսըն քէնտի խաչլանմասը հագդընտա իիսպարը
Մատթ. 20. 17—19 Մարկ. 10. 32—34 Ղուկ. 18. 31—34

114. Յակոբոս վէ Յովհաննէսին հըրս ը չանը
Մատթ. 20. 20—28 Մարկ. 10. 25—45

115. Երիքով հագընընտաքի քէօյլէր
Մատթ. 20. 29—34 Մարկ. 10. 46—52 Ղուկ. 18. 35—43

116. Ղազարոսա օլան զիյարէթ
Ղուկ. 19. 1—10

117. Մընա թէմսիլի
Ղուկ. 19. 11—28

118. Յիսուսըն Պէյթանիատա մէսհ օլընմասը
Մատթ. 26. 6—13 Մարկ. 14. 3—9 Յովհ. 11. 55—12. 11

ՍԷՐԻԶԻՆՃԻ ԴԸՍՍ

ԷԼԷՄ ՀԱՖԹԱՍԸ

Թ. Մ, 30 ապրիլ 2 — 30, ապրիլ 9

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷ ՍՕՆ ԵԷԹԻՇՄԷՍԻՆԷՆ ԴԸՅԱՄԸՆԱ ԴԱՏԱՐ

Պաշ 28. Կիրակի. Յիսուսըն ալայ իլէ Երուսաղէմէ տուխուլու

119. Յիսուսըն ֆիւթուհաթլէ Երուսաղէմէ կիրմէսի.
Մատթ, 21. 1—11 Մարկ. 11. 1—11 Ղուկ. 19. 29—44 Յովհ. 12. 12—19

Պաշ 29. Փազար էրթէսի. Սէլամիյէր կիւնիւ

120. Ինճիր աղաճընըն լանէթ օլունմասը.
Մատթ. 21. 18—22 Մարկ. 11. 12—14

121. Հէյքէլին իքինճի տէֆա թաթիր օլունմասը.
Մատթ. 21. 12—17 Մարկ. 11. 15—19 Ղուկ. 19. 45—48 (Ղուկ. 21. 37—38)

Պաշ 30. Սալի. Մուխալէճէր կիւնիւ

122. Ինճիր աղաճընըն գուրումասը.
Մատթ. 21. 20—22 Մարկ. 11. 20—26

123. Յիսուսըն սէլահիյէթինէ մուխալէֆէթ
Մատթ. 21. 23—24 Մարկ. 11. 27—33 Ղուկ. 20. 1—8

124. Ույանտըրան 3 թէմսիլլէր
Մատթ. 21. 28—22. 14 Մարկ. 12. 1—12 Ղուկ. 20. 9—19

125. Եէհուտի բուէսա թարաֆընտան իւչ սիւալլար.
Մատթ. 22. 15—40 Մարկ. 12. 13—34 Ղուկ. 20. 20—40

126. Յիսուսըն սիւալը.
Մատթ. 22. 41—46 Մարկ. 12. 35—37 20. 41—44

127. Ֆէրիսի վէ իւլէմա ալէյհինէ վայլար.
Մատթ. 23 Մարկ. 12. 38—40 Ղուկ. 20. 45—47

128. Տուլ գարընդն իքի փուլու.
Մարկ. 12. 41—44 Ղուկ. 21, 1—4

129. Եունանիլէրին Յիսուսը կէօրմէք իսթէմէլէրի.
Յովհ. 12. 20—36

130. Եէհուտիլէրին Յիսուսը բէտա էթմէլէրի.
Յովհ. 12. 37—50

131. Երուսաղէմին խարապը վէ տիւնեանդն սոնու հագդընտա իխպարը.
Մատթ. 24, 25, 26. 1—2 Մարկ. 13. 11—19 Ղուկ. 21. 5—38

132. Յուդա վէ Եէհուտիլէր արասընտա մուգավէլէ.
Մատթ. 26. 1—5, 14—16 Մարկ. 14. 1, 2, 10, 11 Ղուկ. 22. 1—6

Պապ 31. Զարեէնպիի. Թիրիմալէն Յիսուս Պէյթանիատա գալդը
Պապ 32. Փէնչէնպիի. Յիսուսըն տակիրտլէրի իլէ սոն կիւնիւ

133. Սոն ագշամ թաամը.
Մատթ. 26. 17—30 Մարկ. 14. 12—26 Ղուկ. 22. 7—30 Յովհ. 13. 1—30

134. Յիսուսըն վէտա սէօզլէրի.
Մատթ. 26. 31—35 Մարկ. 14. 27—31 Ղուկ. 22. 31—38 Յովհ. 13. 31—16.33

135. Յիսուսըն չէգիաաթ տուասը.
Յովհ. 17

Պապ 33. Ճիւմաա, (Ուրբաթ)

136. Գեթսեմանիէէքի իղթիրապ.
Մատթ. 26. 32, 36—46 Մարկ. 14. 26—42 Ղուկ. 22. 39—46 Յովհ. 18. 1

137. Յիսուսըն էլէ վէրիլմէսի
Մատթ. 26. 47—56 Մար. 14. 43—62 Ղուկ. 22. 43—33 Յովհ. 18. 1—11

138. Եէհուտի բուէսասը հուզուրընտաքի իմթիհան
Մատթ. 26—57 2. 71—10 Մարկ. 14. 53—72 Ղուկ. 22. 54—71 Յովհ. 18. 12—27

139. Պիղատոսուն հուզուրընտաքի մուհաքէմէ
Մատթ. 27. 2, 11—31 Մարկ. 15. 1—20 Ղուկ. 23. 1—25 Յովհ. 18. 25—11

140. Յիսուսըն սալպ օլընմասը
Մատթ. 27. 32—56 Մարկ. 15. 21—40 Ղուկ. 23. 26—49 Յովհ. 19. 18—37

141. Յիսուսըն տէֆն օլընմասը
Մատթ. 27. 57—61 Մարկ. 15. 42—47 Ղուկ. 27. 50—56 Յովհ. 19. 38—42

Պապ 34. Ճումաա էրթէսի (շաբաթ) Յիսուս գապրտա

142. Գապրըն մուհաֆազա օլընմասը
Մատթ. 27. 62—66

ՏՕԳՈՒՋԸՆՃԸ ԳԸՍՍ

ԳԸՐԳ ԿԻԻՆԼԷՐ

Թ. Մ. 30 Ապր. 9 (Կիրակիսեն) Մայիս 18 (Փենչշենպիհեսէ)

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԴԸՅԱՄԸՆՏԱՆ ՈՒՐՈՒՃԸՆԱՏԷՔ

Պապ 35 Կիրակի, գբյամ կիւնիւ

143. Գբյամ սապահը
Մատթ. 2. 81—12 Մար. 16. 1—11 Ղուկ. 23.56.24.1—12 Յովհ. 20. 1—18

144. Պէքճիլէրին խապէրի
Մատթ. 28. 11—15

145. Էմմաուս եօլճուլուղու
Մար. 16. 12—13 Ղուկ. 24. 13—35

146. Թովմաս հաղբը օլմայարագ Յիսուսըն Երուսաղէմտէ կէօրիւնմէսի
Մար. 16—16 Ղուկ. 24. 36—43 Յովհ. 20. 19—25

Պապ 36. Յիսուսըն սօնրասան կէօրիւնմէսի վէ ուրուճու

147. Թովմաս պիրլիքտէ օլարագ Յիսուսըն կէօրիւնմէսի
Յովհ. 20. 26—29

148. Գալիլեա տէնիզի եանընտա Յիսուսըն օլ պիր չակիրալէրէ կէօրիւնմէսի
Յովհ. 21. 1—24

149. Գալիլեասա պիր տաղտա Յիսուսըն 11 չակիրալէրէ կէօրիւնմէսի
Մատթ. 28. 16—20 Մար. 16. 15—18

150. Յիսուսըն սոն կէօրիւնմէսի վէ ուրուճու
Մար. 16. 19—20 Ղուկ. 24. 44—53

151. Յովհաննէս Ինճիլինին խիթամը
Յովհ. 20. 30—31. 21.25

ԳԼՈՒԽ I

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ՄԱԽՖԻ ԷՄՐԻՆԻՆ ՕԹՈՒՋ ՍԷՆԷԼԷՐԻ

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ՏՕՂՈՒՇՐԸՆՏԱՆ ՎԱՖԹԻԶ ԷՏԻՃԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ԿԷԼՄԷՍԻՆԷ ԳԱՏԱՐ

Մ. Է. 5 տէն Թ. Ի. 26 (եաղ վագրբնաեէ)

ՊԱՊ I, **ՄՈՒԳԱՏՏԻՄԻ**

ՊԷՆԱ 1 **Յովհաննէս Ինճիլինին մուգատտէմէսի**

Յով. 1: 1—18

*Քէլամ իպթիտատէ մէվճուտ իսի, վէ Քէլամ Ալլահդն նէզտինտէ իսի, վէ Քէլամ Ալլահ իսի։ 2- Պու Քեղամ իպթիտատէ Ալլահդն նէզտինտէ իսի։ 3- Հէր շեյ անդն վասրթասրյլէ վիւճուտէ կէլսի, վէ վիւճուտէ կէլմիշ օլանլարտան անսրզ սրդ պիր շեյ վիւճուտէ կէլմէսի։ 4- Հայաթ անտէ իսի, հայաթ տախի ատէմլէրին նուրդ։ 5- Վէ նուր զուլմէթտէ զիյա վէրիր, զուլմէթ տախի անը իտրաք էթմէդ իսի։

6- Ալլահ թարաֆդնտան իրսալ օլունմըշ Յովհաննէս իսմինտէ պիր ատէմ վար իսի։ 7- Իշպու ատէմ շէհատէթ իչիւն կէլսի, թա քի Նուրդն հագգընտա շէհատէթ էթմէսիյլէ, ճիւմլէ ատէմլէր անդն վասրթասրյլէ իմանա կէլելեր։ 8- Քէնտիսի էթմէսիյլէ։ 9- Տիւնեայա կէլէն հէր պիր ատէմի թէնվիր էտէն հագիգի Նուր օ իսի։

10- Տիւնեատա իսի, տիւնեա տախի անդն վասրթասրյլէ վիւճուտէ կէլսի իսէ տէ, տիւնեա անը թանրմատը։ 11- Քէնտինդինքինէ կէլսի, վէ քէնտինդինքիլէր անը գապուլ էթմէտիլէր։ 12- Ամմա հէր քիմ անը գապուլ էթսի իսէ, անլէրէ, հանի իսպուլ էթմէտիլէր։ 13- Պունլարդն մինէ իման էտէնլերէ՝ էվլատ Ուլլահ օլմագլըղա սէլահիյէթ վերսի։ 14- Վէ Քէլամ թէն օլուպ, ինայէթ վէ հագիգաթէվէլլիւտիւ տախի նէ գանտան վէ նէ թէն իրատէթինտէն վէ նէ տէ ինսան իրատէսինտէն, անճագ Ալլահտան իսի։ 15- Յովհաննէս անդն հագգընտա շէհատէթ էտիպ նիտա էտէրէք, տէտի Գէտէրին Իսդն ի վահիտինին ճէլալի տեյիւ կէօրտիւք։

16- Վէ անդն ֆազլընտան պիզ ճիւմլէմիզ ինայէթ քի՝ Պէնտէն սոնրա կէլիպ, պանա թէգատիւմ էտէր՝ տէտիյիմ զաթ պու սրը, "ինանքի պէնտէն մուգատտէմ իսի։ 17- Զիրա շէրիաթ Մովսէս վասրթասրյլէ վէրիլսի, ինայէթէ նաիլ օլսրզ։ 17- Զիրա շէրիաթ Մովսէս վասրթասրյլէ վէրիլսի, իսզէրինէ ինայէթէ նաիլ օլսրզ։

(*) 1. Ինճիլէրին պերտէն զիյատէսինտէ միւնտէրիճ պուլունան շէյլէրի գարիուն պիր արատա կէօրէրէք անլէրի թութպիզ էտէպիլսին իչիւն քիթապդն պիր ազ պէօյիւք գրթատա թէրթիպ էտիլէրէք 3—4 ֆարգը սիւթունլարա թագսիմի միւնասիպ կէօրիւլմիւշ տիր,

2. Սալթ չպիր՝ Ինճիլտէ մուգայյէտ պուլունան գրթալարտան պազրսընը ալէլ ատէ սուրէթտէ թէրթիպ էթմիշիզ։

3. Տէօրթ Ինճիլէրտէ տախի միւնտէրիճ օլան ֆրգրէլէր զայէթ ազ օլսուզունտան վէ պիւթիւն քիթապդն 4 սիւթունլարա թագսիմի հէր միւշքիլ հէր տէ զիյատէ մէսարիֆէ միւհթաճ պիր քէյֆիյէթ օլտուզու էճլտէն քիթապ էսաս իթիպարրյլէ 3 սիւթունտա վէ 4 Ինճիլէրտէ տախի պուլունան ֆրգրէլէրէ թէսատիֆ օլունտուգտա անլէր 4 սիւթունտա թէրթիպ էտիլմիշ տիր։

անմա ինայէթ իլէ հագիգաթ Յիսուս Քրիստոս վասբթասբյէ օլտու։ 18 - Ալլահը ասլա պիր քիմսէ կէօրմէմիշ տիր. անմագ Փէտէրին գուճաղընտա օլան Իսն ի վահիտ քէնտիսի անը պէյան էյլէտի։

Պէնտ 2 **Ղուկ. Իճճիլինին մուգաssէմէսի**

Ղուկ. 1: 1—4

Էյ Ֆազիլէթլու Թէոֆիլոս, իսպիտատէն կէօզլէրիյլէ կէօրէնլէրին վէ քէլամըն խատէմէսի օլանլարըն, 2 - Արամըզտա սահիհէն միւսէլլէմ օլան նէսնէլէրի պիզէ նագլ էթմիշ օլտըգլարընա կէօրէ, 3 - Նիչէ քիմսէլէր անլէրին թէրթիպլէ թէլիֆինէ պաչլամըշ օլտըգլարը ճիհէթլէ, պէն տախի էն էվվէլինատէն հէր չէյի քէմալը տիգգաթլէ թէֆահհիւս էթտիյիմատէն, 4 - Սանա թալիմ օլունան չէյլէրին հագիգաթընը պիլմէն իչիւն, սանա ճիւմլէսինի սըրասը իլէ հազմագ պանա միւնասիպ կէօրիւնտիւ։

Պէնտ 3 **Իմի Ճէսէպ**

Մատթ. 1: 1—17

Յիսուս Քրիստոս, Իսն ի Դաւիթ իսն ի Աբրահամըն նէսէպինին քիթապը տըր։ 2 - Աբրահամ Իսահակը թէվլիտ էյլէտի, վէ Իսահակ Յակոբը թէվլիտ էյլէտի. վէ Յակոբ Յուդայը վէ անըն գարնտաչլարընը թէվլիտ էյլէտի. 3 - Վէ Յուդա Թամարտան Փարէս իլէ Զարայը թէվլիտ էյլէտի. վէ Փարէս Եսրոնը թէվլիտ էյլէտի. վէ Եսրոն Արամը թէվլիտ էյլէտի. 4 - Վէ Արամ Ամինադաբը թէվլիտ էյլէտի. վէ Ամինադաբ Նաասոնը թէվլիտ էյլէտի. վէ Նաասոն Սաղմոնը թէվլիտ էյլէտի. 5 - Վէ Սաղմոն Բաղաբատան Բոոսը թէվլիտ էյլէտի. վէ Բոոս Հռութատան Ովբէթի թէվլիտ էյլէտի. վէ Ովբէթ Յեսսէյի թէվլիտ էյլէտի. 6 - Վէ Յեսսէ Դաւիթ մէլիյի թէվլիտ էյլէտի. վէ Դաւիթ մէլիք՝ Ուրիանըն զէվճէսինատէն Սողոմոնը թէվլիտ էյլէտի. 7 - Վէ Սողոմոն Ռոբովամը թէվլիտ էյլէտի. վէ Ռոբովամ Աբիայը թէվլիտ էյլէտի. վէ Աբիա Ասայը թէվլիտ էյլէտի. 8 - Վէ Ասա Յովսափատը թէվլիտ էյլէտի. վէ Յովսափատ Յովրամը թէվլիտ էյլէտի. վէ Յովրամ Ոզիայը թէվլիտ էյլէտի. 9 - Վէ Ոզիա Յոթամը թէվլիտ էյլէտի. վէ Յոթամ Աքազը թէվլիտ էյլէտի. վէ Աքազ Եզեկիայը թէվլիտ էյլէտի. 10 - Վէ Եզեկիա Մանասէյի թէվլիտ էյլէտի. վէ Մանասէ Ամոնը թէվլիտ էյլէտի, վէ Ամոն Յովսիայը թէվլիտ էյլէտի. 11 - Վէ Յովսիա Բաբելոն էսարէթի զէմանընտա Յեքոնիայը վէ անըն գարնտաչլարընը թէվլիտ էյլէտի. 12 - Վէ Բաբելոն էսարէթինատէն սոնրա Յեքոնիա Սաղաթիէլի թէվլիտ էյլէտի. վէ Սաղաթիէլ Զորաբաբէլի թէվլիտ էյլէտի. 13 - Վէ Զորաբաբէլ Աբիուդը թէվլիտ էյլէտի. վէ Աբիուդ Եղիակիմի թէվլիտ էյլէտի. վէ Եղիակիմ Ազովրը թէվլիտ էյլէտի. 14 - Վէ Ազովր Սադոկը թէվլիտ

Ղուկ. 3: 23—28

23 - Վէ Յիսուս քէնտիսի թագրիպլէն օթուզ հաչընա կիրմէյէ պաչլատը, վէ զանն օլունտուղունա կէօրէ Իսն ի Յովսէփ, Իսն ի Հեղի, 24- Իսն ի Մատաթ, Իսն ի Ղեւի, Իսն ի Մեղքի, Իսն ի Յաննէ, Իսն ի Յովսէփ, 25- Իսն ի Մատաթիա, Իսն ի Ամոս, Իսն ի Նաւում, Իսն ի Եսղի, Իսն ի Նանգէ, 26- Իսն ի Մաաթ, Իսն ի Մատաթիա, Իսն ի Սէմէի, Իսն ի Յովսէփ, Իսն ի Յուդա, 27 - Իսն ի Յովհաննա, Իսն ի Ռեսա, Իսն ի Զորաբաբէլ, Իսն ի Սաղաթիէլ, Իսն ի Ների, 28 - Իսն ի Մեղքի, Իսն ի Ադդի, Իսն ի Կովսամ, Իսն ի Եղմոդադ, Իսն ի Էր, 29 - Իսն ի Յովսէս, Իսն ի Եղիազար, Իսն ի Յովրիմ, Իսն ի Մատաթ, Իսն ի Ղեւի, 30 - Իսն ի Սիմէոն, Իսն ի Յուդա, Իսն ի Յովսէփ, Իսն ի Յովնան, Իսն ի Եղիակիմ, 31- Իսն ի Մելեա, Իսն ի Մայնան, Իսն ի Մատաթա, Իսն ի Նաթան, Իսն ի Դաւիթ, 32 - Իսն ի Յեսսէ, Իսն ի Ովբէթ, Իսն ի Բոոս, Իսն ի Սաղմոն, Իսն ի Նաասոն, 33 - Իսն ի Ամինադաբ, Իսն ի Արամ, Իսն ի Եսրոն, Իսն ի Փարէս, Իսն ի Յուդա, 34 - Իսն ի Յակոբ, Իսն ի Իսահակ, Իսն ի Աբրահամ, Իսն ի Թարա, Իսն ի Նաքովր, 35 - Իսն ի Սերուգ, Իսն ի Ռագաւ, Իսն ի Փաղէկ, Իսն ի Եբեր, Իսն ի Սաղա, 36 - Իսն ի Կայնան, Իսն ի Արփաքսադ, Իսն ի Սեմ, Իսն ի Նոյ, Իսն ի Ղամէք, 37 - Իսն ի Մաթուսաղա, Իսն ի Ենովք, Իսն ի Յարէդ, Իսն ի Մաղաղիէլ, Իսն ի Կայնան, 38 - Իսն ի Ենովս, Իսն ի Սէթ, Իսն ի Ադամ, Իսն Ուլլահ իտի։

էյլէտի։ վէ Սադովկ Աքինի թէվլիա էյլէտի։ վէ Աքին Եղիուդը թէվլիա էյլէտի։ 15 - Վէ Եղիուդ Եղիազարը թէվլիա էյլէտի։ վէ Եղիազար Մաթթանը թէվլիա էյլէտի։ վէ Մաթթան Յակոբը թէվլիա էյլէտի։ 16 - Վէ Յակոբ Մարիամըն զէվճի Յովսէփի թէվլիա էյլէտի։ վէ մէրգումէտէն Քրիստոս տէնիլէն Յիսուս թէվլիա էթի։ 17 - Իմի նէսլլերին ճիւմլէսի Աբրահամտան Դաւիթէ գատար օն տէօրթ նէսլ, վէ Դաւիթտէն Բաբէլոն էսարէթինէ տէյին օն տէօրթ նէսլ, վէ Բաբէլոն էսարէթինտէն Քրիստոս գատար օն տէօրթ նէսլ տիր։

ՊԱՊ 2 ՄԻԻԺՏԷԼԷՐ

Պէնտ 4 Վաքրիզ էտիին Յովհաննէսին տղուրընին վատ օլունմասը

Ղուկ. 1: 5—25:

5 - Եհուտիյէ մէյլի Հերովդէսին կիւնլէրինտէ, Աբիա նէվպէթինտէն Զաքարիա նամընտա պիր քահին պուլունուլ՝ զէվճէսի տախի Ահարոն գըզլարընտան օլարագ, իմի Եղիսաբեթ իտի։ 6 - Իքիսի տախի Ալլահըն հուզուրընտա սալիհ օլուպ՝ Բապպըն ճիւմլէ էմրլէր վէ ահքամընըն պիլա գուսուր իճրասընտա պուլունուրլար իտի։ 7 - Վէ Եղիսաբեթ 'ադիր օլարընտան էվլատլարը օլմայըպ՝ իքիսի տէ խայը եաշը իտիլէր։ 8 - Վէ մէրգում քէնտի նէվպէթի սըրասընտա, Ալլահըն հուզուրընտա քահինլիք իրամէթինի իճրա էտէր իքէն, 9 - Քահինլիք ատէթի իւզրէ Բապպըն հէյքէլինէ կիրիպ՝ պուխուր եագմագ գուրասը քէնտինէ տիւշտիւ։ 10 - Վէ զավմըն պիւթիւն ճէմաաթը տախի պուխուր վագթընտա խարիճատ տուա էթմէքտէ իքէն, 11 - Բապպըն մէլէյի պուխուր մէզպահընըն սաղընտա տուրուպ՝ անա կէօրինտիւ։ 12 - Վէ Զաքարիա անը կէօրինճէ միւզթարիպ օլուպ՝ քէնտի-

սինէ գորգու կէլտի։ 13 - Վէ մէլէք անա՝ Գորգմա, էյ Զաքարիա, զիրա նիյազըն գապուլ օլունմաղլէ զէվճէնն Եղիսաբեթտէն սէնին պիր օղլըն օլաճագ, վէ անա Յովհաննէս թէսմիյէ էտէճէքսին։ 14 - Վէ սանա մէսէրրէթ վէ չատլըգ օլուպ՝ անըն վէլատէթինտէն չօգ քիմսէլէր մէսրուր օլաճագ տըր։ 15 - Զիրա Բապպըն հուզուրընտա պէօյիւք օլուպ՝ ասլա չէրապ վէ միւսքիր իչմէյէճէք, վէ հէման վալիտէսինին բահմինտէն Ռուհ իւլ Գուտսլէ մէմլու օլաճագ տըր։ 16 - Վէ պէնի Իսրայէլտէն չօգ քիմսէլէրի քէնտիլէրին Ալլահը օլան Բապպա տէօնտէրիպ, 17 - Փէտէրլէրին գալպլէքիմսէլէրի քէնտիլէրին Ալլահը օլան Բապպա տէօնտէրէրէք, Բապպա հազըրլանրինի էվլատա, վէ ասիլէրի սալիհլէրին ագլընա տէօնտէրէրէք, Բապպա հազըրլանմըշ պիր գավմ թէհիյյէ էթմէք իւզրէ, Եղիանըն բուհու վէ գուտէթիյլէ անըն էսմըշ պիր գավմ թէհիյյէ էթմէք իւզրէ։ Եղիանըն բուհու վէ գուտէթիյլէ անըն էսմըշ պիր գավմ թէհիյյէ էթմէք իւզրէ, Եղիանըն բուհու վէ գուտէթիյլէ անըն էսմըշ պիր գավմ թէհիյյէ էթմէք իւզրէ։ Նիւնճէ կիտէճէք տիր՝ տէտի։ 18 - Զաքարիա տախի մէլէյէ՝ Պունու նէտէ՞ն պիլէյիմ. նիւնճէ կիտէճէք տիր՝ տէտի։ 18 - Զաքարիա տախի մէլէյէ՝ Պունու նէտէ՞ն պիլէյիմ. զիրա պէն իխթիյար իմ, զէվճէմ տախի խայը եաշը տըր՝ տէտի։ 19 - Վէ մէլէք զիրա պէն իխթիյար իմ, զէվճէմ տախի խայը եաշը տըր՝ տէտի։ 19 - Վէ մէլէք անա ճէվապէն պէն Ալլահըն հուզուրընտա տուրան Գաբրիէլ իմ, վէ սանա սէօյլէյիպ՝ պու չէյլէրի թէպշիր էթմէյէ իրսալ օլունտըմ, 20 - Վէ իշթէ սէն վագթընտա յիպ՝ պու չէյլէրի թէպշիր էթմէյէ իրսալ օլունտըմ, 20 - Վէ իշթէ սէն վագթընտա իթմամ օլունաճագ սէօզլէրիսէ ինանմատըղըն իչիւն, պունլարըն վուգու պուլաճաղը իթմամ օլունաճագ սէօզլէրիսէ ինանմատըղըն իչիւն, պունլարըն վուգու պուլաճաղը կիւնէ տէյին տիլսիզ օլուպ սէօյլէմէյէ մուգթէտիր օլմայաճագսըն տէտի։ 21 - Վէ գավմ Զաքարիայը պէքլէմէքտէ օլուպ՝ Հէյքէլտէ կէճիքտիյինէ թէաճճիպ էտիյորգավմ Զաքարիայը պէքլէմէքտէ օլուպ՝ Հէյքէլտէ կէճիքտիյինէ թէաճճիպ էտիյոր։ Լար իտի։ 22 - Օ տախի տըշարըյա չըգտըգտա, անլէրէ սէօյլէմէյէ մուգթէտիր օլ։ մատըղընտան, Հէյքէլտէ պիր բիւյա կէօրմիւշ օլտուղունը անլատըլար. օ՝ տախի մատըղընտան, Հէյքէլտէ պիր բիւյա կէօրմիւշ օլտուղունը անլատըլար. օ՝ տախի անլէրէ իշարէթլէր էտիյոր իտի տէ տիլսիզ գալը։ 23 - Վէ խըտմէթինին կիւնլէրի թէմամ օլմաղլէ, քէնտի խանէսինէ կիթտի։ 24 - Վէ օլ կիւնլէրտէն սոնրա, զէվճէսի թէմամ օլմաղլէ, քէնտի խանէսինէ կիթտի։ 24 - Վէ օլ կիւնլէրտէն սոնրա, զէվճէսի Եղիսաբեթ համիլէ օլուպ, 25 - Բապպ խալգ արասընտա հազարէթիմի կիտէրմէք իչիւն, պանա հիւսն ի նազար գըլսըզը կիւնլէրտէ պէօյլէ էյլէտի՝ տէյէրէք քէնտինի պէշ այ կիզլէտի։

Պէնտ 5 Մարիամա օլան միւժէ

Ղուկաս 1: 26—38

26 - Վէ ալթընճը այտա մէլէք Գաբրիէլ Ալլահ թարաֆընտան, Գալիլեատա վագը Նազարէթ նամ պիր չէհրէ, 27 - Դաւիթ խանէտանընտան Յովսէփ իսմինտէ պիր գը Նազարէթ նամ պիր չէհրէ, 27 - Դաւիթ խանէտանընտան Յովսէփ իսմինտէ պիր ատէմէ նիշանլը օլան պիր պաքիրէնին նէզտինէ կէօնտէրիլտի. վէ օլ պաքիրէնին ատէմէ նիշանլը օլան պիր պաքիրէնին նէզտինէ կէլիպ՝ Սէլամ սանա, էյ իսմի Մարիամ իտի։ 28 - Վէ մէլէք մէրգում

սիւրիւա՝ մէլէքիւթիւնիւն նիհայէթի օլմայաճագ տըր՝ տէտի։ 34 - Մարիամ իսէ մէ-
լէյէ՝ Պու նա՞սըլ օլապիլիր, չիւնքի պիր էր պիլմէմ՝ տէտի 35 - Մէլէք տախի ճէ-
վապէն՝ Սէնին իւզէրինէ Բուհ իւլ Գուտս կէլիպ, Միւթաալըն գուտրէթի սանա
կէօլկէ օլաճագ. պու էճլտէն սէնտէն տօղաճագ մուգատտէս զաթա տախի իպն
Ուլլահ տէնիլէճէք տիր։ 36 - Վէ իշթէ ագրապանտան օլան Եղիսաբեթ տախի իխ-
թիյարլըղընտա պիր օղլա համիլէ օլուպ պու այ օլ ագիր տէնիլէնին ալթընճը այը
տըր. 37 - Զիրա Ալլահըն ինտինտէ հիչ պիր չէյ ղայր ի միւմքին տէյիլ տիր՝ տէտի։
38 - Վէ Մարիամ իշթէ Բապպըն ճարիյէսի, պանա սէօզիւնէ կէօրէ օլսուն տէմէսիյլէ
մէլէք անըն նէզտինտէն կիթտի։

ՊԷՆտ 6 Յովսէփէ օլան միւժտէ

Մատթ. 1: 18—25:

18 - Վէ Յիսուս Քրիստոսըն վէլատէթի պու մինվալ իւզրէ օլտու. Եանի վա-
լիտէսի Մարիամ Յովսէփէ նիշանլը իքէն, իմթիհանլերինտէն էվվէլ, Բուհ իւլ Գուտս-
տան համիլէ պուլունտու։ 19 - Իմտի անըն զէվճի Յովսէփ սալիհ օլտըղընտան վէ
անը բիւավայ էթմէք իսթէմէյինտէն, անը կիզլիճէ պօչամագ նիյէթինտէ իտի։
20 - Ամմա պունու տիւշիւնիր իքէն, իշթէ Բապպըն մէլէյի բիւյատա անա կէօրիւ-
նիւպ՝ էյ Յովսէփ իպն ի Դաւիթ, զէվճէն Մարիամը գապուլ էթմէյէ զօրգմա, զիրա
անըն բահմինտէ մէվճուտ օլան՝ Բուհ իւլ Գուտստան տըր։ 21 - Վէ օ՝ պիր օղուլ
տօղուրաճագ, վէ անա *Յիսուս թէսմիյէ էտէճէքսին. զիրա Օ՝ գավմընը կիւնահ-
լարընտան խէլաս էտէճէք տիր՝ տէտի։ 22 - Իմտի պունուն ճիւմլէսի Բապպ թարա-
ֆընտան փէյղամպէր վասթասըյլէ, 23 - Իշթէ պաքիրէ համիլէ օլուպ՝ պիր օղուլ
տօղուրաճագ տըր. վէ անա Էմմանուէլ (քի թէրճիմէ օլունսա՝ Ալլահ պիզիմ իլէ՝
տէմէք տիր) թէսմիյէ էտէճէքլէր տիր՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամըն իթմամ օլուն-
մասը իչիւն վագը օլտու։ 24 - Իմտի Յովսէփ ույգուտան ույանտրգտա, Բապպըն
մէլէյինին քէնտիսինէ էթտիյի էմրէ իմթիսալէն զէվճէսինի գապուլ էյլէտի։ 25 - Վէ
անը իլա օղլընը տօղուրընճայէտէք պիլմէդ իտի. վէ օլ ուսատուա Յիսուս թէսմիյէ
էյլէտի։

ՊԷՆտ 7 Մարիամըն Եղիսաբեթի զիյարէր էրմէսի

(Ղուկ. 1: 39 - 56)

39 - Վէ Մարիամ օլ կիւնլէրտէ գալգըպ՝ աճէլէթէն տաղլար ճիվարընա, Յու-
դա չէհրինէ կիտիպ, 40 - Զաքարիանըն խանէսինէ կիրէրէք, Եղիսաբեթէ սէլամ
վէրտի։ 41 - Վէ Եղիսաբեթ Մարիամըն սէլամընը իշիթտիյի կիպի, չօճուգ անըն

*Եանի խէլասմեար

բահմինտէ սըչրատը, վէ Եղիսաբեթ Բուհ իւլ Գուտսլէ մէմլու օլուպ, 42 - Եիւք-
սէք սէսլէ չաղըրարագ տէտի քի՝ սէն նիսա պէնինտէ միւպարէք սին, վէ սէնին
սէք սէսլէ չաղըրարագ տէտի քի՝ սէն նիսա պէնինտէ միւպարէք սին, վէ սէնին
բահմինին մահսուլը միւպարէք տիր 43 - Վէ պու պանա նէ՞րէտէն օլտու քի՝ Բապ-
պըմըն վալիտէսի եանրմա կէլէ։ 44 - Զիրա իշթէ սէլամընըն սէսի գուլաղըմա տէյ-
տիի կիպի, չօճուգ բահմիմտէ չատլըգտան սրչրատը։ 45 - Վէ նէ միւպարէք տիր ի-
ման էթմիչ օլան. զիրա Բապպ թարաֆընտան անա սէօյլէնիլէն չէյլեր իթմամ օլու-
նաճագ տըր։ 46 - Մարիամ տախի՝ ճանըմ Բապպը թա՛զիմ էտիպ, 47 - Բուհրմ խէ-
լասքեարըմ օլան Ալլահտա չատման օլտու։ 48 - Զիրա ճարիյէսինին էնտա հալինէ
նազար զըլտը, վէ իշթէ չիմտէն սոնրա ճիւմլէ նէսլլեր պանա նէ՝ միւպարէք տէ-
յեճէքլեր. 49 - Զիւնքի Գատիր պանա պէօյիւք չէյլեր էյլէտի. անըն իսմի տախի
գուտտուս տըր։ 50 - Վէ մէրհամէթի նէսլտէն նէսլէ քէնտինտէն գօրգանլարըն իւ-
զէրինտէ տիր։ 51 - Քէնտի պազուսրյլէ գուտրէթ իպրազ էյլէտի. միւթէքեպպիր-
ներինտէ տիր։ 52 - Գուտրէթ սահիպլէրինի
ների գալպլէրինին էֆքեարընտա փէրիշան էյլէտի։ 53 - Աճ օլանլարը նի՝մէթ-
թախթալարընտան էնտիրիպ՝ էտնալարը եիւքսէլթտի։ 53 - Աճ օլանլարը նի՝մէթ-
լերէ տօյուրուպ՝ զէնկինլերի պօչ կէօնտէրտի։ 54 - Էճտասրմըզա սէօյլէտիյի իւզրէ՝
Սրբահամ իլէ անըն զիւրրիյէթինէ իլ էլ էպէտ օլան մէրհամէթի թէզէքքիւր էտիպ,
55 - Գուլու Իսրայէլէ իմտատ էյլէտի՝ տէտի։

56 - Վէ Մարիամ անըն եանընտա իւչ այ գալտըգտան սոնրա, քէնտի խա-
նէսինէ ավէտթ էյլէտի։

ՊԱՊ 3 ՎԱՖԹԻԶ ԷՏԻՃԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ՎԷ ՅԻՍՈՒՍԸՆ ՏՕՂՈՒՇՈՒ

ՊԷՆտ 8 Վաճրիզ էտիճի Յովհաննէս

(Ղուկ. 1: 57 - 80)

57 - Վէ Եղիսաբեթին տօղուրաճագ վագթը թէմամ օլտուգտա պիր օղուլ տօ-
ղուրտու։ 58 - Վէ գօնշուլարը իլէ ագրապասը Բապպըն անա ազիմ մէրհամէթ էյլէ-
տիյինի իշիթտիքլերինտէ անըն իլէ պէպրապէր սեվինիրլեր իտի։
59 - Վէ սէքիզնճի կիւնտէ մասումը խիթան էթմէյէ կէլիպ անա փէտէրինին իսմիյլէ
Զաքարիա թէսմիյէ էթտիլեր։ 60 - Լաքին վալիտէսի ճէվապ վէրիպ՝ Խայր, անճագ
Յովհաննէս թէսմիյէ օլունաճագ տըր տէտի։ 61 - Անլեր տախի մէրգումէյէ՝ Ագ-
ռաբիա թէսմիյէ էթտիլեր։ 62 - Վէ նէ՞
բապանտա պու իսմլէ թէսմիյէ օլունմուշ պիր քիմսէ եօգ տըր տէտիլեր։ 62 - Վէ նէ՞
իսմլէ թէսմիյէ օլունմասընը իսթէրսին տէյիւ իշարէթլէ փէտէրինտէն սիւալ էթտի-
լեր։ 63 - Օ տախի պիր լէվհա իսթէյիպ՝ Իսմի Յովհաննէս տիր տէյիւ եազըրընտա
ճիւմլէսի թէճաճիւպ էթտիլեր։ 64 - Վէ հէման աղզը վէ տիլի աչըլըպ՝ Ալլահա համ
ետէրէք թէքէլլիւմ էյլէտի։ 65 - Վէ էթրաֆտա թէմէքքիւն էտէնլերին ճիւմլէսինէ
գօրգու տիւշիւպ՝ պու չէյլերին քեաֆֆէսի ԵԷհուտիյէնին պիւթիւն տաղիսթանընտա
չայը օլարագ, 66 - Իշիտէնլերին ճիւմլէսի՝ Աճէպա պու մասում նէ՝ օլաճագ տըր՝
տէյերէք, ղուդրաթը խաթրլարընտա հրգզ էթտիլեր. վէ Բապպըն էլի անըն իլէ

իսի։ 67 - Փէտէրի Զաքարիա տախի Ռուհ իւլ Գուտսէ մէմլու օլուպ՝ իլհամէ սէոյ-
էէրէք տէտի քի, 68 - Իսրայէլին Ալլահը Բապպ միւպարէք օլսուն, չինքի գավ-
մընը զիյարէթ էտիպ՝ անը ֆիտիյէ իլէ խէլաս էյլէտի։ 69 - Վէ գատիմտէն պէրու
մուգատտէս փէյղամպէրլէրինին աղզըյլէ սէոյլէտիյի իւզրէ, 70 - Տիւշմէնլէրիմիզտէն
վէ պիզէ հէվի պուղղ էտէնլէրին էլինտէն խէլաս օլմագ իւզրէ, 71 - Գուլը Դաւիթին
խանէտանընտա պիզիմ իչիւն ադիմ պիր խէլաս իզհար էյլէտի. 72 - Թաքի էճատա-
ընմըզա մէրհամէթ էտիպ՝ քէնտի մուգատտէս ահտընը, 73 - Եանի տիւշմէնլէրիմի-
զին էլինտէն գուրթուլմուշ օլարագ, [էօմրիւմիւզիւն] ճիւմլէ կիւնլէրինտէ 74 - Թէն-
տի հուզուրընտա, գուտսիյէթ վէ սալահլէ գօրգուսըզ քէնտինէ իպատէթ էթմէմիզի
ինսան էյլէմէք իչիւն, 75 - Փէտէրիմիզ Աբրահամա էթտիյի եէմինի խաթըրա կէթի-
րէ։ 76 - Սէն տախի էյ մասում, Միւթաալը փէյղամպէրի թէսմիյէ օլունաճագընը.
77 - Զիրա սէն զուլմէթ իլէ եօլում կէօլկէսինտէ օթուրանլարա զիյա վէրմէք վէ ա-
յագլարըմըզը սէլամէթ թարիգինէ կէօթիւրմէք իւզրէ Ալլահըմըզըն չէվզաթ ու մէր-
համէթինտէն նաչի տօղան կիւնեշ եիւճելէրտէն զիյարէթիմիզ իչիւն կէլմէքլէ, 78-
Գավմընա կիւնահլարընը աֆվը իլէ օլան խէլասը պիլտիրմէք իչիւն, 79 - Բապպըն
եօլունը հազըրլամագ իւզրէ անընը էօնիւնտէն կիտէճէքսին։

80 - Վէ մասում պէօյիւյուպ բուհտա գուվվէթլէնիր, վէ Իսրայէլէ զուհուրը
կիւնիւնտէ տէյին չէօլէրտէ տուրուր իսի։

Պէնտ 9 Ցիսուս Քրիստոսըն տօղուշու

Մատթ. 1: 18—25

Վէ Ցիսուս Քրիստոսըն
վէլատէթի պու մինվալ իւզ-
րէ օլսու, Եանի վալիտէսի
Մարիամ Յովսէփէ նիշանլը
իքէն, իճթիմալէրինտէն էվ-
վէլ, Ռուհ իւլ Գուտսատան հա-
միլէ պուլունտու։ 19 - Իմտի
անընը զէվճէսի Յովսէփ սա-
լիհ օլսուղունտան վէ անը
ռիւսվայ էթմէք իսթէմէ-
տիյինտէն անը կիզլիճէ պօ-
չամագ նիյէթինտէ իսի։ 20 -
Ամմա պունու տիւշինիւր
իքէն, իչթէ Բապպըն մէլէ-
յի բույատա անա կէօրիւ-
նիւպ, Յովսէփ Իսն ի Դա-

ւիթ զէվճէն Մարիամը գա-
պուլ էթմէյէ գօրգմա, զի-
րա անընը բահմինտէ մէվ-
ճուտ օլան Ռուհ իւլ Գուտս-
տան տըր։ 21 - Վէ օ պիր օ-
ղուլ տօղուրաճագ վէ անա
Ցիսուս թէսմիյէ էտէճէքսին,
զիրա օ գավմընը կիւնահլա-
ըընտան խէլաս էտէճէք տիր
տէտի։ 22 - Իմտի պունուն
ճիւմլէսի Բապպ թարաֆընը-
տան փէյղամպէր վասրթա-
սըյլէ, 23 - Իչթէ պաքիրէ
համիլէ օլուպ պիր օղուլ
տօղուրաճագ տըր. վէ անա
Էմմանուէլ (քի թէրճէմէ օ-
լունսա՝ Ալլահ պիզիմ իլէ՝
տէմէք տիր) թէսմիյէ էտէ-
ճէքլէր տիր՝ տէյու պու-
յուրըլան քէլամըն իթմամ
օլունմասը իչիւն վագը օլ-
տու։ 24 - Իմտի Յովսէփ ույ-
գուտան ույանտըգտա, Բապ-
պըն մէլիյինին քէնտիսինէ
էթտիյի էմրէ իմթիսալէն
զէվճէսինի գապուլ էյլէտի։
25 - Վէ անը իլգ օղլունը տօ-
ղուրընճայատէք պիլմէզ ի-
տի. վէ օլ ճատուռա Ցիսուս
թէսմիյէ էյլէտի։

զարէթ չէհրինտէն Եէհու-
տիյէյէ, Բեթլեհէմ տէնիլէն
Դաւիթի չէհրինէ չրգտը։

6 - Վէ անլէր օրատա ի-
քէն, մէրգումէնին տօղու-
բաճագ վագթը թէմամ օլ-
տրգտա, 7 - Իլգ օղլունը
տօղուրտը, վէ անը գուն-
տագլայըպ՝ քէնտիլէրէ
խանտա եէր օլմամաղլէ,
եէմլիքտէ եաթըրտը։

Պէնտ 10 Մէլէքլէր վէ չօպանլար

Ղուկ. 2: 8—20

8 - Վէ օլ ճիվարտա, օվատա գալըպ սիւրիւլէրինի կէճէլէյին պէքլէյէն չօ-
պանլար վար իսի։ 9 - Վէ իչթէ Բապպըն մէլէյի իւզրէլէրինէ էնիպ՝ էթրաֆլարընտա
Բապպըն ճէլալի զիյա վէրմէքլէ, զիյատէսիյլէ գօրգտըլար։ 10 - Վէ մէլէք անլէրէ
գօրգմայընընը, զիրա իչթէ պիլթիւն գավմա վուգու պուլաճագ ադիմ պիր մէսէրրէթի

սիզէ թէպչիր էտէրիմ. 11 - Զիւնքի սիզէ պու կիւն Դաւիթին չէհրինտէ Մէսիհ վէ Բապպ օլան Խէլասքէար տօղմուշ տըր։ 12 - Վէ գունտագլանմըշ վէ էմլիքտէ եաթար պիր մասում պուլմանըզ սիզէ նիշան օլաճագ տըր՝ տէտի։ 13 - Վէ անսըզին մէլէք իլէ պէրապէր ճիւնուտ ը սէմավիյէնին պիր ճիւմհուրը հաղըր պուլունուպ՝ Ալլահա սէնա էտէրէք, 14 - Լն եիւճէլէրտէ Ալլահա համա, եէր իւզէրինտէ սէլամէթ, ատէմլէրտէ հիւսն ի բիղա՝ տէտիլէր։

15 - Վէ մէլէքլէր եանլարընտան սէմայա չըգտըգլարընտա, օլ չօպանլար պիրի պիրինէ՝ Շիմտի Բեթլեհէմէ գատար վարըպ Բապպին պիզէ պիլտիրտիյի պու վագըայը կէօրէլիմ՝ տէտիլէր։ 16 - Վէ աճէլէթէն կիտիպ՝ Մարիամ իլէ Յովսէփի վէ էմլիքտէ եաթան մասումը պուլտըլար։ 17 - Վէ կէօրտիւքտէն սոնրա, պու մասումին հաղգընտա քէնտիլէրէ սէօյլէնիլէն չէյի էթրաֆա նէչը էթտիլէր։ 18 - Վէ իշիտէնլէրին ճիւմլէսի չօպանլարին քէնտիլէրէ սէօյլէտիքլէրի չէյլէրէ թէաճճիւպ էթտիլէր։ 19 - Մարիամ տախի պու չէյլէրին ճիւմլէսինի գալպինտէ թէֆէքքիւր էտէրէք հըֆզ էտէր իտի։ 20 - Վէ չօպանլար՝ քէնտիլէրինէ սէօյլէնիլտիյի վէճհլէ, իշիտիպ կէօրտիւքլէրի ճիւմլէ չէյլէրտէն տօլայը Ալլահա համա ու սէնա էտէրէք ավետէթ էթտիլէր։

4 ՊԱՊ ՅԻՍՈՒՍԸՆ ՍԼԷՊԱՎԼԷԹԻ

Պէնտ 11 Խիթանը

21 - Վէ մասումին խիթանը իշիւն սէքիզ կիւն թէմամ օլտըգտա, օ տահա անա բահմինտէ մէվճուտ օլմազտան էվվէլ մէլէք թարաֆընտան թէսմիյէ օլունտուղու իւզրէ Յիսուս թէսմիյէ օլունտու։

Պէնտ 12 Հէյրէլտէ բազտիմ օլունմասը

Ղուկ. 2: 22—39

22 - Վէ Մովսէսին չէրիաթը մուճէպինճէ անլէրին թաթհիր կիւնլէրի թէմամ օլտըգտա, Հէր իկի տօղան էրքէք չօճուգ Բապպա մուգատտէս տէնիլէ՝ տէյիւ, 23 - Բապպին չէրիաթընտա պիր չիֆթ գումրու, եախսա իքի կէօյէրճին եավրուսը պույուրըլտըղը իւզրէ, գուրպան արզ էթմէք իշիւն անը Երուսաղէմէ չըգարտըլար։

25 - Վէ իշթէ Երուսաղէմտէ Սիմէոն իսմինտէ սալիհ վէ էհլ ի թագվա պիր ատէմ պուլունուպ՝ Իսրայէլին թէսէլլիսինէ մունթազը օլարագ, Ռուհ իլ Գուտս անը իւզէրինտէ իտի։ 26 - Վէ Բապպին մէսիհինի կէօրմէյինճէ էօլիւմ կէօրմէյէճէյի Ռուհ իլ Գուտս թարաֆընտան քէնտիսինէ վահի օլունմըշ իտի։ 27 - Վէ չէրիաթ ատէթի իգթիզասընը հաղգընտա իճրա էթմէք իւզրէ՝ վալիտէյնի մասում Յիսուսը իշէրի կէթիրտիքլէրինտէ, մէղքիւր տախի Ռուհէն տէլալէթիյէ հէյքէլէ կէլիպ, 28 -

Անը գուճաղընա ալարագ՝ Ալլահա համտ էտիպ, 29 - Եա Բապպ, չիմտի սէնին քէլամընա կէօրէ գուլընը սէլամէթլէ սալը վէրիրսին. 30 - Զիրա կէօզլէրիմ հէփ միլլէթլէր հուզուրունտա, 31 - Թարիֆլէրին թէնվիրի իշիւն նուր, վէ գավմին Իսրայէլէ չան օլմագ իւզրէ, 32 - Հաղըրլասըղին խէլասընը կէօրտիւ՝ տէտի։

33 - Վէ վալիտէսի իլէ Յովսէփ անին հաղգընտա սէօյլէնիլէն չէյլէրէ թէաճճիւպ էտէրլէր իտի։ 34 - Սիմէոն տախի անլէրէ խայր տուա էտիպ անին վալիտէսի Մարիամա տէտի քի՝ Իշթէ պու մատում Իսրայէլտէ չօգ քիմսէլէրին տիւշմէսի վէ զալգմասը իշիւն վէ ալէյհինտէ սէօյլէնիլէճէք պիր ալամէթ օլմագ իւզրէ գոնուլմըշ տըր. 35 - (Վէ սէնին քէնտի ճանընա տախի պիր զըլըճ կէչէճէք.) թա քի չօգ գալպտըր. 35 - (Վէ սէնին քէնտի ճանընա տախի պիր զըլըճ կէչէճէք.) թա քի չօգ գալպտըրին էֆքէարը քէշֆ օլունա։

36 - Վէ Ասեր սըպթընտան՝ Փանուէլին գըզը Աննա նամ պիր նէպիյէ վար իտի. մէրգումէ խայլը հաչը օլուպ պէքեարէթի վագթընտան եէտի եըլ գօճա իլէ եաշամըշ օլուպ, 37 - Թագրիպէն սէքսէն տէօրթ սէնէտէն պէրու տուլ գալարագ, կէճէ կիւնտիւզ օրուճ վէ տուա իլէ իպատէթ էտէրէք հէյքէլտէն այրըլմազ իտի։ 38 - Օ տախի օ սաաթտա հաղըր պուլունուպ՝ Բապպա համտ էտէրէք, Երուսաղէմտէ խէլասա մունթազը օլանլարին ճիւմլէսինէ անին հաղգընտա սէօյլէր իտի։

39 - Անլէր տախի Բապպին չէրիաթը մուճէպինճէ ճիւմլէ վաճիպ օլան չէյլէրի Նազարէթէ ավետէթ էթտիլէր։ Լճրա էթտիքտէն սոնրա, Գալիլեայա քէնտի չէհրլէրի Նազարէթէ ավետէթ էթտիլէր։

Պէնտ 13 Ճարզտան կէլէն հիւքմա

Մատթ. 2: 1—12

Վէ Յիսուս Հերովդէս մէլիյին կիւնլէրինտէ Եէհուտիյէնին Բեթլեհէմ շէհրին-տէ տօղտըղը զէման, իշթէ չարգ թարաֆընտան Երուսաղէմէ ալիմլէր կէլիպ, 2 - Եէհուտիլէրին տօղմուշ օլան մէլիյի նէ՞րէտէ տիր. զիրա չարգտա անին եըլտըզընը գորմուշ իտիք, գէլդիք սէճտէ գէլմէք իչին անին իլէ պէրապէր պիրլիքտէ Երուսաղէմ տախի կէօրտիւք վէ անա սէճտէ գըլմազա կէլտիք՝ տէտիլէր։ 3 - Վէ Հերովդէս մէլիք պունու իշիթտիքտէ, քէնտիսի վէ անին իլէ պէրապէր պիրլիքտէ Երուսաղէմ տախի մուզթարըպ օլտու։ 4 - Վէ ճիւմլէ պաշ քահինլէր իլէ գավմին իշէմասընը ճէմ էտիպ՝ անլէրտէն Քրիստոսընը նէրէտէ տօղաճաղընը սիւալ էյլէտի։ 5 - Անլէր տախի անա տէտիլէր քի՝ Եէհուտիյէնին Բեթլեհէմ շէհրինտէ տօղաճագ, զիրա փէյղամպէր վասըթասընդէ պէօյլէ եազըլմըշ տըր, 6 - Եանի՝ էյ Յուդա տիյարը Բեթլեհէմ, Յուդա էմիրլէրի արասընտա սէն տախի ասլա քիչիւք տէյիլսին. զիրա գավմիմ Իսրայէլի կիւտէճէք պիր էմիր սէնատէն զուհուր էտէճէք տիր։ 7 - Օ զէման Հերովդէս ալիմ-լէրի կիզլիճէ չաղըրըպ՝ եըլտըզին նէ զէման կէօրիւնտիյինիւ անլէրտէն թահգիգ էթտի. 8 - Վէ՝ Կիտինիզ, մասումա տաիր տիդգաթլէ մալիւմաթ ալըպ՝ անը պուլ-պըղընըզ զէման պանա խաբեր վէրինիզ, քի պէն տախի կիտիպ անա սէճտէ գը-լայըմ՝ տէյերէք անլէրի Բեթլեհէմէ կէօնտերտի։ 9 - Անլէր տախի մէլիյի տինլէյիպ

կեթիլէր։ Վէ իշթէ չարգտա կէօրսիւ-քլէրի եըլտըզ՝ վարըպ մասումըն պուլունտուղը եէրին իւզերինտէ տուրունճայա տէյին էօնլէրինճէ կիթտի։ 10 - Վէ եըլտըզը կէօրսիւ-քլէրինտէ, զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտըլար։ 11 - Վէ էվէ կիրիպ՝ մասումը վալիտէսի Մարիամ իլէ պուլտըլար, վէ տիւչիւպ անա սէճտէ զըլտըլար, վէ խազինէլէրինի աչըպ անա հէտիյէ օլարագ, ալթուն վէ քիւնլիւք վէ միւրի սաֆի թագտիմ էթտիլէր։ 12 - Վէ Հերովդէսին եանընա ավտէթ էթմէմէլէրի անլէրէ ըիւյատա վահի օլունմաղլէ, քէնտի տիյարլարընա տիկէր պիր եօլտան ազիմէթ էթտիլէր։

Պէնտ 14 Մ'ըսրա Քիրար վէ Նազարէթէ ավտէր էթմէսի

Մատթ. 2: 13—23

13 - Վէ անլէրին ազիմէթինտէն սոնրա, իշթէ Բապպըն մէլէյի բույատա Յովսէփէ կէօրինիւպ՝ Գալգ, մասում իլէ վալիտէսինի ալըպ՝ Մըսրա ֆիրար էյլէ, վէ պէն սանա սէօյլէյինճէյէ տէյին օրատա գալ. զիրա Հերովդէս մասումը հէլաք էթմէք իչիւն արայաճագ տըր՝ տէտի։ 14 - Օ տախի գալգըպ վէ կէճէլէյին մասում իլէ վալիտէսինի ալըպ Մըսրա կիթտի։

15 - Վէ Հերովդէսին վէֆաթընա տէյին օրատա գալը. թա քի՝ Օղլումը Մըսրատան չաղըրտըմ՝ տէյիւ փէյղամպէր վասըթասըյլա Բապպ թարաֆընտան պույուրուլան քէլամ իթմամ օլունա։

16 - Օլ զէման Հերովդէս ալիմլէր թարաֆընտան խաթիհդա օլունտուղունու կէօրտիւքտէ, զայէթլէ զազապա կէլտի, վէ ալիմլէրտէն թահգիգ էթտիյի զէմանա կէօրէ, Բեթլեհէմ իլէ հէփ սինօրլարընտա, իքի եաշընտան աշաղը պուլունան ճիւմլէ չօճուգլարը գաթլ էթտիրտի։ 17 - Օ զէման՝ Բամատա պիր սէտա, եանի ֆէրեատ վէ աղլայըչ վէ զիյատէ ֆիղան իչիտիլտի. 18 - Ռաքէլ էվլատընա աղլայըպ՝ նա մէվճուտա օլտըգլարը իչիւն թէսէլլի գապուլ էթմէզ իտի՝ տէյիւ Երեմիա փէյղամպէրին սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օլունտու։

19 - Վէ Հերովդէսին վէֆաթընտան սոնրա, իշթէ Բապպըն մէլէյի Մըսրատա Յովսէփէ ըիւյատա կէօրինիւպ, 20 - Գալգ՝ մասում իլէ վալիտէսինի ալըպ՝ Իսրայէլ տիյարընա կիթ, զիրա մասումըն ճանընա գաստ էտէնլէր էօլտիւլէր՝ տէտի։ 21 - Օ տախի գալգըպ վէ մասում իլէ վալիտէսինի ալըպ՝ Իսրայէլ տիյարընա կէլտի։ 22 - Լաքին Եէհուտիյէտէ Արքեղայոսըն՝ քէնտի փէտէրի Հերովդէսին եէրինէ մէլիք օլտըղընը իշիթմէքլէ, օրայա կիթմէյէ գօրգտու, վէ ըիւյատա քէնտինէ վահի օլունմաղլէ Գալիլեա սէմթլէրինէ կիթտի։

ՊԱՊ 5 ԵՒՍԷԲԻՈՍԸՆ ՆԱԶԱՐԷԹԷ ՕԼԱՆ ԷՕՄԲԻՒ

Պէնտ 15 Նազարէթէ օլան սէպավէրի

Մատթ. 2: 23

23 - Վէ կէլիպ Նազարէթ տէնիլէն չէհրտէ սաքին օլտու, քի՝ Նազարէթլի սէնիլէճէք տիր՝ տէյիւ փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ սէօյլէնիլէն քէլամ իթմամ օլունա։

Ղուկ. 2: 40

40 - Մասում տախի պէօյիւյիւպ վէ [ըուհտա] գուվվէթլէնէրէք վէ հիքմէթլէ մէմլու օլարագ, Ալլահըն լութֆու անըն իւզերինտէ իտի։

Պէնտ 16 Օճ իրի հաբընտա իրէճ Երուսաղէմ գիյարէթ էթմէսի

Ղուկ. 2: 41—50

41 - Վէ անըն վալիտէյի հէր սէնէ պասէք պայրամընտա Երուսաղէմէ կիտէրլէր իտի։ 42 - Վէ Յիսուս օն իքի հաբընտա իքէն, անլէր պայրամըն ատէթի իւզրէ Երուսաղէմէ չըգարլար։ 43 - Վէ կիւնլերինի թէմամ էտիպ ավտէթ էթտիքտէ Երուսաղէմէ չէճուգ Յիսուս Երուսաղէմտէ գալը. վէ Յովսէփ իլէ վալիտէսի պունուլերինտէ, չօճուգ Յիսուս Երուսաղէմտէ գալը։ Վէ Յովսէփ իլէ վալիտէսի պունու պիլմէյէրէք, 44 - Եօլտաչլար արասընտա տըր՝ զանընըյլէ պիր կիւնլիւք եօլ կիթտիլէր իքէն, անը ազրապա վէ աշինալարընըն արասընտա արատըլար իսէ տէ, 45 - Պուլմամաղլէ, անը արայարագ Երուսաղէմէ տէօնտիւլէր։ 46 - Վէ իւչ կիւնտէն սոնրա, անը հէյքէլտէ մուալլիմլէր արասընտա օթուրմագտա վէ անլէրի տինլէյիպ անլերէ սիւալլէր իրատ էթմէքտէ պուլտուլար։ 47 - Վէ անը իշիտէնլէրին ճիւմլէսի տախի տիրայէթինէ վէ ճէվապլարընա հայրէթտէ գալըրլար իտի։ 48 - Վէ անը կէօրտիւքլէրինտէ հայրան օլուպ վալիտէսի անա՝ Էյ օղուլ, պիզէ նի՞չիւն պէօյլէ էթտիւքլէրինտէ հայրան օլուպ վալիտէսի անա՝ էյ օղուլ, պիզէ նի՞չիւն պէօյլէ էթտիւ՝ տէտի։ 49 - Օ տիւքլէրինտէ հայրան օլուպ վալիտէսի անա՝ էյ օղուլ, պիզէ նի՞չիւն պէօյլէ էթտիւ՝ տէտի։ 49 - Օ սէնի արայօր իտիք՝ տէտի։ Իշթէ փէտէրին վէ պէն էլէմ չէքէրէք սէնի արայօր իտիք՝ պուլունմագտան. Իշթէ փէտէրին վէ պէն էլէմ չէքէրէք սէնի արայօր իտիք. Փէտէրիմին պիլիրինտէ պուլունմագտան։ Իշթէ փէտէրին վէ պէն էլէմ չէքէրէք սէնի արայօր իտիք՝ տէտի։ 50 - Վէ անլէր քէնտիլէրէ սէօյլէտիյի անլէրէ՝ Պէնի նի՞չիւն արայօր իտինիզ՝ տէտի։ 50 - Վէ անլէր քէնտիլէրէ սէօյլէտիյի անլէրէ՝ Պէնի նի՞չիւն արայօր իտինիզ՝ տէտի։ Ուղղամ վաճիպ իտիյինի պիլմէ՞զ մի իտինիզ՝ տէտի։ 50 - Վէ անլէր քէնտիլէրէ սէօյլէտիյի սէօզիւ ֆէհմ էթմէտիլէր։

Պէնտ 17 Նազարէթէ կէչիրտիյի 18 սէճէլէրի

Ղուկ. 2: 51—52:

51 - Օ տախի անլէր իլէ պէրապէր էնիպ Նազարէթէ կէլտի, վէ անլէրէ իթաաթ էտէր իտի. Վալիտէսի տախի պու սէօզլերին ճիւմլէսինի գալպինտէ հըֆզ էտէր իտի։

52 - Վէ Յիսուս հիքմէթ վէ գամէթտէ վէ Ալլահըն վէ ինսանըն հիւսն ի նազարընտա իլերիլէմէքտէ իտի։

ԳԼՈՒԽ 2

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԽԸՏՄԷԹԻՆԻՆ ԻՊԹԻՏԱԻ ՎԱԳԸԱԼԱՐԸ

ՎԱՖԹԻԶ ԷՏԻՃԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ՊԷՄՄԷՍԻՆՏԷՆ ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄՏԷ ԱԼԷՆԻ ԶՈՒՀՈՒՐԸՆԱ ԴԱՏԱՐ

Թ. Ի. 26—27 Ապր. 11 Քրսիասէ

ՊԱՊ 6 **ՊԷՇԱՐԷԹԻՆ ԻՊԹԻՏԱՍԸ**

Պէնա 18 **Վաճրիզ Էտիճի Յովհաննէսին խրտմէրի**

Մատթ. 3: 1—12

Վէ օր կիւնէրտէ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս՝ թէվպէ էյլէյինիզ, զիրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ եաղլաշմըշ տըր՝ տէյիպ, 2 - Եէհուտիյէ պէրրիյէսինտէ վաղ էտէրէք զուհուր էյլէ-տի։ 3 - Զիրա՝ Բապպէն եօլընը հազըրլայընըզ, անըն Թարիզլէրինի տօղրուլտը-նըզ՝ տէյիրէք, պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը՝ տէ-յիւ Եսայի փէյղամպէր վա-սըթասըյլէ խապէր վէրիւլէն զաթ պուտըր։ 4 - Պու Յով-հաննէս տախի տէվէ թիւ-յիւնտէն լիպաս կիյմիշ, վէ պէլինէ գայիշ գուշանմըշ իսի. թաամը տախի չէքիր-կէլէր իւլէ եապան պալը իսի։ 5 - Օ զէման Երուսա-զէմ վէ պիթիւն Եէհու-տիյէ հէմ Յորդանանը պիւ-թիւն ճիվարընը էհալիսի անըն եանընա չըգըպ, 6 - Կիւնահլարընը իգրար էտէ-րէք, Յորդանանտա անըն էլիյլէ վաֆթիզ օլունուրլար իսի։ 7 - Վէ ֆէրիսիլէր իւլէ սատուգիլէրտէն նիչէլէրի-նին քէնտի վաֆթիզլինէ կէլ-տիքլէրինի կէօրիւքտէ, անլէրէ ատտի քի՝ Էյ էն-կէրէք նէսլի, կէլէճէք զա-զապտան գաչմաղը սիզէ քի՞մ էօյրէթտի։ 8 - Իմտի թէվպէյէ լայըգ մէյվէ հու-սուլէ կէթիրինիզ. 9 - Վէ՝ Փէտէրիմիզ Աբրահամ տըր՝ տէմէյի քէնտի քէնտինիզէ տիւչիւնմէյինիզ, զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Ալլահ Աբրահա-մա չու թաշլարատան պիլէ էվլատ հուսուլէ կէթիրմէյէ գատիր տիր։ 10 - Վէ հէմ տէ հալա պալթա աղաճ-լարըն քէօքիւնիւն եանընա գոնուլմըշ տըր. իմտի էյի մէյվէ վէրմէյէն հէր աղաճ քէսիլիպ աթէշէ աթըլըր։ 11 - Պէն սիզի թէվպէ իչիւն սու իլէ վաֆթիզ էտէրիմ, ամմա պէնտէն սոնրա կէ-լէն պէնտէն գուտրէթլի տիր. անըն այագ գապլա-րընը պիզի թաշըմաղա լա-յըգ տէյիլ իմ. օ սիզի Ռուհ իւլ Գուտս վէ աթէշէ վաֆ-թիզ էտէճէք տիր. 12 - Եա-պասը տախի էլինտէ օլուպ՝ ղընտա անըն էլիյլէ վաֆ-թիզ օլունուրլար իսի։ 6 - Վէ Յովհաննէս տէվէ թիւ-յիւ կիյմիշ, վէ պէլինէ գա-յիշ գուշանմըշ օլուպ՝ չէ-քիրվէլէր վէ եապան պալը եէր իսի։ 7 - Վէ վաղ էտէ-եէր իսի։ 7 - Վէ ֆէրիսիլէր իւլէ սատուգիլէրտէն նիչէլէրի-նին քէնտի վաֆթիզլինէ կէլ-տիքլէրինի կէօրիւքտէ, անլէրէ ատտի քի՝ Էյ էն-կէրէք նէսլի, կէլէճէք զա-զապտան գաչմաղը սիզէ քի՞մ էօյրէթտի։ 8 - Իմտի թէվպէյէ լայըգ մէյվէ հու-սուլէ կէթիրինիզ. 9 - Վէ՝ Փէտէրիմիզ Աբրահամ տըր՝ տէմէյի քէնտի քէնտինիզէ տիւչիւնմէյինիզ, զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Ալլահ Աբրահա-մա չու թաշլարատան պիլէ էվլատ հուսուլէ կէթիրմէյէ գատիր տիր։ 10 - Վէ հէմ տէ հալա պալթա աղաճ-լարըն քէօքիւնիւն եանընա գոնուլմըշ տըր. իմտի էյի մէյվէ վէրմէյէն հէր աղաճ քէսիլիպ աթէշէ աթըլըր՝ տէր իսի։ 10 - Ճէմաաթ տախի՝ Պու սուրէթտէ պիզ պիզ նէ՝ իչէյէլիմ՝ տէյիւ անտէն սիւալ էթտիլէր։ 11 - Օ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ լամլարընընը քիթապընտա՝ Բապպէն եօլընը հազըրլա-յըզ, Թարիզլէրինի տօղ-րուլտընըզ. 5 - Հէր տէրէ տօլուպ՝ հէր տաղ վէ թէփէ ալչագլանաճագ, էյրիլէր տօղրու վէ սարի եօլլար տիւզ օլաճագ տըր. 6 - Վէ ճիւմլէ պէչէր Ալլահըն խէ-լասընը կէօրէճէք տիր՝ տէ-յէրէք, պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը՝ տէյիւ եա-զըմըշ տըր։

7 - Իմտի քէնտի էլի իլէ վաֆթիզ օլունմաղա չըգըպ կէլէն ճէմաաթլարա՝ Էյ էն-կէրէք նէսլի, կէլէճէք զա-զապտան գաչմաղը սիզէ քի՞մ կէօսթէրտի։ 8 - Իմտի թէվպէյէ լայըգ սէմէրէ հու-սուլէ կէթիրինիզ. վէ քէն-տի քէնտինիզէ՝ Փէտէրիմիզ Աբրահամ տըր՝ տէմէյէ պաչլամայընըզ, զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Ալլահ Աբրահա-մա չու թաշլարատան պիլէ էվլատ վիճուսէ կէթիր-մէյէ գատիր տիր։ 9 - Հէմ տախի հալա պալթա աղաճ-լարըն քէօքիւնիւն եանընա գոնուլմըշ տըր. իմտի էյի մէյվէ վէրմէյէն հէր աղաճ քէսիլիպ աթէշէ աթըլըր՝ տէր իսի։ 10 - Ճէմաաթ տախի՝ Պու սուրէթտէ պիզ պիզ նէ՝ իչէյէլիմ՝ տէյիւ անտէն սիւալ էթտիլէր։ 11 - Օ տախի անլէրէ ճէվապէն՝

Մարկ. 1: 1—8

Իսկ Ուլլահ Յիսուս Քրիս-տոսըն ինճիլինին իպթիտա-սը տըր։ 2 - Փէյղամպէրլէր-տէ իչթէ պէն եօլընը էօ-նիւնճէ հազըրլայաճագ օլան ըէսուլումը սէնին էօնիւն-տէն իրսալ էտէճէյիմ։ 3 - Վէ Բապպէն եօլընը հազըր-լայընըզ, Թարիզլէրինի տօղրուլտունըզ՝ տէյէրէք պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը՝ տէյու եազըլտըզը իւզրէ, 4 - Յովհաննէս պէր-րիյէտէ վաֆթիզ էտիպ՝ կիւնահլարընը աֆվը իչիւն Թէվպէ վաֆթիզինի իլան էտէր իսի։ 5 - Վէ պիթիւն Եէհուտիյէ տիյարը վէ Եէ-րուսաղէմ էհալիսի չըգըպ՝ անըն եանընա կիթիրէր վէ ճիւմլէսի կիւնահլարընը իգ-րարլէ Յորդանան ըրմա-

Մատթ. 3: 1—12

Վէ օր կիւնէրտէ վաֆ-թիզ էտիճի Յովհաննէս՝ թէվպէ էյլէյինիզ, զիրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ եաղլաշմըշ տըր՝ տէյիպ, 2 - Եէհուտիյէ պէրրիյէսինտէ վաղ էտէրէք զուհուր էյլէ-տի։ 3 - Զիրա՝ Բապպէն եօլընը հազըրլայընըզ, անըն Թարիզլէրինի տօղրուլտը-նըզ՝ տէյիրէք, պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը՝ տէ-յիւ Եսայի փէյղամպէր վա-սըթասըյլէ խապէր վէրիւլէն զաթ պուտըր։ 4 - Պու Յով-հաննէս տախի տէվէ թիւ-յիւնտէն լիպաս կիյմիշ, վէ պէլինէ գայիշ գուշանմըշ իսի. թաամը տախի չէքիր-կէլէր իւլէ եապան պալը իսի։ 5 - Օ զէման Երուսա-զէմ վէ պիթիւն Եէհու-տիյէ հէմ Յորդանանը պիւ-թիւն ճիվարընը էհալիսի անըն եանընա չըգըպ, 6 - Կիւնահլարընը իգրար էտէ-րէք, Յորդանանտա անըն էլիյլէ վաֆթիզ օլունուրլար իսի։ 7 - Վէ ֆէրիսիլէր իւլէ սատուգիլէրտէն նիչէլէրի-նին քէնտի վաֆթիզլինէ կէլ-տիքլէրինի կէօրիւքտէ, անլէրէ ատտի քի՝ Էյ էն-կէրէք նէսլի, կէլէճէք զա-զապտան գաչմաղը սիզէ քի՞մ էօյրէթտի։ 8 - Իմտի թէվպէյէ լայըգ մէյվէ հու-սուլէ կէթիրինիզ. 9 - Վէ՝ Փէտէրիմիզ Աբրահամ տըր՝ տէմէյի քէնտի քէնտինիզէ տիւչիւնմէյինիզ, զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Ալլահ Աբրահա-մա չու թաշլարատան պիլէ էվլատ հուսուլէ կէթիրմէյէ գատիր տիր։ 10 - Վէ հէմ տէ հալա պալթա աղաճ-լարըն քէօքիւնիւն եանընա գոնուլմըշ տըր. իմտի էյի մէյվէ վէրմէյէն հէր աղաճ քէսիլիպ աթէշէ աթըլըր։ 11 - Պէն սիզի թէվպէ իչիւն սու իլէ վաֆթիզ էտէրիմ, ամմա պէնտէն սոնրա կէ-լէն պէնտէն գուտրէթլի տիր. անըն այագ գապլա-րընը պիզի թաշըմաղա լա-յըգ տէյիլ իմ. օ սիզի Ռուհ իւլ Գուտս վէ աթէշէ վաֆ-թիզ էտէճէք տիր. 12 - Եա-պասը տախի էլինտէ օլուպ՝

քէնտի խարմանընը թէմամըյէ սավուրաճադ, վէ պուղտայընը տէրանպար էյլէյիպ՝ սամանը սէօնմէզ աթէչէ եադաճադ տըր։

Իքի էնթարիսի օլան, պիրիսինի օլմայանա վէրսին. թասամը օլան տախի պէօյէ էյլէսին՝ տէտի։ 12 - Վէ վաֆթիզ օլունմադ իւզրէ կէօմրիւքճիւլէր տախի կէլիպ անա՝ Էյ մուալլիմ, նէ՞ իշլէյէլիմ՝ տէմէլէրի իւզէրինէ, 13 - Սիզէ էմր օլունանտան զիյատէ պիր չէյ թալեպ էթմէյինիզ տէտի՝ Պիզ տէ նէ՞ իշլէյէլիմ՝ տէյիւ անա սօրտըլար. վէ անլէրէ՝ Ֆիմսէյէ զուլմ էթմէյինիզ, վէ իֆթիրա պիրլէ զատր էթմէյինիզ, վէ իւլիւֆէնիզէ գանաաթ էյլէյինիզ տէտի։

15 - Վէ գավմ ինթիզարտա օլուպ ճիւմլէսի Յովհաննէսին հագզընտա Սէպա Քրիստոս պո՞ւ մը տըր՝ տէյիւ գալպլէրինտէ թէֆէքքիւր էտէրլէր իքէն, 16 - Յովհաննէս ճիւմլէսինէ ճէվապէն՝ Կէրչի պէն սիզի սու իլէ վաֆթիզ էտիյօրըմ, ամմա պէնտէն տահա գու�էթէլի օլան կէլիյօր, քի պէն անըն այագ գալպլարընըն թասմասընը չէօզմէյէ լայըգ տէյիլ իմ. օ սիզի Ռուհ իւլ Գուտս վէ աթէչէ վաֆթիզ էտէճէք տիր։ 17 - Եապասը տախի էլինտէ օլուպ՝ քէնտի խարմանընը թէմամիյէ սավուրարագ, պուղտայը անպարընա տէվչիրիպ՝ սամանը իսկ սէօնմէզ աթէչէ եադաճադ տըր՝ տէտի։ 18 - Պէօյլէճէ տահա պաչգա նիչէ չէյլէր գավմա նասիհաթ էպիպ՝ թէպչիր էտէր իտի։

19 - Վէ բէիս էր բուպ՝ Հերովդէս՝ գարնտաչը [Փիլիպպոսըն] զէվճէսի Հերովդիատան, վէ Հերովդէսին էթմիշ օլտըղը հէպ ֆէնալըգլարտան տօլայը Յովհաննէս թարաֆընտան թագպահ էտիլմէքլէ, 20 - Ճիւմլէսինին իւզէրինէ անը հապսխանէյէ աթմադը տախի իլավէ էթտի։

Պէնտ 19 Յիսուսըն վաֆթիզ օլունմասը

Մատթ. 3: 13—17

13 - Օ զէման Յիսուս Յովհաննէսին էլիյէ վաֆթիզ օլունմադ իւզրէ Գալիլէատան Յորդանանա անընն եանընա կէլտի։ 14 - Լաքին Յովհաննէս՝ Պէն սէնին էլինէ վաֆթիզ օլունմաղա միւհթաճ օլտըղըմ հալատ սէն պանա՞ մը կէլիյօրսըն՝ տէյէրէք, անը մէն էթմէքտէ իտէն, 15 - Յիսուս տախի անա ճէվապէն՝ Շիմտի պրագ, չիւնքի հէր հագզը պէօյէ եէրինէ կէթիրմէմիզ կէրէք տիր՝ տէտի. օ զէման անը պրագտը։ 16 - Վէ Յիսուս

Մարկ. 1: 9—11

9 - Վէ օլ կիւնլէրտէ, Յիսուս Գալիլէատա վագզսուս Նազարէթտէն կէլիպ՝ Յորդանանա Յովհաննէսին էլիյէ վաֆթիզ օլունտու։ 10 - Վէ սուտան չըգտըղը անտէ կէօքլէր չազգ օլուպ՝ Ռուհըն կէօյէրճին կիպի քէնտի իւզէրինէ նիւզուլ էթտիյինի կէօրտիւ։ 11 - Վէ՝ Բազի օլտըղըմ սէվկիւլիւ Օղլըմ սէն սին՝ տէյիւ սէմավաթտան պիր սէտա կէլտի։

Ղուկ. 3: 21—23

21 - Վէ խալգըն ճիւմլէսի վաֆթիզ օլունտուղը սըրատա՝ Յիսուս տախի վաֆթիզ օլունուպ տուա էտէր իքէն, կէօք աչըլըպ, 22 - Ռուհ իւլ Գուտս անըն իւզէրինէ ճիսմի հէյէթլէ կէօյէրճին կիպի նազիլ օլտու, վէ կէօքտէն՝ Սէվկիւլիւ Օղլըմ սէն սին, սէնտէն բազի իմ՝ տէյիւ պիր սէտա վուգու պուլտու։

վաքթիզ օլունտուզտան սոնրա տէրագապ սուտան չէգտը. վէ իչթէ անա սէմավաթ աչըլտը, վէ Ռուհ Ուլլահը՝ կէօյէրճին կիպի էնէրէք քէնտինին իւզէրինէ կէլմէքտէ կէօրտիւ։ 17 - Վէ իչթէ Սէվկիւլիւ Օղլըմ պու տըր, անտէն բաղի իմ՝ տէյիւ սէմավաթտան պիր սէտա կէլտի։

Պէնտ 20 **Զէօլտէքի բէճրիպէլէր**

Մատթ. 4: 1—11

0 զէման Յիսուս Շէյթան թարաքընտան թէճրիպէ օ-լունմագ իւզրէ՝ Ռուհընն սէվգիյլէ պէրրիյէյէ կիթտի. 2 - Վէ գըրգ կիւն գըրգ կէճէ օրուճ թութուպ սոնրա աճըգտը։

3 - Վէ թէճրիպէ էտիճի անընն եանընա կէլիպ՝ Էկէր Իպն Ուլլահ իսէն, էմր էթ պու թաշլար էքմէք օլսունլար՝ ատտի։ 4 - 0՝ տախի ճէվապէն՝ Ինսան եալընըզ էքմէքլէ եաշամագ, անճագ Սէլլահընն սաստըր օլան հէր պիր քէլամէ եաշար՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ ատտի։

5 - 0 զէման Շէյթան անը մուգատաս չէհրէ կէօթիւ-րիպ՝ հէյքէլին պուրճու իւզէրինէ տուրտուրարագ, 6 - Անա՝ Էկէր Իպն Ուլլահ

Մարկ. 1: 12—13

12 - Վէ տէրագապ Ռուհ անը պէրրիյէյէ սէվգ էթ-տի։ 13 - Վէ Շէյթան թա-րաքընտան թէճրիպէ օլու-նարագ գըրգ կիւն օրտան պէրրիյէտէ գալտը, վէ վահ-չի հայվանլար իլէ պէրա-պէր պուլունուպ՝ մէլէքլէր անա խըտմէթ էտէր իտի։

Ղուկ. 4: 1—13

Վէ Յիսուս Ռուհ իլ Գուտսլէ մէմլու օլարագ՝ Յորգանանտան ավտէթ է-տիպ՝ Ռուհընն սէվգիյլէ պէր-րիյէյէ կիթտի. 2 - Վէ Շէյ-թան թարաքընտան գըրգ կիւն թէճրիպէ օլունարագ՝ օլ կիւնլէրտէ հիչ պիր չէյ եէմէտի, վէ մէգքիւր միւտ-տէթին թէմամընտա նիհա-յէթ ճըրգտը։

3 - Վէ Շէյթան անա՝ Էկէր Իպն Ուլլահ իսէն, էմր էթ, չու թաշ էքմէք օլ-սուն տէտի։ 4 - Յիսուս տա-խի անա ճէվապէն՝ Ինսան եալընըզ էքմէքլէ եաշամագ, անճագ Սէլլահընն հէր պիր քէլամըյլէ եաշար, տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ ատտի։

5 - Վէ Շէյթան անը եիւք-սէք պիր տաղա չըգարըպ՝ պիր անտէ անա տիւնեանընն

իսէն, քէնտինի աչաղըյա աթ. զիրա՝ Սէնին հազրընտա քէնտի մէլէքլէրինէ էմր էտէճէք տիր, վէ այաղընը թաչա չարփմամագ իչուն սէնի էլլէրի իւզէրինէ գալ-ըրաճագլար՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ ատտի։ 7 - Յի-սուս անա՝ Քէզալիք Սէլլա-հընն օլան Բապպը թէճրիպէ էթմէյէսին տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ ատտի։

8 - Թէքրար Շէյթան անը ղայէթ եիւքսէք պիր տա-ղա կէօթիւրիւպ՝ անա տիւն-եանընն ճիւմլէ մէմալիքի իլէ անլէրին չանընը կէօսթէրէ-րէք; 9 - Անա՝ Էկէր տիւ-չիւպ պանա սէճտէ գըլար իսէն, պունլարընն ճիւմլէ-սինի սանա վէրիրիմ՝ տէ-տի։ 10 - 0 զէման Յիսուս անա՝ [Արտըմա] չէքիլ, էյ Շէյթան, զիրա՝ Սէլլահընն օ-լան Բապպա սէճտէ գըլա-սընն, վէ եալընըզ անա ի-պատէթ էտէսին՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ ատտի։ 11 - 0 զէման Շէյթան անը թէրք էթտի. վէ իչթէ մէլէքլէր կէլիպ՝ անա խըտմէթ էթ-տիլէր։

ճիւմլէ մէմալիքինի կէօս-թէրտի։ 6 - Վէ Շէյթան անա՝ ճիւմլէ պու հիւքիւ-մէթի վէ անլէրին չանընը սանա վէրէյիմ, զիրա պա-նա թէսլիմ օլունմըշ տըր, պէն տախի քիմէ խէթթէր-սէմ վէրիրիմ. 7 - Իմտի է-կէր սէն պանա սէճտէ գը-լար իսէն ճիւմլէսի սէնին օլսուն տէտի։ 8 - Վէ Յի-սուս անա ճէվապէն՝ [Սր-տըմա չէքիլ, էյ Շէյթան, զիրա] Սէլլահընն օլան Բապ-պա սէճտէ գըլասընն, վէ եալընըզ անա իպատէթ է-տէսին, տէյիւ եազըլմըշ տըր տէտի։

9 - Վէ անը Երուսաղէմ կէօթիւրիւպ հէյքէլին պուր-ճու իւզէրինտէ տուրտու-րարագ անա Էկէր Իպն Ուլ-լահ իսէն, քէնտինի պու-ռատան աչաղը աթ. 10 - Զիրա Սէնի հըգիզ էթմէք իւզրէ՝ սէնին հազրընտա քէնտի մէլէքլէրինէ թէն-պիհ էտէճէք. 11 - Վէ ան-լէր տախի այաղընն թաչա չարփմամասը իչուն սէնի էլլէրի իւզէրինտէ գալը-ըրաճագլար, տէյիւ եազըլ-մըշ տըր՝ ատտի։ 12 - Վէ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Սէլ-լահընն օլան Բապպը թէճ-ըրիպէ էթմէյէսին, տէյիւ սէօյլէնիլմիշ տիր՝ ատտի։ 13 - Վէ Շէյթան ճիւմլէ թէճ-ըրիպէլէրի թէմամ էթտիք-տէն սոնրա, պիր միւտտէթ անտէն այրըլտը։

ԳԼԽ 7 ԻՄԱՆԸՆ ԻՊԹԻՍԱԼԱՐԸ

Պէնտ 21 Բեռեիցկէր վէ Լէվիլիէր հուզուրընտա Յովհաննէսին շէհատէրի

Յովհ. 1: 19—28

19 - Վէ Եէհուտիլէր Երուսաղէմտէն Յովհաննէսէ՝ Սէն քի՞մ սէն՝ տէյիւ սիւալ էթմէք իւղրէ, քահինլէր իլէ Ղէվիլիլէր կէոնտէրտիքլէրի զէման, անընն չէհատէթի պու տըր. 20 - Եանի իգրար էտիպ ինքար էթմէյէրէք՝ Պէն Քրիստոս տէյիլ իմ՝ տէյիւ իգրար էթտի։ 21 - Վէ անա՝ Էօյլէ իսէ նէ՞, սէն Եղիա՞ մը սըն՝ տէյիւ սիւալ էթտիքլէրինտէ, օ տախի՝ Տէյիլ իմ՝ տէտի։ Սէն չօլ փէյղամպէ՞ր մի սէն՝ տեսիլիրինտէ, Խայր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։ 22 - Օլ վագթ անա՝ Սէն քի՞մ սէն. ուեօյլէ քի պիզի կէոնտէրէնլէրէ ճէվապ վէրէյիմ. քէնտի հագգընտա նէ՞ տէրսին՝ տէտիլէր։ 23 - Պէն Եսայի փէյղամպէրին տէտիյի կիպի՝ Բապպըն եօլունը տօղրուլատընըզ՝ տէյիւ պէրբիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը իմ՝ տէտի։ 24 - Վէ օլ կէոնտէրիլէնլէր ֆէրիսիլէրտէն իտիլէր։ 25 - Վէ անա սիւալ էտիպ՝ Էօյլէ իսէ սէն Քրիստոս եախսա Եղիա, եա օլ փէյղամպէր օլմատըղընն հալտէ, նի՞չիւն վաֆթիզ էտիյօրսըն՝ տէտիլէր։ 26 - Յովհաննէս անլէրէ ճէվապէն՝ Պէն սու իլէ վաֆթիզ էտէրիմ. ամմա սիզին արանըզտա պիլմէտիյինիզ պիր քիմսէ տուրույօր. Պէնտէն սօնրա կէլէն օ տըր, պէն տախի անընն այագ գապընըն թասմասընը չէօզմէյէ լայըզ տէյիլ իմ՝ տէտի։ 28 - Պու չէյլէր Յորդանանըն էօթէ թարաֆընտա, Յովհաննէսին վաֆթիզ էթմէքտէ օլտըղը Բեթաբարա նամ մահալտէ վագը օլտու։

Պէնտ 22 Յիսուս Ալլահըն գուզուսու

Յովհ. 1: 29—34

28 - Էրթէսի կիւն Յովհաննէս քէնտինէ Յիսուսըն կէլտիյինի կէօրտիւքտէ՝ Իշթէ տիւնեանըն կիւնահընը ըէֆ էտէն Ալլահըն գուզուսը. 30 - Պէնտէն սօնրա պիր ատէմ կէլիյօր, պէնտէն մուգատտէմ իտիյինտէն՝ պանա թէգատտիւմ էտէր՝ տէյէրէք հագգընտա սէօյլէտիյիմ զաթ պու տըր։ 31 - Պէն տախի անը պիլմէզ իտիմ. ամմա անըն պէնի Իսրայէլէ իզհար օլունմասը իչիւն սու իլէ վաֆթիզ էտէրէք կէլտիմ՝ տէտի։ 32 - Վէ Յովհաննէս չէհատէթ էտէրէք՝ Ռուհըն սէմատան կէօյէրճին կիպի էնիպ անընն իւզէրինտէ գարարլաչըղընը կէօրտիւմ։ 33 - Վէ պէն անը պիլմէզ իտիմ, լաքին պէնի սու իլէ վաֆթիզ էթմէյէ կէոնտէրէն քէնտիսի պանա՝ Ռուհըն քիմին իւզէրինէ էնիպ գարարլաչըղընը կէօրիւրսէն, Ռուհ իւլ Գուտսէ՝ վաֆթիզ էտէն օ տըր՝ տէտի։ 34 - Պէն տախի կէօրիւպ՝ Իպն Ուլլահ պու տըր՝ տէյիւ չէհատէթ էթտիմ՝ տէտի։

Պէնտ 23 Իլճ իւչ շակիրտլէր

Յովհ. 1: 35—42

35 - Էրթէսի կիւն եէնէ Յովհաննէս քէնտի չակիրտլէրինտէն իքի քիշի իլէ տուրույօր իքէն, 36 - Յիսուսա, կէզմէքտէ օլտըղը հալտէ պագարագ՝ Իշթէ Ալլահըն Գուզուսը՝ տէտի։ 37 - Վէ օլ իքի չակիրտ անընն սէօյլէտիյինի իշիթմէյէրինէ, Յիսուսըն արտընճա կիթտիլէր։ 38 - Վէ Յիսուս տէօնիւպ արտընճա կէլտիքլէրինի Յիսուսըն արտընճա կիթտիլէր։ 38 - Վէ Յիսուս տէօնիւպ արտընճա կէլտիքլէրինի կէօրտիւքտէ, անլէրէ՝ Նէ՞ արայօրսընըզ՝ տէտի. վէ անա Բապպի (քի պու թէրկէօրտիւքտէ, անլէրէ՝ Նէ՞ արայօրսընըզ՝ տէտի. վէ անա Բապպի (քի պու թէրճէմէ օլունարագ, Մուալլիմ տէմէք տիր) նէ՞րէտէ իգամէթ էտիյօրսըն՝ տէտիլէր։ 39 - Անլէրէ՝ Կէլիպ պագընըզ՝ տէտիքտէ, կէլտիլէր վէ նէրէտէ իգամէթ էթտիյինի կէօրիւպ՝ օլ կիւն եանընտա գալտըլար. վէ սաաթ օն բաատէլէրինտէ իտի։ 40 - Վէ Յովհաննէստէն իշիտիպ՝ Յիսուսըն արտը սըրա կիտէն իքի քիշիտէն պիրի Սիմոն Պետրոսըն գարնտաշը Անդրէաս իտի. 41 - Պու տախի էվվէլա քէնտի գարընտաշը Սիմոնը պուլուպ անա՝ Մեսիայը (քի թէրճէմէսի Քրիստոս տէմէք տիր) պուլ

Պէնտ 25 **Պիրինճի Միւճիւզէ**

Յովհ. 2: 1—11

Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ Գալիլեանդն Կանա շհիրինտէ տիւչիւն օլտու, վէ Յիսուսդն վալիտէսի օրատա իսի։ 2 — Վէ Յիսուս իլէ չակիրտլէրի տախի տիւչիւնէ տավէթ օլունտու։ 3 Վէ չէրապ էքսիլմէքլէ, Յիսուսդն վալիտէսի անա՝ Շէրապլարը եոզ տըր՝ տէտի։ 4 - Յիսուս անա՝ Էյ խաթուն, սէնին պէնիմ իլէ նէ՞ իշին վարվագիրմ տահա կէլմէտի՝ տէտի։ 5 - Վալիտէսի խըտմէթճիլէրէ՝ Սիզէ հէր նէ տէրսէ եափընըզ՝ տէտի։ 6 - Վէ Եէհուտիլէրին թաթհիրի ատէթինճէ օրատա գոնուլմըշ, հէր պիրի իքիշէր կա իչէր մէտրէ ալըր ալթը ատէտ թաչ քիւի պուլունմաղէ, 7 - Յիսուս անլէրէ՝ Բիւիլէրի սու իլէ տօլտուրընըզ տէտի։ Վէ անլէրի աղզըլարընա գատար տօլտուրտըլար։ 8 Վէ անլէրէ՝ Շիմտի չըգարըպ զիյաֆէթ բէիսինէ կէօթիւրինիւզ տէմէսիյլէ կէօթիւրտիւլէր։ 9 - Վէ զիյաֆէթ բէիսի չէրապա թէպտիլ օլունան սույու թատընճա, (օ իսէ նէրէտէն օլտըզընը պիլմէզ, ամմա սույու չէքէն խըտմէթճիլէր պիլիրլէր իսի,) զիյաֆէթ բէիսի կիւվէյիյի չաղըրըպ, 10 - Անա՝ Հէր քէս եվվէլա ալա չէրապը, վէ զիյատէ իչիլտիյինտէ էանատընը չըգարըր. սէն խահ ալա չէրապը չիմտիյէտէք սաղլատըն՝ տէտի։ 11 - Յիսուս Գալիլեանդն Կանա շհիրինտէ իչպու իլք միւճիզէյի իճրա էյլէյիպ՝ քէնտի ճէլալինի իզհար էթտի, չակիրտլէրի տախի անա իման էթտիլէր։

Պէնտ 26 **Կափառնայումա իգամէք էքմէսի**

Յովհ. 2: 12

12 - Անտէն սոնրա քէնտիսի իլէ վալիտէսի վէ գարնտաչլարը վէ չակիրտլէրի Կափառնայումա էնիպ՝ օրատա անճագ պիր գաչ կիւն գալտըլար։

ԳԼՈՒՍ 3

ԵԷՀՈՒՏԻՅԷՏԷ ԻԼՔ ԽԸՏՄԷԹ

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄՏԷ ԶՈՒՀՈՒՐՈՒՆՏԱՆ ԳԱԼԻԼԵԱՅԱ ԱՎՏԷԹԻՆԷՏԷՔ

Թ. Ի. 27 Ապրիլ 11 տէն Թ. Ի. 27 Դեկտեմբերէտէք

ՊԱՊ 8. **ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄՏԷԳԻ ԽԸՏՄԷԹԻՆԻՆ ԻՊԹԻՏԱՍԸ**

Պէնտ 27 **Հէյքէլին իլէ բարիիր օլունմասը**

Յովհ. 2. 13—22

13 - Վէ Եէհուտիլէրին պասէք պայրամը կաղըն օլմաղէ, Յիսուս Երուսաղէմէ
չըգաը։ 14 - Վէ հէյքէլտէ սըղըր վէ գոյուն վէ կէօյէրճին սաթանլարը վէ սարրաֆ-
լարը օթուրմադտա պուլուպ, 15 - Իփլէրտէն պիր գամչը եափարագ, ճիւմլէսինի
գոյուն վէ սըղըրլար իլէ պէրապէր հէյքէլտէն չըգարը. վէ սարրաֆլարըն ագչէ-
սինի տէօքիւպ՝ փիչթախթալարընը ալթ իւսթ էթտի։ 16 - Վէ կէօյէրճին սաթանլա-
բա՝ Պունլարը պուրատան գալարընըզ. Փէտէրիմին խանէսինի թիճարէթխանէ էթ-
մէյինիզ՝ տէտի։ 17 - Շակիրտլէրի տախի՝ Սէնին խանէսին դայրէթի պէնի եէտի՝
տէյիւ եազըլմըշ օլտուղունու խաթըրլարընա կէթիրտիլէր։ 18 - Իմտի Եէհուտիլէր
անա ճէվապէն՝ Պիզէ նէ՞ ալամէթ կէօսթէրիրսին քի, պու չէյլէրի էտէրսին՝ տէտի-
լէր։ 19 - Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Պու հէյքէլի եըգընըզ, վէ անը իչ կիւնտէ ի-
զամէ էտէրիմ՝ տէտի։ 20 - Պունուն իւզերինէ Եէհուտիլէր՝ Պու հէյքէլ գըրգ ալթը
սէնէտէ եափըլմադտա օլուպ, սէն անը ի՞չ կիւնտէ մի իգամէ էտէճէքսին՝ տէտի-
լէր։ 21 - Օ իսէ քէնտի ճէսէտինին հէյքէլի հագգընտա սէօյլէյօր իսի։ 22 - Իմտի
էօլիւլէրտէն գրյամ էթտիյի զէման, անըն չակիրտլէրի պունու [քէնտիլէրինէ] սէօյ-
լէտիյինի խաթըրլարընա կէթիրիպ՝ քիթապա վէ Յիսուսըն սէօյլէտիյի քէլամա ի-
նանտըլար։

Պէնտ 28 **Նիկոդիմոս իլէ օլան միւբեալէմէ**

Յովհ. 2: 23—3: 21

23 - Վէ պասէք պայրամընտա Երուսաղէմտէ իքէն, չօգ քիմսէլէր իճրա էթ-
պիր միւճիզէլէրինի միւշահէտէ էթմէլէրիյլէ՝ անըն խամինէ իման էթտիլէր։ 24 -
Ամմա Յիսուս ճիւմլէսինի պիլտիյի, վէ ինսան հագգընտա հիչ պիր քիմսէնին չէհա-
տէթինէ միւհթաճ օլմատըղը ճիհէթլէ, քէնտինի անլէրէ ինանմադ իսի. 25 - Զիրա
քէնտիսի ինսանըն տէրունինտէ նէ օլտըղընը պիլիր իսի։

Վէ ֆէրիսիլէրտէն օլուպ՝ Եէհուտիլէրին պիր բէյսի Նիկոդեմոս իսմինտէ պիր ատէմ վար իսի։ 24 - Մէրգում կէճէլէյին Յիսուսըն եանընա կէլիպ անա՝ Բապպի, Ալլահ թարաֆընտան կէլմիշ պիր մուալլիմ իսկյինի պիլիրիզ, զիրա հիչ պիր քիմսէ Ալլահ անըն իլէ օլմատըգճա, պու սէնին էթտիյին միւճիզէլէրի իճրա էտէմէզ՝ տէտի։ 2 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Հազիգաթէն, հազիգաթէն սանա տէրիմ քի, Պիր քիմսէ եէնիտէն տօղմայընճա, Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ կէօրէմէզ՝ տէտի։ 4 - Նիկոդեմոս անա՝ Պիր ատէմ իխթիյար իքէն նա՞սըլ տօղապիլիր. թէքրար վալիտէսինին բահմինէ կիրիպ տօղապիլի՞ր մի՝ տէտի։ 5 - Յիսուս անա ճէվապ վէրիպ Հազիգաթէն, հազիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ Էկէր պիր քիմսէ սուտան վէ Ռուհտան տօղմազսա, Ալլահըն մէլէքիւթիւնէ կիրէմէզ- 6 - Թէնատէն տօղան՝ թէն տիր, վէ Ռուհտան տօղան՝ ռուհ տըր։ 7 - Սանա՝ Եէնիտէն տօղմանըզ լազըմ տըր՝ տէտիյիմէ թէաճճիպ էթմէ։ 8 - Ռիւզգեար իսթէտիյի եէրտէ էսէր, վէ անըն սէսինի իշիտիրսին, լաքին նէրէտէն կէլիպ՝ նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէզսին. Ռուհտան տօղմուշ օլան հէր քիմսէ պէօյլէ տիր՝ տէտի։ 9 - Նիկոդեմոս անա ճէվապէն՝ Պու չէյլէր նա՞սըլ օլապիլիր՝ տէտի։ 10 - Յիսուս անա ճէվապէն տէտի քի՝ Սէն Իսրայէլին պիր մուալլիմի իքէն՝ պու չէյլէրի պիլմէ՞զմիսին։ 11 - Հազիգաթէն, հազիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ Պիզ պիլտիյիմիզի սէօյլէր, վէ կէօրտիւյիւմիւզէ չէհատէթ էտէրիզ. վէ չէհատէթիմիզի գապուլ էթմէզսինիզ։ 12 - Էկէր սիզէ զէմինի չէյլէրի սէօյլէտիյիմտէ ինանմադսանըզ՝ սէմավի չէյլէրի սիզէ սէօյլէսէմ՝ նա՞սըլ ինանաճագսընըզ։ 13 - Վէ սէմայա հիչ պիր քիմսէ չըգմամըշ, անճագ սէմատան նիզուլ էտէն Իսն իպն ալ ինսան՝ քի սէմատա տըր։ 14 - Վէ Մովսէս պէրրիյէտէ երլանը եիւքսէյէ գալտըրտըղը միսիլլիւ, Իսն իպն ալ ինսան պէօյլէ եիւքսէյէ գալտըրըլմագ կէրէք տիր. 15 - Թա քի անա հէր իման էտէն՝ հէլաք օլմայըպ, անճագ էպէտի հայաթա մալիք օլա։ 16 - Զիրա Ալլահ տիւնեայը պու գատար սէվմի՝ քի քէնտի Իսն ի վահիտինի վէրտի, թա քի անա հէր իման էտէն հէլաք օլմայըպ՝ անճագ էպէտի հայաթա մալիք օլա։ 17 - Զիւնքի Ալլահ քէնտի Օղլընը տիւնեանըն հիւքմիւ իչիւն տէյիլ, անճագ տիւնեա անըն վասըթասըյլէ խէլաս պուլմասը իչիւն տիւնեայա կէօնտէրտի։ 18 - Անա իման էտէն՝ հիւքմ օլունմազ, ամմա իման էթմէյէն հալա մահքիւմ տիր. զիրա Ալլահըն Իսն ի վահիտինին իսմինէ իման էթմէմիշ տիր։ 19 - Վէ հիւքմ պու տըր քի՝ նուր տիւնեայա կէլտի, վէ ատէմլէր, ամէլլէրի չէրիր օլտըղը սէպէպտէն, զուլմէթի նուրատան տահա զիյատէ սէվտիլէր։ 20 - Զիրա հէր քէօթիւլիւք իշլէյէն՝ նուրատան իքրահ էտէր, վէ ամէլլէրի մէյատանա գօնուլմամագ իչիւն նուրա կէլմէզ։ 21 - Ամմա հագգը իշլէյէն ատէմ ամէլլէրի Ալլահ իլէ իշլէնմիշ իսկի այիքտար օլսուն տէյիւ նուրա կէլիր։

ՊԱՊ 9 ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԵԷՀՈՒՏԻՅԷՏԷ ՎԱԶ ՎԷ ՎԱՖԹԻԶ ԷԹՄԷՍԻ

Պէնտ 29 Յիսուսըն եէհուտիյէտէ վաճթիզ էթմէսի

Յովհ. 3: 22—24

22 - Անտէն սօնրա Յիսուս չակիրտլէրի իլէ պէրապէր Եէհուտիյէ տիյարընա կէլիպ՝ անլէր իլէ օրատա մէքս էտէրէք վաֆթիզ էտէր իսի։ 23 - Վէ Սաղիմին գուրպինտէ վազը՝ Այենոնտա չօք սուլար պուլունտըղընտան Յովհաննէս տախի օրատա վաֆթիզ էտէր իսի. վէ խալգ կէլիպ վաֆթիզ օլունուրլար իսի։ 24 - Զիւնքի Յովհաննէս տահա հապսխանէյէ աթըլմամըշ իսի։

Պէնտ 30 Յովհաննէսին Էյնոնտա Յիսուսա տաիր օլան շէհատէրի

Յովհ. 3: 25—36

25 - Օ զէման Յովհաննէսին չակիրտլէրի իլէ Եէհուտիլէրին արասընտա թաթհիր խուսուսընտա միւպահէսէ վազը օլմաղլէ, 26 - Յովհաննէսին եանընա կէլիպ անա՝ Եա մուալլիմ, Յորդանանըն էօթէ թարաֆընտա սէնին իլէ պէրապէր պուլունանա՝ Եա մուալլիմ, Յորդանանըն էօթէ թարաֆընտա սէնին իլէ պէրապէր պուլունմուշ վէ հազգընտա չէհատէթ էթմիշ օլտըղըն քիմսէ իշթէ վաֆթիզ էտիյօր, վէ հէր քէս անըն եանընա կիտիյօր՝ տէտիլէր։ 27 - Յովհաննէս ճէվապէն տէտի քի՝ Պիր քէս անըն եանընա կիտիյօր՝ տէտիլէր։ 28 - Սիզ քէնտինիզ պէնիմ հագգընտա՝ Պէն Քրիստոս տէյիլ իմ, անճագ անըն էօ- ատէմ քէնտինէ սէմատան վէրիլմէտիքճէ, հիչ պիր չէյ ալմադա գատիր տէյիլ տիր։ 28 - Սիզ քէնտինիզ պէնիմ հագգընտա՝ Պէն Քրիստոս տէյիլ իմ, անճագ անըն էօնիւնճէ իրսալ օլունտըմ՝ տէտիյիմէ չէհատէթ էտէրսինիզ։ 29 - Կէլին քիմին իսէ՝ կիւվէյի օ տըր. ամմա կիւվէյինին տօսթու հազըր պուլունուպ կիւվէյիյի իշիթտիկիւվէյի օ տըր. ամմա կիւվէյինին տօսթու հազըր պուլունուպ կիւվէյիյի իշիթտիյինտէ, անըն սէսասընտան զիյատէսիյլէ մէսրուր օլուր. իմտի պէնիմ պու մէսինտէ, անըն սէսասընտան զիյատէսիյլէ մէսրուր օլուր. իմտի պէնիմ պու մէսերրէթիմ թէմամ օլմուշ տըր։ 30 - Անա պէօյիմէք, պանա իսէ քիւչիւլմէք կէսերրէթիմ թէմամ օլմուշ տըր։ 31 - Եօգարընտան կէլէն՝ ճիւմլէտէն ալա տըր. զէմինտէն օլան՝ զէմինի բէք տիր։ 31 - Եօգարընտան կէլէն՝ ճիւմլէտէն ալա տըր. զէմինտէն օլան՝ զէմինի բէք տիր։ 31 - Եօգարընտան կէլէն՝ ճիւմլէտէն ալա օլարագ։ 32 - Հէ- օլուպ զէմինտէն պահս էտէր. սէմատան կէլէն՝ ճիւմլէտէն ալա օլարագ։ 32 - Հէ- ման կէօրիւպ իշիթտիյի չէյլէրէ չէհատէթ էտէր, վէ չէհատէթինի հիչ պիր քիմսէ գապուլ էթմէզ։ 33 - Անըն չէհատէթինի գապուլ էտէն՝ Ալլահըն հագգ իտիյինէ միւհր գապուլ էթմէզ։ 33 - Անըն չէհատէթինի գապուլ էտէն՝ Ալլահըն հագգ իտիյինէ միւհր պասմըշ օլուր։ 34 - Զիրա Ալլահըն իրսալ էյլէտիյի քիմսէ Ալլահըն սէօզլէրինի սէօյլէր, չիւնքի Ալլահ անա Ռուհու էօլչիյլէ վէրմէզ։ 35 - Փէտէր՝ Օղլու սէվէր, վէ ամմա Օղլա իման էտէն՝ էպէտի հայաթա հէր չէյի անըն էլինէ թէսլիմ էթմիշ տիր։ 36 - Օղլա իման էտէն՝ էպէտի հայաթա մալիք տիր. ամմա Օղլա իթաաթ էթմէյէն՝ հայաթ կէօրմէյէճէք, վէ լաքին Ալլահըն զաղապը անըն իւզէրինտէ գալըր։

ԳԼՈՒԽ 10 ՍԱՄԱՐԻԱՏԱՑՈՒՆ ԻՐԱՆ ԿԻՍՆԻՆԻՐ ԽՐԱՏԻԹԻ

Պէնտ 31 Եկեհուտիյէտէն մուճարազար էրմէսի

Յովհ. 4: 1—3

Իմաստ Յիսուսըն Յովհաննէսատէն զիյատէ չակիրալէր փէյտա էտիպ՝ վաքթիզ էթտիյինի ֆէրիսիլէր իչիթմիշ օլտըղը Բապպէն մալիւմիւ օլտըգտա, 2 - (Վագտա պիզզաթ Յիսուս տէյիլ, անճագ չակիրալէրի վաքթիզ էտէր իտի.) 3 - Եկեհուտիյէյի թէրք էտիպ՝ թէքրար Գալիլէա թարաքընա ազիմէթ էյլէտի։

Պէնտ 32 Սամարիալը զարը իլէ օլան միւհապէմէսի

Յովհ. 4: 4—26

4 - Վէ Սամարիա իչինատէն կէչմէսի իճապ էթմէքլէ, 5 - Յակոբըն քէնտի օղլու Յովսէփէ վէրտիյի արազի գուրպինատ՝ Սամարիատա վագը Սուքար նամ պիր շէհրէ կէլտի։ 6 - Վէ օրատա Յակոբըն պիր գույուսը վար իտի. իմտի Յիսուս եօլճըլըգտան նաչի եօրուլմըշ պուլունմասը հասէպիյէ, սաաթ ալթը գարարլարընտա գույունըն եանընտա օթուրտըղը հալտէ, 7 - Սամարիատան պիր գարը սու չէքմէյէ կէլիպ, Յիսուս անա՝ Պանա սու վէր, իչէյիմ՝ տէտի. 8 - Զինքի չակիրալէրի եէյէճէք սաթըն ալմագ իւզրէ շէհրէ կիթմիշէր իտի։ 9 - Օլ Սամարիալը գարը տախի անա՝ Սէն Եհեհուտի՝ պէն տէ Սամարիալը պիր գարը իքէն, նա՞սըլ պէնտէն սու խոթէյօրսըն՝ տէտի. զիրա Եհեհուտիլէր Սամարիալըլար իլէ իխթիլաթ էթմէզլէր։ 10 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Էկէր Ալլահըն աթիյէսինի վէ՝ Պանա սու վէր՝ տէյիւ սանա սէօյլէյէնին քիմ իտիյինի պիլսէ իտին, սէն անտէն խոթէր իտին, օ տախի սանա տիրի սու վէրիր իտի՝ տէտի։ 11 - Գարը անա՝ Էֆէնտիմ, սէնին սու չէքէճէք գապըն եօք տըր, գույու տախի տէրին տիր. իմտի օլ տիրի սույու նէ՞րէտէն ալըրսըն. 12 - Սէն՝ պիզէ պու գույույու վէրիպ, անտէն քէնտիսի վէ օղուլլարը վէ տավարլարը իչմիշ օլան փէտէրիմիզ Յակոբտան պէօյի՞ւք մի սին՝ տէտի։ 13 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պու սուտան հէր իչէն եինէ սուսար, ամմա հէր քիմ պէնիմ քէնտիսինէ վէրէճէյիմ սուտան իչէրսէ, իլ էլ էպէտ սուսամազ։ 14 - Ամմա անա վէրէճէյիմ սու անըն տէրունինտէ էպէտի հայաթ իչիւն դայնայան սու փունարը օլաճագ տըր՝ տէտի։ 15 - Գարը անա՝ Էֆէնտիմ, օ սույու պանա վէր, քի սուսամայայըմ վէ պուրայա սու չէ քմէյէ կէլմէյէյիմ՝ տէտի։ 16 - Յիսուս անա՝ Կիթ զէվճինի չաղը վէ պուրայա կէլ՝ տէտի։ 17 - Գարը տախի՝ Զէվճիմ եօք տըր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։ Յիսուս անա՝ Զէվճիմ եօք՝ տէտիյինտէ տօղրու սէօյլէտին։ 18-Զիրա պէշ զէվճէ վարտըն, վէ չիմտի սէնին իլէ օլան քիմսէ զէվճին տէյիլ տիր. պունտա կէրչէք սէօյլէտին տէտի։ 19 - Գարը անա՝ Էյ էֆէնտիմ, կէօրիյօրըմ քի սէն պիր փէյղամպէրսին. 20 -

էճտատըմըզ պու տաղտա սէճտէ գըլտըլար, վէ սիզ՝ Սէճտէ գըլմագ լազըմ օլան մահալ Երուսաղէմտէ տիր՝ տէրսինիզ, տէտի։ 21 - Յիսուս անա՝ Էյ խաթուն, պանա ինան՝ սաաթ կէլիյօր քի՝ փէտէրէ նէ՛ պու տաղտա, նէ՛ տէ Երուսաղէմտէ սէճտէ գըլաճագսընըզ։ 22 - Սիզ պիլմէտիյինիզէ սէճտէ գըլարսընըզ, պիզ պիլտիյիմիզէ սէճտէ գըլաճագսընըզ։ զիրա խէլաս Եհեհուտիլէրտէն տիր։ 23 - Լաքին սաաթ կէլիր վէ հալա տէ գըլարըզ. զիրա խէլաս Եհեհուտիլէրտէն տիր։ 23 - Լաքին սաաթ կէլիր վէ հալա տէ գըլարըզ. զիրա խէլաս Եհեհուտիլէրտէն տիր։ զիրա Փէտէրէ բուհ վէ հաղիգաթլէ սէճտէ հաղըր տըր քի՝ կէրչէքտէն սէճտէ գըլանլար Փէտէրէ բուհ վէ հաղիգաթլէ սէճտէ գըլաճագլար. զիրա Փէտէր տախի քէնտինէ պէօյլէ սէճտէ գըլանլար իսթէր։ 24 - Ալլահ բուհ տըր, վէ անա սէճտէ գըլանլար բուհ վէ հաղիգաթլէ սէճտէ գըլմագ կէրէք տիր՝ տէտի։ 25 - Գարը անա՝ Քրիստոս թէմմիյէ օլունան Մեսիանըն կէլէճէ-յինի պիլիրիմ, օ կէլտիյի զէման պիզէ հէր չէյի խապէր վէրէճէք տիր՝ տէտի։ 26 - Յիսուս անա՝ Պէն, քի սէնին իլէ քէլամ էտիյօրըմ, օ իմ՝ տէտի։

Պէնտ 33 Սիւրիատա օլան պէտարէթի

Յովհ. 4: 27—42

Վէ պու սըրատա չակիրալէրի կէլիպ՝ գարը իլէ սէօյլէշտիյինէ թէաճճիւպ էթ-տիլէր իսէ տէ, հիչ պիրի Նէ՞ արայօրսըն, վէ եախօա՝ Անըն իլէ նէ՞ սէօյլէշիյօրսըն՝ տէմէտի։

28 - Օլ վագէթ գարը տէսթիսինի պրագէպ չէհրէ վարտը, վէ էհալիյէ, 29 - Կէլինիզ՝ էթտիյիմ չէյլէրին ճիւմլէսինի պանա սէօյլէյէն պիր ատէմ կէօրիւնիւզ. տէտի։ 33 - Իմտի չակիրալէրի պիրի պիրինէ՝ Ատէպա անա պիր քիմսէ եէյէճէք կէ-թիրմի՞չ մի՝ տէտիլէր։ 34 - Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝ Պէնիմ թաամըմ պէնի իրսալ էտէնին իրատէթինի իճրա վէ անըն իշինի իթմամ էթմէք տիր։ 35 - Սիզ՝ Հասատ վագթը կէլմէսինէ տահա տէօրթ այ վար տըր՝ տէմէ՞զ մի սինիզ. իշթէ սիզէ տէրիմ քի՝ Կէօզլէրինիզի ալչը թարալարա պագընըզ. զիրա հալա հասատ իչիւն պէյազ-տիր։ 36 - Վէ պիչէն՝ իճրէթ ալըպ էպէտի հայաթա մահսուլ ճէմ էտէր, լանմըշ տըրլար։ 37 - Զիրա՝ Պիրի էքէր, տիկէրի քի հէմ էքէն՝ հէմ տէ պիչէն պէրապէր սէվինէլէր։ 38 - Պէն սիզի էմէք չէքմէտիյինիզ չէյի պիչ-պիչէր՝ քէլամը պունտա հագգ տըր։ 38 - Պէն սիզի էմէք չէքմիլէր, սիզ անլէրին էմէյինէ կիրտինիզ։ մէյէ կէօնտէրտիմ. պաշգալար էմէք չէքմիլէր։

39 - Վէ՝ էթտիյիմ չէյլէրին ճիւմլէսինի պանա սէօյլէտի՝ տէյիւ չէհատէթ է-տէն զարընըն սէօղիւ իչիւն, օլ չէհրատէն չօգ Սամարիալըլար անա իման էթտիլէր։ 40 - Վէ Սամարիալըլար անըն եանընա կէլիպ՝ եանըլարընտա գալմասընը անտէն բէ-ճա էթմէլէրի իւզրինէ, օրատա իքի կիւն գալտը։ 41 - Վէ անըն քէլամը իչիւն տահա չօգ քիմսէլէր իման էտիպ, 42 - Գարըյա խիթապէն՝ Ինանմամըզ արթըգ սէ-նին սէօզիւնէ մէպնի տէյիւ տիր. զիրա պիզ քէնտիմիզ իչիթիք վէ տիւնեանըն Խէ-լասքեարը [Քրիստոս] հաղիգաթէն պու իտիյինի պիլիրիզ՝ տէտիլէր։

ԳԼՈՒԽ 4

ԳԱԼԻԼԻԱՏԱՓԻ ԽԼՏՄԷԹԻՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԻՒՏՏԷԹԻ

ԳԱԼԻԼԻԱՏԱՆ ԱՎՏԷԹ ԷԹՄԷՍԻՆՏԷՆ ՕՆ ԻՔԻ ԸՆՍՈՒԼԼԷՐԻՆ ԻՆԹԻԽԱՊԸՆԱ ԳԱՏԱՐ

Թ. Ի. 27 Դեկտեմբերտէն 28 իլ եազատէք

ՊԱՊ II. ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԳԱԼԻԼԻԱՏԱՓԻ ԽԼՏՄԷԹԻՆԻՆ ԻՊԹԻՑԱՍԸ

ՊԷՆՏ 34 **Յովհաննէսին մահպուսիյէրի վէ Յիսուսըն Գալիլիատափի խլտմէթինին իպթիցասը**

Մատթ. 4: 12—17

12- Իմտի Յիսուս՝ Յովհաննէսին էլէ վէրիլտիյինի իշիթտիքտէ, Գալիլեա թարաֆընա ազիմէթ էյլէտի։ 13 - Վէ Նազարէթի թէրք էտէրէք՝ կիտիպ Զաբուղոն իլէ Նեֆթաղիմ սինօրլարընտա վէ տէնիզ քէնարընտա պուլունան Կափառնայումտա սաքին օլտու. 14- Թա քի Եսայի փէյղամպէր վասրթասըյլէ, 15- Յորդանանըն էօթէ թարաֆընտա, տէնիզ եօլընտա պուլունան Զաբուղոն տիյարը վէ Նեֆթաղիմ տիյարը, եանի թաւֆէլէրին Գալիլեասը, 16 - Զուլմէթտէ օթուրան զավմ ազիմ նուր կէօրտիւ, վէ էօլիւմ տիյարը վէ կէօլկէսինտէ օթուրանլարա նուր տօղտու՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամ իթմամ օլունա։ 17 - Օ զէմանտան Յիսուս վազ էթմէյէ վէ՝ թէվպէ էտինիզ, զիրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ եազլաշմըշ տըր՝ տէմէյէ պաշլատը։

Մարկ. 1: 14—15

14- Վէ Յովհաննէս էլէ վէրիլտիքտէն սօնրա, Յիսուս Գալիլեայա կէլիպ, 15- Վագըթ թէմամ օլտու, վէ Ալլահըն մէլէքիւթիւ եազլաշմըշ տըր. թէվպէ էտիպ պէշարէթէ իման կէթիրինիզ՝ տէյէրէք [մէլէքիւթ] Ուլլահըն պէշարէթինի վազ էտէր իտի։

Ղուկ. 4: 14—15

14 - Վէ Յիսուս Ռուհըն զուվվէթիյլէ Գալիլեայա ավտէթ էտիպ՝ էթրաֆտա օլան ճիւմլէ մահալլէրէ չէօհրէթի շայը օլտու։ 15- Վէ քէնտիսի անլէրին սինագողարընտա թալիմ էտիպ՝ ճիւմլէ թարաֆընտան թազիմ օլունուր իտի։

Յովհ. 4: 43—46

43- Վէ պու իքի կիւնտէն սօնրա օրատան չըգըպ՝ Գալիլեայա կիթտի։ 44- Զիրա Յիսուս քէնտիսի՝ Պիր փեյղամպէրին քէնտի վաթանընտա իթիպարը եօք տըր՝ տէյիւ չէհատէթ էթտի։ 45- Վէ Գալիլեայա կէլտիյինտէ, Գալիլեալըլար պայրամ վագթը Երուսաղէմտէ հէփ իճրա էթտիյինի կէօրմիւշ օլմալարըյլէ, անը գապուլ էթտիլէր. զիրա քէնտիլէրի տախի պայրամ իչիւն կիթտիլէր։

Յովհ. 4: 46—54

46- Իմտի Յիսուս սույու չէրապա թէպտիլ էթտիյի Գալիլեատա վագը Կանայա թէքբար կէլտիյինտէ, օրատա ասըլզատէ պիր ատէմ վար իտի, քի օղլու Կափառնայումտա խասթա իտի։ 47- Պու զաթ՝ Յիսուսըն եէհուտիյէտէն Գալիլեայա կէլտիյինի իշիթտիքտէ եանընա վարտը, վէ էնիպ օղլընա չիֆա վէրմէսինի անտէն ռէճա էյլէտի. զիրա էօլմէք իւզրէ իտի։ 48 - Օլ վագթ Յիսուս անա՝ Ալամէթլէր վէ միւճիզէլէր կէօրմէտիքճէ իման էթմէյէճէքսինիզ՝ տէտի։ 49 - Օլ ասըլզատէ անա՝ Էյ էֆէնտի, չօճըղըմ էօլմէզտէն էվվէլ էն՝ տէտի։ 50- Յիսուս անա՝ Կիթ, օղլուն հայաթ պուլտու՝ տէտի. վէ օլ ատէմ Յիսուսըն քէնտինէ տէտիյի քէլամա իման էտիպ կիթտի։ 51- Վէ օ տահա էնէր իքէն, գուլլարը քէնտինի գարշըլայըպ՝ Զօճուտիպ կիթտի։ 52 - Անլէրտէն սաաթ գաչղըն հայաթ պուլտու՝ տէյէրէք անա խապէր վէրտիլէր։ 52 - Անլէրտէն սաաթ գաչտա իֆագաթ պուլտուղունու սիւալ էթմէսիյլէ՝ Տիւն սաաթ եէտիտէ հիւմմասը տէֆ օլտու՝ տէտիլէր։ 53- Օլ վագթի փէտերի Յիսուսըն քէնտինէ՝ Օղլուն հայաթ պուլտու՝ տէյի սաաթտա օլտըղընը անլատը. վէ քէնտիսի պիւթիւն էվլի պէյթի իլէ հայաթ պուլտու՝ տէտիյի սաաթտա օլտըղընը անլատը։ 54 - Յիսուս Եէհուտիյէտէն Գալիլեայա կէլտիքտէն սօնրա, պէրապէր իման էթտի։

ՊԷՆՏ 35 **Ասըլզատէնին օղլունա ճիֆա վէրմէսի**

Յովհ. 4: 46—54

46- Իմտի Յիսուս սույու չէրապա թէպտիլ էթտիյի Գալիլեատա վագը Կանայա թէքբար կէլտիյինտէ, օրատա ասըլզատէ պիր ատէմ վար իտի, քի օղլու Կափառնայումտա խասթա իտի։ 47- Պու զաթ՝ Յիսուսըն եէհուտիյէտէն Գալիլեայա կէլտիյինի իշիթտիքտէ եանընա վարտը, վէ էնիպ օղլընա չիֆա վէրմէսինի անտէն ռէճա էյլէտի. զիրա էօլմէք իւզրէ իտի։ 48 - Օլ վագթ Յիսուս անա՝ Ալամէթլէր վէ միւճիզէլէր կէօրմէտիքճէ իման էթմէյէճէքսինիզ՝ տէտի։ 49 - Օլ ասըլզատէ անա՝ Էյ էֆէնտի, չօճըղըմ էօլմէզտէն էվվէլ էն՝ տէտի։ 50- Յիսուս անա՝ Կիթ, օղլուն հայաթ պուլտու՝ տէտի. վէ օլ ատէմ Յիսուսըն քէնտինէ տէտիյի քէլամա իման էտիպ կիթտի։ 51- Վէ օ տահա էնէր իքէն, գուլլարը քէնտինի գարշըլայըպ՝ Զօճուտիպ կիթտի։ 51- Վէ օ տահա էնէր իքէն, գուլլարը քէնտինի գարշըլայըպ՝ Զօճուտիպ կիթտի։ 52 - Անլէրտէն սաաթ գաչղըն հայաթ պուլտու՝ տէյէրէք անա խապէր վէրտիլէր։ 52 - Անլէրտէն սաաթ գաչտա իֆագաթ պուլտուղունու սիւալ էթմէսիյլէ՝ Տիւն սաաթ եէտիտէ հիւմմասը տէֆ օլտու՝ տէտիլէր։ 53- Օլ վագթի փէտերի Յիսուսըն քէնտինէ՝ Օղլուն հայաթ պուլտու՝ տէյի սաաթտա օլտըղընը անլատը. վէ քէնտիսի պիւթիւն էվլի պէյթի իլէ հայաթ պուլտու՝ տէտիյի սաաթտա օլտըղընը անլատը։ 54 - Յիսուս Եէհուտիյէտէն Գալիլեայա կէլտիքտէն սօնրա, պէրապէր իման էթտի։ 54 - Յիսուս Եէհուտիյէտէն Գալիլեայա կէլտիքտէն սօնրա, իճրա էյլէտիյի իքինճի միւճիզէ պու տըր։

Պէնտ 36 Նազարէթէն իլի տէճա բէտ օլունմասը

Ղուկ. 4: 16—30

10 - Վէ փէրվէրտէ օլտուղը Նազարէթէ կէլտի, վէ ատէթի իւզրէ սէպթ կիւնիւնտէ սինագոգա կիրիպ՝ օգումաղա գալգտը։ 17 - Վէ անա Եսայի փէյղամպէրին քիթապը վէրիլտի. օ տախի քիթապը աչտըգտա։ 18 - Բապպէն Բուհու իւզէրիմտէ տիր. չինքի պէնի ֆուգարայա պէչարէթի թէպչիր էթմէք իչիւն մէսհ էտիպ՝ գալպի միւնքէսիր օլանլարա չիֆա վէրմէք, վէ էսիրլէրէ՝ հուրրիյէթի, վէ քէօրլէրէ՝ կէօզլէրին աչըլմասընը իլան էթմէք, վէ զուլմ ալթընտա էզիլէնլէրի ազատլըգէ սալը վէրմէք, 19 - Վէ Բապպէն մագպուլ սէնէսինի իլան էթմէք իչիւն իրսալ էյլէտի՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան մահալի պուլտու։ 20 - Վէ քիթապը գափայըպ խըտմէթճիյէ վէրէրէք օթուրտու. վէ սինագոգտա պուլունանլարընն ճիւմլէսինին նազարը տիգգաթը անընն իւզէրինտէ իտի։ 21 - Օ տախի անլէրէ՝ Պու թահրիրաթ պու կիւն գուլագլարընըզ իչիթտիյի հալտէ իթմամ օլունմըշ տըր՝ տէմէյէ պաչլատը։ 22 - Վէ ճիւմլէսի անա չէհատէթ էտիպ՝ անընն աղզընտան սատըր օլան լաթիֆ քէլամլարա թէաճճիւպ էտէրէք՝ Պու Յովսէֆին օղլու տեյի՞լ մի տիր՝ տէրլէր իտի։ 23 - Օ տախի անլէրէ՝ Էլպէթթէ սիզ պանա՝ Էյ հէքիմ, քէնտինէ չիֆա վէր՝ թէմսիլինի սէօյլէյէճէքսինիզ. Կափառնայումտա վուգու պուլտըղընը իչիթտիյիմիզ չէյլէրի պուրատա քէնտի վաթանընտա տախի իճրա էյլէ տեյնեֆխսինիզ՝ տէտի։ 24 - Վէ՝ Հազիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Հիչ պիր փէյղամպէր քէնտի վաթանընտա մագպուլ տեյիլ տիր։ 25 - Վէ հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Եղիանընն կիւնլէրինտէ կէօք իւչ եըլ վէ ալթը այ գափանմաղլէ պիւթիւն եէրտէ ազիմ գըթլըգ վագը օլտըղը զէման, Իսրայէլտէ չօգ տուլ գաբրլար վար իտի իսէ տէ, 26 - Եղիա Սիդոնա թապի Սարեփթատա օլան պիր տուլ գաբրտան մատա անլէրին հիչ պիրիսինէ կէօնտէրիլմէտի։ 27 - Վէ Եղիսէ փէյղամպէրին զէմանընտա, Իսրայէլտէ չօգ ճիւզամլըլար վար իտի իսէ տէ, Սիւրեանի Նէեամանտան զայրի անլէրտէն պիրի թահիր օլունմատը՝ տէտի։ 28 - Վէ սինագոգտա պուլունանլարընն ճիւմլէսի պունու իչիթիքատ, փիւր զաղապ օլարագ՝ 29 - Գալգտըլար վէ անը չէհրտէն չըգարըպ՝ անը աչաղը աթմագ իւզրէ չէհրլէրինն պինա օլունտըղը տաղընն ուչրումընա կէօթիւրտիւլէր։ 30 - Օ իսէ արալարընտան կէչիպ կիթտի։

Պէնտ 37 Կափառնայումա կիրմէսի

Մատթ. 4: 13—17

Վէ Նազարէթի թէրք էտէրէք՝ կիտիպ Զաբուղոն իլէ Նեփթաղիմ սինօրլարընտա վէ տէնիզ քէնարընտա պուլունան Կափառնայումտա սաքին օլտու. 14 - Թա քի Եսայի փէյղամպէր վասըթասըյլէ, 15 - Յորդանանընն էօթէ թարաֆընտա, տէնիզ եօլընտա պուլունան Զաբուղոն տիյարը վէ Նեփթաղիմ տիյարը, եանի թաիֆէլէրին Գալիլեասը, 16 - Զուլմէթտէ օթուրան գավմ ազիմ նուր կէօրտիւ, վէ էօլիւմ տիյարը վէ կէօլկէսինտէ օթուրանլարա նուր սողտու՝ տեյիւ պույրրըլան քէլամ իթմամ օլունա։ 17 - Օ զէմանտան Յիսուս վազ էթմէյէ վէ թէվպէ էտինիզ, զիրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ եազլաչմըշ տըր տէմէյէ պաչլատը։

Նիպ՝ սէպթ կիւնլէրինտէ անլէրէ թալիմ էտէր իքէն

ՊԱՊ 12 ՏԷՕՐԹ ՇԱԿԻՐՏԼԷՐ ՁԱԳԸՐՄԱՍԸ ՎԷ ԻԼԳ ՊԷՇԱՐԷԹ ԵՕԼՃՈՒԼԸՂԸ

Պէնտ 38 Տէօրթ շակիրտլէրի չաղըրմասը

Մատթ. 4: 18—22

18 - Վէ Յիսուս Գալիլեա տէնիզի քէնարընտա կէզէր իքէն՝ իքի գարնտաչ, եանի Պեարոս տէնիլէն Սիմոն իլէ գարնտաչը Անդրէասը տէնիզ աղ աթմագտա իքէն կէօրտիւ, չինքի անլէր պալըգ ավճըսը իտիլէր։ 19 - Վէ անլէրէ՝ Արտըմճա կէլինիզ վէ սիզի ինսան ավճըսը էտէյիմ՝ տէտի։ 18 - Անլէր

Մարկ. 1: 16—20

16 - Վէ Գալիլեա տէնիզի քէնարընտա կէզէր իքէն, Սիմոն իլէ գարնտաչը Անդրէասը, տէնիզէ աղ աթրէասը, տէնիզէ աղ աթրըգլարը վագրթտա կէօրտիւ. զիրա պալըգ ավճըսը իտիլէր։ 17 - Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Արտըմճա կէլինիզ, վէ սիզի ինսան ավճըսը էտէյիմ՝ տէտի։ 18 - Անլէր

Ղուկ. 5: 1—11

Վէ խալգ Ալլահընն քէլամընը տինլէմէք իչիւն անը սըգըշտըրարագ քէնտիսի Գէննեսարէթ կէօլիւնիւն քէնարընտա տուրտըղը սըրատա, 2 - Կէօլիւն քէնարընտա իքի գայըգ տուրտըղընը կէօրտիւ. պալըգճըլար իսէ չըգմըշ օլուպ՝ աղլարընը եըյդայօրլար իտի։

ճրսը էտէճէյիմ՝ տէտի։ 20 - Անլէր տախի տէրագապ աղ-
լարը պրազըպ՝ անըն արտընճա կիթտիլէր։ 21 - Վէ
օրատան իլէրի կիտիպ՝ փէ-
տէրլէրի Զեբեդէոս իլէ պէ-
բապէր գայըգտա աղլարընը
թամիր էթմէքտէ պուլու-
նան տիկէր իքի գարըն-
տաշը, եանի Զեբեդէոս օղ-
լու Յակոբոս իլէ գարըն-
տաշը Յովհաննէսի կէօրիւպ՝
անլէրի տախի չաղըրտը։
22 - Վէ պունլար հէյման
գայըղը վէ փէտէրլէրինի
թէրք էտէրէք անըն ար-
տընճա կիթտիլէր։

տախի տէրագապ աղլարընը
պրազըպ՝ անըն արտընճա
կիթտիլէր։ 19 - Վէ օրատան
պիր ազ իլէրի կիտիպ՝ Զե-
բեդէոս օղլու Յակոբոս իլէ
գարնտաշը Յովհաննէսի
կէօրտիւ. պունլար տախի
գայըգտա աղլարընը թամիր
էթմէքտէ իտիլէր։ 20 - Վէ
տէրհալ անլէրի չաղըրտը.
անլէր տախի փէտէրլէրի
Զեբեդէոսը իշճիլէր իլէ պէ-
բապէր գայըգտա պրազըպ
անըն արտընճա կիթտիլէր։

3 - Վէ գայըգլարտան պիրի-
նէ, եանի Սիմոնըն գայը-
ղընա կիրիպ՝ գարատան
պիր ազ աչըլմասընը ան-
տէն թալէպ էտէրէք, օթու-
րուպ գայըգտան խալգա
թալիմ էյլէտի։

4 - Վէ քէլամտան ֆարիղ
օլտըգտա, Սիմոնա՝ Էնկինէ
աչըլըպ աղլարընըզը ավ ի-
չիւն աթընըզ՝ տէտի։ 5 -
Սիմոն տախի անա ճէվա-
պէն՝ Եա մուալլիմ, պիւ-
թիւն կէճէ չալըշտըգ իսէ
տէ, պիր չէյ թութմատըգ.
լաքին սէնին սէօզիւնէ
աղը աթայըմ տէտի։ 6 -
Վէ պունու եափտըգլարընը-
տա քիւլկէթլի պալըգ չէ-
վիրտիլէր. վէ աղլարը եըր-
թըլմաղլէ, 7 - կէլիպ քէն-
տիլէրինէ եարտըմ էթմէլէրի
իշիւն, տիկէր դայըգտա օ-
լան օրթագլարընա իշարէթ
էթտիլէր։ անլէր տախի կէ-
լիպ՝ գայըգլարընը իքիսինի
պաթմագ տէրէճէսինէտէք
տօլտուրտըլար։ 8 - Վէ Սի-
մոն Պետրոս պունու կէօր-
մէքլէ, Յիսուսըն տիզլէ-
րինէ տիւշիպ՝ Եա Բապպ,
պէնտէն այրըլ, զիրա պէն
կիւնահքեար ատէմ իմ տէ-
տի։ 9 - Զիրա պալըգլարընն
ավլանըշընատան տօլայը օ
վէ պէրապէրինճէ օլանլա-
րընն ճիւմլէսի, 10 - Վէ Սի-
մոնընն օրթագլարը՝ Զեբե-

դէոսընն օղուլլարը Յակոբոս
իլէ Յովհաննէս տախի հայ-
բէթէ տիւշտիւլէր. վէ Յի-
սուս Սիմոնա՝ Գօրգմա,
պունտան պէօյլէ ինսան ավ-
ճընը օլաճագընն՝ տէտի։
11 - Վէ գայըգլարը գարայա
չէքտիքտէն սօնրա, հէր
չէյի պրազըպ անըն արտը
սըրա կիթտիլէր։

Պէնտ 39 **Կափառնայումա պիր միւճիզէլէր կիւնիւ**

Մատթ. 8: 14—17

14 - Վէ Յիսուս Պետրո-
սըն խանէսինէ կէլիպ՝ ա-
նըն գայն վալիտէսինի հիւմ-
մայա թութուլմըշ վէ եաթ-
մըշ կէօրտիւյիւնտէ, 15 -
Անըն էլինէ տօգունմաղլէ՝
հիւմմասը զաիլ օլտու. օ
տախի գալգըպ՝ անա խըտ-
մէթ էյլէտի։

16 - Վէ ախշամ օլտըգտա
եանընա չօգ մէճնուն քիմ-
սէլէր կէթիրիլտի. օ տախի
բուհլարը քէլամլէ չըգա-
ըպ՝ ճիւմլէ իլլէթլի օլան-
լարա չիֆա վէրտի. 17 -
Թա քի Եսայի փէյղամպէր
վասըթասըյլէ՝ Օ խասթա-
ըզլարըմըզը ալտը, վէ մա-
բազլարըմըզը եիւքլէնտի՝
տէյիւ պույուրըլան քէլամ
էթմամ օլունա։

Մարկ. 1: 21—34

21 - Վէ Կափառնայումա
կիրտիլէր. քէնտիսի տախի
տէրագապ սէպթ կիւնիւ
սինագօղա կիտիպ թալիմ
էտէր իտի։ 22 - Անլէր տա-
խի թալիմինէ հայրան օլ-
տըլար. զիրա անլէրէ իւ-
լէմա կիպի տէյիլ, անճագ
հիւքիւմէթ սահիպի կիպի
թալիմ էտէր իտի։ 23 - Վէ
սինագօղլարընտա նափաք
բուհլու պիր ատէմ պուլու-
նուպ՝ պու տախի պաղը-
րարագ, 24 - Պրագ՝ սէնին
պիզիմ իլէ նէ՞ իշին վար,
էյ Նազարէթլի Յիսուս,
պիզի հէլա՞ք էթմէք իշիւն
մի կէլտին. սէնին քիմ ի-
մի կէլտին. սէնին քիմ ի-
տիկինի պիլիրիմ, սէն Ալ-
լահըն Մուգատասէսի սին՝
տէտի։ 25 - Վէ Յիսուս անը
ազարլայըպ՝ Սիւքիւթ էյլէ
վէ անտէն չըգ՝ տէտի։ 26 -
Իմտի օլ նափաք բուհ անը

Ղուկ. 4: 32—41

32 - Քէլամը հիւքմիւ օլ-
տըղընտան՝ թալիմինէ հայ-
բան գալըրլար իտի։ 33 -
Վէ սինագօղտա, տէրունին-
տէ նափաք ճինն բուհու օ-
լան պիր ատէմ պուլու-
նուպ՝ եիւքսէք սէսլէ պա-
ղըրարագ, Պրագ, սէնին
պիզիմ իլէ նէ՞ իշին վար,
էյ Նազարէթլի Յիսուս, պի-
զի հէլա՞ք էթմէք իշիւն մի
կէլտին. սէնին քիմ իտիկի-
նի պիլիրիմ, Ալլահըն Մու-
գատասէսի սին՝ տէտի։ 35 -
Վէ Յիսուս անը ազարլա-
յըպ՝ Սիւքիւթ էյլէ վէ ան-
տէն չըգ՝ տէմէսի իւզէրինէ
ճինն անը օրթայա աթըպ
պիր զարար վէրմէքսիզին
անտէն չըգտը։ 36 - Վէ ճիւմ-
լէսինէ հայրէթ կէլէրէք՝
Պու նէ՞ քէլամ ըրը, քի
նափաք բուհլարա հիւքիւ-
մէթ վէ գուտրէթլէ էմր էթ-

սարսըպ եւ-քսէք սէսլէ պաղբրարագ անտէն չըզ-
տը։ 27 - Վէ ճիւմլէսի հայ-
րան օլտըլար, չէօյլէ քի
պիրի պիրինէ սիւալ էտիպ՝
Պու նէ՞ տիր, պու եէնի
թալիմ նէ՞ օլա, չիւնքի
նափաք բուհլարա պիլէ
հիւքիւմէթլէ էմր էտէր,
վէ անա իթաաթ էտիյօր-
լար՝ ատըլէր իսի։ 28 - Վէ
անըն չէօհրէթի ատր հալ
Գալիլեանըն պիւթիւն էթ-
բաֆընա չայը օլտու։

29 - Վէ անլէր սինաղօղ-
տան չըգարըլարը կիպի,
Յակոբոս վէ Յովհաննէս իլէ
պերապէր, Սիմոն վէ Անդ-
րէասըն էհանէսինէ կիթտի-
լէր։ 30 - Վէ Սիմոնըն գայն
վալիտէսի հիւմմայա թու-
թուլմըշ եաթըյօր իսի, վէ
տերհալ մէրգումէնին հալի-
նի անա իֆատէ էթտիլէր։
31 - Օ տախի եանընա վա-
ըրըպ՝ անը էլինտէն թու-
թարագ գալտըրտը. վէ օլ
սաաթ հիւմմասը տէֆ օ-
լուպ՝ անլէրէ խըտմէթ էթ-
տի։

32 - Վէ ախշամ օլուպ՝
կիւնէշ պաթտըգտա, ճիւմ-
լէ իլլէթլիլէր իլէ մէճնուն-
լարը անա կէթիրտիլէր։ 33 -
Վէ պիւթիւն շէհր ֆհաշիսի
գափուսընն էօնիւնտէ ճէմ
օլմուշ իսի։ 34 - Վէ տիւր-
լիւ տիւրլիւ մարազլարա
մէսիյլէ չըգարլար՝ տէյէրէք
արալարընտա սէօյլէյիրլէր
իսի։ 37- Վէ անըն չէօհրէ-
թի պիւթիւն ճիվար օլան
մահալլէրէ չայ օլտու։

38- Վէ սինաղօղտան գալ-
գըպ՝ Սիմոնըն խանէսինէ
կիրտի. վէ Սիմոնըն գայն
վալիտէսի չիտտէթլի հիւմ-
մայա թութուլմուշ օլմասը-
լէ, անլէր տախի մէրգումէ
իլիւն անա բէճա էթտիլէր։
39- Օ տախի իւզէրինէ տու-
րուպ՝ հիւմմայը աղարլա-
տըգտա, անտէն հիւանա
տէֆ օլտու. մէրգումէ տա-
խի տէրագապ գալգըպ՝ ան-
լէրէ խըտմէթ էթտի։

40- Վէ կիւնէշ պաթտըգ-
տա, հէր քիմին մուխթէլիֆ
մարազլարա կիրիֆթար օլ-
մուշ խաստասը վար իսէ,
եանընա կէթիրտի, օ տա-
խի հէր պիրինին իւզէրինէ
էլլէրինի գոյարագ անլէրէ
չիֆա վէրտի։ 41 - Վէ չօգ
քիմսէլէրտէն ճինլեր տա-
խի չըգըպ պաղբրարագ՝ Սէն
[Քրիստոս] Իսն Ուլլահ սըն՝
տէրլէր իսի. վէ անլէրի ա-
զարլայըպ՝ սէօյլէմէյէ պը-
րագմագ իսի, զիրա քէն-
տինին Քրիստոս իսիյինի
պիլիրլէր իսի։

միւպթէլա օլմուշ չօգ իլ-
լէթլի քիմսէլէրէ չիֆա վէ-
րիպ չօգ ճինլեր տախի չը-
գարտը. վէ ճինլերի սէօյ-
լէթմէզ իսի, զիրա անը
թանըյօրլար իսի։

Պէնտ 40 **Գալիլեատաի իլէ պէտարէք եօլնուլըղը**

Մարկ. 1: 35—45

35 - Վէ սապահլայըն փէք
էրքէն գալգարագ, չըգըպ
պիր եապան մահալէ կիթ-
տի, վէ օրատա տուա էթ-
տի։ 36 - Վէ Սիմոն վէ ա-
նըն իլէ պերապէր պուլու-
նանլար արընճա կիտիպ,
37 - Անը պուլտըգլարընտա,
անա՝ Հէր քէս սէնի արա-
յօր՝ տէտիլէր։ 38 - Օ տա-
խի անլէրէ՝ Եագըն օլան
գասաբալարա կիտէլիմ քի՝
օրատա տախի վազ էտէյիմ.
զիրա պէն պունուն իչիւն
չըգտըմ՝ տէտի։ 39 - Վէ
պիւթիւն Գալիլեատա սի-
նաղօղլարընտա վազ էտէր
վէ ճինլերի չըգարըր իսի։

40 - Վէ եանընա պիր
ճիւզամը կէլիպ՝ եալվարա-
րագ վէ տիզ չէօքէրէք,
անա՝ Էկէր իսթէրսէն, պէ-
նի թաթհիր էթմէյէ գատիր
սին՝ տէտի։ 41 - Յիսուս
տախի չէֆգաթ էթմէքլէ՝
էլինի ուզատըպ անա տօ-
գունտու, վէ անա՝ Իսթէ-
ռիմ, թահիր օլ՝ տէտի։ 42 -

Ղուկ. 4: 42—44: 5: 12—16

42 - Վէ կիւնտիւզ օլտըգ-
տա, չըգըպ պէեապան պիր
մահալէ կիթտի. վէ խալգ
անը արայարագ թա եանը-
նա կէլիպ՝ քէնտիլէրինտէն
կիթմէմէսի իչիւն անա իպ-
ռամ էթտիլէր իսէ տէ, 43 -
Անլէրէ՝ Ալլահըն մէլէքիւ-
թիւնիւ սաիր չէհրլէրտէ
տախի թէպլիր էթմէքլիյիմ
կէրէք տիր, զիրա պու-
նուն իչիւն իրսալ օլունտըմ՝
տէտի։ 44 - Վէ Գալիլեանըն
սինաղօղլարընտա վազ է-
տէր իսի։

12 - Վէ քէնտիսի չէհր-
լէրին պիրինտէ իքէն, ի-
թէ ճիւզամլէ տօլու պիր
ատէմ վար իսի, վէ Յի-
սուսը կէօրտիւյիւ կիպի,
եիւզիւ գոյուն գափանըպ
անա եալվարարագ՝ Եա
Բապպ, էկէր իսթէրսէն,
պէնի թաթհիր էթմէյէ գա-
տիրսին՝ տէտի։ 13 - Օ տա-
խի էլինինի ուզատըպ անա
տօգունարագ՝ Իսթէրիմ,
թահիր օլ՝ տէտի. վէ տէր

Վէ պէօյլէ պուլուրտրդընտա, հէման ճիւզամ իլլէթի անտէն տէֆ օլարագ թահիր օլտու։ 43 - Վէ անա էքիտէն թէնպիհ պիրլէ՝ ֆիլ հալ անը տրչարը չըգարըպ՝ անա, 44 - Սագրն քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէյէսին, լաքին կիտիպ քէնտինի քեահինէ կէօսթէր, վէ անլէրէ չէհատէթ օլմագ իւզրէ թաթհիրին իչիւն, Մովսէսին պուլուրտրդը չէյլերի թագտիմ էյլէ՝ տէտի։ 45 - Ամմա օ՝ չըգարդը կիպի, պու չէյի զիյատէսիյլէ պէյան վէ իլան էթմէյէ պաշլատը՝ չէօյլէ քի Յիսուս արթըգ պիր չէհրէ ալէնէն կիրէմէյիպ՝ անճագ խարիճատ եապան մահալլէրտէ գալըր իտի, վէ հէր թարաֆտան անա կէլիրլէր իտի։

ագապ ճիւզամը տէֆ օլտու։ 14 - Վէ անա՝ Քիմսէյէ սէօյլէմէ, լաքին կիտիպ քէնտինի քեահինէ կէօսթէր, վէ անլէրէ չէհատէթ օլմագ իւզրէ, թաթհիրին իչիւն Մովսէսին պուլուրտրդը վէճհլէ թագտիմէյի թագտիմ էյլէ՝ տէյիւ թէնպիհ էյլէտի։ 15 - Վէ անըն չէօհրէթի զիյատէ չայը օլուպ՝ անը տինլէմէք վէ անը էլիյլէ խասթալըգլարընտան չիֆա պուլմագ իչիւն չօգ խալգ ճէմ օլուր իտի։ 16 - Քէնտիսի իսկ չէօլլէրէ չէքիլիպ տուա էտեր իտի։

ՊԱՊ 13 ՅԻՍՈՒՍԻՆԻ ՎԷ ԻՌԼԷՄԱՆԸՆ ԿԻԹՏԻՐՃԷ ԱՐԹԱՆ ՄՈՒԽԱԼԷՖԻԹԻ

Պէնտ 41 **Տէorp բիճի իլէ կէօքիւրիւլէն բէօքրիւմ**

Մաթ. 9: 2—8

2 - Վէ իչթէ անա տէօչէքտէ եաթար պիր քէօթրիւմ կէթիրարլէր։ Վէ Յիսուս անլէրին իմանընը կէօրմէքլէ, քէօթրիւմէ՝ Օղլըմ, ճէսարէթլէն, կիւնահլարը սանա աֆվ օլունտու՝ տէտի։ 3 - Վէ իչ-

Մարկ. 2: 1—12

Վէ պիր գաչ կիւնտէն սօնրա Յիսուս թէքրար Կափառնայումա կիրտի։ 2 - Վէ պիր խանէտէ օլտըղը իչիտիլմէքլէ, [տէր հալ] գափունըն էթրաֆընա սըղմագ տէրէճէտէ չօգ քիմսէլէր ճէմ օլտու. վէ ան-

Ղուկ. 5: 17—26

17 - Վէ կիւնլէրին պիրինտէ քէնտիսի թալիմ էթմէքտէ իքէն, Երուսաղէմ իլէ Եկհուտիյէ վէ Գալիլեանընն հէր պիր քէօյունտէն կէլմիշ օլան ֆէրիսիլէր վէ էրպապը չէրիթ օթուրույօրլար իտի. վէ

թէ իլէմատան պաղըլարը քէնտի քէնտիլէրինէ՝ Պու ատէմ քիմը էտիյօր՝ տէտիլէր։ 4 - Վէ Յիսուս անլէրին էֆքեարընը պիլմէքլէ տէտի քի՝ Նի՞չիւն գալպլէրինիզտէ ֆէնա չէյլէր տիւշունիյօրսունուզ։ 5 - Զիւնքի հա՞նկըսը գօլայ տը՝ կիւնահլարըն աֆվ օլունտու՝ տէմէսի՞ մի, եօգսա՝ Գալգ վէ կէզ՝ տէմէսի մի։ 6 - Ամմա Իպն իլ ինսանըն եէր իւզէրինտէ կիւնահլար աֆվ էթմէյէ հիւքիւմէթի վար իտիյինի պիլմէնիզ իչիւն, (օ զէման քէօթրիւմէ,) Գալգ տէօշէյինի գալտըրըպ խանէնէ կիթ՝ տէտի։ 7 - Օ տախի գալգըպ խանէսինէ կիթտի։ 8 - Վէ խալգ պուհու կէօրմէքլէ թէաճճիւպ էտիպ՝ ատէմլէրէ գուտրէթ վէրէն Ալլահա համա էյլէտիլէր։

լէրէ քէլամը սէօյլէր իտի։ 3 - Վէ տէօրթ քիշինին եիւքլէնմիշ օլտըղը պիր քէօթրիւմիւ կէթիրէրէք՝ եանընա կէլտիլէր։ 4 - Վէ գալապալըգ սէպէպիյլէ անա եաղլաշամատըգլարընտան, անըն պուլունտըղը մահալին տամընը սէօքիւպ պիր տէլիք աչտըգտան սոնրա, քէօթրիւմիւն եաթտըղը եաթաղը էնտիրտիլէր։ 5 - Յիսուս տախի անլէրին իմանընը կէօրմէքլէ անա՝ Էյ ատէմ կիւնահլարըն սանա աֆվ օլունտու՝ տէտի։ 21 - Վէ իւլէմա իլէ ֆէրիսիլէր՝ Պու քիւֆր սէօյլէյէն քի՞մ տիր. եալընըզ Ալլահտան գայրի կիւնահլար աֆվ էթմէյէ քի՞մ գատիր տիր՝ տէյիւ տէրունլէրինտէ թէֆէքքիւր էտիրլէր իտի։ 8 - Վէ տէր հալ Յիսուս՝ քէնտի քէնտիլէրինէ պէօյլէ թէֆէքքիւր էթտիքլէրինի բուէնտա պիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝ Նի՞չիւն տէրունլէրինիզտէ պու չէյլէրի թէֆէքքիւր էտիյօրսունուզ։ 9 - Հա՞նկըսը գօլայ տը. քէօթրիւմէ՝ կիւնահլարըն սանա աֆվ օլունտու տէմէսի մի, եօգսա՝ Գալգ, եաթաղընը գալտըր վէ կէզ տէմէսի մի։ 10 - Լաքին Իպն

անլէրէ չիֆա վէրմէք իչիւն Բապպըն գուտրէթի հաղըր իտի։ 18 - Վէ իչթէ պաղը քիմսէլէր տէօչէք իւզէրինտէ քէօթրիւմ պիր ատէմ կէթիրէրէք, անը իչերի կէթիրիպ՝ հուզուրընա գօմաղա ֆուրսաթ արատըլար իսկ տէ, 19 - Գալապալըգ սէպէպիյլէ անը իչերի կէթիրմէյէ եօլ պուլամամաղլէ, տամա չըգըպ՝ քիրէմիտլէրին արասընտան անը տէօչէյի իլէ պէրապէր օրթայա, Յիսուսըն հուզուրընա էնտիրտիլէր։ 20 - Օ տախի անլէրին իմանընը կէօրմէքլէ անա՝ Էյ ատէմ կիւնահլարըն սանա աֆվ օլունտու՝ տէտի։ 21 - Վէ իւլէմա իլէ ֆէրիսիլէր՝ Պու քիւֆր սէօյլէյէն քի՞մ տիր. եալընըզ Ալլահտան գայրի կիւնահլար աֆվ էթմէյէ քի՞մ գատիր տիր՝ տէյիւ տէրունլէրինտէ թէֆէքքիւր էտիրլէք թէֆէքքիւր էթմէյէ պաշլատըգլարընտա, 22 - Յիսուս տախի անլէրին էֆքեարընը պիլմէքլէ, անլէրէ ճէվապէն՝ Գալպլէրինիզտէն նէ՞թէֆէքքիւր էտիյօրսունուզ։ 23 - Հա՞նկըսը գօլայ տը. Կիւնահլարըն սանա աֆվ օլունտու՝ տէմէսի՞ մի, եօգսա՝ Գալգ վէ կէզ՝ տէմէսի՞ մի։ 24 - Ամմա Իպն իլ ինսանըն եէր իւզէրինտէ կիւնահլար աֆվ էթմէյէ գուտրէթի վար իտիյինի

իւլ ինսանքն էէր իւղերինատ կիւնահլար աֆվ էթմէյէ գուարէթի վար իսիյնի պիլէսինիզ տէյիւ քէօթրիւմէ, 11 - Սանա տէրիմ քի Գալգ, եաթաղընը գալըբ վէ էվինէ կիթ՝ տէտի։ 12 - Օ տախի տէրագաղ գալգը, վէ եաթաղընը գալըբըզ՝ ճիւմլէսինին էօնիւնատէ չըգաը. չէօյլէ քի ճիւմլէսի հայրան օլուզ՝ Ալլահա համտ էտէրէք՝ Ասլա պէօյլէ պիր չէյ կէօրմէտիք՝ տէտիլէր։

պիլէսինիզ տէյիւ քէօթրիւմէ՝ Սանա տէրիմ, Գալգ, տէօշէյինի գալըբը վէ էվինէ կիթ՝ տէտի։ 25 - Օ տախի հէման անլէրին հուզուրընա գալգըզ՝ իւղերինատէ եաթաղը չէյի գալըբըզ, վէ Ալլահա համտ էտէրէք էվինէ կիթտի։ 26 - Վէ ճիւմլէսի հայրան օլուզ՝ Ալլահա համտ էթտիլէր, վէ զօրգու իլէ մէմլու օլարագ՝ Պու կիւն ածիպ չէյլէր կէօրտիւք տէտիլէր։

Պէնտ 42 **Մատթէոսին չաղրըլմասը**

Մատթ. 9: 9—13

9 - Վէ Յիսուս օրատան իլէրի կէչէր իքէն կէօրիւք մահալինատէ օթուրուր Մատթէոս նամ պիր ատէմ կէօրտիւքտէ անա՝ Արտըմճա կէլ՝ տէտի. օ տախի գալգըզ անըն արտընճա կիթտի։ 10 - Վէ խանէտէ սօֆրայա օթուրտըզընտա, իշթէ չօղ կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար կէլիպ՝ Յիսուս վէ անըն չակիրտուլէրի իլէ պէրապէր սօֆրայա օթուրտըլար։ 11 - Վէ Ֆէրիսիլէր պունու կէօրմէքլէ անըն չակիրտուլէրինէ՝ Սիզին մուալլիմինիզ Նի՞չիւն կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար իլէ թաամ էտիյոր տէտիլէր։ 12 - Յի-

Մարկ. 2: 13—17

13 - Վէ Յիսուս թէքրար տէնիզ քէնարընա չըգըպ՝ խալգը ճիւմլէսի եանընա կէլմէքլէ, անլէրէ թալիմ էտէր իսի։ 14 - Վէ կէչէր իքէն, Ալֆէոս օղլու Ղէուիյի պիր կէօմրիւք մահալինատէ օթուրուր կէօրմէսիյլէ, անա՝ Արտըմճա կէլ՝ տէտի։ 28 - Օ տախի հեր չէյի թէրք էտէրէք, գալգըզ արտընճա կիթտի։ 29 - Վէ Ղէուի քէնտի խանէտինատէ անա պէօյիւք պիր զիյաֆէթ էտիպ՝ անլէր իլէ պէրապէր սօֆրատա օթուրան կէօմրիւքճիւլէրտէն վէ սաիրլէրտէն վաֆիր խալգ վար իսի։ 30 - Վէ իւլէմալարը իլէ ֆէրիսիլէր անըն չակիրտուլէրինէ սէօյլէյէրէք՝ Նի՞չիւն կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար

սուս տախի պունու իշիթտիքտէ, անլէրէ՝ Սաղ օլանլար տէյիլ, անճագ իլլէթլի օլանլար հէքիմէ միւհթաճ տըր։ 13 - Իսմի կիտիպ՝ Գուրպան տէյիլ, անճագ մէրհամէթ խսթէրիմ՝ քէլամընըն մանասընը էօյրէնինիզ. զիրա սալիհլէրի տէյիլ, ֆագաթ կիւնահքեարլարը [թէվպէյէ] տավէթ էթմէյէ կէլտիմ՝ տէտի։

սիլէր անըն կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր թաամ էթտիյնի կէօրմէքլէ, չակիրտուլէրինէ՝ Նի՞չիւն կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր եէյիպ իչէր՝ տէտիլէր. 17 - Վէ Յիսուս պունու իշիթտիքտէ, անլէրէ՝ Հէքիմէ սաղ օլանլար տէյիլ, անճագ իլլէթլի օլանլար միւհթաճ տըր. պէն սալիհլէրի տէյիլ, ամմա կիւնահքեարլարը [թէվպէյէ] տավէթ էթմէյէ կէլտիմ տէտի։

իլէ պէրապէր եէյիպ իչէրսինիզ տէտիլէր։ 31 - Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Հէքիմէ սաղ օլանլար տէյիլ, անճագ իլլէթի օլանլար միւհթաճ տըր. 32 - Սալիհլէրի տէյիլ, անճագ կիւնահքեարլարը թէվպէյէ տավէթ էթմէյէ կէլտիմ՝ տէտի։

Պէնտ 43. **Օրուն հազգընտա օլան սուալ**

Մատթ. 9: 14—17

14 - Օ զէման Յովհաննէսին չակիրտուլէրի անըն եանընա կէլիպ՝ Պիզ վէ ֆէրիսիլէր չօղ օրուճ թութաըզմըզ հալտէ Նի՞չիւն սէնին չակիրտուլէրին թութմազլար՝ տէտիլէր։ 15 - Յիսուս տախի անլէրէ խիթապէն՝ Կիւվէյի եանլարընա պուլունտըգճա, տիւյիւնճիւլէրին մահզուն օլմալարը միւմքի՞ն մի տիր. ամմա կիւվէյինին անլէրտէն ալընճաղը կիւնուէր կէլիր, վէ օ զէման օրուճ թութաճաղլար։ 16 - Վէ հիչ պիր քիմսէ էէնի չուխա փարչասընը էսքի ԻԷպասա համա գօմազ. զի-

Մարկ. 2: 18—22

18 - Վէ Յովհաննէսին վէ ֆէրիսիլէրին չակիրտուլէրի օրուճ թութարլար իսի. վէ կէլիպ անա՝ Յովհաննէսին վէ ֆէրիսիլէրին չակիրտուլէրի օրուճ թութմազլար հալտէ, սէնին չակիրտուլէրին Նի՞չիւն օրուճ թութմազլար տէտիլէր։ 19 - Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ Տիւճիւնճիւլէր կիւվէյի եանլայիւնճիւլէր կիւվէյի եանլարընա պուլունտըգճա, օրուճ թութա պիլիրլէ՞ր մի. կիւվէյի քէնտիլէրի իլէ պէրապէր պուլունտըգճա օրուճ թութմազլար։ 20 - Լաքին կիւվէյինին անլէրտէն ալընճաղը կիւնուէր

Ղուկ. 5: 33—39

33 - Անլէր տախի անա՝ Նի՞չիւն Յովհաննէսին վէ ֆէրիսիլէրին չակիրտուլէրի չօղ տէֆա օրուճ թութուպ տուալար էթտիքլէրի հալտէ, սէնին չակիրտուլէրին եէյիպ իչէրլէր՝ տէտիլէր։ 34 - Վէ անլէրէ՝ Տիւյիւնճիւլէրէ կիւվէյի անլէր իլէ պէրապէր օլտըգճա, օրուճ թութտուրա պիլի՞ր մի սինիզ։ 35 - Լաքին կիւվէյինին անլէրտէն ալընճաղը կիւնուէր կէլիր, վէ օ զէման, օլ կիւնլէրտէ օրուճ թութաճաղլար՝ տէտի։ 36 - Վէ անլէրէ պիր թէմսիլ տախի սէօյլէտի, եանի՝

բա լիպասըն թամիրի իչուն զօնուլան եաուա՝ անտէն զօ-
փարմաղէ եբրթըղը տահա ֆէնա օլուր։ 17 - Վէ եէնի
չէրապը էսքի թուլումլարա զօմաղլար. եօգսա թուլում-
լար եբրթըլըպ՝ չէրապ տէօ-
քիւլիւր, վէ թուլումլար
տախի թէլէֆ օլուր. լաքին
եէնի չէրապը եէնի թու-
լումլարա զօրլար, վէ իքի-
սի տէ մահֆուզ օլուր՝
տէտի։

կէլիր, վէ օլ վագրթ, օլ
կիւնլէրտէ օրուճ թուրթա-
ճաղլար։ 21 - Պիր քիմսէ
եէնի չուզա փարչասընը էս-
քի լիպաս իւզերինէ եամա
տիքմէզ, եօգսա օլ եէնի
եամա էսքիտէն փարչա զօ-
փարմաղէ, եբրթըղը պէտ-
թեր օլուր։ 22 - Վէ պիր
քիմսէ եէնի չէրապը էսքի
թուլումլարա զօմաղ, եօգ-
սա եէնի չէրապ թուլում-
լարը եբրթար, վէ չէրապ
տէօքիւլիւր, թուլումլար
տախի թէլէֆ օլուր. լաքին
եէնի չէրապ եէնի թուլում-
լարա զօնուլմաղ կէրէք
տիր։

Հիչ պիր քիմսէ եէնի լի-
պաս եամասընը էսքի լի-
պասա զօմաղ, եօգսա օ
հէմ էսքիսինի եբրթար վէ
հէմ եէնիտէն օլան եամա
էսքիյէ եազըլմաղ։ 37 - Վէ
հիչ պիր քիմսէ էսկի թու-
լումլարա եէնի չէրապ զօ-
մաղ, եօգսա եէնի չէրապ
թուլումլարը եբրթըպ՝ տէօ-
քիւլիւր, հէմ թուլումլար
տախի թէլէֆ օլուր։ 38 -
Լաքին եէնի չէրապը եէնի
թուլումլարա զօմաղ կէրէք
տիր. վէ իքիսի տախի
մահֆուզ գալըր։ 39 - Վէ
հիչ պիր քիմսէ էսքիյի իչ-
տիքտէն սոնրա, տէր հալ
եէնիսինի խթէմէզ, զիրա՝
էսքիսի տահա խօշ տըր՝ տէր։

Պէնա 44 **Օրուզ սէնեսէնը պէրու ֆէօրիւմ օլան ատէմ**

Ցոմ. 5։

Անտէն սոնրա Եէհուտիլէրին պայրամը օլուպ՝ Ցիսուս Երուսաղէմէ չըգաը։ 2 - Վէ Երուսաղէմտէ Գոյուն գափուսը գուրպինտէ Իպրանիճէ Բեթհեզդա տէնիլէն պիր հավուզ օլուպ՝ անընն պէչ էյվանը վար իտի։ 3 - Անլէրտէ քէօր վէ թօփալ վէ ազաար գուրումըզ օլան փէք չօգ խասթալար սույուն թահրիքինէ մունթազըր օլարագ եաթըյօրլար իտի։ 4 - Զիրա վագրթ վագրթ հավուզա պիր մէլէք էնիպ՝ սույու թահրիք էտէր իտի. իմտի սու թահրիք օլունտըգտան սոնրա էն էվվէլ էնէն քիմսէ, հէր նէ իլլէթի վար իսէ, չիֆա պուլուր իտի։ 5 - Վէ օրատա օթուզ սէքիզ սէնէ-տէն պէրու խասթա օլան պիր ատէմ վար իտի։ 6 - Ցիսուս անը եաթմըչ օլտըղը հալտէ կէօրիպ, չօգ զէմանտան պէրու պէօյլէ օլտըղընը պիլմէքլէ, անա՝ Սըհհէթ պուլմագ իսթէ՞րմիսին՝ տէտի։ 7 - Խասթա անա՝ Էֆէնտիմ, սու թահրիք օլունտըգտա պէնի հավուզա գոյանագ ատէմիմ օլմատըղընտան, պէն կիթմէքտէ իքէն, պէնտէն էվվէլ պաչգասը էնէր՝ ճէվապընը վերտի։ 8 - Ցիսուս անա՝ Գալգ, եաթաղընը գալտըրըպ եիւրիւ՝ տէտի։ 9 - Օլ ատէմ տախի տերհալ սըհհէթ պուլտու, վէ եաթաղընը գալտըրըպ եիւրիւտիւ. վէ օլ կիւն սէպթ կիւնիւ իտի։ 10 - Պունուն ի-

չուն Եէհուտիլէր չիֆա պուլան քիմսէյէ՝ Սէպթ կիւնիւ տիր, սանա եաթաղը գալ-
մըրմագ հէլալ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ 11 - Օ տախի անլէրէ՝ Պանա չիֆա վերէն քիմ-
սէ քէնտիսի պանա՝ Եաթաղընը գալտըրըպ եիւրիւ՝ տէտի ճէվապընը վերտի։ 12 -
Իմտի անա՝ Սանա, Եաթաղընը գալտըրըպ եիւրիւ՝ տէյէն ատէմ քի՞մ տիր՝ տէյիւ
սիւալ էթտիլէր։ 13 - Շիֆա պուլան քիմսէ իսէ, անընն քիմ իտիյինի պիլմէզ իտի,
զիրա Ցիսուս օլ մահալտէ խալգընն չօգլըղը սէպէպիյլէ պիր թարաֆա չէքիլմիչ իտի։
14 - Անտէն սոնրա Ցիսուս անը հէյքէլտէ պուլուպ. անա՝ Իչթէ սըհհէթ պուլտընը,
արթըգ կիւնահ իչլէմմէ, օլմայա քի սանա տահա ֆէնա պիր չէյ վագը օլա՝ տէտի։
15 - Օլ ատէմ վարըպ՝ Եէհուտիլէրէ քէնտինէ չիֆա վերէն Ցիսուս իտիյինի խապեր
վերտի։

16 - Վէ պու սէպէպտէն Եէհուտիլէր Ցիսուսա պու չէյլերի սէպթ կիւնիւնտէ
էթտիյի իչուն թէատտի էտէր, վէ գաթլինի արարլար իտի։ 17 - Ամմա Ցիսուս
անլէրէ ճէվապէն՝ Փէտերիմ չիմտիյէտէք իշլէյօր, պէն տախի իշլէյօրըմ՝ տէտի։ 18 -
Պու սէպէպէ մէպնի Եէհուտիլէր անընն գաթլինի տահա զիյատէ արատըլար, զիրա
սէպթի նագզ էյլէտիքտէն մատա՝ Ալլահ Փէտերիմ տիր՝ տէյերէք, քէնտինի Ալլահա
միսսավի զըլար իտի։ 19 - Իմտի Ցիսուս անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Հագիգաթէն,
հագիգաթէն սիզէ տերիմ քի՝ Փէտերին պիր չէյ էթտիլինի կէօրմէտիքճէ Օղուլ քէն-
տիլիյինտէն պիր չէյ էտէմէզ, զիրա օ նէ էտէրսէ, Օղուլ տախի հէման անը էտէր։
20 - Զիւնքի Փէտէր Օղլու սէվէր վէ քէնտի էյլէտիյի չէյլերին ճիւմլէսինի անա
կէօսթէրիր. վէ սիզին թէաճճիւպ էթմէնիզ իչուն անա պունլարտան տահա պէօյիւք
ամէլլեր կէօսթէրէճէք տիր։ 21 - Զիրա Փէտէր էօլիւլերի իգամէ վէ իհեա էթտիյի
միսիլլիւ, Օղուլ տախի պէօյլէճէ իսթէտիյի քիմսէլերի իհեա էտէր։ 22 - Զիրա Փէ-
տերը հիչ պիր քիմսէյի հիւքմ էթմէզ, ամմա պիւթիւն հիւքմիւ Օղլա թէսլիմ էթ-
միչ տիր. 23 - Թա քի ճիւմլէսի Փէտերէ իհթիրամ էթտիքլերի միսիլլիւ, Օղլա տախի
իհթիրամ էտէլլեր. Օղլա իհթիրամ էթմէյէն՝ անը իրսալ էտէն Փէտերէ իհթիրամ
էթմէմիչ օլուր։ 24 - Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տերիմ քի՝ Պէնիմ քէլամըմը
պինլէյիպ, պէնի իրսալ էտէնէ իման էտէն քիմսէ էպէտի հայաթա մալիք օլուր. վէ
մահքիմիյէթէ տիւշար օլմազ, ֆագաթ էօլիմտէն հայաթա ինթիգալ էթմիչ տիր։
25 - Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տերիմ քի՝ Վագրթ կէլիյօր, վէ հալա հագրը
օլտըր քի՝ էօլիւլեր Իսն Ուլլահընն սէսսասընը իշիտիպ՝ իշիտէնլեր տախի տիրիլէճէք-
ներ տիր։ 26 - Զիրա Փէտեր քէնտի զաթընտա հայաթա մալիք օլմաղը վերմիչ տիր։
27 - Վէ ատէմ օղլու օլտըղը իչուն, հիւքմ էթմէյէ տախի անա սէլահիյէթ՝ վերմիչ
տիր։ 28 - Պունա թէաճճիւպ էթմէյինիզ. զիրա վագրթ կէլիյօր քի զապրլարտա օ-
լանլարընն ճիւմլէսի անընն սէսսասընը իշիտէճէքլեր, 29 - Վէ խայր իշլէյէնլեր հայաթ
զըյամէթինէ, չերը իշլէյէնլեր իսէ մահքիմիյէթ զըյամէթինէ չըգաճագլար տըր։ 30 -
Պէն քէնտիլիյիմտէն պիր չէյ էտէմէմ. իշթիտիյիմմէ կէօրէ հիւքմ էտէրիմ. պէնիմ
հիւքմիւմ տախի հադգ տըր, զիրա քէնտի իրատէթիմի տեյիլ, անճագ պէնի իրսալ
պէն [Փէտեր]ին իրատէթինի արարըմ։ 31 - Էկեր պէն քէնտի հագգըմտա չէհատէթ
տէն

էտէրսէմ, չէհատէթիմ հագգ տէյիլ տիր։ 32 - Պէնիմ հագգըմտա չէհատէթ էտէն՝ պաշգասը տըր. վէ պէնիմ հագգըմտա էթտիյի չէհատէթ հագգ օլտըղընը պիլիրիմ։ 33 - Սիզ Յովհաննէսին եանընա ասէտնիր կէօնտէրտինիզ, օ տախի հագիգաթա չէհատէթ էյլէտի։ 34 - Պէն իսէ ինսան թարաֆընտան չէհատէթ ալմամ, անճագ խէլաս պուլմանըզ իչիւն պու չէյլէրի սէօյլէյօրըմ։ 35 - Օ՝ եանար վէ զիյատար չըրաղ իտի, վէ սիզ պիր միւատէթ անըն զիյասընտա չատ օլմագ իսթէտինիզ։ 36 - Ամմա պէնիմ՝ Յովհաննէսին չէհատէթինտէն պէօյիւք չէհատէթիմ վար, զիրա իթմամ էթմէք իւզրէ Փէտէրին պանա վէրտիյի ամէլլէր, հէման պու իշլէտիյիմ ամէլլէր, Փէտէրին պէնի իրսալ էթտիյինէ հագգըմտա չէհատէթ էտէր։ 37 - Վէ պէնի իրսալ էտէն Փէտէր քէնտիսի տախի հագգըմտա չէհատէթ էթմիշ տիր. սիզ հիչ պիր վագթի անըն սէսինի իշիթմէտինիզ, վէ հէյէթինի կէօրմէտինիզ։ 38 - Վէ քէլամը տախի սիզտէ գախմ տէյիլ տիր, չիւնքի սիզ անըն իրսալ էթտիյի քիմսէյէ իման էթմէյօրսընըզ։ 39 - Քիթապլարը արաշտըրընըզ. զիրա անլէրըլէ էպէտի հայաթա մալիք օլուրըզ զանն էտէրսինիզ, վէ պէնիմ իչիւն չէհատէթ էտէն անլէր տիր։ 40 - Վէ սիզ հայաթա մալիք օլմագ իչիւն պանա կէլմէք իսթէմէյօրսընըզ։ 41 - Ամէմլերտէն իզզէթ ալմամ։ 42 - Լաքին սիզի պիլիրիմ քի տէրունինիզտէ Ալլահ մուհապպէթի եօգ տըր։ 43 - Պէն Փէտէրին իսմիյլէ կէլտիմ, վէ պէնի զապուլ էթմէյօրսընըզ. էկէր տիկէր պիր քիմսէ քէնտի իսմիյլէ կէլիրսէ, անը գապուլ էտէրսինիզ։ 44 - Սիզ պիրի պիրինիզտէն իզզէթ ալըպ՝ եալընըզ Ալլահտան կէլէն իզզէթի արամազ իքէն, նա՞սըլ իման էտէ պիլիրսինիզ։ 45 - Փէտէրէ՝ սիզի պէն իթհամ էտէճէյիմ զանն էթմէյինիզ. սիզի իթհամ էտէն վար տըր, օ տա սիզին իթիմատ էթտիյինիզ Մովսէս տիր։ 46 - Զիրա էկէր Մովսէսէ ինանմըշ օլսա իտինիզ, պանա ինանըր իտինիզ՝ զիրա օ պէնիմ հագգըմտա եազտը։ 47 - Ամմա անըն քիթապլարընա ինանմատըզընըզ հալտէ, պէնիմ սէօզէրիմէ նա՞սըլ ինանաճագսընըզ։

Պէնտ 45 Շայիրտլէրին պաշագլար գօփարմասը

Մատթ. 12: 1—8

Օ զէման Յիսուս սէպթ կիւնիւ էքին արասընտան կէչիյօր իտի. վէ չակիրտլէրի աճըգմաղլէ պաշագլարը գօփարարագ եէմէյէ պաշլատըլար։ 2 - Վէ Ֆէրիսիլէր պունու կէօրտիւքլէրինտէ անա՝ Իշթէ չակիրտլէրին սէպթ կիւնիւնտէ իշլէմէսի հէլալ օլմայան չէյլ

Մարկ. 2: 23—28

23 - Վէ սէպթ կիւնիւ էքին արասընտան կէչտիյինտէ, չակիրտլէրի եիւրիւրիքէն՝ պաշագլարը գօփարմաղա պաշլատըլար։ 24 - Ֆէրիսիլէր տախի անա՝ Պագ, սէպթ կիւնիւ նէ՞ եափըյօրլար. պու ճաիզ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ 25 - Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝

Ղուկ. 6: 1—5

Վէ իքինճի պիրինճի սէպթ կիւնինտէ, Յիսուս էքինլեր արասընտան կէչտիյինտէ, չակիրտլէրի պաշագլարը գօփարըպ՝ էլլէրիյլէ օղալայարագ եէյօրլար իտի։ 2 - Վէ Ֆէրիսիլէրտէն պաղըլարը անլէրէ՝ Նի՞չիւն սէպթ կիւնիւ իշլէմէսի ճաիզ օլմայանը իշլէյօրսը-

իշլէյօրլար՝ տէտիլէր։ 3 - Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝ Դաւիթին քէնտիսի իլէ պէրապէր պուլունանլար իլէ՝ աճըգտըզը զէման նէ եափըտըզընը օգո՞ւմատընըզ մը։ 4 - Նասըլ պէյթ Ուլլահա կիրիպ՝ եէմէսի քէնտիսինէ վէ քէնտիսի իլէ պէրապէր օլանլարա տէյիլ, անճագ եալընըզ քահինլէրէ հէլալ օլան հուզուր էքմէքլէրինի եէտի։ 5 - Եախօտ սէպթ կիւնլէրինտէ քահինլէրին հէյքէլտէ սէպթի պօղուպ՝ սուչսըզ օլտըգլարընը չէրիթտա օգո՞ւմատընըզ մը։ 6 - Ամմա սիզէ տէրիմ քի՝ Պուրատա հէյքէլտէն ազամ օլան վար տըր։ 7 - Վէ էկէր՝ Գուրպան տէյիլ, անճագ մէրհամէթ իսթէրիմ՝ քէլամընըն մանասընը պիլսէ իտինիզ, սուչսըզլարը հիւքմ էթմէզ իտինիզ. 8 - Զիրա Իպն իլ ինսան սէպթ կիւնիւնիւն [տախի] սահիպի տիր։

Դաւիթին միւհթաճ օլուպ՝ քէնտիսի վէ պէրապէր պուլունանլար աճըգտըզը զէման, նէ եափըտըզընը հիչ պիր վագթի օգո՞ւմատընըզ մը. 26 - Նէ՛ վէճիլէ քահինին ի ազամ Աբիաթարընն վագթընտա պէյթ Ուլլահա կիրիպ՝ եէմէսի քահինլերտէն զայրի քիմսէյէ հէլալ օլմայան հուզուր էքմէքլէրինի եէտի, վէ հէմ պէրապէրինճէ օլանլարա տախի վէրտի։ 27 - Վէ անլէրէ՝ Ինսան սէպթ կիւնիւ իչիւն տէյիլ, անճագ սէպթ կիւնիւ ինսան իչիւն օլտու։ 28 - Իմտի Իպն իլ ինսան սէպթ կիւնիւնիւն տախի սահիպի տիր՝ տէտի։

նըզ՝ տէտիլէր։ 3 - Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Դաւիթին կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք պէրապէրինճէ օլանլար աճըգտըզը զէման նէ էթտիյինի օգո՞ւմատընըզ մը։ 4 - Նա՛սըլ պէյթ Ուլլահա կիրիպ՝ քահինլէրատէն զայրիսինէ եէմէսի հէլալ օլմայան հուզուր էքմէքլէրինի ալըպ եէտի, վէ եանընտա պուլունանլարա տախի վէրտի՝ տէտի։ 5 - Վէ անլէրէ՝ Իպն իլ ինսան սէպթ կիւնիւնիւն տախի սահիպի տիր՝ տէտի։

Պէնտ 46 Էլի գուրումուօ ասէտին շիճա պուլմասը

Մատթ. 12: 9—14

9 - Վէ օրատան հարէքէթլէ՝ անլէրին սինաղոգընա կիրտիքտէ, 10 - Իշթէ օրատա էլի գուրումըշ պիր ատէմ պուլունմաղլէ անը

Մարկ. 3: 1—6

Վէ եինէ սինաղոգա կիրտի. վէ օրատա էլի գուրումըշ պիր ատէմ վար իտի։ 2 - Անլէր տախի անը իթհամ էթմէք իւզրէ, պունա

Ղուկ. 6: 6—11

6 - Վէ տիկէր պիր սէպթ կիւնիւնտէ տախի սինաղոգա կիրիպ՝ թալիմ էտէր իքէն, օրատա սաղ էլի գուրու պիր ատէմ պուլուն-

թէօհմէթլի չըզարմադ մէ-
րամբյէ՝ Սէպթ կիւնիւնտէ
չիֆա վէրմէք հէլա՞լ մը
տըր՝ տէյիւ անա սիւալ էթ-
տիլէր։ 11 - Օ տախի ան-
լէրէ խիթապէն՝ Սիզտէն
քի՞մ վար տըր քի պիր
գօյունը օլուպ տա սէպթ
կիւնինտէ չուգուրա տիւշ-
տիւյիւ հալտէ, անը թու-
թուպ չըզարմայա։ 12 - Իմ-
տի ատէմ գօյունտան նէ՛
գատար էֆզալ տըր. պու-
նա պինտէն սէպթ կիւնիւն-
տէ խայր իշլէմէք հէլալ
տըր՝ տէտի։ 13 - Օ զէման
օլ ատէմէ՝ էլինի ուզաթ՝
տէտի. օ տախի ուզաթը,
վէ տիկէրի կիպի սաղ օլ-
տու։ 14 - Ամմա ֆէրիսիլէր
չըգըպ՝ անը նասըլ հէլաք
էտէլիմ՝ տէյիւ անըն ալէյ-
հինտէ մէշվէրէթ էթտիլէր։

սէպթ կիւնիւնտէ չիֆա վէ-
րի՛ր մի տէյիւ կէօզէտիրլէր
իտի։ 3 - Օ իսէ, էլի գու-
րումըշ ատէմէ՝ Գալգ օր-
թատա տուր՝ տէտիքտէն
սոնրա, 4 - Անլէրէ խիթա-
պէն՝ Սէպթ կիւնիւնտէ
խա՞յր իշլէմէք մի, եօգսա,
չէրր իշլէմէք մի, թախլիս ի
նէ՞ֆս մի, եօգսա գաթլի
նէ՛ֆս մի հէլալ տըր՝ տէ-
տի. անլէր տախի սիւքիւթ
էթտիլէր։ 5 - Վէ գալգէ-
րինին գաթըլըղընա թէէս-
սիւֆ էտէրէք, էթրաֆընա
պուլունանլարա գա-
զապէ պագտըգտան սոնրա
օլ ատէմէ՝ էլինի ու-
զաթ՝ տէտի. օ տախի ու-
զաթը, վէ էլի [տիկէրի
կիպի] սաղ օլտու։ 6 - Ֆէ-
րիսիլէր տախի աէր հալ
տըշարը չըգըպ անը նէ՝
վէճհվէ հէլաք էտէլէր տէ-
յիւ Հերովդէսիլէր իլէ ա-
լէյհինտէ միւշավէրէ էթ-
տիլէր։

մաղլէ, 7 - Իլէմա իլէ ֆէ-
րիսիլէր անը իթհամա վէ-
սիլէ պուլմադ իչին, սէպթ
կիւնիւնտէ չիֆա վէրի՛ր մի
տէյիւ անը կէօզէտիրլէր
իտի։ 8 - Ամմա քէնտիսի
անլէրին էֆքեարընը պիլ-
մէքլէ, էլի գուրումըշ օլան
ատէմէ՝ Գալգ օրթատա
տուր՝ տէմէսիյլէ, օ տախի
գալգըպ տուրտու։ 9 - Վէ
Յիսուս անլէրէ՝ Սէպթ կիւ-
նինտէ հա՞նկըսը, խա՞յր
իշլէմէք մի, եօգսա չէ՛ր
իշլէմէք մի, թախլի՞ս ի
նէֆս մի, եօգսա գա՛թլ ի
նէֆս մի հէլալ տըր, սիզ
սիւալ էտէրիմ՝ տէտի։ 10 -
Վէ էթրաֆընտա պուլու-
նանլարընն ճիւմլէսինէ պա-
զըպ անա՝ էլինի ուզաթ՝
տէմէսիյլէ, օ տախի էօյլէ
էյլէտիքտէ՝ էլի օլ պիրի
կիպի սաղ օլտու։ 11 - Վէ
անլէր զիյատէսիյլէ զաղալ-
լանարագ՝ Յիսուսա նէ՛ է-
տէլիմ տէյիւ արալարընտա
սէօյլէշիրլէր իտի։

ԳԼՈՒ 5

ԳԱԼԻԼԵԱՏԱՓԻ ԽԸՏՄԷԹԻՆ ԻՓԻՆՃԻ ՄԻՒՏՏԷԹԻ

ՕՆ ԻՓԻ ՇԱՅԻՐՏԼԷՐԻՆ ԻՆԹԻԽԱՊԸՆՏԱՆ ՇԻՄԱԼԻ ԳԱԼԻԼԵԱՅԱ ԶԷԲԻԼՄԷՍԻՆԷ ԳԱՏԱՐ

Թ. Ի. 28 Իլ Եազտան Թ. Ի. 29 Ապր. 18էտէ

ՊԱՊ 14 **ՄԻԼԻԷՌԻԻԹԻՆ ԹԷՇԷՔՔԷՐԻԼԻՒ**

Պէնտ 47 **Յիսուսըն եէohrէրի**

Մատթ. 12: 15—21 4: 23—25

15 - Վէ Յիսուս պունու
պիլմէքլէ՝ օրատան չէքիլ-
տի. վէ անըն արտընճա
խայլը ճէմաաթ կիտիրէք,
անլէրին ճիւմլէսինէ չիֆա
վէրտի։ 16 - Վէ քէնտիսի-
նի չայը էթմէմէլերինի ան-
լէրէ էքիտէն թէնպիհ էյլէ-
տի. 17 - Թա քի Եսայի
փէյղամպէր վասըթասըյլէ
պույուրըլան քէլամ իթմամ
օլունա. 18 - Եանի Իշթէ
ինթիխապ էթտիյիմ գուլըմ,
ճանըմըն բազի օլտըղը սէվ-
կիւլիւմ. Բուհումը անըն
իւզերինէ գօյաճաղըմ, վէ
թաւիֆելէրէ չիրիաթ իլան
էտէճէք տիր։ 19 - Նիզա
վէ նիտա էթմէյէճէք տիր.
անըն սէտասընը մէյտան-
լարտա քիմսէ իշիթմէյէճէք
տիր։ 20 - Թա չէրիաթը
մուզաֆֆէր էտինճէյէտէք
էզիլմիշ գամըշը գըրմայա-

Մարկ. 3: 7—12

7 - Յիսուս իսէ չակիրա-
լերի իլէ տէնիզ քէնարը-
նա չէքիլիպ Գալիլեատան
վէ Եէհուտիյէտէն, 8 - Վէ
Երուսաղէմտէն վէ Եդոմ-
տան վէ Յորդանանըն էօթէ
թարաֆընտան վաֆիր խալգ
արտընճա կիթտի. վէ Տիւ-
րոս իլէ Սիդոն ճիվարը-
տան պուլունան վաֆիր
խալգ իճրա էյլէտիյի չէյլէ-
րի իշիթմէքլէ՝ եանընա կէլ-
տիլէր։ 9 - Վէ գալապալըգ
սէպէպիյլէ քէնտինի թաղ-
ևիգ էթմէսինիր տէյիւ,
եանընտա պիր գայըղըն
պէքլէմէսինի չակիրալերի-
նէ էմր էթտի։ 10 - Զիրա
չօգ քիմսելերէ չիֆա վէր-
միշ օլտըղը ճիհէթլէ, ճիւմ-
լէ տէրտլի օլանլար անա
տօգունմագ իչին իւզերինէ
տիւշերլէր իտի. 11 - Նա-
փագ բուհլար տախի անը

Ղուկ. 6: 17—19

17 - Վէ անլէր իլէ էնիպ
պիր տիւզ եէրտէ տուր-
տու, վէ չակիրալերինին
ճէմաաթը իլէ, պիւթիւն
Եէհուտիյէտէն վէ Երու-
սաղէմտէն վէ Տիւրոս իլէ
Սիդոնըն սահիլինտէն, 18 -
Անը տինլէմէք վէ մարազ-
լարընտան չիֆա պուլմագ
իւզրէ, գավմտան վաֆիր
խալգ, վէ նափաչ բուհ-
լարտան ազապ չէքէնլեր
տախի կէլիպ չիֆա պու-
լուրլար իտի։ 19 - Վէ պիւ-
թիւն խալգ անա տօգուն-
մագ իսթէրլեր իտի. չիւն-
քի անտէն գուվվէթ չըգըպ՝
ճիւմլէսինէ չիֆա վէրիր
իտի։

ճաղ, վէ Թիւթէն ֆիլիպի սէօնտիւրմէյէճէք տիր։ 21 - Թաիֆէլէր տախի անքն իամինէ իւմիտ էտէճէքլէր տիր։

23 - Վէ Յիսուս պիւթիւն Գալիլեայը տօլաշարագ սինագոգլարընտա Թալիմ վէ մէլէքիւթիւն միւժտէսինի թէպշիր, վէ խալգ արասընտա պուլունան հէր մարաղը վէ հէր խասթալըղը տէֆ էտէր իտի։ 24 - Վէ անքն չէօհրէթի Սիւրիանքն հէր պիր թարաֆընա չայը օլմասըյլէ, ճիւմլէ իլէթիլէրի, եանի տիւրլիւ տիւրլիւ մարազա վէ աղրըլարա միւպթէլա օլանլարը, վէ ճիննլիլէր իլէ սարալըլարը վէ քէօթրիւմլէրի անքն եանընա կէթիրտիլէր, վէ օ տախի անլէրէ չիֆա վէրտի։ 25 - Վէ Գալիլեա իլէ Դեկապոլիստէն վէ Երուսաղէմ իլէ Եհհուտիյէտէն վէ Յորդանանքն էօթէ թարաֆընտան պիր չօղ ճէմաաթլար անքն արտընճա կիթտիլէր։

կէօրտիւքտէ՝ այաղընա տիւշիւպ պաղըրարաղ՝ Սէն իպն Ուլլահ սքն՝ տէրլէր իտի։ 12 - Վէ քէնտիսինի չայը էթմէմլէրինի անլէրէ էքիտէն թէնպիհ էյլէտի։

Գէնտ 48 Օն իբիլէրին ինթիխապը

Մատթ. 10: 3—4

2 - Վէ օն իքի ըէսուլքն իսմլէրի պունլար տըր։ Եանի պիրինճիսի Պետրոս թէսմիյէ օլունան Սիմոն

Մարկ. 3: 13—19

13 - Վէ տաղա չըզըպ՝ իսթէտիյի քիմսէլէրի չաղըրտըղընտա եանընա կէլտիլէր։ 14 - Վէ քէնտիսի

Ղուկ. 6: 12—19

12 - Վէ օլ կիւնլէրտէ տուա էթմէք իւզրէ տաղա չըգտը, վէ պիւթիւն կէճէյի Ալլահա տուա էտէրէք

իլէ դարընտաչը Անդրէաս, 3 - Զեբեդէոս օղլու Յակոբոս իլէ դարնտաչը Յովհաննէս, Փիլիպպոս վէ Բարթողոմէոս, Թովմաս վէ կէօմրիւքճիւ Մատթէոս, Ալփէոս օղլու Յակոբոս վէ Թադէոս լագըպլը Ղեբէոս, 4 - Կանալը Սիմոն վէ անը էլէ վէրէն Իսկարիովալը Յուդա։

իլէ պէրապէր պուլունմաալարը իչիւն, վէ մարազլարը տէֆ էթմէյէ վէ ճիննլէրի չըզարմաղա գուարէթլէրի օլարագ։ 15 - Անլէրի վազ էթմէյէ կէօնտէրմէք իչիւն օն իքի քիչի, 16 - Եանի Պետրոս լաղապ վէրտիյի Սիմոնը, 17 - Վէ Բանեռգէս, եանի եըլտըրըմ օղուլլարը լաղապ վէրտիյի Զեբեդէոս օղուլլարը Յակոբոս իլէ դարնտաչը Յովհաննէսի, 18 - Վէ Անդրէասը, վէ Փիլիպպոսը վէ Բարթողոմէոսը վէ Մատթէոսը վէ Թովմասը վէ Ալփէոս օղու Յակոբոսը վէ Թադէոսը վէ Կանալը Սիմոնը, 19 - Վէ քէնտինի էլէ վէրէն Իսկարիովալը Յուդայը Թաեին էյլէտի։

կէչիրտի։ 13 - Վէ սապահ օլարդաա, քէնտի չակիրտալէրինի եանընա չաղըրըպ՝ անլէրտէն օն իքի քիմսէ, 14 - Եանի Պետրոս թէսմիյէ էթտիյի Սիմոն իլէ դարնտաչը Անդրէաս, վէ Յակոբոս իլէ Յովհաննէս, վէ Փիլիպպոս իլէ Բարթողոմէոս, 15 - Վէ Մատթէոս իլէ Թովմաս, վէ Ալփէոս օղլու Յակոբոս իլէ Ղայուր տէնիլէն Սիմոն, 16 - Վէ Յակոբոսըն qարնտաշը Յուդա իլէ խալին օլան Իսկարիովալը Յուդայը ինթիխապ էտէրէք՝ անլէրէ բէսուլ թէսմիյէ էյլէտի։ 17 - Վէ անլէր իլէ էնիպ պիր տիւզ եէրտէ տուրտու, վէ չակիրտալէրինին ճէմաաթը իլէ, պիւթիւն Եհհուտիյէտէն վէ Երուսաղէմտէն վէ Տիւրոս իլէ Սիդոնըն սահիլինտէն, 18 - Անը տինլէմէք վէ մարազլարընտան չիֆա պուլմագ իւզրէ, գավմտան վաֆիր խալգ, վէ նապաք ռուհլարտան աղապ չէքէնլէր տախի կելիպ չիֆա պուլուրլար իտի։ 19 - Վէ պիւթիւն խալգ անա տօգունմագ իսթէրլէր իտի, չիւնքի անտէն գուվվէթ չըգըպ ճիւմլէսինէ չիֆա վէրիր իտի։

Պէնտ 49 Տաղտաքի վազար

Մաթթ. 5. 6. Պապար

Վէ ճէմաաթլարը կէօրմէքլէ տաղա չըգտը։ Վէ օթուրտըղընտա չակիրտալէրի կանրնա կէլտիլէր։ 2 - Վէ աղզընը աչըպ անլէրէ թալիմ էտէրէք տէտի քի, 3 - Նէ՛ միւպարէք տիր բուհճա ֆագիր օլանլար, զիրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ անլէրին տիր։ 4 - Նէ՛ միւպարէք տիր մահզուն օլանլար, զիրա անլէր թէսէլլի պուլաճագլար։ 5 - Նէ՛ միւպարէք տիր հալիմլէր, զիրա անլէր զէմինի միրաս ալաճագլար։ 6 - Նէ՛ միւպարէք տիր սալահա ածըգըպ սուսայանլար, զիրա անլէր տոյուրուլաճագլար։ 7 - Նէ՛ միւպարէք տիր մէրհամէթլիլէր, զիրա անլէր մէրհամէթէ մազհար օլաճագլար։ 8 - Նէ՛ միւպարէք տիր գալպի փաք օլանլար, զիրա անլէր Ալլահը կէօրէճէքլէր։ 9 - Նէ՛ միւպարէք տիր սուլհ էտիճիլէր, զիրա անլէրէ էվլատ Ուլլահ թէսմիյէ օլունաճագ տըր, 10 - Նէ՛ միւպարէք տիր սալահ սէպէպիյլէ թէատտի կէօրէնլէր, զիրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ անլէրին տիր։ 11 - Պէնիմ

Ղուկ. 6: 20—49

20 - Օ տախի չակիրտալէրինէ նազար գըլարագ տէտի քի՝ Սիզ նէ՛ միւպարէք սինիզ, էյ ֆագիրլէր, զիրա մէլէքիւթ ուլլահ սիզին տիր։ 21 - Սիզ նէ՛ միւպարէք սինիզ, էյ չիմտի աճըգանլար, զիրա տոյաճագսընըզ։ Սիզ նէ՛ միւպարէք զինիզ, էյ չիմտի աղլայանլար, զիրա կիւլէճէքսինիզ։ 22 - Իպն իւլ ինսան իչիւն ատէմլէր սիզէ պուղզ էթիքլէրի, վէ սիզի թարտ էտիպ սիթէմ էթիքլէրի, վէ իսմինիզի քէօթիւ կիպի չըգարարգլարը զէման, նէ՛ միւպարէք սինիզ։ 23 - Օլ կիւնտէ սէվինիպ սըչրայընըզ, չունքի իշթէ սէմաատա էճրինիզ չօգ տըր, զիրա էճատալարը փէյղամպէրլէրէ պու վէճհ իւզրէ էտէրլէր իտի։ 24 - Լաքին վա՛յ սիզէ, էյ զէնկինլէր՝ զիրա թէսէլլինիզի ալտընըզ։ 25 - Վա՛յ սիզէ, էյ թօգ օլանլար, զիրա աճըգաճագսընըզ։ Վա՛յ սիզէ, էյ չիմտի կիւլէնլէր, զիրա մահզուն օլուպ աղլայաճագսընըզ։ 26 - [Ճիւմլէ] ատէմլէր սիզին հագգընըզտա խայր սէօյլէտիքլէրի զէման

սէպէպիմէ սիզէ սիթէմ էտիպ թէատտի էթիքլէրի վէ եալան եէրէ ալէյհինիզտէ հէր կէօնէ ֆէնա սէօզ սէօյլէտիքլէրի զէման, նէ՛ միւպարէք սինիզ։ 12 - Մէսրուր ու չատման օլունըզ, զիրա սէմավաթտա էճրինիզ չօգ տըր։ Չունքի սիզտէն էվվէլ օլան փէյղամպէրլէրէ պէօյլէ թէատտի էթտիլէր։

13 - Սիզ եէրին թուզու սընըզ։ Լաքին թուզ թատսըզ օլտուղու թագտիրտէ նէ՞ իլէ թուզլանաճագ տըր։ արթըգ տըչարըյա աթըլըպ՝ ատէմլէրին այագլարը ալթընտա պասըլմագտան պաչգա պիր չէյէ եարամազ։ 14- Սիզ տիւնեանընն նուրու սընըզ։ տաղ իւզէրինտէ վագը պիր չէհր կիզլէնէմէզ։ 15 - Վէ չըրաղը եաղըպ քիլէ ալթընա գօմազլար, ամմա չէմտան իւզէրինէ գօրլար, վէ խանէտէ պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ զիյա վէրիր։ 17 - Պու վէճհլէ նուրունուզ ատէմլէրին էօնիւնտէ զիյա վէրսին, քի սիզին էյի ամէլէրինիզի կէօրիպ՝ սէմավաթտա օլան փէտէրինիզի թէմճիտ էտէլէր։

17 - Պէն չէրիաթը եա փէյղամպէրլէրի իպթալ էթմէք իչիւն կէլտիմ զանն էթմէ-

վա՛յ սիզէ։ զիրա անլէրին էճատատը եալանճը փէյղամպէրլէրէ պու վէճհ իւզրէ էտէրլէր իտի։

27 - Ամմա, էյ տինլէյէնլէր, սիզէ տէրիմ քի՝ Տիւշմէնլէրինիզի սէվինիզ, սիզէ պուղզ էտէնլէրէ էյիլիք էտինիզ։ 28 - Սիզէ պէտ տուա էտէնլէրէ խայր տուա էյլէյինիզ, վէ սիզի ինճիտէնլէր իչիւն տուա էյլէյինիզ։ 29 - Սէնին պիր եանընընա վուրանա օլ պիրինի տէ սուն։ Վէ ճիւպպէնի ալանը էնթարինի ալմագտան մէն էթմէ։ 30 - Վէ սէնտէն հէր տիլէյէնէ վէր։ Վէ սէնին մալինի ալանտան անը կէրի խթէմէ։ 31 - Վէ ատէմլէրին սիզէ նէ մուամէլէ էթմէլէրինի խթէրսէնիզ, սիզ տախի անլէրէ էօյլէ էտինիզ։ 32 - Վէ էկէր սիզի սէվէնլէրի սէվէրսէնիզ, նէ՞ ֆազիլէթինիզ օլուր։ զիրա կիւնահքեարլար տախի քէնտիլէրինի սէվէնլէրի սէվէրլէր։ 33 - Վէ էկէր սիզէ էյիլիք էտէնլէրէ էյիլիք էտէրսէնիզ, նէ՞ ֆազիլէթինիզ օլուր։ զիրա կիւնահքեարլար տախի հէման պու չէյի էտէրլէր։ 34 - Վէ էկէր պէտելինի ալմաղը իւմիտ էթտիյինիզ քիմսէլէրէ էօտիւնճ վէրիրսէնիզ, նէ՞

յինիզ. անլէրի իպթալ ի-
չիւն տէյիլ, անճագ իթմամ
իչիւն կէլտիմ. 18 - Զիրա
հազիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ Եէր իլէ կէօք զաիլ օլ-
մատըգճա, չէրիաթըն ճիւմ-
լէսի իթմամ օլունճայա տէ-
յին՝ անտէն պիր հարֆ եա
պիր նօգթա զաիլ օլմայա-
ճագ տըր։ 19 - Իմտի հէր
քիմ պու էն քիւչիւք էմր-
լէրին պիրինի նագզ էտիպ
տէ, ատէմլէրէ էօյլէ թա-
լիմ էտէրսէ, մէլէքիւթ իւս
սէմավաթտա էն քիւչիւք
տէնիլէճէք տիր. ամմա հէր
քիմ ամիլ օլուպ տա թա-
լիմ էտէրսէ մէլէքիւթ իւս
սէմավաթտա էն պէօյիւք
տէնիլէճէք տիր։ 20- Զիրա
սիզէ տէրիմ քի՝ Էկէր սա-
լահընըզ իւլէմա վէ ֆէրի-
սիլէրին սալահընտան զիյա-
տէ օլմազ իսէ, մէլէքիւթ
իւս սէմավաթա ասլա կիր-
մէյէճէքսինիզ։

21 - Էսքի զէման ատէմ-
լէրինէ՝ Գաթլ էթմէյէսին,
վէ հէր քիմ գաթլ էտէրսէ,
հիւքմէ միւսթահազզ օլա-
ճագ տըր՝ տէնիլտիյինի ի-
չիթտինիզ։ 22- Ֆագաթ պէն
սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ
գարնտաչընա սէպէպսիզ
զազապ էտէրսէ, հիւքմէ
միւսթահազզ օլուր. վէ հէր
քիմ քէնտի գարնտաչընա՝
Բազա տէրսէ՝ միլլէթ մէճ-

ֆազիլէթինիզ օլուր զիրա
կիւնահքեարլար տախի կիւ-
նահքեարլարա, մուգապի-
լինի ալմազ իւզրէ էօտիւնճ
վէրիրլէր։ 35- Ամմա տիւշ-
մէնլէրինիզի սէվիպ՝ էյիլիք
էտինիզ. վէ հիչ պիր պէ-
տէլ իւմիտ էթմէյէրէք էօ-
տիւնճ վէրինիզ, վէ էճրի-
նիզ չօգ օլուպ՝ Միւթաալը
օզուլլարը օլաճագսընըզ.
զիրա օ՝ նանքէօրլէրէ վէ
քէօթիւլէրէ նիմէթ վէրիճի
տիր։ 36- Իմտի փէտէրինիզ
մէրհամէթլի օլտուղու մի-
սիլլիւ սիզ տախի մէրհա-
մէթլի օլունուզ։ 37- Հիւքմ
էթմէյինիզ, վէ սիզէ հիւքմ
օլունմայաճագ. քիմսէնին
ալէյհինտէ հիւքմ էթմէյի-
նիզ, վէ սիզին ալէյհինիզ-
տէ հիւքմ օլունմայաճագ,
աֆվ էյլէյինիզ, վէ սիզէ
աֆվ օլունաճագ։ 38 - Վէ-
րինիզ, վէ սիզէ վէրիլէճէք
տիր, պասըլմըշ հէմ սիլ-
քինմիշ վէ թաչզէն էյի էօլ-
չէքլէ գուճաղընըզա վէրէ-
ճէքլէր. զիրա սիզէ հէման
էօլչտիյինիւզ էօլչէքլէ էօլ-
չիւլէճէք տիր։

39 - Վէ անլէրէ պիր թէմ-
սիլ սէօյլէտի. Քէօր քէօրէ
զըլաղուզլըգ էտէ պիլի՞ր
մի. Իքիսի տէ չուգուրա
տիւշմէ՞զ մի։ 40 - Շակիրտ
մուալիմինտէն իւսթիւն տէ-
յիլ տիր. լաքին հէր քեա-

լիսինին հիւքմիւնէ միւս-
թահազզ օլուր. վէ հէր քիմ
Ահմագ տէրսէ, ճէհէննէմ
աթէշինէ միւսթահազզ օ-
լուր։ 23- Իմտի թագտիմէ-
նի մէզպահա կէթիրտիյին-
տէ՝ օրատա գարնտաչընընն
սէնին ալէյհինտէ պիր չէյի
օլտուղու խաթրընա կէլիր-
սէ, 24 - Թագտիմէնի մէզ-
պահընն էօնինտէ պրագ,
վէ կիտիպ էվվէլա գարընն-
տաչընն իլէ պարըշ. անտէն
սօնրա կէլիպ թագտիմէնի
թագտիմ էյլէ։ 25- Խասմին
իլէ պէրապէր եօլտա իքէն՝
չապուգ անընն իլէ սուլ օլ,
քի խասմին սէնի գատրյա,
գատը տախի սէնի մէմու-
րա թէսլիմ էտիպ՝ զընտա-
նա աթըլմայասընն։ 26- Հա-
գիգաթէն սանա տէրիմ քի,
սօն մանկըրը էտա էթմէ-
յինճէ՝ օրատան չըգմայա-
ճագսընն։

27- [Էսքի զէման ատէմ-
լէրինէ՝] Զինա էթմէյէսին՝
տէնիլտիյինի իչիթտինիզ։
28 - Ֆագաթ պէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Հէր քիմ նիսա-
տան պիրինէ չէհվէթլէ պա-
գարսա, գալպինտէ անընն
իլէ զինա էթմիշ օլուր։ 29-
Իմտի սաղ կէօզիւն սէնին
սիւրմէնէ սէպէպ օլուր ի-
սէ, անը չըգարըպ՝ քէն-
տինտէն տէֆ էթ, զիրա ա-
զանտան պիրինին զայ օլ-

միլ պուլունան շակիրs
մուալիմի կիպի օլուր։

41 - Վէ նի՞չիւն գարնտա-
չընընն կէօզիւնտէ պուլու-
նան չէօփէ պագըպ տա՝
քէնտի կէօզիւնտէ օլան
մէրթէյէ տիգգաթ էթմէզ-
սին. 42 - Եախօտ սէն քէն-
տի կէօզիւնտէ պուլունան
մէրթէյի կէօրմէյիպ տէ
գարնտաչընա՝ Էյ գարն-
տաչ, պրագ, կէօզիւնտէքի
չէօփիւ չըգարայըմ՝ նա՞սըլ
տէյէ պիլիր սին։ Էյ միւ-
բաի, էվվէլա քէնտի կէօ-
զիւնտէն մէրթէյի չըգար,
վէ օլ վազրթ գարնտաչը-
նընն կէօզիւնտէ պուլունան
չէօփիւ չըգարմագ իչիւն
էյիճէ կէօրէճէքսին։ 43 -
Զիրա ֆէնա մէյվէ վէրիր
էյի աղաճ եօգ տըր. վէ էյի
մէյվէ վէրիր ֆէնա աղաճ
եօգ տըր։ 44 - Զիրա հէր
պիր աղաճ քէնտի մէյվէ-
սինտէն պիլինիր, չիւնքի
տիքէնլէրտէն ինճիր տէվ-
չիրմէզլէր, վէ չալըտան իւ-
զիւմ գօփարմազլար։ 45 -
Էյի ատէմ գալպինին էյի
խազինէսինտէն էյի չէյ չը-
գարըր, վէ քէօթիւ ատէմ
գալպինին քէօթիւ խազինէ-
սինտէն քէօթիւ չէյ չըգա-
րըր. զիրա աղզը գալպին
ֆազասընտան սէօյլէր։

46 - Վէ նի՞չիւն պանա՝
Էֆէնտի, Էֆէնտի, չաղը-

մասը պիւթիւն ճէսէտինին ճէհէննէմէ աթըլմասընտան սանա խայրը տըր։ 30- Վէ էկէր սաղ էլին սէնին սիւրչ-մէնէ սէպէպ օլուր իսէ, ա-նը քէսիպ՝ քէնտինտէն տէֆ էթ, զիրա աղանտան պի-րինին զայ օլմասը պիւթիւն ճէսէտինին ճէհէննէմէ ա-թըլմասընտան սանա խայր-ը տըր։ 31- Հէր քիմ զէվ-ճէսինի պօչարսա, անա թա-լաղնամէ վէրսին տէնիլմիշ տիր։ 32- Ֆագաթ պէն սի-զէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ զինատան զայրի պիր սէ-պէպէ մէպնի զէվճէսինի պօչարսա, անա զինա էթ-տիրիր, վէ հէր քիմ պօչան-մըշ օլան իլէ էվլէնիրսէ, զինա էթմիշ օլուր։

33- Եինէ էսքի զէման ա-տէմլէրինէ՝ Եալան եէրէ եէ-մին էթմէյէսին, անճագ եէ-մինլէ վատ էթտիյինի Բապ-պա էտա էտէսին՝ տէնիլտի-յինի իշիթտինիզ։ 34- Ֆա-գաթ պէն սիզէ տէրիմ քի՝ Ասլա եէմին էթմէյէսինիզ. նէ սէմա հագգը իշիւն, զի-րա Ալլահըն թախթը տըր. 35- Նէ տէ զէմին հագգը ի-շիւն, զիրա անըն այագլա-ըրնըն պասամաղը տըր. նէ Երուսաղէմ հագգը իշիւն, զիրա Մէլիք ի ադիմին չէհ-ըի տիր. 36- Նէ տէ պաչըն հագգը իշիւն եէմին էտէ-ըըպ տա՝ սէօյլէտիյիմ չէյլէ-ըի իճրա էթմէզսինիզ։ 47- Պանա կէլիպ՝ սէօզլէրիմի տինլէյէրէք իճրա էտէնին քիմէ պէնզէր խոյինի սի-զէ կէօսթէրէյիմ։ 48- Տէ-ըին գազըպ՝ թէմէլի գայա իւզէրինէ գօյարագ, խանէ պինա էտէն պիր ատէմէ պէնզէր. վէ սուլար ճօշ-տըգտա, սէյլ օլ խանէյէ հիւճում էթտի, վէ գայա իւզէրինտէ թէսիս օլունտը-ղընտան, անը սարսմաղա գատիր օլմատը։ 49- Ամմա տինլէյիպ տէ իճրա էթմէ-յէն ատէմ՝ Թօփրագ իւզէ-ըինտէ թէմէլսիզ խանէ պինա էտէն ատէմէ պէնզ-էր. վէ անա սէյլ հիւճում էթտիյի կիպի տիւշտիւ, վէ օլ խանէնին խարապիյէթի աղիմ օլտու տէտի։

սին, զիրա պիր գըլը ագ-եա գարա էյլէմէյէ գատիր տէյիլ սին։ 37- Լաքին սէօ-զիւնիւզ՝ էվվէթ՝ էվվէթ, խայր՝ խայր օլսուն. պուն-լարատան զիյատէսի չէրիրտէն տիր։

38- Կէօզէ կէօզ վէ տիշէ տիշ՝ տէնիլտիյինի իշիթտի-նիզ։ 39- Ֆագաթ պէն սիզէ տէրիմ քի՝ Քէմլիյէ գարշը տուրմայասընըզ. լաքին հէր քիմ սէնին սաղ եանաղընա վուրուր իսէ, անա օլ պի-ըինի տէ չէվիր։ 40- Վէ սէ-նին իլէ տավա էտիպ՝ էն-թարինի ալմագ խոթէյէնէ ճիւպպէնի տէ պրագ։ 41- Վէ սէնի պիր միլ կիթմէյէ իճպար էտէն քիմսէ իլէ ի-քի միլ կիթ. 42- Սէնատէն տիլէյէնէ վէր, վէ սէնատէն էօտիւնճ ալմագ խոթէյէն-տէն եիւզ չէվիրմէ։

43- Գօնչունը սէվէսին վէ տիւչմէնինէ պուղզ էտէսին՝ տէնիլտիյինի իշիթտինիզ։ 44- Ֆագաթ պէն սիզէ տէ-ըիմ քի՝ Տիւչմէնլէրինիզի սէվինիզ, սիզէ պէտ տուա էտէնլէրէ խայր տուա էյլէ-յինիզ, սիզէ պուղզ էտէն-լէրէ էյիլիք էտինիզ, վէ սիզի ինճիտէնլէր հէմ սիզէ թէսատի էտէնլէր իշիւն տուա էտինիզ. 45- Թա քի սէմավաթտա օլան փէտէ-ըինիզին էվլատը օլասընըզ.

զիրա քէնտի կիւնէյինի ֆէ-
նալար իւէ էյիւէր իւզերինէ
տօղտուրուր. հէմ սալիհ վէ
ֆասըգ քիմսէյէր իւզերինէ
եաղմուր եաղտըրըր, 46 -
Զիրա սիզի սեվէնլերի սե-
վէր իսէնիզ, նէ՞ էճրինիզ
օլուր. կէօմրիւքճիւլէր տա-
խի հէման էօյլէ էթմէզլէ՞ր
մի։ 47 - Վէ էկէր եալընըզ
գարնտաշլարընընդա սէլամ
վէրիր իսէնիզ, զիյատէ նէ՞
էթմիշ օլուրսընըզ. կէօմ-
րիւքճիւլէր տախի էօյլէ
էթմէզլէ՞ր մի։ 48 - Իմտի
սէմավաթտա օլան Փէտէրի-
նիզ քեամիլ օլտուղու կի-
պի՝ սիզ տախի քեամիլ օ-
լունուզ։

ՊԱՊ 6

Ատէմլերէ կէօրիւնմէք իչիւն, սատագանըզը անլերին էօնիւնտէ վէրմէքտէն
սագընընըզ. եօգսա սէմավաթտա օլան Փէտէրինիզին ինտինտէ էճրինիզ օլմազ։ 2 -
Իմտի սատագա վէրտիյինտէ, միւրաիլերին սինաղօղլարտա վէ սօգագլարտա, ա-
տէմլեր թարաֆընտան մէտհ օլունմագ իչիւն էթտիքլերի կիպի, էօնիւնճէ պօրու-
չալմայասըն. հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, անլեր էճրլերինի ալմըշլար տըր։ 3 -
Ամմա սէն սատագա վէրտիյինտէ՝ սօլ էլին սաղ էլինին էթտիյինի պիլմէսին. 4 -
Քի սատագան կիզլիտէ օլա, վէ կիզլիտէ կէօրէն Փէտէրին սանա ալէնէն միւքա-
ֆաթ էտէճէք տիր։

5 - Վէ տուա էթտիյինտէ, միւրաիլեր կիպի օլմայասըն. զիրա անլեր ատէմ-
լերէ կէօրիւնմէք իչիւն՝ սինաղօղլարտա վէ քէօչէ պաշլարընտա տուրուպ տուա
էթմէյի սեվէրլեր. հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, անլեր էճրլերինի ալմըշլար տըր։
6 - Ամմա սէն տուա էթտիյինտէ խալվէթինէ կիր, վէ զափունը գափայըպ՝ կիզլիտէ
օլան Փէտէրինէ տուա էյլէ. վէ կիզլիտէ կէօրէն Փէտէրին սանա ալէնէն միւքա-
ֆաթ էտէճէք տիր։ 7 - Վէ տուա էթտիյինիզտէ փութփէրէսթլեր կիպի պիհուտէ
եէրէ սէօզ չօղալթմայընընըզ. զիրա անլեր չօղ սէօյլէտիքլերի իչիւն միւսթէճապ օ-
լաճագլարընը զանն էտէրլեր։ 8 - Սիզ անլերէ պէնզէմէյինիզ. զիրա Փէտէրինիզ

միւհթաճ օլտուղունուզ չէյլերի՝ սիզ քէնտիսինտէն թալէպ էթմէզտէն էվվել պիլիր։
9 - Իմտի սիզ պու մինվալ իւզրէ տուա էտինիզ։

Էյ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմիզ, իսմին մուգատտէս օլսուն. 10 - Մէլէքիւ-
թիւն կէլսին. իրատէթին սէմատա օլտըղը կիպի, եէր իւզերինտէ տախի իճրա օ-
լունսուն. 11 - Նէվմի էքմէյիմիզի պիզէ պու կիւն վէր. 12 - Վէ պիզէ՝ *սուչլու օ-
լանլարա պաղըշլատըղըմըզ միսիլլիւ, պիզիմ †սուչլարըմըզը պաղըշլա. 13 - Վէ պի-
զի իդվայա կէթիրմէ, լաքին պիզի չերիրտէն գուրթար. զիրա մէլէքիւթ վէ գուտ-
րէթ վէ իզզէթ իլ էլ էպէտ սէնին տիր։ Ամին։

14 - Զիրա ատէմլերէ սուչլարընը պաղըշլատըղընըզ թագտիրտէ, սէմավի
Փէտէրինիզ տախի սիզէ պաղըշլայաճագ տըր։ 15 - Ամմա ատէմլերէ սուչլարընը պա-
ղըշլամատըղընընզ սուրէթտէ, Փէտէրինիզ տախի սիզին սուչլարընընզը պաղըշլամա-
յաճագ տըր։

16 - Վէ օրուճ թութտըղընընզ զէման միւրաիլեր կիպի մահզուն չէհրէլի օլ-
մայընընզ. զիրա անլեր օրուճ թութտըզլարընը ատէմլերէ կէօսթէրմէք իչիւն չէհ-
րէլէրինի պօղարլար. հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, անլեր էճրլերինի ալմըշլար տըր։
17 - Ամմա սէն օրուճ թութար իքէն պաշընը եաղլայըպ երիզինիւ երյգա. 18 -
Շէօյլէ քի օրուճ թութտուղընը ատէմլերէ տէյիլ, անճագ կիզլիտէ օլան փէտէրինէ
կէօսթէրէսին. վէ կիզլիտէ կէօրէն Փէտէրին սանա [ալէնէն] միւքաֆաթ էտէճէք
տիր։

19 - Բէնտինիզ իչիւն եէր իւզերինտէ խազինէլեր ճէմ էթմէյինիզ. օրատա
կիւվէ վէ փաս պօղար, վէ խըրսըզլար տիվարը տէլիպ սըրզաթ էտէրլեր։ 20 - Ամ-
մա կիւվէ վէ փաս պօղար, նէ տէ խըրսըզլար տիվարը տէլիպ սըրզաթ էտէրլեր։ 21 - Զիրա խա-
մա քէնտինիզ իչիւն սէմատա խազինէլեր ճէմ էտինիզ. օրատա նէ կիւվէ վէ նէ
փաս պօղար, նէ տէ խըրսըզլար տիվարը տէլիպ սըրզաթ էտէրլեր։ 21 - Զիրա խա-
զինէնիզ հէր նէրէտէ իսէ, զալպինիզ տախի օրատա օլաճագ տըր։ 22- Ճէսէտին չը-
զինէնիզ հէր նէրէտէ իսէ, պիլթիւն ճէսէտին միւնէվվէր օ-
ղաղը կէօզ տիր. իմտի էկէր կէօզիւն սաֆ իսէ, պիլթիւն ճէսէտին գարանլըգ օ-
ղաղը կէօզ տիր. իմտի էկէր կէօզիւն ֆէնա օլտուղու հալտէ՝ պիլթիւն ճէսէտին գարանլըգ օ-
լուր. 23- Լաքին կէօզիւն ֆէնա օլտուղու հալտէ՝ պիլթիւն ճէսէտին գարանլըգ իսէ, օլ գարանլըգ նէ՛ գատար օլաճագ
լուր. իմտի սէնտէ օլան նուր գարանլըգ իսէ, օլ գարանլըգ նէ՛ գատար օլաճագ
տըր։ 24 - Հիչ պիր քիմսէ իքի էֆէնտիյէ գուլլուգ էտէմէզ. զիրա եա պիրինէ
պուղզ էտիպ՝ տիկէրինի սեվէճէք տիր, եախօտ պիրինէ միւլազէմէթ էտիպ՝ տիկէ-
ռինի թահզիր էտէճէք տիր. հէմ Ալլահա հէմ տէ մալա գուլլուգ էտէմէզսինիզ։

25 - Պունա պինտէն սիզէ տէրիմ քի՝ Հայաթընընզ իչիւն նէ եէյէճէյինիզի վէ
նէ իչէճէյինիզի վէ հէմ տախի ճէսէտինիզ իչիւն նէ կիյէճէյինիզի էնտիչէ էթմէյի-
նէ իչէճէյինիզի վէ հէմ տախի ճէսէտ էլպիսէտին էվվա տէյի՞լ մի տիր։ 26 - Հավա
նիզ. հայաթ թաամտան, վէ ճէսէտ էլպիսէտին էվվա տէյի՞լ մի տիր։ 26 - Հավա
զուչլարընա պաղընընզ. զիրա նէ էքերլեր նէ պիչերլեր, վէ նէ տեր անպար էտեր-
լեր, վէ սէմավի Փէտէրինիզ անլերի պէնլեր. սիզ անլերտէն էֆզալ տեյի՞լ մի սի-
լեր, վէ սէմավի Փէտէրինիզ անլերի պէնլեր. սիզ անլերտէն էֆզալ տեյի՞լ մի սի-

*Եուն. պօրճլու
†Եուն. պօրճլարըմըզը

նիզ։ 27 - Վէ սիզտէն քի՞մ էնտիչէ էթմէքլէ *պոյունա պիր արչըն զամմ էթմէյէ
զատիր տիր։ 28 - Էլպիսէ իչիւն տախի նի՞չիւն էնտիչէ էտէրսինիզ, սահրանըն զամ-
պագլարընա տիզդաթ էտինիզ, նա՛սըլ պէօյիւրլէր. նէ չալըշըրլար, նէ իվլիք պիւ-
քէրլէր։ 29 - Լաքին սիզէ տէրիմ քի, Սողոմոն պիլէ ճիւմլէ տարաթըյլա անլէրտէն
պիրի կիպի կիյինմիչ տէյիլ իտի։ 30 - Պու կիւն մէվճուտ օլուպ՝ եարըն ֆուրունա
աթըլան սահրա օթունու Ալլահ պէօյլէ կիյինտիրտիյի հալտէ, սիզի տահա զիյատէ
կիյինտիրմէ՞զ մի, էյ իմանը նօգսան օլանլար։ 31 - Իմտի՝ Նէ՞ եէյէճէյիզ, վէ Նէ՞ ի-
չէճէյիզ, վէ Նէ՞ կիյէճէյիզ՝ տէյէրէք էնտիչէ էթմէյինիզ. 32 - Զիւնքի պունլարըն
ճիւմլէսի թաիֆէլէրին մաթլուպու տըր. զիրա սէմավի Փէտէրինիզ պունլարըն ճիմ-
լէսինէ միւհթաճ օլտուղունուզու պիլիր։ 33 - Լաքին էվվէլա Ալլահըն մէլէքիւթիւ-
նիւ վէ անըն սալահընը թալէպ էյլէյինիզ, վէ պունլարըն ճիւմլէսի տախի սիզէ ի-
սան օլունաճագ տըր։ 34 - Իմտի եարըն իչիւն էնտիչէ էթմէյինիզ։ զիրա եարընքի
կիւն քէնտի չէյլերի իչիւն էնտիչէ էտէճէք տիր. հէր կիւնէ քէնտի տէրտի քեաֆի
տիր։

ՊԱՊ 7

Հիւքմ էթմէյինիզ, քի հիւքմ օլունմայասընըզ։ 2 - Զիրա էթտիյինիզ հիւքմէ
սիզ տախի հիւքմ օլունաճագսընըզ, վէ էօլչտիւյինիւզ էօլչէքլէ սիզէ էօլչիւլէճէք
տիր։ 3 - Վէ նի՞չիւն գարնտաշընըն կէօզիւնտէքի չէօփէ պագըյօրսըն տա՝ քէնտի
կէօզիւնտէ օլան մէրթէյէ տիզդաթ էթմէղսին։ 4 - Եախօտ քէնտի կէօզիւնտէ մէր-
թէք վար իքէն, գարնտաշընա՝ կէլ կէօզիւնտէն չէօփիւ չըգարայըմ՝ նա՛սըլ տէյէ-
պիլիրսին։ 5 - Էյ միւրաի, էվվէլա մէրթէյի քէնտի կէօզիւնտէն չըգար, վէ օ զէման
գարնտաշընըն կէօզիւնտէն չէօփիւ չըգարմագ իչիւն էյիճէ կէօրէճէքսին։

6 - Մուգատտէս նէմնէյի քէլալէրէ վէրմէյինիզ, վէ ինճուլարընըզը խընդիր-
լէրին էօնիւնէ աթմայընըզ. օլմայա քի անլերի այազլարըյլէ չիմնէյէլեր, վէ տէօնիւպ
սիզի երրթալար։

7 - Թալէպ էտինիզ, սիզէ վէրիլէճէք տիր. արայընըզ, պուլաճագսընըզ. գա-
փուլու չալընըզ, վէ սիզէ աչըլաճագ տըր։ 8 - Զիրա հէր թալէպ էտէն՝ ալըր, վէ
արայան՝ պուլուր, վէ գափուլու չալանա աչըլաճագ տըր։ 9 - Սճէպա սիզտէն հա՞ն-
կը ատէմ պուլունուր քի՝ օղլու քէնտիսինտէն էքմէք թալէպ էթտիյի հալտէ, անա
թաշ վերէ։ 10 - Վէ պալըգ թալէպ էթտիյի հալտէ, անա երլան վերէ։ 11 - Իմտի
եկեր սիզ եարամագ իքէն՝ էվլատընըզա էյի աթիյելեր վերմէյի պիլիրսէնիզ, սէմա-
վաթտա օլան Փէտէրինիզ նէ՛ զատար զիյատէ՝ քէնտինտէն թալէպ էտէնլերէ նի-
մէթլեր վերէճէք տիր։

*Եախօտ՝ եաշընա

12 - Իմտի ատէմլերին սիզէ հեր նէ մուամլէ էթմէլերինի իսթէրսէնիզ, սիզ
տախի անլերէ էօյլէ էտինիզ. զիրա չերիաթ վէ փէյղամպերլեր պունտան իպարէթ
տիր։

13 - Տար գափուտան կիրինիզ, զիրա հէլաքա կէօթիւրէն գափու կէնիչ վէ
եօլ վասի տիր, վէ անտէն կիրէնլեր չօգ տըր։ 14 - Զիրա հայաթա կէօթիւրէն գա-
փու տար վէ եօլ էնսիզ տիր, վէ անը պուլանլար աղ տըր։

15 - Եալանճը փէյղամպերլերտէն սագընընըզ. անլեր սիզէ գոյուն լիպասըյլէ
կելիրլեր, ամմա պաթընէն գափըճը գուրտ տըրլար։ 16 - Անլերի մէյվէլերինտէն
Թանրյաճագսընըզ. տիքէնլերտէն իւզիւմ, եա տէվէ տիքէնլերինտէն ինճիր տէվ-
չիրիլի՞ր մի։ 17 - Պէօյլէճէ հէր էյի աղաճ էյի մէյվէ վերիր, վէ ֆէնա աղաճ ֆէնա
մէյվէ վերիր։ 18 - Էյի աղաճ ֆէնա մէյվէ վերէմէզ, ֆէնա աղաճ տախի էյի մէյվէ
մէյվէ վերիր։ 19 - Էյի մէյվէ վերմէյէն հեր աղաճ քէսիլիպ աթէյէ աթըլըր. 20 - Իմտի
անլերի մէյվէլերինտէն Թանրյաճագսընըզ։

21 - Պանա՝ Եա՛ Բապպ, եա՛ Բապպ՝ տէյէն հեր քիմսէ մէլէքիւթ իւս սէմա-
վաթտա կիրէճէք տէյիլ տիր. անճագ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմին իրատէթինի
վաթա կիրէճէք տէյիլ տիր։ 22 - Օլ կիւնտէ պանա չօգ քիմսէլեր՝ Եա՛ Բապպ, Եա՛ Բապպ,
ֆիլիլ կէթիրէն կիտեր։ 23 - Պէն տախի օ զէման անլերէ՝ Սիզի ասլա Թանրմատըմ. պէնիմ եանրմատան կի-
տինիզ, էյ ֆըսգ իչէյէնլեր՝ տէյիւ ալէնէն սէօյլէյէճէյիմ։

24 - Իմտի պու սէօզլերիմի հեր իչիտիպ անլերի ֆիլիլ կէթիրէնի՝ քէնտի խա-
նէսինի գայա իւզերինտէ պինա էտէն ագիլ պիր ատէմ թէչպիհ էտերիմ։ 25 - Վէ
նէսինի գայա իւզերինտէ պինա էտէն ագիլ պիր ատէմ թէչպիհ օլունուր։ 26 -
Վէ պու սէօզլերիմի հեր իչիտիպ անլերի ֆիլիլ կէթիրմէյէն՝ քէնտի խանէսինի գում
իւզերինտէ պինա էտէն ատմագ պիր ատէմ թէչպիհ էտերիմ։ 27 - Վէ եաղմուր
եաղմուր վէ սեյլեր կելսի վէ ըիւզկեարլար էստի տէ, օլ խանէյէ չարիսըզլարընտա
տըզլարընտա, թէմելի գայա իւզերինտէ գուրուլսըզը սէպէպտէն երզըլմատը։ 26 -
Եղբլարը։ վէ անըն երզըլմասը ազիմ իտի։

28 - Վէ Ցիսուս պու սէօզլերի թէքմիլ էթտիյի զէման, խալգ անըն թալի-
սինէ հայրան գալարլար։ 29 - Զիրա անլերէ իւլեմա կիպի տէյիլ, անճագ հիւքիւմէթ
սահիպի կիպի թալիմ էտէր իտի։

ՊԱՊ 15 ԻՐՔԻՆՃԻ ՊԻՇԱՐԷԹ ԵՕԼՃԸԼԸԴԸ

Պէնա 50 Եիւզ պաՀրնրն զուլու

Մաթ. 8: 5—13

5 - Վէ [Յիսուս] Կափառնայումա կիրտիյինտէ, եանընա պիր եիւզ պաչը կէլտի, վէ ըէճա էտէրէք, 6 - Եա Բապպ, խըտմէթքեարըմ խանէտէ քէօթրիւմ եաթըպ՝ զիյատէսիյլէ էզիյէթ չէքմէքտէ տիր՝ տէտի։ 7 - Յիսուս տախի անա՝ Պէն կէլիր անա չիֆա վէրիրիմ՝ տէտի։ 8 - Եիւզ պաչը իսէ ճէվապէն՝ Եա Բապպ, տամըմըն ալթընա սէնին կիրմէնէ պէն լայըգ տէյիլ իմ. անճագ պիր սէօզ սէօյլէ, խըտմէթքեարըմ չիֆա պուլուր։ 9 - Զիրա պէն թահթը հիւքիւմէթտէ պուլունմըշ պիր ատէմ օլուպ՝ պէնիմ տէ թահթը իտարէմտէ ասքէր պուլունմաղլէ պիրինէ՝ Կիթ տէտիյիմտէ՝ կիտէր, վէ տիկէրինէ՝ Կէլ տէտիյիմտէ կէլիր. վէ գուլըմա Շունու եափ՝ տէտիյիմտէ եափար՝ տէտի։ 10 - Յիսուս տախի պունու իշիթտիյինտէ՝ թէաճճիւպ էտէրէք արտընճա կէլէնլերէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ պէնի Իսրայէլտէ պիլէ

Ղուկ. 7: 1—10

Վէ ճիւմլէ սէօզլերինի գավմ տինլէր իքէն, թէմամ էթտիքտէն սոնրա Կափառնայումա կիրտի։ 2 - Վէ պիր եիւզ պաչընընն սէվկիլիլիւ պիր գուլու խասթա օլարագ էօլմէք իւզրէ իտի։ 3 - Վէ Յիսուսըն խապերինի ալմաղլէ՝ կէլիպ գուլընա չիֆա վէրմէսինի ըէճա էթմէք իւզրէ, եանընա Եէհուտիլերին պաղը իհթիյարլարընը կէօնտէրտի. 4 - Վէ անլէր Յիսուսըն եանընա կէլիպ զիյատէսիյլէ եալվարարագ՝ Ու իհսանը էտէճէյին զաթ լայըգ տըր. 5 - Զիրա միլլէթիմիզի սէվէր, վէ սինագոգըմըզը օ պինա էթմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 6 - Յիսուս տախի անլէր իլէ պէրապէր կիտէր իքէն, հէման խանէյէ եաղլաշտըղընտա, եիւզ պաչը անըն եանընա տօսթլար կէօնտէրիպ՝ Եա Բապպ, զահմէթ չէքմէ, զիրա տամըմըն ալթընա սէնին կիրմէնէ պէն լայըգ տէյիլ իմ։ 7 - Ու սէպէպտէն եանընա կէլմէյէ քէնտիմի լայըգ կէօրմէտիմ, ֆագաթ պիր սէօզ սէօյլէ, վէ խըտմէթքեարըմ չիֆա պուլուր. 8 - Զիրա պէն տախի թահթ ը հիւքիւմէթտէ պիր ատէմ օլուպ՝ պէնիմ տէ թահթը իտարէմտէ ասքէր պուլունմաղլէ, պիրինէ՝ Կիթ՝ տէտիյիմտէ կիտէր, վէ տիկէրինէ՝ Կէլ՝ տէտիյիմտէ կէլիր, վէ գուլըմա՝ Շունու եափ՝ տէտիյիմտէ եափար՝ տէտի։ 9 - Վէ Յիսուս պունու իշիթտիքտէ, անա թէաճճիւպ էթտի. վէ տէօնիւպ արտը սըրա կէլէն խալգա՝ Սիզէ տէրիմ քի՝ պէնի Իսրայէլտէ պիլէ պու զատար իման պուլմատըմ՝ տէտի։ 10 - Վէ կէօնտէրիլմիշ օլանլար խանէյէ ավտէթ էտիպ՝ խասթա օլմուշ օլան գուլու սաղալմըշ պուլտըլար։

պու զատար իման պուլմատըմ։ 11 - Վէ սիզէ տէրիմ քի՝ Շարգատան վէ զարպատան չօգ քիմսէլէր կէլիպ, Աբրահամ վէ Իսահակ վէ Յակոբ իլէ պէրապէր մէլէքիւթ իւս սէմավաթտա սօֆրայա օթուրաճագլար։ 12 - Ամմա մէլէքիւթիւն եվլատը խարիճի զուլմէթ աթըլաճագ տըր. օրատա աղլայըշ վէ տիշ գըճըրտամասը օլաճագ տըր՝ տէտի։ 13 - Վէ Յիսուս եիւզ պաչյա՝ Կիթ, վէ սանա ինանտըղընա կէօրէ օլսուն՝ տէտի. վէ օլ սաաթ խըտմէթքեարը չիֆա պուլտու։

Պէնա 51 Նայինտէ Տուլ գարընրն օղլունրն զբյամը

Ղուկ. 7: 11—17

11 - Վէ էրթէսի կիւն Յիսուս Նային նամ պիր շէհրէ կիտէր իքէն, շակիրտլէրինտէն չօգ քիմսէլէր իլէ վաֆիր խալգ անըն իլէ պէրապէր կիտիյօրլար իտի։ 12 - Վէ շէհրին գափուսընա եաղլաշտըգտա, իշթէ անասընըն պիրիճիք օղլու օլան պիր էօլիւ տըշարըյա կէօթիւրիւլիւյօր իտի, մէրգումէ տախի տուլ իտի, վէ անըն իլէ պէրապէր շէհրտէն չօգ խալգ վար իտի։ 13 - Վէ Բապպ մէրգումէյի կէօրտիւյինտէ, անա շէֆգաթ էտիպ՝ Ազլամա՝ տէտի։ 14 - Վէ եանաշըպ թապութա տօգուտէ, անա շէֆգաթ էտիպ՝ Էյ նէվճիվան, սանա դալգ տէյօնընճա, անը կէօթիւրէնլէր տուրտըլար. օ տախի՝ Էյ նէվճիվան, սանա դալգ տէյօնընճա, անը կէօթիւրէնլէր տուրտըլար։ 15 - Էօլիւ դալգըպ օթուրտու վէ սէօյլէմէյէ պաչլատը, վէ Յիսուսը՝ տէյինճէ, 15 - Էօլիւ դալգըպ օթուրտու վէ սէօյլէմէյէ պաչլատը, վէ Յիսուսը՝ տէյինճէ, 16 - Ճիւմլէսինին իւզէրինէ տախի գօրգու կէանը վալիտէսինէ թէսլիմ էյլէտի։ 16 - Ճիւմլէսինին իւզէրինէ տախի գօրգու կէանը վալիտէսինէ թէսլիմ էյլէտի։ Արամըզտա պէօյիւք պիր փեյղամպէր զուհուր էթմիշ, Ալլահա համտ էտէրէք՝ Ալլահա համտ էտէրէք՝ Արամըզտա պէօյիւք պիր փեյղամպէր զուհուր էթմիշ,

վէ՝ Ալլահ քէնտի գավմընը զիյարէթ էյլէմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 17 - Վէ անքն հագ-
գընտա պու խապէր պիւթիւն Եէհուտիյէտէ վէ ճիւմլէ էթրաֆ մահալլէրտէ չայը
օլտու։

Պէնտ. 52 **Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին սօն խապէրի**

Մատթ. 11: 12—19

2 - Վէ Յովհաննէս զընտանտա Քրիստոսըն ամէլ-
լէրինի իշիթմէքլէ՝ Օլ կէ-
լէճէք քիմսէ սէ՞ն մի սին,
եօքսա տիկէր պիր քիմսէ-
յէ՞ մի մունթազըր օլա-
լըմ՝ տէմէք իշիւն, 3 -
Քէնտի շակիրտլէրինտէն ի-
քիսինի անքն եանընա
կէօնտէրտի։ 4 - Վէ Յիսուս
անլէրէ ճէվապէն՝ Կիտիպ
իշիթտիյինիզ վէ կէօրտիւ-
յիւնիզ չէյլէրի Յովհաննէ-
սէ նագլ էտինիզ. 5 - Քէօր-
լէր կէօրիւր, թօփալլար
եիւրիւր, ճիւզամլըլար
թաթհիր օլունուպ՝ սաղըր-
լար իշիտիր, էօլիւլէր գը-
յամ էտէր, ֆուգարայա
պէշարէթ թէպշիր օլունուր։
6 - Վէ պէնիմ հագգըմտա
սիւրչմէյէն նէ՞ միւպարէք
տիր՝ տէտի։

7 - Վէ անլէր կիթտիք-
տէ, Յիսուս Յովհաննէս
հագգընտա խալգա սէօյլէ-
մէյէ պաշլատը. Պէրրիյէյէ
նէ՞ սէյր էթմէյէ չըգտընըզ,
բիւզկեարտան սալլանան
պիր գամը՞շ մը։ 8 - Լաքին

Ղուկ. 7: 18—35

18 - Վէ Յովհաննէսէ քէն-
տի շակիրտլէրի պու չէյլէ-
րին ճիւմլէսինի նագլ էթմէ-
լէրիյլէ, 19 - Յովհաննէս
շակիրտլէրինտէն իքի քիշի
չաղըրըպ՝ Օլ կէլէճէք քիմ-
սէ սէ՞ն մի սին, եօքսա
տիկէր պիր քիմսէյէ՞ մի
մունթազըր օլալըմ՝ տէմէք
իշիւն Յիսուսըն եանընա
կէօնտէրտի։ 20 - Օլ ատէմ-
լեր տախի անքն եանընա
կէլիպ՝ Վաֆթիզ էտիճի
Յովհաննէս՝ օլ կէլէճէք
քիմսէ սէ՞ն մի սին, եօք-
սա տիկէր պիր քիմսէյէ՞
մի մունթազըր օլալըմ, տէ-
մէք իշիւն պիզի սանա
կէօնտէրտի՝ տէտիլէր։ 21 -
Վէ հէման օլ սաաթ նիչէ
քիմսէլէրի մարազլարը իլէ
տէրտլէրինտէն վէ չէրիր
բուհլարտան խէյլաս էտիպ՝
չօգ քէօրլէրէ պասար իհ-
սան էթտի։ 22 - Վէ Յիսուս
անլէրէ ճէվապէն՝ Կիտինիզ
Յովհաննէսէ կէօրտիւյինիզ
վէ իշիթտիյինիզ չէյլէրի՝
եանի քէօրլէրին կէօրտիւ-
յինիւ, թօփալլարըն եիւ-

նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ,
զարիֆ էվլադ կիյմիշ պիր
ատէ՞մ մի. իշթէ զարիֆ
էվլադ կիյէնլէր մէլիքլէ-
րին խանէլէրինտէ պուլու-
նուրլար։ 9 - Լաքին նէ՞
կէօրմէյէ չըգտընըզ, պիր
փէյղամպէ՞ր մի. պէլի, սի-
զէ տէրիմ քի՝ Փէյղամպէր-
տէն տէ տահա պէօյիւք
տիր։ 10 - Զիրա՝ Իշթէ պէն
սէնտէն իլէրի, եօլընը էօ-
նիւնճէ հազըրլայաճագ օ-
լան ըէսուլըմը իրսալ էտէ-
ճէյիմ՝ տեյիւ հագգընտա
եազըլմըշ օլան զաթ պու
տըր։ 11 - Հագիգաթէն սի-
զէ տէրիմ քի՝ Դարբլար-
տան տօղանլար արասընտա
վաֆթիզ էտիճի Յովհան-
նէստէն պէօյիւք քիմսէ
ղուհուր էթմէմիշ տիր. Լա-
քին մէլէքլիթ իւս սէմա-
վաթտա էն քիչիւյիւ ան-
տէն պէօյիւք տիր։ 12 -
Վէ վաֆթիզ էտիճի Յով-
հաննէսին կիւնլէրինտէն
չիմտիյէտէք՝ մէլէքլիթ իւս
սէմավաթ ճէպր օլունուր,
վէ ճէպպարլար անը զաթ
էտէրլէր։ 13 - Զիրա ճիւմ-
լէ փէյղամպէրլէր վէ չէ-
չերիաթ Յովհաննէսէ տեյին
փէյղամպէրլիք էթտիլէր։
14 - Վէ էկէր գապուլ էթ-
մէք իսթէրսէնիզ, կէլէճէք
Եղիա պու տըր։ 15 - Իշի-
տիր գուլագլարը օլան իշթ-

ռիւտիյինիւ, ճիւզամլըլա-
ըն թաթհիր օլունտուղընը,
սաղըրլարըն իշիթտիյինի,
էօլիւլէրին գըյամ էթտիյի-
նի, ֆուգարայա պէշարէ-
թին թէպշիր օլունտըղընը
նագլ էտինիզ։ 23 - Վէ պէ-
նիմ հագգըմտա սիւրչմէյէն
նէ՞ միւպարէք տիր՝ տէտի։

24 - Վէ Յովհաննէսին
կէօնտէրտիյի ատէմլէր կիթ-
տիքտէն սօնրա, Յովհան-
նէսէ տաիր խալգա սէօյլէ-
մէյէ պաշլայըպ՝ Պէրրիյէյէ
նէ՞ սէյր էթմէյէ չըգտընըզ.
բիւզկեարտան սալլանան
պիր գամը՞շ մը։ 25 - Լա-
քին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտը-
նըզ. զարիֆ էլպիսէ կիյմիշ
պիր ատէ՞մ մի. իշթէ զեյ-
նէթլի լիպաս կիյիպ՝ զէվգ
ու սէֆատա օլանլար փա-
տիշահ սէրայլարընտա պու-
լունուրլար։ 26 - Լաքին
նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ.
պիր փէյղամպէ՞ր մի. պէլի
սիզէ տէրիմ քի՝ Փէյղամ-
պէրտէն տէ տահա պէօյիւք
տիր։ 27 - Իշթէ պէն սէնին
եօլընը էօնիւնճէ հազըրլա-
յաճագ մուխպիրիմի սէն-
տէն իլէրի իրսալ էտէճէյիմ
տեյիւ հագգընտա եազըլ-
մըշ օլան զաթ պու տըր։
28 - Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝
Նիսատան թէվելլիւտ է-
տէնլէր արասընտա վաֆ-
թիզ էտիճի Յովհաննէստէն

սին։ 16 - Ամմա պու նէպլի քիմէ՞ թէչպիհ էտէյիմ. չարչուլարտա օթուրուպ՝ արգատաչլարընա, 17 - Սիզէ տիւտիւք չալտըգ, ամմա բագս էթմէտինիզ, սիզէ ֆիղան էթտիք, ամմա տէօյինմէտինիզ՝ տէյիւ չաղըրան չօճուգլարա պէնզէր։ 18 - Զիրա Յովհաննէս կէլտի, նէ եէր՝ նէ իչէր, վէ՝ Անտէ ճինն վար՝ տէրլէր։ 19 - Իպն իւլ ինսան կէլտի, հէմ եէր հէմ իչէր, վէ՝ Իշթէ պօղազընա թապի վէ մէյխոր պիր ատէմ, կէօմրիւքճիւլէրին վէ կիւնահքեարլարըն տօսթու տըր՝ տէրլէր. ֆագաթ հիքմէթ քէնտի էվլատը թարաֆընան թաստիգ օլունտու։

պէօյիւք պիր փէյղամպէր եօգ տըր. լաքին մէլէքիւթ Ուլլահտա էն քիւչիւք անտէն պէօյիւք տիր՝ տէտի։

29 - Վէ պիւթիւն գավմ իլէ կէօմրիւքճիւլէր պունու իչիթտիքտէ, Յովհաննէսին վաֆթիզիյէ վաֆթիզ օլունմըշ օլմազլէ Սլլահը թազիզ էթտիլէր։ 30 - Ամմա ֆէրիսիլէր վէ էրպապը չէրիթտան օլանլար անըն էլիյէ վաֆթիզ օլունմամըշ օլմազլէ, Սլլահըն միւրատընը քէնտի ալէյհլէրինտէ օլարագ, ըէտտ էթտիլէր։

31 - [Վէ Բապպ տէտի քի՝] Իմտի պու նէպլին ատէմլէրինի քիմէ՞ թէչպիհ էտէյիմ, վէ քիմէ՞ պէնզէրլէր։ 32 - Զարչուլարտա օթուրուպ՝ Սիզէ տիւտիւք չալտըգ, ամմա բագս էթմէտինիզ, սիզէ ֆիղան էթտիք, ամմա աղլամատընըզ՝ տէյիւ պիրի պիրինէ չաղըրան չօճուգլարա պէնզէրլէր։ 33 - Զիրա վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս կէլտի, նէ եէր նէ իչէր, վէ՝ Անտէ ճինն վար տէրսինիզ։ 34 - Իպն իւլ ինսան կէլտի, հէմ եէր հէմ իչէր, վէ՝ Իշթէ պօղազընա թապի վէ մէյխոր պիր ատէմ, կէօմրիւքճիւլէրին վէ կիւնահքեարլարըն տօսթու տըր՝ տէրսինիզ։ 35 - Ֆագաթ հիքմէթ ճիւմլէ քէնտի էվլատը թարաֆընան թաստիգ օլունտու։

Պէնտ 53 **Ֆէրիսի Սիմոնըն էվինտէ Յիսուսըն եաղլանմասը**

Ղուկ. 7: 36—50

36 - Վէ ֆէրիսիլէրտէն պիրի քէնտիսի իլէ պէրապէր թաամ էթմէսինի անտէն ռէճա էթմէքլէ. ֆէրիսինին խանէսինէ կիրիպ սոֆրայա օթուրտու։ 37 - Վէ իշթէ օլ չէհրատէ կիւնահքեար պիր գարը պուլունուպ, անըն՝ ֆէրիսինին խանէսինտէ սոֆրայա օթուրտուղընըն խապէրինի ալտըգտա, պիր շիշէ խոշ բահալը եաղ կէթիրտի։ 38 - Վէ արգատան այագլարը եանընտա տուրուպ՝ աղլայարագ այագլարընը կէօզ եաշլարըյլէ ըսլաթմաղա պաշլատը, վէ այագլարընը պաշրնըն սաչըյլէ սիլիպ՝ էօփէրէք, խոշ բահալը եաղ իլէ եաղլատը։ 39 - Վէ անը տավէթ էտէն ֆէրիսի պունու կէօրտիւքտէ, քէնտի քէնտինէ սէօյլէյիպ՝ Էկէր պու քիմսէ փէյղամպէր օլսա իտի, կէօրտիւքտէ, քէնտի քէնտինէ քիմ վէ նէ մագուլէ օլատուղունու պիլիր իտի, զիրա քէնտինէ տօգունան գարընընը քիմ վէ նէ մագուլէ օլատուղունու պիլիր իտի։ 40 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Էյ Սիմոն, սանա պիր սէօյկիւնահքեար տըր՝ տէտի։ 40 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Էյ Սիմոն, սանա պիր սէօյկիւնահքեար տըր՝ տէտի։ 41 - Պիր ալաճագլըլէյէճէյիմ վար՝ տէտի. օ տախի՝ Եա մուալլիմ, սէօյլէ՝ տէտի։ 41 - Պիր ալաճագլըլէյէճէյիմ վար՝ տէտի. օ տախի՝ Եա մուալլիմ, սէօյլէ՝ տէտի։ 42 - Վէ անլէրին էօտէմեյէ պիր չէյլէրի օլմամաղլէ, իքիսինէ տախի պաղըշլատը. պու սուրէթլէ անլէրտէն հանկըսը անը ռահա զիյատէ սէվէճէք տիր, սէօյլէ՝ sksh։ 43 - Սիմոն տախի ճէվապէն՝ Զանն էտէրիմ օլ տահա զիյատէ պաղըշ- սէօյլէ՝ sksh։ 43 - Սիմոն տախի ճէվապէն՝ Զանն էտէրիմ օլ տահա զիյատէ պաղըշ- լատըղը քիմսէ՝ տէտի. օ տախի անա՝ Տօղրու հիքմ վէրտին՝ տէտի։ 44 - Վէ դաբըյա տօղրու տէօնիպ, Սիմոնա տէտի քի՝ Պու գարըյը կէօրիյօ՞ր մը սըն. պէն սէնին խանէնէ կիրտիմ, այագլարըմ իչիւն սու վէրմէտին, պու իսէ այագլարըմը կէօզ եաշլարըյլէ ըսլատըպ, [պաչընընը] սաչըյլէ սիլտի։ 45 - Սէն պէնի էօփմէտին, պու իսէ պէն իչէրի կիրէլիտէն պէրու այագլարամը էօփմէքտէն ֆարիգ օլմատը։ 46 - Սէն պաչըմը զէյթ եաղըյլէ եաղլամատընը, պու իսէ այագլարըմը խոշ բահալը եաղլէ եաղլատը։ 47 - Պունա պինանէն սանա տէրիմ քի՝ Կիւնահլարը չօգ օլտուղու համար սէվտի. լաքին ազ աֆվ օլունան քիմսէ ազ սէ- հալտէ աֆվ օլունտու, զիրա չօգ սէվտի. լաքին ազ աֆվ օլունան քիմսէ ազ սէ- հալտէ աֆվ օլունտու՝ տէտի։ 49 - Վէ պէրապէր վէր։ 48 - Վէ մէրգումեյէ՝ Կիւնահլարընի աֆվ օլունտու՝ տէտի։ 49 - Վէ պէրապէր սօֆրատա օթուրանլար քէնտի քէնտիլէրինէ՝ Կիւնահլար տախի աֆվ էտէն պու քի՞մ սօֆրատա օթուրանլար քէնտի քէնտիլէրինէ՝ Կիւնահլար տախի աֆվ էտէն պու քի՞մ տիր՝ տէմեյէ պաշլատըլար։ 50 - Օ տախի գարըյա՝ իմանընն սէնի խէլաս էթտի, սէ- լամէթլէ կիթ՝ տէտի։

Պէնտ 54 **Իրինճի եօլունուզ. Յիսուսըն էճիզլէրի**

Ղուկ. 8: 1—3

Վէ պունտան սոնրա Յիսուս չէհրատէն չէհրէ վէ քէօյտէն քէօյէ կէչիպ՝ մէլէքիւթ Ուլլահը վազ ու թէպլիր էտէր իտի։ 2 - Վէ օն իքիլէր իլէ չէրիր բունլար վէ մարազլարտան շիֆա պուլմուշ պազը գարըլար, եանի քէնտինտէն եէտի ճինն չէրգմըշ օլան Մագդալը անընլէն Մարիամ, 3 - Վէ Հերովդէսին քէթխիւտասը Ռուզանընը զէվճէսի Յովհաննա վէ Շուշան վէ սաիր նիչէ գարըլար անըն իլէ պէրապէր պուլունուպ՝ անա մէրգումէլէր քէնտի մալլէրիյլէ խըտմէթ տախի էտէրլէր իտի։

ՊԱՊ 16 ԴԱՒԻԹԱՆ ՏԻՆԹԶԻ ԵԱՆԷՆՏԱՆ ՊԻՐ ԹԱԼԻՍ ԼԻՒՆԻՒ

Պէնտ 55 **Յիսուսին իւրմա վէ Քէրիսիլէրէ խոսարը. աճվ օլունմազ պիր կիւնահ**

Մատթ. 12: 22—45

22 - Օ զէման հանընա քէօր վէ տիլսիզ պիր մէճ-նուն կէթիրիլտի. օ տախի անա չիքա վէրտի, չէօյլէ քի օլ քէօր վէ տիլսիզ սէօյ-լէտի վէ կէօրտիւ։ 23 - Վէ ճիւմլէ խալգ հայրան օլուպ՝ Աճէպա Իպն ի Դաւիթ պո՞ւ-մը տըր՝ տէրլէր իտի։ 24 - Ամմա Ֆէրիսիլէր պունու ի-չիթտիքլէրինտէ՝ Պու քիմ-սէ ճինլէրի անճագ ճինն-լէրին րէիսի Բէեզզեբուզ վասրթասըյլէ չըգարըյօր՝ տէտիլէր։ 25 - Վէ Յիսուս էֆքեարլարընը պիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝ Քէնտի ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզ-րէ օլան հէր հիւքիւմէթ խարապ օլուր, վէ քէնտի ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզ-րէ պուլունան հէր չէ-հիր կա խանէ պագի գալ-մազ։ 26 - Վէ էկէր Շէյթան Շէյթանը չըգարըր իսէ, քէն-տի ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ օլտուղընտան՝ հիւ-քիւմէթի նա՞սըլ պագի գա-լապիլիր։ 27 - Վէ էկէր պէն ճինլէրի Բէեզզեբուզ վա-սրթասըյլէ չըգարըր իսէմ,

Մարկ. 3: 20—30

20 - Վէ պիր խանէյէ կէլ-տիլէր. վէ էլինէ խալգ օլ տէրէճէ ճէմ օլտու, քի էքմէք էէմէյէ պիլէ վազրթ-լարը եօք իտի։ 21 - Վէ ադրապասը պունու իշիթ-տիքտէ, անը թութմազա չըգարլար, զիրա՝ Ագլընա խալէլ կէլմիշ տիր՝ տէրլէր իտի։ 22 - Վէ Երուսաղէմ-տէն էնէն իւլէմա՝ Անտէ Բէեզզեբուզ վար, վէ հէմ ճինլէրին րէիսի վասրթա-սըյլէ ճինլէրի չըգարըյօր՝ տէտիլէր։ 23 - Վէ անլէրի հանընա չաղըրըպ՝ անլէրէ թէմսիլլէրէ սէօյլէտի քի՝ Շէյթան Շէյթանը նա՞սըլ չըգարապիլիր։ 24 - Վէ էկէր պիր հիւքիւմէթ քէնտի ալէյհինտէ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունուրսա, օլ հիւքիւմէթ պագի օլամազ։ 25 - Վէ էկէր պիր խանէ քէնտի ալէյհինտէ մուխա-լէֆէթ իւզրէ պուլունուր-սա, օլ խանէ պագի գա-լամազ։ 26 - Վէ էկէր Շէյ-թան քէնտի ալէյհինէ գալ-գըշըպ՝ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունուրսա, պագի օլա-

Ղուկ. 11: 13—36

14 - Վէ տիլսիզ պիր ճինն չըգարարզընտա, ճինն չըգ-արգտան սոնրա տիլսիզ քիմ-սէ սէօյլէտի, խալգ տախի թէաճճիւպ էթտիլէր։ 15 - Ամմա անլէրտէն պաղըլարը՝ Ճինլէրի ճինլէրին րէիսի Բէեզզեբուզ վասրթասըյլէ չըգարըյօր՝ տէտիլէր։ 16 - Պաղըլարը տախի թէճրիպէ իշիւն սէմատան պիր ալա-մէթ անտէն թալէպ էթտի-լէր։ 17 - Օ տախի անլէրին էֆքեարընը պիլմէքլէ, ան-լէրէ տէտի քի՝ Քէնտի ա-լէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ օլան հէր հիւքիւմէթ խա-րապ օլուր, վէ քէնտի ա-լէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունան խանէ կըզըլըր։ 18 - Վէ էկէր Շէյթան քէն-տի ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ օլմուշ իսէ, անընը մէ-լէքիւթիւ նա՞սըլ պագի գա-լաճագ տըր. չիւնքի պէնիմ հազզըմտա՝ ճինլէրի Բէ-եզզեբուզ վասրթասըյլէ չը-գարըյօր տէյօրսընըզ։ 19 - Վէ էկէր պէն ճինլէրի Բէ-եզզեբուզ վասրթասըյլէ չը-գարըյօր իսէմ, սիզին օ-

զուլարընըզ քիմի՞ն վասը-թասըյլէ չըգարըրլար. պու-նուն իշիւն սիզին հա-քիմլէրինիզ անլէր օլաճագ տըր։ 28 - Լաքին պէն ճինն-լէրի Բուհ Ուլլահ վասրթա-սըյլէ չըգարտըղըմ հալտէ՝ մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ վա-սըլ օլմուշ տըր։ 29 - Եա-խօտ պիր քիմսէ գուվվէթ-լի պիր ատէմին խանէսինէ կիրիպ՝ անընը էշեհասընը եաղ-մա էթմէյէ նա՞սըլ գատիր օլա պիլիր, մէկէր օլ գուվ-վէթլի ատէմի էվվէլա պաղ-լայըպ՝ օ զէման անընը խա-նէսինի եաղմա էտէ։ 30 - Պէնիմ իլէ օլմայան պանա զըտտ տըր. վէ պէնիմ իլէ ճէմ էթմէյէն տաղըտըր։ 31 - Անընը իշիւն սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր կիւնահ վէ քիւֆր ատէմլէրէ աֆվ օլունուր, Ֆագաթ Բուհա օլան քիւֆր ատէմլէրէ աֆվ օլունմազ։ 32 - Վէ հէր քիմ Իպն իւլ Ինսան ալէյհինէ պիր սէօզ սէօյլէրսէ, անա աֆվ օլու-նուր, լաքին հէր քիմ Բուհ իւլ Գուտս ալէյհինէ սէօյ-լէրսէ, անա կէրէք տիւն-եատա կէրէք ախրէթտէ աֆվ օլունմազ։ 33 - Եա աղաճը էյի վէ մէյվէսինի էյի էտինիզ, եա աղաճը ֆէնա վէ մէյվէսինի ֆէնա էտի-նիզ. զիրա աղաճ մէյվէս-սինտէն մալիմ տիր։ 34 -

մայըպ՝ անընը նիհայէթի կէլմիշ տիր։ 27 - Հիչ քիմսէ գուվվէթլի պիր ատէմին խանէսինէ կիրիպ՝ անընը էշ-եասընը եաղմա էթմէյէ գա-տիր օլամազ, մէկէր էվվէ-լա օլ գուվվէթլի ատէմի պաղլայըպ՝ օ զէման անընը խանէսինի եաղմա էտէ։ 28 - Հաղիգաթէն սիզէ տէ-րիմ քի՝ Պէնի ատէմէ հէվ կիւնահլար իլէ էթիքլէրի քիւֆրլէր աֆվ օլունուր. 29 - Ամմա հէր քիմ Բուհ իւլ Գուտսա քիւֆր էտէր-սէ, իլ էլ էպէտ աֆվ օ-լունմայըպ՝ անճագ էպէտի ազապա միւսթահագգ օ-լուր։ 30 - Զիւնքի անլէր՝ Անտէ նափաք բուհ վար՝ տէմիլլէր իտի։

զուլարընըզ քիմի՞ն վասը-թասըյլէ չըգարըրլար. պու-նուն իշիւն սիզին հաքիմ-լէրինիզ անլէր օլաճագ տըր։ 20 - Լաքին էկէր պէն ճինլէրի Ալլահն փարմա-զըյլէ չըգարըր իսէմ, էլ-պէթթէ մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ վասըլ օլմուշ տըր։ 21 - Գուվվէթլի վէ սիլահ-լանմըշ պիր քիմսէ քէնտի գոնաղընը պէքլէտիպ զէ-ման, էշեհասը սէլամէթտէ օլուր։ 22 - Ամմա անտէն գուվվէթլիսի անընը իւզէ-րինէ կէլիպ անա զալէպէ էտէրսէ, իթիմատ էթտիպի ճիւմլէ սիլահլարընը ալըպ՝ անընը եաղմասընը թագսիմ էտէր։ 23 - Պէնիմ իլէ օլ-մայան պանա զըտտ տըր. վէ պէնիմ իլէ տէվզիրմէյէն տաղըտըր։

24 - Նափաք բուհ պիր ատէմտէն չըգտըղը զէման՝ գուրագ եէրլէրտէն կէչիպ բահաթ արար, վէ պուլմա-տըղընտա՝ Զըգտըղըմ էվի-մէ տէօնէյիմ՝ տէր։ 25 - Վէ կէլտիյինտէ անը սիւփ-րիւլմիշ վէ միւզէյյէն պուլ-մաղլէ, 26 - Կիտիպ պէրա-պէրինճէ քէնտիսինտէն տա-հա քէօթիւ եէտի տիկէր բուհ ալըր, վէ կիրիպ օ-բատտա սաքին օլուրլար, վէ օլ ատէմին ագըպէթի իպ-թիտասընտան պէտթէր օ-

էյ էնկերէք նէսլի, սիզ քէօթիւ իքէն խայրլը չէյլեր նա՞սըլ սէօյլէյէ պիլիրսինիզ. զիրա աղըզ գալպին ֆազլասընտան սէօյլեր։ 35 - Էյի ատէմ գալպինին էյի խաղինէսինտէն էյի չէյլեր չըգարըր, վէ քէօթիւ ատէմ քէօթիւ խաղինէտէն քէօթիւ չէյլեր չըգարըր։ 36 - Լաքին սիզէ տերիմ քի՝ Ատէմլեր սէօյլէտիքլերի հեր պաթըլ սէօզ իչիւն բուզի ճէզատա հիսապ վերէճէք-լեր։ 37 - Զիրա սէն քէնտի սէօզլերինտէն թէպրիյէ օ-լունաճագսըն, վէ քէնտի սէօզլերինտէն մահքիւմ օ-լաճագսըն։

38 - Օ զէման իւլէմա վէ ֆէրիսիլերտէն պազըլարը ճէվապ վերիպ՝ Եա մուալ-լիմ, սէնատէն պիր ալամէթ կէօրմէք իսթերիզ՝ տէտի-լեր։ 39 - Օ տախի ճէվա-պէն անլերէ տէտի քի՝ Ֆէօ-թիւ վէ զինաքեար նէսլ ա-լամէթ թալէպ էտէր, ամ-մա անա՝ Յովնան փէյղամ-պէրին ալամէթինտէն զայրի պիր ալամէթ վերիլմէյէճէք տիր։ 40 - Զիրա Յովնան իւչ կիւն իւչ կէճէ ատա պալըզընին գարնընտա օ-տուղու կիպի՝ Իսն իւլ ին-սան տախի իւչ կիւն իւչ կէճէ զէմինին պաթնընտա օլաճագ տըր։ 41 - Նինուէ

լուր։

27 - Վէ օ պունու սէօյլեր իքէն, խալգատան պիր գարը նիւքսէք սէսլէ անա՝ Նէ՛ մութլու սէնի համիլ օլան բանմէ վէ էմանիյին մէմելէ-բէ՝ տէտի։ 28 - Օ տախի՝ Տանա զիյատէ նէ՛ մութ-լու Ալլահըն քէլամընը տին-լեյիպ հըզզ էտէնլերէ՝ տէ-տի։

29 - Վէ խալգ քէսրէթլէ անընի եանընա ճէմ օլըգ-տա, սէօզէ պաչլայարագ տէտի քի՝ Պու նէսլ չերիր օլտըզընատան ալամէթ թա-լէպ էտէր, ամմա անա Յովնան փէյղամպէրին ա-լամէթինտէն զայրի պիր ալամէթ վերիլմէյէճէք տիր։ 30 - Զիրա Յովնան Նինուէ էհալիսինէ՝ ալամէթ օլտը-զը կիպի, Իսն իւլ ինսան տախի պու նէսլէ էօյլէ օ-լաճագ տըր։ 31 - Ճէնուպ մէլիքէսի ռուզ ի ճէզատա պու նէսլին ատէմլերի իլէ պերապեր գալզըպ՝ ալէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր. չինքի մէրգումէ Սողոմո-նըն հիքմէթինի տինլէմէք իւզրէ զէմինին միւնթէհա-լարընտան կէլտի. վէ իչթէ պու մանալտէ Սողոմոն-ատան տահա պէօյիւյիւ վար։ 32 - Նինուէ ատէմլերի ռուզ ի ճէզատա պու նէսլ իլէ գալ-զըպ՝ ալէյհինէ հիւքմ էտէ-

ատէմլերի ռուզ ի ճէզատա պու նէսլ իլէ գալզըպ՝ ա-լէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր, չինքի անլէր Յովնանըն վազըյլէ թէվպէյէ կէլտի-լեր. վէ իչթէ պուրատա Յովնանատան տահա պէօյիւ-յիւ վար տըր։ 42 - Ճէնուպ մէլիքէսի ռուզ ի ճէզատա պու նէսլ իլէ գալզըպ՝ ա-լէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր. չինքի Սողոմոնըն հիքմէթինի տինլէմէք իւզ-րէ զէմինին նինայէթլերին-տէն կէլտի. վի իչթէ պու-րատա Սողոմոնատան տահա պէօյիւյիւ վար տըր։

43 - Նափաք բուռ պիր ատէմտէն չըգարըզ զէման՝ դուրագ եէրլերտէն կէչէ-բէք բանաթ արար, ամմա պուլամազ։ 44 - Օլ վագթ՝ Զըգարըզըմ խանէմէ ավտէթ էտէյիմ՝ տեր. վէ կէլտիյին-տէ անը պոչ վէ սիւփրիւլ-միւչ վէ միւզէյյէն պուլ-մազլէ, 45 - Կիտիպ՝ պերա-պերինճէ քէնտիսինտէն տահա քէօթիւ տիկեր եէտի բուռ ալըր, վէ անլեր կի-բիպ՝ օրատա սաքին օլուր-լար, վէ օլ ատէմին ա-զըզէթի իպթիտասընատան պէտթեր օլուր, պու քէօ-թիւ նէսլէ տախի պէօյէ օլաճագ տըր։

ճէք տիր. չինքի անլեր Յովնանըն վազըյլէ թէվպէ-յէ կէլտիյեր. վէ իչթէ պու-րատա Յովնանատան տահա պէօյիւյիւ վար տըր։

33 - Պիր քիմսէ չըրաղը եաղըպ կիզլիյէ եախօտ քի-լէ ալթընա տեյիլ, անճագ իչերի կիրէնլերին՝ ըշըզը կէօրմէլերի իչին չէմտան իւզերինէ գօր։ 34 - Ճէսէ-տին չըրաղը կէօզ տիր. իմ-տի էկեր կէօզիւն սաֆ իսէ, պիւթիւն ճէսէտին տախի միւնեվվեր օլուր. լաքին էկեր ֆէնա իսէ, ճէսէտին տախի գարանլըգ օլուր։ 35 - Իմտի սագըն, սէնատէ օլան նուր գարանլըգ օլմայա։ 36 - Վէ էկեր պիւթիւն ճէսէտին միւնեվվեր օլուպ՝ հիչ պիր գարանլըգ թարաֆը եօգ ի-սէ, չըրաղըն քէնտի զիյա-սըյլէ սէնի թէնվիր գըլտը-զը միսիլլիւ, քեաֆֆէսի միւնեվվեր օլուր։

Պէնա 56 **Յիսուսը հագիզի խրամարը**

Մատթ. 12: 46—50

46 - Վէ օ տահա խալգա սէօյլէմէքտէ իքէն՝ Իշթէ վալիտէսի իլէ պիրատէրլէրի անքն իլէ սէօյլէշմէք խոթէյէրէք, խարիճատ տուրույօրլար իսի։ 47 - Վէ պիր քիմսէ անա՝ Իշթէ վալիտէն իլէ պիրատէրլէրին սէնին իլէ սէօյլէշմէք արզուսըյլէ խարիճատ տուրույօրլար՝ տէսի։ 48 - Օ տախի սէօյլէյէնէ ճէվապէն՝ Վալիտէմ քի՞մ տիր, վէ պիրատէրլէրիմ քիմլէ՞ր տիր՝ տէսի։ 49 - Վէ էլինի չակիրտէրլէրինէ տօղրու ուզատըգ՝ Իշթէ վալիտէմ վէ պիրատէրլէրիմ. 50 - Զիրա հէր քիմ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմին իրատէթինի իճրա էտէրսէ, պիրատէրիմ վէ հէմշիրէմ վէ վալիտէմ օ տըր՝ տէսի։

Մարկ. 3: 31—35

31 - Վէ վալիտէսի իլէ պիրատէրլէրի կէլիպ՝ տըշարրտա տուրարադ՝ անը չաղըրմաղա ատամ կէօնտէրտիլէր։ 32 - Խալգ տախի անքն էթրաֆընտա օթուրուր իքէն, անա՝ Իշթէ վալիտէն վէ պիրատէրլէրին տըշարրտա սէնի խթէյօրլար՝ տէտիլէր։ 33 - Օ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Վալիտէմ եախօտ պիրատէրլէրիմ քիմլէ՞ր տիր՝ տէսի։ 34 - Վէ էթրաֆընտա օթուրանլարա պագըպ՝ Իշթէ վալիտէմ վէ պիրատէրիմ. 35 - Զիրա հէր քիմ Ալլահըն իրատէթինի իճրա էտէրսէ, պիրատէրիմ վէ հէմշիրէմ վէ վալիտէմ օ տըր՝ տէսի։

Ղուկ. 8: 19—21

12 - Վէ վալիտէսի իլէ պիրատէրլէրի կէլիպ՝ գալապալըգ սէպէպիյլէ ճանընա վարամատըլար։ 20 - Վէ անա՝ Վալիտէն իլէ պիրատէրլէրին սէնի կէօրմէք խթէմէքլէ, տըշարրտա տուրույօրլար՝ տէյէրէք խապէր վէրիլտի։ 21 - Օ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Վալիտէմ վէ պիրատէրլէրիմ Ալլահըն քէլամընը տինլէյիպ իճրա էտէնլէր տիր՝ տէսի։

Պէնա 57 **Տէնիզ ճանընտա սէօյլէնէն թէմսիլլէր**

Մատթ. 13: 1—53

Վէ օլ կիւնտէ Յիսուս խանէտէն չըգըպ՝ տէնիզ քէնարընտա օթուրտու։ 2 - Վէ ճանընա խայլը ճէմաաթ ճէմ օլմաղլէ քէնտիսի դայըղա կիրիպ օթուրտըգտա, պիւթիւն ճէմաաթ սահիլտէ տուրույօր իսի։ 3 - Վէ թէմսիլլէրլէ չօղ չէյլէր սէօյլէյիպ անլէրէ տէտի քի՝ Իշթէ պիր էքինճի էքին էքմէյէ չըգտը։ 4 - Վէ էքէր իքէն՝ պաղըսը եօլ քէնարընա տիւշմէքլէ գուշլար կէլիպ անլէրի եէմիլէր։ 5 - Վէ պաղըսը չօղ թօփրաղը օլմայան թաշլըգ մահալլէրէ տիւշիպ՝ թօփրաղն սէրինլիյի օլմատըղընտան՝ չապուգ պիթտի։ 6 - Ֆագաթ կիւնէշ տօղտըգտա ճանընա՝ քէօքիւ օլմատըղընտան գուրուտու։ 7 - Վէ պաղըսը տիքէնլէր արասընա տիւշմէքլէ, տիքէնլէր չըգըպ անը պօղտըլար։ 8 - Վէ պաղըսը էյի թօփրաղա տիւշիպ՝ քիմի եիւզ վէ քիմի ալթմըշ վէ քիմի օթուզ գաթ մահսուլ վերտի։ 9 - Իշիտիր գուլագլարը օլան իշիթսին։

10 - Վէ չակիրտէրի եանընա կէլիպ անա՝ Նի՞չիւն անլէրէ թէմսիլլէրլէ սէօյլէրսին՝ տէտիլէր։ 11 - Օ տախի ճէվապէն անլէրէ տէտի քի՝ Զիւնքի մէլէքիւթ իւս սէմավաթըն սըրրլարընա վագըֆ օլմադ սիզէ վերիլմիշ տիր, ամմա անլէրէ վերիլմէմիշ տիր։ 12 - Զիրա քիմին վար իսէ, անա վերիլէճէք վէ արթաճագ տըր. ամմա քիմին եօգ իսէ՝ վէ թէմսիլլէրլէ անլէրէ չօղ չէյլէր թալիմ էտիպ՝ թալիմնատ անլէրէ տէտի քի, 3 - Տինլէյինիզ, Իշթէ էքինճի էքին էքմէյէ չըգտը։ 4 - Վէ էքէր իքէն՝ պաղըսը եօլ քէնարընա տիւշմէքլէ, [հավա] գուշլարը կէլիպ անը եէտի։ 5 - Վէ պաղըսը չօղ թօփրաղը օլմայան թաշլըգ տուշլարընա տիւշիպ թօփրաղն սէրինլիյի օլմատըղընտան չապուգ պիթտի իսէ տէ, 6 - Կիւնէշ տօղտըգտա ճանընը, վէ քէօքիւ օլմատըղընտան գուրուտու։ 7 - Վէ պաղըսը տիքէնլէր արասընա տիւշմէքլէ, տիքէնլէր չըգըպ անը պօղտըգլարը իշիւն մահսուլ վերմէտի։ 8 - Վէ պաղըսը էյի թօփրաղա տիւշմէքլէ, չըգըպ պէօյիւտիւքտէ՝ պաշագ վերէրէք քիմի օթուզ վէ քիմի ալթմըշ վէ քիմի տախի եիւզ գաթ մահսուլ կէթիրտի։ 9 - Վէ անլէրէ՝ Իշիտիր գուլագլարը օլան իշիթսին՝ տէտի։

10 - Վէ եալընըզ գալըզընտա, օն իքիլէր իլէ պէրրատէր եանընտա օլանլար պու թէմսիլէ տահիր անտէն սիւալ էթտիլէր։ 11 - Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահըն սըրրընա վագըֆ օլմադ սիզէ իհսան օլունմըշ տըր, ամմա օլ խարիճատ օլանլարա հէր չէյ քէնարընա տիւշիւ, վէ չիյնէնմէքլէ հավա գուշլարը անը եէտիլէր։ 6 - Վէ պաղըսը գայա իւզէրինէ տիւշիպ՝ բութուպէթի օլմատըղընտան պիթտիյի կիպի գուրուտու։ 7 - Վէ պաղըսը տիքէնլէր արասընա տիւշմէքլէ, տիքէնլէր պէրրատէր պիթիպ՝ անը պօղտուլար։ 8 - Վէ պաղըսը էյի թօփրադ իւզէրինէ տիւշմէքլէ, պիթիպ եիւզ գաթ մահսուլ վերտի. պունլարը սէօյլէր իքէն՝ Իշիտիր գուլագլարը օլան իշիթսին՝ տէյիւ նիտա էթտի։

9 - Վէ չակիրտէրի՝ Աճէպա պու թէմսիլ նէ՞ տէմէք տիր՝ տէյիւ անտէն սիւալ էթտիլէր։ 10 - Օ տախի տէտի քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահըն սըրրլարընա վագըֆ օլմադ սիզէ վերիլմիշ տիր. ամմա զայրիլէրէ թէմսիլլէրլէ սէօյլենիր. թա քի պագար իքէն կէօրմէյէլէր, վէ իշիտիր իքէն անլամայալար։

11 - Թէմսիլ պու տըր. Թօխում Ալլահըն քէլամը տըր։ 12 - Վէ եօլ քէնարընտա օլանլար օլ քիմսէլէր տիր քի՝ Իշիթիքտէն սոնրա, իման էտէրէք խէլաս օլմասընլար տէյիւ Շէյթան կէլիպ՝ անլէրին գալպլէրինտէն քէլամը գալտըրըր։ 13 - Վէ գայա իւզէրինտէ

սէ, էլինտէ օլանը պիլէ անտէն ալընաճագ տբր։ 13 - Պունուն իչիւն անլէրէ թէմսիլլէրլէ սէօյլէրիմ, զիրա կէօրիւր իքէն կէօրմէզլէր, վէ իչիտիր իքէն իչիթմէզլէր, վէ անլամազլար։ 14 - Վէ անլէրին հազգընտա՝ Իչիթմէքլէ իչիտէճէքսինիզ, ամմա անլամայաճագսընըզ, վէ պագարագ պագաճագսընըզ, ամմա կէօրմէյէճէքսինիզ. 15 - Զիրա պու զավմըն գալպի զաթը օլուպ՝ գուլագլարբյլէ աղբրճա իչիտիրլէր, վէ կէօզէրինի տախի գափատբրլար, օլմայա քի կէօզէրիյլէ կէօրիւպ, վէ գուլագլարբյլէ իչիտէրէք, գալպէն անլայբպ բիւճու էտէլէր, պէն տախի անլէրէ 'չիքա վէրէյիմ՝ տէյիւ Եսայինին վահիյլէ պույուրտբը իթմամ օլունմըզ տբր։ 16 - Լաքին սիզին կէօզէրինիզ միւպարէք տիր, չինքի կէօրիւրլէր, վէ գուլագլարբընըզ տախի միհրարեք տիր, չինքի իչիտիրլէր։ 17 - Զիրա հագիգաթէն սիզ տէրիմ քի, Զօգ փէյղամպէրլէր վէ սալինլէր սիզին կէօրտիւյինիւզիւ կէօրմէյէ արզու էտիպ տէ կէօրմէտիլլէր, վէ սիզին իչիթտիյինիզի իչիթմէյէ արզու էտիպ տէ իչիթմէտիլլէր։

թէմսիլլէրլէ սէօյլէնիլիր։ 12 - Թա քի պագարագ պագալար վէ կէօրմէյէլէր, վէ իչիտէրէք իչիտէլէր վէ անլամայալար, օլմայա քի բիւճու էտէլէր տէ կիւնահլարը աֆվ օլունա։

13 - Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Պու թէմսիլի անլա՞մայօր մը սընըզ. էօյլէ իսէ ճիւմլէ թէմսիլլէրի նա՞սըլ ֆէյհմ էտէճէքսինիզ։ 14 - Էքինճի քէլամը էքէր։ 15 - Վէ եօլ քէնարընտա օլուպ՝ քէնտիլէրինէ քէլամ էքիլմիշ օլանլար չունլար տբր քի՝ իչիթտիքլէրի անտէ, Շեյթան կելիպ՝ գալպլէրինտէ էքիլմիշ օլան քէլամը գալարը։ 16 - Վէ քեզալիք թաշլըգտա էքիլէնլէր չունլար տբր քի՝ քէլամը իչիթտիքլէրի անտէ, անը մէսերրէթլէ գապուլ էտէրլէր։ 17 Ամմա քէնտիլէրինտէ քէօք օլմատընտան՝ ազ վազբթ տայանբպ, անտէն սոնրա քէլամտան տօլայը թազեիդ ու թէատտի վուդու պուլունճա հէման սիւրչէրլէր։ 18 - Վէ տիքէնլէր արասընտա էքիլէնլէր չունլար տբր քի՝ քէլամը իչիթտիքտէն սոնրա։ 19 - Պու տիւնեանընն էնտիչէլերի վէ զէնկինլիյին հիլէսի վէ զայրի նէսնէլերին արզուսը արայա կիրիպ՝ քէլամը պօղարգլարը

օլանլար օլ քիմսէլէր տիր քի՝ իչիթտիքլէրինտէ քէլամը մէսերրէթլէ գապուլ էտէրլէր իսէ տէ, քէնտիլէրինտէ քէօք օլմատընտան, պիր միւտատէթ իմամ էտիպ՝ թէճրիպէ վազթընտա կէրի չէքիլիրլէր։ 14 - Վէ տիքէնլէր արասընտա տիւչէնլէր օլ քիմսէլէր տիր քի՝ իչիթտիքտէն սոնրա կիթտիքճէ էնտիչէլէր իլէ զէնկինլիք վէ էօմրիւն զեվգ ու սէֆալարընա պօղուլարագ մահսուլ եէթիշտիրմէզլէր։ 15 - Վէ էյի եէրտէ օլանլար օլ քիմսէլէր տիր քի՝ քէլամը էյի վէ սաֆի գալպլէ տինլէյիպ հընֆզ էտէրէք, սապրլէ մահսուլ վէրիրլէր։

16 - Վէ պիր քիմսէ չընրագը եագարգտան սոնրա անս պիր գապլէ էօրթմէդ, եախսա եաթագ ալթընա գօմազ. ամմա իչերի կէլէնլեր ընընը կէօրսիւնլէր տէյիւ չէմտան իւզերինէ գօր. 17 - Զիրա աչիքեար օլմայաճագ կիզլի պիր չէյ եօգ տբր. վէ պիլինիպ մէյատանա կէլմէյէճէք մախֆի պիր չէյ եօգ տբր։ 18 - Իմամ նէ վէճհլէ տինլէտիյինիզ տիգգաթ էտինիզ. զիրա քիմին վար իսէ անա վէրիլէճէք տիր, վէ քիմին եօգ իսէ, օլ վար զանն օլունան տախի քէնտինտէն ալընաճագ տբր։

18 - Իմամ սիզ էքինճի թէմսիլինի տինլէյինիզ։ 19 - Հէր քիմ մէլէքիլթիւն քէլամընը իչիթտիյինտէ անլամազ իսէ, օլ չէրիր կէլիպ՝ գալպինտէ էքիլմիշ օլանը գափար. եօլ քէնարընտա էքիլմիշ օլան պուտբր։ 20 - Վէ թաչլըգ մահալլէրտէ էքիլէն չօլ քիմսէ տիր քի՝ քէլամը իչիտիպ՝ հէման անը մէսերրէթլէ գապուլ էտէր. 21 - Ամմա քէնտինտէ քէօք օլմատընտան՝ ազ վազբթ տայանբպ՝ քէլամտան տօլայը թազեիդ եա թէատտի վուդու պուլունճա՝ տէրհալ սիւրչէր։ 22 - Վէ տիքէնլէր արասընտա էքիլէն չօլ քիմսէ տիր քի՝ քէլամը իչիտիր, լաքին պու տիւնեանընն էնտիչէսի վէ զէնկինլիյին հիլէսի քէլամը պօղար, օ տախի մահսուլսըզ օլուր։ 23 - Վէ էյի թօփրագտա էքիլէն չօլ քիմսէ տիր քի՝ քէլամը իչիտիպ անլար, օ տախի մահսուլտար օլուպ՝ քիմի եիւզ, քիմի ալթմըզ վէ քիմի օթուզ գաթ վէրիր։

24 - Անլէրէ տիկէր պիր թէմսիլ իրատ էտիպ տէտի քի՝ մէլէքիլթ իւս սէմավաթ քէնտի թարլասընտա էյի թօխում էքէն պիր ատէմէ պէնզէր։ 25 - Վէ ատիչիւն մահսուլսըզ օլուր։ 20 - Վէ էյի եէրտէ էքիլէնլէր չունլար տբր քի՝ քէլամը իչիտիպ գապուլ էտէրլէր, վէ քիմի օթուզ վէ քիմի ալթմըզ վէ քիմի տախի եիւզ գաթ մահսուլ վէրիրլէր։

21 - Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Զըրաղ քիլէ եախսա եաթա՞գ ալթընա գօնուլմագ իչիւն մի կէթիրիլիր. չէմտան իւզերինէ գօնուլմագ իչիւն տէյի՞լ մի։ 22 - Զիրա աչիքեար օլմայաճագ կիզլի պիր չէյ եօգ տբր, վէ մէյատանա կէլմէյէճէք մախֆի պիր չէյ եօգ տբր։ 23 - Էկէր պիրինին իչիտիր գուլագլարը վար իսէ, իչիթսին։

24 - Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Իչիթտիյինիզ չէյէ տիգգաթ էտինիզ. էօլչտիւյինիւզ էօլչէքլէ սիզէ էօլչիւլէճէք տիր, չէքլէ սիզ էօլչիւլէճէք տիր, վէ սիզ [իչիտէնլէր]է զամմ օլունաճագ տբր։ 25 - Զիրա քիմին վար իսէ, անա վէրիլէճէք, վէ քիմին եօգ իսէ, էլինտէ օլանը տախի սէ, էլինտէ օլանը տախի անտէն ալընաճագ տբր։

26 - Վէ տէտի քի՝ Մէլէքիլթ Ուլլահ պէօյլէ տիր, քիլթ Ուլլահ պէօյլէ տիր, ատէմ թօխում կէօյա պիր ատէմ թօխում եէրէ աթար. 27 - Վէ կէճէ վէ կիւնտիւզ ույույուպ գալգար, վէ թօխում անընպիլմէյէն սուրէթտէ պիլմէյէն սուրէթտէ պիթեր վէ պէօյիւր։ 28 - Զի-

տէմլէր ույուր իքէն անընն տիւշմէնի կէլիպ՝ պուղտայ արասընա տէլիճէ էքիպ կիթտի։ 26 - Վէ էքին պիթիպ պաշագ վէրտիյինտէ, տէլիճէ տախի կէօրիւնտիւ։ 27 - Վէ խանէ սահիպինին գուլլարը եանընա կէլիպ անա՞ էֆէնտիմ, սէն թարլանտա էյի թօխում է՞քմէտին մի. իմտի տէլիճէ նէ՞րէտէ հասըլ օլտու տէտիլէր։ 28 - Օ տախի անլէրէ՝ Պունու պիր տիւշմէն էթմիշ տիր՝ տէտի. գուլլարը տախի անա՝ էյլէ իսէ իսթէ՞ր մի սին, կիտիպ անը տէվշիրէլիմ՝ տէտիլէր։ 29 - Օ տախի՝ Խայր, օլմայա քի տէլիճէյի թօփլար իքէն ադնը իլէ պէրապէր պուղտայը տախի գօփարասընը։ 30 - Պրագընը, հասատ վագթընա տէյին իքիսի պէրապէր պէօյիւսիւն, վէ հասատ վագթընտա օրագճըլարա՝ Էվվէլա տէլիճէյի թօփլայըպ, անը եագմագ իչիւն տէմէթ տէմէթ պաղլայընը, ամմա պուղտայը անպարբմա ճէմ էտինիզ, տէյէճէյիմ՝ տէտի։

31 - Անլէրէ տիկէր պիր թէմսիլ տահա իրատ էտիպ տէտի քի՝ Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ պիր ատէմին ալըպ թարլասընտա էքտիյի խարտալ տանէսինէ պէնրա եէր քէնտիլիյինտէն էվվէլա օթու, սօնրա պաշաղը, վէ տահա սօնրա պաշագտա միւքէմմէլ պուղտայը հուսուլէ կէթիրիր։ 29 - Վէ մահսուլ քէմալէ էրտիյի կիպի օրաղը սալար, զիրա հասատ վագթը եէթիշմիշ տիր։

30 - Վէ տէտի քի՝ Ալլահը մէլէքիւթիւնիւ նէյէ՞ թէշպիհ էտէլիմ, եախօտ անը նէ՞ միսալէ թէմսիլ էտէլիմ։ 31 - Պիր խարտալ տանէսի կիպի տիր քի, եէրէ էքիլտիքտէ, եէր իւղէրինտէ օլան թօխումլարը ճիւմլէսինտէն քիչիւք տիր։ 32 - Ամմա էքիլտիյինտէ պիթիպ՝ հէր սէպզէլէրտէն պէօյիւք օլուր, վէ պէօյիւք տալար սալար, չէօյլէ քի անը կէօկէսի ալթընտա հավա գուշլարը զօնա պիլիրլէր։ 33 - Իմտի անլէրէ՝ իչիթմէյէ գաիր օլաբզլարընա կէօրէ, պունուն կիպի չօգ թէմսիլէրլէ քէլամը սէօյլէր իսի։ 34 - Վէ անլէրէ թէմսիլսիզ սէօյլէմէզ իսի, լաքին թէնհատէ չակիրալէրինէ ճիւմլէսինի թէֆսիր էտէր իսի։

զէր։ 32 - Ճիւմլէ թօխումլարը էն քիչիւք իսէ տէ, պէօյիւտիւք զէման սէպզէվաթը քեաֆֆէսինտէն պէօյիւք օլուպ ադամ օլուր, չէօյլէ քի հավա գուշլարը կէլիպ անը տալլարընա զօնարլար։

33 - Անլէրէ տիկէր պիր թէմսիլ տահա սէօյլէտի. Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ պիր գարընը՝ ճիւմլէսի մայալանընճայատէք, իչ էօյլէք ուն իչինէ տլըպ կիզլէտիյի մայայա պէնզէր։

34 - Ցիսուս պունլարընը ճիւմլէսինի խալգա թէմսիլլէրլէ սէօյլէտի, վէ անլէրէ թէմսիլսիզ սէօյլէմէզ իսի. 35 - Թա քի՝ Ադզըմը թէմսիլլէրլէ աչըպ, տիւնեանընը թէսիսինտէն պէրու մախֆի օլան չէյլէրի պէյան էտէճէյիմ՝ տէյիւ փէյղամպէր վասըթասըյլէ պույուրըլան քէլամ իթմամ օլունա։

36 - Օ զէման Ցիսուս ճէմաաթը պրագըպ՝ խանէյէ կէլտի, վէ չակիրալէրի եանընա կէլիպ՝ Թարլանընը տէլիճէ թէմսիլինի պիզէ թէֆսիր էյլէ՝ տէտիլէր։ 37 - Օ տախի ճէվապէն անլէրէ տէտի քի՝ էյի թօխումը էքէն իպն իւլ ինսան տըր։ 38 - Վէ թարլա տիւնեա տըր. էյի թօխում տախի մէլէքիւթիւն էվվա-

տը վէ տէլիճէ չէրիրին էվ-
լատը տըր։ 39 - Անը էքէն
տիւչմէն՝ Շէյթան տըր,
հասատ տախի տիւնեանընն
ախըրը, վէ օրազճըլար մէ-
լէքլէր տիր։ 40 - Իմտի
տէլիճէ տէվչիրիլիպ աթէչէ
եազըլըղը կիպի, պու
տիւնեանընն ախըրընտա տա-
խի էօյլէ օլաճագ տըր։
41 - Իպն իւլ ինսան մէլէք-
լէրինի կէօնտէրէճէք տիր,
վէ անլէր ճիւմլէ թէօքէզ-
լէրի վէ ֆըսգ իչլէյիճիլէրի
մէլէքիւթիւնտէն թօփլայըպ,
42 - Անլէրի աթէչ քիւլխա-
նընա աթաճագլար։ օրատա
աղլայըչ վէ տիչ գըճըրտա-
մասը օլաճագ տըր։ 43 -
Օ զէման սալիհլէր փէտէր-
լէրինին մէլէքիւթինտէ կիւ-
նէչ կիպի զիյա վէրէճէք-
լէր։ իչիտիր զուլագլարը
օլան իչիթսին։

44 - Եինէ մէլէքիւթ իւս
սէմավաթ թարլատա կիզ-
լէնմիչ պիր խաղինէյէ պէն-
զէր, քի պիր ատէմ անը
պուլուպ կիզլէր, վէ մէսէր-
էթինտէն վարըպ՝ հէր նէսի
վար իսէ սաթարագ օլ
թարլայը սաթըն ալըր։

45 - Եինէ մէլէքիւթ իւս
սէմավաթ կիւզել ինճուլէր
արայան պիր պաղիրկեանա
պէնզէր։ 46 - Մէրգում զի-
գըյմէթ պիր ինճու պուլ-
տըղընտա, վարըպ հէր նէսի

վար իսէ սաթարագ անը
սաթըն ալտը։

47 - Եինէ մէլէքիւթ իւս
սէմավաթ տէնիզէ աթըլըպ՝
հէր ճինստէն թօփլայան
պիր աղա պէնզէր։ 48 -
Վէ տօլտըգտա՝ անը սահի-
լէ չըգարտըլար, վէ օթու-
ռուպ էյիլէրի գապլարա
թօփլայարագ ֆէնասընը
աթտըլար։ 49 - Տիւնեանընն
ախըրընտա էօյլէ օլաճագ
տըր. մէլէքլէր չըգըպ՝ սա-
լիհլէրին արասընտան ֆա-
սըգլարը այըրարագ, 50 -
Անլէրի աթէչ քիւլխանընա
աթաճագլար. օրատա աղ-
լայըչ վէ տիչ գըճըրտամա-
սը օլաճագ տըր։

51 - Ցիսուս անլէրէ՝ Պու
չէյլէրին ճիւմլէսինի անլա-
տընը՞զ մը՝ տէտի. անա՝
Պէլի, էֆէնտի՝ տէտիլէր։
52 - Օ տախի անլէրէ՝ Պու-
նուն իչին մէլէքիւթ իւս
սէմավաթ խուսուսընտա
թալիմ օլունմըչ օլան հէր
քեաթիպ՝ խաղինէսինտէն
եէնի վէ էսքի չէյլէր չըգա-
ռան պիր խանէ սահիպի
քիմսէյէ պէնզէր՝ տէտի։

53 - Վէ Ցիսուս պու
թէմսիլլէրի պիթիրտիքտէն
սոնրա, օրատան հարէքէթ-
լէ։

ՊԱՍ 17 ԳԱԼԻԼԵԱՑԻ ՏԻՆԻԶԻՆ ԵԱՆԸՆՏՍ ՊԻՐ ՄԻՈՀԻԶԻԼԻՆ ԿԻՍՆԻՒ

ՊԷՏՆԱ 58 Փուրթունաներն բէսմին օրուն մասը

Մատթ. 8: 23—27

23 - Վէ գայըդա կիրտիյինտէ՝ չակիրտլէրի տախի անքն արտընճա կիրտիլէր։ 24 - Վէ իշթէ տէնիզտէ օղ տերէճէ չիտտէթլի փուրթունա զուհուր էթտի քի, գայըդ տալղալարլէ էօրթիւլիւյօր իտի. քէնտիսի իսէ ույումադտա իտի։ 25 - Վէ չակիրտլէրի եանընա կէլիպ՝ Էֆէնտի, պիզի գուրթար, հէլաք օլույօրըզ՝ տեյերէք, անը ույանտըրտըլար։ 26 - Օ տախի անլէրէ՝ Էյ իմանը նօգսան օլանլար, նի՞չին գօրգադ սընըզ՝ տէտի. օ զէման գալգըպ՝ ըիւզկէարլար իլէ տէնիզի ազարլատը. վէ զայէթ լիմանլըգ օլտու։ 27 - Վէ օղ ատէմլէր՝ Պու նա՞սըլ քիմսէ տիր քի՝ հէմ ըիւզկէարլար հէմ տէ տէնիզ անա իթաաթ էտէր՝ տեյերէք թէաճճիւպ էթտիլէր։

Մար. 4: 35—41

35 - Վէ օղ կիւն ախշամ օլտըգտա, անլէրէ՝ Գարշը թարաֆա կէչէլիմ՝ տէտի։ 36 - Անլէր տախի ճէմատը պրագըպ՝ անը գայըդտա պուլունտըղը հալ իւզրէ ալտըլար. վէ անքն իլէ պէրտպէր սախր ուֆագ գայըդլար տախի վար իտի։ 37 - Վէ պիր չիտտէթլի պօրա զուհուր էթմէքլէ, տալղալար գայըդա հիւճում էթտիլէր, չէօյլէ քի հէման տօլմագտա իտի։ 38 - Վէ քէնտիսի գըչ թարաֆտա օլուպ՝ պաշը ալթընտա եիւզ եատըղը օլարագ ույույանտըրարագ՝ Եա մուալլիմ, եա մուալլիմ, հէլաք օլույօրըզ՝ տէտիլէր. օ տախի գալգըպ՝ ըիւզկէարը վէ սույնն տալղալարընը ադարլատըգտա, սաքին օլմալարըյլէ լիմանլըգ օլտու։ 25 - Վէ անլէրէ՝ Իմանընըզ նէ՞րէտէ տիր՝ տէտի. անլէր տախի գօրգուպ թէաճիւպ էտէրէք պիրի պիրինէ՝ Սճէպա պու քի՞մ տիր, քի ըիւզկէարլարա վէ սույա տախի էմր էթմէսիյլէ՝ անա իթաաթ էտէրլէր՝ տէտիլէր։

Ղուկ. 8: 22—25

22 - Վէ կիւնլէրին պիրինտէ քէնտիսի չակիրտլէրի իլէ պէրապէր պիր գայըդա պինիպ անլէրէ՝ Կէօլիւն գարշը թարաֆընա կէչէլիմ տէտիքտէ, աչըլտըլար։ 23 - Վէ կիտէրլէր իքէն քէնտիսի ույգույա վարը, վէ կէօլ իւզերինէ պիր պօրա էնմէքլէ, գայըգ տօլմագտա, վէ քէնտիլէրի թէհլիքէտէ իտիլէր։ 24 - Վէ եանընա կէլիպ անը ույանտըրարագ՝ Եա մուալլիմ, եա մուալլիմ, հէլաք օլույօրըզ՝ տէտիլէր. օ տախի գալգըպ՝ ըիւզկէարը վէ սույն տալղալարընը ադարլատըգտա, սաքին օլմալարըյլէ լիմանլըգ օլտու։ 25 - Վէ անլէրէ՝ Իմանընըզ նէ՞րէտէ տիր՝ տէտի. անլէր տախի գօրգուպ թէաճիւպ էտէրէք պիրի պիրինէ՝ Սճէպա պու քի՞մ տիր, քի ըիւզկէարլարա վէ սույա տախի էմր էթմէսիյլէ՝ անա իթաաթ էտէրլէր՝ տէտիլէր։

ՊԷՏՆԱ 59 Կասարիճէի մէճնունքար

Մատթ. 8: 28—34

28 - Վէ էօթէ թարաֆա Գերգեսիլէրին տիյարընա կիրտիյինտէ, մէզարլարտան չըգմըշ իքի մէճնուն անը գարշըլատը. վէ զայէթ ազընը օլմալարը ճիհէթիյլէ օ եօլտան քիմսէյնին կէչմէսի միւմքին տեյիլ իտի։ 29 - Վէ իշթէ՝ Եա Ցիսուս Իպն Ուլլահ, պիզիմ իլէ սէնին նէ՞ իշին վար. պուրայա վագթընտան էվվէլ պիզէ ազա՞պ էթմէք իշին մի կէլտին՝ տեյերէք ֆէրեատ էթտիլէր։ 30 - Վէ անլէրտէն ուզագտա օթլանընը պէօյիւք պիր տօնուզ սիւրիւսիւ վար իտի։ 31 - Վէ ճիննլէր անա եալվարըպ՝ Էկէր պիզի չըգարըր իսէն, պիզէ տօնուզ սիւրիւսինէ կիրմէյէ իզն վէր՝ տէտիլէր։ 32 - Օ տախի անլէրէ՝ Կիտինիզ՝ տէտիքտէ, չըգըպ տօնուզ սիւրիւսինէ կիրտիլէր. վէ իշթէ պիւթիւն սիւրիւ ույրումտան տէնիզէ աթըլըպ՝ սուլարտա թէլէֆ օլտու։ 33 - Վէ անդերի օթլատանլար ֆիրարլէ չէհրէ վարըպ՝ պիւթիւն վագրայը, վէ մէճնունլարընը քէյֆիյէթինի նագլ էթտիլէր։ 34 - Վէ իշ-

Մարկ. 5: 1—20

Վէ տէնիզին գարշը թարաֆընա կերասէնիլէրին տիյարընա կէլտիլէր։ 2 - Վէ գայըգտան չըգտըղը կիպի, նափաք բուհլու պիր ատէմ գապրլարտան անա գարշը կէլտի։ 3 - Պու տախի գապրլարտա մէսքէն թութտու, վէ անը քիմսէ զէնճիրլէրլէ պիլէ պաղլայամազ իտի։ 4 - Զիւնքի չօգ տէֆա պուգաղըլար վէ զէնճիրլէրլէ պաղլանտը իսէ տէ, զէնճիրլէրի գըրար վէ պուգաղլարը փարէլէր իտի. վէ քիմսէ անը զապթ էթմէյէ դատիր տեյիլ իտի։ 5 - Վէ տաիմա կէճէ վէ կիւնտիւզ տաղլարտա վէ գապրլարտա պաղըրըպ՝ քէնտիսինի թաշլարլէ եարալար տինի թաշլարլէ եարալար իտի։ 6 - Վէ Ցիսուսը ուզագտան կէօրտիւքտէ, սէճդիրտիպ անա սէճտէ էյլէյիրտիպ անա սէճտէ էյլէտի։ 7 - Վէ եիւքսէք սէսլէ ֆէրեատ էտիպ՝ Պէնիմ իլէ սէնին նէ՞ իշին վար, էյ Ցիսուս Իպն Ուլլահ իւլ միւթաալ. սանա Ալլահ հագգը իշին եէմին վէրիրիմ քի, պէնի ազապ էթմէյէսին՝ տէտի։ 8 - Զիրա անա՝ էյ նափաք բուհ, պու ատէմտէն չըգ՝ տէմիշ իտի։

Ղուկ. 8: 26—39

26 - Վէ գայըգլէ Գալիլեանընն գարշըսընտա վագը՝ կերասէնիլէրին տիյարընա վարըլար։ 27 - Վէ սահիլէ չըգտըգտա օղ չէհրատէն, խայը ղէմանտան պէրու տէրուընինտէ ճիննլէր պուլունմաղլէ էսվապ կիյմէյիպ էվտէ տեյիլ, անճագ գապրլարտա օթուրան պիր ատէմ անա բասթ կէլտի։ 28 - Վէ Ցիսուսը կէօրտիւքտէ, ֆէրեատ էտէրէք էօնինէ տիւշիւ. վէ եիւքսէք սէսլէ՝ Եա Ցիսուս, Իպն Ուլլահ իւլ միւթաալ, պէնիմ իլէ սէնին նէ՞ իշին վար. սանա եալվարըրըմ քի պանա ազապ էթմէյէսին՝ տէտի։ 29 - Զիրա նափաք բուհա՝ օղ ատէմտէն չըգմասընը էմր էթմիշ իտի. չիւնքի անը խայը վագթտան պէրու զապթ էթմիշ օղմաղլէ, օղ ատէմ զէնճիրլէր վէ պուգաղըլարլէ պաղլը օլարագ՝ մահֆուզ օղուր իտի իսէ տէ, պաղլարը գըրըպ ճիննը թարաֆընտան չէօլլէրէ սէվզ օլունուր իտի։ 30 - Վէ Ցիսուս անա՝ Սէնին իսմին նէ՞ տիր՝ տէյիւ սիւալ էթտիքտէ, Ալայտըր՝ տէտի. զիրա տէրու-

թէ պիւթիւն չէհր հհալիսի Յիսուսը գարշելամաղա չը-
զըպ՝ անը կէօրտիւքլէրինտէ, հուտուտլարընտան
չըգմասընը ըէճա էթտիլէր։

9 - Վէ անա՝ Իսմինտէ տիր,
տէյիւ սիւալ էթտիքտէ՝
Իսմիմ Ալայ տըր, գիրա
չօգ իղ՝ տէտի։ 10 - Վէ քէն-
տիլէրինի օլ տիյարտան տը-
չարը կէօնտէրմէմէսինի ան-
տէն զիյատէսիյլէ ըէճա է-
տէրլէր իտի։ 11 - Վէ օրա-
տա տաղըն հանընտա օթ-
լանընը պիր պէօյիւք տօնուզ
սիւրիւսիւ պուլունուպ, 12 -
Ճիննլէրին ճիւմլէսի՝ Պիզի
տօնուզլարա եօլլա քի ան-
լէրէ կիրէլիմ՝ տէյէրէք,
անտէն ըէճա էթտիլէր։ 13 -
Վէ Յիսուս անլէրէ տէրա-
գապ իղն վէրմէքլէ, նա-
փաք բուհլար չըգըպ՝ տօ-
նուզլարա կիրտիլէր վէ օլ
սիւրիւ, թագրիպէն իքի
պին գատար օլարագ, ուչ-
ըուտտան քէնտիլէրինի տէ-
նիզէ աթըպ՝ տէնիզտէ պօ-
ղուլտըլար։ 14 - Վէ տօ-
նուզլարը օթլատանլար գա-
չըպ՝ չէհրտէ վէ չիֆթլիք-
լէրտէ խապէր վէրտիքլէ-
րինտէ, հհալի տախի վա-
գը օլանը կէօրմէյէ չըգտը-
լար։ 15 - Վէ Յիսուսըն հա-
նընա կէլէրէք, տէրունին-
տէ ալայ պուլունան մէճ-
նունը կիյինմիշ վէ ագըլ-
լանմըշ օթուրուր կէօրմէ-
լէրիյլէ գօրգտըլար։ 16 -
Վէ միշահէտէ էթմիշ օ-
լանլար մէճնունա վագը
օլանը վէ տօնուզլարըն քէյ-
նինէ չօգ ճիննլէր կիրմիշ
իտի։ 31 - Վէ քէնտիլէրէ
հավիյէյէ կիթմէյի էմր էթ-
մէմէսինի անտէն ըէճա է-
տէրլէր իտի։ 32 - Վէ օրա-
տա, տաղտա օթլանընը պէօ-
յիւք պիր տօնուզ սիւրիւսիւ
պուլունմաղլէ, անլէրին ի-
չինէ կիրմէլէրինէ իղն վէր-
մէսինի անտէն ըէճա էթ-
մէլէրի իւզէրինէ՝ իղն վէր-
տի։ 33 - Վէ ճիննլէր օլ ա-
տէմտէն չըգըպ տօնուզլա-
րա կիրմէքլէ, օլ սիւրիւ
ուչրուտտան աշաղը քէնտի-
լէրինի կէօլէ աթըպ՝ պօ-
ղուլտու։ 34 - Վէ անիհի
օթլատանլար պու վագըյը
կէօրտիւքտէ, գաչըպ չէհր-
տէ վէ չիֆթլիքլէրտէ խա-
պէր վէրտիլէր։ 35 - Էհալի
տախի վագըյը կէօրմէյէ
չըգըպ Յիսուսըն հանընա
կէլէրէք, տէրունինտէն
ճիննլէր չըգմըշ օլան ատէ-
մի կիյինմիշ վէ ագըլանմըշ
օլարագ Յիսուսըն այագ-
լարը հանընտա օթուրուր
պուլմաղլէ գօրգտըլար։ 36 -
Վէ վագըյը միշահէտէ էթ-
միշ օլանլար տախի մէճնու-
նըն նասըլ խէլաս պուլտը-
ղընը անլէրէ նագլ էթտի-
լէր։ 37 - Վէ կերասէնիլէ-
րին ճիվար պուլունան մա-
հալլէրինին ճիւմլէ էհալիսի
զիյատէսիյլէ գօրգմուշ օլ-
մալարըյլէ, հանլարընտան
ֆիյէթինի անլէրէ հիքայէ
էթտիլէր։ 17 - Անլէր տախի
քէնտի հուտուտլարընտան
կիթմէսինի անա ըէճա էթ-
մէյէ պաչլատըլար։ 18 - Վէ
գայըղա կիրտիլինտէ, մու-
գատէմա մէճնունն պուլու-
նան ատէմ անըն իլէ պէ-
ըապէր պուլունմագլըղընը
եալվարտը։ 19 - Ամմա Յի-
սուս անը պրագմատը, ֆա-
զաթ՝ էվինէ էհլ ու այալը-
նա վարըպ՝ անլէրէ Բապ-
պըն սանա հէր եափտըղընը
վէ սանա մէրհամէթ էյլէ-
տիյինի նագլ էյլէ՝ տէտի։
20 - Օ տախի կիտիպ՝ Յի-
սուսըն քէնտինէ հէր եափ-
տըղընը Դեկապոլիսատէնիտա
էթմէյէ պաչլատը. ճիւմլէսի
տախի թէաճճիւպ էթտի-
լէր։

կիթմէսինինի անտէն ըէճա
էթտիլէր. օ տախի գայըղա
կիրիպ ավտէթ էյլէտի։ 38 -
Վէ տէրունինտէն ճիննլէր
չըգմըշ օլան ատէմ պէրապէր
պուլունմագլըղընը անտէն
ըէճա էյլէտի իսէ տէ, Յի-
սուս անը սալը վէրիպ, 39 -
Էվինէ տէօն, վէ Ալլահընն
սանա էթտիյի չէյլէրի նագլ
էյլէ՝ տէտի. օ տախի կի-
տիպ՝ պիւթիւն չէհրտէ Յի-
սուսըն քէնտինէ էթտիյինի
իլան էտէր իտի։

Գէնտ 60 **Յայրոսըն զըզընը գըյամը**

Մատթ. 9: 18—26

18 - Պու չէյլէրի անլէրէ
սէօյլէմէքտէ իքէն, իշթէ
պիր ըէիս կէլիպ անա սէճ-
տէ էտէրէք՝ Դըզըմ էլան
վէֆաթ էթմիշ տիր, լաքին
սէն կէլ, անըն իւզէրինէ
էլինի գօ, վէ հայաթ պու-
լաճագ տըր՝ տէտի։ 19 -
Յիսուս տախի գալգըպ չա-
կիրտլէրի իլէ պէրապէր ա-
նըն արտընճա կիթտի։
20 - Վէ իշթէ օն իքի սէ-

Մարկ. 5: 21—43

21 - Վէ Յիսուս գայըգլէ
ենէ գարշը թարաֆա կէչ-
տիքտէ, հանընա խայը
ճէմաաթ ճէմ օլուպ՝ քէն-
տիսի տէնիզ քէնարընտա
պուլունմասըյլէ, 22 - Իշթէ
սինագոգ ըէիսլէրինտէն
Յայրոս նամ պիր քիմսէ
կէլտի, վէ անը կէօրիւնճէ,
այագլարընա գափանըպ,
23 - Անա չօգ եալվարարագ՝
Դըզճըղազըմ սօն նէֆէստէ

Ղուկ. 8: 40—56

40 - Վէ Յիսուս ավտէթ
էթտիքտէ՝ խալգ անը գա-
պուլ էթտի, զիրա ճիւմլէսի
անա մունթազըր իտի։ 41 -
Վէ իշթէ սինագոգ ըէիսի օ-
լան Յայրոս իսմինտէ պիր
ատէմ կէլիպ՝ Յիսուսըն ա-
յագլարընա գափանարագ,
խանէսինէ կէլմէսինի ըէճա
էյլէտի։ 42 - Զիրա թագրի-
պէն օն իքի եաշընտա պի-
րիճիք պիր գըզը օլուպ՝

նէտէն պէրու նէզգի ի տէմէ միւպթէլա օլան պիր գարը՝ արգասընտան եաղլաչըպ լիպասընդն էթէյինէ տօգունտու։ 21 - Զիրա քէնտի քէնտինէ՝ Եալընդզ լիպասընա տօգունսամ՝ խէլաս պուլուրըմ տէր իտի։ 22 - Վէ Յիսուս տէօնիւպ անը կէօրտիւքտէ՝ ճէսարէթլէն, էյ գըզըմ, իմանդն սէնի խէլաս էյլէսի տէտի. գարը տախի օլ սաաթ խէլաս պուլտու։

23 - Վէ Յիսուս օլ բէիսին խանէսինէ կէլիպ՝ նէյզէնլէր իլէ վէլվէլէ էտէն խալգը կէօրտիւքտէ, 24 - Սնլէրէ՝ Զէքիլինիզ, զիրա գըզ վէֆաթ էթմէտի, անճաղ ույույօր՝ տէտի, վէ անա կիւլտիւլէր։ 25 - Իմտի խալգ չըգարըլտըգտա, քէնտիսի իչերի կիրիպ՝ գըզդն էյինի թութտու. օ տախի գալգը։ 26 - Վէ պուվաղանդն խապերի օլ տիյարդն հէր թարաֆընա չայը օլտու։

տիր, խէլաս պուլմասը իչիւն կէլիպ անդն իւզերինէ էլլէրինի գօ վէ եաչայտաղ տըր՝ տէտի։ 24 - Օ տախի անդն իլէ կիթտի, վէ արտընճա խայլը ճէմաաթ կիտիպ՝ անը թաղիդ էտէրլէր իտի։

25 - Վէ օն իքի սէնէտէն պէրու նէզգի ի տէմէ միւպթէլա օլմուշ պիր գարը, 26 - Զօգ հէքիմլէրտէն խայլը զահմէթ չէքմիշ վէ պիւթիւն էմվալինի սարֆ էթմիշ իքէն, պիր ֆայտէ կէօրմէյէրէք՝ պիլ աքս տահա ֆէնա օլմաղէ, 27 - Յիսուսդն խապերինի ալտընգտա, գալապալըգդն իչինտէ անդն արգասընտան կէլիպ՝ լիպասընա տօգունտու։ 28 - Զիրա՝ լիպասընա պիլէ տօգունսամ, խէլաս պուլաճաղըմ՝ տէր իտի։ 29 - Վէ տէր ագապ անդն գանդնդն ագմասը քէսիլիպ՝ քէնտի վիճուտինտէ իլլէթինտէն խէլաս պուլտընդն հիսս էյլէսի։ 30 - Վէ անիտէ Յիսուս քէնտիսինտէն գուվվէթ սաատը օլտընդն տէրունինտէ հիսս էթմէքլէ, ճէմաաթա տէօնիւպ՝ Իսվալըմա քի՞մ տօգունտու՝ տէտի։ 31 - Շակիրալէրի տախի՝ ճէմաաթդն սէնի թաղիդ էթտիյինի կէօրիւյօր իքէն՝ մէրգումէ էօլմէք իւզրէ իտի. օ տախի կիտէր իքէն խալգ անը թաղիդ էտիյօր իտի։

43 - Վէ օն իքի սէնէտէն պէրու նէզգի ի տէմէ միւպթէլա օլարագ, պիւթիւն մալինի հէքիմլէրէ սարֆ էթմիշ իսէ տէ, հիչ պիրինտէն չիֆա պուլամամըշ պիր գարը, 44 - Արգատան եաղլաչըպ՝ լիպասընդն էթէյինէ տօգունտու, վէ տէրհալ նէզգի ի տէմի քէսիլտի։ 45 - Վէ Յիսուս պանա տօգունան քի՞մ տիր՝ տէտիյինտէ, ճիւմլէսի ինքար էթմէքլէ, Պետրոս վէ անդն իլէ պերապէր օլանլար՝ Եա մուալիմ, գալապալըգ սէնի պասըպ թաղիդ էտէր [իքէն՝ Պանա տօգունան քի՞մ տիր՝ տէյօր մը սըն,] տէտիլէր։ 46 - Ամմա Յիսուս՝ պանա պիր քիմսէ տօգունտու, զիրա պէնտէն գուվվէթ սատը օլտընդն անլատըմ՝ տէտի։ 47 - Իմտի գարը կիզլենէմէտիյինի կէօրտիւքտէ, թիթրէյէրէք կէլտի։ Վէ հուզուրընա տիւշիւպ պիւթիւն խալգդն էօնիւնտէ անա նէ՛ սէպէպտէն տօգունտընդն, վէ նա՛սըլ ասնիտէ չիֆա պուլտընդն նաղլ էթտի։ 48 - Օ տախի մէրգումէյէ՝ ճէսարէթլէն, գըզըմ, իմանդն սէնի խէ-

Պանա քի՞մ տօգունտու մը տէրսին՝ տէտիլէր։ 32 - Վէ պունու էթմիշ օլանը կէօրմէք իչիւն էթրաֆա պաղար իքէն, 33 - Գարը տախի քէնտինէ վաղը օլանը պիլմէքլէ, զօրգարագ վէ թիթրէյէրէք կէլիպ՝ անդն հուրէյէրէք զուրընտա եէրէ գավանտը վէ անա հագիգաթ ը հալի թէմամէն սէօյլէտի։ 34 - Օ տախի անա՝ Գըզըմ, իմանդն սէնի զուրթարտը. սէլամէթլէ կիթ վէ իլլէթինտէն խէլաս օլ՝ տէտի։

35 - Օ տանա սէօյլէր իքէն, սինաղօղ բէիսինին խանէսինտէն ատէմլէր կէլիպ՝ Գըզդն վէֆաթ էթտի, արթըգ մուալիմէ նի՞չիւն զահմէթ վէրիրսին՝ տէտիլէր։ 26 - Լաքին Յիսուս սէօյլէնիլէն սէօվիւ իչիթտի կիպի, սինաղօղ բէիսինէ՝ Գօրգմա, անճաղ իման էյլէ՝ տէտի։ 37 - Վէ Պետրոս իլէ Յակոբոս վէ Յակոբոսդն գարնտաչը Յովհաննէստէն մատա քիմսէնին քէնտիսի իլէ պերապէր կիթմէսինէ իշն վէրմէտի։ 38 - Վէ սինաղօղ բէիսինին խանէսինէ կիրտի, վէ վէլվէլէյի վէ չօգ աղլայըպ ֆիզան էտէնլէրի կէօրտիւ։ 39 - Վէ իչերի կիրէրէք անլէրէ՝ Նի՞չիւն վէլվէլէտիպ աղլայօրսընըզ. չօ-

լաս էյլէտի, սէլամէթլէ կիթ՝ տէտի։

49 - Օ տանա սէօյլէր իքէն՝ սինաղօղ բէիսինին խանէսինտէն պիր ատէմ կէլիպ, անա՝ գըզդն վէֆաթ էթտի, մուալիմէ զահմէթ վէրմէ՝ տէտի, 50 - Վէ Յիսուս պունու իչիթտիքտէ, անա ճէվապէն՝ Գօրգմա, անճաղ իման էյլէ, օ խէլաս պուլուր՝ տէտի։ 51 - Վէ խանէյէ կիրտիքտէ, Պետրոս իլէ Յակոբոս վէ Յովհաննէստէն, վէ գըզդն փէտերի իլէ վայիտէսինտէն մատա քիմսէյի իչերի կիրմէյէ պրագասատը։ 52 - Վէ ճիւմլէսի գըզ իչիւն աղլայըպ սէօյլիւնմէքտէ իքէն՝ Սաղլամայընընզ վէֆաթ էթմէտի, անճաղ ույույօր տէտի։ 53 - Վէ անլէր վէֆաթ էթմիշ օլաբդընը պիլմէքլէ անը խթիհզա էթտիլէր։ 54 - Լաքին ճիւմլէսինի տընչարբյա չըգարըպ՝ մէրգումէնին էլինի թութարագ՝ էյ գըզ, գալգ՝ տէյիւ չաղրրտը։ 55 - Վէ անդն բուհու ռիճու էթմէքլէ, անիտէ սյաղա գալգտը, վէ Յիսուս անա եէմէք վէրիլմէսինի էմր էթտի։ 56 - Վէ մէրգումէնին վալիտէյնի հայրան օլաբլար. օ տախի Պու վագբայը քիմսէյէ սէօյլէմէյէսինիզ՝ տէյիւ անլէրէ թէնպիհ էթտի։

ճուզ վէֆաթ էթմէսի, անճագ ույուլոր՝ սէմէսիյէ, անը խսթիհզա էթսիլէր։ 40 - Օ խսէ ճիւմլէսինի սըչարը չըգարըպ՝ չօճուղըն վէսէրինի վէ վալիսէսինի վէ քէնտիսի իլէ պէրապէր օլանլարը ալարագ, չօճուղըն եաթաղը եէրէ կիրտի։ 41 - Վէ չօճուղըն էլիսնի թութուպ անա՝ Տալիթա, գումի՝ սէսի, քի թէրճէմէսի՝ էյ գըզ, սանա՝ գալգ սէրիմ՝ սէմէք տիր։ 42 - Վէ գըզ տէր ագաագ գալգաը վէ կէզտի, զիրա օն իքի եաշընտա իտի. վէ անլէր զիյատէսիյլէ հայրէթտէ գալտըլար։ 43 - Վէ անլէրէ՝ Պունու պիր քիմսէ պիլմէսին՝ տէյիպ էքիսէն թէնպիհ էյլէտի. վէ գըզա թաամ վէրիլմէսինի էմր էյլէտի։

Պէնտ 61 **Իսի ամա վէ Տիրսիզ Մէճնուն.**

Մաթ. 9: 27—34

27 - Վէ Յիսուս օրատան իլէրի կիտէր իքէն, արընճա իքի քէօր սէսի կէլիպ եա Իսրն ի Դաւիթ, պիզէ մէրհամէթ էյլէ՝ տէյէրէք ֆէրեատ էտէրլէր իտի։ 28- Վէ էվէ կիրտիկտէ, օլ քէօրլէր անը եանընա կէլտիլէր, Յիսուս տախի անլէրէ՝ Պունու էթմէյէ դատիր օլտըղմա ինանը՞ր մը սընըզ՝ տէմէքլէ, անլէր անա՝ Պէլի, եա Բաղպ՝ տէտիլէր։ 29 - Օ զէման կէօզլէրինէ տօզունուպ՝ Սիզէ իմանը՞նըզա կէօրէ օլսուն՝ տէտի։ 30 - Վէ անլէրին կէօզլէրի աչըլտը. վէ Յիսուս անլէրէ՝ Սաղընը, քիմսէ պիլմէսին՝ տէյիւ էքիսէն թէնպիհ էյլիտի։ 31 - Անլէր իսէ չըգըպ պիլթիւն օլ տիյարատա խապէրինի նէչը էթտիլէր։

32 - Վէ անլէր չըգար իքէն, իշթէ եանընա տիլսիզ վէ մէճնուն պիր սէսի

կէթիրտիլէր։ 33 - Վէ ճինն չըգարըլտըգտա, օլ տիլսիզ սէօյլէտի. վէ խալգ թէճաճիւպ էտիպ՝ Իսրայէլտէ հիչ պիր վագըթ պէօյլէ չէյ կէօրիւլմէմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 34 - Ֆագաթ ֆէրիսիլէր՝ ճիննլէրին բէիսի վասըթասըյլէ ճիննլէրի չըգարը՝ տէտիլէր։

ՊԱՊ 18 **ԻՒՉԻՒՆՃԻՒ ՊԻՇԱՐԻՒԹ ԵՕԼՃԸԼԸՂԸ**

Պէնտ 62 **Նազարէթտէն իրինճի տէճա եէտտ օլունմասը**

Մաթ. 13: 54—58

54 - Քէնտի վաթանընա կէլտի, վէ սինաղոգլարընտա անլէրէ թալիմ էտէր իտի, չէօյլէ քի անլէր հայրան օլուպ՝ Պու հիքմէթ վէ միւճիզլէր պունա նէ՞րէտէն տիր։ 55 - Պու սատէմ տիւլէրին օղլու տէյի՞լ մի, վալիտէսինէ Մարիամ վէ պիրատէրլէրինէ Յակոբոս վէ Յովսէս վէ Սիմոն վէ Յուդա տէմէզլէ՞ր մի, 56 - Վէ ճիւմլէ հէմշիրէլէրի եանընմըզտա տէյի՞լ մի. իմտի սանա պունուն ճիւմլէսի նէ՞րէտէն տիր՝ տէյէրէք, 57 - Անը՝ հագզընտա սիւրչէրլէր իտի. ֆագաթ Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝ Պիր փէյղամպէր քէնտի վաթանընտան վէ քէնտի խանէսինտէն զայրի եէրտէ իթիպարսըզ տէյիլ տիր։ 58 - Վէ օրատա անլէրին իմանսըզլըգլարը սէպէպլէ չօղ միւճիզլէր իճրա էթմէտի։

Մարկ. 6: 1—6

Վէ օրատան չըգըպ՝ քէնտի վաթանընա կիրտի, շակիրտլէրի տախի արընճա կէլտիլէր։ 2 - Վէ սէպթ կիւնիւ օլտըղտա, սինաղոգտա թալիմ էթմէյէ պաշլատը, վէ չօղ քիմսէլէր ինչիթիքլէրինտէ հայրան գալարագ՝ Պու չէյլէր պունա նէ՞րէտէն կէլիյօր, վէ պու քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան հիքմէթ նէ՞ տիր, քի անը՝ էլիյլէ պէօյլէ միւճիզլէր իճրա օլունույօր։ 3 - Պու՝ Մարիամը՝ օղլու վէ Յակոբոս վէ Յովսէս վէ Յուդա վէ Սիմոնը՝ պիրատէրի չօլ տիւլկէր տէյի՞լ մի. վէ հէմշիրէլէրի պունա եանընմըզտա տէյիլլէ՞ր մի՝ տէյէրէք անը՝ հագզընտա սիւրչէրլէր իտի։ 4 - Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ Պիր փէյղամպէր քէնտի վաթանընտան վէ ադրաղասը արասընտան վէ քէնտի խանէսինտէն զայրի եէրտէ իթիպարսըզ տէյիլ տիր։ 5 - Վէ օրատա պիր

դաչ խասթալար՝ իւզերինէ էլլերինի գոյուպ չիֆա վերտիյինտէն զայրի պիր մուճիզէ իճրա էտէմէտի։ 6 - Վէ իմանսըզլըգլարընա թէառճիւպ էտէր իսի. վէ թալիմ էտէրէք, էթրաֆտա պուլունան քէօյլերի տօլաչըր իսի։

Պէնտ 63 **Ուչիւնճիւ եօլնուլրդրն տէվամը**

Մատթ. 9: 35

35 - Վէ Յիսուս անլերին սինագոգլարընտա թալիմլէ մէլէքիւթիւն պէշարէթինի վազ էտէրէք, վէ խալգտա հէր մարազը վէ հէր խասթալըզը տէթ էտէրէք ճիւմլէ չէհրլէրի վէ քէօյլերի տօլաչըր իսի։

Մարկ. 6: 6 Բ.

Վէ թալիմ էտէրէք, էթրաֆտա պուլընան քէօյլերի տօլաչըր իսի։

Պէնտ 64 **Օն իքիլերին պէշարէրի**

Մատթ. 9: 36—11: 1

36 - Վէ խալգը կէօրմէքլէ անլերէ չէֆգաթ էթտի. զիրա չօպանը օլմայան գոյունլար կիպի եօրղուն վէ փէրիշան իսիլէր։ 37 - Օ զէման չակիրալերինէ խիթապէն՝ Կէրչի հասատ չօղ, ամմա ամէլէ ազ տըր։ 38 - Իմտի հասատըն Սահիպինէ, քէնտի հասատընա ամէլէ կէօնտէրսին տէյին նէյազ էտինիզ տէտի։

Վէ Յիսուս օն իքի շա-

Մարկ. 6: 7—13

7 - Վէ օն իքիլերի հանընա չաղըրըպ՝ անլերի իքիշեր իքիշեր կէօնտէրմէյէ պաշլատը. վէ անլերէ նափաք ռուհլար իւզերինէ գուտարէթ վերիպ, 8 - Եօլ իչին նէ՝ տաղարճըգ վէ նէ՝ էքմէք վէ նէ՝ քէմերտէ ազէջ, 9 - Անճագ չարըգ պաղլանըպ՝ իքի էնթարի կիյմէյերէք, պիր առատան մատա պիր չէյ ալմամալարընը թէնպիհ էյլէտի։ 10 -

Ղուկ. 9: 1—6

Վէ օն իքի շակիրտինի պիր եէրէ ճէմ էտիպ՝ անլերէ ճիւմլէ ճինլէր իւզերինէ, վէ մարազլարըն տէթի իչին գուվվէթ վէ գուտրէթ վերէրէք, 2 - Անլերի՝ մէլէքիւթ Ուլլահը վազ էտիպ խասթալարա չիֆա վերմէյէ կէօնտէրտի։ 3 - Վէ անլերէ՝ Եօլ իչին պիր չէյ ալմայընըզ. նէ տէյնէք, նէ տաղարճըգ, նէ էքմէք, նէ ազէջ, նէ տէ իքիշեր էն-

կիրտինէ էմր վերմէյի թէմամ էթտիքտէ, չէհրլէրինտէ վազ ու թալիմ էթմէք իւզրէ օրատան ազիմէթ էթտի։

Վէ անլերէ տէտի քի՝ Հէր հանկը խանէյէ կիրէրսէնիզ, օլ մահալտէն չըզընճայա տէյին՝ օրատա գալընըզ։ 11 - Վէ սիզի հէր քիմ գապուլ էթմէյիպ տինլէմէզսէ, օրատան չըգտըզընըզտա, անլերէ չէհատէթ օլմագ իւզրէ այագլարընընդէն ալթընտաքի թոզու սիլքինիզ. [ֆիլ հագիգէ սիզէ տէրիմ քի՝ Ռուզ ի ճէզատա Սոդոմ վէ Գոմորընն հալի օլ չէհրին հալինտէն էնվէն օլուր։]

12 - Անլէր տախի չըզըպ՝ թէվպէ էթմէլերի իչիւն վազ էտէրլէր իսի։ 13 - Վէ չօղ ճիննլեր չըգարըպ՝ եաղ սիւրէրէք չօղ խասթալարա չիֆա վերիրլեր իսի։

թարինիզ օլսուն։ 4 - Վէ հէր հանկը էվէ կիրէրսէնիզ, օրատա գալըպ՝ օրատան չըգընըզ։ 5 - Վէ սիզի հէր քիմ գապուլ էթմէզսէ, օլ չէհրտէն չըգտըզընըզտա, այագլարընընդէն չէհատէթ օլմագ իչիւն, այագլարընընդատան թոզու պիլէ սիլքինիզ տէտի։ 6 - Անլէր տախի չըզըպ հէր եէրտէ պէշարէթի թէպլիր էտէրէք, վէ խասաբալարա չիֆա վերէրէք, քէօյտէն քէօյէ կէչերլեր իսի։

Պէնտ 65 **Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին էօլիւմիւ**

Մատթ. 14: 1—12

Օ զէման ըէիս էր բուպ օլան Հերովդէս՝ Յիսուսըն չէօհրէթինի իչիթմէքլէ, 2 - Ֆէնտի խատէմէսինէ՝ պուատէմ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս տիր. էօլիւլերտէն գրյամ էթմիշ տիր, վէ պու սէպէպտէն անըն վասրթասրյլէ միւճիզէլեր իճրա օլունույօր՝ տէտի։

3 - Զիւնքի Հերովդէս, պիրատէրի Փիլիպպոսըն զէվճէսի Հերովդիա սէպէ-

Մարկ. 6: 14—29

14 - Վէ անըն խամի չէօհրէթ պուլուպ, Հերովդէս մէլիք տախի իչիթմէքլէ՝ Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս էօլիւլերտէն գրյամ էթմիշ տիր, վէ պու սէպէպտէն անըն վասրթասրյլէ միւճիզէլեր իճրա օլունույօր՝ տէտի։ 15 - Վէ տիկերլերի՝ Եղիա տրը՝ տերլեր, տիկերլերի տախի՝ Պիր փեյղամպէրլերտէն պիրի գրյամ էթմիշ տիր՝ տերլեր իսի։ 9 - Վէ Հերովդէս՝

Ղուկ. 9: 7—9

7 - Վէ ըէիս էր բուպ օլան Հերովդէս անըն էլիյլէ իճրա օլունան չեյլերին ճիւմլէսինի իչիթմիքտէ՝ չիպհէ էթտի. զիրա պաղը քիմսելեր՝ Յովհաննէս էօլիւլերտէն գրյամ էթմիշ տիր, 8 - Վէ պաղըլարը՝ Եղիա զուհուր էթմիշ տիր, պաղըլարը տախի Գատիմ փեյղամպէրլերտէն պիրի գրյամ էթմիշ տիր՝ տերլեր իսի։ 9 - Վէ Հերովդէս՝

պինտէն Յովհաննէսի թութուպ վէ պաղլայըպ՝ զընտանա աթմըշ իսի։ 4 - Զիրա Յովհաննէս անա՝ Պունու ալմադ սանա հէյալ տէյիլ տիր՝ տէր իսի։ 5 - Վէ անը գաթլ էթմէք խաթէր իսի իսէ տէ, խալգանը փէյղամպէր մագամընտա թութարգլարը իչուն անլէրտէն գորգար իսի։ 6 - Վէ Հերովդէսին վէլատէթի կիւնիւ զիյաֆէթինատ՝ Հերովդիանըն զըզը օրթատա բաղս էթսի։ 7 - Վէ Հերովդէսին խոչունա կիթմէքլէ՝ հէր նէ տիլէրսէ անա վէրմէյի եէմինլէ վատ էյլէսի։ 8 - Զըզ տախի վալիտէսի թարաֆընտան թէչվիզ օլունմաղլէ՝ Պանա պուրատա պիր թէփսի իւզէրինատ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին պաշընը վէր՝ տէսի։ 9 - Իմտի մէլիք միւքէտտէր օլտու իսէ տէ, եէմինլէրի վէ պէրապէրինճէ սոֆրատա օթուրանլար սէպէպինտէն վէրիլմէսինի էմր էյլէսի։ 10 - Վէ կէօնտէրիպ՝ զընտանտա Յովհաննէսին պաշընը քէստիրտի։ 11 - Վէ անըն պաշը պիր թէփսի իւզէրինատ կէթիրիլիպ զըզա վէրիլտիքտէ, օ տախի վալիտէսինէ կէօթիւրտիւ։ 12 - Վէ շակիրալերի կէլիպ՝ ճէսէտինի գալտըրարագ տէֆն էթտիլէր, վէ վարըպ Յիսուսա խապէր վէրտիլէր։

տիր՝ տէրլէր իսի։ 16 - Ամմա Հերովդէս պունու իշիթտիքտէ, Պու՝ պաշընը քէստիրտիյիմ Յովհաննէս տիր, էօլիւլէրտէն զըյամ էթմիշ տիր՝ տէսի։

17 - Զիրա Հերովդէս քէնտիսի պիրատէրի Փիլիպպոսընն զէվճէսի Հերովդիա իլէ եվլէնմիշ օլմաղլէ, անընն սէպէպինտէն ատամ կէօնտէրիպ՝ Յովհաննէսի թութուշ վէ զընտանատա պաղլամըշ իսի։ 18 - Զիրա Յովհաննէս Հերովդէսէ՝ Պիրատէրինին զէվճէսինի ալմադ սանա ճաիզ տէյիլ տիր՝ տէմիշ իսի. 19 - Վէ Հերովդիա անա քին թութուպ՝ անը գաթլ էթտիրմէք արզուսընտա իսի իսէ տէ, մուգթէտիր տէյիլ իսի։ 20 - Զինքի Հերովդէս Յովհաննէսին սալիհ վէ մուգատտէս պիր ատամ օլտըղընը պիլմէքլէ, անտէն գորգարագ՝ անը կէօզէտիր իսի, վէ անը տինլէմէքլէ չօգ չէյլէր իճրա էտէր իսի, վէ անը խաթէքլէ տինլէր իսի։ 21 - Վէ պիր միւնասիպ կիւն կէլտիքտէ, եանի Հերովդէս քէնտի վէլատէթի կիւնիւնատէ, պէօյիւք մէմուրլարընա վէ պին պաշլարը իլէ Գալիլեանըն այանընա պիր զիյաֆէթ վէրտիյինատէ, 22 - Իչպու Հերոդիանըն զըզը կիրիպ բաղս էթմէքլէ՝ Հերովդէսին վէ պէրապէրինճէ սոֆրատա օթուրանլարընը խոչընա կիտէրէք, մէլիք զըզա՝ Պէնտէն հէր նէ խաթէրսէն թալէպ էյլէ, սանա վէրիրիմ՝ տէսի։ 23-Վէ պէնտէն հէր նէ թալէպ էտէրսէն, մէմալիքիմին նըսֆընա զատար, սանա վէրիրիմ՝ տէյիւ անա եէմին էթտի։ 24 - Մէզպուրէ տախի չըգըպ վալիտէսինէ՝ Նէ՞ թալէպ էտէյիմ, տէտիքտէ՝ Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին պաշընը՝ տէտի։ 25 - Վէ զըզ ահէլէթէն մէլիյին հուզուրընա կիրիպ՝ Շիմտի պանա թէփսի իւզէրինատ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին պաշընը վէրմէնիզի խաթէրիմ տէյիւ թալէպ էյլէտի։ 26 - Վէ մէլիք զիյատսիյլէ միւքէտտէր օլտու իսէ տէ, եէմինլէրի վէ սոֆրատա պէրապէր օթուրանլար սէպէպինտէն, անը ըէտտ էթմէք խաթէմէտի։ 27 - Վէ մէլիք տէրագագ ճէլլատ կէօնտէրիպ՝ անընն պաշընընն կէթիրիլմէսինի էմր էյլէտի։ 28 - Օ տախի վարըպ զընտանտա պաշընը քէսիպ՝ պիր թէփսի իւզէրինատ կէթիրէրէք զըզա վէրտի, զըզ տախի վալիտէսինէ վէրտի։ 29 - Վէ անընն չակիրալէրի պունու իշիթտիքտէ, կէլտիլէր վէ ճէսէտինի գալտըրըպ պիր գապրա գօյտըլար։

ՊԱՊ 19 ԿԱՓԱՌՆԱՑՈՒՄՏԱՐԻ ՊՈՒՀԱՆ ՎԱԳԹՐ

Պէտք 66 Պէտ պին ատէմլէրին տօյուրումասը

Մատթ. 14: 13—23

13 - Յիսուս տախի պունու իշիթիյինտէ՝ օրատան գայրզլէ պէհապան պիր մահալէ թէնհաճա ազիմէթ էթամ, վէ ճէմաաթ իշիթմէքլէ չէհրլէրտէն եայա անընն արաընճա կիթիթ։

14 - Վէ [Յիսուս] չըգարգտա պիր չօղ ճէմաաթ կէօրմէքլէ, անլէրէ չէֆգաթ էթտիյինտէն խասթալարընա չիֆա վէրտի։

15 - Վէ ախշամ օլտրգտա՝ չակիրտալէրի անընն եանընա կէլիպ՝ Պուրասը պէհապան մահալտրը, վէ չիմտի վագըթ կէչմիշ տիր, ճէմաաթը սալը վէր, քէօյլէրէ վարըպ քէնտիլէրինէ թամամ սաթըն ալըսընլար՝ տէտիլէր։ 16 - Լաքին Յիսուս անլէրէ՝ Կիթմէլերինէ հաճէթ եօղ տըր, սիզ անլէրէ թամամ վէրինիզ՝ տէտի։ 17 - Անլէր տախի անա՝ Պէչ էքմէք իլէ իքի պալըգտան մատա պուրատա պիր չէյիմիզ եօղ տըր՝ տէտիլէր։ 18 - Օ տախի՝ Անլէրի պուրայա պանա կէթիրինիզ՝ տէտի։ 19 - Վէ ճէմաաթըն օթլար իւզէրինէ օթուրմալարընը էմր էթտիքտէն սոնրա, պէչ էքմէք իլէ իքի պալըղը ալըպ՝ սէմայա տօղրու նազար էտէրէք, պէրէքէթ տուսաը օգուլուպ՝ էքմէքլէրի փարէլէտի, վէ չակիրտալէրէ վէրիպ՝ չակիրտալէր տախի ճէմաաթա վէհտիվեր։ 20 - Ճիւմլէսի տախի եէյիպ տօյտըլար, վէ փարչալարըն ֆազլասընը, օն իքի քիւֆէ տօլուսու օլարագ, գալտըրտըլար։ 21 - Վէ Նիսա իլէ չօճուգլարտան մատա եէյնէրը պէչ պին գատար ատէմ իտի։

22 - Վէ տէր ագապ [Յիսուս՝] քէնտիսիզ անլէրէ թամամ վէրինիզ՝ տէտի։ 17 - Անլէր տախի անա՝ Պէչ էքմէք իլէ իքի պալըգտան մատա պուրատա պիր չէյիմիզ եօղ տըր՝ տէտիլէր։ 18 - Օ տախի՝ Անլէրի պուրայա պանա կէթիրինիզ՝ տէտի։ 19 - Վէ ճէմաաթըն օթլար իւզէրինէ օթուրմալարընը էմր էթտիքտէն սոնրա, պէչ էքմէք իլէ իքի պալըղը ալըպ՝ սէմայա տօղրու նազար էտէրէք, պէրէքէթ տուսաը օգուլուպ՝ էքմէքլէրի փարէլէտի, վէ չակիրտալէրէ վէրիպ՝ չակիրտալէր տախի ճէմաաթա վէհտիվեր։

Մարկ. 6: 30—46

30 - Վէ ըէսուլլէր Յիսուսըն եանընա ճէմ օլուպ՝ անա իճրա վէ թալիմ էթտիքլէրի չէյլէրին ճիւմլէսինի նազլ էթտիլէր։ 31 - Օ տախի անլէրէ՝ Սիզ քէնտինիզ թէնհաճա պէհապան պիր մահալէ կէլիպ՝ պիր ազ իսթիրահաթ էտինիպ՝ տէտի. զիրա կէլիպ կիտէնլէր չօղ օլմազլէ՝ թամամ էթմէյէ պիլէ վագըթլարը եօղ իտի։ 32 - Վէ թէնհաճա պէհապան պիր մահալէ գայրզլէ ազիմէթ էթտիլէր։ 33 - Վէ [ճէմաաթ] անլէրի կիտէր իքէն կէօրսիւ, վէ չօղ քիմսէլէր անը թանըմազլէ, ճիւմլէ չէհիրլէրտէն օրայա եայա սէյիրտիպ՝ անլէրտէն էվվէլ եէթիշտիլէր։ 34 - Վէ Յիսուս չըգըպ՝

Ղուկ. 9: 10—17

10 - Վէ ըէսուլլէր Յիսուսա ավտէթ էտիպ՝ իճրա էթտիքլէրի ճիւմլէ չէյլէրի անա հիքեայէ էթտիլէր, օ տախի անլէրի ալըպ՝ թէնհաճա Բեթսայիդա տէնիլէն չէհրին պիր պէհապան մահալինէ չէքիլտի։ 11 - Խալգ տախի պունու պիլմէքլէ անընն արաը սըրա կիթտիլէր. վէ անլէրի գապուլ էտիպ՝ անլէրէ մէլեքութ Ուլլահ հագգընտա քէլամ էտէրէք, չիֆայա մուհթաճ օլանլարա չիֆա վէրիր իտի։

12 - Վէ կիւն զէվալ պուլմազա պաշլատըգտա, օն իքիլէր անընն եանընա կէլիպ՝ Խալգը սալը վէր քի, էթրաֆտա պուլունան քէօյլէր իլէ չիֆթլիքլէրէ վարըպ գոնալար, վէ եէյեճէք պուլա-

Յովհ. 6: 1—15

Անտէն սոնրա Յիսուս Գալիլեա տէնիզի, եանի Տիբերիա տենիզինին էօթէ թարաֆընա ազիմէթ էտիպ, 2 - Խասթալարտա կէօսթէրտիյի՝ ալամէթլէրի կէօրսիւրքէրի իչիւն, արտը սըրա չօղ խալգ կիտէր իտի։ 3 - Վէ Յիսուս տաղա չըգըպ՝ չակիրտալէրի իլէ պէրապէր օրատա օթուրտու։ 4 - Եէհուտիլէրին պասեք պայրամը տախի եագընն իտի։

5 - Իմտի Յիսուս նազար էտիպ՝ եանընա չօղ խալգ կէլտիկնի կէօրտիւքտէ, Փիլիպպոսա՝ Պունլարընն եէմէլէրի իչիւն նէ՞րէտէն էքմէք սաթըն ալալըմ՝ տէտի։ 6 - Պունու տախի անը թէճրիպէ իչիւն սէօյլէտի, զիրա քէնտիսի նէ էտէ-

Ճոան. 6: 1—15

խայը ճէմաաթ կէօրտիւ, վէ չօպանընը գոյունլար կիպի օլարգլարը իչիւն անլէրէ չէֆգաթ էտէրէք չօղ չէյլէր թալիմ էթմէյէ պաշլատը։

35 - Վէ արթըգ վագըթ կէչմիշ օլմազլէ, չակիրտալէրի անընն եանընա կէլիպ՝ Պուրասը պէհապան պիր մահալտրը, վէ արթըգ վագըթ կէչմիշ տիր. 36 - Անլէրի սալը վէր, էթրաֆտաքի չիֆթլիքլէրէ վէ քէօյլէրէ վարըպ՝ քէնտիլէրինէ էքմէք ալընընլար. զիրա եէյեճէքլէրի եօղ տըր՝ տէտիլէր։ 37 - Օ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ պունլարա սիզ թամամ վէրինիզ՝ տէտի. վէ անա՝ Կիտիպ իքի եիւզ տինարլըգ էքմէք սաթըն ալըպ անլէրէ թամամ վէրէլի՞մ մի՝ տէտիլէր։ 38 - Օ տախի անլէրէ՝ Դա՞չ էքմէյինիզ վար, կիտիպ պաղընըզ՝ տէմէսի իւզէրինէ, անլար, զիրա պուրատա պէհապան եէրտէ իզ՝ տէտիլէր։ 13 - Օ տախի՝ Սիզ անլէրէ թամամ վէրինիզ՝ տէտի, անլէր տախի՝ Պիզիմ պէչ իքմէք իլէ իքի պալըգտան զիյատէ պիր չէյիմիզ եօղ տըր, մէկէր կիտիպ պու գավմըն ճիւմլէսինէ եէյեճէք սաթըն ալալըմ՝ տէտիլէր։ 14 - Զիրա պէչ պին գատար ատէմ վար իտի. օ տախի չակիրտալէրինէ՝ անլէրի էլլիչէր էլլիչէր օլարագ, պէօլիւք պէօլիւք օթուրտընըզ՝ տէտի։ 15 - Վէ անլէր էօյլէ էտիպ՝ ճիւմլէսինի օթուրթտըլար։ 16 - Վէ քէնտիսի պէչ էքմէք իլէ իքի պալըղը ալըպ՝ սէմայա տօղրու նազար էտէրէք, իւզէրլէրինէ պէրէքէթ տուսաը օգուտու, վէ փարէլէյիպ՝ խալգըն էօնինէ զօմազ իւզրէ՝ չակիրտալէրինէ վէրտի։ 17 - Վէ ճիւմլէսի եէյիպ տօ-

ճէյինի պիլիր իտի։ 7 - Ֆիլիպպոս անա ճէվապէն՝ Պունլարընն հէր պիրի ազ պիր չէյ եէմէսի իչիւն, իքի եիւզ տինարլըգ էքմէք քիֆայէթ էթմէզ՝ տէտի։ 8 - Շակիրտլէրինտէն պիրի՝ Սիմոն Պետրոսըն գարնտաշը Անդրէաս անա տէտի քի, 9 - Պուրատա պէչ արիա էքմէյի իլէ իքի պալըղը պուլունան պիր չօճուգ վար. լաքին պու գատար քիչիյէ պունլար նէ՞ օլուր։ 10 - Սմմա Յիսուս՝ Ատէմլէրի օթուրտընըզ՝ տէտի. վէ օլ մահալտէ չօղ օթ պուլունուպ՝ օլ ատէմլէր թագրիպէն պէչ պին քիչի օլարագ, օթուրտըլար։ 11 - Վէ Յիսուս էքմէքլէրի ալըպ՝ շուքր էթտիքտէն սոնրա [չակիրտալէրէ, վէ չակիրտալէր տախի] օթուրանլարա թէվզի էթտիլէր, պալըգլարտան տախի իսթէտիքլէրի

տիսի ճէմաաթը սա-
լը վերինճէյէ տէ-
յին չակիրալերինէ՝
գայըղա կիրիպ
քէնտինտէն եվվել
գարչը Թարաֆա
կէչմէլերի իչին
իպրամ էթտի։ 23 -
Բէնտիսի տախի ճէ-
մաաթը սալը վեր-
տիքտէն սոնրա եա-
լընըզճա տուա էթ-
մէք իչին տաղա
չըգտը. վէ ախշամ
օլորգտա՝ օրատա
եալընըզ իտի։

լէր պաղտրգտան
սոնրա՝ Պէչ հիմհի
վէ իքի պալըգ վար՝
տէտիլէր։ 39 - Վէ
անլէրէ՝ ճիւմլէսինի
եէչիլ օթ իւզերինէ
պէօլիւք պէօլիւք օ-
թըրթմալարընը էմր
էյլէտի։ 40 - Անլէր
տախի եիւզէր վէ
էլլիչէր, Թագըմ
Թագըմ օթուրըբ-
լար։ 41 - Վէ պէչ
էքմէք իլէ իքի պա-
լըղը ալըպ՝ սէմայա
տողրու պաղարաղ
պէրէքէթ տուասը
օղուտու, վէ էք-
մէքլէրի փարէլէ-
տիքտէն սոնրա
խալղըն էօնլէրինէ
գօմաղ իւզրէ, չա-
կիրալերինէ վէրալի.
վէ իքի պալըղը
տախի ճիւմլէսինէ
Թաղսիմ էյլէտի։ 42-
Վէ ճիւմլէսի եէյլիպ
տօյտըլար։ 43 - Վէ
փարչալարը օն իքի
քիւֆէ տօլուսը օ-
լարաղ, պալըգլար-
տան տախի գալ-
տըրտըլար։ 44 - Վէ
պու էքմէքլէրտէն
եէյէնլէր պէչ պին
գատար ատէմ իտի։

45- Վէ տէրաղապ
չակիրալերինէ իպ-

յարլար. վէ օն իքի
քիւֆէ տօլուսը
ֆազլա փարչա օլ-
րաղ գալտըրըլտը։

գատար վերտիկեր։
12 - Վէ տօյտրգլա-
ըընտա, չակիրա-
լերինէ խիթապէն՝
Ֆազլա գալան փար-
չալարը Թօփլայը-
նըզ, պիր չէյ զայ
օլմասըն՝ տէմէսի
իւզերինէ, 13 - Ան-
լէր տախի տէվչի-
րիպ՝ օլ պէչ արփա
էքմէյինտէն եէյէն-
լէրտէն արթան
փարչալարլէ օն իքի
քիւֆէ տօլտուր-
տըլար։

14 - Վէ օլ ա-
տէմլէր Յիսուսըն
իզհար էթտիյի ա-
լամէթի կէօրմէքլէ՝
Ֆիլ հագիգէ տիւն-
եայա կէլէճէք չօլ
փէյղամպէր պու-
տը՝ տէտիլէր։ 15 -
Յիսուս տախի ան-
լէրին կէլիպ՝ մէ-
լիք էթմէք իչին
քէնտինի ճէպրէն
կէօթիւրէճէքլէրի-
նի պիլմէսիյէթէք-
բար եալընըզճա
տաղա չէքիլտի։

բամ էթտի քի՝ քէն-
տիսի ճէմաաթը սա-
լը վերինճէյէտէք,
անլէր գայըղա կի-
րիպ՝ էվվելճէ գար-
չը Թարաֆա, Բեթ-
սայիդայա տողրու
կիտէլէր։ 46 - Բէն-
տիսի տախի անլէրի
սալը վերտիքտէն
սոնրա, տուա էթ-
մէք իւզրէ տաղա
կիթտի։

Պէնա 67 **Յիսուսըն տէնիզ իւզերինտէ եիւրիւմէսի**

Մատթ. 14: 24—36

24 - Ամմա գայըգ հէման տէնիզ օրթասընտա օլուպ՝ բիւզկեար տախի մուխալիֆ օլմաղլէ, տալղալարտան սալլանըյօր իտի։

25 - Վէ կէճէնին տէօր-տիւնճիւ նէվպէթինտէ, Յիսուս տէնիզ իւզերինտէ եիւրիւյերէք, անլէրէ տողրու կէլտի։ 26 - Շակիրալեր տախի անը տէնիզ իւզերինտէ եիւրիւր կէօրտիւքլերինտէ միւղթարիպ օլուպ՝ Խայալ տըր՝ տէյերէք, գօրգուլարընտան ֆէրեատ էթտիլեր։ 27 - Յիսուս իսէ տէր ադապ անլէրէ սէօյլէյիպ՝ ճէսարէթլէնինիզ, պէն իմ, գօրգմայընըզ՝ տէտի։ 28 - Վէ Պետրոս անա ճէվապէն՝ Եա Ռապպ, էկեր

Մարկ. 6: 46—56

46 - Բէնտիսի տախի անլէրի սալը վերտիքտէն սոնրա, տուա էթմէք իւզրէ տաղա կիթտի։ 47 - Վէ ախշամ օլորգտա, գայըգ տէնիզին օրթասընտա օլուպ՝ քէնտիսի գարատա եալընըզ իտի։ 48 - Վէ բիւզկեար մուխալիֆ օլմաղլէ, քիւրէք չէքէրէք զահմէթտէ օլորգլարընը կէօրիպ՝ կէճէնին տէօր-տիւնճիւ նէվպէթի գարարլարընտա տէնիզ իւզերինտէ եիւրիյերէք եանլարընա կէլտի, վէ անլէրի կէչմէք իսթէր իտի։ 49 - Անլէր տախի անը տէնիզ իւզերինտէ եիւրիւր կէօրտիւքլերինտէ, պիր խայալ տըր զանն էտէրէք ֆէր-

Յովհ. 6. 16—21

16 - Վէ ախշամ օլորգտա, չակիրալերի սահիլէ էնտիլեր։ 17 - Վէ գայըղա կիրիպ՝ աէնիզին էօթէ Թարաֆընա, Կափառնայումա կիտիյօրլար իտի. վէ գարանլըգ պասմըշ օլուպ՝ Յիսուս տահա եանլարընա կէլմէմիշ իտի. 18 - Տէնիզ տախի չիտտէթլի պիր բիւզկեար էսմէսինտէն գապարմագտա իտի։ 19 - Իմամի անլէր քիւրէք չէքէրէք եիրմի պէչ վէ եա օթուզ օգ աթըմը գատար կիթտիքլերինտէ, Յիսուսը տէնիզ իւզերինտէ եիւրիյերէք գայըղըն եանընա կէլիր կէօրիպ՝ գօրգալար։ 20 - Օ տախի անլէրէ՝ Պէն իմ, գօրգմայընըզ՝ տէտի։

սէն իսէն, պանա էմր էյլէ, սուլար իւզերինտէ, եանը-նա կէլէյիմ՝ տէտի։ 29 - Վէ անը՝ Կէլ տէմէսի իւ-զերինէ, Պետրոս գայրգտան էնիպ՝ Յիսուսըն եանընա կիթմէք իչիւն, սուլար իւ-զերինտէ եիւրիւտիւ։ 30 - Լաքին ըիւզկեարը չիտ-էթլի կէօրմէքլէ՝ գօրգուպ պաթմաղա պաչլատըգտա՝ Եա Բապպ, պէնի գուրթար տէյիւ ֆէրեատ էյլէտի։ 31 - Յիսուս տախի տէր ագապ էլինի ուղատըպ՝ անը թութ-տու, վէ անա՝ էյ իմանը նօգսան, նի՞չիւն չիւպէնէ էթտին՝ տէտի։ 32 - Վէ անլէր գայրգա կիրինճէ ըիւզկեար սաքին օլտու։ 33 - Վէ գայրգտա օլանլար կէլիպ՝ Ֆիլ հագիդէ սէն Իսն Ուլլահ սըն՝ տէյերէք անա սէճատ էթտիլէր։

34 - Վէ գարչը թարաֆա կէչիպ՝ Գիննեսարէթ տիյա-ըինա կէլտիլէր։ 35 - Վէ օլ մահալին ատէմլէրի անը թանըտըգտա, պիւթիւն էթ-րաֆա ատէմ կէօնտէրիպ՝ ճիւմլէ իլլէթլի օլանլարը անա կէթիրտիլէր։ 36 - Վէ եալընըզ լիպասընին էթէյի-նէ տօգունալար տէյիւ ան-տէն ըէճա էթտիլէր. վէ տօգունանլարընը քեաֆֆէսի չիֆա պուլտըլար։

եաա էյլէտիլէր։ 50 - Զիրա ճիւմլէսի անը կէօրիւպ՝ միւղթարիպ օլտըլար. օ տախի անիտէ անլէր իլէ սէօյլէչիպ, անլերէ՝ Ճեսա-ըէթլէնինիզ. պէն իմ, գօրգ-մայընըզ՝ տէտի։ 51 - Վէ գայրգա եանլարընա չըգ-տըգտա, ըիւզկեար սաքին օլտու. անլէր տախի քէն-տի քէնտիլերինէ ֆեվզ էլ զայէ հայրան օլուպ՝ թէաճ-ճիւպ էտէրլեր իտի։ 52 - Զիրա օլ էքմէքլերին քեյ-ֆիյէթինի ֆէհմ էթմէմիշ-լեր իտի, չիւնքի գալպլերի գաթրլաչմըշ իտի։

53 - Վէ գարչը թարաֆա կէչտի, վէ Գիննեսարէթ տիյարընա կէլիպ գարայա եանաչտըլար։ 54 - Վէ ան-լեր գայրգտան չըգտրգտա՝ տէր հալ անը թանըտըլար։ 55 - Վէ ճիվար պուլունան ճիւմլէ մահալլերէ սէյիր-տիպ՝ իլլէթլիլերի եաթագ-լար իւզերինտէ թաչըյա-ըաղ, հէր նէրէտէ պուլուն-տըղընը իչիթտիլեր իսէ, օլ մահալէ կէթիրմէյէ պաչլա-տըլար։ 26 - Վէ հէր տախիլ օլտըղը քէօյ եա չէհր եա չիֆթլիքտէ, խասթալարը մէյտանլարա գոյուպ՝ պարի լիպասընը էթէյինէ տօգու-նալար տէյիւ անտէն ըէճա էտէրլեր իտի. անա ճիւմլէ տօգունանլար տախի չիֆա պուլուրլար իտի։

21 - Օ զէման սէվինէրէք անը գայրգա ալտըլար. վէ տէր ագապ գայրգ կիտէ-ճէքլերի եէրէ վասըլ օլտու։

Պէնտ 68 Հայար էքմէյի հազգրնեա միւպահէսի

Յովհ. 6: 22—71

22 - Էրթէսի կիւն տէնիզին էօթէ թարաֆընտա տուրան խալգ օրատա անը-չակիրտլերինին պինմիշ օլտըգլարը պիր գայրգտան պաչգա օլմատըղընը, վէ Յիսու-սըն՝ չակիրտլերի իլէ պերապէր գայրգա կիրմէմիշ, անճագ չակիրտլերինին եալընըզ կիթմիշ օլտըգլարընը կէօրտիւքլերինտէ, 23 - (Հալ պու քի Բապպ չիւքր էթտիք-տէն սօնրա, էքմէք եէտիքլերի մահալէ եագընի Տիբերիատան պաչգա գայրգլար կէլտի,) 24 - Իմտի խալգ Յիսուսըն վէ չակիրտլերինին օրատա օլմատըղընը կէօր-տիւքլերինտէ, քէնտիլերի տախի գայրգլարա պինիպ՝ Յիսուսը արայարագ, Կափառ-նայումա կէլտիլէր։ 25 - Վէ անը տէնիզին էօթէ թարաֆընտա պուլուպ, անա՝ Եա մուալլիմ, պուրայա նէ՞ վագրթ կէլտին՝ տէտիլէր։ 26 - Յիսուս անլերէ ճէվապէն՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տերիմ քի՝ Սլամէթլեր կէօրտիւյինիւզ իչիւն տէ-յիլ, անճագ օլ էքմէքլերտէն եէյիպ տօյտըղընըզ իչիւն պէնի արայօրսընըզ։ 27 - Ֆանի օլան թաամա տէյիլ, անճագ Իսն իւլ ինսանըն սիզէ վերէճէյի էպէտի հայաթ իչիւն պազի գալան թաամա սայ էտինիզ, զիրա Փէտէր Ալլահ անը միհրլէմիշ տիր՝ տէտի։ 28 - Օ զէման անա՝ Ալլահըն ամէլլերինի իճրա էթմէք իչիւն նէ՞ էտէլիմ տէտիլէր։ 29 - Յիսուս անլերէ ճէվապէն՝ Ալլահըն ամէլի պու տըր՝ քի անըն իրսալ էթտիյի քիմսէյէ իման էտէսինիզ՝ տէտի։ 30 - Իմտի անա՝ Եա սէն, պիզիմ կէօ-ըիւպ սանա իման էթմէմիզ իչիւն նէ՞ ալամէթ կէօսթէրիրսին. նէ՞ իշլերսին։ 31 - Էճատատըմըզ պերրիյէտ մէնինի եէտիլեր, նիթէքիմ՝ Անլերէ եէմէյէ սէմատան էքմէք վերտի՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտիլեր։ 32 - Յիսուս տախի անլերէ՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տերիմ քի՝ Սէմատան օլան էքմէյի սիզէ Մովսէս վերմէտի, լա-քին սէմատան օլան հագիգի էքմէյի սիզէ Փէտէրիմ վերիր։ 33 - Զիրա Ալլահըն էքմէյի սէմատան նազիլ օլուպ տիւնեայա հայաթ վերէն տիր՝ տէտի։ 34 - Իմտի անա՝ Եա Բապպ, պիզէ պու էքմէյի տահմա վէր՝ տէտիլեր։ 35 - Յիսուս տախի ան-լերէ տէտի քի՝ Օլ հայաթ էքմէյի պէն իմ. պանա կէլէն ասլա աճըգմայաճագ, վէ պանա իման էտէն ասլա սուսամայաճագ տըր։ 36 - Լաքին սիզէ տերիմ քի՝ Պէնի հէմ կէօրտիւնիւզ, հէմ տէ իման էթմէյօրսընըզ։ 37 - Փէտէրին ճիւմլէ պանա վեր-տիյի պանա կէլիր. վէ պանա կէլէնի ասլա տըշարը աթմամ։ 38 - Զիրա քէնտի իրատէթիմի տէյիլ, անճագ պէնի իրսալ էտէնին իրատէթինի իճրա էթմէք իւզրէ սէմատան նիւզուլ էթտիմ։ 39 - Վէ պէնի իրսալ էտէն Փէտէրին իրատէթի պու տըր քի՝ ճիւմլէ պանա վերտիյինտէն հիչ պիրինի զայ էթմէյիպ, անճագ անը սօն կիւնտէ իհեա էտէյիմ։ 40 - Վէ * պէնի իրսալ էտէնին՝ իրատէթի պու տըր քի Օղլու կէօ-ըիւպ անա իման էտէն հէր պիր քիմսէ էպէտի հայաթա մալիք օլա, պէն տախի անը սօն կիւնտէ իհեա էտէյիմ։

* Եախօս Փէտէրիմին

41 - Պունուն իւզերինէ Եէհուտիլէր՝ Սէմատան էնէն էքմէք պէն իմ՝ տէտիյի իչիւն անըն հագդընտա սէօյլէնէրէք, 42 - Պու քիմսէ Յիսուս իսկի Յովսէփ տէյի՞լ մի, քի պիզ անըն փէտէրի իլէ վալիտէյնինի պիլիրիզ. պու հալտէ նա՞սըլ Սէմատան նիւզուլ էթտիմ՝ տէյօր տէտիլէր։ 43 - Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Սրանըզտա սէօյլէնմէյինիզ. 44 - Պէնի իրսալ էտէն Փէտէր անը չէքմէյինճէ՝ պիր քիմսէ պանա կէլէմէզ, պէն տախի անը սոն կիւնտէ իհեա էտէճէյիմ։ 45 - Ճիւմլէսի Ալլահ Թարաքընտան Թալիմ օլունմըշ օլաճաղլար՝ տէյիւ փէյղամպէրլէրտէ կաղըլմըշ տըր. պունա պինաէն Փէտէրտէն հէր իչիտիպ էօյրէնէն պանա կէլիր. 46 - Տէյիլ քի պիր քիմսէ Փէտէրի կէօրմիւշ տիր, իլլա Ալլահ Թարաքընտան օլան զաթ Փէտէրի կէօրմիւշ տիր։ 47 - Հազիրզաթէն, սիզէ տէրիմ քի՝ Պանա իման էտէն էպէտի հայաթա մալիք տիր։ 48 - Հայաթ էքմէյի պէն իմ։ 49 - Լճատատընըզ պէրրիյէտէ մէննի եէյիպ տէ վէգաթ էթտիլէր։ 50 - Սէմատան նազիլ օլան էքմէք պու տըր, քի անտէն պիր քիմսէ եէյիպ տէ վէգաթ էթմէյէ։ 51 - Սէմատան նիւզուլ էտիպ հայյ օլան էքմէք պէն իմ. էկէր պիր քիմսէ պու էքմէքտէն եէրսէ, իլ էլ էպէտ հաչայաճաղ տըր, վէ պէնիմ վէրէճէյիմ էքմէք տիւնեհանըն հայաթը իչիւն վէրէճէյիմ թէնիմ տիր։

52 - Իսմի Եէհուտիլէր՝ Պու ատէմ նա՞սըլ թէնինի եէմէմիզ իչիւն վէրէպիլիր տէյիւ՝ արալարընտա մուարազա էթտիլէր։ 53 - Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ Հազիրզաթէն, հազիրզաթէն սիզէ տէրիմ քի, էկէր Իպն իլ ինսանըն թէնինի եէմէզ, վէ գանընը իչմէղսէնիզ, քէնտինիզտէ հայաթ օլմազ։ 54 - Պէնիմ թէնիմի եէյիպ գանըմը իչէն՝ էպէտի հայաթա մալիք տիր, պէն տախի անը սոն կիւնտէ իհեա էտէճէյիմ։ 55 - Զիրա թէնիմ հազիրզաթէն թաամ տըր, վէ գանըմ հազիրզաթէն չուրպ տըր։ 56 - Թէնիմի եէյիպ գանըմը իչէն՝ պէնտէ, պէն տախի անտէ սաքին օլուրըմ։ 57 - Հայյ օլան փէտէր պէնի իրսալ էթտիյի, պէն տախի Փէտէրին սէպէպիյէ հայաթտա օլտըղըմ միսիլլիւ, պէնի եէյէն տախի պէնիմ սէպէպիմէ հայաթտա օլաճաղ տըր։ 58 - Սէմատան նազիլ օլան էքմէք պու տըր. էճատատընըզ մէննի եէյիպ վէգաթ էթտիքլէրի կիպի տէյիլ տիր. պու էքմէյի եէյէն իլ էլ էպէտ հայաթտա օլաճաղ տըր։

59 - Պու չէյլէրի Կավառնայումտա Թալիմ էտէրէք, սինաղոգտա սէօյլէտի։

60 - Վէ չակիրտլէրինտէն նիչէլերի պունու իչիթտիքլէրինտէ՝ Պու սէօզ աղըր տըր, պունու քի՞մ տինլէյէպիլիր՝ տէտիլէր։ 61 - Վէ Յիսուս չակիրտլէրինին պունուն իւզերինէ սէօյլէնտիքլէրինի քէնտի տէրունինտէ պիլմէքլէ, անլէրէ խիթապէն՝ Սիզի պու չէյ սիւրչտիւրի՞յօր մը. 62 - Էկէր Իպն իլ ինսանըն մուզատատէմա օլտըղը մահալէ չըգտըղընը կէօրիւրսէնիզ... 63 - Իհեա էտէն՝ Ռուհ տըր, թէն հիչ պիր ֆայտէ էթմէզ. պէնիմ սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէր ռուհ վէ հայաթ տըր։ 64 - Լաքին սիզտէն պազը ինանմայան քիմսէլէր վար տըր՝ տէտի. չիւնքի Յիսուս ինանմայանլար քիմլէր օլտըղընը վէ քէնտինի էլէ վէրէճէք օլան քիմ իտիյինի իպթիտատէն պիլիր իտի։ 65 - Վէ տախի պունուն իչիւն սիզէ՝ Հիչ քիմսէ Փէտէրիմ

թարաֆընտան քէնտինէ վէրիլմէտիքճէ պանա կէլէմէզ՝ տէյիւ սէօյլէտիմ, տէտի։

66 - Պունուն իւզերինէ չակիրտլէրինտէն նիչէլերի կէրի չէքիլիպ՝ արթըգ անը իլէ պէրապէր կէզմէզլէր իտի։ 67 - Իսմի Յիսուս օն իքիլէրէ՝ Սի՞զ տախի մի կիթմէք իսթէրսինիզ՝ տէտի։ 68 - Սիմոն Պետրոս անա ճէվապէն՝ Եա Բապպ, քիմէ՞ կիտէլիմ, էպէտի հայաթ սէօզլէրի սէնտէ տիր։ 69 - Պիզ տախի իման էտիպ, Իպն Ուլլահ [իւլ հայյ] Քրիստոս սէն իտիյինի պիլտիք տէտի։ 70 - Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ Պէն սիզ օն իքիլերի ինթիխապ է՞թմէտիմ մի. վէ սիզտէն պիրի Շէյթան տըր՝ տէտի։ 71 - Վէ պունու Սիմոն օղլու Իսկարիովալը Յուդա հազրընտա սէօյլէր իտի. զիրա պու քիմսէ օն իքիլերտէն՝ պիրի իքէն՝ անը էլէ վէրէճէք իտի։

Պէնտ 69 Երչզանմամբ էլլէր իլէ էմէք եէմէք հազրընտա

Մատթ. 15: 1—20	*Մարկ. 7: 1—23*
Օ զէման Երուսաղէմտէն օլան իւլէմա իլէ ֆէրիսիլէր Յիսուսըն ճանընա կէլիպ, 2 - Նի՞չիւն սէնին չակիրտլէրին գատիմլէրին ռիվայէթինէ մուխալիֆ հարէքէթ էտիյօրլար, զիրա էքմէք եէյէճէքլերի էնտատ էլլէրինի եէրչամազլար՝ տէտիլէր։ 3 - Օ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Նի՞չիւն սիզ տէ ռիվայէթինիզ սէպէպիյլէ Ալլահըն էմրինէ մուղայիր հարէքէթ էտիյօրսընըզ։ 4 - Զիրա Ալլահ՝ Փէտէրինէ վէ վալիտէյնէ հիւրմէթ էյլէ. 5 - Հէմ տախի՝ Փէտէրինէ վէ եա վալիտէսինէ չէթմ էյլէյէն մութլագ զաթլ օլունսուն՝ տէյիւ պույուրտու։ 6 - Ամմա սիզ՝ Հէր քիմ փէտէրինէ եա վալիտէսինէ՝ Թարաքրմատան ֆայտէ կէօրէճէյին չէյ վազֆ օլմուշ տըր՝ տէրսէ,	Վէ ֆէրիսիլէր իլէ իւլէմատան պազըլարը Երուսաղէմտէն կէլմիշ օլուպ՝ անըն ճանընա ճէմ օլտըլար։ 2 - Վէ չակիրտլէրինտէն պազըլարընըն նափաք, եանի եէյդանմամըշ էլլէրլէ էքմէք եէտիքլէրինի կէօրմէքլէ, անլէրի թագսիհ էթտիլէր։ 3 - Զիրա ֆէրիսիլէր վէ ճիւմլէ Եէհուտիլէր գատիմլէրին ռիվայէթինի թութմագտա օլուպ՝ էլլէրինի պիր էյիճէ եէյդամատըզճա եէմէք եէմէզլէր։ 4 - Վէ չարշուտան կիշիֆլարինճէ, եէյդանմատըզճա եէմէք եէմէզլէր, վէ հըզզ էթմէք իւզրէ զապուլ էթտիքլերի սահր չօզ չէյլէր, քեասէլէր վէ պարտագլար վէ պազըր զապլար վէ եաթագլար եէյդամալարը վար տըր։ 5 - Վէ ֆէրիսիլէր իլէ իւլէմա անա՝ Նի՞չիւն սէ-

վէ փէտէրինէ եա վալիտէ-
սինէ հիւրմէթ էթմէզսէ
տախի օղուր՝ տէրսինիզ։ Վէ
սիզին ըիվայէթինիզ սէպէ-
պիյէ Ալլահըն էմրինի իպ-
թալ էթմէնիզ։ 7 - Էյ միւ-
բարիլէր, Եսայի սիզին հադ-
զընըզտա, 8 - Պու գավմ
[պանա աղըզլէ եագլաչըզ]
պանա լիսանէն հիւրմէթ
էտէր, ֆագաթ գալպլէրի
պէնտէն փէք ուզագ տըր։
9 - Հէմ ինսան թէնպլիհա-
թը օլան թալիմաթը էօյ-
ըէթմէքլէ, պանա պիհու-
տէ եէրէ իպատէթ էտէրլէր
տէյիւ վահիյլէ կիւզէլճէ
տէմիշ տիր՝ տէտի։

10 - Վէ ճէմաաթը եանը-
նա չաղըրըպ անլէրէ՝ Տին-
լէյինիզ, վէ անլայընըզ։ 11 -
Աղըզա կիրէն չէյ ատէմի
նափաք էթմէզ, լաքին ա-
տէմի նափաք էտէն՝ աղըզ-
տան չըգան տըր՝ տէտի։

12 - Օ զէման չակիրտլէրի
եանընա կէլիպ անա՝ Ֆէ-
րիսիլէր պու սէօզիւ իշիթ-
տիքլէրինտէ կիւճէնտիք-
լէրինի պիլի՞ր մի սին՝ տէ-
տիլէր։ 13 - Օ տախի ճէ-
վապ վէրիպ՝ Սէմավի փէ-
տէրիմին տիքմէտիյի հէր
ֆիտան քէօքտէն սէօքիւ-
լէճէք տիր։ 14 - Անլէրի
պրագընըզ։ քէօրլէրին քէօր
գըլաղուզլարը տըր։ Վէ է-
կէր քէօր քէօրէ գըլաղուզ-
նէն չակիրտլէրին դատիմ-
լէրին ըիվայէթի մուճիպլին-
ճէ հարէքէթ էթմէյիպ՝ երյ-
գանմամըշ էլլէրլէ եէրլէր՝
տէյիւ սիւալ էթտիլէր։ 6 -
Օ տախի անլէրէ ճէվապէն
տէտի քի՝ Սիզ միւրաիլէր
հագգընտա եաղըլտըղը իւզ-
րէ՝ Պու գավմ պանա լի-
սանէն հիւրմէթ էտէր, ֆա-
գաթ գալպլէրի պէնտէն
փէք ուզագ տըր։ 7 - Վէ
ինսան թէնպլիհաթը օլան
թալիմաթը էօյրէթմէքլէ,
պանա պիհուտէ եէրէ իպա-
տէթ էտէրլէր՝ տէյիւ Եսայի
վահիյլէ էյի սէօյլէմիշ տիր։
8 - Զիրա Ալլահըն էմրինի
թէրքլէ, ինսան ըիվայէթի-
նի, եանի պարտագլար վէ
քեասէլէր երյգամասընը
հրգզ էտիպ՝ պունլարտան
պաշկա չօգ չէյլէր տախի
էտէրսինիզ։ 9 - Վէ անլէրէ
տէտի քի՝ Ըիվայէթինիզի
թութմագ իչիւն Ալլահըն
էմրինի նէ՝ կիւզէլ ըէտտ
էտէրսինիզ։ 10 - Զիրա Մով-
սէս Փէտէրինէ վէ վալի-
տէնէ հիւրմէթ էյլէ, հէմ
տէ՝ Փէտէրինէ եա վալի-
տէսինէ չէթմ էտէն՝ մութ-
լագա գաթլ օլունսուն՝ տէ-
տի։ 11 - Ամմա սիզ տէր-
սինիզ քի՝ Էկէր պիր ատէմ
փէտէրինէ եա վալիտէսի-
նէ՝ Թարաֆըմտան սանա
ֆատէ օլաճագ չէյ գուր-
պան, եանի վագֆ օլուն-
մըշ տըր՝ տէրսէ, 12 - Օլ
վագթթ անը արթըգ փէ-
տէրի եա վալիտէսի իչիւն
պիր չէյ էթմէյէ պրագմագ-
սընըզ։ 13 - Վէ թալիմ էթ-

լըգ էտէրսէ, իքիսի տէ
չուգուրա տիւշէր՝ տէտի։
16 - Ցիսուս տախի՝ Հալա
սի՞զ տէ մի ֆէհմսիզ սինիզ։
17 - Տանա անլամա՞զ մը
սընըզ քի՝ աղըզա կիրէն
հէր չէյ գարնա կիսիպ թաշ-
ըայա չըգարըլըր։ 18 - Ամ-
մա աղըզտան չըգան չէյլէր
գալպտէն սիւտուր էթմէ-
լէրիյլէ, պունլար ատէմի
նափաք էտէր։ 19 - Զիրա
գալպտէն ֆասիտ էֆքեար
վէ գաթլ վէ զինա վէ ֆիւ-
ճուր վէ սըրգաթ վէ եա-
լան եէրէ չէհատէթ վէ
քիւֆր սիւտուր էտէր։ 20 -
Ատէմի նափաք էտէն չէյլէր
պունլար տըր։ ամմա երյ-
գանմամըշ էլլէրլէ թաամ
էթմէք ատէմի նափաք էթ-
մէզ՝ տէտի։

տիյինիզ ըիվայէթինիզէ
Ալլահըն քէլամընը ֆէսիս
էտէրէք, պունուն կիպի չօգ
չէյլէր էտէրսինիզ։
14 - Վէ պիւթիւն ճէմա-
աթը եանընա չաղըրըպ,
անլէրէ տէտի քի՝ Ճիւմլէ-
նիզ պէնի տինլէյիպ անլա-
յընըզ։ 15 - Ինսանըն տը-
չարըսընտան իչէրիսինէ կի-
րիպ անը նափաք էտէ պի-
լէճէք պիր չէյ եօք տըր։
անճագ ինսանը նափաք է-
տէնլէր իչէրիսինտէն չըգան
չէյլէր տիր։ 16 - Իչիսիր
գուլագլարը օլան իչիթսին։
17 - Վէ ճէմաաթտան ֆի-
ֆիպպ խանէյէ կիրտիյինտէ,
չակիրտլէրի պու թէմսիլի
անտէն իսթիֆտար էյլէտի-
լէր։ 18 - Օ տախի անլէրէ՝
Սի՞զ տէ մի պէօյլէ ֆէհմ-
սիզ սինիզ։ անլամա՞զ մը
սընըզ քի՝ տըշարըտան ին-
սանըն իչէրիսինէ կիրէն հիչ
պիր չէյ անը նափաք էտէ-
մէզ։ 19 - Զիրա գալպինէ
տէյիլ, ամմա անըն գարնը-
նա կիրէր, վէ ճիւմլէ թա-
ամլարը թէմիզլէյէրէք,
խալայա չըգար՝ տէտի։ 20 -
Վէ տախի ինսանը նափաք
էտէն՝ ինսանտան չըգան
չէյ տիր։ 21 - Զիրա տէ-
րունտէն, եանի ատէմլէրին
գալպինտէն ֆասիտ էֆքեար
վէ զինա վէ ֆահշ վէ գաթլ,
22 - Վէ սըրգաթ վէ թա-
մա վէ ֆըսգ վէ հիլէ վէ
ֆիւճուր վէ սուի նազար
վէ քիւֆր վէ զուրուր վէ
խէպասէթ չըգար։ 23 - Պու
ֆէնալըգլարըն ճիւմլէսի
տէրունտէն չըգըպ ինսանը
նափաք էտէր՝ տէտի։

ԳԼՈՒԽ 6

ԳԱԼԻԼԵԱՏԱՓԻ ԽԸՏՄԷԹԻՆ ԻՒԶԻՆՃԻՒ ՄԻՒՏՏԷԹԻ

ՇԻՄԱԼԻ ԳԱԼԻԼԵԱՑԱ ԶԷԲԻԼՄԷՍԻՆՏԷՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ ԻԶԻՒՆ ՍՕՆ ՄՈՒՖԱՐԱԳԱԹԸՆԱ ԴԱՏԱՐ

Թ. Ի. 29 Ապր. 18տէն—Թ. Ի. 29 Նոյ.էտէ

ՊԱՊ 20 ՇԻՄԱԼԻ ԳԱԼԻԼԵԱՑԱ ԻԼՔ ԶԻՑԱՐԻԷԹԻ

Պէնտ 70 **Տիւրոս վէ Սիդոնա տօղրու եօլնբլբղը. Սիրոֆինիք գարընը գըզը**

Մատթ. 15: 21—28

21 - Վէ Յիսուս օրատան չըգըպ՝ Տիւրոս վէ Սիդոն սէմթլէրինէ ազիմէթ էյլէտի. 22 - Վէ իշթէ օլ թարաֆլարատան պիր Քանանը գարը կէլիպ. անա՝ Եա Բապպ, Իսն ի Դաւիթ, պանա մէրհամէթ էյլէ, գըզըմ ճինտէն չիտէթլի ազապ չէքիյօր՝ տէյերէք ֆէրեատ էյլէտի։ 53 - Օ իսէ անա հիչ պիր ճէվապ վէրմէմէքլէ, չակիրալէրի եանընա կէլիպ՝ Արամըզճա ֆէրեատ էտիյօր, անը սալը վէր՝ տէյիւ անա ըէճա էյլէտիլէր։ 24 - Վէ օ ճէվապէն՝ Պէն պէյթ ի Իսրայէլին զայ օլմուշ գոյունլարընատան զայրիսինէ իրսալ օլունմատըմ՝ տէտի։ 25 - Լաքին մէրգումէ կէլիպ անա սէճէտ էտէրէք՝ Եա Բապպ, պանա իմտատ

Մարկ. 7: 24—30

24 - Վէ օրատան գալգըպ Տիւրոս վէ Սիդոն հուտուտընա կիթտի, վէ պիր խանէյէ կիրիպ քիմսէյէ մալիւմ օլմասընը իսթէմէտի իսէ տէ, կիզլէնէմէտի։ 25 - Զիրա նափաք ըուհլու գըզը օլան պիր գարը անըն հագգընտա խապէր ալարագ՝ կէլիպ այագլարընա գափանտը։ 26 - Օլ գարը տախի սիրոֆինիք թաիֆէսինտէն Եունանիյէ օլուպ՝ գըզընտան ճինի չըգարմասընը անտէն ըէճա էյլէտի։ 27 - Ամմա Յիսուս անա՝ Պրագ, Եվվելա էվլատ տոյսուն, զիրա էվլատըն էքմէյինի ալըպ քէօփէքլէրէ աթմագ էյի տէյիլ տիր՝ տէտի։ 28 - Մէրգումէ տախի անա ճէվապէն՝ Պէլի, եա Բապպ, չիւնքի քէօփէքլէր տախի սոֆրա-

էյլէ՝ տէտի։ 29 - Օ տախի ճէվապէն՝ Զօճուգլարըն էքմէյինի ալըպ քէօփէքլէրէ աթմագ էյի տէյիլ տիր՝ տէտի։ 27 - Լաքին մէրգումէ՝ Պէլի, եա Բապպ, չիւնքի քէօփէքլէր տախի սահիպլէրինէն սոֆրասընատան տիւշէն գըրընթըլարատան եէրլէր՝ տէտի։ 28 - Օ զէման Յիսուս անա ճէվապէն՝ Էյ խաթուն, իմանըն չօղ տըր, սանա իսթէտիյին կիպի օլսուն՝ տէտի. վէ գըզը օլ սաաթ չիֆա պուլտու։

նըն ալթընտա, էվլատըն գըրընթըլարընտան եէրլէր՝ տէտի։ 29 - Օ տախի անա՝ Պու սէօզ իչիւն կիթ, ճինն սէնին գըզընտան չըգմըշ տըր՝ տէտի։ 30 - Վէ մէրգումէ խանէսինէ վարտըգտա, ճինն չըգմըշ վէ գըզը տէօշէքտէ եատմըշ պուլտու։

Պէնտ 71 **Տէքափօլիսին իչինտէն ավտէրի։ Զօզ միւճիզէլէր**

Մատթ. 15: 29—31

29 - Վէ Յիսուս օրատան հարաքէթլէ՝ Գալիլիա տէնիզինէն քէնարընա կէլտի, վէ տաղա չըգըպ՝ օրատա օթուրտու։ 30 - Վէ եանընա խայլը ճէմաաթ կէլիպ՝ անլէր իլէ պէրաբէր թօփալլար վէ քէօրլէր վէ տիլսիզլէր վէ սագաթլար իլէ սաիր նիչէ քիմսէլէր պուլունմաղլէ անլէրի Յիսուսըն այագլարընա պրագտըլար, օ տախի անլէրէ չիֆա վէրտի. 31 - Շէօյլէ քի ճէմաաթ տիլսիզլէրին սէօյլէտիյինի վէ սագաթլարըն սաղալտըղընը վէ թօփալլարըն եիւրիւտիւյինիւ վէ քէօր-

Մարկ. 7: 31—37

31 - Վէ եինէ Տիւրոս վէ Սիդոն հուտուտընտան չըգըպ՝ Դեկապոլիս հուտուտընըն արասընտան Գալիլեա տէնիզինէ կէլտի։ 32 - Վէ սաղըր վէ փէլթէք պիր քիմսէյի կէթիրիպ՝ իւզէրինէ էլինի գոմասընը անտէն ըէճա էյլէտիլէր։ 33 - Օ տախի անը ճէմաաթ իչինտէն թէնհայա չէքիպ՝ փարմագլարընը անըն գուլագլարընա գոյարագ, թիւքիւրիւպ տիլինէ տոգունտու։ 34 - Վէ սէմայա տօղրու նազարլէ ահ էտիպ, անա՝ էֆֆաթա, եանի Աչըլ՝ տէտի։ 35 - Վէ տէր հալ ա-

լերին կէօրտիւլիւնիւ միւ-
չահէտէ էթիքլէրինտէ
թէաճճիւպ էտիպ՝ Իսրա-
յէլին Սլլահընա համտ էթ-
տիլէր։

նըն գուլագլարը ալըրպ վէ
տիլինին պաղը չէօզիւլիւպ՝
տօղրու թէքէլիւմ էթտի։
36 - Վէ անլէրէ պունու
քիմսէյէ սէօյլէմէմէլէրինի
թէնպիհ էթտի. ամմա ան-
լէրէ նէ գատար թէնպիհ
էթտի իսէ, օլ գատար զի-
յատէ նէյր էտէրլէր իտի։
37 - Վէ ֆէվգ էլ դայէ հայ-
րան գալըպ՝ Հէր չէյի էյի
էյլէտի. հէմ սաղըրլարը
իչիթտիրիր հէմ սէ տիլ-
սիզլէրի սէօյլէտիր տէրլէր
իտի։

ՊԱՊ 21 ԴԱԼԻԼԵԱ ՏԻՆԵՑԻՆԷ ԴԸՍԱ ՊԻՐ ԱՎՏԻԹ

Պէնտ 72 Տէօրթ պինլէրի տօյուրմասը

Մատթ. 15: 32—38

32 - Վէ Յիսուս չակիրտ-
լէրինի եանընա չաղըրըպ՝
ճէմաաթա ճաքրըմ, զիրա
չիմտի իւչ կիւն տիր եա-
նըմտա պուլունույօրլար վէ
եէյէճէք չէյլէրի եօգ տըր.
վէ անլէրի ճ սալը վէր-
մէք իսթէմէմ, օլմայա քի
եօլտա թագաթլարը քէսիլէ՝
տէտի։ 33 - Վէ չակիրտլէրի
անտ՝ Զէօլտէ պիզ պէօյլէ
պիր ճէմաաթը տօյուրճագ
գատար էքմէք նէ՞րէտէն
պուլալըմ՝ տէտիլէր։ 34 -
Յիսուս տախի անլէրէ՝ Դա՞չ
էքմէյինիզ վար՝ տէտիյին-
տէ, անլէր տախի՝ Եէտի

Մարկ. 8: 1—9

Օլ կիւնլէրտէ փէք չօգ
ճէմաաթ պուլունուպ՝ եէ-
յէճէքլէրի օլմատըղընտան,
[Յիսուս] չակիրտլէրինի եա-
նընա չաղըրըպ՝ անլէրէ տէ-
տի քի, 2 - Պու ճէմաաթա
ճաքրըմ, չիւնքի չիմտի իւչ
կիւն տիր եանըմտա պու-
լունույօրլար, վէ եէյէճէք-
լէրի եօգ տըր։ 3 - Էգ-
էր անլէրի էվլէրինէ ճ
սալը վէրիրսէմ, եօլտա
թագաթլարը քէսիլիր. զի-
րա պաղըլարը ուզագտան
կէլտիլէր։ 4 - Վէ չակիրտ-
լէրի անա ճէվապէն Պունու-
լարը պուրատա, չէօլտէ

էրմեք վէ պիր գաչ քիւչիւք
պալըգ վար՝ տէտիլէր։ 35 -
Վէ ճէմաաթըն եէրէ օթուր-
մալարընը էմր էթտիքտէն
սոնրա, 36 - Օլ եէտի էքմէք
իլէ պալըգլարը ալըպ թէ-
չէքքիւր էթտի, վէ փարէ-
լէյիպ չակիրտլէրինէ, չա-
կիրտլէր տախի ճէմաաթա
վէրտիլէր։ 37 - Վէ ճիւմլէսի
եէյիպ տօյտըլար, վէ փար-
չալարըն ֆազլասընը եէտի
զէնպիլ տօլուսու օլարագ
գալտըրտըլար։ 38 - Վէ նիսա
իլէ չօճուգլարտան մատա
եէյէնլէր տէօրթ պին ատէմ
իտի։

պիր քիմսէ էքմէքլէ նա՞-
սըլ տօյուրա պիլիր՝ տէտի-
լէր։ 5 - Վէ անլէրէ՝ Դա՞չ
էքմէյինիզ վար՝ տէյի-
սիւալ էթտիյինտէ, անլէր՝
Եէտի տանէ՝ տէտիլէր։ 6 -
Վէ ճէմաաթըն եէր իւզէ-
րինտէ օթուրմասընը էմր
էթտի, վէ օլ եէտի էքմէյի
ալըպ՝ թէչէքքիւր էթտի,
վէ փարէլէյիպ՝ էօնլէրինէ
գօմագ իւզրէ չակիրտլէրի-
նէ վէրտի. անլէր տախի
ճէմաաթըն էօնիւնէ գօտը-
լար։ 7 - Վէ պիր գաչ քիւ-
չիւք պալըգլարը օլմաղլէ,
պէրէքէթ տուասը օգույուպ՝
Պունլարը տա էօնլէրինէ
գօյունըզ՝ տէտի։ 8 - Վէ
եէյիպ տօյտըլար, վէ փար-
չալարըն ֆազլասընտան եէ-
տի զէնպիլ գալտըրտըլար։
9 - Եէյէնլէր տախի տէօրթ
պին գատար իտի. վէ ան-
լէրի սալը վէրտի։

Պէնտ 73 Քէրիսիլէրին վէ Սատուգիլէրին սէմատան պիր ալամէք թալէպ էքմէլէրի

Մատթ. 15: 39—16—12

39՝ - Վէ ճէմաաթը սալը
վէրտիքտէն սոնրա գայըղա
պինիպ Մագդաղա հուտու-
տընա կէլտի։

Վէ ֆէրիսիլէր իլէ սա-
տուգիլէր անըն եանընա
կէլիպ՝ անը թէճրիպէ ի-
չիւն քէնտիլէրինէ սէմա-
տան պիր ալամէթ կէօս-

Մարկ. 8: 10—21

10 - Վէ տէրագաղ չա-
յիրտլէրի իլէ գայըղա պի-
նիպ՝ Դաղմանութա թարա-
ֆընա կիթտի։

11 - Վէ Ֆէրիսիլէր չըգըպ՝
անը թէճրիպէ իչիւն, քէն-
տիսինտէն սէմատան պիր
ալամէթ թալէպ էտէրէք,
անըն իլէ միւպահէսէ էթ-

թերմէսինի թալէպ էթիւլէր։ 2 - Օ տախի անլէրէ ճէվապէն, Սիչամ օլարգ-տա՝ հավա կիւզել օլաճագ, զիրա կէօք գըզել տըր։ 3 - Վէ սապահլայըն՝ Պու կիւն հավա պօզուգ օլաճագ, զիրա կէօք փուս օլուպ գըզարմըշ տըր՝ տէրսինիզ։ Էյ միւրաիլէր, կէօք եիւ-զիւնիւ թէմիզ էթմէսինի պիլիրսինիզ տէ, վագըթ-լարըն ալամէթլէրինի թիմ-եիզե գատիր տէյի՞լ մի սի-նիզ։ 4 - Բէօթիւ վէ զի-նաքեար նէսլ ալամէթ ա-բար, վէ անա՝ Յովնան փէյղամպէրին ալամէթին-տէն զայրի պիր ալամէթ վէրիլմէյճէք տիր՝ տէտի։ Վէ անլէրի պրագըպ կիթ-տի։

5 - Վէ չակիրալէրի գարչը թարաֆա կէլտիքլէրինտէ, էքմէք ալմաղը ունութ-մուշար իտի։ 6 - Վէ Յի-սուս անլէրէ՝ Տիզգաթ էյ-լէյնիզ վէ Ֆիրիսիլէր իլէ սատուգիլէրին մայասընտան սագընընըզ՝ տէտի։ 7 - Ան-լէր տախի՝ էքմէք ալմա-ղըմըզ իչիւն տիր՝ տէյ-ըէք, արալարընտա թէ-ֆէքքիւր էտէրլէր իտի։ 8 - Յիսուս պունու պիլմէքլէ անլէրէ խիթապէն՝ էյ իմա-նը նօգսան օլանլար, Նի՞-չիւն արանըզտա էքմէք ալ-մէյէ պաչլատըլար։ 12 - Վէ տէրունինտէն ահ չէքիպ՝ Պու նէսլ նի՞չիւն ալամէթ թալէպ էտէր. հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պու նէսլէ պիր ալամէթ վէրիլմէյէճէք տիր՝ տէտի։ 13 - Վէ անլէրի պրագըպ՝ եինէ գայըզա կիրմէքլէ, գարչը թարաֆա կէչտի։

14 - Վէ էքմէք ալմասընը ունութմուշար իտի. գա-յըգտա տախի հանլարընտա պիր էքմէքտէն պաչգա եօգ իտի։ 15 - Վէ անլէրէ՝ Պա-գընըզ, Ֆէրիսիլէրին մա-յասընտան վէ Հերովդէսին մայասընտան սագընընըզ՝ տէյիւ թէնպիհ էյլէտի։ 16 - Վէ պիրի պիրի իլէ սէօյլէ-չիւպ՝ էքմէյիմիզ օլմասըզը իչիւն տիր՝ տէտիլէր։ 17 - Վէ Յիսուս պունու պիլ-մէքլէ անլէրէ տէտի քի՝ Նի՞չիւն էքմէյինիզ օլմա-սըզը իչիւն սէօյլէչիրսինիզ. տահա Ֆէհմ էթմէ՞զ մի սի-նիզ, վէ խարաք էթմէ՞զ մի սինիզ. գալպինիզ տահա գաթը՞ մը տըր։ 18 - Կէօզ-լէրինիզ վար իքէն կէօր-մէ՞զ մի սինիզ, վէ գու-լագլարընըզ վար իքէն ի-չիթմէ՞զ մի սինիզ, խաթ-ըընըզա տախի կէթիրմէ՞զ մի սինիզ։ 19 - Օլ պէչ պին տատմէ պէչ էքմէյի փարէ-լէյիպ՝ թէվզի էյլէտիյիմտէ,

մատըզընըզտան տօլայը թէ-ֆէքքիւր էտիյօրսընըզ։ 9 - Պէչ պին քիչինին պէչ էք-մէյինի, վէ գաչ քիւֆէ գալտըրտըզընըզ, 10 - Վէ տէօրթ պին քիչինին եէտի էքմէյինի, վէ գաչ զէնպիլ գալտըրտըզընըզ տահա անլամայըպ՝ տէր խաթը էթմէ՞զ մի սինիզ. 11 - Ֆէ-րիսիլէր իլէ սատուգիլէրին մայասընտան սագընմագ ի-չիւն սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզ՝ էքմէք հագգընտա օլմատը-ղընը նա՞սըլ անլայամայօր-սընըզ՝ տէտի։

12 - Օ զէման էքմէք մայասը հագգընտա տէյիլ, անճագ Ֆէրիսիլէր իլէ սա-տուգիլէրին թալիմինտէն սագընմագ իչիւն սէօյլէտի-յինի անլատըլար։

գա՛չ քիւֆէ տօլուսը ար-թան փարչա գալտըրտընըզ. անա՝ Օն իքի՝ տէտիլէր։ 20 - Վէ օլ տէօրթ պին քի-չիյէ եէտի հիմեյի թիվզի հյ-ղիտիյիմտէ, գա՞չ զէնպիլ տօ-լուսը փարչա գալտըրտը-նըզ. անլէր տէ՝ եէտի՝ տէ-տիլէր։ 21 - Վէ անլէրէ՝ Նի՞չիւն իտրաք էթմէզսի-նիզ՝ տէտի։

Պէնտ 74 Բեթսայտայա եագրն օլան Իօր ատէմ

Մարկ. 8: 22—26

22 - Վէ Բեթսայտայա կէլտիլէր, վէ եանընա պիր քէօր ատէմ կէթիրիպ՝ անա տօգունմասընը ըէճա էթտիլէր։ 23 - Օ տախի քէօրիւ էլինտէն թութուպ՝ քէօյ-տէն տըշարը չըգարտը. վէ կէօզլէրինէ թիւքիւրիւպ՝ էլլէրինի անրն իւզէրինէ գօ-մաղլէ, անա՝ Պիր չէյ կէօրի՞յօր մը սըն՝ տէյիւ սիւալ էթտի։ 24 - Օ տախի պագըպ՝ Աղաճլարա պէնզէր ատէմլէրի եիւրիւր կէօրիւյօրըմ՝ տէտի։ 25 - Օ զէման էլլէրինի թէքրար անրն կէօզլէրի իւզէրինէ գօյուպ պագարրտը. օ տախի իֆագաթ պուլուպ՝ հեր չէյի աչիքեարէ կէօրտիւ։ 26 - Վէ՝ Բէօյէ կիրիպ քէօյտէ քիմսէյէ սէօյլէմէյէսին տէյերէք անը խանէսինէ կէոնտէրտի։

ՊԱՊ 22 ՇԻՄԱԼԻ ԳԱԼԻԼԵԱՑԱ ԻՐԻՆՃԻ ՉԻՑԱՐԼԻԹԻ

Պէնտ 75 Պետրոսը խրատը

Մատթ. 16: 13—20

13 - Վէ Յիսուս Գայսէրիայէ ի Փիլիպպոս սէմթէրինէ վարտըղընտա, չակիրտլէրինէ՝ Ատէմլէրին տէտիքլէրինէ կէօրէ պէն Իպն իւլ ինսան քի՞մ իմ՝ տէյիւ սիւալ էյլէտի։ 14 - Անլէր տախի՝ Պաղըլարը՝ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս, վէ տիկէրլէրի՝ Եղիա, վէ սաիրլէրի Երեմիա եախոտ պաչդա փէյղամպէրլէրտէն պիրի սին տէյորղար՝ տէտիլէր։ 15 - Անլէրէ՝ Եա սիզին տէտիյինիզէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէտի։ 16 - Վէ Սիմոն Պետրոս ճէվապէն՝ Սէն Քրիստոս Իպն Ուլլահ իւլ հայյ սըն՝ տէտի։ 17 - Վէ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Էյ Սիմոն իպն ի Յոնան, միւպարէք սին. զիրա պունու սանա թէն վէ գան տէյիլ, անճագ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմ՝ իյհամ էթտի՝ տէտի։ 18 - Պէն տախի սանա տէրիմ քի՝ Սէն *Պետրոս սըն, վէ քիլիսէմի պու գայա իւզէրինէ պինա էտէճէյիմ, վէ հավիյէ գափուլարը անըն

* Եանի՝ Գայա

Մարկ. 8: 27—30

27 - Վէ Յիսուս չակիրտլէրի իլէ Գայսէրիյէ ի Փիլիպպոս քէօյլէրինէ կիտիպ, եոլտա չակիրտլէրինէ՝ Ատէմլէրին տէտիքլէրինէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէյիւ սիւալ էթտի։ 28 - Անլէր տախի՝ Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս, վէ պաղըլարը՝ Եղիա, վէ պաղըլարը տախի՝ Փէյղամպէրլէրտէն պիրի սին՝ տէյորղար, տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ 29 - Վէ անլէրէ՝ Եա սիզին տէտիյինիզէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէտի. Պետրոս տախի անա ճէվապէն՝ Սէն Քրիստոսսըն՝ տէտի։ 30 - Վէ անլէրէ՝ Հազրըմտա քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէյինիզ՝ տէյիւ էքիտէն թէնպիհ էյլէտի։

Ղուկ. 9: 18—21

18 - Վէ քէնտիսի եալը-նըզճա տուա էտէր իքէն, չակիրտլէրի տէ պէրապէր պուլունտըզլարը հալտէ՝ Խալգըն տէտիյինէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէյիւ անլէրէ սիւալ էյլէտի։ 19 - Անլէր տախի ճէվապէն՝ Պաղըլարը՝ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս, վէ սաիրլէրի՝ Եղիա, տիկէրլէրի տէ՝ Գատիմ փէյղամպէրլէրտէն պիրի գըյամ էթմիշ տիր, տէյորղար՝ տէտիլէր։ 20 - Ո տախի անլէրէ՝ Եա սիզին տէտիյինիզէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէտի. վէ Պետրոս ճէվապէն՝ Սէն Ալլահըն Քրիստոսը սըն՝ տէտի։ 21 - Ո տախի անլէրէ՝ Պունու-քիմսէյէ սէօյլէմէյէսինիզ՝ տէյիւ էքիտէն թէնպիհ էտիպ։

իւզէրինէ դալիպ օլմայա-ճագ տըր։ 19 - Վէ սանա մէլէքիւթ իւս սէմավաթըն անախթարլարընը վէրէճէ-յիմ, վէ եէր իւզէրինտէ հէր նէ պաղլար իսէն, սէ-մավաթտա պաղլանմըշ օ-լաճագ, վէ եէր իւզէրինտէ հէր նէ չէօզէր իսէն, սէ-մավաթտա չէօզիւլմիւշ օլա-ճագ տըր՝ տէտի։ 20 - Ո զէման չակիրտլէրինէ՝ քէն-տինին [Յիսուս] Քրիստոս իսիյինի քիմսէյէ սէօյլէմէ-մէյէրինի էմր էթտի։

Պէնտ 76 Յիսուսը ֆլնցի էօլիւմիւ վէ գըյամը հազգրնցա խապէր վէրմէսի

Մատթ. 16: 21—28

21 - Օլ վագըթտան սոնրա Յիսուս Երուսաղէմէ կիթմէք, վէ իխթիյարլար իլէ պաչ քեահինլէր վէ իւլեմատան չօղ ելէմ չէքիպ գաթլ օլունմագ, վէ իւչինճիւ կիւնտէ գըյամ էթ-մէք կէրէք իսիյինի չա-կիրտլէրինէ պէյան էթմէյէ պաչլատը։ 22 - Վէ Պետրոս անը պիր թարաֆա ալըպ՝ Հա՛չա, եա Բաղպ, պու սանա սալա վագը՝ օլմա-սըն՝ տէյերէք անը թաղիր էթմէյէ պաչլատըզընտա, 23 - Ո տախի տէօնիւպ Պետրոսա՝ Արտըմա չէքիլ, էյ Շէյթան, պանա թէօ-քէզ սին, զիրա Ալլահա ախտ

իւզէրինտէ դալիպ օլմայա-ճագ տըր։ 19 - Վէ սանա մէլէքիւթ իւս սէմավաթըն անախթարլարընը վէրէճէ-յիմ, վէ եէր իւզէրինտէ հէր նէ պաղլար իսէն, սէ-մավաթտա պաղլանմըշ օ-լաճագ, վէ եէր իւզէրինտէ հէր նէ չէօզէր իսէն, սէ-մավաթտա չէօզիւլմիւշ օլա-ճագ տըր՝ տէտի։ 20 - Ո զէման չակիրտլէրինէ՝ քէն-տինին [Յիսուս] Քրիստոս իսիյինի քիմսէյէ սէօյլէմէ-մէյէրինի էմր էթտի։

Պէնտ 76 Յիսուսը ֆլնցի էօլիւմիւ վէ գըյամը հազգրնցա խապէր վէրմէսի

Մատթ. 16: 21—28

21 - Օլ վագըթտան սոնրա Յիսուս Երուսաղէմէ կիթմէք, վէ իխթիյարլար իլէ պաչ քեահինլէր վէ իւլեմատան չօղ ելէմ չէքիպ գաթլ օլունմագ, վէ իւչինճիւ կիւնտէ գըյամ էթ-մէք կէրէք իսիյինի չա-կիրտլէրինէ պէյան էթմէյէ պաչլատը։ 22 - Վէ Պետրոս անը պիր թարաֆա ալըպ՝ Հա՛չա, եա Բաղպ, պու սանա սալա վագը՝ օլմա-սըն՝ տէյերէք անը թաղիր էթմէյէ պաչլատըզընտա, 23 - Ո տախի տէօնիւպ Պետրոսա՝ Արտըմա չէքիլ, էյ Շէյթան, պանա թէօ-քէզ սին, զիրա Ալլահա ախտ

Մարկ. 8: 31—39

31 - Վէ Իպն իւլ ինսան չօղ ելէմ չէքիպ՝ իխթիյար-լար իլէ պաչ քեահինլէր վէ իւլեմա թարաֆընտան ըէտտա օլունուպ՝ գաթլ օ-լունմագ, վէ իւչ կիւնտէն սոնրա գըյամ էթմէք կէ-րէք իսիյինի անլէրէ թա-լիմ էթմէյէ պաչլատը։ 32 - Վէ պու սէօզիւ աշիքարէ սէօյլէտի. վէ Պետրոս անը պիր թարաֆա ալըպ՝ թա-զիր էթմէյէ պաչլատը։ 33 - Ո տախի տէօնիւպ չակիրտ-լէրինէ պագտըգտա, Պետ-րոսը թաղիր էտէրէք՝ Ար-տըմա չէքիլ, էյ Շէյթան, զիրա Ալլահա ախտ օլան չէյլէրէ տէյիլ, անճագ ա-

Ղուկ. 9: 22—27

22 - Իպն իւլ ինսան չօղ ելէմ չէքմէք, վէ իխթի-յարլար իլէ պաչ քեահին-լէր վէ իւլեմա թարաֆընտան ըէտտա էտիլիպ գաթլ օլունմագ, վէ իւչինճիւ կիւնտէ գըյամ էթմէք կէ-րէք տիր՝ տէտի։

23 - Վէ ճիւմլէսինէ՝ Էյ-կեր պիր քիմսէ արտըմճա կելմէք իսթէրսէ, թէրք ի նէֆս էտէրէք, խաչընը հեր կիւն գալտըրըպ արտըմ սըրա կելսին։ 24 - Զիրա հեր քիմ ճանընը գուրթար-մագ իսթէրսէ, անը գայ էտէճէք, վէ հեր քիմ ճա-նընը պէնիմ իչիւն գայ է-տէրսէ, անը գուրթարա-

օլան չէյլերէ տէյլ, անճագ ատէմլէրէ ախտ օլան չէյլերէ սարքը էքքեար էտէրսին՝ տէտի։

24 - Օ զէման Յիսուս չակիրտլերինէ տէտի քի՝ Էկէր պիր քիմսէ արտըմ-ճա կէլմէք իսթէրսէ, թէրք ի նէքս էտէրէք խաչընը եիւքլէնիպ՝ արտըմ սըրա կէլսին։ 25 - Զիրա հէր քիմ քի քէնտի ճանընը գուրթարմագ իսթէրսէ, անը զայ էտէճէք, վէ հէր քիմ պէնիմ իչիւն քէնտի ճանընը զայ էտէրսէ, անը պուլաճագ տըր։ 26 - Զիրա պիր ատէմ պիւթիւն տիւնեայը զազանըպ տա՝ քէնտի ճանընը զայ էտէրսէ, նէ՞ իսթիքատէ էտէր. եախօտ ատէմ քէնտի ճանընա պէտէլ նէ՞ վերէ պիւիր։ 27 - Զիրա Իսկ իւլինսան քէնտի մէլէքլերի իլէ Փէտէրինին ճէլալինտէ կէլէճէք, վէ օ զէման հէր քէսէ ամէլինէ կէօրէ միւքաֆաթ էտէճէք տիր։ 28 - Հազիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պուրատա հազըր օլանլարտան պազըլարը վար քի՝ Իսկ իւլ ինսան քէնտի մէլէքիւթինտէ կէլտիյինի կէօրմէյինճէ՝ էօլիւմ թաթմայաճազլար տըր։

տէմլէրէ ախտ օլան չէյլերէ սարքը էքքեար էտէրսին տէտի։

34 - Վի ճէմաաթը չակիրտլերի իլէ պէրապէր եանընա չաղըրըպ անլէրէ տէտի քի՝ Հէր քիմ արտըմճա կէլմէք իսթէրսէ, թէրք ի նէքս էտէրէք, խաչընը եիւքլէնիպ՝ արտըմ սըրա կէլսին։ 35 - Զիրա հէր քիմ ճանընը գուրթարմագ իսթէրսէ, անը զայ էտէճէք, վէ հէր քիմ ճանընը պէնիմ իչիւն վէ պէչարէթ իչիւն զայ էտէրսէ, անը գուրթարաճագ տըր։ 36 - Զիրա պիր ատէմ պիւթիւն տիւնեայը գազանըպ տա, քէնտի ճանընը զայ էտէրսէ, նէ՞ իսթիքատէ էտէր։ 37 - Եախօտ ատէմ քէնտի ճանընա պէտէլ նէ՞ վերէ պիւիր։ 38 - Զիրա հէր քիմ պու զինաքեար վէ կիւնահքեար նէսլ իչինտէ՝ պէնտէն վէ սէօզէրիմտէն տօլայը ութանըրսա, Իսկ իւլ ինսան տախի մուգատտէս մէլէքլերի իլէ քէնտի Փէտէրինին ճէլալինտէ կէլտիյի զէման՝ անտէն տօլայը ութանաճագ տըր։ 39 - Վէ անլէրէ՝ Հազիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Պուրատա հազըր օլանլարտան պազըսը վար տըր քի՝ մէլէքիւթ Ուլլահէն գուարէթլէ կէլտիյինի կէօրմէտիքճէ էօլիւմ ասլա թաթմայաճագ տըր՝ տէտի։

ճագ տըր։ 25 - Զիւնքի պիր ատէմ պիւթիւն տիւնեայը գազանըպ տա՝ քէնտինի զայ եախօտ զիյանա կիրիֆթար էտէրսէ, նէ՞ իսթիֆատէ էտէր։ 26 - Զիրա հէր քիմ պէնտէն վէ պէնիմ սէօզէրիմտէն տօլայը ութանըրսա, Իսկ իւլ ինսան տախի քէնտիսինին վէ Փէտէրին վէ մուգատտէս մէլէքլերին ճէլալիյլէ կէլտիյի զէման անտէն տօլայը ութանաճագ տըր։ 27 - Վէ հազիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պուրատա հազըր օլանլարտան պազըսը վար քի, մէլէքիւթ Ուլլահը կէօրիւնճէյէտէք ասլա էօլիւմ թաթմայաճագ տըր՝ տէտի։

Պէնտ 77 **Թէպտիլ ի սուրէք**

Մատթ. 17: 1—13

Վէ ալթը կիւնտէն սոնրա, Յիսուս՝ Պետրոս վէ Յակոբոս իլէ գարնտաշը Յովհաննէսի պէրապէր ալըպ՝ անլէրի թէնհաճա եիւքսէք պիր տաղ իւզէրինէ կէօթիւրտիւ։ 2 - Վէ էօնլէրինտէ սուրէթի թէպէտտիւլ էտիպ՝ եիւզիւ կիւնէշ կիպի զիյատտար, վէ էլպիսէսի նուր կիպի պէյազ օլտու։ 3 - Վէ իշթէ Մովսէս իլէ Եղիա անըն իլէ սէօյլէշէրէք անլէրէ կէօրիւնտիւ։ 4 - Վէ Պետրոս Յիսուսա խիթապէն՝ Եա Բապպի, պիզիմ պուրատա պուլունմամըզ էյի տիր. էկէր իսթէրսէն՝ պիրի սէնին, վէ պիրի Մովսէս, վէ պիրի տախի Եղիա իչիւն պուրատա իւչ խայմէ եափալըմ՝ տէտի։ 5 - Օ տահա սէօյլէր իքէն, իշթէ պիր մինէվվէր պուլութ անլէրի կէօլկէսի ալթընա ալըպ, իշթէ պուլութտան՝ Սէվկիւլիւ Օղլըմ պու տըր, անտէն Բաղի իմ, անը տինլէյինիզ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլտի։ 6 - Վէ չակիրտլերի իշիտինճէ, եիւզ իւսթիւ տիւշիւպ՝ ղայէթլէ գօրգտըլար։ 7 - Վէ Յիսուս եազլաչըպ ան-

Մարկ. 9: 1—13

1 - Վէ ալթը կիւն սոնրա Յիսուս՝ Պետրոս իլէ Յակոբոս վէ Յովհաննէսի պէրապէր ալըպ՝ անլէրի եալընըզ վէ թէնհաճա եիւքսէք պիր տաղ իւզէրինէ կէօթիւրտիւ։

2 - Վէ էօնլէրինտէ սուրէթի թէպէտտիւլ էտիպ, 3 - Էլպիսէսի փարլագ՝ եէր իւզէրինտէ հիչ պիր գասարըն պէյազ էտէմէյէճէյի տէրէճէտէ, հէման [գար կիպի] ղայէթ պէյազ օլտու։ 4 - Վէ անլէրէ Մովսէս իլէ Եղիա կէօրիւնիւպ՝ Յիսուս իլէ սէօյլէշիյօրլար իտի։ 5 - Վէ Պետրոս Յիսուսա խիթապէն՝ Բապպի, պիզէ պուրատա պուլունմագ էյի տիր. վէ պիրի սէնին վէ պիրի Մովսէս վէ պիրի տէ Եղիա իչիւն իւչ խայմէ եափալըմ տէտի։ 6 - Զիւնքի զիյատէսիյէ խավֆ էթմիշ օլմալարընա, նէ սէօյլէյէճէյինի պիլմէտի։ 7 - Վէ պիր պուլութ անլէրի կէօլկէսի ալթընա ալըպ՝ Սէվկիւլիւ Օղլըմ պու տըր պունու տինլէյինիզ՝ տէյիւ պուլութտան պիր սէտա կէլտի։ 8 - Վէ հէման անլէր էթրաֆա պագըպ՝ եա-

Ղուկ. 9: 28—36

28 - Վէ պու քէլամտան թագրիպէն սէքիզ կիւն սոնրա, Պետրոս իլէ Յովհաննէս վէ Յակոբոսը պէրապէր ալըպ՝ տուա էթմէք իւզրէ տաղա չըգտը։ 29 - Վէ քէնտիսի տուա էտէր իքէն, եիւզինիւն հէյէթի թէպէտտիւլ էտէրէք էլպիսէսի պէյազ վէ փարլագ օլտու։ 30 - Վէ իշթէ իքի ատէմ, եանի Մովսէս վէ Եղիա անըն իլէ սէօյլէշիրլէր իտի։ 31 - Պունլար ճէլալ իլէ կէօրիւնիւպ՝ Երուսաղէմտէ վուգու պուլաճագ ինթիգալը հագգընտա սէօյլէյօրլար իտի։ 32 - Վէ Պետրոս վէ անըն իլէ պէրապէր պուլունանլարը ույգու պասմըշ օլմաղլէ՝ ույանտրգլարընտա՝ անըն ճէլալինի վէ պէրապէր տուրան իքի ատէմի կէօրտիւլէր։ 33 - Վէ անլէր անտէն այրըլմագ իւզրէ իքէն, Պետրոս նէ սէօյլէտիյինի պիլմէյէրէք, Յիսուսա՝ Եա մուալլիմ, պուրատա պուլունմամըզ էյի տիր. վէ պիրի սէնին, պիրի տէ Մովսէս վէ պիրի տէ Եղիա իչիւն, իւչ խայմէ եափալըմ՝ տէտի։ 34 - Վէ օ պունու

լերէ տօղունարագ՝ Գալգը-նըզ գօրգմայընըզ՝ տէտի։ 8 - Անլեր տախի կէօղլերինի գալարրտրզլարընտա՝ Ցիսուսան պաչդա քիմսէյի կէօրմէտիլեր։

9 - Վէ տաղտան էնէրլեր իքէն, Ցիսուս անլերէ՝ Թա Իպն իւլ ինսան էօլիւլերտէն գրյամ էտինճէյէտէք, պու կէօրտիւյինիւզիւ քիմսէյէ սէօյլէմէյինիզ՝ տէյիւ թէնպիհ էյլէտի։ 10 - Վէ չակիրալերի անա՝ Ա՞նչիւն իւլէմա՝ էվվէլա Եղիա կէլմէք կերէք տիր, տերլեր՝ տէյիւ սիւալ էյլէտիքլերինտէ, 11 - Ցիսուս ճէվապէն անլերէ՝ Կերչի Եղիա էվվէլա կէլիպ հեր չէյի թանզիմ էտէր։ 12 - Լաքին սիզէ տերիմ քի՝ Եղիա գիլ վազը կէլմիշ տիր, վէ անը թանըմայըպ՝ հազգընտա հեր իսթէտիքլերի չէյի եափտըլար։ քէզալիք Իպն իւլ ինսան տախի անլերտէն էլէմ չէքէճէք տիր՝ տէտի։

13 - Օ զէման չակիրալերի քէնտիլերէ վաքթիզ էտիճի Յովհաննէս հազգընտա սէօյլէտիյինի անլատըլար։

Պէնտ 78 **Մէնուն օղլանընը ճիճա պուլմասը**

Մատթ. 17: 14—20

14 - Վէ խալգընը եանընա կէլտիքլերինտէ՝ պիր ատէմ անընն եանընա կէլիպ, էօնիւնտէ տիզ չէօքէրէք՝ էֆէնտի, օղլըմա մէրհամէթ էյլէ, զիրա սարալը օլուպ՝ փէք չօղ էլէմ չէքէր։ ինանքի չօղ տէֆա աթէշէ վէ չօղ տէֆա սույա տիւշէր։ 15 - Վէ անը չակիրալերինէ կէթիրտիմ իսէ տէ, անա չիֆա վերէմէտիլեր՝ տէտի։ 16 - Ցիսուս տախի ճէվապ վերիպ՝ Էյ իմանսըզ վէ աքսի նէսլ, նէ՞ վագթա գատար սիզէ թէհամմիլ էտէյիմ։ անը պուրայա պանա կէթիրինիզ՝ տէտի։ 17 - Վէ Ցիսուս ճինի թազիր էթիքտէ, անտէն չըգտը, վէ օղլան օլ սաաթ չիֆա պուլտու։ 18 - Օ զէման չակիրալեր թէնհանա Ցիսուսըն եանընա կէլիպ՝ Պիզ նի՞չիւն անը չըգարամատըզ՝ տէտիլեր։ 19 - Ցիսուս տախի անլերէ՝ Իմանսըզլըզը-նըզ իչիւն տիր, զիրա հագիգաթէն սիզէ տերիմ քի՝ Եկեր խարտալ տանէսի գատար իմանընըզ օլուր իսէ, պու տաղա՝ Պուրատան էօթէյէ նագլ էթ՝ տերսէնիզ, նագլ էտէճէք տիր, վէ սիզէ սէօյլէմէքտէ իքէն, պիր պուլութ կէլիպ՝ անլերի կէօլկէսի ալթընա ալտը։ վէ անլեր պուլութա կիրտիքլերինտէ, շակիրտեր գօրգտըլար։ 35 - Վէ պուլութատան՝ Սէվկիւլիւ Օղլըմ պու տըր, անը տինլէյինիզ տէյէն պիր սէտա կէլտի։ 36 - Վէ պու սէտա օլտրգտա, Ցիսուս եալընը պուլունտու։ անլեր տախի սիւքիւթ էտիպ՝ կէօրտիւքլերի չէյլէրտէն օլ կիւնլերտէ քիմսէյէ պիր չէյ խապէր վերմէտիլեր։

Մարկ. 9: 14—29

14 - Վէ չակիրալերին եանընա կէլտիյինտէ, անլերին էթրաֆընտա խայը ճէմաաթ վէ անլեր իլէ միւպահէսէ էթմէքտէ օլան իւլէմայը կէօրտիւ։ 15 - Վէ պիւթիւն ճէմաաթ անը կէօրտիւյիւ կիպի, հայրան օլուպ՝ եանընա սէյիրտէրէք անը սէլամլատըլար։ 16 - Օ տախի իւլէմայա՝ Անլեր իլէ նէ՞ միւպահէսէ էտիյօրսընըզ՝ տէյիւ սիւալ էթմէսի իւզերինէ, 17 - Ճէմաաթտան պիր ատէմ ճէվապ վերիպ՝ Ա՛ խ մուալլիմ, օղլըմը սանա կէթիրտիմ։ անտէ պիր տիլսիզ բուհ օլմաղլէ, 18 - Հէր նէրէտէ թութարսա, անը եէրէ չարփար։ օ տախի քիօփիւրիւպ տիշլերինի գըճըրտատըր, վէ գուրուր։ վէ՝ Անը չըգարընըզ՝ տէյիւ չակիրալերինէ սէօյլէտիմ իսէ տէ, մուգթէտիր օլմատըլար՝ տէտի։ 19 - Օ տախի անլերէ ճէվապ վերիպ՝ Էյ իմանսըզ նէսլ, նէ՞ վագթա գատար սիզին իլէ պերապեր օլայըմ։ նէ՞ վագթա գատար սիզէ թէհամմիլ էտէյիմ։ անը պանա կէթիրինիզ՝ տէտի։ 20 - Վէ եանընը կէթիրտիքլերինտէ

Ղուկ. 9: 37—43

37 - Վէ էրթէսի կիւն տաղտան էնտիքլերինտէ, խայը ճէմաաթ անը գարշըլայըպ, 38 - Իչթէ ճէմաաթտան պիր ատէմ ֆէրեատ էտէրէք՝ Ա՛խ մուալլիմ, սանա եալվարըրըմ, օղլըմա նազար գըլ, զիրա պիր տանէմ տիր, 39 - Վէ իչթէ անը պիր բուհ թուպ՝ անսըզըն պաղըրտարագ վէ քէօփիւրտէրէք սարսըպ էզտիքտէն սոնրա կիւճլէ այրըլըր։ 40 - Վէ անը չըգարսընլար տէյիւ սէնին չակիրալերինտէն ըճա էթտիմ իսէ տէ, մուգթէտիր օլմատըլար՝ տէտի։ 41 - Վէ Ցիսուս ճէվապ վերիպ՝ Էյ իմանսըզ վէ թէրս նէսլ, նէ՞ վագթա գատար սիզին եանընըզտա օլուպ՝ սիզէ թէհամմիլ էտէյիմ, օղլընը պուրայա կէթիր՝ տէտի։ 42 - Վէ օ տահա եանընա կէլիր իքէն, ճինն անը եէրէ չարփըպ չիտէթլի սարսը, ամմա Ցիսուս նափաք բուհը ազարլայարագ, չօճուղա չիֆա վերիպ՝ անը փէտէրինէ թէսլիմ էթտի։ 43 - Վէ ճիւմլէսի Ալլահընն ազամէթինէ հայրան օլտըլար։

հիչ պիր չէյ միւմքինսիզ
օլմայաճագ տըր։ 20 - Ամ-
մա տուա վէ օրուճտան
ղայրի եօլ իլէ պու մագուլէ
չըգմազ՝ տէտի։

անը կէօրտիւյիւ կիպի ռուհ
անը սարստը. օ տախի եէրէ
տիւշիւպ՝ աղզը քէօփիւրէ-
րէք եուվարլանտը։ 21 -
Վէ Ցիսուս պունուն նէ ղէ-
մանտան պէրու անա վա-
գը օլտըղընը փէտէրինտէն
սիւալ էթտիքտէ, օ տախի՝
Սէպավէթինտէն պէրու,
22 - Վէ անը հէլաք էթմէք
իւզրէ չօղ տէֆա աթէչէ
վէ սույա աթմըշ տըր. լա-
քին էկէր պիր չէյ եափա
պիլիր իսէն, պիզէ մէրհա-
մէթ էտիպ իմտատ էյլէ՝
տէտի։ 23 - Ցիսուս տախի
անա՝ Իման էտէպիլիր իսէն,
իման էտէնէ հէր չէյ միւմ-
քին տիր՝ տէտի։ 24 - Վէ
անիտէ չօճուղըն փէտէրի
կէօզ եաշը տէօքէրէք ֆէր-
եատ էտիպ՝ Իման էտէրիմ,
Եա Բապպ, իմանսըզլըղըմա
իմտատ էյլէ՝ տէտի։ 25 -
Վէ Ցիսուս ճէմաաթըն սէ-
յիրտիպ ճէմ օլտըղընը կէօր-
տիւքտէ նափաք ռուհու
աղարլայըպ անա՝ էյ տիլ-
սիզ վէ սաղըր ռուհ, պէն
տանա էմր էտէրիմ, պունտ-
ան չըգ վէ պիր տահա
անա կիրմէ տէտի։ 26 -
Ռուհ տախի պաղըրարագ
վէ անը չիտտէթլէ սարսա-
ռագ չըգտը. օ տախի էօլիւ
կիպի օլտու, չէօյլէ քի չօղ-
լարը՝ էօլմիւշ տիր տէտիլէր։
27 - Վէ Ցիսուս անը էլին-

տէն թութուպ գալտըր-
մասըյլէ գալգտը։ 28 - Վէ
խանէյէ կիրտիյինտէ, չա-
կիրտլէրի՝ Պիզ անը նի՞չուն
չըգարամատըգ՝ տէյիւ ան-
տէն թէնհաճա սիւալ էթ-
տիլէր։ 29 - Օ տախի ան-
լէրէ՝ Պու մագուլէնին տուա
վէ օրուճտան ղայրի պիր
վէճհլէ չըգմասը միւմքին
տէյիլ տիր տէտի։

Պէնտ 79 **Ցիսուսըն բէֆռար էէնցի էօլիւմի վէ գըյամը հազզընցա խապէր վիրմէսի**

Մատթ. 17: 21—22

21 - Վէ Գալիլեատա տօ-
լաշըրլար իքէն, Ցիսուս
անլէրէ՝ Իպն իւլ ինսան ա-
տէմլէր էլինէ թէսլիմ օլու-
նուպ, 22 - Անը գաթլ է-
էտէճէքլէր, վէ իւչինճիւ
կիւն գըյամ էտէճէք տիր՝
տէմէսիյլէ, անլէր ղայէթլէ
միւքէտտէր օլտըլար։

Մարկ. 9: 30—32

30 - Վէ օրատան չըգըպ՝
Գալիլեատան կէչէրլէր ի-
քէն, պիր քիմսէնին վա-
գըֆ օլմասընը իսթէմէզ
իտի։ 31 - Զիրա չակիրա-
լէրինէ թալիմ էտիպ, ան-
լէրէ Իպն իւլ ինսան ատէմ-
լէր էլինէ թէսլիմ օլունա-
ճագ վէ անը գաթլ էտէ-
ճէքլէր, վէ գաթլ օլուն-
տըգտան սոնրա իւչինճիւ
կիւնտէ գըյամ էտէճէք
տիր՝ տէտի։ 32 - Ամմա
անլէր պու սէօզիւ անլա-
մայըպ՝ անտէն սիւալ էթ-
մէյէ սախի գօրգտըլար։

Ղուկ. 9: 44—45

44 - Վէ ճիւմլէսի Ցի-
սուսըն էթտիյի չէյլէրին
քեաֆֆէսինէ թէաճճիւպ-
տէ իքէն, չակիրալէրինէ,
Սիզ պու սէօզլէրի գուլագ-
լարընընզա գոյունընզ. զիրա
Իպն իւլ ինսան ատէմլէրին
էլինէ թէսլիմ օլունաճագ
տըր՝ տէտի։ 45 - Անլէր
տախի պու սէօզիւ անլա-
մատըլար. վէ ֆէհմ էթմէ-
մէլէրի իչուն անլէրտէն
կիզլէնմիչ իտի. վէ պու
սէօզիւ անտէն սիւալ էթ-
մէյէ գօրգտըլար։

ՊԱՊ 23 ՑԻՍՈՒՍԸՆ ԹԷՔԲԱՐ ԿԱՓԱՌՆԱՑՈՒՄՏԱ ՊՈՒԼՈՒՆՄԱՍԸ

Պէնտ 80 Պալբղրն աղզբնտաբի տէorp տիրեէմիբ

Մաsp. 17: 24—27

24 - Վէ խանէյէ կիրտիքտէ, Ցիսուս անը գարչըլայըզ՝ Էյ Սիմոն, նէ՞ զանն էտէրսին, տիւնեա մէլիքլէրի ըէսմ եախօտ վէրկիյի քիմլէրտէ՞ն ալըրլար. էվլատ-լարընտա՞ն մը, եօղսա պաչգալարընտա՞ն մը՝ տէտի։ 25 - Պեարոս անա՝ Պաչգալա-ըընտան՝ տէտի, Ցիսուս տախի անա՝ Էյյլէ իսէ էվլատ մուաֆ տըր։ 26 - Լաքին անլէրէ թէօքէզ օլմամագ իչիւն՝ ատնիզէ կիտիպ պիր օլթա ատ, վէ իլք չըգան պալբղը թուֆուզ աղզընը աչըզընտա, պիր ատօրթ տիրհէմլիք պուլուրսըն, անը ալըզ՝ անլէրէ պէնիմ վէ սէնին իչիւն վէր՝ տէտի։

Պէնտ 81 Թէվազու վէ աճվլրզ հազզբնտա օլան վազլար

Մաsp. 18 ՊԱՊ

Օ զէման չակիրտլէրի Ցիսուսըն եանընա կէլիպ՝ Մէլէքիւթ իւս սէմավաթտա էն պէօյիւք քի՞մ տիր՝ տէտիլէր։ 2 - Ցիսուս տախի եանընա պիր չօճուգ չաղըրըպ վէ անը օրթալարընտա տուրտուրուպ՝ տէտի քի, 3 - Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Էկէր տէոնիւպ չօճուգլար կիպի օլմազ իսէնիզ, մէլէքիւթ իւս սէմավաթտա ասլա կիրմէյէճէքսինիզ։ 4 - Իմտի հէր քիմ պու չօճուգ կիպի միւթէվազը օլուր իսէ, մէլէքիւթ իւս սէմավաթտա էն պէօյիւք օ տըր։ 5 - Վէ հէր քիմ պէօյլէ պիր չօճուղը պէնիմ իսմիմ իչիւն գապուլ էտէրսէ, պէնի գապուլ էթմիշ օլուր։ 6 - Վէ պանա իման էտէն պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի հէր քիմ սիւրչտիւրիւրսէ, պօյնընա պիր տէյիրմէն թաչը ասըլըպ՝ տէնիզին տիպինէ ղարգ էտիլմէսի քէնտինէ խայրլը տըր։

7 - Թէօքէզլէր սէպէպինտէն վա՛յ տիւնեայա. զիրա թէօքէզլէրին կէլմէսի լազըմ տըր, ամմա վա՛յ թէօքէզին կէլմէսինէ սէպէպ օլան ատէմէ։ 8 - Իմտի էկէր էլին եա այաղըն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուր իսէ, անը քէսիպ քէնտինտէն տէֆ էթ. հայաթա թօփալ եա ոտգաթ կիրմէն՝ իքի էլին եա իքի այաղըն օլուպ տա՝ էպէտի աթէչէ աթըլմագտան սանա խայրլը տըր։ 9 - Վէ էկէր կէօզիւն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուր իսէ, անը չըգարըպ քէնտինտէն տէֆ էթ. հայաթա թէք կէօզիւ կիրմէն՝ իքի կէօզիւն օլուպ տա ճէհէննէմ աթէչինէ աթըլմագտան սանա խայրլը տըր։

10 - Պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի խօր կէօրմէքտէն սաղընընըզ, զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Անլէրին մէլէքլէրի սէմավաթտա օլան Փէտրիմին եիւզիւնիւ սէմավաթտա սաիմա կէօրիւրպուլ էթմիշ օլուր։ 6 - Վէ պանա իման էտէն պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի հէր քիմ սիւրչտիւրիւրսէ, պօյնընա պիր տէյիրմէն թաչը ասըլըպ՝ տէնիզին տիպինէ ղարգ էտիլմէսի քէնտինէ խայրլը տըր։

7 - Թէօքէզլէր սէպէպինտէն վա՛յ տիւնեայա. զիրա թէօքէզլէրին կէլմէսի լազըմ տըր, ամմա վա՛յ թէօքէզին կէլմէսինէ սէպէպ օլան ատէմէ։ 8 - Իմտի էկէր էլին եա այաղըն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուր իսէ, անը քէսիպ քէնտինտէն տէֆ էթ. հայաթա թօփալ եա ոտգաթ կիրմէն՝ իքի էլին եա իքի այաղըն օլուպ տա՝ էպէտի աթէչէ աթըլմագտան սանա խայրլը տըր։ 9 - Վէ էկէր կէօզիւն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուր իսէ, անը չըգարըպ քէնտինտէն տէֆ էթ. հայաթա թէք կէօզիւ կիրմէն՝ իքի կէօզիւն օլուպ տա ճէհէննէմ աթէչինէ աթըլմագտան սանա խայրլը տըր։

10 - Պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի խօր կէօրմէքտէն սաղընընըզ, զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Անլէրին մէլէքլէրի սէմավաթտա օլան Փէտրիմին եիւզիւնիւ սէմավաթտա սաիմա կէօրիւրվապ վէրիպ՝ Եա մուալլիմ, սէնին իսմինէ ճինէլէր չըգարան պիր քիմսէ կէօրտիւք, վէ պիզիմ իլէ պէրապէր սենին արտընճա կէլմէտիյի իչիւն անը մէն էթտիք տէտի։ 50 - Վէ Ցիսուս անա ճեվապեն՝ Մէն էթմէյինիզ, զիրա պիզէ մուխալիֆ օլմայան պիզիմ թարաֆըմըզտան տըր՝ տէտի։

Մարկ. 9: 33—50

33 - Վէ Կափառնայումա կէլտի, վէ խանէտէ իքէն անլէրէ՝ Եօլտա պիրի պիրինիզ իլէ նէ՞ միւպահէսէ էթտինիզ՝ տէյիւ սիւալ էթտի։ 34 - Անլէր տախի սիւքիւթ էթտիլէր. զիրա՝ Պէօյիւք քի՞մ տիր՝ տէյիւ եօլտա պիրի պիրի իլէ միւպահէսէ էթմիշլէր իսի։ 35 - Օ տախի օթուրտու, վէ օն իքիլէրի չաղըրըպ անլէրէ՝ Էկէր պիր քիմսէ պիրինճի օլմագ իսթէրսէ, ճիւմլէսինին մուախիրի վէ ճիւմլէսինին խըսմէթքեարը օլսուն՝ տէտի։ 36 - Վէ պիր չօճուգ ալըպ օրթալարընտա տուրտուրտու, վէ անը գուճաղընա ալըպ անլէրէ, 37 - Հէր քիմ պէօյլէ չօճուղը պէնիմ իսմիմ իչիւն գապուլ էտէրսէ, պէնի գապուլ էթմիշ օլուր։

Ղուկ. 9: 46—50

46 - Վէ քէնտիլէրտէն հանկըսը պէօյիւք օլաճաղը միւսահասէսի արալարընա կիրմիշ իսի։ 47 - Ցիսուս տախի դալպլէրինին էֆքեարընը պիլմէքլէ, պիր չօճուգ ալըպ՝ քէնտի եանընտա տուրտուրտու, 48 - Վէ անլէրէ՝ Հէր քիմ պու չօճուղը պէնիմ իսմիմ իչիւն գապուլ էտէրսէ, պէնի գապուլ էթմիշ օլուր, վէ հէր քիմ պէնի գապուլ էտէրսէ, պէնի իրսալ էտէնի գապուլ էթմիշ օլուր. զիրա ճիւմլէնիզտէն էն քիւչիւք պուլունան՝ պէօյիւք օլաճաղ տըր՝ տէտի։

49 - Վէ Յովհաննէս ճէվապ վէրիպ՝ Եա մուալլիմ, սէնին իսմինէ ճինէլէր չըգարան պիր քիմսէ կէօրտիւք, վէ պիզիմ իլէ պէրապէր սենին արտընճա կէլմէտիյի իչիւն անը մէն էթտիք տէտի։ 50 - Վէ Ցիսուս անա ճեվապեն՝ Մէն էթմէյինիզ, զիրա պիզէ մուխալիֆ օլմայան պիզիմ թարաֆըմըզտան տըր՝ տէտի։

լէր։ 11 - Զիրա Իպն իւլ ինսան զայ օլանը խելաս էթմէյէ կէլտի։ 12 - Սիզէ նասը՞լ կէօրիւնիւր. էկէր պիր ատէմին եիւզ գոյունու օլուպ՝ անլէրտէն պիրի եօլու չաշըրըր իսէ, օլ ատէմ տօգսան տօգուզու տաղ-լարտա պրագըպ տա, վա-ըրպ եօլու չաշըրանը արա-մա՞զ մը։ 13 - Վէ էկէր ա-նը պուլաճագ օլուր իսէ, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Եօլու չաշըրմամըշ տօգ-սան տօգուզ իչիւն սեվինi-տիյինտեն զիյատէ անըն ի-չիւն սեվինիր։ 14 - Քէզա-լիք սէմավաթտա օլան փէ-տէրինիզին հուզուրընտա պու քիւչիւքլէրտէն պիրի-նին զայ՝ օլմասընա բիզա եօգ տըր։

15 - Էկէր պիրատէրին սանա գարշը պիր խաթա էտէրսէ, կիտիպ անը իքի-նիզին արասընտա թէնհա-ճա թազիր էյլէ. էկէր սէնի տինլէրսէ, պիրատէրինի գազանմըշ օլուրսըն։ 16 - Վէ էկէր տինլէմէզսէ, իքի եա իւչ չահիտին աղզըն-տան հէր սէօզիւն սապիթ օլմասը իչիւն, քէնտին իլէ պէրապէր պիր եախօտ իքի քիչի տահա ալ։ 17 - Վէ էկէր անլէրի տինլէմէզսէ, քիլիսէյէ սէօյլէ. վէ էկէր քիլիսէյի տախի տինլէմէզ-կիրմէք՝ իքի էլին օլուպ ճէհէննէմէ, օլ սէօնմէզ ա-թէյէ կիթմէքտէն սանա խայրը տըր. 44 - Օրատա անլէրին գուրտու էօլմէզ վէ աթէյի սէօնմէզ։ 45 - Վէ էկէր այաղըն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա. անը քէս. հայաթա թօփալ կիրմէք՝ իքի այաղըն օ-լուպ ճէհէննէմէ, օլ սէօն-մէզ աթէյէ աթըլմագտան սանա խայրը տըր. 46 - Օրատա անլէրին գուրտու էօլմէզ վէ աթէյի սէօնմէզ։ 47 - Վէ էկէր կէօզիւն սէ-նին սիւրչմէնէ սէպէպ օ-լուրսա, անը չըգար. մէլէ-քիւթ Ուլլահա թէք կէօզ-լիւ կիրմէք՝ իքի կէօզիւն օլուպ ճէհէննէմ աթէյինէ աթըլմագտան սանա խայրը տըր. 48 - Օրատա անլէրին գուրտու էօլմէզ վէ աթէյի սէօնմէզ։ 49 - Զիրա հէր քէս աթէյէ թուզանաճագ վէ հէր գուրպան թուզէ թուզանաճագ տըր։ 50 - Թուզ էյի տիր, ամմա թուզ թաթսըզ օլուրսա, անը նէ՞ իլէ թէրպիյէ էտէճէքսինիզ. քէնտիլէրինիզտէ թուզունըզ օլուպ՝ պիրի պիրինիզ իլէ միւսալէմէթ իւզրէ օլունըզ։

սէ, անը փութփէրէսթ վէ կէօմրիւքճիւ կիպի ատտ էյլէ։

18 - Ֆիլ հագիգէ սիզէ տէրիմ քի՝ Եէր իւզէրինտէ հէր նէ պաղլար իսէնիզ, սէմատա պաղլանմըշ օլա-ճագ տըր։ 19 - Ելինէ սիզէ տէրիմ քի՝ Սիզտէն իքի քիչի եէր իւզէրինտէ հէր հանկը չէյի տիլէմէք իչիւն իթթիֆագ էտէրլէրսէ, ան-լէրէ սէմավաթտա օլան փէ-տէրիմ թարաֆընտան ինս-սան օլունաճագ տըր։ 20 - Զիրա իքի եա իւչ քիչի պէնիմ իսմիմլէ հէր նէրէ-տէ ճէմ օլուրլար իսէ, պէն օրատա անլէրին արասընտա իմ։

21 - Օ զէման Պետրոս անըն եանընա կէլիպ՝ Եա Բապպ, գա՞չ տէֆա պիրա-տէրիմ պանա խաթա է-տէրսէ, անը աֆվ էտէյիմ. եէտի՞ տէֆայա գատար մը տէտի։ 22 - Ցիսուս անա տէտի քի՝ Սանա եէտի տէ-ֆայատէք տէյիլ, լաքին եէթմիշ քէրրէ եէտիյէ գա-տար՝ տէրիմ։ 23 - Անըն իչիւն մէլէքիւթ իւս սէմա-վաթ պիր մէլիյէ թէչպիհ օլունմըշ տըր, քի գուլլարը իլէ հիսապ կէօրմէք իսթէ-տի։ 24 - Վէ մուհասէպէյէ պաչլատըգտա եանընա օն պին թալանթ պօրճլու պիր

քիմսէ կէթիրտիլէր։ 25 - Վէ անդն էտայա գուտրէթի օլմատըղընտան, էֆէնտիսի անդն իլէ զէվճէսի վէ չօճուզլարը վէ պիւթիւն էմվալը սաթըլըպ՝ պօրմու էտա օլունմասընը էմր էյլէտի։ 26 - Պունուն իւզէրինէ օլ գուլ եէրէ գավանըպ՝ էֆէնտիմ, պանա միւսաատէ էյլէ, սանա քեաֆֆէսինի էտա էտէրիմ՝ տէյիւ անա ըէճա էյլէտի։ 27 - Վէ օլ գուլըն էֆէնտիսի անա չէֆգաթ էտէրէք՝ անը սալը վէրիպ պօրճընը տաախի պաղըչլատը։ 28 - Ամմա օլ գուլ չըգըպ՝ քէնտինէ եիւզ տինար պօրճլու օլան պիր գավու եօլտաչընը պուլտու, վէ անը պօղաղընտան թութուպ՝ Պանա պօրճընը էտա էյլէ՝ տէմէսի իւզերինէ, 29 - Անդն գավու եօլտաչը այաղընա տիւչիւպ՝ Պանա միւսաատէ էյլէ, սանա [քեաֆֆէսինի] էտա էտէրիմ՝ տէյիւ անա ըէճա էյլէտի։ 30 - Լաքին օ բաղի օլմամաղլէ վարըպ՝ պօրճընը էտա էտինճէյէ տէյին անը հապսխանէյէ աթտը։ 31 - Վէ պու ատէմին գավու եօլտաչլարը վուգուս ի հալի կէօրտիւքլէրինատ, դայէթլէ միւքէտաէր օլմաղլէ, վարըպ էֆէնտիլէրինէ ճիւմլէ վուգուաթը իֆատէ էթտիլէր։ 32 - Օ զէման էֆէնտիսի անը չաղըրըպ, անա՝ Էյ չէրիր գուլ, պանա եալվարտըղըն իչիւն օլ պօրճըն ճիւմլէսինի սանա պաղըչլատըմ։ 33 - Պէն սանա մէրհամէթ էթտիյիմ կիպի, սէն տախի գավու եօլտաչընա մէրհամէթ էթմէլի տէյի՞լ մի իտին՝ տէտի։ 34 - Վէ էֆէնտիսի ղազապա կէլիպ՝ պիւթիւն պօրճընը էտա էտինճէյէ տէյին, անը իչքէնճէ էտիճիլէրէ թէսլիմ էթտի։ 35 - Քէզալիք հէր պիրինիզ պիրատէրլէրինիզէ սուչլարընը գալպինիզտէն պաղըչամատըղընըզ հալտէ, սէմավի Փէտէրիմ տախի սիզէ էօյլէ էտէճէք տիր։

ՊԱՍ 24 ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԿԻՒՂ ՎԱԳԹԸՆՏԱ ՋԻՑԱՐԷԹ

Պէնա 82 Ցիսուսը Խայմէ Պայրամընտա պուլունմասը

Յովհ. 7: 1—52

Վէ պու չէյլէրտէն սօնրա՝ Ցիսուս Գալիլեատա կէզէր իտի. զիրա Եէհուտիլէր գաթլնէ գաստ էթտիքլէրի իչիւն, Եէհուտիյէտէ կէզմէք իսթէմէզ իտի։

2 - Վէ Եէհուտիլէրին խայմէ պայրամը հագընը օլմաղլէ, 3 - Գարնտաչլարը անա՝ Շակիրտլէրինին տախի իչէտիյին ամէլլէրի կէօրմէլէրի իչիւն պուրատան չըգըպ՝ Եէհուտիյէտէ կիթ. 4 - Զիրա հիչ պիր քիմսէ քէնտիսի աչիքատ օլմագ իսթէր իքէն, կիզլիճէ պիր չէյ իչէմէզ. եկէր պունլարը իչէրսէն քէնտինի տիւնեայա իզհար կիզլիճէ պիր չէյ իչէմէզ. եկէր պունլարը իչէրսէն քէնտինի տիւնեայա իզհար էյլէ՝ տէտիլէր։ 5 - Զիրա գարնտաչլարը պիլէ անա իման էթմէզլէր իտի։ 6 - Վէ էյլէ՝ տէտիլէր։ 5 - Զիրա գարնտաչլարը պիլէ անա իման էթմէզլէր իտի։ 6 - Վէ Ցիսուս անլէրէ տէտի քի՝ Պէնիմ՝ վագթըմ տահա կէլմէտի, ֆագաթ սիզին վագթընըզ տահմա հազըր տըր։ 7 - Տիւնեա սիզէ պուղզ էտէմէզ, ամմա պանա պուղզ էտէր. չիւնքի պէն անդն հագզընտա ամէլլէրինին ֆասիտ օլտըղընա չէհատէթ էտէրիմ։ 8 - Սիզ պու պայրամա չըգընըզ. պէն պու պայրամա [տահա] չըգմամ. զիրա

պէնիմ վագթըմ տահա թէմամ օլմամըշ տըր։ 9 - Վէ անլէրէ պու չէյլերի սէօյլէ-յիպ՝ Գալիլէատա գալտը։ 10 - Ամմա զարնտաշլարը չըզտըգտան սոնրա, օ զէման քէնտիսի տախի այիքեար օլմայարագ, կիպլիճէ կիպի պայրամա չըգտը։

11 - Եէհուտիլէր տախի անը պայրամտա արայըզ՝ Նէ՞րէտէ տիր՝ տէրլէր իսի։

12 - Վէ անըն հագդընտա խալգըն արասընտա չօգ գիյլ ու գալ վագը օլարագ, պազըլարը՝ Սալիհ տիր՝ տէյիպ, տիկէրլերի տէ՝ Խայր, անճագ խալգը իզլալ էտի-յօր՝ տէրլէր իսի։ 13 - Ամմա Եէհուտիլէրին զօրզուսընտան նաչի պիր քիմսէ ալէ-նէն անըն լազըրտըսընը էթմէզ իսի։

14 - Վէ արթըգ պայրամընն նըսգը օլարգտա, Յիսուս հէյքէլէ չըզըպ Թալիմ էտէր իսի։ 15 - Վէ Եէհուտիլէր Թէճճիւպ էտէրէք՝ Պու քիմսէ Թալիմ օլունմուշ տէյիլ իքէն, քիթապլարը նա՞սըլ պիլիր՝ տէտիլէր։ 16 - Յիսուս տախի անլէրէ ճէ-վապէն՝ Պէնիմ Թալիմիմ քէնտիմին տէյիլ, անճագ պէնի իրսալ էտէնին տիր։ 17 - Էկէր պիր քիմսէ անըն իրատէթինի իճրա էթմէք իսթէրսէ, պու Թալիմ Ալլահտա՞ն մը օլարգընը, վէ եախսա պէն քէնտիլիյիմտէ՞ն մի սէօյլէտիյիմի պիլէճէք տիր։ 18 - Քէնտիլիյինտէն սէօյլէյէն քէնտի իզզէթինի արար. ամմա քէնտինի իրսալ էտէնին իզզէթինի արայան հագդ տըր, վէ անտէ հագդսըզլըգ էօգ տըր։ 19 - Մովսէս սիզէ չէրիաթը վէ՞րմէտի մի, վէ սիզտէն հիչ քիմսէ չէրիաթը իճրա էթմէզ. նի՞չիւն գաթլիմի արայօրսընընզ՝ տէտի։ 20 - Խալգ տախի՝ Մէճնուն սըն, սէնին գաթլինի քի՞մ արայօր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ 21 - Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Պիր իշ իշ-լէտիմ վէ ճիւմլէնիզ Թէճճիւպ էտիյօրսընընզ, 22 - Մովսէս սիզէ խիթանը վէրտի, (պու տախի Մովսէստէն տէյիլ տիր, անճագ էճատատան տըր,) վէ սիզ սէպթ կիւ-նիւ ատէմ խիթան էտէրսինիզ։ 23 - Էկէր Մովսէսին չէրիաթը նագդ օլունմամագ իչիւն սէպթ կիւնիւ ատէմ խիթան օլունուր իսէ, սէպթ կիւնիւ պիր ատէմէ քեա-միլէն սըհհէթ վէրտիյիմ իչիւն պանա տարբլը՞յօր մը սընընզ։ 24 - Կէօրիւնիչէ կէօրէ հիւքմ էյլեյինիզ՝ տէտի։

25 - Օ զէման Երուսաղէմլիլէրտէն պազըլարը տէրլէր իսի քի՝ Գաթլինի արա-տըզլարը պու տէյի՞լ մի տիր. 26 - Վէ իչթէ ալէնէն սէօյլէյօր, վէ անա հիչ պիր չէյ տէմէյօրլար. ճէվապ ըէիալէր պունուն հագիգաթէն Քրիստոս իսիյինի սահիհէն պիլտիլէ՞ր մի։ 27 - Լաքին պիզ պունուն նէրէտէն օլարգընը պիլիրիզ. ամմա Քրիս-տոս կէլտիյի զէման՝ նէրէտէն օլարգընը քիմսէ պիլմէզ։

28 - Վէ Յիսուս հէյքէլտէ Թալիմ էտէր իքէն, նիտա էտէրէք՝ Հէմ պէնի պի-լիրսինիզ, հէմ տէ նէրէյէն օլարգընը պիլիրսինիզ. վէ պէն քէնտիլիյիմտէն կէլմէ-տիմ, ֆագաթ պէնի իրսալ էտէն հագդ տըր, քի սիզ անը պիլմէզսինիզ, 29 - Պէն անը պիլիրիմ. զիրա պէն անտէն իմ, վէ հէմ պէնի օ իրսալ էյլէտի՝ տէտի։ 30 - Պունուն իւզերինէ անը Թութմաղա գաստ էթտիլէր իսէ տէ, հիչ պիր քիմսէ անա էլ ուզաթմատը, չիւնքի անըն վագթը տահա կէլմէմիշ իսի։ 31 - Վէ խալգտան նիչէլերի անա իման էտիպ՝ Քրիստոս կէլտիյի զէման պունուն իճրա էթտիյի միճի-զելերէն զիյատէ՞ մի էտէճէք՝ տէտիլէր։

32 - Ֆէրիսիլէր խալգըն անըն հագդընտա պու միսիլլիւ գիյլ ու զալ էթտիյինի իչտիպ՝ Ֆէրիսիլէր իլէ պաչ քեահինլէր անը Թութմագ իւզրէ մէմուրլար կէօնտէր-տիլէր։ 33 - Վէ Յիսուս՝ Տահա պիր ազ միւտատէթ սիզլէն իլէ պէրապէր իմ. անտէն սոնրա պէնի իրսալ էտէնէ կիտէրիմ։ 34 - Սիզ պէնի արայըզ տա պուլմայաճագսը-նըզ, վէ պէնիմ պուլունտըզըմ եէրէ սիզ կէլէմէզսինիզ՝ տէտի։ 35 - Պունուն իւզէ-րինէ Եէհուտիլէր պիրի պիրինէ՝ Պու նէ՞րէյէ կիտէճէք տիր քի պիզ քէնտինի պուլ-մայաճագրզ. ճէպա Եունանլէր իչինէ տաղըլմըշ օլանլարա կիտիպ տէ, Եունանի-լէրէ՞ մի Թալիմ էտէճէք։ 36 - Պէնի արայըզ տա պուլմայաճագսընընզ, վէ պէնիմ պուլունտըզըմ եէրէ սիզ կէլէմէզսինիզ, տէտիյի պու քէլամ նէ՞ տիր՝ տէտիլէր։

37 - Վէ պայրամընն սոն վէ պէօյիւք կիւնինտէ Յիսուս տուրուպ նիտա է-տէրէք՝ Էկէր պիր քիմսէ սուսամըշ իսէ, պանա կէլիպ իչսին։ 38 - Հէր քիմ քի պանա իման էտէրսէ, քիթապըն պույուրտըզը վէճճէլ, պաթնընտան տիրի սու ըր-մագլարը ճէրէյան էտէճէք տիր՝ տէտի։ 39 - Պունու տախի քէնտինէ իման էտէն-լերին ալաճագլարը Ռուհընն հագդընտա սէօյլէտի. զիրա Յիսուս հէնուզ Թաղիզ օ-լունմամըշտը իչիւն Ռուհ [իւլ Գուդս] տահա վէրիլմիշ տէյիլ իսի։ 40 - Խալգտան նիչէլերի պու սէօզիւ իչէթտիքլէրինտէ՝ Ֆիլ հագիգէ պու օլ փէյղամպէր տիր՝ տէ-տիլէր։ 41 - Պայդալարը՝ Պու Քրիստոս տըր տէտիլէր. զայրիլերի իսէ՝ Եա Քրիս-տոս Գալիլէատա՞ն մը կէլիր։ 42 - Քրիստոս Դաւիթին նէսլինտէն վէ Դաւիթին օլարգը Բեթլեհէմ նամ քէօյտէն կէլիր՝ տէյիւ քիթապ պույուրմա՞զ մը՝ տէտիլէր։ 43 - Պէօյլէճէ անըն հագդընտա խալգ պէյնինտէ իսթիլաֆ վուգու պուլտու։ 44 - Վէ անլէրտէն պազըսը անը Թութմագ իսթէտիլէր իսէ տէ, հիչ քիմսէ անա էլ ու-զաթմատը։

45 - Վէ մէմուրլար պաչ քեահինլէր իլէ Ֆէրիսիլէրին հանընա կէլտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Նի՞չիւն անը կէթիրմէտինիզ՝ տէտիլէր։ 46 - Մէմուրլար ճէվապէն՝ Պու ա-նլէրէ՝ Նի՞չիւն անը կէթիրմէտինիզ՝ տէտիլէր։ 47 - Վէ պունուն իւզերիս-տէմ կիպի ասլա պիր քիմսէ սէօյլէմէմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 48 - Բէիսլէրտէն, հա-նէ Ֆէրիսիլէր անլէրէ ճէվապէն՝ Սի՞զ տէ մի ալատանընընզ. 49 - Ամմա չէրիաթը պիլմէ-խօա Ֆէրիսիլէրտէն պիր քիմսէ անա իման էթտի՞ մի. 50 - Կէճէլէյին անըն հանընա կէլմիշ օլան յէն պու խալգ մէլուն տըր՝ տէտիլէր։ 51 - Ամէպա պիզիմ չէրիաթըմըզ Նիկոդէմոս անլէրտէն պիրի օլմազէ, անլէրէ, 51 - Ամէպա պիզիմ չէրիաթըմըզ պիր ատէմի էվվէլա տինլէյիպ նէ էթտիյինի անլամտարգա, հիւքմ էտէ՞ր մի՝ տէ-տիմ էվվէլա տինլէյիպ նէ էթտիյինի անլամտարգա, հիւքմ էտէ՞ր մի՝ տէ-տիլէր։ 52 - Պունա ճէվապէն՝ Սէ՞ն տէ մի Գալիլէատան սըն. Թահզիզ էյլէ վէ պագ տի։ 52 - Պունա ճէվապէն՝ Սէ՞ն տէ մի Գալիլէատան սըն. Թահզիզ էյլէ վէ պագ քի՝ Գալիլէատան փէյղամպէր զուհուր էթմէմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 53 - Վէ հէր քէս քէնտի էվինէ կիթտի։

Պէնա 83 Զիճատա բուրուլան գարբնրն նազլիյէրի

Յովհ. 8: 1—11

Վէ Յիսուս Զէյթուն տաղընա կիթտի։ 2 - Վէ սէհէր վագթընտա թէքրար հէյ-քէլէ կիտիպ՝ պիթիւն գավմ հանընա կէլմէքտէ օլարագ, օթուրուպ անլէրէ թա-լիմ էտէր իսի։ 3 - Վէ իւլէմա իլէ Ֆէրիսիլէր զինատա թութուլմըշ պիր գարը ա-

նըն եանընա կէթիրիպ՝ օրթատա տուրտուրարագ, 4 - Անա՝ Եա մուալլիմ, պու գարը իրթիքեապը ղինա ֆիլիլինէ թութուլատու, 5 - Վէ Մովսէս չէրիաթտա պիզէ պէօյլէ քիմսէյլէրին ըէճմ օլունմասընը էմր էթտի, սէն նէ՞ տէրսին՝ տէտիլէր։ 6 - Իթհամընա պիր վիսիկ պուլմագ իւզրէ, անը թէճրիպէ իչուն պունու սէօյլէտիլէր. լաքին Յիսուս էյիլիպ՝ փարմաղըյլէ եէրէ եազը եազար իտի։ 7 - Վէ անա մուսիրանէ սիւալ էթմէլէրիյլէ, տօղրուլուպ անլէրէ՝ Սիզտէն հանկիսը պիկիւնահ իսէ, անը իւզէրինէ էվվէլա թաչը օ ալթսըն՝ տէտի։ 8 - Վէ էնէ էյիլիպ եէրէ եազը եազար իտի։ 9 - Վէ պունու իշիթտիքլէրինատ, զամիրլէրինատ իլզամ օլունարագ, իսթիյարլարատան պաչլայըպ էն սոնրաքիլէրէ վարընճայատէք, պիրեր պիրեր չըզտըլար, վէ Յիսուս եալընըզ գալը. գարը տախի օրթատա տուրույօր իտի։ 10 - Վէ Յիսուս տօղրուլուպ գարըտան պաչգա պիր քիմսէյի կէօրմէմէքլէ, անա՝ էյ գարը, օլ տավաճըլարըն նէ՞րէտէ տիր, հիչ պիրի ալէյհինէ հիւքմ է՞թմէտի մի՝ տէտի։ 11 - Օ տախի՝ Հիչ պիրի, Էֆէնտի, տէմէսիյլէ, Յիսուս անա՝ Պէն տախի ալէյհինէ հիւքմ էթմէմ. կիթ, արթըգ կիւնահ իչլէմմ՝ տէտի։

Պէնտ 84 **Տիւնեանըն նուրու հազգընատա օլան միւպահէտ։**

Յովհ. 8: 12—30

12 - Վէ էնէ Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ Պէն տիւնեանըն նուրու իմ, պանա թապի օլան՝ զուլմէթատ եիւրիւմէյիպ, անճագ հայաթ նուրընա մալիք օլաճագ տըր՝ տէտի։ 13 - Ֆէրիսիլէր տախի անա՝ Սէն քէնտի հագգընատա չէհատէթ էտէրսին, սէնին չէհատէթին հագգ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ 14 - Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հէր նէ գատար պէն քէնտի հագգըմատա չէհատէթ էտէրսէմ տէ, չէհատէթիմ հագգ տըր, զիրա նէրէտէն կէլտիյիմի վէ նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլիրիմ. սիզ իսէ նէրէտէն կէլտիյիմի, եա նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլմէզսինիզ։ 15 - Սիզ ճիսմանիճէ հիւքմ էտէրսինիզ. պէն հիչ քիմսէյի հիւքմ էթմէմ։ 16 - Վէ էկէր պէն հիւքմ էթսէմ տէ, պէնիմ հիւքմիւմ հագգ տըր. զիրա եալընըզ տէյիլ իմ, ամմա պէն վէ պէնի իրսալ էտէն Փէտէր պէրատէր իզ։ 17 - Վէ իքի ատէմին չէհատէթի հագգ օլտըղը չէրիաթընըզտա տախի եազըլմըշ տըր։ 18 - Պէն քէնտի հագգըմատա չէհատէթ էտէրիմ. պէնի իրսալ էտէն Փէտէր տախի պէնիմ հագգըմատա չէհատէթ էտէր՝ տէտի։ 19 - Օլ վագթթ անա՝ Փէտէրին նէ՞րէտէ տիր՝ տէտիլէր. Յիսուս՝ Նէ պէնի, նէ տէ Փէտէրիմի պիլիրսինիզ. էկէր պէնի պիլսէ իտինիզ, Փէտէրիմի տախի պիլիր իտինիզ՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։

20 - Իմտի Յիսուս պու սէօզլէրի հէյքէլտէ թալիմ էտէր իքէն՝ խազինէտէ սէօյլէտի, վէ անը հիչ քիմսէ թութմատը, զիրա վագթը տատա կէլմմմիչ իտի։

21 - Յիսուս թէքրար անլէրէ խիթապէն՝ Պէն կիտէրիմ, վէ պէնի արայըպ տա կիւնահընըզտա էօլէճէքսինիզ. պէնիմ կիտէճէյիմ եէրէ սիզ կէլէմմէզսինիզ՝ տէտի։ 22 - Պունուն իւզէրինէ Եէհուտիլէր՝ Աճէպա քէնտի քէնտինի էօլտիւրէճէ՞ք մի տիր քի՝ Պէնիմ կիտէճէյիմ եէրէ սիզ կէլէմմէզսինիզ՝ տէյօր, տէտիլէր։ 23 - Օ տախի անլէրէ՝ Սիզ աչաղըտան սընըզ, պէն եօգարըտան իմ. սիզ պու տիւնեատան սընըզ, պէն պու տիւնեատան տէյիլ իմ։ 24 - Պու էճլէյն սիզէ՝ Կիւնահլարընըզտա էօլէճէքսինիզ՝ տէտիմ. զիրա էկէր պէն իտիյիմէ ինանմազսանըզ, կիւնահլարընըզտա էօլէճէքսինիզ՝ տէտի։ 25 - Պունուն իւզէրինէ անա՝ Սէն քի՞մ սին՝ տէտիլէր. Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ Էվվէլտէն պէրու հէման սիզէ սէօյլէտիյիմ զաթ իմ։ 26 - Սիզին հագգընընըզտա սէօյլէմէյէ վէ հիւքմ էթմէյէ չօգ չէյլէրիմ վար. լաքին պէնի իրսալ էտէն հագգ տըր. վէ պէն տիւնեայա անտէն իշիթտիյիմ չէյլէրի սէօյլէրիմ։ 27 - Անլէր՝ քէնտիլէրինէ փէտէր հագգընատա սէօյլէտիյինի անլամատըլար։

28 - Վէ Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ Իպն իլ ինսանը եիւքսէյէ գալտըրտըղընըզտա, պէն իտիյիմի վէ քէնտիլիյիմատէն հիչ պիր չէյ էթմէյիպ՝ լաքին Փէտէրիմին պանա թալիմ էթտիյի իւզրէ պու չէյլէրի սէօյլէտիյիմի պիլէճէքսինիզ։ 29 - Վէ պէնի իրսալ էտէն պէնիմ իլէ պէրաբեր տիր. Փէտէր պէնի եալընըզ պրագմատը, չիւնքի պէն տաիմտ անընն ըիզասը օլան չէյլէրի իճրա էտէրիմ՝ տէտի։

30 - Պու չէյլէրի սէօյլէր իքէն՝ չօգ քիմսէլէր անա իման էթտիլէր։

Պէնտ 85 **Բուհանի հիւրրիյէր հազգընատա օլան միւպահէտ։**

Յովհ. 8: 31—59

31 - Օլ վագթթ Յիսուս քէնտինէ իման էտէն Եէհուտիլէրէ խիթապէն՝ Էկէր սիզ պէնիմ քէլամմատա գալըրսանըզ, ֆիլ հագիկէ չակիրալէրիմ օլուպ, 32 - Հագիգաթը պիլէճէքսինիզ, հագիգաթ տախի սիզի ազատ էտէճէք տիր՝ տէտի։ 33 - Անա՝ Պիզ Սբրահամ զիւրրիյէթի իզ, վէ հիչ պիր վագթթ քիմսէյէ գուլլուգ էթմէտիք. սէն նա՞սըլ՝ Ազատ օլաճագսընըզ՝ տէյօրսըն, տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ 34 - Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ կիւնահ իշլէրէ ճէվապէն՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ կիւնահ իշլէրսէ, կիւնահէն գուլու տըր։ 35 - Գուլ տախի խանէտէ իլ էլ էպէտ պագի գալմայըպ՝ օղուլ իլ էլ էպէտ գալըր։ 36 - Իմտի էկէր Օղուլ սիզի ազատ էտէրսէ, ֆիլ վագը ազատ օլաճագսընըզ։ 37 - Սբրահամ զիւրրիյէթի օլտուղունուղու պիլիրիմ, ամմա գաթլիմի արայօրսընըզ, չիւնքի քէլամմ տէրունինիզատէ եէր թութմայօր։ 38 - Պէն Փէտէրիմին հանընատա կէօրտիւյիւմիւ սէօյլէրիմ, սիզ տախի փէտէրինիզին հանընատա կէօրտիւյիւնիւզ չէյլէրի հափարսընըզ՝ տէտի։ 39 - Անա ճէվապէն՝ Պիզիմ փէտէրիմիզ Սբրահամ տըր՝ տէտիլէր. Յիսուս անլէրէ տէտի քի Սբրահամըն էվլատը օլսա իտինիզ, Սբրահամըն ամէլլէրիյլէ ամիլ օլուր իտինիզ։ 40 - Ֆագաթ չիմտի պէնիմ, եանի Ալլահ թարաֆընատան իշիթտիյիմ հագիգաթը սիզէ սէօյլէյէն պիր ատէմին գաթլինի արայօրսընըզ. Սբրահամ պունու եափմատը։ 41 - Սիզ փէտէրինիզին ամէլլէրիյլէ ամէլ էտէրսինիզ։ Իմտի անա՝ Պիզ վէլէտ ի զնա տէյիլ իզ, պիզիմ պիր Փէտէրիմիզ վար, օ տա Ալլահ տըր՝ տէտիլէր։ 42 - Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ էկէր Ալլահ Փէտէրինիզ օլսա իտի, պէնի սէվեր իտինիզ. զիրա պէն Ալլահտան

խուրուճ էտիպ կէլտիմ. զիրա քէնտիլիյիմտէն կէլմէտիմ, լաքին պէնի օ իրսալ էթտի։ 43 - Նի՞չիւն պէնիմ սէօզիւմի անլամայօրսընըզ. չիւնքի պէնիմ քէլամըմը տինլէյէմէզսինիզ։ 44 - Սիզ պապանըզ չէյթանտան սընըզ, վէ պապանըզին չէհ-վէթլէրինի ֆիիլէ կէթիրմէք իսթէրսինիզ. օ իպթիտատէն պէրու դաթիլ իտի, վէ հագիգաթտա սէպաթ էթմէտի, զիրա անտէ հագիգաթ եօգ տըր. եալան սէօյլէ-տիյի վագըթ քէնտի չէյլէրինտէն սէօյլէր, զիրա եալանճը վէ եալան պապասը տըր։ 45- Ամմա պէն հագիգաթը սէօյլէտիյիմ իչիւն պանա ինանմազսընըզ։ 46 - Սիզտէն քի՞մ իւզէրիմտէ կիւնահ իսպաթ էտէ պիլիր վէ հագիգաթը սէօյլէյօր իսէմ, նի՞չիւն պանա ինանմազսընըզ։ 47 - Ալլահտան օլան՝ Ալլահըն քէլամլարընը տինլէր, սիզ Ալլահտան օլմաստըզընըզտան տինլէմէզսինիզ։ 48 - Եէհուտիլէր անա ճէվապէն՝ Սանա Սամարիալը վէ մէճնուն տէտիյիմիզ տօղրու տէյի՞լ մի՝ տէտիլէր։ 49 - Ցիսուս ճէվապէն՝ Պէն մէճնուն տէյիլ իմ, լաքին Փէտէրիմէ հիւրմէթ էտէրիմ, սիզ իսէ պէնի թահգիր էտիյօրսընըզ։ 50 - Վէ պէն քէնտի իզզէթիմի արամամ, անը արա-յըպ հիւքմ էտէն վար տըր։ 51 - Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ էկէր պիր քիմսէ պէնիմ քէլամըմը հըֆզ էտէրսէ, իլ էլ էպէտ էօլիւմ կէօրմէյէճէք տիր՝ տէտի։ 52 - Օլ վագըթ Եէհուտիլէր անա՝ Մէճնուն օլտըզընը չիմտի պիլիրիզ. Աբրահամ վէ փէյղամպէրլէր վէֆաթ էթտիլէր, վէ սէն՝ էկէր պիր քիմսէ պէնիմ քէ-լամըմը հըֆզ էտէրսէ, իլ էլ էպէտ էօլիւմ թաթմայաճագ՝ տէյօրսըն։ 53 - Սէն վէ-ֆաթ էթմիշ օլան փէտէրիմիզ Աբրահամտան պէյի՞ւք մի սին. փէյղամպէրլէր տա-խի վէֆաթ էթտիլէր. սէն քէնտինի քի՞մ ատա էտիյօրսըն՝ տէտիլէր։ 54 - Ցիսուս ճէվապէն՝ Էկէր պէն քէնտիմի թազիզ էտէրսէմ, իզզէթիմ պիր չէյ տէյիլ տիր. պէնի թազիզ էտէն՝ Փէտէրիմ տիր, քի սիզ անըն հագգընտա՝ Ալլահըմըզ տըր՝ տէյօրսընըզ. 55 - Վէ անը թանըմազսընըզ. ամմա պէն անը պիլիրիմ, վէ Անը պիլ-մէմ՝ տէսէմ, սիզին կիպի եալանճը օլուրըմ. լաքին անը պիլիրիմ վէ անըն քէլա-մընը հըֆզ էտէրիմ. 56 - Փէտէրինիզ Աբրահամ պէնիմ կիւնիւմիւ կէօրմէյէ արզու-քէչ օլուպ՝ կէօրտիւ վէ մէսրուր օլտու՝ տեսի։ 57 - Վէ Եէհուտիլէր անա՝ Տահա էլլի եաշընտա տէյիլ իքէն, Աբրահամը՞ տախի մի կէօրտիւն՝ տէտիլէր։ 58 - Ցի-սուս անլէրէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Աբրահամ մէվճուտ օլմազտան ագտէմ պէն մէվճուտ իմ՝ տէտի։ 59 - Օլ վագըթ իւզէրինէ աթմագ իւզրէ թաշլար գալ-տըրտըլար. Ցիսուս իսէ կիզլէնտի, վէ արալարընտան կէչէրէք, հէյքէլտէն չըգըպ պէօյլէճէ կիթտի։

ԳԼՈՒԽ 7

ԲԵՐԱՍԱՖԻ ԽՐԱՏՄԷԹ

ԳԱԼԻԼԵԱՏԱՆ ՍՈՆ ՄԻԻՖԱՐԱԳԱԹՐՆՅԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐ ՊԱՅՐԱՄԸՆԸՆ ՍՈՆՈՒՆԱ ԳԱՏԱՐ

Թ. Ի. 29 Նոյեմբեր—Թ. Ի. 30 Ապրիլ 2 Յիսնամեակ

ՊԱՊ 25 ԳԱԼԻԼԵԱՏԱՆ ՄՈՒՃԱՐԱԳԱԹՐՆՏԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐ ՊԱՅՐԱՄԸՆԸՆ ՍՈՆՈՒՆԱ ԳԱՏԱՐ

ՊԷՆՈ 86 Գալիլեատան սօն Մուճարազար

Մաթթ. 8: 19—22: 19: 1—2

19 - Վէ իւլէմատան պի-րի եազլաչըպ անա՝ Եա մուալլիմ, հէր նէրէյէ կի-տէրսէն, պէն արարընճա կէլիրիմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, 20 - Ցիսուս անա՝ Թիլքի-լէրին ինլէրի վէ հավա գուշլարընըն եուվալարը վար տըր, լաքին Իպն իւլ ինսանըն քէնտի պաշընը գոյաճագ եէրի եօգ տըր՝ տէտի։ 21 - Վէ չակիրտլէ-րինտէն պուլունան տիկէր պիրի անա՝ Էֆէնտի, պանա իզն վէր, էվվէլա կիտիպ փէտէրիմի տէֆն էտէյիմ՝ տէտի։ 22 - Ամմա Ցիսուս անա՝ Արարմճա կէլ. պրագ էօլիւլէր քէնտի էօլիւլէրինի տէֆն էթսինլէր՝ տէտի։

Վէ Ցիսուս՞պու սէօզլէ-րի թէմամ էթտիքտէն սօն-

Մարկ. 10: 1

Վէ օրատան գալգըպ՝ Յոր-դանանըն գարչը թարաֆըն-տան Եէհուտիյէ հուտու-տընա կէլտի. վէ խալգ թէք-բար անըն եանընա ճէմ օլ-տըգտա, քէնտի ատէթի իւզրէ եէնէ անլէրէ թալիմ էտէր իտի։

Ղուկ. 9: 51—62

51 - Վէ անըն սահմայա չըգ-մասընըն կիւնլէրի թէմամ օլմագ իւզրէ իքէն, Երու-սաղէմէ կիթմէյէ գավիյէն եիւզ թութուպ, 52 - Էօնտ-էն խապէրճիլէր կէօնտէր-տի. անլէր տախի կիտիպ անա թէտարիք կէօրմէք իւզրէ Սամարիալըլարըն պիր քէօյիւնէ կիրտիլէր։ 53 - Վէ Երուսաղէմէ թէվէճճիւհ էթմէքտէ օլտըզընտան, ա-նը գապուլ էթմէտիլէր։ 54 - Վէ անըն չակիրտլէրի Յա-կոբոս իլէ Յովհաննէս պու-նու կէօրտիւքլէրինտէ՝ Եա Բապպ, իսթէ՞ր մի սին քի՝ հէման Եղիանըն էթտիյի կի-պի կէօքտէն աթէշ էնիպ անլէրի թէլէֆ էթսին տէ-յիւ էմր էտէլիմ՝ տէտիլէր։ 55 - Օ տախի տէօնիւպ ան-

ра, Գալիլեատան հարէ-
քէթլէ Յորդանանըն էօթէ
թարաֆընտաքի Եէհուտիյէ
սինօրլարընա կէլտի։ 2 - Վէ
խայլը ճէմաաթ անըն ար-
տընճա կիթտիքլէրինաէ՝ օ-
բատա անլէրէ չիֆա վէր-
տի։

Մատթ. 11: 20—30

20 - Օ զէման միւճիզէլէ-
րինէն էքսէրիսի իճրա զը-
լընտըզը չէհրլէրի, թէվպէ
էթմէտիքլէրի իչիւն թազիր
էթմէյէ պաշլատը։ 21 - Վա՛յ
սանա, էյ Քորազին, վա՛յ
սանա, էյ Բեթսայիդա, զի-
րա սիզտէ իզհար օլունան
միւճիզէլէր Տիւրոս վէ Սի-
դոնատա իզհար օլունմըշ օլ-
սա իտի, չօգտան չուլ վէ
քիւլ իլէ թէվպէ էթմիշ օ-
լուրլար իտի։ 22 - Ամմա
սիզէ տէրիմ քի՝ Ռուզ ի
ճէզատա Տիւրոս վէ Սիդո-
նըն հալի սիզինքինտէն էհ-
վէն օլաճագ տըր։ 23 - Վէ
սէն, էյ կէօյէտէք եիւքսէլ-
միշ օլան Կափառնայում,
հավԻյէյէտէք էնտիրիլէճէք-
սէն. զիրա սէնտէ իզհար
օլունան միւճիզէլէր Սոդոմ-
տա իզհար օլունմըշ օլսա
իտի, պու կիւնէ գատար
պագի գալըր իտի։ 24 - Ամ-
մա սիզէ տէրիմ քի՝ Ռուզ
ի ճէզատա Սոդոմ տիյարը-
նըն հալի սէնինքինտէն էհ-
վէն օլաճագ տըր։

25 - Օ զէման Յիսուս ճէ-
վապ վէրիպ տէտի քի՝ Էյ
սէմա վէ զէմինին սահիպի
Փէտէր, սանա շիւքր էտէ-
րիմ քի պու չէյլէրի ալիմ-

Ղուկ. 10: 1—24

վէ պու չէյլէրտէն սօնրա,
Բապպ տիկէր եէթմիշ քիմսէ
տախի թաեին էտիպ՝ վա-
րաճաղը հէր շէհրէ վէ մա-
հալէ անլէրի քէնտի էօ-
նիւնճէ իքիշեր իքիշեր կէօն-
տէրտի։ 2 - Վէ անլէրէ
տէտի քի՝ Ֆիլ հագիգէ
հասատ չօգ, ամմա իշճիլէր
ազ տըր. իմտի հասատ Սա-
հիպինէ՝ քէնտի հասատընա
իշճիլէր կէօնտէրմէսի իչիւն
նիյազ էտինիզ։ 3 - Կիտի-
նիզ, իշթէ պէն սիզի գու-
զուլար կիպի գուրտլար
արասընա կէօնտէրիյորում։
4 - Քէսէ եա տաղարճըգ,
եախօտ այագ գապլարը
թաշըմայընըզ, վէ եոլտա
պիր քիմսէյէ սէլամ վեր-
մէյինիզ։ 5 - Վէ հեր հանկը
խանէյէ կիրէրսէնիզ, էվ-
վէլա՝ Պու խանէյէ սէլամ
օլսուն՝ տէյինիզ. 6 - Վէ
էկեր օրատա սէլամա միւս-
թահագգ քիմսէ վար իսէ,
սէլամընըզ անըն իւզէրինտէ
գալաճագ տըր. եօգ իսէ՝
սիզէ կէրի տէօնէճէք տիր։
7 Վէ օլ խանէտէ գալըպ՝
պուլունան չէյլէրինտէն եէ-
յիպ իչինիզ, զիրա իշճի
քէնտի իւճրէթինէ միւսթա-
հագգ տըր, խանէտէն խա-

լէր վէ արիֆլէրտէն խաֆի թուխթուպ՝ անլէրի մասում-
լարա իզհար էյլէտին։ 26 - Պէլի, էյ Փէտէր, զիրա ին-
տինտէ պէօյլէ խօշ կէօրիւնա-
միւ։ 27 - Փէտէրիմտէն հէր
չէյ պանա թէսլիմ օլուն-
տու. վէ Օղլու Փէտէրտէն
զայրի քիմսէ թանըմազ.
Փէտէրի տախի Օղուլտան,
վէ Օղլուն անը իզհար էթ-
մէսինի միւրատ էյլէտիյի
քիմսէյտէն զայրիսինի թա-
նըմազ։ 28 - Էյ ճիւմլէ եօր-
զուն վէ եիւքլիւլեր, պա-
նա կէլինիզ, պէն տախի
սիզէ բահաթ վէրիրիմ։ 29 -
Պէյուն-ալբրզըմը իւզէրինի-
զէ ալընըզ, վէ պէնտէն
էյրէնինիզ, չիւնքի հալիմ
վէ գալպէն միւթէվազը իմ,
վէ ճանլարընըզա բահաթ
պուլուրսընըզ։ 30 - Զիրա
պէյունտուրուզում լաթիֆ
վէ եիւքիւմ խաֆիֆ տիր։

նէյէ նազլ էթմէյինիզ։ 8 -
Վէ հէր հանկը չէհրէ կիրեր-
սէնիզ, անլէր տախի սիզի
զապուլ էթմիքլերի հալտէ,
էնինիւզէ գոնուլան չէյ-
լերի եէյինիզ։ 9 - Վէ իչին-
տէ պուլունան խասթալարա
չիֆա վէրիպ, անլերէ՝ Մէ-
լեքիւթ Ուլլահ սիզէ եազ-
լայմըշ տըր՝ տէյինիզ։ 10 -
Վէ հէր հանկը չէհրէ կի-
րերսէնիզ, սիզի զապուլ
էթմէտիքլերի հալտէ, ճատ-
տէլերինէ չրգըպ, 11 - Սիզին
չէհրինիզտէն պիզէ եավը-
չան թօզու պիլէ սիզէ սիլ-
քէրիզ. լաքին պունու պի-
լինիզ քի՝ մէլեքիւթ Ուլլահ
սիզէ եազլայմըշ տըր՝ տէ-
յինիզ։ 12 - Սիզէ տէրիմ
քի՝ Օլ կիւնտէ Սոդոմըն
հալի օլ չէհրին հալինտէն
էնվէն օլաճագ տըր։ 13 -
Վա՛յ սանա էյ Քորազին,
վա՛յ սանա, էյ Բեդսայիդա,
զիրա էկէր սիզտէ իզհար
օլունան միւճիզլեր Տիւրոս
վէ Սիդոնտա իզհար օլուն-
մըշ օլսա իտի, չօզտան չուլ
վէ քիւլտէ օթուրուպ՝ թէվ-
պէ էտերլեր իտի։ 14 -
Լաքին բուզ ի ճէզատա
Տիւրոս վէ Սիդոնըն հալի
սիզին հալինիզտէն էնվէն
օլաճագ տըր։ 14 - Վէ սէն,
թա կէօյէտէք եիւքսէլմիշ
օլան Կափառնայում, ճէհէն-
նէմէ զատար էնտիրիլէճէք-

սին։ 16 - Սիզի տինլէյէն՝
պէնի տինլէմիշ օլուր, վէ
սիզի րէտտա էտէն՝ պէնի
րէտտա էթմիշ օլուր, վէ
պէնի րէտտա էտէն՝ պէնի
իրսալ էտէնի րէտտա էթմիշ
օլուր։

17 - Վէ օլ եէթմիշլեր մէ-
սէրրեթլէ ավտէթ էտիպ՝ Եա
Բապպ, ճիննլեր պիլէ սէնին
իսմինլէ պիզէ իթաաթ էտի-
յօր՝ տէտիլեր։ 18 - Օ տախի
անլէրէ՝ Շեյթանըն սէմա-
տան եըլտըրըմ կիպի տիւշ-
տիւյինիւ կէօրտիւմ։ 19-Իշ-
թէ սիզէ եըլանլարիլէ ագ-
ըպլեր իւզերինէ, վէ տիւշ-
մէնին պիւթիւն գուվվէթի
իւզերինէ պասմաղա զուտ-
ըթ վէրիրիմ. վէ սիզէ հիչ
պիր չէյ զարար վէրմէյէճէք
տիր։ 20 - Ամմա պունա,
եանի ճիննլերին սիզէ իթա-
աթ էթմիքլերինէ սեվինմէ-
յինիզ, լաքին իսմլերինիզին
սեմավաթտա գայտ օլուն-
տըզընա սեվինինիզ՝ տէտի։

21 - Օլ սաաթ Յիսուս
բուհընտա մէսրուր օլուպ՝
էյ սեմա վէ զեմինին Բապ-
պը Փէտէր, սանա չիւքր
էտերիմ քի, պու չէյլերի
ալիմլեր իլէ արիֆլերտէն
խաֆի թուխթուպ՝ անլերի
մասումլարա իզհար էյլէ-
տին. պէլի, էյ Փէտէր, զի-
րա ինտինտէ պէօյլէ խօշ
կէօրիւնտիւ։ 22 - Փէտէրիմ-

տէն հէր չէյ պանա թէսլիմ օլունտու։ վէ Օղլուն քիմ իտիյինի Փէտերտէն ղայրի քիմսէ պիլմէզ, վէ Փէտէրին քիմ իտիյինի Օղուլտան վէ Օղլուն անը իզհար էթմէսինի միւրատ էթտիյի քիմսէյտէն ղայրիսի պիլմէզ՝ տէտի։

23 - Վէ չակիրտլէրէ տէօնիւպ՝ Նէ՛ միւպարէք կէօրտիւյունիւզ չէյլերի կէօրէն կէօղլէր։ 24 - Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Զօղ փէյղամպերլեր իլե մէլիքլեր կէօրտիւյունիւզ չէյլերի կէօրմէք իսթէտիլեր, լաքին կէօրմէտիլեր։ վէ իշիթտիյինիզ չէյլերի իշիթմէք իսթէտիլեր, լաքին իշիթմէտիլեր՝ տէյիւ թէնհաճա սէօյլէտի։

Պէնտ 88 Էյի Սամարիալը

Ղուկ. 10: 25—37

25 - Վէ իշթէ էրպապը չերիսթոան պիրի գալգըպ՝ անը թէճրիպէ էթմէք իւզրէ՝ Ե՝ մուալլիմ, էպէտի հայաթա վարիս օլմագ իշիւն նէ՞ եափայըմ՝ տէտի։ 26 - Օ տախի անա՝ Շերիաթտա նէ՞ եազըլմըշ տըր. նա՞սըլ օղուրսըն՝ տէտի։ 27 - Օ տախի ճէվապ վերիպ՝ Ալլահըն օլան Բապպը պիւթիւն գալպինտէն վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւթիւն գուվվէթինտէն վէ պիւթիւն ադլընտան, գօնշընը տախի քէնտին կիպի սէվէսին՝ տէտի։ 28 - Օ տախի անա՝ Տօղրու ճէվապ վերտին, պունու իճրա էյլէ վէ եաշայաճագսըն՝ տէտի։ 29 - Օ իսէ քէնտինի թէպրիր էթմէք իսթէմէքլէ, Ցիսուսա՝ Ե՝ գօնշըմ քի՞մ տիր՝ տէտի։ 30 - Վէ Ցիսուս ճէվապէն տէտի քի՝ Պիր ատէմ Երուսաղէմտէն Երիքովա էնէր իքէն, հարամիլեր էլինէ տիւշտիւ. վէ անլեր անը սոյուպ՝ եարալատըգտան սոնրա եարը էօլմիւշ պրագըպ կիթտիլեր։ 31 - Վէ բասթ կէլէ օլ եօլտան պիր քահին էնէր իքէն, անը կէօրտիւքտէ՝ օլ պիր թարաֆտան կէչիպ կիթտի։ 32 - Քէզալիք օլ մահալէ պիր Ղևիլի տախի կէլմէքլէ, վարըպ՝ անը կէօրիւնճէ օլ պիր թարաֆտան կէչիպ կիթտի։ 33 - Լաքին պիր Սամարիալը եօլա կիտէր իքէն, պուլունտըղը եէրէ կէլիպ՝ անը կէօրտիւքտէ ամրտը։ 34 - Վէ եանընա կէլիպ՝ եարալարընա զէյթ եաղը իլե չէրապ սէօքէրէք անլերի սարտը, վէ անը քէնտի հայվանընա պինտիրէրէք պիր խանա կէօթիւրիպ՝ անա մուգայյէտ օլտու։ 35 - Վէ էրթէսի կիւն եօլա կիթմէք իւզրէ իքէն, իքի տինար չըգարըպ խանճըյա վերէրէք՝ Պունա մուգայյէտ օլ, վէ զիյատէ հէր նէ խարճ էտէրսէն, պէն թէքրար կէլտիյիմտէ սանա էտա էտէրիմ՝ տէտի։ 36 - Իմտի սանա պու իւչտէն հա՞նկըսը հարամիլերին էլինէ տիւշէնին գօնշուսը օլմուշ կէօրիւնիւր։ 38 - Օ տախի՝ Անա մէրհամէթ էտէն՝ տէտի։ Ցիսուս տախի անա՝ Կիթ, սէն տէ պէօյլէ եափ՝ տէտի։

Պէնտ 89 Մարթա վէ Մարիամա օլան զիյարէթ

Ղուկ. 10: 38—42

38 - Վէ անլեր եօլտա կիտէր իքէն, քէնտիսի պիր քէօյէ կիրիպ՝ Մարթա նամ պիր խաթուն անը խանէսինէ գապուլ էթտի։ 39 - Վէ պունուն Մարիամ խամինտէ պիր հէմշիրէսի օլուպ, մէրգումմէ Բապպէն այագլարը եանընտա օթուրուպ՝ քելամընը տինլէյօր իտի։ 40 - Մարթա իսէ չօղ խըտմէթտէն տոլայը թէլաշտա պուլունմաղլէ, եանընա կէլիպ՝ Էֆէնտի, հէմշիրէմ պէնի եալնըզ խըտմէթ էթմէյէ պրագտըղընը վազիֆէ էտինմէ՞զ մի սէն, իմտի անա սէօյլէ, պանա եարտըմ էթսին՝ տէտի։ 41 - Վէ Ցիսուս անա ճէվապէն, Էյ Մարթա, էյ Մարթա, չօղ չէյլեր իշիւն էնտիշէ էտիպ՝ պիհուզուր օլուրսըն։ 42 - Լաքին լազըմ օլան չէյ պիր տիր, վէ Մարիամ քէնտինտէն ալընմայաճագ օլ էյի հիսսէյի ինթիխապ էթմիշ տիր՝ տէտի։

Պէնտ 90 Անատան տօղմա քէօր ատէմ

Յովհ. 9 ՊԱՊ

Վէ կէչէր իքէն անատան տօղմա քէօր պիր ատէմ կէօրտիւ։ 2 - Շակիրտլերի տախի անա՝ Ե՝ մուալլիմ, պունուն քէօր տօղմասընա քէնտինի՞ն մի, եօղսա վալիտէյնինի՞ն մի կիւնահ իշլէմէսի սէպէպ օլտու՝ տէյերէք սիւալ էթտիլեր։ 3 - Ցիսուս ճէվապէն՝ Նէ անըն նէ տէ վալիտէյնինին կիւնահ իշլէմէսի, ֆագաթ Ալլահըն իշլերի անտէ պէյան օլունմասը իշիւն օլտու։ 4 - Կիւնտիւզ օլտըգճա պէնի իրսալ էտէնին իշլերինի իշլէմէքլիյիմ լազըմ տըր. կէճէ կէլիր՝ քի օ զէման պիր քիմսէ իշ իշլէյէմէզ։ 5 - Պէն տիւնեատա պուլունտըղճա, տիւնեանըն նուրու իմ՝ տէտի։ 6 - Պու չէյլերի տէտիքտէ, եէրէ թիւքիւրիւպ՝ թիւքիւրիւքլէ պալչըգ եափտը, վէ պալչըգը քէօրիւն կէօզլերի իւզերինէ սիւրիւպ, անա, 7 - Կիթ Սելվամ հավուզընա (քի Իրսալ օլունմըշ տէմէք տիր) եըյգան տէտի. օ տախի կիտիպ եըյգանտը, վէ կէօրիւր օլտըղը հալտէ կէլտի։ 8 - Պունուն իւզերինէ գօնշըլարը վէ

անոն *քէօր իսկյինի էվվէլտէն կէօրէնլէր՝ Օլ օթուրուպ տիլէնճիլիք էտէն պու տէյի՞լ մի՝ տէտիլէր։ 9 - Պազըլարը՝ Պու տըր, վէ պազըլարը՝ Անա պէնզէր՝ տէտիլէր։ քէնտիսի՝ Պէն իմ՝ տէտի։ 10 - Օլ վազըթ անա՝ Սէնին կէօզլէրին նա՞սըլ աչըլար՝ տէտիլէր։ 11 - Օ ճէվապ վէրիպ՝ Յիսուս տէնիլէն պիր ատէմ պալչըգ եափըպ կէօզլէրիմէ սիւրիւ, վէ պանա՝ Սելոամ [հավուզընա] կիտիպ եըյգան՝ տէտի. պէն տախի կիտիպ եըյգանտըզըմտա կէօզլէրիմ կէօրիւր օլտու՝ տէտի։ 12 - Անլէր տախի անա՝ Օլ ատէմ նէ՞րէտէ տիր՝ տէտիլէր. Պիլմէմ՝ տէտի։

13 - Օլ մուգատատէմա քէօր օլանը Ֆէրիսիլէրէ կէօթիւրտիլէր։ 14 - Յիսուսըն պալչըզը եափըպ անոն կէօզլէրինի աչըզը զէման սէպթ կիւնիւ իտի։ 15 - Վէ եինէ Ֆէրիսիլէր՝ Կէօզլէրին նա՞սըլ աչըլար՝ տէյիւ անա սիւալ էթտիլէր. օ տախի անլէրէ՝ Կէօզլէրիմէ պալչըզ գօտու, եըյգանտըմ տա կէօրիւյօրըմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, 16 - Ֆէրիսիլէրտէն պազըլարը տէտիլէր քի՝ Պու ատէմ Ալլահտան տէյիլ տիր, չիւնքի սէպթ կիւնիւնէ բիայէթ էթմէզ. պաչգալարը՝ կիւնահքեար ատէմ պէօյլէ միւճիզէլէր նա՞սըլ իճրա էտէ պիլիր՝ տէտիլէր. պէօյլէճէ արալարընտա իխթիլաֆ օլտու։ 17 - Թէքրար քէօրէ՝ Սէնին կէօզլէրինի աչըզընտան տօլայը անոն հագգընտա նէ՞ տէրսին՝ տէտիլէր. օ տախի՝ Փէյղամպէր տիր՝ տէտի։ 18 - Լաքին Եէհուտիլէր կէօզլէրի աչըլանը վալիտէյնինի չաղըրընճայա գատար, անոն քէօր օլուպ տա կէօզլէրի աչըլտըզընա ինանմայարագ, 19 - Անլէրէ սիւալ իլէ՝ Սիզին օլ քէօր տօղտու տէտիյինիզ օղլընըզ պո՞ւ մը տըր. չիմտի եա նա՞սըլ կէօրիւյօր՝ տէտիլէր։ 20 - Անոն վալիտէյնի անլէրէ ճէվապէն՝ Պու պիզիմ օղլըմըզ օլուպ՝ քէօր տօղտըզընը պիլիրիզ. 21 - Ֆագաթ չիմտի նա՞սըլ կէօրտիւյունիւ պիլմէյիզ. եախօտ անոն կէօզլէրինի քի՛մ աչըզընը պիզ պիլմէյիզ. քէնտիսի պալիզ տիր, անա սիւալ էտինիզ. քէնտի հագգընտա քէնտիսի սէօյլէսին՝ տէտիլէր։ 22 - Անոն վալիտէյնի Եէհուտիլէրտէն զօրգտըգլարը իչիւն պէօյլէ սէօյլէտիլէր. զիրա Եէհուտիլէր՝ Էկէր պիր քիմսէ անոն Քրիստոս օլտըզընը իգրար էտէրսէ, ճէմաաթտան իխրաճ օլունմասը իչիւն ագտէմճէ պիլ իթթիֆագ գարար գըլմըշտար իտի։ 23 - Պու սէպէպտէն վալիտէյնի՝ Քէնտիսի պալիզ տիր, անա սիւալ էտինիզ՝ տէտիլէր։ 24 - Իմտի մուգատատէմա քէօր օլան ատէմի թէքրար չաղըրըպ, անա՝ Ալլահա համտ էյլէ. պիզ օլ ատէմին կիւնահքեար իսկյինի պիլիրիզ՝ տէտիլէր։ 25 - Օ տախի ճէվապ վէրիպ՝ Կիւնահքեար օլուպ օլմատըզընը պիլմէմ, պիր չէյ պիլիրիմ քի՝ պէն քէօր իտիմ, չիմտի կէօրիւյօրըմ՝ տէտի։ 26 - Վէ եինէ անա խիթապէն՝ Սանա նէ՞ եափտը, կէօզլէրինի նա՞սըլ ատը՝ տէտիլէր։ 27 - Օ իսկ անլէրէ ճէվապէն՝ սիզէ չիմտի սէօյլէտիմ վէ իչիթմէտինիզ. նի՞չիւն թէքրար իչիթմէք իսթէյօրսունըզ. ճէպա սի՞զ տէ մի անա չակիրա օլ՝ Ադ իսթէրսինիզ՝ տէտի։ 28 - Պունլար անա չէթմ էտիպ՝ Անոն չակիրտի սէն սին, պիզ իսկ Մովսէսին չակիրտի իզ։ 29 - Պիզ Ալլահէն Մովսէսէ սէօյլէտիյինի պիլիրիզ. ամմա պունուն նէրէտէն օլտըզընը պիլմէյիզ՝ տէտիլէր։ 30 - Օլ ա-

* Եախօտ՝ տիլէնճի

տէմ անլէրէ ճէվապէն՝ Պու ճաիպ պիր չէյ տիր. օ պէնիմ կէօզլէրիմի այմըշ իքէն, սիզ անոն նէրէտէն օլտըզընը պիլմէզսինիզ։ 31 - Պիլիրիզ քի՝ Ալլահ կիւնահքեարլարը տինլէմէզ, անճագ պիր քիմսէ էկլի թագվա օլուպ տա անոն իրատէթինի իճրա էտէրսէ, անը տինլէր։ 32 - Պիր քիմսէնին անատան տօղմա քէօրիւն կէօզլէրինի աչըզը եզելտէն պէրու իչիրիլմէտի. 33 - Էկէր պու քիմսէ Ալլահտան օլմասա իտի, պիր չէյ էտէմէզ իտի՝ տէտի։ 34 - Անա ճէվապէն՝ Սէն քիւլլիյէն կիւնահլարտա տօղմուշ իքէն, սէ՞ն մի պիզէ թալիմ էտէրսին՝ տէյէրէք, անը թարտա էթտիլէր։

35 - Յիսուս անը թարտա էթտիքլէրինի իչիթմէքլէ, անը պուլուպ՝ Սէն Իպն Ուլլահա իման էտէ՞ր մի սին՝ տէտի։ 36 - Օ տախի ճէվապէն՝ Էֆէնտի, քի՞մ տիր քի անա իման էտէյիմ՞ տէտի։ 37 - Վէ Յիսուս անա՝ Հէմ անը կէօրտիւն, հէմ տէ սէնին իլէ սէօյլէշէն օ տըր՝ տէտի։ 38 - Օ տախի՝ Իման էտէրիմ, եա Բապպ, տէյէրէք՝ անա սէճտէ էյլէտի։ 39 - Վէ Յիսուս՝ Պէն հիւքմ իչիւն պու տիւնեայա կէլտիմ, քի կէօրմէյէնլէր կէօրէլէր, վէ կէօրէնլէր քէօր օլալար՝ տէտի։ 40 - Վէ եանընտա պուլունան Ֆէրիսիլէրտէն պազըսը պու չէյլերի իչիթտիքլէրինտէ, անա՝ Ա-ճէպա պի՞զ տախի մի քէօր իզ՝ տէտիլէր։ 41 - Յիսուս անլէրէ՝ Էկէր քէօր օլսա իտինիզ՝ կիւնահրնըզ օլմազ իտի. ամմա չիմտի՝ Կէօրիւյօրըզ տէրսինիզ, անոն իչիւն կիւնահրնըզ պազի տիր՝ տէտի։

Պէնտ 91 Իչի Զօպան

Յովհ. 10: 1—21

Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Գոյունլարըն աղըլընա գափուտան կիրմէյիպ ատ տիկէր մահալտէն կիրէն՝ խըրսըզ վէ հարամի տիր։ 2 - Ամմա գափուտան կիրէն՝ գոյունլարըն չօպանը տըր։ 3 - Պունա տախի գափուճը ագար, վէ գոյունլար անոն սէսինի տինլէր. օ տախի քէնտի գոյունլարընը իսմլէրիյլէ չաղըրըպ՝ անլէրի տըշարը չըգարըր։ 4 - Վէ *քէնտի գոյունլարընը չըգարտըզը զէման՝ էտնլէրինճէ կիտիպ, գոյունլար տախի անոն սէսինի թանըտըգլարը ճիհէթլէ, արտընճա կիտէրլէր։ 5 - Ամմա եապանճընըն արտընճա կիթմէյիպ՝ անտէն գաչարլար. զիրա եապանճըլարըն սէսինի թանըմազլար։

6 - Յիսուս անլէրէ պու թէմսիլի սէօյլէտի իսկ տէ, անլէր քէնտիլէրինէ սէօյլէտիյի չէյլերին նէ տէմէք օլտըզընը ֆէհմ էթմէտիլէր։ 7 - Վէ Յիսուս թէքրար անլէրէ՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Գոյունլարըն գափուսը պէն իմ. 8 - Պէնտէն եվվել կէլէնլէրին ճիւմլէսի խըրսըզ վէ հարամի տիրլէր. ամմա գոյունլար անլէրի տինլէմէտիլէր։ 9 - Գափու պէն իմ. էկէր պիր քիմսէ պէնտէն կիրէրսէ, անոն անլէրի տինլէմէտիլէր։ 10 - Խըրսըզ չալմագ վէ էօլտիւրմէք վէ թէլէֆ էթմէքտէն գայրի պիր սէպէպ իչիւն կէլմէզ. պէն հայաթա մալիք եախօտ՝ ճիւմլէ քէնտինինքիլէրի

*Եախօտ՝ ճիւմլէ քէնտինինքիլէրի

օլմալարը իչիւն կէլտիմ։ 11 - Էյի չօպան պէն իմ. էյի չօպան գոյունլարըն եօլընա ճանընը ֆէտա էտէր։ 12 - Լաքին գոյունլար քէնտի մալի օլմայըզ՝ չօպան օլմայան պիր իւճրէթլի քիմսէ գուրաբն կէլտիյինի կէօրտիւքտէ, գոյունլարը պրաղըզ գաչար. գուրա տախի գոյունլարը գափըզ տաղըտըր։ 13 - Իւճրէթլի գաչար, չիւնքի իւճրէթլի տիր, վէ գոյունլարը վաղիֆէ էտինմէզ։ 14 - Էյի չօպան պէն իմ, վէ պէնիմքիլէրի թանըրըմ, պէնիմքիլէր տախի պէնի թանըրլար։ 15 - Փէտէր պէնի թանըտըզը միսիլլիւ, պէն տէ Փէտէրի թանըրըմ, վէ գոյունլարըն եօլընա ճանըմը ֆէտա էտէրիմ։ 16 - Վէ պէնիմ պու աղըլատան օլմայան պաչգա գոյունլարըմ վար տըր, անլէրի տախի կէթիրմէմ կէրէք տիր, վէ պէնիմ սէսիմի տինլէյէճէքլէր, վէ պիր սիւրիւ իլէ պիր չօպան օլաճագ տըր։ 17 - Թէքրար ալմագ իւզրէ ճանըմը ֆէտա էթմէյիմ իչիւն՝ Փէտէր պէնի սէվէր։ 18 - Անը պէնտէն քիմսէ ալմազ, ֆաղաթ պէն քէնտիլիյիմտէն ֆէտա էտէրիմ. անը ֆէտա էթմէյէ գուարէթիմ վար, վէ թէքրար ալմազա գուարէթիմ վար. պու էմրի Փէտէրիմտէն ալտըմ՝ տէտի։

19 - Վէ եինէ պու սէօզլէր սէպէպինտէն Եէհուտիլէր արասընտա իխթիլաֆ վագը օլտու։ 20 - Վէ անլէրտէն նիչէլերի՝ Մէճնուն վէ տիվանէ տիր. անը նի՞չիւն տինլէյօրսընըզ՝ տէրլէր իսէ։ 21 - Տիկէրլերի իսէ՝ Պունլար մէճնուն սէօզլերի տէյիլ տիր. ճիւն քէօրլերին կէօզլերինի աչմազա մուգթէտի՞ր մի տիր՝ տէրլէր իսէ։

Պէնտ 92 **Ցիսուսըն բագչիս պայրամընտա պուլունմասը**

Յովհ. 10: 22—42

22 - Վէ Երուսաղէմտէ հէյֆիլին թագտիս պայրամը օլտու, վէ գըշ իսէ։ 23 - Վէ Ցիսուս հէյքէլտէ Սողոմոնըն էյվանընտա կէզեր իքէն, 24 - Եէհուտիլէր անը իհաթէ էտէրէք տէտիլէր քի՝ Ճանըմըզը նէ՞ վագթա գատար մուալլագտա պրագըյօրսըն. էկէր Քրիստոս սէն իսէն, պիզի աչիքարէ սէօյլէ։ 25 - Ցիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ սէօյլէտիմ, լաքին ինանմայօրսընըզ. Փէտէրիմին իսմիյլէ իճրա էյլէտիյիմ ամէլլէր պէնիմ հագգըմտա չէհատէթ էտէրլէր։ 26 - Լաքին սիզ ինանմազսընըզ. զիրա [սիզէ տէտիյիմ կիպի՝] պէնիմ գոյունլարըմտան տէյիլ սինիզ։ 27 - Պէնիմ գոյունլարըմ սէսիմի տինլէրլէր, պէն տախի անլէրի թանըրըմ, վէ պէնիմ արարմա կէլիրլէր։ 28 - Վէ պէն անլէրէ էպէտի հայաթ վէրիրիմ, վէ իլ էլ էպէտ հէլաք օլմայաճագլար, վէ անլէրի պէնիմ էլիմտէն քիմսէ գափմայաճագ տըր։ 29 - Անլէրի պանա վէրէն Փէտէրիմ ճիւմլէտէն պէօյիւք տիր, վէ Փէտէրիմին էլինտէն քիմսէ գափմաղա գատիր տէյիլ տիր։ 30 - Պէն վէ Փէտէր պիր իզ՝ տէտի։

31 - Օլ վաղթ Եէհուտիլէր անը թաչլամագ իւզրէ եինէ թաչլար գալարարլար։ 32 - Ցիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ Փէտէրիմ թարաֆընտան նիչէ էյի ամէլլէր կէօսթէրտիմ, անլէրին հա՞նկիսը իչիւն պէնի թաչլայօրսընըզ՝ տէտի։ 33 - Եէհուտիլէր անա ճէվապ վէրիպ՝ Սէնի էյի ամէլ իչիւն տէյիլ, անճագ քիւֆր իչիւն վէ սէն ինսան իքէն քէնտինի Ալլահ մաղամընա գոյարըն իչիւն թաչլարըզ՝ տէտիլէր։

34 - Ցիսուս անլէրէ ճէվապ վէրտի քի՝ Շերիաթընըզտա՝ Պէն, Սիզ իլահլար սընըզ՝ տէտիմ, տէյիւ եազըլմըշ տէյի՞լ մի։ 35 - Էկէր Ալլահըն քէլամընըն վարիս օլսըզը տէտիմ, տէյիւ եազըլմըշ տէյի՞լ մի։ 36 - Փէտէրին թագտիս էտիպ տիւնեայա իրսալ էյլէտիյի՝ զաթա՝ Իպն Ուլլահ իմ՝ տէտիյի իչիւն սիզ՝ Քիւֆր էտիյօրսըն՝ տէ՞ր մի սինիզ։ 37 - Էկէր Փէտէրիմին ամէլլէրինի իճրա էթմէզսէմ, պանա ինանմազսանըզ՝ օլ ամէլլէրէ ինանընըզ, թա քի՝ Փէտէր պէնտէ, պէն տախի անտէ իտիյիմի ֆէհմ էտիպ՝ անլայասընըզ։

39 - Պունուն իւզէրինէ թէքրար անը թութմագ իսթէտիլէր իսէ տէ, էլլէրինտէն գուրթուլտու։ 40 - Վէ եինէ Յորդանանըն էօթէ թարաֆընտա Յովհաննէսին մուգատատէմա վաֆթիզ էթտիյի մահալէ կիտիպ, օրատա իգամէթ էյլէտի։ 41 - Վէ նիչէ քիմսէլէր եանընա կէլիպ՝ Ֆիլվագը Յովհաննէս հիչ պիր միճիզէ իճրա էթմէտի, լաքին Յովհաննէսին պունուն հագգընտա ճիւմլէ սէօյլէտիյի հագգ իմիշ՝ տէտիլէր։ 42 - Վէ օրատա նիչէլէր անա իման էթտիլէր։

ՊԱՊ 26 **ԹԱԳՏԻՍ ՊԱՅՐԱՄԸՆՏԱՆ ԷՖՐԱԻՄԻ ԶԷՐԻԼՄԷՍԻՆՏԷՆ ՍՕՆՐԱՑԱ ԳԱՏԱՐ**

Պէնտ 93 **Տուա հագգընտա օլան միւպահասէ**

Ղուկ. 11: 1—13

Վէ պիր մահալտէ օլուպ տուա էթմէքտէ իքէն, ֆարիզ օլսըզընտա, չակիրտլէրինտէն պիրի անա՝ Եա Բապպ, Յովհաննէս քէնտի չակիրտլէրինէ թալիմ էյլէտիպ պիրի անա՝ Եա Բապպ, Յովհաննէս քէնտի չակիրտլէրինէ թալիմ էյլէ՝ տէտի։ 2 - Օ տախի անտիյի կիպի, սէն տախի պիզէ տուա էթմէյի թալիմ էյլէ՝ տէտի։ 3 - Եէվմի էքմէյիմիզի կիւնտլէրէ տէտի քի՝ Տուա էթտիյինիզ զէման պէօյլէ տէյինիզ. էյ սէմավաթտա օլան Փէտէրէ տէտի քի՝ Տուա էթտիյինիզ զէման պէօյլէ տէյինիզ. էյ սէմավաթտա օլան Փէտէրէ տէտի քի՝ Տուա էթտիյինիզ զէման պէօյլէ տէյինիզ. էյ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմիզ, իսմին միւգատատէս օլսուն, մէլէքիւթիւն կէլսին, իրատէթին սէմատա տ

լեր, վէ՝ արայան պուլուր, վէ գափուլը չալանա աչըլաճագ տըր։ 11 - Վէ սիզտէն հա՞նկը փէտէր վար քի, օղլու էքմէք տիլէտիյինտէ անա թաչ վերէ. եախօտ պա-լըգ տիկէտիյինտէ՝ անա պալրգ եէրինէ եըլան վերէ. 12 - Վէ եախօտ եումուրթա տի-լէտիյինտէ՝ անա ագրէպ վերէ։ 13 - Իմտի սիզ քէօթիւ օլաբզընըզ հալտէ, էվլա-ըընըզա էյի աթիյէ վերմէյի պիլիրսէնիզ, սէմավի փէտէր քէնտինտէն տիլեյէնլերէ նէ՛ զատար զիյատէ Ռուհ իւլ Գուդսը վերէճէք տիր։

Պէնտ 94 **Պիր Քէրիսինին սօճրասընտա Քէրիսիլերէ զարը սագրնտրմասը**

Ղուկ. 11: 37—54

37 - Վէ սէօյլեր իքէն, պիր Ֆէրիսի քէնտիսի իլէ պէրապեր թաամ էթմէսինի անտէն ըէճա էթմէքլէ, կիրիպ սօֆրայա օթուրտու։ 38 - Օլ Ֆէրիսի տախի թաամ-տան էվվել անքն եըյանմատաբզընը կէօրտիւքտէ թէաճճիւպ էթտի։ 39 - Բապզ տախի անա տէտի քի՝ Հալա սիզ, ֆէրիսիլեր, քեասէնին վէ թէփսինին տըշընը թէմիզլէրսինիզ, ամմա իչինիզ զուլմ վէ ֆըսգլէ տօլու տըր։ 40 - Էյ աղըլսըզլար, տըշընը եափան՝ իչինի տախի եա՞փամատը մը։ 41 - Լաքին պուլունան չեյլերտէն սատագա վերինիզ, վէ իշթէ սիզէ հէր չեյ փաք օլուր։ 42 - Ամմա վա՛յ սիզէ, էյ ֆէրիսիլեր, զիրա նանա իլէ սէպէֆ օթրընը վէ հէր նեվ սէպզէնին իւշրիւնիւ վէ-րիրսինիզ, ամմա հագզը վէ Ալլահը մուհապպէթինի իհմալ էտերսինիզ. պունլարը իճրա էթմէլի, անլերի տախի պրագմամալը իտինիզ։ 43 - Վա՛յ սիզէ, էյ ֆէրիսիլերը զիրա սինագօղլարտա պաշ քիւրսիւյիւ վէ չարշըլարտա սէլամլանմաղը սէվէրսինիզ։ 44 - Վա՛յ սիզէ, [էյ միւրա ի իւլեմա իլէ ֆէրիսիլեր։] զիրա ատէմլեր պիլմէյերէք՝ իւզերլերինտէ կէզմիքլերի պէլլի օլմայան գապրար միսիլլիւ սինիզ։

45 - Վէ էրպապ ը չերիաթտան պիրի անա ճէվապէն՝ Եա մուալլիմ, պունլարը սէօյլէմէքլէ պիզէ տախի չէթմ էտիյօրսը՝ տէտի։ 46 - Օ տախի տէտի քի՝ Վա՛յ սիզէ տախի, էյ էրպապը չերիաթ, զիրա ատէմլերէ թաշըմասը միւշքիլ եիւքլեր եիւքլէտիպ՝ քէնտինիզ փարմազլարընըզը պիրիյէ օլ եիւքլերէ տօգունմազսընըզ։ 47 - Վա՛յ սիզէ, զիրա էճատտընըզը գաթլ էթտիքլերի փեյղամպերլերին թիւրպե-լերինի պինա էտերսինիզ։ 48 - Վէ պէօյլեճէ էճատտընըզը ամելլերինէ չէհատէթ էտերէք բիզա վերիրսինիզ. զիրա անլեր գաթլ էթտիլեր, սիզ տախի թիւրպելերինի պինա էտերսինիզ։ 49 - Պունուն իչին Ալլահը հիքմէթի տախի տէտի քի՝ Անլերէ փեյղամպերլեր վէ բէսուլլեր կէօնտերէճէյիմ, վէ անլերտէն պազըսընը գաթլ էտիպ՝ պազըսընա թէաատի էտեճէքլեր. 50 - Թա քի տիւնեանքն թէսիսինտէն պերու ճիւմլէ փեյղամպերլերին տէօքիւլմիւշ օլան գանը, 51 - Հաբէլին գանընատան թա մէզպահ իլէ հեյքէլին արասընտա գաթլ օլունան Զաքարիանքն գանընատէք, պու նէսլտէն թալեպ օլունա պէլի, սիզէ տերիմ քի՝ Պու նէսլտէն թալեպ օլունաճագ տըր։ 52 - Վա՛յ սիզէ, էյ էրպապ ը չերիաթ, զիրա իլմին անախթարընը գալտըրտընըզ, քէն-տինիզ կիրմէյիպ՝ կիրենլերի տախի մէն էթտինիզ։

53 - Վէ անլերէ չու չեյլերի սէօյլեր իքէն, իւլեմա վէ ֆէրիսիլեր ֆուրսաթ պէքլեյիպ՝ էթտամը իչին աղզընտան պիր չեյ գափմաղա չալըշմագտա օլարագ, 54 - Հիտտէթլէնիպ զայէթլէ չօգ չեյլեր հագզընտա աղզընը արամաղա պաշլատըլար։

Պէնտ 95 **Ցիսուսըն Քէրիսիլիմ ռուհունա զարը սագրնտրմասը**

Ղուկ. 12 ՊԱՊ

Պու էնտատէ, պիրի պիրինի պասար տէրէճէտէ օն պինլերճէ խալգ ճէմ օլմաղլէ, չակիրալերինէ սէօզլէ պաշլայարագ տէտի քի՝ Էվվելա քէնտինիզի ֆէրիսիլերին մա-յասընտան, եանի միւրայիլիքտէն սագընընըզ։ 2 - Բէչֆ օլունմայաճագ մախֆի, վէ ծասընտան, եանի միւրայիլիքտէն սագընընըզ։ 3 - Անքն իչին գարանլըգտա հէր տէտիյինիզ պիլինմէյէճէք կիզլի պիր չեյ եօգ տըր։ 3 - Անքն իչին գարանլըգտա հէր տէտիյինիզ չեյ տամլարտա չեյ այտընլըգտա իչիտիպ՝ խալվէթլերտէ գուլաղա սէօյլէտիյինիզ չեյ տամլարտա նիտա օլունաճագ տըր։ 4 - Լաքին. էյ տօսթլարըմ, սիզլ տերիմ քի՝ ճէսէտի էօլ-սիւրիպ՝ անտէն սոնրա զիյատէ պիր չեյ եափմաղա մուգթէտիր օլմայան քիմսէ-լերտէն զօրգմայընըզ։ 5 - Լաքին քիմտէն զօրգաճաղընըզը սիզլ կէօսթէրեյիմ. Էօլ-սիւքտէն սոնրա ճէհէննէմէ ամմաղա գուարէթի օլանտան գօրգընըզ. պէլի, սիզլ տերիմ քի՝ Անտէն գօրգընըզ։ 6 - Պէչ սերչէ իքի փուլա սաթըլմա՞զ մը, ան-սիզլ տերիմ քի՝ Անտէն գօրգընըզ։ 6 - Պէչ սերչէ իքի փուլա սաթըլմա՞զ մը, ան-լերտէն պիրի պիլէ Ալլահն ինտինտէ ունուտըլմըշ տեյիլ տիր։ 7 - Լաքին սիզին պաշընընըզն զըլլարընն ճիւմլէսի պիլէ սայըլը տըր. իմտի գօրգմայընըզ, սիզ չօգ սերչէրլերտէն էֆզալ սընըզ։ 8 - Վէ սիզլ տերիմ քի՝ Հէր քիմ ատէմլերին հուզուր-ընտա պէնի իգրար էտերսէ, Իպն իւլ ինսան տախի անը Ալլահն մէլէքլերինին հուզուրընտա պէնի իգրար էտեճէք տիր։ 9 - Լաքին ատէմլերին հուզուրընտա պէնի ին-քեար էտէն՝ Ալլահն մէլէքլերինին հուզուրընտա ինքեար օլունաճագ տըր։ 10 - Վէ հէր քիմ Իպն իւլ ինսանքն ալեյհինէ պիր սէօզ սէօյլերսէ, անա աֆվ օլունուր. ամմա Ռուհ իւլ Գուդսա ալեյհինէ քիւֆր էտէնէ աֆվ օլունմազ։ 11 - Վէ սիզլ սի-նագօղլարա վէ բէիսլեր իլէ հիւքմտարլար հուզուրընտա ճէլպ էթտիքլերի վագթ, նասրլ եափսա նէ՛ ճէվապ վերէլիմ, եա նէ՛ սէօյլեյէլիմ տեյիւ էնտիչէ էթմէյինիզ։ 12 - Զիրա Ռուհ իւլ Գուդսա սիզլ սէօյլէնմէսի վաճիպ օլան չեյլերի օլ սաաթ էօյրէ-տէճէք տիր։

13 - Վէ խալգտան պիրի անա՝ Եա մուալլիմ, զարնտաչըմա սէօյլէ, միրասը պէնիմ իլէ թագսիմ էթսին՝ տէտի։ 14 - Օ տախի անա՝ Էյ ատէմ, իւզերինիզ քի՞մ պէնի իլէ թագսիմ էթսին՝ տէտի։ 15 - Վէ անլերէ՝ Պազընըզ վէ թա-մասան սագընընըզ, զիրա պիր քիմսէնին էօմրիւ էմվալինին չօղալմասընա մէնութ տեյիլ տիր՝ տէտի։ 16 - Վէ անլերէ պիր թէմսիլ սէօյլեյիպ տէտի քի՝ Պիր զենկին ատէմին թարլասը չօգ մահսուլ վերմիշ օլմաղլէ, 17 - Օ քէնտի քէնտինէ տիւշինիպ՝ Նէ՞ եափայըմ, զիրա մահսուլլարըմը թօփլայաճագ եերիմ եօգ տըր՝ տէտի։ 18 - Վէ՝ Շէօյլէ եափայըմ, անպարլարըմը եըգըպ՝ տանա պէօյիւքլերինի պինա էտեյիմ, վէ ճիւմլէ մահսուլաթ իլէ էմվալիմի օրատա թօփլայրպ, 19 - Ճանընմա՝ Էյ ճան, չօգ սէնէլեր իչին թօփլանմըշ չօգ էմվալին վար տըր. խթիրանաթ էյլէ, եէ, իչ, սէֆա սիւր, տեյեյիմ՝ տէտի։

20 - Ամմա Ալլահ անա՝ Էյ ագըլսըզ, պու կէճէ սէնտէն ճանընը թալեպ է-տէճէքլեր, վէ թէտարիք էթտիյին չեյլեր քիմի՞ն օլաճագ տէտի։ 21 - Նէֆսի իչին խալինէ եըգըպ՝ Ալլահն ինտինտէ զենկին օլմայան քիմսէ պէօյլէ տիր։

22 - Վէ չակիրալերինէ տէտի քի՝ Պու սէպէպէ մէպնի սիզլ տերիմ քի՝ Հա-յաթընըզ իչին նէ եեյեճէքլինիզի, վէ վիճուտինիզ իչին նէ կիյեճէքլինիզի էնտիչէ էթմէյինիզ։ 23 - Հայաթ թաամտան վէ վիճուտա լիպաստան էվվա տըր։ 24 - Գուզ-

ղունլարա պաղընըզ. նէ էքէրլէր վէ նէ պիչէրլէր, վէ անլէրին նէ քիլարը վէ նէ անպարը վար, եէնէ Ալլահ անլերի պէպլեր. սիզ գուչլարան նէ դատար էֆզալ սընըզ։ 25 - Վէ սիզտէն քի՞մ էնտիչէ էթմէքլէ, քէնտի *պոյընա պիր արչըն զամմ էթմէյէ դատիր տիր։ 26 - Իմամ էկէր էն քիւչիւք չէյէ պիլէ դատիր տէյիլ իսէնիզ, պազի չէյլեր հազրընտա նի՞չիւն էնտիչէ էտէրսինիզ։ 27 - Զանպազլարա պաղընըզ, նասըլ պէօյիւրլեր. նէ չալըշըրլար նէ տէ իրլիք պիւքէրլեր, լաքին սիզէ տէրիմ քի՝ Սողոմոն պիլէ ճիւմլէ տարաթըլէ անլէրատէն պիրի կիպի կիյինմիչ տէյիլ իտի։ 28 - Վէ պու կիւն մէվճուտ օլուպ եարըն ֆուրունա աթըլան սահրա օթունը Ալլահ պէօյլէ կիյինտիրտիյի հալտէ, սիզի տահա զիյատէ կիյինտիրմէ՞զ մի, էյ իմանը նօգսան օլանլար։ 29 - Վէ սիզ նէ եէյէճէյինիզի եախօտ նէ իչէճէյինիզի արամայընըզ, վէ վէսվէսէտէ օլմայընըզ։ 30 - Զիրա պու չէյլերին ճիւմլէսինի տիւնեանդն իւմմէթլերի արար. վէ սիզին Փէտէրինիզ պունլարա միւհթաճ օլաբզընընզ պիլիր։ 31 - Լաքին մէլէքիւթ Ուլլահը արայընըզ, վէ պունլարըն ճիւմլէսի տախի սիզէ իհսան օլունաճագ տըր։ 32 - Էյ քիւչիւք սիւրիւ, զօրգմա, զիրա սիզէ մէլէքիւթիւ վերմէք փէտերինիզին հիւսն ի բիզասը տըր։ 33 - Վէ էմվալինիզի սաթըպ՝ սատագա վերինիզ. քէնտիլերինիզէ էսքիմէզ քէսէլեր, տիւքէնմէզ խաղինէ սէմավաթտա թէտարիք էյլէյինիզ. օրատա խըրսըզ եաղլաչամազ վէ կիւվէ պօզամազ։ 34 - Զիրա խաղինէնիզ նէրէտէ իսէ, դալպինիզ տէ օրատա օլաճագ տըր։ 35 - Պէլլերինիզ գուչանմըշ օլարագ, չըրազընըզ եանար պուլունսուն։ 36 - Սիզ տախի էֆէնտիլերինին տիւյինտէն ավտէթլէ կէլիպ՝ դափու չալարզընտա, տէր հալ անա դափու աչմագ իչիւն մունթազըր պուլունան ատէմլերէ պէնզեր օլունըզ։ 37 - Նէ՛ միւպարէք տիր՝ էֆէնտիլերի կէլտիյի զէման ույանըզ պուլարզը գուլլար. հազիզաթէն սիզէ տէրիմ քի, քէնտիսի գուչանըպ՝ անլերի սօֆրայա օթուրատաճագ, վէ կէչիպ անլերէ խըտմէթ էտէճէք տիր։ 38 - Վէ էկէր իքինճի նէվպէթտէ կէլիրսէ, եախօտ իչիւնճիւ նէվպէթտէ կէլիպ՝ պէօյլէ պուլուրսա, օլ գուլլար նէ՛ միւպարէք տիր։ 39 - Ամմա մալիւմիւնիւզ օլսուն քի՝ էկէր էվ սահիպի խըրսըզըն սաաթ գաչտա կէլէճէյինի պիլսէ իտի, ույանըզ տուրուպ՝ քէնտի էվինի տէլտիրմէզ իտի։ 40 - Իմամ սիզ տախի հազրը օլունըզ, զիրա զանն էթմէտիյինիզ սաաթտա Իպն իլ ինսան կէլիր։

41 - Վէ Պեարոս անա՝ Եա Բապպ, պու թէմսիլի պիզէ՞ մի, եօգսա ճիւմլէյէ, մի տախի սէօյլէյօրսըն՝ տէտի։ 42 - Վէ Բապպ տէտի քի՝ Իմամ էֆէնտինին քէնտի խըտմէթքեարլարը իւզերինէ, թաեիրնէրինի վազթընտա վերմէք իչիւն նասպ էտէճէյի չոլ սատրգ վէ ազիլ քէթիիւտա քի՞մ տիր։ 43 - Էֆէնտիսի կէլտիյի զէման, պէօյլէ էթմէքտէ պուլարզը գուլ նէ՛ միւպարէք տիր։ 44 - Հազիզաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ճիւմլէ էմվալի իւզերինէ անը նասպ էտէճէք տիր։ 45 - Ամմա էկէր օլ գուլ քէնտի զալպինտէ՝ էֆէնտիմ կէլմէսինի կէճիքտիրիյօր՝ տէյիպ տէ խըտմէթքեարլար իլէ ճարիյէլերի տէօյմէյէ, վէ եէյիպ իչմէյէ վէ սէրիսօչ օլմազա պաչլարսա, 46 - Օլ գուլըն էֆէնտիսի անըն մէմուլ էթմէտիյի կիւնտէ վէ պիլմէտիյի սաաթտա կէլերէք, անը իքի չագդ էտիպ՝ նասիպինի խախնէր իլէ թաեին էտէճէք տիր։ 47 - Վէ էֆէնտիսինին իրատէթինի պիլիպ տէ թէտարիք կէօրմէյէն վէ իրատէթինէ կէօրէ հարէքէթ էթմէյէն գուլ չօգ տէօյիւլէճէք տիր։ 48 - Ամմա պիլմէյերէք տէօյիւլմէյէ միսթահազդ հարէքէթտէ պուլունան՝ ազ տէօյիւլէճէք տիր. վէ հէր քիմէ չօգ վերիրմիշ իսէ, անտէն՝ չօգ թալէպ օլունաճագ, վէ քիմէ չօգ էմանէթ վերիրմիշ իսէ, անտէն՝ զիյատէ թալէպ օլունուր։

49 - Պէն եէրէ աթէշ պրազմազա կէլիրմ. վէ էկէր հայա թութուշմըշ իսէ, նէ՛ իպթերիմ։ 50 - Ամմա պէնիմ վաֆթիզ օլունաճագ պիր վաֆթիզիմ վար, վէ թէ-

(*) Եախօտ եաշընա

մամ օլունճայա տէյին նէ՛ զատար սըզրլըրրմ. 51 - Նէրէ սէլամէ՞թ մի վերմէյէ կէլտիմ զանն էտէրսինիզ. սիզէ տէրիմ քի՝ Խայր, իլլա մուխալէֆէթ։ 52 - Զիրա պունտան սօնրա՝ պիր խանէտէ օլան պէշ քիշի մուխալէֆէթ էտիպ՝ իչիւ իքիսի, վէ իքիսի իչիւ ալէյհինտէ պուլունաճագ տըր։ 53 - Փէտէր օղուլ, վէ օղուլ փէտերէ ալէյհինտէ, գայն վալիտէ կէլինի, վէ կէլին գայն վալիտէսի ալէյհինտէ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունաճագ տըր։

54 - Վէ հէմ տէ խալգա տէտի քի՝ Ղարպ թարաֆընտան պուլութըն զուհուրընը կէօրտիւյինիւզտէ՝ եաղմուր կէլիյօր՝ տէրսինիզ, վէ պէօյլէ օլուր։ 55 - Վէ յոտսս էտտյինի կհorտիդիանիզտէ՝ Սըճագ օլաճագ՝ տէրսինիզ, վէ վազը օլուր։ 56 - Էյ միւրարիլեր, զէմին իլէ սէմանըն եիւզինիւ թէմեիզ էթմէյի պիլիրսինիզ տէ, պու վազթը նա՞սըլ թէմեիզ էթմէզսինիզ։ 57 - Վէ նի՞չիւն քէնտիլիյինիզտէն տախի հազրը թէմեիզ էթմէզսինիզ։ 58 - Իմամ խատմին իլէ հաքիմէ կիթտիյին զէման, եոլտա անտէն գուրթուլմադա ճէհա էյլէ. օլմայա քի սէնի զատրյա սիւրիւքլէյիպ՝ դատը սէնի մէմուրա թէսլիմ էտէ, մէմուր տախի սէնի զընտանա իլզա էտէ։ Սանա տերիմ քի՝ Սօն փուլու էտա էթմէտիքճէ, օրատան ասլա չըգմայաճագընը։

Պէնտ 96 Պիղատոս թարաֆընտան զարլ օլունան Գալիլեալըլար

Ղուկ. 13: 1—9

Վէ օլ վազթի պազը քիմսէլեր հազրը պուլունուպ՝ Պիղատոս գանլարընը քէնտի զէպիհէլերի իլէ գարըշարարդը Գալիլեալըլար հագզընտա անա խապէր վերտիլեր։ 2 - Վէ Յիսուս անլերէ ճէվապէն՝ Օլ Գալիլեալըլար պէօյլէ չէյլերէ միւպթէլա օլտուգլարը իչիւն ճիւմլէ Գալիլեալըլարտան զիյատէ կիւնահքա՞ր մի իտիլեր՝ զանն էտէրսինիզ։ 3 - Սիզէ տէրիմ քի՝ Խայր. լաքին էկէր թէվպէ էթմէզսէնիզ, ճիւմլէսինիզ։ 4 - Եախօտ Սելավամտաքի գուլլէ իւզերլերինէ տիւշմէքլէ էօլտիւրտիւյու օլ օն սէքիզ քիմսէ Երուսաղէմտէ սաքին օլան հէպ տէտիմէրտէն զիյատէ դապահաթլը՞ մը իտիլեր՝ զանն էտէրսինիզ։ 5 - Սիզէ տէրիմ քի՝ Խայրը. ամմա էկէր թէվպէ էթմէզսէնիզ, ճիւմլէնիզ տէ էօյլէ հէլաք օլաճագսընըզ՝ տէտի։

6 - Պու թէմսիլի տախի սէօյլէտի. Պիր քիմսէնին քէնտի պաղընտա տիքիլմիշ պիր ինճիր ագաճը օլմազլէ, անտէ մէյվէ արամազա կէլտի իսէ տէ՝ պուլմասը։ 7 - Վէ պաղպանա՝ Իպթէ իւչ սէնէ տիր պու ինճիր ագաճընտա մէյվէ արամազա կէլիյօր իսէմ տէ, պուլմայյորրմ. անը քէս, նի՞չիւն եէրի տէ պաթթալ էտէ՝ տէտի։ 8 - Օ տախի անա ճէվապէն՝ Էֆէնտիմ, անը պու սէնէ տախի պրագ, թա քի էթրաֆընը զազըպ կիւպրէ գոյայրմ, 9 - Վէ էկէր մէյվէ վերիրսէ՝ խօշ, եօզ իսէ, անտէն սօնրա անը քէսէճէքսին՝ տէտի։

Պէնտ 97 Սէպր կիւնինտէ աղալան զարը

Ղուկ. 13: 10—21

10 - Վէ սէպթ կիւնիւ սինագոգլարրն պիրինտէ թալիմ էտէր իքէն, 11 - Իպթէ օն սէքիզ սէնէտէն պէրու զաաֆ բուհընա միւպթէլա օլմազլէ, պիւքիւլմիշ օլուպ քէնտիսինի ասլա ասդրուլթմադա մուգթէտիր օլմայան պիր զարը վար իտի։ 12 - Յիսուս տախի անը կէօրտիւքտէ, եանընա չաղրըրզ անա՝ Էյ խանում, զանֆիլինտէն գուրթուլարն՝ տէյէրէք, 13 - Էլլերինի անըն իւզերինէ գօարգտա, մէրգումէ տէր ազաց ասդրուլուպ՝ Ալլահա համտ էյլէտի։ 14 - Վէ սինագոգ րէիսի Յիսուսան սէպթ կիւնինտէ չիֆա վերտիյի իչիւն տարըլարագ, խալգա խիթապէն՝ Իշ իշլէմէ-

սի ճարզ օլան ալթը կիւն վար. իմտի սէպթ կիւնիւնտէ տէյիլ, ամմա օլ կիւնլէրտէ կէլիպ չիքա պուլընընը՝ տէտի։ 15 - Իմտի Բապպ անա ճէվապէն՝ Էյ միւրտի, սիզին հէր պիրինիզ սէպթ կիւնիւ էօքիւզիւնիւ եա մէրքէպինի եէմլիքտէն չէօզիւպ սուվարմաղա կէօթիւրմէ՞զ մի։ 16 - Պու իսկ Աբրահամ գըզը իքէն՝ Իսթէ Շեյթան անը օն սէքիզ սէնէտէն պէրու պաղլամըշ օլմազլէ, սէպթ կիւնիւնտէ պու պաղտան չէօզիւլմէսի ճարզ տէյի՞լ մի իտի՝ տէտի։ 17 - Վէ պունու սէօյլէտիյինտէ, անա իթիրազ էտէնլէրին ճիւմլէսի խէճիլ օլուպ՝ պիւթիւն խալգ տախի էլիյլէ իճրա էտիլէն ճէյիլ ամելլէրին ճիւմլէսինտէն տօպայը սէվլինիրլէր իտի։

18 - Օ տախի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ նէյէ՞ պէնզէր, վէ անը նէյէ՞ թէչպիհ էտէյիմ։ 19 - Պիր խարաալ ատանէսինէ պէնզէր քի, պիր ատէմ անը ալըպ քէնտի պաղչէսինէ էքմէսիյէ, պիթիպ պէօյիւք աղաճ օլաու, վէ հավա գուշլարը անըն տալարընա գօնարլար իտի՝ տէտի։

20 - Եինէ՝ Մէլէքիւթ Ուլլահը նէյէ՝ թէչպիհ էտէյիմ։ 21 - Մայայա պէնզէր քի, պունու պիր գարը ալըպ՝ թա ճիւմլէսի մայալանընճայա տէյին, իւչ էօլչէք ուն ի-չինէ կիզէտի՝ տէտի։

Պէնա 98 **Խէլաս պուլանլար ա՞զ մը տր սուալը**

Ղուկ. 13: 22—30

22 - Վէ չէհրլէր իլէ քէօյլէրի տօլաշըպ թալիմ էտէրէք Երուսաղէմէ տօղրու կիթմէքտէ իքէն, 23 - Պիր քիմսէ անա՝ Էֆէնտի, ահէպա խէլաս պուլանլար ա՞զ մը տըր՝ տէտի. օ տախի անլէրէ տէտի քի, 24 - Տար գափուտան կիրմէյէ ճէհտ էյլէյինիզ. զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ չօգ քիմսէլէր կիրմէք խութէյէճէքլէր, ամմա գատիր օլմայաճագլար։ 25 - Էվ սահիպի գալգըպ գափույը գա իատրգտան սոնրա, սիզ խարիճտէ տուրուպ վէ գափույու չալմաղա պաշլայըպ՝ Էֆէնտի, պիզէ աչ՝ տէյէ-ճէքսինիզ. վէ օ սիզէ ճէվապէն՝ Սիզին քիմ վէ նէրէտէն օլսըզընը պիլմէմ՝ տէյէ-ճէք սիր. 26 - Օ զէման՝ Պիզ սէնին հուզուրընտա եէյիպ իչիք, սէն տախի հօլ-լարըմըզտա թալիմ էթտին՝ տէմէյէ պաշլայաճագսընըզ։ 27 - Օ տախի՝ Սիզէ տէրիմ քի, Սիզին քիմ վէ նէրէտէն օլսըզընըզը պիլմէմ, պէնտէն ուզագ օլունը՛զ, էյ ճիւմ-լէ հագգսըզլարգ իշլէյէնլէր՝ տէյէճէք սիր։ 28 - Աբրահամ վէ Իսահակ վէ Յակոբ իլէ ճիւմլէ փէյղամպէրլէրի մէլէքիւթ Ուլլահտա, վէ քէնտինիզի խարիճէ աթըլմըշ էօր-տիյինիզտէ, օրատա աղլայըշ վէ տիշ գըճըրտամասը օլաճագ տըր։ 27 - Վէ չարգ իլէ զարպտան, վէ չիմալ իլէ ճէնուպտան կէլիպ՝ մէլէքիւթ Ուլլահտա սօֆրատա օթուրաճագլար։ 30 - Վէ իմտի էվվէլէքի օլաճագ սոնրաքիլէր վար, վէ սոնրաքի օլաճագ էվվէլքիլէր վար տըր։

Պէնա 99 **Յերուվդէսէ ասգրնմագ հազգրնտա ճէվապ**

Ղուկ. 13: 31—35

31 - Օլ կիւնտէ ֆէրիսիլէրտէն պաղրոը եանընա կէլիպ անա՝ Պուրատան չըգըպ կիթ, զիրա Հերովդէս սէնի գաթլ էթմէք իսթէյօր՝ տէտիլէր։ 32 - Օ տախի անլէ-րէ տէտի քի՝ Վարըպ օլ թիլքիյէ տէյինիզ քի՝ Իսթէ պու կիւն վէ եարին ճիննլէր չըգարըպ՝ չիքալար վէրիրիմ, վէ իշլինճիւսիւնտէ թէմամ օլուրրմ։ 33 - Լաքին պանա պու կիւն իլէ եարին վէ երթէսի կիւն կէզմէք կէրէք սիր. զիրա Երուսա-ղէմտէն տըշարը պիր փէյղամպէրին հէլաք օլմասը միւմքին տէյիլ սիր։ 34 - Էյ փէյղամպէրլէրի գաթլ էտէն, վէ սանա կէօնտէրիլէնլէրի թաշլայան Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, թավուգ քէնտի փիլիճէրինի գանատալարընը ալթնա թօփլատըղը կի-

պի, գա՛չ տէֆա սէնին էվլատընը թօփլամագ իսթէյիմ, ամմա սիզ իսթէյմէյինիզ։ 35 - Իշթէ սիզէ խանէնիզ [վիրան] պրագըլըբ. հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Սիզ Բապպըն իսմիյլէ կէլէն միւպարէք օլսուն՝ տէյէճէյինիզ վագըթ կէլինճէյէտէք, պէնի կէօրմէյէճէքսինիզ։

Պէնա 100 **Պիր միւրէպէր ֆէրիսինին սօֆրատընտա միւպահիսլիք**

Ղուկ. 14: 1—24

Վէ սէպթ կիւնիւնտէ ֆէրիսիլէրին միւթէպէրանընտան պիրինին խանէսինտէ թաամ էթմէք իւզրէ կէլտիյինտէ, անլէր անը կէօզէթմէքտէ իսիլէր։ 2 - Վէ իշթէ էօնիւնտէ իսթիսգալը պիր ատէմ վար իտի։ 3 - Վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ, երպապ էօնիւնտէ իսթիսգալը պիր ատէմ վար իտի։ 3 - Վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ, երպապ ը չերիաթ իլէ ֆէրիսիլէրէ սէօյլէյէրէք՝ Սէպթ կիւնիւնտէ չիքա վէրմէք ճարզ մի սիր՝ տէտի։ 4 - Վէ անլէր սիւքիւթ էթտիքլէրինտէ, անը թութուպ չիքա վէրէրէք սալը վէրտի։ 5 - Վէ անլէրէ ճէվապ վէրիպ՝ Սիզանէն քի՞մ քէնտի մէրքէպի վէ եա սալը վէրտի։ 5 - Վէ անլէրէ ճէվապ վէրիպ՝ Սիզանէն քի՞մ քէնտի մէրքէպի վէ եա էօքիւզիւ գուլույա տիւշտիւքտէ՝ Սէպթ կիւնիւ սիր՝ տէյէրէք, անը սէրհալ չէզարմաղ՝ տէտի։ 6 - Վէ անա պու չէյլէրէ ճէվապ վէրմէյէ գատիր օլմասըլար։

7 - Վէ տավէթ օլունանլարընը պաշ սէտիրլէրի սէչտիքլէրինի կէօրմէքլէ անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյլէյիպ, 8 - Պիր քիմսէ թարաքընտան տիւյինտէ տավէթ օ-լունանուղունտա պաշ սէտիրտէ օթուրմա. օլմայա քի սէնտէն միւթէպէր պիր տա-վէթլիսի օլմազլէ, 9 - Սէնի վէ անը տավէթ էտէն կէլիպ սանա խիթապէն՝ Պունա եէր վէր՝ տէտիքտէ, օ զէման խէճիլ օլարագ աշաղրքի եէրի թութմաղա պաշլայա-սըն։ 10 - Ամմա տավէթ օլունտուղուն զէման վարըպ աշաղրքի մահալտէ օթուր՝ քի սէնի տավէթ էտէն քիմսէ կէլտիյինտէ սանա՝ Տօսթըմ, տահա հօգարը պույուր՝ տէյէ. օ զէման սօֆրատա սէնին իլէ պէրաբէր օթուրանլարըն հուզուրընտա սանա սէնի տավէթ էտէն քիմսէ կէլտիյինտէ սանա՝ Տօսթըմ, տահա հօգարը պույուր՝ տէյէ. օ զէման սօֆրատա սէնին իլէ պէրաբէր օթուրանլարըն հուզուրընտա սանա

տախի՝ Էֆէնտիմ, էմրին իւզրէ իճրա օլունտու, վէ տահա եէր վար՝ տէտի։ 23 - Վէ էֆէնտիսի գուլա՝ Եօլարա վէ չիթլէրին եանընա չրգըզ՝ իչերի կելմէյէ իպրամ էյլէ, քի խանէմ տօլա։ 24 - Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Օլ տավէթ օլունան ատէմլէրտէն հիչ պիրի թաամըմտան թաթմայաճագ տըր։

Պէնտ 101 **Մատրաճ էրմէր հազրընա օլան վազ**

Ղուկ. 14: 25—35

25 - Վէ անըն իլէ պէրաբէր վաճիր խալգ կիթմէքտէ իքէն՝ տէօնիւպ անլէրէ տէտի քի, 26 - Էկէր պիր քիմսէ պանա կէլիպ ատ քէնտի փէտէրինէ, վէ վալիտէսինէ, վէ զէվճէսինէ, վէ էվլատընա, վէ պիրատէրլէրինէ, վէ հէմշիրլէրինէ, հէմ տախի քէնտի ճանընա պիլէ պուղդ էթմէզսէ, պէնիմ չակիրտիմ օլամազ։ 27 - Վէ հէր քիմ խաչընը թաշրըզ՝ արաբմ սըրա կելմէզսէ, պէնիմ չակիրտիմ օլամազ։ 28 - Զիրա սիզտէն քի՞մ պիր գալէ պինա էթմէք խթէտիյնատ, թէքմիլ էթմէյէ լազըմ օլանը վա՛ր մը՝ տէյիւ էվվէլա օթուրուպ մատրաքը հիսապ էթմէզ։ 29 - Օլմայա քի թէմէլ պրագտրգտան սօնրա թէքմիլ էթմէյէ գաաիր օլմամազլէ, ճիւմլէ կէօրէն՝ լէր անը խթիհդա էթմէյէ պաչլայըզ, 30 - Պու տատմ պինա էթմէյէ պաչլատը, ֆագաթ թէքմիլ էթմէյէ գաաիր օլամաը՝ տէյէլէր։ 31 - Եախսա հա՞նկը մէլիք տիկէս մէլիք իլէ մուհարէպէյէ կիթմէք իւզրէ իքէն, օթուրուպ՝ էվվէլա՝ Իւզերիմէ եիրմի պին նէֆէր իլէ կէլէնէ զարը օն պին իլէ չըզա պիլի՞ր մի իմ՝ տէյիւ մէչվերէթ էթմէզ։ 32 - Եօգսա օ տահա ուղագտա իքէն, էյիլէր կէօնտէրիպ՝ միւսալէհա թալէպ էտէր։ 33 - Իմտի պէօյլէճէ սիզտէն հէր քիմ պիւթիւն էմվալինտէն վազ կէչմէզսէ, պէնիմ չակիրտիմ օլամազ։ 34 - Թուզ էյի տիր, ամմա թուզ թաթսըզլանը իսէ, նէ՞ իլէ թէրպիյէ օլունաճագ։ 35 - Օ՝ նէ թօփրաղա, նէ տէ կիւպրէյէ եարար. անը տըշարբյա աթարլար։ Իչիտիր զուլագլարը օլան իչիթսին։

Պէնտ 102 **Թնայէր հազրընա իչ բէմսիլէր**

Ղուկ. 15 ՊԱՊ

Վէ ճիւմլէ կէօմրիւքճիլէր իլէ կիւնահքեարլար տինլէմէք իւզրէ եանընա եագլաչըրլար իքէն, 2 - Ֆէրիսիլէր իլէ իւլեմա՝ Պու քիմսէ կիւնահքեարլարը դապուլ էտիպ, անլէր իլէ թաամ էտիյօր՝ տէյերէք սէօյլէնիրլէր իտի։

3 - Օ տախի անլէրէ չու թէմսիլի սէօյլէյիպ տէտի քի, 4 - Սիզտէն հա՞նկը ատէմ եիւզ գօյունու օլուպ տա անլէրատէն պիրինի զախպ էթմէյինտէ, տօղսան տօգուզունու չէօլտէ պրագըզ՝ օլ զախպ օլանը պուլունճայա տէյին անըն արտընճա կիթմէզ։ 5 - Վէ անը պուլտրգտա՝ սէվինիպ օմուզլարը իւզերինէ գօյարագ, 6 - Խանէյէ կէլիպ վէ տօսթլարը իլէ գօնչուլարընը եանընա չաղրրըզ անլէրէ՝ Ղախպ օլմուշ օլան գօյունըմը պուլտրգրմ իչին մէսրուր օլունըզ՝ տէր։ 8 - Սիզէ տէրիմ քի, քէզալիք թէվպէ էտէն պիր կիւնահքեար իչին սէմատա օլան մէսէրրէթ՝ թէվպէյէ միւհթաճ օլմայան տօղսան տօգուզ սալին իչին օլան մէսէրրէթտէն զիյատէ օլուր։ 8 - Եախսա հա՞նկը զարընընն օն տիրհէմ կիտմիշու օլուպ տա պիր տիրհէմինի զախպ էթտիքտէ, չըրաղ եագրզ՝ խանէյի սիփիրլէրէք անը պուլունճայատէք տիզգաթլէ տիրամազ։ 9 - Վէ պուլտրգընտա, տօսթ վէ գօնչու զարրլարը չաղրրըզ՝ Ղախպ էթտիյիմ տիրհէմի պուլտուղում իչին պէնիմ իլէ մէսրուր օլունուզ՝ տէր։ 10 - Սիզէ տէրիմ քի՝ քէզալիք թէվպէ էտէն պիր կիւնահքեար իչին Ալլահընն մէլէքլէրի հուզուրընտա մէսէրրէթ օլուր։

11 - Վէ եինէ տէտի քի՝ Պիր ատէմին իքի օղլու պուլունուպ, քիչիւյիւ փէտէ-

րինէ, 12 - Էյ փէտէր, մալէէն պանա խասպէթ էտէճէք հիսսէյի վէր՝ տէտի. օ տար

տի։ 6 - Վէ օ՝ Եիւզ * ճէրրէ զէյթուն եաղը՝ տէտիքտէ, օ տախի անա՝ Թէմէսսիյինիւ ալ, վէ օթուրուպ չար չապուգ էլլի եաղ՝ տէտի։ 7 - Անտէն սոնրա տիկէրինէ՝ Սէնին նէ՝ գատար պօրճըն վար՝ տէտի. օ տախի՝ Եիւզ † քոր պուղտայ՝ տէտիքտէ, անա՝ Թէմէսսիյինիւ ալ, սէքսէն եաղ՝ տէտի։ 8 - Վէ էֆէնտիսի նահազգ քէթխիւտայը ազիլանէ հարէքէթ էթտիկի իչիւն մէսհ էյլէտի. զիրա պու տիւնանընն օղուլլարը քէնտի նէպլէրինտէ էհլ ի նուրտան զիյատէ ազբլը պրլար։ 9 - Պէն տախի սիզէ աէրիմ քի՝ Քէնտինիզէ ֆասիա մալտան տօսթլար գազանընըզ քի միւնթաճ օլորզընըզ զէման սիզի էպէտի մէսքէնէրէ գապուլ էտէլէր։ 10 - Էն ճիւզի չէյտէ սատրգ օլան չօգատա տախի սատրգ օլուր. վէ էն ճիւզի չէյտէ նահազգ օլան՝ չօգատա տախի նահազգ օլուր։ 11 - Իմտի ֆասիա մալտա սատրգ օլմատըզընըզ հալտէ, հագիգի օլանը սիզէ քի՞մ ինանճագ տըր։ 12 - Վէ ախէրին նէնտէսինտէ սատրգ օլմատըզընըզ հալտէ, սիզինքինի սիզէ քի՞մ վէրիր։ 13 - Հէյ պիր խըտմէթքար իքի էֆէնտիյէ գուլլըզ էտէմէզ, զիրա եա պիրինէ պուզդ էտիպ՝ տիկէրինի սէվճէք տիր, եախօտ պիրինէ միւլազէմէթ վէ տիկէրինի թահգիր էտէճէք տիր. հէմ Սլլահա հէմ մալէ գուլլըզ էտէմէզսինիզ։

14 - Վէ ֆէրիսիէր մալփէրէսթ օլարագ, պունուն ճիւմլէսինի իչիթմէքլէ, անը խսթիհզա էթտիլէր։ 15 - Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝ Սիզ ատէմլէրին հուզուրընտա քէնտիլէրինի թէպրիր էտէն քիմսէլէր սինիզ. ամմա Սլլահ գալպլէրինիզի պիլիր, զիրա ատէմլէր ինտինտէ ալա օլան չէյ Սլլահէն ինտինտէ մէքքուն տըր։ 16 - Շերիաթ իլէ փէյղամպէրլէր Յովհաննէսէ գատար օլուպ՝ օլ վագթտան պէրու մէլէքիւթ Ուլլահ թէպլիր օլունուր, վէ հեր քես անա ճէհնալէ կիրեր։ 17 - Շերիաթտան պիր նոգթա տիւշմէտէն իսէ, սէմա իլէ զէմինին զահլ օլմասը տահա գօլայ տըր։ 18 - Հեր քիմ քի քէնտի զէվճէսինի պօշայըպ զայրիսի իլէ էվլէնիրսէ, զինա էտէր, վէ հեր քիմ քի պօշանմըշ օլան իլէ էվլէնիրսէ, զինա էտէր։

19 - Էրզէվանի իլէ զարիֆ գումաշ կիյիպ՝ հեր կիւն իհթիշամէ սէֆա սիւրէն զէնկին պիր ատէմ վար իսի. 20 - Վէ անըն զոփուսընտա, չիպանլարէ տօղու օլարագ պրագըլմըշ Ղազարոս նամընտա պիր ֆագիր պուլունուպ, 21 - Զէնկինին սօֆրասընտան տիւշէն գէրընթըլարտան տօյմազը արզու էտէր իսի վէ քէօփէքլէր տախի կէլիպ՝ անըն չիպանլարընը եալարլար իսի։ 22 - Վէ օլ ֆագիրին վէֆաթը վուգու պուլմազլէ, մէլէքլէր վասրթասըյէ Սրրահամըն գուճաղընա կէօթիւրիւլտիւ. վէ զէնկին տախի վէֆաթ էթմէքլէ տէֆն օլունտու։ 23 - Վէ ճէհէնէնէմտէ ազապտա իքէն, նազար էտիպ՝ ուղգատան Սրրահամը վէ անըն գուճաղընտա Ղազարոսը կէօրտիւ։ 24 - Վէ ֆէրեատ էտիպ՝ Եա Սրրահամ փէտէր, պանա մէրհամէթ էյլէ, վէ Ղազարոսը կէօնտէր, քի փարմաղընըն ուճընը սույա պաթըրըպ՝ տիլիմի սէրինլէթսին. զիրա պու ալէվտէ ազապ չէքիյօրըմ՝ տէտի։ 25 - Սրրահամ տախի՝ Էյ օղուլ, սէն էօմրիւնտէ էյի չէյլէրինի, Ղազարոս տախի քէզալիք քէօթիւ չէյլէրի ալաբղընը խաթրընա կէթիր. վէ չիմտի օ պուրատա միւթէսէլլի օլուպ՝ սէն ազապ չէքիյօրսըն։ 26 - Հէմ պունուն ճիւմլէսինտէն մատա, սիզին իլէ պիզիմ արամըզտա պէշիւք պիր կիրտապ սապիթ գէլընմըշ տըր, չէօյլէ քի պուրատան սիզէ կէչմէք իսթէյէնլէր գատիր օլմայալար, վէ օրատան պիզէ կիչիմ խարէյենլեր կէչէմէյէլէր՝ տէտի։ 27 - Օ տախի՝ Էօյլէ իսէ, էյ փէտէր, սէնտէն տիլէրիմ, անը փէտէրիմին խանէսինէ կէօնտէրէսին. 28 - Զիրա պէշ գարնտաշրմ վար. թա քի անլէրին տախի պու ազապ մահալինէ կէլմէմէլէրի իչիւն անլէրէ չէհատէթ էտէ՝ տէտի։ 29 - Սրրահամ տախի անա՝ Մովսէս իլէ փէյղամպէրլէրի վար, անլէրի տինլէսինլէր՝ տէտի։

* Պիր ճkrrէօն սէքիզ եախօտ եիրմի օգգա տըր։
† Պիր for եիւզ սէքսէն եախօտ իքի եիւզ օգգա տըր։

40 - Օ տախի՝ Խայր, էյ Սրրահամ փէտէր, լաքին էկէր անլէրէ էօլիւլէրտէն պիրի կիտէրսէ, թէվպէ էտէրլէր՝ տէտի։ 31 - Օ տախի անա՝ Էկէր Մովսէս իլէ փէյղամպէրլէրի տինլէմէզլէրսէ, էօլիւլէրտէն պիրի զիյամ էթսէ տախի իլզամ օլունմասյաճագլար՝ տէտի։

Պէնտ 104 **Իմանի վէ ասֆլրզ հագգընտա օլան վազբար**

Ղուկ. 17: 1—10

Վէ չակիրտալէրինէ խիթապէն՝ Թէօքէզլէրին կէլմէմէսի միւմքին տէյիլ տիր. ամմա վա՛յ կէլմէլէրինէ սէպէպ օլանա։ 2 - Պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի սիւրչիւրմա վա՛յ կէլմէլէրինէ սէպէպ օլանա։ 2 - Պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի սիւրչիւրմէքտէն իսէ, պոյունընա պիր *տէյիրմէն թաշը սարըպ սէնիզէ սաթըլմասը անա մէքտէն իսէ, պոյունընա պիր *տէյիրմէն թաշը սարըպ սէնիզէ սաթըլմասը անա տահա էյի տիր։ 3 - Քէնտինիզի սագընընըզ. էկէր գարնտաշընը սէնին ալէյհինտէ խաթա էտէրսէ, անը թաղիր էյլէ. վէ էկէր թէվպէ էտէրսէ, անը . աֆվ էյլէ։ 4 - Վէ էկէր սէնին ալէյհինտէ կիւնտէ եէտի քէրրէ խաթա էտիպ, կիւնտէ եէտի քէրրէ խաթա էտէրսէ, անը թաղիր էյլէ, վէ էկէր թէվպէ էտէրսէ, անը աֆվ էյլէ։ 4 - Թէվպէ էտէրիմ՝ տէյտերէք սանա տէօնէրսէ, անը աֆվ էտէսին՝ տէտի։

5 - Վէ ռէսուլլէր Բասպա՝ Իմանըմըզը արթըր՝ տէտիլէր։ 6 - Բասպ տախի՝ Էկէր խարտալ տանէսի գատար իմանիրզը օլսա իսի, պու ճիւմմէզ աղաճընա՝ Քէօքէկէր խարտալ տանէսի գատար իմանիրզը օլսա իսի, պու ճիւմմէզ աղաճընա՝ Քէօքէնտէն սէօքիւլիւպ տէնիզ իչինէ տիքիլ՝ տէտիլինիզ կիպի, սիզէ իթաաթ էտէր իսի։

7 Վէ սիզտէն քի՞մ վար՝ քի չիֆթ սիւրէն եա սիւրիւ կիւտէն զուլու օլուպ տա, թարլատան կէլտիկի կիպի՝ կէչիպ սօֆրայա օթուր՝ տէյէճէք տիր։ 8 - Լաքին անա՝ Թաամրմը հազըրլա, վէ զուչանըպ՝ պէն եէյիպ իչինճէյէտէք, պանա խըտմէթ ալ

լուր՝ ասացին։ 13 - Լաքին Յիսուս վեֆաթը հագընտա սէօյլէմիշ իսի, ամմա անլէր ուդու ուդումասընտան պահս էտիյոր զանանընտա իսիլէր։ 14 - Օ զէման Յիսուս անլէրէ այիքեարէ օլարադ՝ Ղազարոս վեֆաթ էթմիշ սիր. 15 - Վէ օրտան պուլունմասընդրմա սիզին իչին սեվինիրիմ՝ քի իման էտէսինիզ. ֆագաթ եանընա կիտէլիմ՝ ասաց։ 16 - Իքիզ ատնիլէն Թովմաս ըլֆիդի պուլունան չակիրալէրէ՝ Պիզ տախի կիտիպ, անքն իլէ պերապէր վեֆաթ էտելիմ՝ ասաց։

17 - Վէ Յիսուս կէլտիքտէ, անը ասօրթ կիւնտէն պէրու դապրտա եաթար պուլուտու։

18 - Վէ Բեթանիա Երուսաղէմէ եագընն, եանի թազրիպէն օն պէշ օղ աթըժը մէսաֆէտէ օլուպ, 19 - Եհուտիլէրտէն չոգ քիմսէլէր դարնտաչլարընտան տօլայը թազիյէ իչին Մարթա իլէ Մարիամըն նէզտինէ կէլմիշլէր իսի։ 20 - Իման Մարթա Յիսուս կէլիյոր՝ տէյիւ իշիթտիքտէ, անը խթիգպալէ չըգաը. Մարիամ իսէ խանէտէ օթուրտյոր իսի։ 21 - Օլ վագրթ Մարթա Յիսուսա՝ Եա Բապպ, էկէր սէն պուրատա օլսա իսին, դարնտաչըմ վէֆաթ էթմէզ իսի. 22 - Լաքին չիմտի պիլէ Ալլահըն սանա վերէճէյինի պիլիրիմ՝ ասաց։ 23 - Յիսուս անա՝ Դարնտաչըն գըյամ էտէճէք սիր՝ ասաց։ 24 - Մարթա անա՝ Պիլիրիմ քի սոն կիւնտէ, զըյամէթտէ գըյամ էտէճէք սիր՝ ասաց։ 25 - Յիսուս անա՝ Դըյամէթ վէ հայաթ պէն իմ. պանա իման էտէն էօլմիշ օլսա պիլէ, հայաթտա օլաճագ տըր. 26 - Վէ հեր հայաթտա օլուպ պանա իման էտէն՝ իլ էլ էպէտ էօլմէյէճէք սիր. պունա ինանը՞ր մը սը՝ ասաց։ 27 - Անա՝ Պէլի, եա Բապպ, պէն սէնին սիւնեայա կէլէճէք օլան Քրիստոս իպն Ալլահ իսիյինէ իման էթտիմ՝ ասաց։ 28 - Վէ պու չէյլերի սէօյլէտիքտէն սոնրա, կիտիպ հէմշիրէսի Մարիամը կիզլիճէ չաղրարադ՝ Մուալլիմ կէլտի, վէ սէնի խթէյիր՝ ասաց։ 29 - Մէրդումէ իշիթտիքի կիպի, չապուդ զալգըպ անքն եանընա կէլտի։ 30 - Յիսուս իսէ տահա քէօյէ կէլմէմիշ օլուպ՝ Մարթանքն քէնտինի խթիգպալէ չըգաը մահալտէ իսի։ 31 - Խանէտէ Մարիամ իլէ պերապէր օլուպ՝ անը թազիյէ էտէն Եհուտիլէր իսէ մէրդումէնին չապուդ զալգըպ սըչարը չըգաը-ղընը կէօրտիւքլէրինտէ՝ Ադամագ իչին գապրա կիտիյոր՝ ասէրէք, անքն արաը սրրա կիթտիլէր։ 32 - Մարիամ տախի Յիսուսքն պուլունտաղը մահալէ կէլիպ անը կէօրտիւքտէ, այագլարընա դափանարադ, անա՝ Եա Բապպ, էկէր սէն պուրատա օլսա իսին, դարնտաչըմ վէֆաթ էթմէզ իսի՝ ասաց։ 33 - Վէ Յիսուս անքն աղլա-տաղընը վէ պերապէր կէլէն Եհուտիլէրին աղլատաղլարընը կէօրտիւքտէ, տերունին-տէն ահ չէքիպ միւղթարիպ օլարադ, 34 - Անը ն՞երէյէ գոյընընդ՝ ասաց. անա՝ Էֆէնտի, կէլ տէ պադ՝ ասացին։ 35 - Յիսուս աղլատաղ։ 36 - Պունուն իւզերինէ Եհուտիլէր՝ Պադընընդ, անը նէ՛ տերէճէ սեվեր իմիշ՝ ասացին։ 37 - Պադընընը իսէ՝ Քէօրիւն կէօզլէրինի աչան պու զաթ պունուն վեֆաթ էթմէմէսի իչին պիր չէյ եափա՞մազ մը իսի՝ ասացին։ 38 - Վէ Յիսուս եինէ տերունինտէն ահ չէքէրէք գապրա կէլ-տի, պու տախի պիր մաղարա օլուպ՝ իւզերինէ պիր թաշ գոնուլմուշ իսի։ 39 - Յիսուս՝ Թաշը գալտրընընդ՝ ասաց։ Էօլմիշ օլանքն հէմշիրէսի Մարթա անա՝ Եա Բապպ, չիմտիյէ գատար թէֆֆիւն էթմիշ սիր, զիրա ասօրթ կինդիւք սիր ասաց։ 40 - Յիսուս անա խթապէն, Սանա՝ Էկէր իման էտէրսէն, Ալլահըն ճէլալինի կէօ-րէճէքսին՝ տէ՞մէտիմ մի, ասաց։ 41 - Իման թաշը գալտրրընընը. Յիսուս տախի եօգարրյա նազար էտէրէք ասաց քի՝ Էյ Փէտէր, պէնի ինտիկտիյին իչին սանա շիւքր էտէրիմ։ 42 - Վէ պէնի տահմա ինտիկտիյինի պէն պիլիր իսիմ. լաքին պէնի սէն իրսալ էյլէտիյինէ ինանմալարը իչին, էթրաֆըմտա տուրան խալգ սէպէպինտէն սէօյլէտիմ։ 43 - Վէ պու չէյլերի սէօյլէտիքտէն սոնրա, եիւքսէք սէսլէ՝ Էյ Դազա-րոս, տըշարը չըգ՝ ասացին նիտա էյլէտի։ 44 - Վէ էօլմիշ օլան՝ այագլարը իլէ էլլէ-

րի քէֆինէ պաղը, վէ եիւզիւ մէնտիլէ սարըլմըշ օլարադ չըգաը. Յիսուս անլէրէ՝ Պաղլարընը չէօզիւպ պրաղընըզ, կիթսին՝ ասաց։

45 - Օ զէման Մարիամըն նէզտինէ կէլէն Եհուտիլէրտէն նիչէլերի [Յիսուսքն] էթտիյի չէյլերի միւշահէտէ էթմէլերիյլէ անա իման էթտիլէր։ 46 - Ամմա պաղըսը էթտիյի չէյլերի միւշահէտէ էթմէլերիյլէ անա իման էթտիլէր։ Ֆէրիսիլէրէ վարըպ՝ Յիսուսքն էթտիյի չէյլերի անլէրէ նազլ էթտիլէր։

Պէնտ 106 Յիսուսքն Էֆրահիմ չէրիմանի

Յովհ. 11: 47—54

47 - Պունուն իւզերինէ պաշ քահինլէր իլէ ֆէրիսիլէր պիր մէճլիս ճէմ էտիպ՝ Պիզ նէ՞ եափըյորըզ, զիրա պու ատամ չոգ միւճիզէլէր իճրա էտիյոր։ 48 - Էկէր անը պէօյլէ պրաղսադ՝ անա հէր քէս իման էտէճէք, Բոմալրլար տախի կէլիպ՝ հէմ եէ-րիմիզի վէ հէմ միլլէթիմիզի զալտրրաճաղլար՝ ասացին։ 49 - Կայափա նամ քիմսէ անլէրտէն պիրի օլարադ՝ օլ սէնէտէ քահինի ադամ օլտուղու հալտէ, անլէրէ՝ Սիզ հիչ պիր չէյ պիլմէզսինիզ, 50 - Հէմ տախի պիւթիւն միլլէթին հէլաք օլմամասը ի-չին զաամ եօլունա պիր ատամին էօլմէսի պիրէ ֆայտէլի օլտուղունու տիւշինմէզ-սինիզ՝ ասաց։ 51 - Վէ պունու քէնտիլիյինտէն սէօյլէմէտի. ֆագաթ օլ սէնէտէ քահա-նինիզ՝ ասաց։ 52 - Վէ եալընըզ հէն ի ադամ օլտուղու հալտէ, միլլէթ իչին Յիսուսքն էօլէճէյինի, 53 - Վէ եալընընը զ օլ միլլէթ իչին տէյիլ, անճագ տաղըլմըշ օլան էվլատ Ալլահը պիր եէրէ ճէմ էթ-մէք իչին հօղեակիինի վահիյէ իխպար էյլէտի։

53 - Վէ օլ կիւնտէն սոնրա անքն զաթլինէ մէշվէրէթ էթտիլէր։ 54 - Պունուն իչին Յիսուս Եհուտիլէրին արասընտա արթըգ ալէնէն կէզմէյիպ՝ օրտան պէրրի-յէյէ եագընն պիր մահալէ, եանի Եփրայիմ նամ չէհրէ վարըպ՝ չակիրալէրի իլէ պէ-րապէր օրտան իգամէթ էթտի։

Պաշ 27 ԷՖԹԱԻԻՄԻ ԶԻՐԻԼՄԻՍԻՆՏԷՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՍՕՆ ԶԻՐԻԼՄԻՍԻՆԻ ԴԱՏԱՐ

Պէնտ 107 Օճ ճիւզամլար

Դուկ. 17: 11—19

11 - Վէ քէնտիսի Երուսաղէմէ կիտէր իքէն Սամարիա իլէ Գալիլեանքն օրթա-սընտան կէչմէսի վագը օլտու։ 12 - Վէ պիր քէօյէ կիրեր իքէն, անքն գաբչըսընա օն նէֆէր ճիւզամլը ատամ չըգըպ՝ ուզագտան տուրարադ, 13 - Եիւքսէք սէսլէ, Եա մուալլիմ Յիսուս, պիզէ մէրհամէթ էյլէ՝ ասացին։ 14 - Օ տախի անլէրի կէօրտիւք-տէ՝ Վարըպ քէնտինիզի քահինլէրէ կէօսթէրինիզ՝ ասաց. վէ անլէր կիտէր իքէն, թահիր օլտուլար։ 15 - Վէ անլէրտէն պիրի չիֆա պուլտուղունու կէօրտիւքտէ, եիւքսէք սէսլէ Ալլահա համտ էտէրէք կէրի տէօնտու։ 16 - Վէ անքն այագլարընա գափանըպ՝ անա թէչէքքիր էյլէտի. պու տախի Սամարիալը իսի։ 17 - Վէ Յիսուս ճէվապ վերիպ՝ Օն քիչի թահիր օլո՞նմասը մը, տօգուզը նէ՞րէտէ սիր. 18 - Պու էճնէպիտէն զայրի՝ Ալլահա համտ էթմէյէ կէրի տէօնէնլեր պուլո՞նմասը մը՝ ասաց։ 19 - Վէ անա՝ Գալգ, կիթ, իմանքն սէնի խէլաս էյլէտի՝ ասաց։

Պէնտա 108 **Մէլէքիւթիւն կէլմէսի**

Ղուկ. 17: 20—18: 8

20 - Վէ ֆէրիսիլէր թարաֆընտան մէլէքիւթ Ուլլահ նէ վագըթ կելէճէյի սիւալ օլունմաղլէ, անլէրե ճէվապէն՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ զահիրի սուրէթաէ կելմէզ։ 21 - Վէ՝ Իչթէ պուրատա, եա՝ Իչթէ օրատա՝ ատմէյէճէքլէր, զիրա Իչթէ մէլէքիւթ Ուլլահ սիզին իչինիզտէ տիր՝ ատի։

22 - Վէ չակիրտլէրինէ ատի քի՝ Իպն իւլ ինսանըն կիւնլէրինտէն պիրինի կէօրմէյէ արզու էտէճէյինիզ, ամմա կէօրմէյէճէյինիզ կիւնլէր կելէճէք։ 23 - Վէ սիզէ՝ Իչթէ պուրատա, եա՝ Իչթէ օրատա՝ ատէյէճէքլէր. կիթմէյինիզ վէ թապի օլմայընըզ. 24 - Զիրա չիմէք կէօք ալթընտա պիր թարաֆտան փարլայըպ կէօք ալթընտա օ պիր թարաֆա զկյա վերմէյի միսիլլիւ, Իպն իւլ ինսան տախի քէնտի կիւնիւնտէ պէօյլէ օլաճագ տըր։ 25 - Ամմա էվվէլա անըն չօգ չելլեր չէքիպ՝ պու նէսել թարաֆընտան բէտտա օլունմասը լազըմ տըր։ 26 - Վէ Նայըն կիւնլէրինտէ օլտըղը կիպի, Իպն իւլ ինսանըն կիւնլէրինտէ տախի էօյլէ օլաճագ տըր։ 27 - Զիրնֆի Նայ սէֆինէյէ կիրիպ՝ թուֆան կելէրէք ճիւմլէ խալզը հելաք էյլեմէյի կիւնէ տեյին, եէյիպ իչէրլեր վէ եվլէնիպ էվլէնտիրիլլեր խի։ 28 - Քէզալիք Ղովարն կիւնլէրինտէ տախի օլտըղը կիպի, եէյիպ իչէրլեր խի, տխզ ու իթա էտէրլեր խի, էքէրլեր վէ պինա էտէրլեր խի։ 29 - Ամմա Ղովա Սոդոմտան չըգտըղը կիւնտէ սէմատան աթէշ իլէ քիպրիթ եաղըպ՝ ճիւմլէսինի հելաք էթտի։ 30 - Իպն իւլ ինսանըն զուհուր էտէճէյի կիւնտէ տախի պէօյլէ օլաճագ տըր։ 31 - Օլ կիւնտէ հեր քիմ տամտա օլուպ տա, էչեասը խանէյտէ օլուր խէ, անլէրի ալմադա էնմէսին. քէզալիք Թարլատա օլան կէրիյէ տէօնմէսին։ 32 - Ղովարն զէվճէսինի խաթրընըզա կէթիրինիզ։ 33 - Հեր քիմ ճանընը գուրթարմագ իսթէրսէ, անը զայ էտէճէք, վէ հեր քիմ անը զայ էտէրսէ, իհնա էտէճէք տիր։ 34 - Սիզէ տերիմ քի՝ Օլ կէճէյտէ պիր եաթագտա իքի քիչի պուլունուպ, պիրի ալընաճագ վէ օլ պիրի պրագըլաճագ տըր։ 35 - Իքի դարը պիրլիքտէ տեյիրմէն չէքմէքտէ պուլունուպ, պիրի ալընաճագ վէ օլ պիրի պրագըլաճագ տըր։ 36 - Թարլատա իքի քիչի պուլունուպ, պիրի ալընաճագ վէ օլ պիրի պրագըլաճագ տըր։ 37 - Վէ անա ճէվապէն՝ Եա Բապպ, նէ՞րէյտէ՝ ատիրլեր։ Օ տախի անլէրէ՝ Լաչէ նէրէյտէ խէ, գարթալլար օրայա ճէմ օլուր՝ ատի։

ՊԱՊ 18

Վէ տախմա տուա էտիպ՝ օսանմամագ կէրէք իսիյինէ տիր տախի անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյլէյիպ ատի քի, 2 - Պիր չէհրտէ Ալլահտան գօրքմագ վէ ինսանա րիայէթ էթմէզ պիր գասը վար իսի։ 3 - Վէ օլ չէհրտէ պիր տուլ դարը պուլունմաղլէ, հանընա կիտիպ՝ Խասմիմտէն հազրմը ինգագ էյլէ՝ տեր խի։ 4 - Օ տախի պիր միւատէթ իսթէմէտի խէ տէ, սոնրա քէնտի քէնտինէ ատի քի՝ Էկէրչի Ալլահտան գօրքմագ վէ ինսանա րիայէթ էթմէզ խէսիմ տէ, 5 - Պարի չու տուլ դարը պէնի թաճիզ էթտիյի էճլէտէն անը հազրնը ինգագ էտէյիմ, տախմա կելիպ պանա պաչ ադրրսը վերմէսին։ 6 - Վէ Բապպ ատի քի՝ Նահադգ գասրնին նէ ատիյինի տինլէյինիզ։ 7 - Իմտի Ալլահ կէճէ կիւնտուզ քէնտինէ ֆէրեատ էտէն միսնթէխապլարընը հազրնը, անլէր իչին սապր էտէր խէ տէ, ինգագ էթմէյէճէք մի։ 8 - Սիզէ տերիմ քի՝ Զապուգ հազրլարընը ինգագ էտէճէք տիր. լաքին Իպն իւլ ինսան կելտիյինտէ աճէպա եեր իւզերինտէ իման պուլաճա՞գ մը։

Պէնտա 109 **Ֆէրիսի վէ կէօմրիւքճիւ**

Ղուկ. 18: 9—14

9 - Վէ սալիհ իզ տեյիւ քէնտիլէրինէ կիւվենիպ՝ զայրիլէրի թանգիր էտէն պազը քիմսէլէրէ տախի չու թէմսիլի սէօյլէտի. 10 - Իքի ատէմ տուա էթմէյէ հեյ-քէլէ չըգտը. պիրի ֆէրիսի վէ միկերի կէօմրիւքճիւ իսի։ 11 - Ֆէրիսի տուրուպ՝ քէնտի քէնտինէ պու վէճհլէ տուա էյլէտի. Եա Ալլահ, սանա չիւքր էտէրիմ քի, քէնտի քէնտինէ պու վէճհլէ տուա էյլէտի. Եա Ալլահ, սանա չիւքր էտէրիմ քի, պէնի սաիր ատէմլեր կիպի գափըճը, նահադգ վէ զինաքեար վէ հաքսաա չու կէօմրիւքճիւ կիպի տախի տեյել իմ։ 12 - Հաֆթատա իքի քէրրէ օրուճ թութուպ՝ պիւթիւն իրատտամն իչրիւնիւ վերիրիմ։ 13 - Կէօմրիւքճիւ իսէ ուզադատան տուրուպ՝ թիւն իրատտամն իչրիւնիւ վերիրիմ։ 13 - Կէօմրիւքճիւ իսէ ուզադատան տուրուպ՝ Եա Ալլահ, պէն կիւնահքեարա մաղֆիրէթ զըլ ատի։ 14 - Սիզէ տերիմ քի, Օլ պիրինտէն իսէ պու՝ թէպրիր օլունմըշ օլարագ խանէսինէ էնտի. զիրա հեր քիմ քի քէնտէն իսէ պու՝ թէպրիր օլունմըշ օլարագ խանէսինէ էնտի. զիրա հեր քիմ քի քէնտինի կիւքսէլտիրսէ՝ ալչագլանաճագ, վէ հեր քիմ քի քէնտինի ալչագլատըրսա՝ եիւքսէլէճէք տիր։

Պէնտա 110 **Թարլիգ հազգընտա**

Մատթ. 19: 3—12	*Մարկ. 10: 2—12*
3 - Վէ ֆէրիսիլէր անը թէճրիպէ էթմէք իչին եանընա կելիպ, անա՝ Հեր սէպեպէ պինտէն զէվճէսինի պոչամագ ատէմէ ճաի՞զ մի՝ տեսիլեր։ 4 - Օ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Իպթիտատ խալզ էտէն՝ անլէրի էրքէք վէ տիչի խալզ էթտիյինի, 5 - Վէ՝ Պու սէպեպտէն ատէմ փէտէրինի վէ վալիտէսինի թէրք էտիպ՝ զէվճէսինէ միւասըզ օլարագ, Իքիսի եէքվիճուա օլաճագլար՝ տեյիւ պույուրըզընը օգո՞ւմատընըզ մը։ 6 - Պունա պինտէն արթըգ իքի տեյել, լաքին եէքվիճուա տըրլար. իման Ալլահըն բապթ էթտիյինի ինսան այըրմասըն՝ տեսի։ 7 - Անլեր տախի անա՝ Եա նի՞չիւն Մովսէս թալաղնամէ վերիլերէք պոչամաղը թէնպիհ էթտի՝ տեսիլեր։ 8 - Օ տախի անլէրէ տեսի քի՝ Մովսէս սիզին գալպինիզին	2 - Վէ ֆէրիսիլէր անընն եանընա կելիպ, անը թէճրիպէ էտէրէք՝ Զէվճէսինի պոչամագ ատէմէ ճաի՞զ մի՝ տեսիլեր։ 3 - Օ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Մովսէս սիզէ նէ՞ էմր էյլէտի՝ տեսի։ 4 - Վէ անլեր՝ Մովսէս թալաղնամէ եաղըպ պոչամաղա իզն վերտի՝ տեսիլեր։ 5 - Վէ Ցիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ պու էմրի գալպինիզին գաթըլըղը սէպեպիյէ եաղաը։ 6 - Ամմա խիլգաթրն իպթիտասընտա Ալլահ անլէրի էրքէք վէ տիչի խալզ էթտի։ 7 - Պու սէպեպտէն ատէմ փէտէրինի վէ վալիտէսինի թէրք էտիպ՝ զէվճէսինէ միւասըզ օլարագ, 8 - Իքիսի եէքվիճուա օլաճագլար. պունա պինտէն արթըգ իքի տեյել, լաքին եէքվիճուա տըրլեր։ 9 - Իման Ալլահըն բապթ էյլէտիյինի ինսան

դաթրլըդը սէպէպիյլէ սիզէ զէվճէլերինիզի պօչամաղա իզն վերսի. ամմա իպթիտատէ պէօյլէ տէյիլ իսի։ 9 - Պէն տախի սիզէ տերիմ քի՝ Հէր քիմ զէվճէսինի զինատան դայրի պիր սէպէպլէ պօչայըպ տա, պաշգասը իլէ էվլէնիրսէ, զինա էտէր. քէզալիք պօչանմը օլան իլէ էվլէնէն՝ զինա էտէր։ 10 - Շակիրտլերի տախի անա՝ Էկէր զէվճ իլէ զէվճէ արասընտա հալ պէօյլէ իսէ, էվլէնմէք խայրը տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ 11 - Լաքին օ անլերէ խիթապէն՝ Պու քէլամը ճիւմլէսի տէյիլ, անճագ քէնտիլերէ հիտայէթ օլունանլար զապուլ էտէ պիլիր։ 12 - Զիրա անա բահմինատէն պաղը խատրմ տօղմուշ օլանլար վար տըր, վէ ատէմլէր թարաֆընտան խատրմ գելընմը խատրմլար տախի վար տըր, վէ մելէքիւթ իւս սէմավաթ իչիւն քէնտի քէնտիլերինի խատրմ էթմիշ օլանլար վար տըր. զապուլ էտէպիլէն զապուլ էթսին՝ տէտի։

ալըրմասըն՝ տէտի։ 10 - Վէ խանէտէ չակիրտլերի եկնէ պունու անտէն սիւալ էթտիլէր։ 11 - Օ տախի՝ Հէր քիմ զէվճէսինի պօչայըպ տիկերի իլէ էվլէնիրսէ, անըն ալէյհինէ զինա էտէր։ 12 - Քէզալիք պիր գարը գօճասընը պօչայըպ տիկերի իլէ էվլէնիրսէ, զինա էտէր՝ տէտի։

Պէնտ 111 **Ցիսուսըն մասումլարը միւպարէքլէմէսի**

Մատթ. 19: 13—15

13 - Օ զէման իւզերլերինէ էլլերինի գօյուպ տուա էթսին տէյիւ հանընա քիւչիւք չօճուգլար կէթիրտիլեր։ չակիրտլէր իսէ անլերի ազարլատըլար։ 14 - Ամմա Ցիսուս՝ Չօճուգլարը գոյ վերինիզ, վէ անլերի պանա կէլմէքտէն մէն էթմէյինիզ, զիրա մելէքիւթ իւս

Մարկ. 10: 13—16

13 - Վէ անլերէ տօղունմասը իչիւն հանընա քիւչիւք չօճուգլար կէթիրտիլեր։ չակիրտլերի իսէ կէթիրէնլերի ազարլատըլար։ 14 - Վէ Ցիսուս պունու կէօրտիւքտէ, կիւճէնիպ անլերէ խիթապէն՝ Պրագընըզ, չօճուգլար հանրմա կէլսինլեր, վէ անլերի մէն՝

Ղուկ. 18: 15—17

15 - Վէ անլերէ տօղունմասը իչիւն հանընրա մասումլար տախի կէթիրտիլեր։ չակիրտլերի իսէ պունու էօրմէքլէ անլերի թազիր էթտիլեր, 16 - Ամմա Ցիսուս անլերի հանընա չաղըրըպ՝ Պըրագընըզ, չօճուգլար հանրմա կէլսինլեր վէ անլերի մէն էթ-

սէմավաթ պու մագուլէլէրին տիր՝ տէտի։ 15 - Վէ էլլերինի անլերին իւզերինէ գօյարգան սոնրա օրատան կիթտի։

Ուլլահ պու մագուլերին տիր։ 15 - Հագիգաթէն սիզէ տերիմ քի՝ Մելէքիւթ Ուլլահը հէր քիմ քիւչիւք չօճուգ կիպի գապուլ էթմէզսէ, անա ասլա կիրմէյէճէք տիր՝ տէտի։ 16 - Վէ անլերի գուճաղընա ալըպ՝ իւզերլերինէ էլլերինի գօյարագ անլերէ խայր տուա էյլէտի։

մէյինիզ, զիրա մելէքիւթ Ուլլահ պու մագուլէլերին տիր։ 17 - Հագիգաթէն սիզէ տերիմ քի՝ Մելէքիւթ Ուլլահը հէր քիմ չօճուգ կիպի գապուլ էթմէզսէ, անա ասլա կիրմէյէճէք տիր՝ տէտի։

Պէնտ 112 **Զէնգինի կէճէ էվիս**

Մատթ. 19: 16—20: 16

16 - Վէ իշթէ պիր քիմսէ հանընա կէլիպ անա՝ Էյ քէրիմ մուալլիմ, էպէտի հայաթա նայլ օլմագ իչիւն պէն նէ՞ խայր իշլէյէյիմ՝ տէտի։ 17 - Օ տախի անա՝ Նի՞չիւն պանա քէրիմ տէյօրսըն. պիրտէն, հանի Ալլահտան դայրի քէրիմ եօգ տըր. ամմա էկէր հայաթա նայլ օլմագ խթէրսէն, էմրլերի հըգզ էյլէ՝ տէտի։ 18 - Ս անա Հանկըլարընը՝ տէտիքտէ, Ցիսուս Պունլարը, հանի Գաթլ էթմէյէսին, Զինա էթմէյէսին, Սըրգաթ էթմէյէսին, Եալան չէհատէթ էթմէյէսին, 19 - Փէտէրինէ վէ վալիտէյնէ հիւրմէթ էտէսին, վէ Գոնշընը քէնտին կիպի սէվէսին՝ տէտի։ 20 - Օլ նէվճիվան անա՝ Պունլարընն ճիւմլէսինի սէպավէթիմտէն պէրու հըգզ էյլէտիմ. տահա նէ՞ նօգսանընմ վար՝ տէտի։ 21 - Ցիսուս անա՝ Էկէր քեամիլ օլմագ խթէրսէն, կիտիպ, նէն վար իսէ սատ, գուգարայա, վեր, վէ սէմատա խազինէյէ մալիք օ-

Մարկ. 10: 17—31

17 - Վէ եօլա չըգտըղընտա, պիր քիմսէ հանընա սէյիրտիպ՝ հուզուրընտա սիզ չէօքտիւ. վէ անա՝ Էյ քէրիմ մուալլիմ, էպէտի հայաթա վարիս օլմագ իչիւն նէ՞ եավայըմ՝ տէյիւ սիւալ էյլէտի։ 18 - Ցիսուս տախի անա՝ Նիչիւն պանա քէրիմ տէյօրսըն. պիրտէն, հանի Ալլահտան դայրի քէրիմ եօգ տըր։ 19 - Էմրլերի պիլիրսին. Զինա էթմէյէսին, Գաթլ էթմէյէսին, Սըրգաթ էթմէյէսին, Եալան չէհատէթ էթմէյէսին, Դատար էթմէյէսին, Փէտէրինէ վէ վալիտէյնէ հիւրմէթ էյլէ՝ տէտի։ 20 - Օ տախի անա ճէվապէն՝ Էյ մուալլիմ, պունլարըն ճիւմլէսինի սէպավէթիմտէն պէրու հըգզ էյլէտիմ՝ տէտի։ 21 - Վէ Ցիսուս անա պաղըպ՝ անը սէվտի, վէ անա խիանը թապէն՝ Պիր նօգսանընը վար, կիտիպ՝ նէն վար իսէ սատ, գուգարայա վեր, վէ սէմատա խազինէյէ մալիք օլուրսըն. վէ խայը եիւքլէնիպ կէլ պանա թապի օլ

Ղուկ. 18: 18—30

18 - Վէ պիր րէիս՝ Էյ քէրիմ մուալլիմ, էպէտի հայաթա վարիս օլմագ իչիւն նէ՞ եավայըմ՝ տէյիւ անա սիւալ էյլէտի։ 19 - Վէ Ցիսուս անա՝ Նի՞չիւն պանա քէրիմ տէյօրսըն, Պիրտէն, հանի Ալլահտան դայրի քէրիմ եօգ տըր։ 20 - Էմրլերի պիլիրսին. Զինա էթմէյէսին, Գաթլ էթմէյէսին, Սըրգաթ էթմէյէսին, Եալան չէհատէթ էթմէյէսին, Փէտէրինէ վէ վալիտէյնէ հիւրմէթ էտէսին՝ տէտի։ 21 - Օ տախի՝ Պունլարընն ճիւմլէսինի սէպավէթիմտէն պէրու հըգզ էյլէտիմ՝ տէտի։ 22 - Ցիսուս պունու իշիթտիքտէ, անա՝ Տահա պիր նօգսանընն վար. նէն պիր նօգսանընն վար իսէ սատըպ՝ գուգարայա թէվզի էյլէ, վէ սէմատա խազինէյէ մալիք օլուրսըն. վէ կէլ պանա թապի օլ՝ տէտի։ 23 - Վէ օ պունու իշիտնէնէ միւքէտտէր օլտու, զիրա զայէթ զէնգին իսի։ 24 - Վէ Ցիսուս անըն միւքէտտէր օլտուղընը կէօրտիւքտէ՝

լաճագսըն. վէ կէլ պանա թապի օլ՝ տէտի։ 22 - Վէ օլ նէվֆիվան պու սէօզու իչիթիքաէ, միւքէտտէր օլարադ կիթտի. զիրա չօղ մալի վար իտի։

23 - Վէ Յիսուս չակիրտալերինէ՝ Հագիդաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Զէնկին քիմսէ մէլէքիւթ իւս սէմավաթա կիւճէլ կիրէր։ 24 - Վէ ինէ սիզէ տէրիմ քի՝ Զէնկինին մէլէքիւթ Ուլլահա կիրմէսինտէն տէվէնին իչնէ տէլիյինտէն կէչմէսի տահա դօլայ տըր՝ տէտի։ 25 - Շակիրտալերի տախի պուռնու իչիթիքաէ, զայէթլէ հայրան օլուզ՝ էօյլէ իսէ քի՞մ խէլաս օլա պիլիր՝ տէտիլէր։ 26 - Վէ Յիսուս անլէրէ նազար էտիպ՝ Պու չէյ ինսան ինտինտէ միւմքինսիզ տիր, լաքին Ալլահդն ինտինտէ հէր չէյ միւմքին տիր՝ տէտի։

27 - Օ զէման Պետրոս անա ճէվապէն՝ Իչթէ պիզ հէր չէյ թէրք էտիպ՝ սանա թապի օլտըգ, իմտի նէյէ՞ մալիք օյուրըզ՝ տէտի։ 28 - Վէ Յիսուս անլէրէ ähվապին՝ Հագիդաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Սիզ պանա թապի օլանլար թէքվին ի ճէտիտտէ, Իպն իւլ ինսան քէնտի ճէլալի թախթընտա օթուրտըղը զէման սիզ տախի օն իքի թախթ իւզէրինտէ օթուրուզ՝ Իսրայէլին օն իքի սըպթընա հիւքմ էտէճէքսինիզ։ 29 - Վէ հէր քիմ խանէլէր ես պիրատէրլէր ես հէմշիրէլէր ես փէտէր ես վալիտէ ես զէվճէ ես էվլատ ես թարտէ։ 30 - Յիսուս պու զէմանտա թէատիլէր իլէ պէրատէր եիւզ զաթ զիզէնկինլէր մէլէքիւթ Ուլլահա նէ՞ կիւճլէ կիրէրլէր։ 25 - Զիրա զէնկինին մէլէքիւթ Ուլլահա կիրմէսինտէն տէվէնին իչնէ տէլիյինտէն կէչմէսի տահա դօլայ տըր՝ տէտի։ 26 - Վէ իչիտէնլէր՝ Էօյլէ իսէ քի՞մ խէլաս օլապիլիր՝ տէտիլէր։ 27 - Օ տախի՝ Ինսան ինտինտէ միւմքին օլմայան չէյլեր Ալլահդն ինտինտէ միւմքին տիր՝ տէտի։ 28 - Վէ Պետրոս՝ Իչթէ պիզ հէր չէյ թէրք էտիպ սանա թապի օլտըգ՝ տէտի։ 29 - Օ տախի անլէրէ՝ Հագիդաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ իչուն խանէ եա վալիտէյն եա գարընտաշլար եա զէվճէ եա էվլատ թէրք էթմիշ օլուպ։ 30 - Պու զէմանտէ չօղ գաթընա վէ ախրէթտէ էպէտի հայաթա նահլ օլմայաճագ հիչ պիր քիմսէ եօղ տըր՝ տէտի։

լալարը պէնիմ իսմիմ իչուն թէրք էթմիշ օլուր իսէ, եիւզ զաթընը ալաճագ, հէմ էպէտի հայաթա վարիս օ-լաճագ տըր։ 30 - Լաքին չօղ էվվէլքիլէր սոնրաքի վէ սոնրաքիլէր էվվէլքի օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 20

Զիրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ պադշահա ամէլէ թութմագ իչուն սապանլայէն չըգան խանէ սահիպի պիր ատէմէ պէնզէր։ 2 - Վէ ամէլէ իլէ կիւնտէ պիրէր տինարա մուգավէլէ էտիպ՝ անլէրի պադշահա կէօնտէրտի։ 3 - Վէ սահթ իւչ բատտէլերինտէ չըգըպ՝ չարչուտա պաչգա պոչ տուրանլար տախի կէօրտիւքտէ, 4 - Անլէրէ՝ Սիզ տախի պաղա կիտինիզ, վէ հագգ նէ իսէ սիզէ վէրիրիմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, 5 - Անլէր տախի կիթտիլէր. սահթ ալթը վէ տօգուզ բատտէլերինտէ եէնէ չըգըպ՝ պէօյլեճէ եափը։ 6 - Վէ սահթ օն պիր բատտէլերինտէ չըգըպ՝ տիկէր պոչ տուրանլար պուլտու, վէ անլէրէ՝ Նի՞չիւն պուրատա պիւթիւն կիւն պոչ տուրույօրսընըզ՝ տէտի։ 7 - Անլէր տախի անա՝ Պիզի քիմսէ իւճրէթլէ թութմատըղը իչիւն՝ տէտիքլերինտէ, անլէրէ՝ Սիզ տախի պաղա կիտինիզ, վէ հագգ նէ իսէ ալաճագսընըզ՝ տէտի։ 8 - Վէ ախշամ օլտըգտա, պաղ սահիպի քէնտի քէթխիւտասընա՝ Սամէլէյի չաղը, յատէ խանէ վէ պիրատէր վէ հէմշիրէ վէ վալիտէ վէ էվլատ վէ թարլալարա, վէ ախրէթտէ էպէտի հայաթա նահլ օլմայաճագ պիր քիմսէ եօղ տըր։ 31 - Լաքին չօղ էվվէլքիլէր սոնրաքի վէ սոնրաքիլէր էվվէլքի օլաճագ տըր՝ տէտի։

վէ սօնրաքիլէրտէն պաշ-
լայըպ էվվէլքիլէրէ վարըն-
ճայատէք իւճրէթլէրինի
վէր՝ տէտի։ 9 - Վէ սաաթ
օն պիր բատտէլէրինտէ
թուրուպանլար կէլիպ՝ պիրէր
տինար ալտըլար։ 10 - Վէ
էվվէլքիլէր կէլտիքտէ՝ զի-
յատէ ալաճաղըզ զանընտա
իտիլէր իսէ տէ, անլէր տա-
խի պիրէր տինար ալտըլար։
11 - Վէ ալտըգլարընտա,
խանէ սահիպինէ գարշը
սէօյլէնէրէք, 12 - Պու սօն-
րաքիլէր պիր սաաթ իշլէ-
տիլէր, վէ պիզ կիւնիւն
զահմէթ վէ հէրարէթինի
չէքմիշ իքէն անլէրի պիզէ
միւսաւի թութտըն՝ տէտի-
լէր։ 13 - Օ տախի ճէվապէն,
անլէրին պիրինէ՝ Տօսթըմ,
սանա զաար էթմէյօրըմ.
սէն պէնիմ իլէ պիր տինա-
րա մուգավէլէ է՞թմէտին
մի. 14 - Հագգընը ալ,
կիթ... պէն պու սօնրա-
քինէ սանա վէrտիյիմ գա-
տար վէրմէք իսթէրիմ։
15 - Մալիմլէ իսթէտիյիմի
եավմագ պանա ճարզ տէ-
յի՞լ մի. եօգսա պէն քէրիմ
օլաբըզըմ իչիւն սէնին կէօ-
զիւն քէօթի՞ւ մի տիր՝
տէտի։ 16 - Պէօյլէճէ սօն-
րաքիլէր էվվէլքի, վէ էվ-
վէլքիլէր սօնրաքի օլաճագ
տըր, զիրա տավէթլիլէր
չօղ, ամմա ինթիհապ օ-
լունանլար ազ տըր՝ տէտի։

Պէնտ 113 Յիսուսըն բէնցի խաչանմասը հագզընտա խապէր վէրմէսի

Մատթ. 20: 17—19

17 - Վէ Յիսուս Երուսա-
ղէմմէ չըզար իքէն, եօլտա

Մարկ. 10: 32—34

32 - Վէ անլէր Երուսա-
ղէմմէ չըզմագ իւզրէ եօլտա

Ղուկ. 18: 31—34

31 - Վէ օն իքիլէրի եա-
նընա ալըպ անլէրէ՝ Իշթէ

օն իքի չակիրտէնի թէնհա-
յա ալըպ՝ անլէրէ խիթա-
պէն, 18 - Իշթէ Երուսաղէմմէ
չըզըյօրըզ, վէ Իսն իւլ ինա-
սան պաշ քահանլէր իլէ
իւլէմանըն էլլէրինէ թէս-
լիմ օլունուպ՝ անլէր գաթ-
լինէ հիւքմ էտէճէքլէր.
19 - Վէ անը խիթիդա է-
տիպ՝ գամչըյլէ տէօյմէք վէ
խաչա կէրմէք իւզրէ թաւ-
ֆիքլէրէ թէսլիմ էտէճէքլէր.
օ տախի իւչիւնճիւ կիւնտէ
զըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի։

իքէն, Յիսուս էօնլէրինճէ
կիտէր իտի, վէ անլէր հայ-
րան գալարագ, արտընճա
կիտէր իքէն գօրգարլար
իտի. վէ ելնէ օն իքիլէրի
եանընա ալըպ՝ քէնտինէ
օլաճագ վուգուաթը անլէրէ
տէօյլէմէյէ պաչլատը. 33 -
Եանի Իշթէ պիզ Երուսա-
ղէմմէ չըգըյօրըզ, վէ Իսն
իւլ ինսան պաշ քահանլէր
իլէ իւլէմայա թէսլիմ օլու-
նաճագ, անլէր տախի անը
գաթլինէ հիւքմ էտիպ՝ անը
թաւֆիքլէրին էլլինէ թէսլիմ
էտէճէքլէր։ 34 - Պունլար
տախի անը խիթիդա էտիպ՝
գամչըյլէ տէօյէրէք իւզէ-
րինէ թիւքիւրէճէքլէր, վէ
անը գաթլ էտէճէքլէր, օ
տախի իւչիւնճիւ կիւնտէ
զըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի։

Երուսաղէմմէ չըզըյօրըզ, վէ
Իսն իւլ ինսան հագզընտա
փէյղամպէրլէր վասթա-
սըյլէ կազըմըզ օլան չէյլէ-
րին ճիւմլէսի էթմամ օլու-
նաճագ տըր։ 32 - Զիրա
թաւֆիքլէրէ թէսլիմ օլու-
նարագ խիթիդա վէ չէթմ
օլունուպ՝ իւզէրինէ թիւ-
քիւրիւլէճէք տիր։ 33 - Վէ
անը գամչըյլէ տէօյտիւքտէն
սօնրա գաթլ էտէճէքլէր.
օ տախի իւչիւնճիւ կիւնտէ
զըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի։
34 - Անլէր իսէ պու չէյլէ-
րին հիչ պիրինի ֆէհմ էթ-
մէտիլէր, վէ պու սէօզ
անլէրտէն մախֆի օլմաղլէ
սէօյլենիլէն չէյլերի իարաք
էթմէզլէր իտի։

Պէնտ 114 Յակոբոս վէ Յովհաննէսի հրս ը տանը

Մատթ. 20: 20—28

20 - Օ զէման Զեբեդէոս
օղուլլարընըն վալիտէսի՝
օղուլլարը իլէ պէրապէր
եանընա կէլիպ՝ սէճտէ է-
տէրէք, անտէն պիր լութֆ
տիլէտի։ 21 - Օ տախի ա-
նա՝ Նէ՞ իսթէրսին՝ տէ-
տիքտէ, մէրգումմէ անա՝
Մէլէքիւթիւնտէ պու իքի
օղուլլարըմըն պիրի սաղըն-
տա վէ պիրի սոլընտա օ-
թուրմալարընը էմր էյլէ՝
տէտի։ 22 - Վէ Յիսուս
ճէվապէն՝ Նէ տիլէտիյինի-
զի պիլմէզսինիզ, պէնիմ ի-
չէճէյիմ քեասէտէն իչմէյէ
պէնիմ վաֆթիզ օլու-

Մարկ. 10: 35—45

35 - Վէ Զեբեդէոս օղուլ-
լարը Յակոբոս իլէ Յով-
հաննէս եանընա կէլիպ՝ Եա
մուալլիմ, թալէպ էտէճէ-
յիմիզ չէյի պիզէ իճրա էթ-
մէնի իսթէրիզ՝ տէտիլէր։
36 - Օ տախի անլէրէ՝ Սիզէ
նէ՞ իճրա էթմէմի իսթէրսի-
նիզ՝ տէտի։ 37 - Անլէր
տախի անա՝ Ճէլալինտէ
պիրիմիզ սաղընտա վէ պի-
րիմիզ սոլընտա օթուրմաղը
իչինան էյլէ՝ տէտիլէր։ 38 -
Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Նէ՝
թալէպ էթտիյինիզի պիլ-
մէզսինիզ. պէնիմ իչէճէյիմ
քեասէտէն իչմէյէ, վէ վաֆ-

նաճաղըմ վաքթիղէ վաքթիզ օլունմաղա միւգթէ-
ամ՞ր մի սինիզ՝ տէտիքտէ, Մուղթէտիր իզ՝ տէտիլէր։
23 - Օ տախի անլէրէ՝ կէրչի քեասէմտէն իչէճէքսի-
նիզ, վէ պէնիմ վաքթիզ օլունաճաղըմ վաքթիղէ
վաքթիզ օլունաճագսընըզ. ամմա սաղըմտա վէ սոլըմ-
տա օթուրմաղը իհսան էթմէք՝ պանա բաճի տէյիլ
տիր, անճագ Փէտէրիմ թարաքընտան քիմլէր ի-
չիւն հաղըրլանմըշ իսէ, անղհրէ վերիղեմէք տիր՝ տէտի։
54 - Վէ տիկեր օն շակիրտղեր պուռնու իչթիթիքտէ, օլ իքի
գարնտաշա կիւճէնտիլէր։
25 - Լաքին Յիսուս անլէրի
եանընա չաղըրըզ՝ Թաղիճ-
լէրին հիւքմտարլարը անլէր
իւզերինէ թէսալլիւթ էտիպ,
պէօյիւքլերի անլէր իւզերինէ
հիւքիւմէթ իճրա էթիքլերինի պիլիրսինիզ։ 26 -
Ամմա արանըզտա պէօյլէ
օլմասըն, անճագ արանըզ-
տա պէօյիւք օլմագ իսթէյէն
խըտմէթքեարընըզ օլսուն.
27 - Վէ արանըզտա պի-
ռինճի օլմագ իսթէյէն՝ գու-
լունըզ օլսուն։ 28 - Նիթէ-
քիմ Իպն իլ ինսան՝ քէն-
տինէ խըտմէթ օլունմագ
իչիւն տէյիլ, անճագ խըտ-
մէթ էթմէք վէ ճանընը
չօգ քիմսէլէր պէտէլինէ
ֆիտիյէ վերմէք իչիւն կէլ-
տի՝ տէտի։

թիզ օլունաճաղըմ վաքթիղէ վաքթիզ օլունմաղա
մուղթէտի՞ր մի սինիզ՝ տէտիքտէ, Մուղթէտիր իզ՝
տէտիլէր։ 39 - Յիսուս իսէ անլէրէ՝ կէրչի պէնիմ իչէ-
ճէյիմ քեասէտէն իչէքսինիզ, վէ պէնիմ վաքթիզ
օլունաճաղըմ վաքթիղէ վաքթիզ օլունաճագսընըզ.
40 - Լաքին սաղըմտա վէ սոլըմտա օթուրմաղը իհ-
սան էթմէք պանա բաճի
օլմայըզ, անճագ քիմլէր
իչիւն հաղըրլանմըշ իսէ
անղհրէ վերիղեր՝ տէտի։ 41 -
Վէ տիկեր օն շակիրտղեր պու-
նու իչթիթիքտէ, Յակոբոս
վէ Յովհաննէսէ կիւճէնմէ-
յէ պաչլատըլար։ 42 - Ամ-
մա Յիսուս անլէրի չաղըրըզ՝
Թաղիճլէրին հիւքմտարլա-
րը ատա օլունանլար ան-
լէրին իւզերինէ թէսալլիւթ
էտիպ, պէօյիւքլերի տախի
անլէր իւզերինէ հիւքիւմէթ
իճրա էթիքլերինի պիլիր-
սինիզ. 43 - Ամմա արանըզ-
տա պէօյլէ օլմասըն, լա-
քին արանըզտա պէօյիւք
օլմագ իսթէյէն՝ խըտմէթ-
քեարընըզ, 44 - Վէ սիզ-
տէն պիրինճի օլմագ իսթէ-
յէն՝ ճիւմլէսինին գուլու օլ-
սուն։ 45 - Զիրա Իպն իլ
ինսան տախի քէնտինէ
խըտմէթ օլունմագ իչիւն
տէյիլ, անճագ խըտմէթ էթ-
մէք, վէ նէֆսինի չօգ քիմ-
սէլէրին պէտէլինէ ֆիտիյէ
վերմէք իչիւն կէլտի՝ տէտի։

Պէնտ 115 Երիքովա եազրն օլան քէօր ատէմլէր

Մատթ. 20: 29—34

29 - Վէ Երիքովտան չը-
գարլար իքէն, անլն ար-
տընճա խայլը ճէմաաթ կիթ-
տի։ 30 - Վէ իշթէ հօլ քէ-
նարընտա իքի քէօր ատէմ
օթուրուպ Յիսուսըն կէչ-
տիյինի իշիթտիքտէ՝ Եա
Բաղպ, Իպն ի Դաւիթ, պի-
զէ մերհամէթ էյլէ՝ տէյիւ
ֆէրեատ էթտիլէր։ 31 - Վէ
ճէմաաթ սիւքիւթ էթմէլէ-
րի իչիւն անլէրի թաղիր
էթտի իսէ տէ, անլէր՝ Եա
Բաղպ, Իպն ի Դաւիթ, պի-
զէ մերհամէթ էյլէ՝ տէյիւ
տանա զիյատէ ֆէրեատ է-
տէրլէր իսի։ 32 - Վէ Յի-
սուս տուրուպ՝ անլէրի չա-
ղըրը, վէ՝ Նէ՞ իսթէրսիզ
զի սիզէ եափայըմ՝
տէտիքտէ, 33 - Անա Եա
Բաղպ, կէօզլէրիմիզ աչըլ-
սըն՝ տէտիլէր։ 34 - Վէ Յի-
սուս չէֆգաթ էտիպ՝ անլէ-
րին կէօզլէրինէ տոգունտու, վէ տէրագաղ կէօզ-
լէրի աչըլըպ՝ անլն արտընճա կիթտիլէր։

Մարկ. 10: 46—52

46 - Վէ Երիքովա կէլիպ
քէնտիսի չակիրտլէրի իլէ
պիր խայլը ճէմաաթ տախի
պէրաբէր օլարագ, Երի-
քովտան չըգար իքէն, Տի-
մէոս օղլու Բարտիմէոս նա-
մընտա պիր քէօր ատէմ
հօլ քէնարընտա օթուրուպ
տիլէնիյօր իսի։ 47 - Վէ
Նազարէթլի Յիսուս օլը-
գընը իշիթտիքտէ՝ Եա Յի-
սուս Իպն ի Դաւիթ, պանա
մերհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէր-
եատ էթմէյէ պաչլատը։ 48 -
Վէ սիւքիւթ էթմէսի իչիւն
չօգ քիմսէլէր անը ազար-
լատը իսէ տէ, օ տանա զի-
յատէ՝ Եա Իպն ի Դաւիթ,
պանա մերհամէթ էյլէ՝ տէ-
յիւ ֆէրեատ էտէր իսի։
49 - Վէ Յիսուս տուրուպ՝
չաղրըլմասընը էմր էյլէտի.
վէ քէօրիւ չաղրըրըզ անա՝
ճէսարէթլէն, գալգ. սէնի
չաղրըրյօր՝ տէտիլէր։ 50 -
Օ տախի ապասընը աթա-
րագ գալգըպ՝ Յիսուսըն
եանընա կէլտի։ 51 - Վէ
Յիսուս անա խիթապէն՝ Նէ՞
իսթէրսին զի սանա եա-
փայըմ՝ տէմէսի իւզերինէ,
քէօր անա՝ Բաղպունի,
կէօզլէրիմ աչըլսըն՝ տէտի։
Վէ Յիսուս անա՝ Կիթ, ի-
մանըն սէնի խէլաս էթտի՝
տէտիքտէ, անլն կէօզլէրի
աէրհալ աչըլըպ՝ եօլտա Յի-
սուսըն արաը սըրա կիթտի։

Ղուկ. 13: 35—43

35 - Վէ Երիքովա եազ-
լաչըրզընտա, հօլ քէնա-
ըընտա պիր քէօր ատէմ
օթուրուպ տիլէնիյօր իսի։
36 - Վէ խալգըն կէչտիյինի
իշիթմէքլէ՝ Պու նէ՞ տիր՝
տէյիւ սիւալ էյլէմէսի իւ-
զերինէ, Անա՝ Նազարէթլի
Յիսուս կէչիյօր՝ տէյիւ խա-
պէր վերտիլէր։ 38 - Օ տա-
խի՝ Եա Յիսուս Իպն ի Դա-
ւիթ, պանա մերհամէթ էյլէ՝
տէյիւ ֆէրեատ էյլէսի։ 39 -
Վէ եօնտէկիտէնլէր սիւքիւթ
էթմէսի իչիւն անը թաղիր
էյլէտիլէր իսէ տէ, տանա
զիյատէ՝ Եա Իպն ի Դաւիթ,
պանա մերհամէթ էյլէ՝ տէ-
յիւ ֆէրեատ էտէր իսի։
40 - Վէ Յիսուս տուրուպ՝
քէնտի եանընա կէթիրիլ-
մէսինի էմր էթտի. վէ օ
եազլաչըրզընտա, 41 - Սա-
նա նէ՞ եափմամը իսթէր-
սին՝ տէյիւ անտէն սիւալ
էթտիյինտէ, օ տախի՝ Եա
Բաղպ, կէօզլէրիմ աչըլսըն
տէտի։ 42 - Յիսուս տախի
անա՝ Աչըլսըն. իմանըն սէ-
նի խէլաս էթտի՝ տէտի։
43 - Վէ տէրհալ կէօզլէրի
աչըլտը, վէ Ալլահա համտ
էտէրէք՝ անլն արտը սըրա
կիթտի. ճիւմլէ խալգ տա-
խի պունու կէօրմէքլէ՝ Ալ-
լահա համտ էթտիլէր։

Պէնա 116 Զաքէոսա օլան զիյարէր

Ղուկ. 19: 1—10

Վէ Երիքովա կիրիպ՝ իչինտէն կէչէր իքէն, 2 - Իշթէ Զաքէոս իսմինտէ պաշ կէօմրիւքճիւ վէ զէնկին պիր ատէմ պուլունուպ. 3 - Ցիսուսըն քիմ օլսըղընը կէօրմէք իսթէտի իսէ տէ, պոյու գրսա օլսըղընտան՝ խալգըն չօղլուղը սէպէպիյլէ գատիր օլմասը։ 4 - Վէ իլերի սէյիրտիպ՝ անը կէօրմէք իչիւն պիր ճիւմրէկ աղաճընա չըգսը. զիրա օրատան կէչէճէք իսի։ 5 - Ցիսուս տախի օլ մահալէ կէլտիքտէ, կոզարը պաղըպ անը կէօրմէքլէ անա՝ Էյ Զաքէոս, չապուգ աշաղը էն, զիրա պու կիւն սէնին խանէնտէ գալմամ լազըմ տըր՝ տէտի։ 6 - Օ տախի չապուգ աշաղը էնիպ՝ մէսէրրէթլէ անը գապուլ էթտի։ 7 - Վէ ճիւմլէսի պունու կէօրտիւքտէ՝ կիւնահքեար պիր ատէմին խանէսինէ միւսաֆիր օլմագ իչիւն կիրտի՝ տէյիւ սէօյլէնտիլեր։ 8 - Վէ Զաքէոս տուրուպ, Բապպա՝ Էֆէնտի, իշթէ մալիմին նըսֆընը ֆուգարայա վէրիրիմ. վէ քիմէ իֆթիրա իլէ զարար էթտիմ իսէ, տէօրթ միսլինի էտա էտերիմ՝ տէտի։ 9 - Վէ Ցիսուս անա՝ Պու կիւն պու խանէյէ խէլաս կէլտի. չունքի պու տախի Աբրահամ օղլու տըր։ 10 - Զիրա Իսն իւլ ինսան զայ օլանը արայըպ խէլաս էթմէյէ կէլտի՝ տէտի։

Պէնա 117 Մրնա Թէմսիլի

Ղուկ. 19: 11—28

11 - Վէ անլէր պու չէյլերի իշիթմէքտէ իքէն, քէնտիսի Երուսաղէմէ եակըն օլսըղը, անլէր տախի մէլէքիւթ Ուլլահ ֆիլհալ զուհուր էտէճէյինի զանն էթտիքլերի իչիւն՝ թէքբար պիր թէմսիլ սէօյլէյիպ՝ տէտի քի, 12 - Պիր ասըլզատէ պիր հիւքմտարլըգ սէլահիյէթինի ալըպ ավտէթ էթմէք իւզրէ ուղագ պիր տիյարա ազիմէթ էթտիյինտէ, 13 - Օն նէֆէր պէնտէսինի չաղըրըպ՝ անլէրէ օն մրնա վէրերէք Պէնիմ ավտէթիմէ տէյին թիճարէթ էյլէյինիզ՝ տէտի։ 14 - Ամմա անըն հէմշէհրիլերի անա պուղզ էթմէքլէ՝ Պունուն իւզէրիմիզէ հիւքմտար օլմասընը իսթէմէյիզ տէմէք իչիւն արտընճա վէքիլլեր կէօնտէրտիլեր։ 45 - Վէ հիւքմտարլըգ սէլահիյէթինի ալըպ ավտէթ էթտիյինտէ, քիմին նէ թիճարէթ էթտիյինի պիլմէք իչիւն ազչէյի վէրմիշ օլսըղը պէնտէյէրինին քէնտի եանընա չաղրըլմասընը էմր էթտի։ 16 - պիրինճիսի եագլայըպ՝ Էֆէնտիմ, սէնին մրնան օն մրնա գազանտը տէտի։ 17 - Օ տախի անա՝ Աֆէրին, էյի պէնտէ, էն ճիւզի չէյտէ սատըգ պուլունտըղընն իչիւն օն չէհր իւզէրինտէ հիւքիւմէթին օլսուն՝ տէտի։ 18 - Վէ իքինճիսի կէլիպ՝ Էֆէնտիմ, սէնին մրնան պէշ մրնա գազանտը՝ տէտի։ 19 - Վէ պունա տախի՝ Սէնին տէ պէշ չէհր իւզէրինէ հիքիմտարլըգ օլսուն՝ տէտի։ 20 - Վէ տիկեր պիրի կէլիպ՝ Էֆէնտիմ, իշթէ պիր մէնտիլ իչինտէ հրգզ էյլէտիյիմ սէնին մրնան։ 21 - Զիրա սէրթ պիր ատէմ օլսըղընն իչիւն սէնտէն գօրգսըմ. սէն գօմատըղընն չէյի ալըրսըն, վէ էքմէտիկինի պիչէրսին՝ տէտի։ 22 - Օ տախի անա՝ Էյ եարամազ պէնտէ, սէնի քէնտի աղզընտան հիւքմ էտէրիմ, սէն պէնիմ գօմատըղըմ չէյի ալըպ՝ էքմէտիյիմի պիչէն սէրթ պիր ատէմ իսիյիմի պիլիր իքէն, 23 - Նի՞չիւն պէնիմ ադչէմի սարրաֆլարա վէրմէտին. պէն տախի կէլտիյիմտէ՝ անը ֆայդի իլէ թահսիլ էտէր իսիմ՝ տէտի։ 24 - Վէ օրատա հազըր պուլունանլարա՝ Անտէն մրնայը ալըպ օն մրնասը օլանա վէրինիզ՝ տէտի։ 25 - (Վէ անա՝ Էյ էֆէնտի, անըն օն մրնասը վար՝ տէտիլեր։) 26 - Զիրա սիզէ տէրիմ քի. Հէր քիմին վար իսէ, անա վէրիլիր, վէ քիմին եօգ իսէ, օլանը տախի քէնտիսինտէն ալընաճագ տըր։ 27 - Ամմա իւզէրլէրինէ հիւքմտար օլմամը իսթէմէյէն տիւշմէնլէրիմի պուրայա կէթիրիպ՝ հուզուրումտա զաթլ էտինիզ՝ տէտի։

28 - Վէ Ցիսուս պու չէյլերի սէօյլէտիքտէն սոնրա, Երուսաղէմէ չըգմագ իւզրէ իլերի կիթմէքտէ իքէն,

Պէնա 118 Ցիսուսըն Բեթանիայը Մարիամ բառաքընտան մէսի օլունմասը

Մատթ. 26: 6—13

6 - Վէ Ցիսուս Բեթանիատա, ճիւզամլը Սիմոնըն խանէսինտէ պուլունտըղընտա. 7 - Անըն եանընա պիր չիչէ զիգըյմէթ խօշ բահալը եաղ էլինտէ օլարագ պիր խաթուն կէլիպ. Օ՝ սօֆրատա օթուրուր իքէն, անընն պաշընա տէօքտիւ։ 8 - Շակիրալերի տախի պունու կէօրտիւքտէ, տարըլըպ՝ Պու իսրաֆ նի՞չիւն օլսուն. 9 - Զիրա պու եաղ չօղ պահայա սատըլըպ ֆագիրլերէ վէրիլէ պիլիր իսի՝ տէտիլեր։ 10 - Ամմա Ցիսուս պունու անլամազլէ անլէրէ տէտի քի՝ Նի՞չիւն խաթունու պիհուզուր էտիյօրսընըզ. չունքի հազգըմտա կիւզէլ պիր իշ իշլէտի։ 11 - Զիրա ֆագիրլեր տախմա սիզին իլէ պէրապէր պուլունուր, ամմա պէն տախմա սիզին իլէ պէրապէր պուլունմամ։ 12 - Զիրա պու խաթուն պու եաղը վիճաուտիմ իւզէրինէ տէօքտիւ իսէ, պէնիմ տէֆնիմ իչիւն եափտը։ 13 - Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պու պէչարէթ պիթիւն տիւնեանընն հէր նէրէսինտէ իլան օլունուր իսէ, պու խաթունըն էթտիյի տախի թիզքիրը իչիւն ռիվայէթ օլունաճագ տըր։

Մարկ. 14: 3—9

3 - Վէ Ցիսուս Բեթանիատա, ճիւզամլը Սիմոնըն խանէսինտէ օլուպ սոֆրատա օթուրուր իքէն, էլինտէ պիր չիչէ զիգըյմէթ խալիս նարտին եաղը օլարագ, պիր խաթուն կէլտի. վէ չիչէյի գըրըպ՝ անըն պաշը իւզէրինէ տէօքտիւ։ 4 - Վէ պաղը քիմսէլէր տէրունլէրինտէն կիւճէնիպ՝ Պու եաղ նի՞չիւն իսրաֆ օլունտու։ 5 - Զիրա պու եաղ իւչ եիւզ տինարատան զիյատէյէ սատըլըպ զըյնէթի ֆագիրլերէ վէրիլէ պիլիր իսի՝ տէյէրէք մէրգումէյի թազիր էթտիլեր։ 6 - Լաքին Ցիսուս՝ Պրագընը, նի՞չիւն անը պիհուզուր էտիյօրսընը. պանա կիւզէլ պիր իշ իշլէտի. 7 - Զիրա ֆագիրլեր տախմա սիզին իլէ պէրապէր տայիմ։ 8 - Մէրգումէ էլինտէն կէլտիյինի իճրա էտերէք ճէսէտիմի տէֆնի օլունմասը իչիւն էվվէլճէ մէսհ էթտի։ 9 - Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պու պէչարէթ պիթիւն տիւնեանընն հէր նէրէսինտէ վազ օլունուր իսէ, պու խաթունը

Յովհ. 11: 55—12: 11

55 - Վէ Եէհուտիլերին պասեքի եագլայմազլէ օլ ճիվարտան չօգ քիմսէլեր քէնտիլերինի թաթհիր իչիւն պասեքտէն էվվէլ Երուսաղէմէ չըգսըլար։ 56 - Վէ Ցիսուսը արայարագ, հէյքէլտէ տուրուպ պիրի պիրինէ՝ Սիզէ նա՞սըլ կէօրիւնիւր, ածէպա պայրամտա կէ՞լմէյէճէք մի՝ տէրլեր իսի։ 57 - Վէ պաշ քահինլեր իլէ ֆէրիսիլեր անը թուութմագ իչիւն՝ Պիր քիմսէ էկեր անըն նէրէտէ օլսըղընը պիլիրսէ, խապէր վէրսին՝ տէյիւ էմր էթմիշլեր իսի։

Վէ Ցիսուս պասեքտէն ալթը կիւն էվվէլ Բեթանիայա, եանի վէֆաթ էթմիշ օլուպ տա քէնտիսինին էօլիւլերտէն իհնա էթտիյի Ղազարոսըն պուլունտուղու մահալէ կէլտի։ 2 - Վէ անա օրատա պիր զիյաֆէթ էթտիլեր, վէ Մարթա խըզմէթ էտիպ՝ Ղազարոս տախի անըն իլէ պէրապէր սոֆրատա օթուրանլարտան պիրի իսի։ 3 - Վէ Մարիամ պիր լիթրա զիգըյմէթ խալիս զէյթուն եաղը ալըպ՝ Ցիսուսըն այագլարընա սիւրէրէք, քէնտի սաչլարըյլէ անըն այագլարընը սիլտի.

նրն էթամյի տախի թիզ-
քեար իչիւն բիվայէթ օլու-
նաճագ տբր՝ տէտի։

խանէ տախի եաղրն բաի-
հասըյլէ տօլտու։ 4 - Օլ
վագրթ չակիրալէրինտէն
պիրի, եանի անը էլէ վէ-
ըէճէք օլան Սիմոն օղլու
Իսկարիովտալը Յուդա, 5 -
Պու եաղ նի՞չիւն իւչ նիւզ
տինարա սաթըլըպ ֆուգա-
բայա վէրիլմէտի՝ տէտի։
6 - Պունու տախի ֆուգա-
բայը գայբրտըղը իչիւն տէ-
յիլ, անճագ խըրսըզ օլուպ
վէ քէսէ քէնտինտէ պու-
լունարագ, իչինէ գոնուլա-
նը թաչըտըղը իչիւն՝ տէտի։
7 - Պունուն իւզերինէ Յի-
սուս՝ Անը պրագ, տէֆն
օլունաճաղըմ կիւն իչիւն
սագլամըշ տբր։ 8 - Զիրա
ֆուգաբա տախմա սիղին ի-
լէ պէրապէր պուլունուպ,
պէն տախմա սիղին իլէ պէ-
բապէր տէյիլ իմ՝ տէտի։
9 - Իմտի Եհհուտիէրտէն
վաֆիր խալգ անըն օրատա
օլտըղընը տույմաղէ, եա-
չընըզ Յիսուս իչիւն տէյիլ՝
անճագ էօլիւէրտէն իհեա
էթամյի Ղազարոսը տախի
կէօրմէք իւզրէ կէլտիէր։
10 - Պաշ քեահինէր իսկ
Ղազարոսըն տախի գաթլի
իչիւն մէչվէրէթ էթտիէր։
11 - Զիւնքի անըն սէպէ-
պիյլէ Եհհուտիէրտէն չօղ
քիմսէյէր կիտիպ՝ Յիսուսա
իման էտէրլէր իտի։

ԳԼՈՒՍ 8

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷ ՍՕՆ ԵԼԹԻՆՄԷՍԻՆՅԷՆ ԳԸՅԱՄԸՆԱ ԴԱՏԱՐ

Թ. Ի. 30 Ապր. 2 Կիրակիսեն—Թ. Ի. 30 Ապր. 9ասեմ

ՊԱՊ 28 **ՓԱՍՉԱՐ ՅԻԻԹՈՒՀԱԹ ԿԻՐԱԿԻ**

ՊԷՆԱ 119 **Ֆիւրուհար իլէ Երուսաղէմէ կիրմէսի**

Մատթ. 21: 1—11 | *Մարկ. 11: 1—11* | *Ղուկ. 19: 29—44* | *Յովհ. 12: 12—19*

Վէ Երուսաղէմէ եաղլաչըպ՝ Զէյթուն տաղը գուրպինտէ Բեթֆագէյէ կէլտիքլէրինտէ, Յիսուս իքի չակիրա կէօնտէրիպ, 2 - Անլէրէ՝ Գարշընըզտաքի քէօյէ կիտինիզ, վէ տէրհալ պաղլը պիր մէրքէպ վէ եանընտա պիր սըրա պուլուրսընըզ։ չէօղիւպ պանա կէթիրինիզ։ 3 - Վէ էկէր պիր քիմսէ սիզէ պիր չէյ սէօյլէրսէ՝ Պունլար էֆէնտիյէ լազըմ տբր՝ տէյինիզ, վէ ֆիլհալ անէրի կէօնտէրէճէք տիր՝ տէտի։ 4 - Վէ պունուն ճիւմլէսի փէյղամպէր վասըթասըյլէ, 5 - Սիօն գըզընա տէյինիզ քի, Իշթէ մէլիկին հալիմ, վէ մէրքէպէ, պէլի, մէրքէպ եավրուսը սըփայա պինմիշ օլարագ սանա կէլիյօր՝ տէյիւ պուլուս-

Եաղլաչարագ, Զէյթուն տաղընըն գուրպինտէ վագը Բեթֆագէ իլէ Բեթանիայա եաղը կէլտիքլէրինտէ չակիրալէրինտէն իքիսինի կէօնտէրիպ, 2 - Անլէրէ՝ Խեթապէն՝ Գարշընընզաքի քէօյէ կիտինիզ, վէ իչինէ կիրտիյինիզ կիպի, իւզերինէ հիչ պիր քիմսէ պինմէմիշ, պաղլը պիր սըրա պուլուրսընըզ։ անը չէօղիւպ կէթիրինիզ։ 3 - Վէ էկէր պիր քիմսէ սիզէ՝ Պու էթամյինիզ նէ՞տիր՝ տէրսէ, էֆէնտիյէ լազըմ տբր՝ տէյինիզ։ օ տախի տէյինիզ։ անը հէման պուրայա կէօնտէրէճէք տիր՝ տէտի։ 4 - Անլեր տախի կիտիպ՝ սըփայը տըչարըտա գափունընը եանընտա եօլ իւզերինէ պաղլը պուլուպ չէօզտիլէր։ 5 - Վէ

29 - Զէյթուն տաղը տէնիլէն տաղընը գուրպինտէ վագը՝ Բեթֆագէ իլէ Բեթանիայա եաղլաչտըգտա, չակիրտալէրինտէն իքիսինի կէօնտէրիպ՝ տէտի։ 30 - Գարշընընզաքի, տաքի քէօյէ կիտինիզ, վէ իչինէ կիրտիյինիզ կիպի, իւզերինէ տալա պիր տատմ պինմէմիշ՝ պաղլը պիր սըրա պուլուրսընըզ։ անը չէօղիւպ կէթիրինիզ։ 31 - Վէ էկէր պիր քիմսէ սիզէ՝ Նի՞չիւն չէօզիւյօրսընըզ՝ տէյիւ սիւալ էտէրսէ, անա պէօյլէ սէօյլէյինիզ, եանի, էֆէնտիյէ լազըմ տբր՝ տէյինիզ։ 32 - Կէօնտէրիլէնլեր տախի կիտիպ, քէնտիլէրէ տէտիյի կիպի պուլտըրար։ 33 - Վէ սըփայը չէօզէր իքէն, սահիպլէրի անլէրէ՝ Սըփայը նի՞չիւն չէօզիւյօր-

12 - Էրթէսի կիւն պայրամ իչիւն կէլմիշ օլան պիր չօղ խալգ Յիսուսըն Երուսաղէմէ կէլմէքտէ օլտըղընը իշիթմէլերիյլէ, 13 - Խուրմա տալլարը ալարագ, անը խաթիզալէ չըզըպ՝ Ովսաննա, Բապղն խմիյլէ կէլէն Իսրայէլին Մէլիյի մուպարէք օլսուն՝ տէյիւ նիտա կէնէրլէր իտի։ 14 - Վէ Յիսուս պիր քիւչիւք մէրքէպ պուլուպ՝ անա պինտի։ 15 - Նիթէքիմ՝ էյ Սիօն գըզը, գօրգմա, իշթէ Մէլիյին մէրքէպ սըփասընա պինմիշ օլարագ կէլիյօր՝ տէյիւ եաղըլմըշ տբր։ 16 - Լաքէն անըն չակիրտալէրի պունու էվվէլա անլամատըլար իսկ տէ, Յիսուս թազիզ օլունտըգտան սոնրա, օ զէման պու չէյլէրին անըն հագզընտա

ըլան քէլամըն իթ-
մամը իչիւն վագը
օլտու։ 6 - Վէ չա-
կիրալէր վարըպ՝
Յիսուսըն քէնտի-
լերինէ պույուրսը-
ղը կիպի հարէ-
քէթլէ, 7 - Մէր-
քէպի վէ սըփայը
կէթիրիպ՝ իւզերլէ-
րինէ էլպիսէլէրինի
գօտըլար, օ տախի
իւզերլերինէ պինա-
ի։ 8 - Վէ փէք
չօգ խալգ տախի
քէնտի էլպիսէլերի-
նի եօլա սէրտիլէր։
Վէ պաշգալարը ա-
ղաճլարան տալ-
լար քէսիպ եօլա
տէօչէյէրէք, 9 -
Էօնտէն կիտէն վէ
արդատան կէլէն
խալգ՝ Իպն ի Դա-
ւիթէ Ովսաննա,
Բապպէն խամիյլէ
կէլէն միւպարէք
օլսուն, եիւճէլէրտէ
Ովսաննա՝ տէյէրէք
նիտա էտէրլէր իտի։
10 - Վէ Երուսա-
ղէմէ կիրտիյինտէ՝
Պու քի՞մ տիր՝ տէ-
յէրէք, պիթիւն
չէհր թահրիք օ-
լուսուս։ 11 - Խալգ
տախի՝ Պու Գալիլ-
եատա վագը Նա-
զարէթտէն օլան
Յիսուս փէյղամպէր
տիր՝ տէտիլէր։

օրատա տուրանլա-
ըն պաղըսը անլէ-
րէ՝ Սըփայը չէօղ-
մէքլէ նէ՞ եափը-
յօրսընըզ՝ տէտի-
լէր։ 6 - Անլէր տա-
խի Յիսուսըն էմր
էթտիյի կիպի ան-
լերէ սէօյլէմլէ-
ռիյլէ՝ անլէրի պը-
րազարլար։ 7 - Վէ
սըփայը Յիսուսա
կէթիրիպ՝ անըն
իւզերինէ էլպիսէ-
լերինի գօտըգլա-
ըընտա, անըն իւ-
զերինէ պինտի։ 8 -
Զօգ քիմսէլէր տա-
խի էլպիսէլերինի
եօլա սէրտիլէր։ Վէ
պաղըլարը աղաճ-
լարտան տալլար
քէսիպ եօլա տէօ-
չէյէրէք, 9 - Էօնտէն
կիտէնլէր վէ արտ-
տան կէլէնլեր՝ Ով-
սաննա, Բապպէն
խամիյլէ կէլէն միւ-
պարէք օլսուն։ 10 -
[Բապպէն Խամիյլէ]
կէլէն փէտէրիմիզ
Դաւիթին մէլէքիւ-
թիւ միւպարէք օլ-
սուն։ Եիւճէլէրտէ
Ովսաննա՝ տէյէրէք
նիտա էտէրլէր իտի։
11 - Վէ Յիսուս Ե-
րուսաղէմէ կէլիպ՝
հէյքէլէ կիրտի, վէ
էթրաֆընտա հեր
չէյէ նազար գըլըպ՝
արթըգ վագըթ կէճ
օլմաղլէ, օն իքի-
լեր իլէ պէրապեր
Բեթանիայա կիթ-
տի։

սընըզ՝ տէտիլէր։
34 - Անլէր տախի՝
Էֆէնտիյէ լաղըմ
տըր՝ տէտիլէր։ 35 -
Վէ անը Յիսուսըն
եանընա կէթիրիպ՝
քէնտի էլպիսէլերի-
նի սըփանըն իւզէ-
րինէ աթարագ, Յի-
սուսը պինտիրտի-
լեր։ 36 - Վէ Օ կի-
տեր իքէն, էլպիսէ-
լերինի եօլա տէօ-
չէրլեր իտի։ 37 -
Վէ հէման Զէյթուն
տաղընընը էնիշինէ
եաղլաչարընտա,
չակիրտլէրին պիւ-
թիւն ճէմտաաթը
կէօրտիւքլերի միւ-
ճիզէլերին ճիւմլէսի
իչիւն մէսրուր օլա-
րագ, եիւքսէք սէս-
լէ Ալլահա համտ
էթմէյէ պաշլայըպ,
38 - Բապպէն խա-
միյլէ կէլէն մէլիք
միւպարէք օլսուն,
սէմատա սէլամէթ
վէ էն եիւճէլէրտէ
համտ օլսուն՝ տէր-
լեր իտի։ 39 - Վէ
խալգ իչինտէն պա-
զը Ֆէրիսիլեր անա՝
եա մուալլիմ, չա-
կիրտլերինի թազիր
էյլէ տէտիլեր։ 40 -
Օ տախի անլերէ
ճէվապէն՝ Սիզէ տէ-
րիմ քի՝ էկէր պուն-
լար սիւքիւթ է-
տէրլերսէ, թաշլար
նիտա էտէճէքլեր՝
տէտի։
41 - Վէ եաղլաշ-
ըգտա, չէհրի

եաղըլմըշ օլարդը-
նը, վէ քէնտիլերի-
նին անա պու չէյ-
լերի էթտիքլերինի
խաթըրլարընա կէ-
թիրտիլեր։ 17 - Վէ
անըն իլէ պէրապեր
պուլունան խալգ
Ղազարոսը գապըր-
տան չաղըրըպ էօ-
լիւլերտէն ինհա էթ-
տիյինէ չէհատէթ
էտէրլեր իտի։ 18 -
Պո սէպէպտէն անըն
պու միւճիզէյի իճ-
բա էյլէմիշ իտիյի-
նի իչիթմիշ օլմա-
լարընընը, խալգ անը
իսթիգպալէ չըգտը։
19 - Օլ վագըթ Ֆէ-
բիսիլեր պիրի պի-
րինէ՝ Հիչ պիր
ֆայտէ էթմէտիյի-
նիզի կէօրի՞սյոր մը
սընըզ։ Իչթէ ալէմ
արտը սըրա կիթ-
տի՝ տէտիլեր։

կէօրմէքլէ անըն
իւզերինէ աղլայըպ,
42 - Բեա՜չքի սէն
տախի, պարի սէ-
նին պու կիտնիւնտէ
սէլամէթինէ միւ-
թեալլըգ օլան չէյ-
լերի պիլէ իտին։
Չիմտի կէօզլերին-
տէն նիհան օլտու։
43 - Զիրա իւզերի-
նէ կիտնլեր կէլէ-
ճէք՝ քի տիչմէն-
լերին մէթէրիս չէ-
քիպ՝ սէնի իհաթէ
էտէրէք, հեր թա-
րաֆտան թազիպ
էտէճէքլեր տիր։
44 - Վէ սէնի, հէմ
տէրունինտէ օլան
էվլատընը հեր իլէ
եէքսան էտիպ՝ սէն-
տէ թաչ իւզերինտէ
պիր թաչ պրագմա-
յատաղլար։ Չունքի
զիյարէթինին վագ-
թընը պիլմէտին՝
տէտի։

ՊԱՊ 29 ՓԱՋԱՐ ԷՐԹԷՍԻ ՍԷԼԱՀԻՑԷՆ ԿԻՐՆԻՒ

ՊԷՆՆ 120 Ինճիր ագաճերընն լաճէր օրուճմասը

Մատթ. 21: 18—19

18 - Վէ սապահլայըն չէհ-
րէ ավտէթ էտէր իքէն ա-
ճըգտը։ 19 - Վէ եօլ քէնտ-
ըընտա պիր ինճիր աղաճը
կէօրիպ՝ եանընա վարտը-
ղընտա, անտէ եափրագ-
տան մատա պիր չէյ պուլ-
մամաղլէ անա՝ Պունտան
սոնրա էպէտէն սէնտէ մէյ-
վէ օլմասըն՝ տէտի։ Վէ ին-
ճիր աղաճը տէրագապ գուս-
ռու�։

Մարկ. 11: 12—14

12 - Վէ էրթէսի կիւն Բե-
թանիատան չըգտըգլարընը-
տա աճըգտը։ 13 - Վէ ու-
տա աճըգտը։ Վէ ու-
զագտան իւզերինտէ եափ-
ըաղը պուլունան պիր ին-
ճիր աղաճը կէօրմէքլէ, ան-
ճիր աղաճը կէօրմէքլէ, ան-
տէ պիր չէյ պուլո՛ւր մը իմ
տէ պիր չէյ պուլո՛ւր մը իմ
տէյիւ, անըն եանընա կիթ-
տէյիւ։ Եափրագլարտան
տիքտէ։ Պաշգա պիր չէյ պուլմասը,
զիրա ինճիր վագթը տէյիլ
զիրա ինճիր վագթը տէյիլ
իտի։ 14 - Վէ (Յիսուս) ա-

նա խիթապէն՝ Պունտան պէօյլէ էպէտէն պիր քիմսէ սէնտէն մէյվէ եէմէսին՝ տէտի. չակիրտլէրի տախի պունու իչիթիլիր։

Պէնտ 121 Հէյրէլին իրինեի բարիր օրումասը

Մաթ. 21: 12—17

12 - Վէ Յիսուս Ալլահէն հէյքելինէ կիրիպ՝ հէյքելէտ ախզ ու իթա էտէնլէրին ճիւմլէսինի չըգարարագ սարրաֆիլարըն փիչթախթալարընը, վէ կէօյէրճին սաթըճըլարըն իսքէմլէլէրինի ալթ իւսթ էթտի։ 13 - Վէ անլէրէ՝ Խանէմ իպատէթխանէ թէսմիյէ օլունաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր. ֆագաթ սիզ անը հարամիլէր մաղարասը էթտինիզ՝ տէտի։

14 - Վէ հէյքելտէ եանընա քէօրլէր վէ թօփալար կէլտիլէր, օ տախի անլէրէ չիֆա վէրտի։ 15 - Լաքին պաչ քահինլէր իլէ իւլէմա անըն իճրա էյլէտիյի միւճիզէլէրի վէ չօճուզլարըն հէյքելտէ՝ Իպն ի Դաւիթէ Ովսաննա՝ տէյիւ նիտա էթտիքլէրինի կէօրտիւքլէրինտէ, փէք կիւճլէրինէ կիտերէք, 16 - Անա՝ Պունլարըն նէ սէօյլէտիյինի իչիտի՞յօր մը սըն՝ տէտիլէր. Յիսուս տախի անլէրէ՝ Պէ՛լի, Մաասմլար իլէ մէմէ էմէնլէրին աղզընտան համտը թէքմիլ էթտին՝ քէլամընը հիչ պիր վագրթ օգո՞ւմատընդ մը տէտի։

17 - Վէ անլէրի պրագտը, վէ չէհրին խարիճինէ Բեթանիայա չըզըպ օրատա կէճէլտի։

Մարկ. 11: 15—19

15 - Վէ Երուսաղէմէ կէլտիքլէրինտէ, Յիսուս հէյքէլէ կիրիպ՝ հէյքելտէ ախզ ու իթա էտէնլէրի չըգարմաղա պաչլատը, վէ սարրաֆիլարըն փիչթախթալարընը, վէ կէօյէրճին սաթանլարըն իսքէմլէլէրինի ալթ իւսթ էթտի։ 16 - Վէ պիր քիմսէնին հէյքելտէն պիր գաչ կէչիրմէսինի պըրագմաղ իսթ։ 17 - Վէ թալիմ էտէրէք անլէրէ՝ Խանէմ՝ ճիւմլէ միլլէթլէր իչին իպատէթխանէ թէսմիյէ օլունաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տեյի՞լ մի, ֆագաթ սիզ անը հարամիլէր մաղարասը էթտինիզ՝ տէտի։ 18 - Վէ իւլէմա իլէ պաչ քահինլէր պունու իչիթմէլէրիյլէ անը հէլաք էթմէյէ ֆուրսաթ արարլար իսթ. չունքի անտէն գօրգարլար իսթ, զիրա պիւթիւն ճէմաաթ անըն թալիմինէ հայրան օլմուչ իսթ։ 19 - Վէ ախշամ օլտըգտա չէհրտէն տըշարը չըգտը։

Ղուկ. 19: 45—48

45 - Վէ հէյքելէ կիրիպ՝ իչինտէ ախզ ու իթա էտէնլէրի չըգարմաղա պաչլատը։ 46 - Վէ անլէրէ՝ Խանէմ իպատէթխանէ տիր՝ տէյիւ եազըլմըշ իքէն, սիզ անը հարամիլէր մաղարասը էթտինիզ՝ տէտի։

47 - Վէ հէր կիւն հէյքելտէ թալիմ էտէր իսթ. լաքին պաչ քահինլէր վէ իւլէմա իլէ գավմըն րէիսլէրի անը հէլաք էթմէյէ ֆուրսաթ արարլար իսթ, 48 - Էյէճէք պիր չէյ պուլմաղլար իսթ, զիրա պիւթիւն խալգ անը տինլէմէյէ փէք մուգայյէտ իսթ։

ՊԱՊ 30 ՍԱԼԻ, ՄՈՒԽԱԼԻՖԷԹ ԵՒԻՆԻՒ

Պէնտ 122 Իճճիր աղաճընըն գուրումասը, Յիսուսըն լանէթ օգումասը

Մաթ. 21: 20—22

20 - Վէ չակիրտլէրի պունու կէօրիւնճէ թէաճիւպ էտիպ՝ ինճիր աղաճը նա՛սըլ տէրագագ գուրուտու՝ տէտիքլէրինտէ, 21 - Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ էկէր իմանընզ օլուպ տա, չիւպհէ էթմէզսէնիզ, տեյիլ եալընզ պու ինճիր աղաճընա վագը օլանը իճրա էտէճէքսինիզ, անճագ չու տաղա պիլէ՝ Գալգ քէնտինի տէնիզէ աթ՝ տէսէնիզ, վագը օլաճագ տըր։ 22 - Վէ տուատա իման էտէրէք հէր նէ տիլէրսէնիզ, ալաճագսընըզ՝ տէտի։

Մարկ. 11: 20—25

20 - Վէ սապահլայըն ինճիր աղաճընըն կանընտան կէչէր իքէն, անը քէօքիւնտէն գուրումըշ կէօրտիւլէր։ 21 - Վէ Պեարոս թէզէքքիւր էտէրէք անա՝ էյ մուալլիմ, պագ լանէթ էթտիյին ինճիր աղաճը գուրումըշ տըր՝ տէտի։ 22 - Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Ալլահա իմանընընզ օլսուն։ 23 - Զիրա հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ պու տաղա խիթապէն՝ Գալգ քէնտինի տէնիզէ աթ՝ տէյիպ տէ գալգինտէ չիւպհէ էթմէյէրէք, անճագ տէտիյի չէյլէրին վագը օլաճաղընա իման էտէրսէ, տեսիյի հէր նէ խսէ, անա վագը օլաճագ տըր։ 24 - Անըն իչիւն սիզէ տէրիմ քի՝ Տուա իլէ տիլէտիյինիզ հէր չէյի ալաճաղընընզա էթիգատ էտինիզ, վէ սիզէ օլաճագ տըր։ 25 - Վէ տուայա տուրսաղընընզատա էկէր պիր քիմսէ ալէյհինտէ պիր չէյինիզ վար իսէ, աֆվ էտինիզ. թա քի սէմավաթտա օլան փէտէրինիզ տախի սիզին սուչլարընընզը սիզէ աֆվ էտէ։

Պէնտ 123 Յիսուսըն Սէլահիյէթինի Մուհասէբէր

Մաթ. 21: 23—27

23 - Վէ հէյքելէ կէլտի, վէ թալիմ էտէր իքէն եա-

Մարկ. 11: 27—33

27 - Վէ եինէ Երուսաղէմէ կէլտիքլէրինտէ, քէն-

Ղուկ. 20: 1—8

Վէ օր կիւնլէրին պիրինտէ Յիսուս հէյքելտէ խալ-

նընա պաշ քեահինլեր իլէ զավմանն իսթիյարլարը կէ-
լերէք՝ Պունլարը նէ՞ սէլա-
հիյէթլէ եափըյօրսան. վէ
պու սէլահիյէթի սանա քի՞մ
վերար՝ աէսիլեր։ 24 - Վէ
Յիսուս անլերէ ճէվապէն՝
Պէն տախի սիզէ պիր չէյ
սիւալ էտէյիմ, էկեր անը
պանա սէօյլերսէնիզ, պէն
տէ պու չէյլերի նէ սէլա-
հիյէթլէ եափըզըմը սիզէ
սէօյլերիմ։ 25 - Յովհաննէ-
սին վաքթիզի նէ՞րէալէն
իսի. սէմաատա՞ն մը, եօղ-
սա ինսանատա՞ն մը իսի՝
տէսի։ 26 - Անլեր տախի՝
էկեր Սէմաատան՝ տէսէք,
պիզէ՝ Նի՞չիւն անա իման
էթմէտինիզ՝ տէյեճէք. վէ
էկեր Ինսանատան՝ տէսէք,
խալգատան գօրգարըզ. զիրա
ճիւմլէսի Յովհաննէսի փէյ-
ղամպէր մագամընտա թու-
թար՝ տէյիւ քէնտի քէնտի-
լերինէ թէֆէքքիւր էտիպ, 27 - Յիսուսա ճէվա-
պէն՝ Պիլմէյիզ՝ տէտիլեր.
օ տախի անլերէ՝ Պէն տէ
պու չէյլերի նէ սէլահիյէթլէ
եափըզըմը սիզէ սէօյլէ-
մէմ՝ տէտի։

տիսի հէյքէլտէ կէզեր ի-
քէն, պաշ քեահինլեր իլէ
իւլէմա վէ իսթիյարլար ա-
նընն եանընա կէլիպ. 28 -
Սնա՝ Պունլարը նէ՞ սէլա-
հիյէթլէ իճրա էտիյօրսան,
վէ պունլարը էթմէք սէլա-
հիյէթինի սանա քի՞մ վեր-
տի՝ տէտիլեր։ 29 - Յիսուս
տախի անլերէ ճէվապէն՝
Պէն տախի սիզէ պիր չէյ
սիւալ էտէյիմ, պանա ճէ-
վապընը վերայինիզ հալտէ,
պէն տախի պու չէյլերի նէ
սէլահիյէթլէ իճրա էթտի-
յիմի սիզէ սէօյլերիմ. 30 -
Յովհաննէսին վաքթիզի սէ-
մաատա՞ն մը, եօղսա ին-
սանատա՞ն մը իսի. պանա
ճէվապ վերինիզ՝ տէտի։
31 - Անլեր տախի քէնտի
քէնտիլերինէ թէֆէքքիւր
էտէրէք տէտիլեր քի՝ էկեր
Սէմաատան տէսէք՝ Եա Նի՞-
չիւն անա ինանմաընընզ՝
տէյէճէք. 32 - Վէ էկեր՝
Ինսանատան տէսէք . . .
զավմատան գօրգարլար իսի.
զիրա ճիւմլէսի Յովհաննէ-
սին ֆիլ հաղիզ փէյղամ-
պէր օլաբզը իթիգատընտա
իսիլեր։ 33 - Օլ վագթթ
Յիսուսա ճէվապէն՝ Պիլմէ-
յիզ՝ տէտիլեր։ Յիսուս տա-
խի անլերէ ճէվապէն՝ Պէն
տախի պու չէյլերի նէ սէ-
լահիյէթլէ իճրա էթտիյիմի
սիզէ սէօյլէմէմ՝ տէտի։

զա թալիմ էտիպ՝ պէշարէ-
թի թէպլիր էտէր իքէն,
պաշ քեահինլեր վէ իւլէմա
իլէ իսթիյարլար պիրլիքտէ
իւզերինէ կէլիպ անա խի-
թապէն, 2 - Պունլարը նէ՝
սէլահիյէթլէ իճրա էթտիյի-
նի, եախօտ պու սէլահիյէթի
սանա վերէն քիմ իսիյնի
պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլեր։ 3 -
Վէ անլերէ ճէվապէն՝ Պէն
տախի սիզէ պիր չէյ սիւալ
էտէյիմ. 4 - Յովհաննէսին
վաքթիզի սէմաատա՞ն մը,
եօղսա ինսանատա՞ն մը իսի,
պանա սէօյլէյինիզ՝ տէտի։
5 - Անլեր տախի պիրի պի-
րի իլէ միւզաքերէ էտիպ՝
Էկեր Սէմաատան տէսէք՝
Եա Նի՞չիւն անա ինանմա-
ընընզ՝ տէյեճէք տիր։ 6 -
Վէ էկեր՝ Ինսանատան տէ-
սէք, պիւթիւն խալգ պիզի
թաշլար. զիրա Յովհաննէ-
սին փէյղամպէր օլաբզընա
գանմըշլար տըր՝ տէտիլեր։
7 - Վէ՝ Նէրէտէն օլաբզընը
պիլմէյիզ՝ ճէվապընը վեր-
տիլեր։ 8 - Վէ Յիսուս ան-
լերէ՝ Պէն տախի պունլա-
րը նէ՝ սէլահիյէթլէ եափ-
ըզըմի սիզէ սէօյլէմէմ՝
տէտի։

Պէնա 124 **Սազընցրան իւչ բէմսիլլերի**

Մատթ. 21: 28—22: 14

28 - Լաքին նէ՞ զբյաս է-
տէրսինիզ, պիր ատէմին

Մարկ. 12: 1—12

Վէ անլերէ թէմսիլլերէ
սէօյլէմէյէ պաշլաաբ. Պիր

Ղուկ. 20: 9—19

9 - Վէ զավմա պու թէմ-
սիլի սէօյլէմէյէ պաշլաաբ.

իքի էվլատը վար իսի. վէ
պիրինճիսինէ կէլիպ՝ Օղլըմ,
կիթ պու կիւն պաղըմատա
իշլէ՝ տէտի։ 29 - Վէ օ ճէ-
վապ վերիպ՝ Իսթէմէմ՝ տէ-
տի իսէ տէ, սոնրա փէշի-
ման օլուպ կիթտի։ 30 -
Վէ Իքինճիսինէ կէլիպ՝ օլ
մինվալ իւզրէ սէօյլէտի, վէ
օ ճէվապ վերիպ՝ Փէք էյի,
էֆէնտիմ, տէտի իսէ տէ,
կիթմէտի։ 31 - Իքիսինտէն
հաՆկըսը փէտէրինին միւ-
ռատընը իճրա էյլէտի՝ տէ-
տի։ անա՝ Պիրինճիսի՝ տէ-
տիլեր։ Յիսուս տախի ան-
լերէ՝ Հագիգաթէն սիզէ
տերիմ քի, կէօմրիւքճիւ-
լեր իլէ ֆահիշլեր Ալլահըն
մեկեքիւթիւնէ սիզատն եվ-
վել կիրեբիլեր։ 32 - Զիրա
Յովհաննէս սիզէ սալահ թա-
րիգինտէ կէլտի, ամմա ա-
նա ինանմատընընզ. կէօմ-
րիւքճիւլեր վէ ֆահիշլեր
իսէ անա ինանտըլար. վէ
սիզ պունու կէօրտիւքտ-
նիւզտէ, անա ինանմադ ի-
չիւն, սոնրա նատիմ օլմա-
ընընզ։

33 - Տիկեր պիր թէմսիլ
տինլէսիյինիզ. Խանէ սա-
հիպի պիր ատէմ վար ի-
սի, քի պաղ տիքիպ՝ անընն
էթրաֆընա չիթ չէվիրտի,
վէ իչինտէ պիր մասէրէ
գազտը, վէ գուլլէ պինա
էթտի, վէ անը պաղճըլարա
թէսլիմ էտիպ՝ զուրպէթէ
կիթտի։ 34 - Վէ մանսուլ
վագթը եագլաչըրգատա
գուլլարընը մանսուլը ալ-
մագ իւզրէ պաղճըլարա
կէօնտէրտի։ 35 - Վէ պաղ-
ճըլար գուլլարընը թութըպ՝
քիմինի տէօյտիւլեր, քիմի-

ատէմ պաղ տիքիպ՝ էթրա-
ֆընա չիթ չէվիրտի, վէ պիր
մասէրէ գազըպ՝ գուլլէ պի-
նա էթտի, վէ անը պաղ-
ճըլարա թէսլիմ էտիպ՝
զուրպէթէ կիթտի։ 2 - Վէ
մէվսիմինտէ, պաղճըլար-
տան պաղընն մանսուլընտան
ալմագ իւզրէ, պաղճըլարա
պիր գուլ կէօնտէրտի։ 3 -
Ամմա անլեր անը թութուպ
տէօյերէք՝ պօշ կէօնտէր-
տիլեր։ 4 - Վէ ելինէ անլերէ
պաշգա պիր գուլ կէօնտեր-
տի. անը տախի [թաշլա-
յըպ] պաշընը եարալայա-
բազ՝ հագարէթլէ կէօնտէր-
տիլեր։ 5 - Վէ թէքրար պաշ-
գասընը կէօնտէրտի, անը
տախի գաթլ էթտիլեր. վէ
տահա նիչէ քիմսէլեր կիօն-
տերտի իսէ տէ, պաղըլարընը
տէօյտիւլեր վէ պաղըլարընը
գաթլ էթտիլեր։ 6 - Իմտի
պիր սեվկիւլիւ օղլու տախի
պուլունմաղլէ՝ Օղլըմա հիւր-
մէթ էտէրլեր՝ տէյերէք,
ճիւմլէսինտէն սոնրա անը
տախի եանլարընա կէօն-
տերտի։ 7 - Լաքին օլ պաղ-
ճըլար պիրի պիրինէ, Պու՝
վարիս տիր. կէլինիզ անը
էօլտիւրէլիմ, վէ միրաս
պիզիմ օլուր՝ տէտիլեր։ 8 -
Վէ անը թութուպ՝ էօլ-
տիւրտիլեր վէ պաղտան
տըշըրը աթտըլար։ 9 - Իմ-
տի պաղ սահիպի նէ՞ եա-
փաճագ տըր։ կէլիպ օլ
պաղճըլարը հէլաք էտէճէք,
վէ պաղը պաշգա քիմսէլէ-
րէ վերէճէք տիր։ 10-Եափու-
ճըլարըն բէտատ էթտիքլերի

Պիր ատէմ պիր պաղ տի-
քիպ՝ անը պաղճըլարա
թէսլիմ էտէրէք խայը
զէման ղուրպէթէ կիթտի։
10 - Վէ պաղընն մանսուլընտան
վերմէլերի իչիւն,
մէվսիմինտէ պաղճըլարա
պիր գուլ կէօնտէրտի. ամ-
մա պաղճըլար անը տէօյիւպ՝
պօշ կէօնտէրտիլեր։ 11 -
Վէ թէքրար տիկեր պիր
գուլ կէօնտէրտի. ամմա
պունու տախի տէօյիւպ՝
հագարէթ էթտիքտէն սոնրա
պօշ կէօնտէրտիլեր։
12 - Վէ թէքրար իւչինճիւ
օլարագ՝ պիրինի տահա
կէօնտէրտի. ամմա անը
տախի եարալայըպ՝ տըշըրը
աթտըլար։ 13 - Վէ պաղ
սահիպի՝ Նէ՞ եափայըմ,
սէվկիւլիւ օղլըմը կէօն-
տերէյիմ, պէլքի անը կէօր-
տիւքլերինտէ անա հիւրմէթ
էտէրլեր՝ տէտի։ 14 - Պաղ-
ճըլար իսէ անը կէօրտիւք-
լերինտէ, պիրի պիրի իլէ
սէօյլէշիպ՝ Պու վարիս տիր,
միրասըն պիզէ գալմասը
իչիւն կէլինիզ անը էօլտիւ-
րէլիմ՝ տէտիլեր։ 15 - Վէ
անը պաղտան չըգարըպ
էօլտիւրտիւլեր. իմտի պաղ
սահիպի անլերէ նէ՞ եափա-
ճագ տըր։ 16 - Կէլիպ պու
պաղճըլարը հէլաք էտէճէք
վէ պաղը պաշգալարա վե-
րէճէք տիր՝ տէտի. վէ ան-
լեր իչիթտիքլերինտէ, Հա՞-
չա տէտիլեր։ 17 - Վէ ան-
լերէ նազար էտիպ, Իմտի՝
եափուճըլարըն բէտատ էթ-
տիքլերի թաշ քէօշէ թաշը
օլտու՝ տէյիւ եազըմըշ օ-
լան նէ՞ տիր։ 18 - Հէր քիմ
օլ թաշ իւզերինէ տիշլեր-

նի էօլտիւրտիւլեր վէ քիմինի տախի թաշլասըլար։ 36 - Թէքրար էվվէլքիէրատէն զիյատէ տիվէր գուլլար կէօնտէրտի, վէ անլէրէ տէ օվ մինվալ իւզրէ մուամէլէ էյլէտիլեր։ 37 - Ազըպէթ՝ Օղլամա հիւրմէթ էտերլեր՝ տէյերէք անլէրէ քէնտի օղլունու կէօնտէրտի։ 37 - Ամմա պաղճըլար օղլանը կէօրիւնճէ, արալարընտա, Պու՝ վարիս տիր, կէլինիզ անը էօլտիւրիւպ միրասընը զապթ էտէլիմ՝ տէտիլեր։ 39 - Վէ անը ԹուԹուպ՝ պաղտան չըզարարագ էօլտիւրտիւլեր։ 40 - Իմամի պաղ սահիպի կէլտիյի զէման, օվ պաղճըլարա նէ՞ հավտաճագ սըր՝ տէտի։ 41 - Անա՝ Օվ քէօԹիւլերի հէյպէթլի Թարդլէ հէլաք էտիպ՝ պաղին մահսուլունու մէվսիմինտէ վիրէճէք օլան պաչդա պաղճըլարա Թէսլիմ էտէճէք տիր՝ տէտիլեր։ 42 - Յիսուս տախի անլէրէ խիթապէն՝ Եավուճըլարընն ըէտտ էԹտիքլերի Թաչ քէօչէ Թաչը օլտու, պու՝ Բապպ Թարաֆընտան օլուպ, կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ ճամիպ տիր՝ Ֆէղանընը պիր վագըթ քիԹապլարատա օգո՞ւմատընը զ մը։ 43 - Պունուն իչիւն սիզէ տերիմ քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ սիզատէն ալընը՝ մահսուլընը կէթիրէն պիր իւմմէթէ վէրիլէճէք տիր։ 44 - Վէ պու Թաչ իւզերինէ տիւշէն՝ փարէլէնէճէք տիր։ օ տախի քիմին իւզերինէ տիւշերսէ, անը էզէճէք տիր՝ տէտի։

Թաչ քէօչէ Թաչը օլտու։ 11 - Պու՝ Բապպ Թարաֆընտան օլտու, վէ կէօզլերիմիզ էօնիւնտէ ճամիպ տիր՝ տէյիւ հազրլմը։ օլանը օգո՞ւմատընը զ մը։

12 - Վէ պու Թէմսիլի քէնտիլերի հագզընտա սէօյլէտիյինի անլամալարըյլէ անը ԹուԹմագա ֆուրսաթ արատըլար իսէ տէ, ճէմատան զօրդարզլարընտան անը պրագրպ կիԹտիլեր։

սէ, փարէլէնէճէք, վէ օ քիմին իւզերինէ տիւշերսէ, անը էզէճէք տիր՝ տէտի։ 19 - Վէ պաչ քեահինլեր իլէ իւլէմա պու Թէսմիլի քէնտիլերինին հագզընտա սէօյլէտիյինի անլամալարըյլէ, օլ սաաթ անը տէրտէթ էԹմէյէ, ֆուրսաթ արատըլար իսէ տէ, զավմատան զօրդարլար։

45 - Վէ պաչ քեահինլեր իլէ ֆէրիսիլեր անը Թէսմիլլերինի իչիԹիքլէրինտէ, քէնտիլերի հագզընտա սէօյլէտիյինի անլատըլար։ 46 - Վէ անը ԹուԹմագա գատա էԹտիլեր իսէ տէ, խալգատան զօրդարլար, զիրա անը փէյղամպէր մագամընտա ԹուԹարլար իսի։

Վէ Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ Թէքրար Թէսմիլլերիլէ սէօյլէյերէք, տէտի։ 2 - Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ՝ օղլընա տիւյիւն էտէն պիր մէլիյէ պէնզեր։ 3 - Վէ տավէԹիլերի տիւյինէ չաղըրմագ իչիւն գուլլարընը կէօնտէրտի, անլեր տախի կէլմէք խիթէմէտիլեր։ 4 - Թէքրար տիկեր գուլլար կէօնտէրիպ, ՏավէԹիլերէ տեյմէք։ 5 - Ամմա անլեր զազանտը, վէ հեր չէյ հազըր սըր, տիւյինէ կէլինիզ՝ տէտի։ 6 - Վազիֆէ էտինմէյիպ՝ քիմի քէնտի Թարլասընա վէ քիմի ԹիճարէԹինէ կիԹտի։ 7 - Վէ Մէլիք պուռնու իչիտինճէ, զազապա կէլմէքլէ, ասքերինի սէվգ էտիպ՝ օլ զաթիլլերի հէլաք էԹտի, վէ չէհրլերինի եագտը։ 8 - Օ զէման գուլլարընա՝ վագամիլերի տեյմէք էԹտի։ 9 - Հէման եօլ գաա տիւյինէ հազըր սըր, ամմա տավէԹիլեր լայըզ տեյիլ իսի։ 10 - Օլ գուլլար տախի եօլլարա չըգըպ՝ կերէք քէօԹիւ, կերէք էյի, հեր քիմի տի։ 11 - Պուլտըրլար իսէ, ճէմ էԹտիլեր, վէ տիւյինէ ինանալի տավէԹիլերէ տօլտու։ 12 - Անա՝ էյ տօսԹըմ, իւզերինատէ տիւյինէ լիպասը կիյմէմիշ պիր ատէմ կէօրմէքլէ։ 13 - Անա՝ էյ տօսԹըմ, իւզերինատէ տիւյինէ լիպասը օլմատըղը հալատէ, նա՞սըլ պուրայա կիրտին՝ տէմէսի իւզերինէ, օլ ատէմին նուԹգուտը։ 14 - Զիրա տավէԹ օլունանլար չօգ, ԹուԹուլտու։ 13 - Օ զէման մէլիք խըամէԹճիլերէ տէտի քի՝ Պունուն այագլարընը վէ էլլերինի պաղլայընըզ, վէ գալտըրըպ խարիճի զուլմէթէ չըգարընըզ, օրատա աղլայըզ վէ տիշ գըճըրատամասը օլաճագ սըր։ 14 - Զիրա տավէԹ օլունանլար աղ սըր։ ամմա ինԹիխապ օլունանլար աղ սըր։

Պէնտ 125 Եհեուտիլերին բէիսլերի բարաֆընտան օլան իչ սուալլար

Մաթ. 22: 15—40

15 - Օ զէման ֆէրիսիլեր վարըպ՝ անը քէլամէ նա՛սըլ տուզաղա տիւչիւրսունլեր տէյիւ մէչվերէթ էԹտիլեր։ 16 - Վէ Հերովդէսիլեր իլէ պէրապէր քէնտի չակիրալերինի անա կէօնտերիպ՝ Եա մուալլիմ, սէնին հագգ օլարընը վէ Ալլահըն Թարիգինի հագիգաթ իւզրէ Թալիմ էԹտիյինի վէ քիմսէյի վազիֆէ էտինմէտիյինի պիլիրիզ, զիրա ա-

Մարկ. 12: 13—34

13 - Վէ անը քէլամլա ԹուԹմագ իւզրէ, հանընա ֆէրիսիլեր իլէ Հերովդէսիլերատէն պազըլարընը կէօնտերատէն պազըլարընը կէօնտերատէն պազըլարընը կէօնտերտիլեր։ 14 - Անլեր տատերտիլեր։ 14 - Անլեր տատերտիլեր։ Անա՝ էյ մուալիմ կէլիպ անա՝ էյ մուալիմ, սէնին հագգ օլուպ՝ լիմ, սէնին հագգ օլուպ՝ քիմսէյի վազիֆէ էտինմէյի պիլիրիզ։ զիրա ատիյինի պիլիրիզ։ զիրա ատիյինի պիլիրիզ։ Սայմատէմլերին խաթրընը սայմատէմլերին խաթրընը սայմատէմլերին խաթրընը

տէմլէրին խաթրընը սայ-
մազսըն։ 17 - Իմոի պիզէ
սէօյլէ, սանա նա՞սըլ կէօ-
ռիւնիւր՝ Գայսէրէ վէրկի
վէրմէք ճաի՞զ մի, եօգսա
տէյի՛լ մի տիր՝ տէտիլէր։
18 - Վէ Յիսուս անլէրին
հիւլէլերինի անլայըպ՝ էյ
միւրաիլէր, պէնի նի՞չիւն
թէճրիպէ էտիյօրսընըզ։ 19 -
Պանա վէրկինին սիքքէսի-
նի կէօսթէրինիզ տէտի. վէ
անա պիր տինար կէթիրտի-
լէր։ 20 - Ս տախի անլէրէ՝
Պու թասվիր վէ եազը քի-
մի՞ն տիր՝ տէտիյինտէ, 21 -
Գայսէրին տիր՝ տէտիլէր,
ռզէման անլէրէ՝ Էսյլէ իսէ՝
Գայսէրէ պիտ ալանը Գայ-
սէրէ, վէ Ալլահա պիտ օ-
լանը Ալլահա էտա էյլէյի-
նիզ՝ տէտի։ 22 - Վէ պու-
նու իչիթտիքլէրինտէ՝ թէ-
ճաճիպ էտէրէք, անը թէրք
էտիպ կիթտիլէր։

23 - Գիյամէթ եօգ տըր՝
տէյէն սատուգիլէր օլ կիւն-
տէ անըն եանընա կէլիպ՝
անա սիւալ էտէրէք, 24 -
Եա մուալլիմ, Մովսէս տէ-
տի քի՝ Էկէր պիր քիմսէ
էվլատսըզ վէֆաթ էտէրսէ,
անըն զէվճէսինի գարնտա-
չը ալըպ՝ գարնտաչընա
զիւրրիյէթ փէյտա էյլէսին։
25 - Պիզտէ տախի եէտի
գարնտաչ վար իտի, վէ
պիրինճիսի էվլէնտիքտէն
սոնրա զիւրրիյէթի օլմա-
յարագ վէֆաթ էտիպ՝ զէվ-
ճէսինի գարնտաչընա պը-
ռագտը։ 26 - Քէզալիք ի-
քինճի վէ իչիւնճիւսիւ տա-
խի թա եէտինճիսինէտէք
պէօյլէ օլտու։ 27 - Վէ ճիւմ-
լէսինտէն սոնրա օլ գարը

վէրմէք ճաի՞զ մի, եօգսա
տէյի՛լ մի. վէրէլի՞մ մի,
եօգսա վէ՛րմէյէլիմ մի՝ տէ-
տիլէր։ 15 - Ս տախի անլէ-
րին միւրաիլյինի պիլմէք-
լէ, անլէրէ՝ Պէնի նի՞չիւն
թէճրիպէ էտիյօրսընը. պա-
նա պիր տինար կէթիրի-
նիզ կէօրէյիմ՝ տէտի։ 16 -
Անլէր տախի կէթիրտիլէր,
վէ անլէրէ՝ Պու սուրէթի վէ
եազը քիմի՞ն տիր՝ տէտի-
յինտէ, Գայսէրին՝ տէտի-
լէր։ 16 - Վէ Յիսուս անլէ-
րէ ճէվապէն՝ Գայսէրէ պիտ
օլանը Գայսէրէ, վէ Ալլա-
հա պիտ օլանը Ալլահա էտա
էտինիզ՝ տէտի։ վէ անա
թէճաճիպ էթտիլէր։

18 - Վէ գիյամէթ եօգ
տըր՝ տէյէն սատուգիլէր
եանընա կէլիպ՝ անա սիւալ
էտէրէք, 19 - Էյ մուալլիմ,
Մովսէս պիզէ՝ Էկէր պիր
քիմսէնին գարնտաչը էվ-
լատսըզ վէֆաթ էտէրէք
զէվճէսինի թէրք էտէրսէ,
գարնտաչը անըն զէվճէսի-
նի ալըպ՝ քէնտի գարնտա-
չընա զիւրրիյէթ փէյտա էյ-
լէսին՝ տէյիւ եազը։ 20 -
Իմոի եէտի գարնտաչ վար
իտի. պիրինճիսի պիր զէվ-
ճէ ալտը վէ զիւրրիյէթ
պրագմայարագ վէֆաթ էյ-
լէտի։ 21 - Իքինճիսի տախի
մէզպուրէյի ալըպ՝ զիւրրի-
յէթ պրագմայարագ վէֆաթ
էյլէտի. քէզալիք իչիւն-
ճիւսիւ պէօյլէ օյտու։ 22 -
Պու սուրէթի եէտիսի տա-
խի մէզպուրէյի ալըպ՝ զիւր-
րիյէթ պրագմատըլար.
ճիւմլէսինտէն սոնրա օլ գա-
ը տախի վէֆաթ էթտի։
23 - Իմոի գիյամէթտէ, գը-

Պիզէ՝ Գայսէրէ խարաճ վէր-
մէք ճաիզ մի, եօգսա տէ-
յի՛լ մի՝ տէտիլէր։ 23 - Ս
տախի հիլէլերինի ֆէհմ էթ-
մէքլէ, անլէրէ՝ Պէնի նի՞-
չիւն թէճրիպէ էտիյօրսը-
նըզ։ 24 - Պանա պիր տի-
նար կէօսթէրինիզ. անտ
օլան սուրէթ իլէ եազը քի-
մի՞ն տիր՝ տէտիքտէ, Գայ-
սէրին՝ տէյիւ ճէվապ վէր-
տիլէր։ 25 - Վէ անլէրէ՝ Իմ-
տի Գայսէրէ պիտ օլանը
Գայսէրէ, վէ Ալլահա պիտ
օլանը Ալլահա էտա էտինիզ՝
տէտի։ 26 - Վէ անլէր գավ-
մըն հուզուրընտա անը սէօղ-
լէ թութմաղա գատիր օլ-
մայըպ՝ անըն ճէվապընա
թէճաճիպ էտէրէք սիքքիթ
էյլէտիլէր։

26 - Վէ գիյամէթի ին-
քեար էտէն սատուգիլէր-
տէն պազըսը անըն եանընա
կէլիպ՝ անա սուալ էտէրէք,
28 - Էյ մուալլիմ, Մովսէս
պիզէ՝ Էկէր պիր քիմսէնին
գարնտաչը էվլատսըզ վէ-
ֆաթ էտէրսէ, զէվճէսինի
գարնտաչը ալըպ՝ գարնտա-
չընա զիւրրիյէթ փէյտա էթ-
սին՝ տէյիւ եազմըշ տըր։
29 - Իմոի եէտի գարնտաչ
վար իտի։ վէ պիրինճիսի
պիր գարը ալըպ՝ էվլատսըզ
վէֆաթ էթտի։ 30 - Վէ օլ
գարըյը իքինճիսի ալըպ
պու տախի էվլատսըզ վէ-
ֆաթ էթտի։ 31 - Վէ իչիւն-
ճիւսիւ վէ հաքեզա եէտի-
սի տէ անը ալըպ՝ էվլատ
պրագմայարագ վէֆաթ էթ-
տիլէր։ 32 - Վէ ճիւմլէսին-
տէն սոնրա, գարը տախի
վէֆաթ էթտի։ 33 - Իմոի
գիյամէթտէ, անլէրտէն

տախի վէֆաթ էթտի։ 28 -
Իմոի գիյամէթտէ, օլ եէ-
տիտէն հանկիսընընը զէվճէ-
սի օլուր. չիւնքի ճիւմլէ-
սինին զէվճէսի օլտու՝ տէ-
տիլէր։ 29 - Յիսուս տախի
անլէրէ ճէվապէն՝ Քիթապ-
լարը վէ Ալլահընը գուտրէ-
թինի պիլմէտիյինիզտէն զէ-
լալէթտէ սինիզ. 30 - Զիրա
գիյամէթտէ նէ էվլէնմէք
նէ տէ էվլէնտիրմէք վար
տըր, անճագ Ալլահընը սէ-
մատաքի մէլէքլէրի կիպի
տիրլէր։ 31 - Ամմա էօլիւ-
էրին գիյամը խուսուսընը-
տա՝ Ալլահ թարաֆընտան
սիզէ, 32 - Պէն Աբրահամընը
Ալլահը վէ Իսահակընը Ալ-
լահը վէ Յակոբընը Ալլահը
իմ՝ պույուրըլան քէլամը
օղումատընընը. Ալլահ
էօլիւլէրին տէյիլ, անճագ
հայաթտա օլանլարընը Ալ-
լահը տըր՝ տէտի։ 33 - Վէ
խալգ պունու իչիթտիքտէ՝
անընը թալիմինէ հայրան օլ-
տըլար։

34 - Լաքին ֆէրիսիլէր ա-
նընը սատուգիլէրի սիքքիթ
էթտիրտիյինի իչիթտիքլէ-
րինտէ, պիր եէրէ ճէմ օլ-
տըլար։ 35 - Վէ անլէրտէն
պիրի, էրպապը չէրիաթտան
օլուպ՝ անը թէճրիպէ իչին,
36 - Եա մուալլիմ, չէրիաթ-
տա էմրլէրին հանկիսը պէօ-
յիւք տիր՝ տէյիւ սիւալ էթ-
տի։ 37 - Յիսուս տախի ա-
նա Ալլահընը օլան Բապպը
պիպիթին գալպինտէն վէ
պիպիթին ճանընտան վէ
պիպիթին ֆիքրինտէն սէ-
վէսին։ 38 - Պիրինճի վէ
պէօյիւք էմր պու տըր։ 39 -
Վէ իքինճիսի պունա պէն-

յամ էթտիքլէրի զէման,
անլէրտէն հանկիսընընը զէվ-
ճէսի օլճագ. չիւնքի եէ-
տիսինին տախի զէվճէսի
օլտու՝ տէտիլէր։ 24 - Վէ
Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝
Զէլալէթինիզ քիթապլարը
վէ Ալլահընը գուտրէթինի
պիլմէտիյինիզտէն տէյի՛լ մի
տիր։ 25 - Զիրա էօլիւլէր-
տէն գիյամ էթտիքլէրինը-
տէ նէ՛ էվլէնմէք, նէ՛ տէ
էվլէնտիրմէք վար տըր.
անճագ սէմավաթտա օլան
մէլէքլէր կիպի տիրլէր։ 26 -
Ամմա էօլիւլէրին գիյամը
խուսուսընտա՝ Մովսէսին
քիթապընտա չալը ֆիգրա-
սընտա, Ալլահընը անա սէօյ-
լէյիպ՝ Պէն Աբրահամընը Ալ-
լահը վէ Իսահակընը Ալլահը
վէ Յակոբընը Ալլահը իմ՝
տէտիյինի օղումատընընը
մը։ 27 - Ալլահ էօլիւլէրին
Ալլահը օլմայըպ՝ հայաթտա
օլանլարընը Ալլահը տըր. պու
ճիհէթլէ սիզ զիյատէսիյլէ
զէլալէթտէ սինիզ՝ տէտի։

28 - Վէ իւլէմատան պիրի
կէլիպ՝ անլէրին միւպահէ-
սէսինի իչիտէրէք, անընը
անլէրէ կիւզել ճէվապ վէր-
տիյինի կէօրմէքլէ, անա՝
ճիւմլէ էմրլէրին պիրինճի-
սի հանկիսը տըր՝ տէյիւ
սիւալ էթտի։ 29 - Վէ Յի-
սուս անա ճէվապէն՝ Ճիւմ-
սուս անա ճէվապէն՝ ճիւմ-
լէ էմրլէրին պիրինճիսի պու
էմրլէրին հանկիսը տը-
տը. Էյ Իսրայէլ, տինլէ,
Ալլահընը Բապպ՝ Բապպը
վահիտ տիր. 30 - Վէ Ալլա-
հընը օլան Բապպը պիպիթին
գալպինտէն վէ պիպիթին ճա-
նընտան վէ պիպիթին ֆիքրի-
նտէն վէ պիպիթին գուվ-
վէթինտէն սէվէսին. պիպ-

հանկիսընընը զէվճէսի օ-
լուր. չիւնքի եէտիսինին
զէվճէսի օլտու տէտիլէր։
34 - Յիսուս տախի անլէրէ
ճէվապէն տէտի քի՝ Պու
տիւնեանընը էվլատը էվլէ-
նիպ էվլէնտիրիրլէր, 35 -
Ամմա օլ տիւնեայա, վէ էօ-
լիւլէրին գիյամէթինէ նայլ
օլմաղա լայըգ իթիպար օ-
լունանլար նէ էվլէնիրլէր,
նէ տէ էվլէնտիրիրլէր։ 36 -
Զիրա արթըգ վէֆաթ էտէ-
մէզլէր. չիւնքի մէլէքլէր
իլէ միւսավի օլուպ՝ էվլատ
Ուլլահ տըրլար, մատամ
քի էհլի գիյամէթ տիրլէր։
37 - Ամմա Մովսէս տախի
չալը ֆիգրասընտա, Բապ-
պա՝ Աբրահամընը Ալլահը վէ
Իսահակընը Ալլահը վէ Յա-
կոբընը Ալլահընը տէմէսիյլէ
էօլիւլէրին գիյամ էտէճէ-
յինի պէյան էթմիշ տիր։
38 - Ալլահ իսէ էօլիւլէրին
տէյիլ, ամմա հայաթտա օ-
լանլարընը Ալլահը տըր. զի-
ամլէսի անա տիրի
տիրլէր։ 38 - Վէ իւլէմա-
տան պազըսը ճէվապ վէ-
րիպ՝ Եա մուալլիմ, կիւզել
սէօյլէտին՝ տէտիլէր։ 40 -
Վէ արթըգ անա պիր չէյ
սիւալ էթմէյէ ճէսարէթ է-
տէմէտիլէր։

զեր, եանի՝ Գօնչունը քէնտին կիպի սէվէսին։ 40 - Պիւթիւն չէրիաթ վէ փէյ-զամպերլէր պու իքի էմրէ միւթէալլըգ տըր՝ տէտի։

ռինճի էմր պու տըր։ 31 - Վէ պունա պէնզեր իքինճիսի չու տըր քի՝ Գօնչընը քէնտին կիպի սէվէսին։ պունլարտան պէօյիւք տիկէր պիր էմր եօգ տըր՝ տէտի։ 32 - Վէ օլ ալիմ անա՝ Կիւզել, էյ մուալլիմ, հաքիգաթ իւզրէ սէօյլէտին, պիրա Ալլահ պիր տիր, վէ անտէն դայրի եօգ տըր։ 33 - Վէ անը պիւթիւն գալպտէն վէ պիւթիւն ագըլտան [վէ պիւթիւն ճանտան] վէ պիւթիւն գուվվէթտէն սէվմէք, վէ գօնչէյը քէնտի կիպի սէվմէք ճիւմլէ մուհրագալարտան վէ զէպիհէլէրտէն էյի տիր՝ տէտի։ 34 - Ցիսուս տախի անըն ագիլանէ ճէվապ վէրտիյոի կէօրմէքլէ, Ալլահըն մէլէքիւթիւնտէն ուզագ տէյիլսին՝ տէտի։ Վէ անա արթըգ պիր քիմսէ սիւալ էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէտի։

Պէնա 126 **Ցիսուսը ճէվապ վերիլմէզ սիւալը**

Մատթ. 22: 41—46 | *Մարկ. 12: 35—37* | *Ղուկ. 20: 41—44*

41 - Վէ ֆէրիսիլէր ճէմ օլմըգլարընտա Ցիսուս անլէրէ, 42 - Քրիստոս հագզընտա զանընընը նէ՞ տիր, քիմի՞ն օղլու տըր՝ տէյիւ սիւալ էյլէտի։ անլէր տախի անա՝ Դաւիթին՝ տէտիլէր։ 43 - Օ տախի անլէրէ՝ Էօյլէ իսէ Դաւիթ նա՞սըլ անա Ռուհլէ Բապպ թէսմիյէ էտիպ, 44 - Բապպ Բապպըմա՝ Թա պէն սէնին սիւզմէնլէրինի այագլարընա պասամագ դօյունճայատէք սաղըմտա օթուր՝ պույուրտու, տէր։ 45 - Իմամ Դաւիթ անա Բապպ թէսմիյէ

35 - Վէ Ցիսուս հէյքէլտէ թալիմ էտէր իքէն ճէվապ վերիպ, Իլէմա նա՞սըլ՝ Քրիստոս Դաւիթին օղլու տըր՝ տէրլէր։ 36 - Զիրա Դաւիթ քէնտիսի Ռուհ իլ Դուտուլէ տէտի քի, Բապպ Բապպըմա՝ Թա պէն սէնին սիւզմէնլէրինի այագլարընա պասամագ էտինճէյէտէք սաղըմտա օթուր՝ պույուրտու։ 38 - Իմամ Դաւիթ քէնտիսի անա Բապպ տէտիյի հալտէ, նա՞սըլ անըն օղլու օլուր՝ տէտի։ Վէ պիր չօգ ճէմաաթ իսթէքլէ անը տինլէր իտի։

41 - Վէ անլէրէ՝ Քրիստոս նասըլ Դաւիթին՝ օղլու տըր՝ տէրլէր։ 42 - Դաւիթ քէնտիսի Մէզմիր քիթապընտա, 43 - Բապպ Բապպըմա՝ Պէն սէնին սիւզմէնլէրինի այագլարընա պասամագ էտինճէյէտէք սաղըմտա օթուր՝ պույուրտու։ 44 - Իմամ Դաւիթ անա Բապպ թէսմիյէ էտէրսէ, նա՞սըլ անընն օղլը տըր՝ տէտի։

էտէրսէ, նա՞սըլ անընն օղլու օլուր՝ տէտի։ 46 - Վէ քիմսէ անա պիր սէօզ ճէվապ վէրէմէտի։ Վէ օլ կիւնտէն սոնրա արթըգ անա պիր քիմսէ սիւալ էթմէյէ ճէսարէթ էթմէտի։

Պէնա 127 **Ֆէրիսիլէր վէ իւլէմա ալէյհինտէ վազլար**

Մատթ. 23 ՊԱՊ | *Մարկ. 12: 38—40* | *Ղուկ. 20: 45—47*

Օ զէման Ցիսուս խալգա վէ քէնտի չակիրտլէրինէ խիթապէն տէտի քի, 2 - Իւլէմա վէ ֆէրիսիլէր Մովսէսին քիւրսիւսինտէ օթուրուրլար։ 3 - Իմամ սիզէ՝ Հըֆզ էտինիզ՝ տէտիքլէրի չէյլէրին ճիւմլէսինի հըֆզ ու իֆրա էյլէյինիզ, ամմա անլէրին ամէլլէրի կիպի իֆրա էթմէյինիզ։ Չինքի սէօյլէրլէր, ամմա իֆրա էթմէզլէր։ 4 - Զիրա աղըր վէ թաչընմասը միւշքիլ եիւքլէր պաղլայըպ՝ ատէմլէրին օմուզլարընա գօրլար իսէ տէ, անլէրի փարմաղլարընա զըմընտամագ խթէմէզլէր։ 5 - Վէ ճիւմլէ ամէլլէրինի ատէմլէրէ կէօրինմէք իչին իֆրա էտիպ՝

38 - Վէ անլէրէ թալիմինտէ տէտի քի՝ Կէնիշ էլպիսէ իլէ կէզմէք վէ չարշըլարտա սէլամլար, 39 - Վէ սինագօղլարտա պաչ քիւրսիլէր վէ զիյաֆէթլէրտէ պաչ սէտիրլէր խթէյէն իւլէմայարտան սաղընընը։ 40 - Պունլար տուլ գարըլարըն էվլէրինի եէյիպ՝ կէօսթէրիչ իչին ուզուն տուալար էտէրլէր։ անլէր տահա չիտէթլի ազապա տիւչար օլաճագ տըր։

45 - Վէ պիւթիւն գավմ իչիտիր իքէն, չակիրտլէրինէ տէտի քի, 46 - Կէնիշ էլպիսէ իլէ կէզմէք իսթէյէն վէ չարշըլարտա սէլամլանմաղը վէ սինագօղլարտա պաչ քիւրսիլէր վէ զիյաֆէթլէրտէ պաչ սէտիրլէրի սէվմէն իւլէմատան սաղընընը։ 47 - Անլէր տուլ գարըլարըն էվլէրինի եէյիպ՝ կէօսթէրիչ իչին ուզուն տուալար էտէրլէր։ անլէր տահա չիտէթլի ազապա տիւչար օլաճագլար տըր։

Համայիլէրինի կէնիշլէտիրլէր, վէ էլպիսէլէրինէն էթէքլէրինի պէօյիւտիրլէր։ 6 - Զիյաֆէթլէրտէ տախի պաչ սէտիրլէրի, վէ սինագօղլարտա պաչ քիւրսիլէրի, 7 - Վէ փազարլարտա սէլամլարը, վէ ատէմլէր թարաֆընտան Բապպի, Բապպի թէսմիյէ օլունմայասընընը։ զիրա սիզ իսէ՝ Բապպի թէսմիյէ օլունմաղը սէվէրլէր։ 8 - Սիզ իսէ՝ Բապպի թէսմիյէ օլունմայասընընը։ զիրա սիզին Միւտէրրիսինիզ պիր, եանի Քրիստոս տըր, վէ ճիւմլէսինիզ պիրատէրլէր սինիզ։ 9 - Վէ հէր եիւզիւնտէ ֆիմանէյի փէտէրիմիզ տէմէյէսինիզ։ զիրա փէտէրինիզ պիր տիր, օ տախի սէմավաթտա տըր։ 10 - Վէ միւտէրրիսլէր թէսմիյէ օլունմայասընընը։ զիրա սիզին Միւտէրրիսինիզ պիր, եանի Քրիստոս տըր։ 11 - Վէ սիզին էն պէօյիւտիրլէրի սիզին ճիւմլէսինիզ տիր։ 12 - Վէ հէր քիմ քի քէնտինի եիւքսէլտիրսէ, ալչալտանընը, վէ հէր քիմ քի քէնտինի ալչալտըրսա, եիւքսէլիր։

13 - Լաքին վա՛յ սիզէ, է՛յ միւրաի իւլէմա վէ ֆէրիսիլէր, զիրա ատէմլէրին եօնինճէ մէլէքիւթ իւս սէմավաթը գափարսընընը։ չինքի սիզ կիրմէզսինիզ, կիրէ-

ճէք օլանլարը տախի կիրմէքտէն մէն էտէրսինիզ։ 14 - Վա՛յ սիզէ, էյ միւրաի իւ-
լէմա վէ Փէրիսիէր, զիրա տուլ գարբլարբն էվլէրինի եէյիպ՝ կէօսթէրիլ իչիւն ու-
զուն տուա էտէրսինիզ. պու էճլտէն տահա չիտէթլի ազապա տիւչար օլաճագսը-
նըզ։ 15 - Վա՛յ սիզէ, էյ միւրաի իւլէմա վէ Փէրիսիէր. զիրա պիր ատէմի իմանա
կէթիրմէք իչիւն տէնիզի վէ գարայը տօլաչըրսընըզ, վէ իմանա կէլտիյինտէ, անը
քէնտինիզտէն իքի գաթ զիյատէ էհլ ի ճէհէննէմ զըլարսընըզ։ 16 - Վա՛յ սիզէ՝ Պիրի
հէյքել հագդը իչիւն եէմին էտէրսէ, պիր չէյ տէյիլ տիր. ամմա հէյքէլին ալթունու
հագդը իչիւն եէմին էտէրսէ, պօրճլու օլուր տէյէն քէօր գրլաղուզլար։ 17 - Էյ ան-
մագլար վէ քէօրլէր, զիրա հա՞նկըսը պէօյիւք տիր. ալթո՞ւն մը, եօղսա ալթունը
թագտիս էտէն հէյքէ՞լ մի։ 18 - Վէ՝ Պիրի մէզպահ հագդը իչիւն եէմին էտէրսէ,
պիր չէյ տէյիլ տիր. ամմա անըն իւզէրինտէ օլան թագտիմէ հագդը իչիւն եէմին
էտէրսէ, պօրճլու օլուր՝ տէրսինիզ։ 19 - Էյ ահմագլար վէ քէօրլէր, զիրա հա՞նկըսը
պէօյիւք տիր. թագտիմէ՞ մի, եօղսա թագտիմէյի թագտիս էտէն մէզպա՛հ մը։ 20 -
Իմտի մէզպահ հագդը իչիւն եէմին էտէն՝ անըն վէ իւզէրինտէ օլան ճիւմլէ չէյլէրին
հագդը իչիւն եէմին էթմիշ օլուր։ 21 - Վէ Հէյքել հագդը իչիւն եէմին էտէն՝ անըն
վէ անտէ սաքին օլանըն հագդը իչիւն եէմին էթմիշ օլուր։ 22 - Վէ սէմա հագդը ի-
չիւն եէմին էթմիշ օլուր։ Վէ սէմա հագդը իչիւն եէմին էտէն՝ Սլլահըն թախթը վէ
իւզէրինտէ օթուրանըն հագդը իչիւն եէմին էթմիշ օլուր։ 23 - Վա՛յ սիզէ, էյ մի-
ւրաի իւլէմա վէ Փէրիսիէր, զիրա նանա վէ անիսօն իլէ քիմիօնուն իւչրիւնիւ վէ-
րիրսինիզ, ամմա չեր-թեն տահա մուհիմմ չէյլէրինի, եանի հագդանիյէթ վէ մեր-
համէթ վէ իմանը թերք էթտինիզ. պունլարը էթմէլի վէ անլերի պրագմամալը ի-
տինիզ։ 24 - Էյ սիվրի սինէյի սիւզիւ՝ տէվէյի եուտան քէօր գրլաղուզլար, 25 -
Վա՛յ սիզէ, էյ միւրաի իւլէմա վէ Փէրիսիէր, զիրա քեասէնին վէ չանաղըն տըչը-
նը թէմիզէրսինիզ, լաքին անլերին իչի զուլմ վէ Փըսգլէ տօլու տըր։ 26 - Էյ քէօր
Փէրիսի, էվվէլա քեասէնին վէ չանաղըն իչինի թէմիզլէ, քի անլերին տըչը տախի
թէմիզ օլա։ 27 - Վա՛յ սիզէ, էյ միւրաի իւլէմա վէ Փէրիսիէր, զիրա սիզ տըչ-
ըրտան կիւզել կէօրինիւրսիւնիւզ՝ իչերիտէն էօլիւ քէմիքլերի վէ հէր մուրտարլըգլէ տօլու
օլան պատանալը գապրլարա պէնզէրսինիզ։ 28 - Բէզալիք սիզ տախի ատէմլէրէ զա-
հիրէն սալիհ կէօրինիւրսինիւզ, ամմա պաթընէն միւրալիք վէ Փըսգլէ տօլու սը-
նըզ։ 28 - Վա՛յ սիզէ, էյ միւրաի իւլէմա վէ Փէրիսիէր, զիրա փէյղամպէրլէրին
թիւրպէլէրինի պունա էտիպ՝ սալիհլէրին գապրլարընը թէզեին էտէրսինիզ. 39 - Վէ՝
Էկէր էճտատմըզընն կիւնլէրինտէ օլմուշ օլսա իտիք, անլեր իլէ պէրապէր փէյղամ-
պէրլէրին գանընա կիրմէզ իտիք՝ տէրսինիզ։ 31 - Պու վէճհլէ փէյղամպէրլէրին գա-
թիլլէրինին էվլատը օլսըղընըզա քէնտինիզ չէհատէթ էտէրսինիզ։ 32 - Սիզ տախի
էճտատընընզն էօյչէյինի տօլտուրընընզ։ 33 - Էյ եըլանլար, էյ էնկէրէք նէսլի, ճէ-
հէննէմ ազապընտան նա՞սըլ գաչա պիլիրսինիզ։ 34 - Իչթէ անըն իչիւն պէն սիզէ
փէյղամպէրլէր իլէ հիւքէմա վէ իւլէմա իրսալ էտէրիմ, վէ անլերտէն պաղըսընը
գաթլ էտիպ՝ խաչա կէրէճէքսինիզ, վէ անլերտէն պաղըսընը սինաղօղլարընընզտա
տէօյիւպ՝ չէհրտէն չէհրէ գօվաճագսընընզ։ 35 - Թա քի սալհ Աբէլին գանընտան հէյ-
քել իլէ մէզպահ արասընտա գաթլ էթտիյինիզ Զաքարիա իպն ի Բարաքիանըն գա-
նընա տէյին եէր իւզէրինտէ տէօքիւլէն սալիհլէր գանընըն քեաֆֆէսի սիզին իւզէ-
րինիզէ կէլէ։ 35 - Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պունլարընն ճիւմլէսի պու նէսլ իւ-
զէրինէ կէլէճէք տիր։

37 - Էյ փէյղամպէրլէրի գաթլ էտէն վէ սանա կէօնտէրիլէնլէրի Թաչլայան Ե-
րուսաղէմ, Երուսաղէմ, Թավուդ քէնտի փիլիճէրինի գանատլարընընն ալթընա թօփ-
լատըզը կիպի՝ գա՞չ տէֆա սէնին եվլատընը թօփլամագ իսթէտիմ, վէ սիզ իսթէ-

մէտինիզ։ 38 - Իչթէ խանէնիզ սիզէ վիրան պրագըլըր։ 39 - Զիրա սիզէ տէրիմ քի,
Պունտան սօնրա սիզ՝ Բաղդըն իսմիյլէ կէլէն միւպարէք օլսուն՝ տէյինճէյէտէք պէ-
նի ասլա կէօրմէյէճէքսինիզ։

Պէնտ 128 **Տուլ Գարբնըն փուլու**

Մարկ. 12: 41—44	Ղուկ. 21: 1—4
41 - Վէ Յիսուս խազի-նէնին գարշըսընտա օթուրուպ՝ ճէմաաթըն խազինէյէ նա՛սըլ ագչէ աթտըղլարընա նաղար էտիյօր իտի. վէ չօգ զէնկինլեր չօգ աթտըլար։ 42 - Վէ պիր ֆագիր տուլ գարը կէլիպ՝ պիր մանկըը գէյմէթինտէ իքի փուլ աթտը։ 43 - Վէ չակիրտլէրինի չաղրրըպ անլէրէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պու ֆագիր տուլ գարը խազինէյէ աթանլարընն ճիւմլէսինտէն զիյատէ աթտը. 44 - Զիրա ճիւմլէսի քէնտիլէրին ֆազլասընտան աթտըլար, պու գարը իսէ քէնտի եօգլըզընտան, հէր նէսի վար իսէ, պիւթիւն նաֆագասընը աթտը՝ տէտի։	Վէ նաղար էտիպ՝ զէնկինլերին խազինէյէ հէտիյէլերինի աթտըղլարընը կէօրտիւ։ 2 - Վէ օրայա ֆագիր պիր տուլ գարընն իքի փուլ աթտըղընը տախի կէօրիւպ, 3 - Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պու ֆագիր տուլ գարը ճիւմլէսինտէն զիյատէ աթտը։ 4 - Զիրա պունլարընն ճիւմլէսի Սլլահա մախսուս օլան հէտիյէ սանտըղընա ֆազլարընտան աթտըլար. պու գարը իսէ եօգլըզընտան պիւթիւն նաֆագասընը աթտը՝ տէտի։

Պէնտ 129 **Եունանիլերին Յիսուսը կէօրմէք իսթէմէլերի**

Յովհ. 12: 20—36

20 - Վէ պայրամտա սէճտէ զըլմաղա չըգանլար արասընտա պաղը Եունանիլեր
վար իտի։ 21 - Պունլար Գալիլէանըն Բեդսայիդա շեհրինտէն օլան Փիլիպպոսըն եա-
նընա կէլիպ, անա՝ Էֆէնտի, Յիսուսը կէօրմէք իսթէրիզ՝ տէյիւ ըէճա էթտիլեր։
22 - Փիլիպպոս կէլիպ Անդրէասա սէօյլէտի, վէ Անդրէաս իլէ Փիլիպպոս տախի
Յիսուսա սէօյլէտիլեր։ 23 - Վէ Յիսուս անլերէ ճէվապէն տէտի քի՝ Իպն իլ ինսա-
նըն թազիզ օլունճաղը սաաթ կէլտի։ 24 - Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ Պուղտայ տանէսի եէրէ տիւշիպ էօլմէտիքճէ՝ եալնըզ զալըր, ամմա էօլիւրսէ
չօգ մահսուլ վէրիր։ 25 - Բէնտի ճանընը սէվէն՝ անը զայ էտէճէք տիր, վէ պու
տիւնեատա քէնտի ճանընա պուղզ էտէն՝ անը էպէտի հայաթ իչիւն հրֆզ էտէճէք
տիր։ 26 - Էկէր պիր քիմսէ պանա խըտմէթ էտէրսէ, արտըմճա կէլսին, վէ պէն
նէրէտէ իսէմ, խըտմէթքեարըմ տախի օրատա օլաճագ տըր. էկէր պիր քիմսէ պա-
նա խըտմէթ էտէրսէ, Փէտէր անը միւչերրէֆ գըլար։ 27 - Շիմտի ճանըմ միւզթա-
րիպ օլմուշ տըր, վէ նէ՞ տէյէյիմ. էյ Փէտէր, պէնի պու սաաթտան գուրթար, լա-

քին պու սաաթա պունուն իչին կէլիմ։ 28 - Էյ Փէտէր, քէնտի իսմինի թազիզ էյլէ։ Օլ վազքթ սէմատան՝ Հէմ թազիզ էյլէիմ հէմ տէ թազիզ էյլէյէճէյիմ՝ տէ-յիւ պիր սէտա կէլտի։ 29 - Հազքը պուլունուպ իչիէն խալգ տախի՝ կէօք կիւրլէ-տի՝ տէյիպ, պաշգալարը՝ Անա պիր մէլէք սէօյլէտի՝ տէտիլէր։ 30 - Յիսուս ճէվա-պէն՝ Պու սէտա պէնիմ իչին տէյիլ, անճագ սիզին իչիւն կէլտի։ 31 - Շիմտի պու տիւնեանքն հիւքմիւ օլույոր, չիմտի պու տիւնեանքն ըէիսի խարիճէ աթըլաճագ տըր։ 32 - Վէ պէն եէրտէն եիւքսէյէ գալարբրլարդըմտա, ճիւմլէյի քէնտիմէ չէքէ-ճէյիմ՝ տէտի։ 33 - Վէ պունու՝ նէ տիւրլիւ էօլիւմլէ էօլէճէյինի իմա իչիւն սէօյլէտի։ 34 - Խալգ անա ճէվապէն՝ Պիզ չերիաթտան Քրիստոսքն իլ էլ էպէտ պագի օլաճա-ղընը իչիթտիք, վէ սէն նա՞սըլ՝ Իպն իլ ինսան եիւքսէյէ գալարբրլմագ կէրէք տիր՝ տէրսին. պու Իպն իլ ինսան քի՞մ տիր՝ տէտիլէր։ 35 - Յիսուս անլէրէ՝ Տա-հա պիր աղ վազքթ նուր սիզին իլէ տիր. նուր սիզտէ պուլունտրդճա եիւրիւյինիզ, օլմայա քի զուլմէթ սիզի իհաթէ իտէ. զիրա զուլմէթտէ կէզէն նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէզ։ 36 - Նուր սիզտէ պուլունտրդճա նուրա իման էտինիզ, քի էշ ի նուր օլա-սընըզ տէտի։ Յիսուս պու չէյլէրի սէօյլէտիքտէն սոնրա, կիտիպ անլէրտէն կիզլէնտի։

Պէնա 130 **Եէհուտիլէրին Յիսուսը rէss էրմէլէրի**

Յովհ. 12: 37—50

37 - Վէ հէր նէ գատար էօնլէրինտէ պու գատար ալամէթլէր կէօսթէրմիշ իտի իսէ տէ, ենինէ անա իման էթմէզլէր իտի. 37 - Թա քի Եսայի փէյղամպէրին՝ Եա Բապպ, խապէրիմիզէ քի՞մ ինանտը, վէ Բապպին պազուսը քիմէ՞ այիքտար օլու-տէյիւ սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օլունա։ 39 - Պունուն իչիւն իման էտէմէտիլէր, զիրա Եսայի ենինէ, 40 - Անլէրին կէօզլէրինի քէօր էթտի վէ գալպինի գաթըլաշըր-տը, օլմայա քի կէօզլէրիյլէ կէօրիւպ՝ գալպէն ֆէհմ իլէ տէօնէլէր, պէն տախի անլէրէ չիֆա վէրէյիմ՝ տէտի։ 41 - Անքն ճէլալինի կէօրիւպ հազգընտա խապէր վէրտիյի զէման Եսայի պու չէյլէրի սէօյլէտի։ 42 - Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր ըէիս-լէրտէն չօգ քիմսէլէր անա իման էթտիլէր, անճագ ճէմաաթտան իխրաճ օլունմա-մագ իչիւն, ֆէրիսիլէր սէպէպինտէն իգրար էթմէզլէր իտի։ 43 - Զիրա ինսանքն իզզէթինի Ալլահքն իզզէթինտէն զիյատէ սէվտիլէր։

44 - Վէ Յիսուս նիտա էտիպ տէտի քի՝ Պանա իման էտէն՝ պանա տէյիլ, ամ-մա պէնի իրսալ էտէնէ իման էթմիշ օլուր։ 45 - Վէ պէնի կէօրէն՝ պէնի իրսալ է-տէնի կէօրմիշ օլուր։ 46 - Պանա հէր իման էտէնին զուլմէթտէ գալմամասը իչիւն, պէն տիւնեայա նուր կէլտիմ։ տէ 47 - Վէ էկէր պիր քիմսէ սէօզլէրիմի իշիտիպ հրֆզ էթմէզսէ, պէն անը հիւքմ էթմէմ. զիրա տիւնեայը հիւքմ էթմէք իչիւն տէ-յիլ, ամմա տիւնեայը խէլաս էթմէք իչիւն կէլտիմ։ 48 - Պէնի թահգիր էտիպ՝ սէօզ-լէրիմի գապուլ էթմէյէնի հիւքմ էտէն վար տըր. պէնիմ սէօյլէտիյիմ քէլամ անը սոն կիւնտէ հիւքմ էտէճէք տիր. 49 - Զիրա պէն քէնտիլիյիմտէն սէօյլէմէտիմ. լաքին պէնի իրսալ էտէն Փէտէր նէ տէյէճէյիմի վէ նէ սէօյլէյէճէյիմի պանա քէն-տիսի էմր էյլէտի։ 50 - Պէն տախի անքն էմրինին էպէտի հայաթ օլտրդընը պիլիրիմ. պունուն իչիւն հէր նէ սէօյլէրսէմ, Փէտէրին պանա տէտիյի կիպի սէօյլէրիմ։

Պէնա 131 **Երուսաղէմին խարապը վէ տիւնեանքն սօնու հազգընտա միւպահէսէ**

Մատթ. 24. 25. 26: 1. 2 | *Մարկ. 13: ՊԱՊ* | *Ղուկ. 21: 5—38*

Վէ Յիսուս հէյքէլտէն չը-գըպ կիտէր իքէն, չակիրտ-լէրի անա հէյքէլին պինա-լարընը կէօսթէրմէք իւզրէ եանընա կէլտիլէր։ 2 - Յի-սուս տախի անլէրէ՝ Պուն-լարքն ճիւմլէսինի կէօրմէ՞զ մի սինիզ. հազիգաթէն սի-զէ տէրիմ քի, Պուրատա ԵՐԶԸԼՄԱՄԸՐԴԳ պիրի պիրի իւ-զերինտէ հիչ պիր թաչ գալ-մայաճագ տըր՝ տէտի։

3 - Վէ Զէյթուն տաղը իւզերինտէ օթուրուր իքէն, չակիրտլէրի թէնհաճա եա-նընա կէլիպ՝ Պու չէյլէրին նէ զէման վուգու պուլա-ճաղընը, վէ սէնին կէլիչի-նին վէ տիւնեանքն ախըրը-նքն ալամէթի նէ օլաճաղը-նը պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլէր։ 4 - Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Սագը-նընըզ սիզի պիր քիմսէ իզ-լալ էթմէսին։ 5 - Զիրա չօգ քիմսէլէր՝ Քրիստոս պէն իմ՝ տէյէրէք պէնիմ իսմիմ-լէ կէլիպ չօգ քիմսէլէրի իզլալ էտէճէքլէր։ 6 - Սիզ տէ ճէնքլէր վէ ճէնք թէ-վաթուրլարը իշիտէճէքսի-նիզ. սագընընըզ, միւզթա-րիպ օլմայասընընզ, չիւնքի պունլարքն ճիւմլէսի վու-գու պուլմագ կէրէք տիր, լաքին տահա նիհայէթ տէ-յիլ տիր։ 7 - Զիրա միլլէթ միլլէթէ գարշը, վէ հիւքիւ-մէթ հիւքիւմէթէ գարշը գալգըշըպ՝ չօգ եէրլէրտէ զէլզէլէր օլաճագ տըր։ 8 -

Վէ քէնտիսի հէյքէլտէն չը-գար իքէն, չակիրտլէրին-տէն պիրի անա՝ Էյ մուալ-լիմ, պագ, նա՛սըլ թաչլար վէ նասըլ պինալար տըր՝ տէտի։ 9 - Յիսուս տախի անա ճէվապէն՝ Պու պէօ-յիւք պինալարը կէօրիւյո՞ր մը սքն. ԵՐԶԸԼՄԱՄԸՐԴԳ պիրի պիրի իւզերինտէ հիչ պիր թաչ [պուրատա] գալմայա-ճագ տըր՝ տէտի։

3 - Վէ Զէյթուն տաղընը-տա հէյքէլին գարշըընտա օթուրտըղընտա, Պետրոս իլէ Յակոբոս վէ Յովհան-նէս վէ Անդրէաս անա թէն-հաճա սիւալ էտիպ, 4 - Պու չէյլէրին նէ զէման վուգու պուլաճաղընը, վէ ճիւմլէ պու չէյլէրին իթմամ օլու-նաճաղը վագթքն ալամէ-թինի պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլ-լէր։ 5 - Յիսուս տախի ճէ-վապա պաչլայըպ անլէրէ տէտի քի՝ Սագընընըզ, սի-զի քիմսէ իզլալ էթմէսին։ 6 - Զիրա չօգ քիմսէլէր՝ Քրիստոս պէն իմ՝ տէյէրէք, պէնիմ իսմիմլէ կէլիպ չօգ քիմսէլէրի իզլալ էտէճէք-լէր։ 7 - Վէ ճէնքլէր իլէ ճէնք թէվաթուրլարը իշիթ-տիյինիզ վագթթ, միւզթա-րիպ օլմայասընընզ, զիրա պունլար վուգու պուլմագ կէրէք տիր։ լաքին տահա նիհայէթ տէյիլ տիր։ 8 - Զիրա միլլէթ միլլէթ ալեյ-հինէ, վէ հիւքիւմէթ հիւ-քիւմէթ ալեյհինէ գալգը-չըպ՝ նիչէ մահալլէրտէ զէլ-զէլէր օլաճագ տըր։

5 - Վէ պագըլար հէյքէլ հագգընտա՝ Կիւզել թաչլար վէ վագքֆարէ միւզէյյէն տիր՝ տէտիքլէրինտէ. 6 - Օ տախի՝ Պու կէօրտիյինիզ չէյլէրտէն, պիրի պիրի իւ-զերինտէ ԵՐԶԸԼՄԱՄԸՐԴԳ հիչ պիր թաչ գալմայաճաղը կիւնլեր կէլէճէք տիր՝ տէ-տի։ 7 - Իմտի անա սիւալ էտիպ՝ Եա մուալլիմ, պու չէյլէր նէ՞ զէման վուգու պուլաճագ, վէ պու չէյլէ-րին վագը՝ օլաճաղը զէմա-նընն ալամէթի նէ՞ տիր՝ տէ-տիլէր։ 8 - Օ տախի՝ Սա-գընընընը, իզլալ օլունմայա-սընըզ. զիրա չօգ քիմսէլէր իսմիմլէ կէլիպ՝ Քրիստոս պէն իմ. վէ վագքթ նագ-լայմըշ տըր՝ տէյէճէքլէր. իտի անլէրէ թապի՝ օլմա-յընընզ։ 9 - Վէ ճէնքլէր իլէ իխթիլալ խապէրլէրի իշիթ-տիյինիզտէ զորգմայընընզ, զիրա պունլար էվվէլա վա-գը օլմագ կէրէք տիր, ամ-մա նիհայէթ տէր ագապ կէլմէզ՝ տէտի։ 10 - Օ զէ-ման անլէրէ տէտի քի՝ Միլ-լէթ միլլէթ ալեյհինէ վէ հիւքիւմէթ հիւքիւմէթ ա-լեյհինէ գալգըշըպ, Նիչէ մահալլէրտէ չիտտէթլի զէլ-զէլէլէր իլէ գըթլըգլար վէ թաունլար օլուպ՝ սէմատան հէյպէթլի չէյլեր վէ պէօ-յիւք ալամէթլէր օլաճագ տըր։ 12 - Ամմա պունլա-րընն ճիւմլէսինտէն էվվել, սիզի տէրտէսթ էտիպ՝ սի-նագոգլարա վէ հապսլարա

Ամմա պունլարըն ճիւմլէսի
էլէմլէրին իպթիտասը սբը։
9 - Օ զէման սիզի մուզա-
յագայա կիրիֆթար էտիպ՝
սիզի էօլտիւրէճէքլէր, վէ
իսմիմ իչիւն ճիւմլէ միլլէթ-
լէր թարաֆընտան պուզզ
օլունաճագսընըզ։ 10 - Վէ
օ զէման չօզ քիմսէլէր սիւր-
չէճէքլէր, վէ պիրի պիրինի
էլէ վէրիպ՝ էէքսիկէրինէ
պուզզ էտէճէքլէր։ 11 - Վէ
չօզ եալանճը փէյզամպէր-
լէր զուհուր էտիպ՝ նիչէ
քիմսէլերի իզալ էտէճէք-
լէր։ 12 - Վէ ֆբսզըն չօզա-
լանճաղը էճլէն, չօզ քիմ-
սէլերին մուհապպէթի սօ-
զուչա։ սոս։ 13 - Ամմա
նիհայէթէ տէյին սապը ֆ
տէն խէլաս պուլուբ։ 14 -
Վէ մէլէքիւթին պու պէ-
չարէթի պիւթին տիւնեա-
տա ճիւմլէ միլլէթլերէ չէ-
հատէթ օլմադ իւզրէ վազ
օլունաճադ, վէ օ զէման
նիհայէթ կէլէճէք տիր։

15 - Իսմի Դանիէլ փէյ-
զամպէր վասրթասըյլէ խա-
պէր վէրիլէն խարապիյէթ
մէքքրուհէսինին մուգատտէս
մէքքանտա տուրսրզընը
կէօրտիւյինիւզտէ (օգուլան
անլասըն,) 16 - Օ զէման
եէհուտիյէտէ օլանլար տաղ-
լարա գաչբզ։ 17 - Վէ տամ-
տա օլան՝ քէնտի էվինտէն
պիր չէյ ալմադա էնմէսին.
18 - Վէ թարլատա օլան
տախի էլպիսէսինի ալմադ
իչիւն կէրի տէօնմէսին։ 18 -
Լաքին վա՛յ օլ կիւնլէրտէ
համիլէ վէ էմզիքլի օլան-
լարա։ 20 - Վէ ֆիրարընը-
զըտա եա սէպթ կիւնիւն-

զէլէլէր օլաճադ, վէ զբթ-
լըզ իւէ իսթիլալար օլա-
ճադ. պունլար էլէմլէրին
իպթիտասը սբը։ 9 - Սիզ
տախի սաղընընը, զիրա
միլլէթ մէճիլսլէրինէ թէս-
լիմ էտէճէքլէր, վէ սինա-
գոգլարտա տէօյիւլիւպ՝ պէ-
նիմ իչիւն վալիլէր վէ մէ-
ելիքլէր հուզուրընա, անլէրէ
չէհատէթ օլմադ իւզրէ,
ճէլպ օլունաճագսընըզ։ 10-
Վէ էվվէլա պէչարէթ ճիւմ-
լէ միլլէթլերէ վազ օլուն-
մադ կէրէք տիր։ 11 - Վէ
սիզի թէսլիմ էթմէք իչիւն
կէօթիւրտիւքլէրի վազբթ,
էվվէլճէ էնտիչէ էտիպ տէ՝
Նէ՛ սէօյլէյլիմ տէյիւ տիւ-
ենմէլինիզ, լաքին օլ սա-
թթտա սիզ ոչ Վէսսիկրսէ,
անը սէօյլէյինիզ. Զիրա
սէօյլէյլնլէր սիզ տէյիլ սի-
նիզ, անճագ Բուհ իւլ Գուտս
սբը։ 12 - Իսմի զարնտաչ
զարնտաչը, վէ փէտէր էվ-
լատը էօլիւմէ թէսլիմ է-
տէճէք, վէ էվլատ վալի-
տէյն իւզրինէ գայզբզ՝
անլերի դաթլ էտէճէքլէր։
13 - Վէ իսմիմ իչիւն ճիւմլէ
թարաֆընտան պուզզ օլու-
նաճագսընըզ. ամմա նիհա-
յէթէ տէյին սապը էտէն
խէլաս պուլուբ։

14 - Վէ [Դանիէլ փէյ-
զամպէր վասրթասըյլէ խա-
պէր վէրիլէն] խարապիյէթ
մէքքրուհէսինին ճախզ օլմա-
յան եէրտէ տուրտուզունու
կէօրտիւյինիւզտէ, (օգուլ-
յան անլասըն,) օ զէման
եէհուտիյէտէ օլանլար տաղ-
լարա գաչբզ, 15 - Տամտա
օլան խանէյէ էնմէսին, վէ

թէսլիմ էտէրէք թէատտի
էտէճէքլէր, վէ պէնիմ իս-
միմ իչիւն մէլիքլէր իւէ
վալիլէր հուզուրընա ճէլպ
օլունաճագսընըզ։ 13 - Պու
իսէ սիզին իչիւն չէհատէթ
եէրինէ կէչէճէք տիր։ 14 -
Իսմի խաթրընըզտա օլսուն
քի՝ վերէճէյինիզ ճէվապը
էվվէլճէ թէֆեքքիւր էթ-
մէյէսինիզ։ 15 - Զիրա պէն
սիզէ աղըզ վէ հիքմէթ վէ-
րէճէյիմ, քի սիզ մուխա-
լիֆ օլանլարը ճիւմլէսի
անը ճէրհ վէ անա մուգա-
վէմէթէ մուգթէտիր օլմա-
յա։ 16 - Վէ վալիտէյն իւէ
զարնտաչլար վէ ազրապա
վէ տօսթլար թարաֆընտան
տախի էլէ վէրիլէճէքսինիզ
վէ սիզտէն պազբլարընը
գաթլ էտէճէքլէր։ 17 - Վէ
պէնիմ իսմիմ իչիւն ճիւմլէ
թարաֆընտան պուզզ օլու-
նաճագսընըզ։ 18 - Լաքին
պաչընընզտան պիր զբլ զայ
օլմայաճագ սբը։ 19 - Ճան-
լարընընզը սապրընընզլէ գա-
զանաճագսընըզ։

20 - Լաքին Երուսաղէմի
օրտուլարլէ իհաթէ օլուն-
մըշ կէօրտիյինիւզտէ, օ
զէման անըն խարապիյէթի-
նին եաղըն օյարզընը պիլէ-
սինիզ։ 21 - Օ զէման եէ-
հուտիյէտէ օլանլար տաղլա-
րա գաչբզ՝ անըն օրթասըն-
տա պուլունանլար տրչարը
չէզսընլար, վէ ճիվարլար-
տա օլանլար տախի անըն
իչինէ կիրմէսինլէր։ 22 -
Զիրա ճիւմլէ եաղբլմրչ օ-
լան չէյլերին իթմամը իչիւն,
պունլար ինթիգամ կիւնլէ-
րի տիր։ 23 - Ամմա վա՛յ

տէ օլմասըն՝ տէյիւ տուա
էտինիզ։ 21 - Զիրա տիւն-
եանընն իպթիտասընտան չիմ-
տիյէ տէյին միսլի վուգու-
պուլմամըշ վէ ասլա պուլ-
մայաճագ չիտտէթլի մուգ-
զայագա օ զէման օլաճագ
սբը։ 22 - Վէ էկէր օլ կիւն-
լէր զբսալմասա իսի, հիչ
պիր պէչեր գուրթուլմագ
իսի. ամմա միւնթէխապլար
իչիւն օլ կիւնլէր զբսալա-
ճագ սբը։ 23 - Օ զէման է-
կէր պիր քիմսէ սիզէ՝ Իչ-
թէ Մէսիհ չուրատա եա
պուրատա սբը՝ տէրսէ, ի-
նանմայընըզ. 24 - Զիրա
եալանճը մէսիհլէր վէ եա-
լանճը փէյզամպէրլէր զու-
հուր էտիպ՝ պէօյիւք ալա-
մէթլէր վէ միւճիզլէր կէօս-
թէրէճէքլէր, չէօյլէ քի
միւճքին օլսա, միւնթէ-
խապլարը պիլէ իզալ էտէ-
ճէքլէր տիր։ 25 - Իչթէ սի-
զէ էվվէլա խապէր վէրի-
յօրըմ։ 26 - Իսմի սիզէ՝
Իչթէ չէօլտէ տիր՝ տէրլէր-
սէ, չըգմայասընըզ. Իչթէ
խալվէթլէրտէ՝ տէրլիրսէ,
ինանմայընըզ։ 27 - Զիրա
չիմչէք չարգատան չըզբզ տա
ղարպա գատար կէօրիւն-
տիւյիւ կիպի, Իպն իւլ ին-
սանընն կէլիչի տախի պէօյլէ
օլաճագ սբը։ 28 - Զիրա
լաչէնին պուլունտըզը եէրէ
գարթալլար ճէմ օլուրլար։
29 - Վէ օլ կիւնլէրին
մուզայագասընտան սոնրա
տէրհալ կիւնէչ գարարըզ՝
այ քէնտի զիյասընը վեր-
մէյէճէք, վէ երլսբզլար
կէօքտէն տիւչիւ՝ կէօքլէ-
րին գուվվէթլէրի սարսը-
լաճագ սբը։ 30 - Վէ անտէն

խանէսինտէն պիր չէյ ալ-
մադա իչերի կիրմէսին։ 16 -
Թարլատա օլան տախի լի-
պասընը ալմադա կէրի
տէօնմէսին։ 17 - Վէ վա՛յ
օլ կիւնլէրտէ համիլէ վէ էմ-
զիքլի օլանլարա։ 18 - Վէ
ֆիրարընըզ գբչա թէսատիւֆ
էթմէսին տէյիւ տուա է-
տինիզ. 19 - Զիրա Ալլահըն
խալզ էյլէսիյի խիլգաթըն
իպթիտասընտան պու անէ-
տէք միսլի վուգու պուլ-
մամըշ վէ ասլա պուլմայա-
ճագ չիտտէթլի մուզայագա
օլ կիւնլէրտէ օլաճագ սբը։
20 - Վէ էկէր Բապպ օլ
կիւնլերի զբսալթմասա ի-
սի, հիչ պիր պէչեր գուր-
թուլմագ իսի. լաքին ին-
թիխապ էթմէյլի միւնթէ-
խապլար իչիւն օլ կիւնլէրի
գբսալթմըշ սբը։ 21 - Վէ օ
զէման էկէր պիր քիմսէ սի-
զէ՝ Իչթէ Մէսիհ պուրատա,
եախսա՝ Իչթէ օրատա սբը՝
տէրսէ, ինանմայընըզ։ 22 -
Զիրա եալանճը մէսիհլէր
վէ եալանճը փէյզամպէրլէր
զուհուր էտիպ, միւճքին
օլսա միւնթէխապլարը պի-
լէ իզալ իչիւն ալամէթլէր
վէ միւճիզլէր իճրա էտէ-
ճէքլէր։ 23 - Ամմա սիզ սա-
գընընզ, իչթէ սիզէ ճիւմ-
լէսինի էվվէլա խապէր վէ-
րիյօրըմ։

24 - Լաքին օլ կիւնլէրտէ
օլ մուզայագատան սոնրա
կիւնէչ գարարըզ՝ այ քէն-
տի զիյասընը վերմէյէճէք
տիր։ 25 - Վէ կէօքտէքի
երլսբզլար տիւչիւզ՝ սէ-
մավաթտա օլան գուվվէթ-
լէր սարսըլաճագ սբը։ 26 -
Վէ օ զէման Իպն իւլ ին-

օլ կիւնլէրտէ համիլէ վէ
էմզիքլի օլանլարա, զիրա
եէր իւզրինտէ պէօյիւք
մուսիպլէթ վէ պու զավմա
զաղապ օլաճագ սբը։ 24 -
Վէ զբլբճ աղզընա տիւչէ-
ճէքլէր, վէ ճիւմլէ միլլէթ-
լէր իչինէ էսիր կէօթիւրիւ-
լէճէքլէր. վէ թաֆիքելերին
վազբթլարը թէմամ օլուն-
ճայատէք՝ Երուսաղէմ թաֆ-
ֆելէր թարաֆընտան փայ-
մալ օլաճագ։ 25 - Վէ կիւ-
նէչ իւէ այ վէ երլսբզլար-
տա ալամէթլէր օլաճագ.
վէ եէր իւզրինտէ թաֆֆէ-
լերին հայրէթ իւէ իզթիրա-
պը օլուպ՝ տէնիզ վէ տալ-
զալար սէտա վերերէք.
26 - Ատէմլեր զօրգուտան
վէ տիւնեա իւզրինէ կէլէ-
ճէք չէյլերէ մունթազըր օլ-
մագտան պայբլաճագլար,
զիրա սէմավաթըն գուվ-
վէթլերի սարսբլաճագ սբը։
27 - Վէ օ զէման Իպն իւլ
ինսանը պուլութտա գուտ-
բէթ վէ ազիմ ճէլալ իւէ
կէլիր կէօրէճէքլէր։ 28 -
Վէ պու չէյլեր վազը՝ օլ-
մադա պաչլայընճա, պաչ-
լարընընզը գալտբրբպ եա-
գարբյա պագընընզ, զիրա
խէլասընընզ եազլաչբյոր։

29 - Վէ անլերէ պիր
թէմսիլ սէօյլէտի. Ինճիր
աղաճընա վէ ճիւմլէ աղաճ-
լարա պագընընզ. 30 - Ֆի-
լիզէնտիքլերի զէման, պա-
գբզ՝ արթբզ եաղ եաղրն
օլսբզընը քէնտիլիյինիզտէն
անլարասընընզ։ 31 - Քէզալիք
սիզ տախի պունլարըն վա-
գը՝ օլարզընը կէօրտիւյի-
նիւզ զէման մէլէքիւթ Ուլ-
լահրն եաղլաչտըզը մալիւ-

սոնրա Իսն իւլ ինսանըն ա-
լամէթի սէմատա կէօրիւ-
նիւզ՝ օ զէման զէմինին
ճիւմլէ զապիլէլերի տէօյիւ-
նէճէք, վէ Իսն իւլ ինսանը
կէօյին պուլութլարը իւ-
զերինտէ, գուարէթ վէ ա-
զիմ ճէլալ իլէ կէլիր կէօ-
րէճէքլեր։ 31- Օ տախի մէ-
լէքլերինի սուրըն ազիմ սէ-
տասըյլէ կէսնտէրէճէք, վէ
անլէր անըն միւնթէխապ-
լարընը տէօրթ բիւզվէարա-
տան, կէօքլերին պիր ու-
ճընտան տիկէր ուճընատէք
ճէմ էտէճէքլեր տիր։

32 - Ինճիր աղաճընտան
թէմիլ էօյրէնինիզ. տալ-
լարը եամագ սիւրմէյէ պաշլա-
ըրը վագրթ, եաղ եագրն օլ-
ըրդընը անլարընընդ։ 29 -
Քէզալիք սիզ տախի պուն-
լարըն վուգու պ ,ուլըդընը
կէօրտիւյունիւզտէ, եագրն
հէման զափուլարտա օլը-
ղը մալիւմինիզ օլա։ 30 -
Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ Պունլարըն ճիւմլէսի
վուգու պուլմայընճա պու նէսլ
զէվալ պուլմայաճագ տըր։
35 - Կէօք վէ եէր զաիլ օ-
լուր, լաքին պէնիմ սէօզ-
լերիմ ասլա զաիլ օլմայա-
ճագ տըր։

36 - Ամմա օլ կիւն վէ
սաաթ հագգընտա եալընդ
Փէտէրտէն մատա պիր քիմ-
սէնին, վէ հաթթա սէմա-
վաթտա օլան մէլէքլերին
վէ Օղլըն տախի մալիւմա-
թը եօգ տըր։ 37 - Վէ Նո-
յըն կիւնլերի օլըդը կիպի՝
Իսն իւլ ինսանըն զուհուրը
տախի պէօյլէ օլաճագ տըր։
36 - Զիրա թուֆանտան էվ-
սանը պուլութլարտա ազիմ
գուվվէթ վէ ճէլալէ կէլիր
կէօրէճէքլեր։ 27 - Օ զէման
մէլէքլերինի կէօնտէրիպ՝
քէնտի միւնթէխապլարընը
տէօրթ բիւզվէարատան, եէ-
բին ուճընտան թա կէօյիւն
ուճընատէք ճէմ էտէճէք
տիր։ 28 - Ինճիր աղաճըն-
տան թէմիլ էօյրէնինիզ,
անըն տալլարը եումշայըպ՝
եափրագ սիւրմէյէ պաշլա-
ըրը վագրթ, եաղ եագրն
օլըրդընը անլարընընդ։ 29 -
Քէզալիք սիզ տախի պուն-
լարըն վուգու պ ,ուլըդընը
կէօրտիւյունիւզտէ, եագրն
հէման զափուլարտա օլը-
ղը մալիւմինիզ օլա։ 30 -
Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ Պունլարըն ճիւմլէսի
վուգու պուլմայընճա պու
նէսլ զէվալ պուլմայաճագ
տըր։ 32 - Ամմա օլ կիւն վէ սաաթ
հագգընտա Փէտէրտէն մա-
տա պիր քիմսէնին վէ սէ-
մատա օլան մէլէքլերին վէ
հաթթա օղլըն տախի մա-
լիւմաթը եօգ տըր։ 33 -
Սագընընդ, ույանդ տու-
րուպ տուա էտինիզ. զիրա
օլ վագթըն նէ՝ զէման կէ-
լէճէյինի պիլմէզսինիզ։ 34 -
Նիճէ քի զուրպէթէ կիտէն
պիր ատէմ խանէսինի պը-
րագարագ, գուլլարընա իշ-
լերինին իտարէսինի, վէ
հէր քէսէ քէնտի իշինի
թախսիս էտիպ՝ զափուճը-
յա տախի ույանդ տուր-
մասընը թէնպիհ էտէր։ 35 -
Իմտի ույանդ տուրընդ.
զիրա խանէ սահիպինին նէ՝
զէման, ախշամ եա կէճէ
միւնիւզ օլա։ 32 - Հագի-
գաթէն սիզէ տէրիմ քի՝
ճիւմլէսի վագը օլմայընճա
պու նէսլ զէվալ պուլմա-
յաճագ տըր։ 33 - Սէմա վէ
զէմին զաիլ օլուր, ամմա
սէօզլերիմ ասլա զաիլ օ-
մազ։ 34 - Վէ քէնտիլերի-
նիզի սագընընդ, գալպլէ-
րինիզ սերիսօյլըդ վէ պէք-
բիլիք վէ տիւնեէվի էնտի-
չէլերէ աղբրլաչըպ՝ օլ կիւն
իւզերինիզէ անսրզըն եէ-
թիշմէսին. 35 - Զիրա պիւ-
թիւն եէր իւզերինտէ սա-
քին օլանլարըն ճիւմլէսի
իւզերինէ քէմէնա կիպի
կէլէճէք տիր։ 36 - Իմտի
սիզ պու վագը՝ օլաճագ
չէյլերին ճիւմլէսինտէն
զուրթուլուպ՝ Իսն իւլ ին-
սանըն հուզուրընտա տուր-
մաղա լայըդ օլմագ իչիւն
հեր վագրթ տուա էտէրէք
ույանդ տուրընդ։

37 - Վէ կիւնտիւզ հեյ-
քելտէ թալիմ էտէր վէ կէ-
ճէլերի չըզպ՝ Զեյնուն
տաղը տէնիլէն տաղտա կէ-
ճէլեր իտի։ 38 - Վէ սա-
պահլարը էրքէն պիւթիւն
գալմ անը տինլէմէք իչիւն
հեյքելտէ եանընա կելիրլեր
իտի։

վէլ օլան կիւնլերտէ, թա
Նոյըն սէֆինէյէ կիրտիլի
կիւնէտէք եէյիպ իչտիքլէ-
րի, վէ էվլէնիպ էվլէնտիր-
տիքլերի, 39 - Վէ թուֆան
կելիպ ճիւմլէսինի կէօթիւ-
բիւնճէյէ տեյին պիլմէտիք-
լերի միսիլիւ, Իսն իւլ ին-
սանըն զուհուրը տախի էօյ-
լէ օլաճագ տըր։ 40 - Օ զէ-
ման թարլատա իքի քիչի
պուլունարագ պիրի ալընը
վէ տիկերի պրագըլըր։ 41 -
Տէյիրմէն չէքէն իքի գա-
բընը պիրի ալընը վէ տի-
կերի պրագըլըր։

եարբսը եա խօրօս էօթիւ-
յունտէ եա սապահլայըն
կելէճէյինի պիլմէզսինիզ։
36 - Օլմայա քի անսրզըն
կելիպ՝ սիզի ույգուտա պու-
լա։ 37 - Վէ սիզէ սէօյլէ-
տիյիմ չէյլերի ճիւմլէյէ
սէօյլերիմ. Ույանդ տու-
րունընդ։

---

42 - Իմտի ույանդ տուրընդ, զիրա էֆէնտինիզին հա՞նկը սաաթտա կելէճէ-
յինի պիլմէզսինիզ։ 43 - Ամմա մալիւմինիզ օլսուն քի՝ եկեր խանէ սահիպի խըրսը-
զըն հա՞նկը նէվպէթտէ կելէճէյինի պիլսէ իտի, ույանդ տուրուպ՝ խանէսինի տել-
մէյէ պրագմագ իտի։ 44 - Պունուն իչիւն սիզ տէ հազը օլունընդ, զիրա միւնթազը
օլմատըզընընդ սաաթտա Իսն իւլ ինսան կելիր։ 45 - Իմտի վագթընտա թաամլարընը
վէրմէք իչիւն խըտմէթքարլարը իւզերինէ էֆէնտիսի թարաֆընտան նասպ օլունան
չօլ սաաթդ վէ ադիլ գուլ քիմ տիր։ 46 - Նէ՞ միւպարէք տիր օլ գուլ քի՝ էֆէնտի-
սի կելտիյինտէ, անը պու հարէքէթտէ պուլուր։ 47 - Ֆիլ հագիգէ սիզէ տէրիմ քի՝
անը պիւթիւն էմվալի իւզերինէ նազը նասպ էտէճէք տիր։ 41 - Ամմա եկեր օլ
քէօթիւ գուլ քէնտի գալպլինտէ՝ էֆէնտիմ կելմէսինի կէճիքտիրիյօր՝ տեյիպ տէ,
49 - Գաիու եօլտաչլարընա վուրմազա, վէ սերիսօյլար իլէ եեյիպ իչմէյէ պաշլար ի-
սէ, 50 - Օլ գուլուն էֆէնտիսի անըն միւնթազը օլմատըզը կիւնտէ վէ պիլմէտիյի
սաաթտա կելէրէք, 51 - Անը իքի չագգ էտիպ՝ նասիպինի միւրաիլեր իլէ պերապեր
գօյաճագ տըր. օրատա աղլայըշ վէ տիշ զըճբրտամասը օլաճագ տըր։

Օ զէման մէլէքիւթ իւս սէմավաթ քէնտի գանտիլլերինի ալըպ՝ կիւվեյիյի խա-
թիգպալէ չըգան օն նէֆէր պաքիրեյէ պէնզեր։ 2 - Վէ անլերտէն պէչի ազբլը վէ
պէչի ահմագ իտի։ 3 - Վէ ահմագ օլանլար գանտիլլերինի ալտըգլարընտա՝ պերապեր
եաղ ալմասըլար։ 4 - Լաքին ազբլը օլանլար գանտիլլերի իլէ պերապեր գապլարընը-
տա եաղ ալտըլար։ 5 - Վէ կիւվեյի կէճիքմէքլէ ճիւմլէսինին ույգուսը կելիպ՝ ույգու-
տա եաղ ալտըլար։ 6 - Վէ կէճէ եարբսընտա՝ Իչթէ կիւվեյի կելիյօր, անը իսթիգպալէ չըգընընդ՝
տըլար։ 6 - Վէ կէճէ եարբսընտա՝ Իչթէ կիւվեյի կելիյօր, անը իսթիգպալէ չըգընընդ՝
տեյիւ պիր նիտա օլմասը իւզերինէ, 7 - Օլ պաքիրեյէրին ճիւմլէսի գալգըպ գանտիլ-
լերինի ասնաթտըլար։ 8 - Վէ ահմագլար ազբլըլարա՝ Պիզէ եաղընընդտան վերինիզ,
Պիրա գանտիլլերիմիզ սէօնիյօր՝ տեյիլեր։ 9 - Ազբլըլար տախի ճէվապէն՝ Օլմայա
քի՝ պիզէ հէմ սիզէ եէթիշմէյէ. տահա եայ տիր քի, սաթընընընդ՝ վարընդ քէնտի-
նիզ իչիւն ալասընընդ՝ տեյիլեր։ 10 - Անլեր տախի սաթրն ալմադա կիթմէքտէ իքէն,
կիւվեյի կելտի. հազը օլան գըզլար տախի անըն իլէ պերապեր տիւյունէ կիրտիք-
լերի կիպի՝ զափու զափանտը։ 11 - Սոնրա օլ պիր պաքիրեյեր տախի կելիպ՝ էֆէն-
տի, էֆէնտի, պիզէ աչ՝ տեյիլեր։ 12 - Օ տախի ճէվապ վերիպ՝ Հագիգաթէն սիզէ

տէրիմ քի, Սիզի Թանըմամ՝ տէտի։ 13 - Իմոմ ուլանըգ տուրընըզ. զիրա [Իսկն իւլ ինսանըն կէլէճէյի] կիտնիւ վէ սաաթը պիլմէզսինիզ։

14 - Զիրա մէհեֆիւզ խի սեմավաթ՝ զուրպէթէ կիթմէք իւզրէ իքէն, գուլլարը-նը չաղըրըպ՝ էմվալինի անլէրէ Թէսլիմ էտէն պիր ատէմէ պէնզէր, 15 - Վէ հէր պի-րինէ քէնտի գապիլիյէթինէ կէօրէ, քիմինէ պէշ, քիմինէ իքի, քիմինէ տէ պիր Թալանթ վէրիպ՝ տէր հալ զուրպէթէ կիթտի։ 16 - Վէ պէշ Թալանթը ալան վարըպ՝ անլէրէ Թիճարէթ էտէրէք, պէշ Թալանթ տահա գազանտը։ 17 - Պէօյլէճէ իքիյի ալան տախի իքի տահա գազանտը։ 18 - Ամմա պիրի ալան վարըպ եէրի գազարագ, էֆէնտիսինին ագչէսինի կիզլէտի։ 19 - Վէ խայլը զէմանտան սոնրա օլ գուլլարը-ն էֆէնտիսի կէլիպ՝ անլէր իլէ հիսապ կէօրաւլ։ 20 - Վէ պէշ Թալանթը ալան կէլիպ պէշ Թալանթ տահա կէթիրէրէք՝ էֆէնտիմ, պանա պէշ Թալանթ Թէսլիմ էթտին, իշթէ անլէրին իւզէրինէ պէշ Թալանթ տահա գազանտըմ՝ տէտի։ 21 - Էֆէնտիսի տախի անա՝ Սաֆէրին, էյի վէ սաաթզ գուլ, աղ չէյլէրտէ սաաթզ պուլունտըն, սէնի չօգ չէյլէր իւզէրինէ նազըր նասպ էտէճէյիմ, էֆէնտիսինին չէնլիյինէ կիր՝ տէտի։ 22 - Վէ իքի Թալանթը ալան տախի կէլիպ՝ էֆէնտիմ, պանա իքի Թալանթ Թէսլիմ էթ-տին, իշթէ անլէրին իւզէրինէ իքի Թալանթ տահա գազանտըմ՝ տէտի։ 23 - Էֆէն-տիսի անա՝ Սաֆէրին, էյի վէ սաաթզ գուլ, աղ չէյլէրտէ սաաթզ պուլունտըն, սէնի չօգ չէյլէր իւզէրինէ նազըր նասպ էտէճէյիմ, էֆէնտիսինին չէնլիյինէ կիր՝ տէտի։ 24 - Վէ պիր [illegible] ալան տախի կէլիպ՝ էֆէնտիմ, սէնին էքմէտիյին եէրտէն պիլէր, վէ սաչմատըզին եէրտէն տէզվէրէ սէօթ պիր ատէմ խոյինի պիլմէքլէ, 25 - Գօրգ-տըզըմտան վարըպ՝ սէնին Թալանթընը եէրտէ կէզվէտիմ. իշթէ մալին՝ տէտի։ 26 - Էֆէնտիսի տախի անա ճէվապէն տէտի քի՝ էյ քէօթիւ վէ Թէնպէլ գուլ, պէնիմ էքմէտիյիմ եէրտէն պիլիպ՝ սաչմատըզըմ եէրտէն տէվէրտիյիմի պիլտիյին հալտէ, 27 - Սանա վաճիպ օլան՝ ագչէմի սարրաֆլարա վէրմէք իսի. պէն տախի ավտէթիմ-տէ մալիմի ֆաիզի իլէ ալըր իսիմ։ 28 - Իմոմ անտէն Թալանթը ալըպ՝ օն Թալան-Թը օլանա վէրինիզ։ 29 - Զիրա հէր քիմին վար իսէ, անա վէրիլիպ արթաճագ տըր, ամմա քիմին եօգ իսէ, էլինտէ օլանը պիլէ անտէն ալընաճագ տըր։ 30 - Վէ օլ ֆաիտէսիզ գուլու խարիճի զուլմէթէ չըգարընըզ. օրատա աղլայըշ վէ տիշ գը-ճրրատամասը օլաճագ տըր։

31 - Վէ Իսկն իւլ ինսան ճիւմլէ [մուգատատէս] մէլէքլէր իլէ պէրապէր քէնտի ճէլալիյէ կէլմիյի զէման, ճէլալինին Թախթը իւզէրինտէ օթուրաճագ տըր. 32 - Վէ ճիւմլէ միլլէթլէր անըն հուզուրընտա ճէմ օլունարագ, չօպան գօյունլարը քէչիլէր-տէն այբրարը կիպի, անլէրի պիրի պիրինտէն այբրըպ, 33 - Գօյունլարը սաղընտա, վէ քէչիլէրի սօլընտա տուրտուրաճագ տըր։

34 - Օ զէման Մէլիք սաղընտա օլանլարա խիթապէն՝ կէլինիզ, էյ Փէտէրիմին միւսլարէքլէրի, տիմնանըն Թէէսիսինտէն պէրու սիզին իշին հաղըրլանմըշ մէլէ-քիւթիւ միրաս այընըզ. 35 - Զիրա ածըգամ, պանա Թաամ վէրտինիզ. սուսատամ, պանա սու վէրտինիզ. զարիպ իսիմ, պէնի էվէ գապուլ էթտինիզ. 36 - Զըփլագ ի-սիմ, պէնի կիյտիրտինիզ. խասթա օլուռմ, պէնի զիյարէթ էթտինիզ. հապստա ի-սիմ, եանըմա կէլտինիզ՝ տէյէճէք տիր։ 37 - Օ զէման սալիհէր անա՝ Եա Բապպ՝ սէնի նէ՝ զէման ած կէօրիւպ՝ պէսլէտիք. եախոտ սուսամըշ կիօրիւպ՝ սու վէրտիք։ 38 - Վէ նէ՞ զէման սէնի զարիպ կէօրիւպ՝ էվէ գապուլ էթտիք. եա չըփլագ կիօ-րիւպ՝ կիյտիրտիք. 39 - Վէ նէ՞ զէման սէնի խասթա եա հապստա կէօրիւպ՝ եանընա կէլտիք՝ տէյիւ ճէվապ վէրէճէքլէր տիր։ 40 - Մէլիք տախի անլէրէ ճէվապէն՝ ֆիլ հաղիզ սիզ տէրիմ քի՝ Մաամ քի պու էն էտնա զարնատչարըմըն պիրինտէ էթ-տինիզ, պանա էթմիշ օլընըզ՝ տէյէճէք տիր։

41 - Օ զէման սօլընտա օլանլարա տախի՝ էյ մէլուունլար, Շէյթան իլէ անըն մէ-լէքլէրինէ հաղըրլանմըշ չօլ էպէտի աթէշէ հուզուրընտան կիտինիզ. 42 - Զիրա ա-ճըգամ, պանա Թաամ վէրմէտինիզ. սուսատամ, պանա սու վէրմէտինիզ. 43 - Զա-րիպ իսիմ, պէնի էվէ գապուլ էթմէտինիզ. չըփլագ իսիմ, պէնի կիյտիրմէտինիզ. խասթա վէ հապստա իսիմ, պէնի զիյարէթ էթմէտինիզ՝ տէյիւ պույուրաճագ տըր։ 44 - Օ զէման անլէր տախի անա ճէվապէն՝ Եա Բապպ, սէնի նէ՞ զէման ած եա սուսամըշ եա զարիպ եա չըփլագ եա խասթա եա հապստա կէօրիւպ տէ, սանա խըտմէթ էթմէտիք՝ տէյէճէքլէր տիր։ 45 - Օ զէման անլէրէ ճէվապ վէրիպ՝ Հաղի-զաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Մաամ քի պու էն էտնալարըն պիրինտէ էթմէտինիզ, պա-նա տախի էթմէմիշ օլընըզ՝ տէյէճէք տիր։

46 - Վէ պունլար էպէտի ազապա, վէ սալիհէր էպէտի հայաթա կիտէճէքլէր տիր։

Վէ Յիսուս պու սէօզլէրին ճիւմլէսինի Թէքմիլ էթտիքտէն սոնրա, չակիրտլէ-րինէ, 2 - Իքի կիւնտէն սոնրա պասէք պայրամը օլաճաղընը պիլիրսինիզ. վէ Իսկն իւլ ինսան տախի սալպ օլունմագ իչին Թէսլիմ օլունաճագ տըր՝ տէտի։

Պէնտ 132 Յուդանըն խիյանէթի

Մատթ. 26: 1—5 14—17	Մարկ. 14: 1—2	Ղուկ. 22: 1—6
Վէ Յիսուս պու սէօզլէ-րին ճիւմլէսինի Թէքմիլ էթ-տիքտէն սոնրա, չակիրտլէ-րինէ, 2 - Իքի կիւնտէն սոնրա, պասէք պայրամը օլա-ճաղընը պիլիրսինիզ. վէ Իսկն իւլ ինսան տախի սալպ օլունմագ իչին Թէսլիմ օ-լունաճագ տըր՝ տէտի։ 3 - Օ զէման պաշ քահա-հինլէր վէ իւլէմա իլէ գավ-մըն իսթիյարլարը Կայա-փա նամ քահանի ազամըն գոնաղընա ճէմ օլընլար, 4 - Վէ Յիսուսը հիլէ իլէ ԹուԹուպ գաթլ էթմէյի միւշավէրէ էթտիլէր։ 5 - Լաքին՝ Խալգ արասընտա վէլվէլէ օլմամագ իչին պայրամտա օլմասըն՝ տէ-տիլէր։ 14 - Օ զէման օն իքի-լերէն պիրի Իսկարիոտը Յուդա նամ քիմսէ պաշ քահանիլէրին հանընա վա-ըրպ, 15 - Անը սիզէ Թէս-ամ էթմէմ իչին պանա նէ՞	Վէ պասէք վէ ֆէթիր պայրամը իքի կիւն սոնրա վուգուտ պուլունագ իւզրէ ի-քէն՝ պաշ քահանիլէր իլէ իւլէմա անը հիլէ իլէ Թու-Թուպ գաթլ էթմէյէ ֆուր-սաթ արարլար իսի։ 2 - Ֆագաթ՝ Խալգ արասընտա վէլվէլէ օլմամագ իչին պայրամտա օլմասըն տէ-տիլէր։ 10 - Վէ օն իքիլերէն պիրի օլան Իսկարիոտը Յուդա պաշ քահանիլէրէ անը Թէսլիմ էթմէք իւզրէ հանլարընա կիթտի։ 11 - Անլէր տախի պունու իչիթ-տիքտէ, սեվինէրէք անա ագչէ վէրմէյի վատ էթտի-լեր. օ տախի անը Թէսլիմ էթմէյէ ույղուն պիր վա-գըթ արար իսի։	Վէ պասէք տէնիլէն ֆէ-թիր պայրամը եագլաչըզ-տա, 2 - Պաշ քահանիլէր իլէ իւլէմա անը հէլաք էթ-մէք իչին պիր վէսիլէ ա-բայօրլար իսի. զիրա զավմ-տան զօրգարլար իսի։ 3 - Վէ օն իքիլերէն սա-յըլան Իսկարիոտը լա-գապը Յուդանըն տէրունի-նէ Շէյթան կիրմէքլէ, 4 - Օ տախի կիտիպ՝ պաշ քահա-հինլէր վէ պաշ մուհաֆըզ-լար իլէ անլէրէ նէ վէճճիլէ անը Թէսլիմ էտէճէյինէ տա-իր սէօյլէշտի։ 5 - Անլէր տախի սեվինէրէք, անա ագչէ վէրմէյի Թէահհիւտ էթտիլէր։ 6 - Օ տախի վատ էտիպ՝ անը քէնտիլէրինէ, խալգ Թէճէմմիւ էթմէքսի-զին Թէսլիմ էթմէյէ ֆուր-սաթ արար իսի։

վերիրսինիզ՝ տէտի. անլէր տախի անա օթուզ գրթա կիւմիւշ վատ էթտիլէր։ 16 - Վէ օ զէմանտան սոնրա ա-նը էլէ վերմէյէ գուրսաթ արար իտի։

ՊԱՊ 31 ԶԱՐԾԻՆՊՈՒՀ, ԻՀԹԻՄԱԼԻՆ ՌԵԹԱՆԻՍՏԱ ԻՏԻ

ՊԱՊ 32 ՓԻՆՃԾԻՆՊՈՒՀ ՑԻՍՈՒՍԸՆ ՇԱՑԻՐՏԼԻՐ ԻԼԷ ՕԼԱՆ ՍՕՆ ԼԻՒՆԻՒ

Պէնա 133 **Սօն ազատ բաամը**

Մատթ. 26: 17—36

Վէ ֆէթիր պայ-բամընըն պիրինճի կիւնիւնտէ չակիրա-ւէր Յիսուսըն եա-նընա գէլտի՝ անա՝ Սէնին իչիւն պա-սէք թաամընը նէ՞-րէտէ իսթէրսին քի հազըրլայալըմ՝ տէ-տիլէր։ 18 - Օ տա-խի՝ Շէհրէ կիտիպ՝ Ֆիլան քիմսէյէ տէ-յինիզ քի, Մուալ-լիմ՝ Վազթըմ եա-զըն սըր, պասէքի չակիրտլէրիմ իլէ պերապէր սէնին եանընտա լատէճէ-յիմ՝ տէյօր, տէ-տի։ 19 - Շակիրտ-լերի տախի Յիսու-սըն քէնտիլէրէ էմր էթտիյի կիպի հա-րէքէթլէ պասէքի հազըրլաարլար։

20 - Վէ ախշամ օլարգտա՝ օն իքի-լեր իլէ պերապէր սօֆրայա օթուր-տու։ 21 - Վէ ան-լէր թաամ եէր ի-

Մարկ. 14: 12—26

12 - Վէ ֆէթիր կիւնլէրինին պի-րինճիսինտէ, եանի պասէք գուրպանը-նը զէպհ էթտիլէ-լերի անա՝ Պասէք թաամընը նէմէք իչիւն նէ՞րէտէ իսթէրսին քի կիտիպ՝ սանա հազըրլայա-լըմ՝ տէտիլէր։ 13 - Վէ չակիրտլէրին-տէն իքիսինի կէօն-տէրիպ՝ անլէրէ՝ Շէհրէ կիտինիզ, վէ պիր տէօթի սու կէօթիւրէն պիր ա-տէմ սիզէ բասթ կէլէճէք անըն ար-ընճա կիտիպ, 14 - Նէրէյէ կիրէրսէ, խանէ սահիպինէ տէյինիզ քի, Մու-ալլիմ՝ Շակիրտլէ-րիմ իլէ պերապէր պասէքի եէյէճէյիմ օտա նէ՞րէտէ տիր՝ տէյօր։ 15 - Օ տա-խի սիզէ տէօչէնմիշ

Ղուկ. 22: 7—30

7 - Վէ պասէք գուրպանընը զէպհ էթմէսի լազըմ օլան ֆէթիր կիւնիւ կէլ-տիքտէ, 8 - Պետ-րոս իլէ Յովհաննէ-ս կէօնտէրիպ՝ էր-տինիզ, պիզէ պա-սէքի հազըրլայընըզ-տա եէյէշիմ՝ տէ-տի։ 8 - Անլէր տա-խի անա՝ Նէ՞րէտէ իսթէրսին քի հա-զըր էտէլիմ՝ տէ-տիլէր։ 10 - Օ տա-խի անլէրէ՝ Իշթէ չէհրէ կիրտիյինիզ-տէ պիր տէօթի սու կէօթիւրէն պիր ա-տէմ սիզէ բասթ կէլէճէք տիր. անընը կիրէճէյի էվէ ար-ար սըրա կիրիպ, 11 - Օ էվին սահի-պինէ տէյինիզ քի, Մուալլիմ սանա՝ Շակիրտլէրիմ իլէ պերապէր պասէքի եէյէճէյիմ օտա նէ՞-րէտէ տիր՝ տէյօր։ 12 - Վէ օ սիզէ

Յովհ. 13: 1—30

Պասէք պայրա-մընտան էվվէլ, Յի-սուս պու տիւնեա-տան Փէտէրէ ին-թիգալ էթմէք ի-չիւն քէնտի սահ-թընըն կէլտիյինի պիլմէքլէ, տիւնեա-տա օլան քէնտի-նինքիլերի սէվմիշ օլարագ անլերի նի-հայէթէտէք սէվտի։

2 - Վէ ախշամ թաամը օլունճա, (Շէյթան հալա Սի-մոն օղլու Իսկարի-ոտը Յուդանըն գալպինէ անը էլէ վերմէսինի իլգա էթմիշ օլարագ,) 3- Յիսուս Փէտէրին՝ հէր չէյի քէնտի էլ-լերինէ թէսլիմ էթ-տիյինի վէ Ալլահ-տան կէլմիշ վի Ալ-լահա կիթմէք իւզ-րէ օլըղընը պիլ-մէքլէ, 4 - Ախշամ թաամընտան գալ-գըպ՝ էլպիսէլերինի պիր թարաֆա գօ-

քէն՝ Հագիգաթէն սիզէ տերիմ քի, Սիզտէն պիրի պէնի էլէ վերէճէք տիր՝ տէտի։ 22 - Անլէր իսէ զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլուպ, անլէրտէն հէր պիրի անա՝ Էֆէնտի, պէ՞ն մի իմ՝ տէմէյէ պայ-լատը։ 23 - Օ տա-խի ճէվապ վերիպ՝ Էլինի սահանա պէ-նիմ իլէ պերապէր պաթրան, հէման օ պէնի էլէ վերէ-ճէք։ 24 - Վագտա Իսն իլ ինսան քէնտի հագըմընտա եազըլմըշ օլաուզու-իւզրէ կիտէր, տա-մա վա՛յ օլ տէմէ քի՝ անըն էլիյլէ Իսն իւլ ինսան էլէ վերիլիր. օլ տէմ տօղմամըշ օլսա ի-տի, քէնտինէ խայր-ը օլուր իտի՝ տէ-տի։ 25 - Վէ անը էլէ վերէն Յուդա ճէվապէն՝ Եա մու-ալլիմ, պէ՞ն մի իմ՝ տէտիյինատ, անա՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր՝ տէտի։

26 - Վէ անլէր թաամ էտէր իքէն, Յիսուս էքմէյի ա-լըպ պերէքէթ տու-սը օղուտրգտան սոնրա փարէյէտի, վէ չակիրտլէրինէ վերիպ՝ Ալընը-ղ, եէյինիզ, պու պէ-նիմ ճէսէտիմ տիր՝ տէտի։ 27 - Վէ

հազըր, պիր պէօ-յիւք ֆէվգանի օտա կէօսթէրէճէք, պի-զէ օրատա հազըր էտինիզ՝ տէտի։ 16 - Վէ չակիրտլէրի չը-գըպ չէհրէ կիթ-տիքլէրինտէ, անըն քէնտիլէրէ տէտիյի կիպի պուլմազլէ պասէքի հազըրլա-տըլար։

17 - Օ տախի ախ-շամ օլըգտա՝ օն իքիլեր իլէ պերապէր կէլտի։ 18 - Վէ անլէր սոֆրա-տա օթուրուպ իա-ամ էտէր իքէն, Յիսուս՝ Հագիգա-թէն սիզէ տերիմ քի, Սիզտէն պիրի, եանի պէնիմ իլէ թաամ էտէն պէնի էլէ վերէճէք տիր՝ տէտի։ 19 - Անլէր տախի միւքէտտէր օլմազա վէ պիրեր պիրեր անա՝ Պէ՞ն մի իմ, վէ պաչգա-սը՝ Պէ՞ն մի իմ տէ-մէյէ պաչլատըլար։ 20 - Օ տախի անլէ-րէ ճէվապէն՝ Օն ի-քիլերտէն պիրի, եանի պէնիմ իլէ սահանա էլինի պա-թըրան տրը։ 31 - Վագտա Իսն իւլ ինսան քէնտի հագ-դընտա եազըլմըշ օլտուզու իւզրէ կի-տէր, լաքին վա՛յ օլ տէմէ քի՝ ա-նըն էլիյլէ Իսն իւլ ինսան էլէ վերիլիր.

տէօչէնմիշ ֆէվգա-նի պիր օտա կէօս-թէրէճէք տիր. օ-րատա հազըրլայը-նըզ՝ տէտի։ 13 - անլէր տախի վա-ըրպ՝ քէնտիլէրինէ տէտիյի կիպի պուլ-մազլէ, պասէքի հազըրլատըլար։

14 - Վէ վազթը կէլտիքտէ՝ քէնտի-սի օն իքի ռէսուլ-լեր իլէ պերապէր սոֆրայա օթուր-տու։ 15 - Վէ ան-լէրէ՝ Պէն էլէմ չէք-մէզտէն էվվէլ, պու պասէքի սիզին իլէ պերապէր եէմէյի զայէթլէ արզուլէ-տիմ։ 16 - Զիրա սիզէ տերիմ քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ-տա իթմամ օլունճայատէք, արթըգ եէմէյէճէյիմ՝ տէ-տի. 17 - Վէ քեա-սէյի ալըպ չիւքր էթտիքտէն սոնրա՝ Պունու ալըպ արա-նըզտա թագսիմ էտ-տինիզ. 18 - Զիրա սիզէ տերիմ քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ կէլինճէյէ տէյին, սամանըն մահսու-լընտան իչմէյէճէ-յիմ՝ տէտի։

19 - Վէ էքմէք ալըպ չիւքր էթ-տիքտէն սոնրա փա-րէլէտի, վէ՝ Պու սիզին իչիւն վերիլ-էն պէնիմ ճէսէ-տիմ տիր. պունու

յարագ, պիր փէչ-կիր ալըպ գուչան-տը։ 5 - Անտէն սոնրա լէյէնէ սու գօ-յուպ՝ չակիրտլէրին այագլարընը եըյ-գամաղա, վէ գու-չանմըշ օլտըղը փէչ-կիրլէ սիլմէյէ պաչ-լատը։ 6 - Իմտի Սիմոն Պետրոսա կէլտիքտէ, օ անա՝ Եա Բապպ, պէնիմ այագլարըմը սէ՞ն մի եըյգայաճագսըն՝ տէտի։ 7 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պէ-նիմ էթտիյիմի սէն չիմտի պիլմէզսին, ամմա սոնրա անլա-յաճագսըն՝ տէտի։ 8 - Պետրոս անա՝ Պէնիմ այագլարըմը էպէտէն եըյգամա-յաճագսըն՝ տէտի. Յիսուս անա ճէվա-պէն՝ Էկէր սէնի եըյգամազսամ, պէ-նիմ իլէ նասիպին եօք տըր՝ տէտի։ 9 - Սիմոն Պետրոս անա՝ Եա Բապպ, եալընըզ այագլա-ըրըմը տեյիլ, ամմա էլլերիմի վէ պաչը-մը տախի եըյգա՝ տէտի։ 10 - Յիսուս անա՝ Եըյգանմըշ քիմսէ, այագլարը-նըն եըյգանմասընտան զայրի պիր չէյէ միւհթաճ տէ-յիլ տիր. չիւնքի քիւլլիյէն փաք տըր. սիզ տախի փաք սընըզ, լաքին ճիւմ-

քեասէյի ալըպ՝ չիւքը էթիքէն սոնրա անլէրէ վէ-
ռիպ տէտի քի՝ ճիւմլէնիզ պուն-
տան իչինիզ։ 28 - Զիրա պու պէնիմ
գանըմ, եանի կիւ-
նահլար աֆվ օլըն-
մադ իւզրէ, չօգ
քիմսէլէր իչիւն
տէօքիւլէն ահա ը
ճէտիտին զանը տը-
ր։ 29 - Լաքին սիզէ
տէրիմ քի՝ Շիմտէն
սոնրա թա անը Փէ-
տերիմին մէլէքիւ-
թիւնտէ սիզին իլէ
թազէ օլարադ իչէ-
ճէյիմ կիւնէ տէյին՝
արթըզ ասմանըն
պու մահսուլընտան
իչմէյէճէյիմ։ 30 -
Վէ իլահի օգուլրպ՝
Զէյթուն տաղընա
չըզտըլար։
31 - Ս զէման Ցի-
սուս անլէրէ տէտի
քի՝ Պու կէճէ ճիւմ-
լէնիզ պէնիմ հագ-
զըմտա սիւրչէճէք-
սինիզ։ զիրա՝ Զօ-
պանը վուրաճաղըմ,
վէ սիւրիւնիւն գօ-
յունլարը տաղըլա-
ճագ տը՝ տէյիւ
եաղըլմըշ տը։ 32-
Ամմա պէն ղըյամ
էթիքէն սոնրա,
սիզտէն էվվէլ Գա-
լիլեայա կիտէճէ-
յիմ։ 33 - Վէ Պետ-
րոս անա ճէվապէն՝
Էկէր ճիւմլէսի սէ-
նին հագզընտա
սիւրչսէլէր պիլէ,
օլ ատէմ տօղմամըշ
օլսա իտի, քէնտի-
սինէ խայրլը օլուր
իտի՝ տէտի։
22 - Վէ անլէր
Թաամ էտէր իքէն՝
Ցիսուս էքմէք ալ-
տը վէ պէրէքէթ
տուասը օգուտըգ-
տան սոնրա փարէ-
լէտի, վէ անլէրէ
վէրիպ՝ Ալընըզ,
[եէյինիզ,] պու պէ-
նիմ ճէսէտիմ տիր՝
տէտի։ 22 - Վէ
քեասէյի ալըպ
չիւքը էթիքէն
սոնրա, անլէրէ
վէրտի. ճիւմլէսի
տախի անտէն իչ-
տիլէր։ 24 - Վէ ան-
լէրէ՝ Պու պէնիմ
գանըմ, եանի չօգ
քիմսէլէր իչիւն
տէօքիւլէն եէնի
ահաբն զանը տը-
ր։
25 - Հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ Թա
անը Ալլահէն մէլէ-
քիւթիւնտէ թազէ
օլարադ իչէճէյիմ
կիւնէ տէյին, ար-
թըզ ասմանըն մահ-
սուլընտան իչմէյէ-
ճէյիմ՝ տէտի։ 26 -
Վէ անլէր իլահի օ-
գուլուպ՝ Զէյթուն
տաղընա չըզտըլար։

պէնիմ զիքրիմ ի-
չիւն էյլէյինիզ՝ տէ-
յերէք անլէրէ վէր-
տի։ 20 - Քէզալիք
ախշամ Թաամըն-
տան սոնրա, քեա-
սէյի տախի աղըպ՝
Պու քեասէ սի-
զին իչիւն տէօքիւ-
լէն գանըմէ օլան
ահտը ճէտիտիր՝
տէտի։
21 - Լաքին իշթէ
պէնի էլէ վէրէնին
էլի պէնիմ իլէ պէ-
ռապէր սօֆրանըն
իւզէրինտէ տիր։
22 - Վէ վագտա Իսն
իւլ Լնան Թագտիր
օլունտըղը իւզրէ
կիտէր. լաքին վա՛յ
էլէ վէրիլմէսինէ
վասըթա օլան ա-
տէմէ տksի։ 23 -
Անլէր տախի ածէ-
պա քէնտիլէրինտէն
հանկըսը պունու
էտէճէք տիր տէյիւ
պիրի պիրինէ սուս-
ալ էթմէյէ պաչլա-
տըլար։
24 Վէ անլէրտէն
հա՛նկըսը պէօյիւք
իթիպար օլունաճա-
ղընա տաիր արա-
լարընտա միւճատէ-
լէ տախի վագը օլ-
մուչ իտի։ 25 - Ս
տախի անլէրէ խի-
թապէն՝ Միլլէթլէ-
ռին մէլիքլէրի ան-
լէր իւզերինէ թէ-
սալլութ էտէրլեր,
վէ հիքիմէթ իճ-
ռա էտէնլերէ վէյի ի
նիմէթ տէնիլիր.

լէնիզ տէյիլ՝ տէ-
տի։ 11 - Զիրա քէն-
տինի էլէ վերէճէք
քիմսէյի պիլիր ի-
տի. անըն իչիւն
ճիւմլէնիզ փաք տէ-
յիլ սինիզ՝ տէտի։
12 - Վէ անլէրին ա-
յագլարընը եըյգա-
յըպ էլպիսէսինի ալ-
տըգտան սոնրա,
երինէ սօֆրայա օ-
թուրուպ անլէրէ
տէտի քի՝ Սիզէ նէ՞
էթիտիյիմի անլայո՞ր
մը սընըզ։ 13 - Սիզ
պանա՝ մուալլիմ
վէ Բապպ թէսմիյէ
էտէրսինիզ, վէ էյի
տէրսինիզ, զիրա
հօղլէ իմ։ 14 - Իմ-
տի պէն Բապպ վէ
Մուալլիմինիզ օլ-
տըզըմ հալտէ՝ ա-
յագլարընըզը եըյ-
գատըմ իսէ, պիրի
պիրինիզին այագ-
լարընը եըյգամագ
սիզէ կերէք տիր։
15 - Զիրա սիզէ պիր
էօրնէք վերտիմ քի՝
սիզ տախի պէնիմ
սիզէ էյլէտիյիմ կի-
պի էյլէյէսինիզ։
16 - Հագիգաթէն,
հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի՝ Գուլ
էֆէնտիսինտէն վէ
իրսալ օլունան իր-
սալ էտէնտէն պէօ-
յիւք տէյիլ տիր։
17 - Գունլարը պիլ-
տիքտէն սոնրա իճ-
ռա էյլէտիյինիզ
հալտէ նէ՞ միւպա-
ռէք սինիզ։ 18 -

պէն ասլա սիւրչ-
մէյէճէյիմ՝ տէտի։
34 - Ցիսուս անա՝
Հագիգաթէն սանա
տէրիմ քի՝ Պու կէ-
ճէ խօրօս էօթմէզ-
տէն էվվէլ սէն պէ-
նի իւչ քերրէ ին-
քեար էտէճէքսին՝
տէտի։ 35 - Պետրոս
անա՝ Էկէր պանա
սէնին իլէ էօլմէք
լազըմ կէլսէ պիլէ.
սէնի ասլա ինքեար
էթմէմ՝ տէտի. քէ-
զալիք չակիրտլերին
ճիւմլէսի պունու
տէտիլէր։
36 - Ս զէման
Ցիսուս անլէր իլէ
պէրապէր Գեթսե-
մանի տէնիլէն պիր
մահալէ կէլտի, վէ
չակիրտլերինէ՝ Պէն
վարըպ օրատա
տուա էտինճէյ-
տէք սիզ պուրատա
օթուրընըզ՝ տէտի։

26- Ամմա սիզ պէօյ-
լէ օլմայընըզ. արա-
նըզտա պէօյիւք օ-
լան էն քիչիւք կի-
պի, վէ բէիս օլան
խըտմէթ էտէն կի-
պի օլսուն։ 27 - Զի-
ռա հա՛նկըսը պէօ-
յիւք տիր. սօֆրա-
տա օթուրա՞ն մը,
եօգսա խըտմէթ է-
տէ՞ն մի, սօֆրատա
օթուրան տէյի՞լ մի,
պէն իսէ սիզին ա-
ռանըզտա խըտմէթ
էտէն կիպի իմ։ 28-
Վէ սիզ թէճրիպէ-
լերիմսէ պէնիմ իլէ
պէրապէր թէհամ-
միւլ էտէն քիմսէ-
լերսինիզ։ 29 - Վէ
Փէտերիմ պանա
մէլէքիւթ թէհ-
հիւտ էթիտիյի կիպի,
պէն սէ սիզէ թէ-
ահհիւտ էտերիմ։
30 - Թա քի մէլէ-
քիւթիւմսէ սօֆ-
ռամսան եէյիպ ի-
չէսինիզ, վէ թախթ-
լար իւզերինտէ օ-
թուրուպ՝ Իսրայէ-
լին օն իքի սըպթը-
նա հիքմ էտէսի-
նիզ՝ տէտի։

ճիւմլէնիզին հագ-
զընտա սէօյլէմէյօ-
ռըմ. պէն ինթի-
խապ էթիքլերիմի
պիլիրիմ. լաքին՝
Պէնիմ իլէ էքմէք
եէյէն էօքչէսինի
իւզերիմէ գալըռը-
տը՝ տէյիւ եաղըլ-
մըշ օլսն քէլամ
իթիմամ օլունա։ 19-
Վագը օլմադտան
էվվէլ չիտտի սիզէ
սէօյլէրիմ, թա քի
վագը օլտըղը զէ-
ման պէն իտիյիմէ
ինանասընըզ։ 20 -
Հագիգաթէն, հա-
գիգաթէն սիզէ տէ-
ռիմ քի՝ Պէնիմ իռ-
սալ էտէճէյիմ քիմ-
սէյի գապուլ էտէն
պէնի գապուլ էթ-
միշ օլուռ, վէ պէ-
նի գապուլ էտէն՝
պէնի իռսալ էտէնի
գապուլ էթմիշ օ-
լուռ։
21 - Ցիսուս պու
չեյլերի սէօյլէտիք-
տէ, տէրունինտէն
միւզթարիպ օլուպ
չէհատէթ էտերէք՝
Հագիգաթէն, հա-
գիգաթէն սիզէ տէ-
ռիմ քի՝ Սիզտէն
պիրի պէնի էլէ վէ-
ռէճէք տիր՝ տէտի։
22 - Գունուն իւզէ-
ռինէ չակիրտլեր
քիմին հագզընտա
սէօյլէտիյինէ չիւպ-
հէ էտերէք, պիրի
պիրինէ պագզյօր-
լար իտի։33-Վէ չա-
կիրտլերինտէն Ցի-

նուսըն սէվտիյի քիմսէ Յիսուսըն եանընտա օթուրույօր իտի։ 24 - Վէ հագզընտա սէօյլէտիյի քիմսէնին քիմ իտիյինի սիւալ էթսին տէյիւ Սիմոն Պետրոս անա իշարէթ էթտի։ 25 - Օ տախի Յիսուսըն կէօքսիկնէ տայանըպ անա՝ Եա Բապպ, քի՞մ տիր՝ տէտի։ 26 - Յիսուս ճէվապէն՝ Պէն լօղմայը պաթըրըպ քիմէ վերիրսէմ, օ տըր՝ տէտի. վէ լօղմայը պաթըրըպ Սիմոն օղլու Իսկարիովտը Յուդայա վերտի։ 27 - Վէ պու լօղմատան սոնրա Շէյթան անըն տէրունինէ կիրտի. Յիսուս տախի անա՝ Եափաճաղընը չապուդ եափ՝ տէտի։ 28 - Այմմա պունու անա Նիչիւն սէօյլէտիյինի սոֆրատա օթուրանլարըն հիչ պիրի անլամատը. 29 - Զիրա պազըլարը՝ քէսէ Յուդատա օլտուղու իչիւն, Յիսուս անա՝ Պայրամտա պիզէ լազըմ օլան չէյլերի սաթըն ալ՝ եափսատ ֆուգարայա պիր չէյ վեր՝ տէյօր զանն էթտիլեր։ 30 - Օ տախի լօղմայը ալտըղը կիպի տըչարը չըգտը, վէ կէճէ իտի։

Պէնտ 134 **Յիսուսըն վէտա սէօզլէրի**

Մատթ. 26: 31—35	Մարկ. 14: 27—31	Ղուկ. 22: 31—38	Յովհ. 13: 31—16:33
31 - Օ զէման Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝ Պու կէճէ ճիւմլէնիզ պէնիմ հագզըմտա սիւրչէճէքսինիզ. զիրա՝ Զօպանը վուրաճաղըմ, վէ սիւրիւնիւն գօյունլարը տաղըլաճաղ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 32 - Այմմա պէն գըյամ էթտիքտէն սոնրա սիզտէն էվվէլ Գալիլեայա կիտէճէյիմ՝ տէտի։ 33 - Վէ Պետրոս անա ճէվապէն՝ Էկէր ճիւմլէսի սէնին հագզընտա սիւրչսէլեր պիլէ, պէն ասլա սիւրչմէյէճէյիմ՝ տէտի։ 34- Յիսուս անա՝ Հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ Պու կիւն հէման պու կէճէ խօրօս իքի քէրրէ էօթմէզտէն էվվէլ, սէն պէնի իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէտի։ 35 - Պետրոս անա՝ Էկէր պանա սէնին իլէ էօլմէք լազըմ կէլսէ պիլէ, սէնի ասլա ինքեար	27 - Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Ճիւմլէնիզ պու կէճէ պէնիմ հագզըմտա սիւրչէճէքսինիզ, զիրա՝ Զօպանը վուրաճաղըմ, վէ գօյունլար տաղըլաճաղ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 28 - Լաքին պէն գըյամ էթտիքտէն սոնրա սիզտէն էվվէլ Գալիլեայա կիտէճէյիմ՝ տէտի։ 29 - Վէ Պետրոս անա՝ Էկէր ճիւմլէսի սիւրչսէլեր պիլէ պէն սիւրչմէմ՝ տէտի։ 30 - Վէ Յիսուս անա՝ Հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ Պու կիւն հէման պու կէճէ խօրօս իքի քէրրէ էօթմէզտէն էվվէլ, սէն պէնի իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէտի։ 31 - Օ տախի՝ Էկէր պանա սէնին իլէ էօլմէք լազըմ կէլսէ պիլէ, սէնի ասլա ինքեար	31 - Վէ Բապպ՝ Էյ Սիմոն, էյ Սիմոն, իշթէ Շէյթան սիզի պուղտայ կիպի էլէմէք իսթէտի. 32 - Վէ պէն իմանընն զաիլ օլմասըն տէյիւ սէնին իչիւն տուա էթտիմ. սէն տախի ռիւճու էթտիյինտէ զարնտաշլարընը սապիթ էյլէ տէտի։ 33 - Օ իսէ անա՝ Եա Բապպ, սէնին իլէ կէրէք հապսա, կէրէք էօլիմէ կիթմէյէ հազըր իմ՝ տէտի։ 34 - Օ տախի՝ Էյ Պետրոս, սանա տէրիմ քի՝ սէն պէնի թանընտըղընը իչ քէրրէ ինքեար էթմէտիքճէ, պու կիւն խօրօս էօթմէյէճէք տիր՝ տէտի։ 35 - Վէ անլէրէ՝ Սիզի քէսէնիզ վէ տաղարճըղընըզ վէ այագ գապընըզ օլմայարաղ կէօնտէրտիկ, պիր չէյ իհթիյաճընըզ օլտո՞ւ մը՝ տէմէսի իւզերինէ, անլէր տախի՝ Խայր, օլմատը՝ տէտիլեր։ 36 - Իսմի անլէրէ՝ Լաքին չիմտի հէր քիմին քէսէսի, եափսատ տաղարճընը վար իսէ՝ ալսըն, վէ հէր քիմին գըլըճը եօդ իսէ, լիպասընը սաթըպ սաթըն ալսըն։ 37 - Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Վէ միւճրիմլէր արասընտա ատտ օլունտու՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան պու քէլամ տահա պէնտէ իթմամ օլունմաղ կէրէք տիր. չիւնքի պէնիմ հագզըմտա օլան չէյլերին նիհայէթի կէլմէքտէ տիր՝ տէտի։ 38 - Վէ անլէր՝ Եա Բապպ, իշթէ պուրատա իքի զըլըճ վար՝ տէտիլեր, օ տախի անլէրէ՝ Քեաֆի տիր՝ տէտի։	քէս պէնիմ չակիրալէրիմ օլաբ զընըզը պիրի պիրինիզէ օլան մուհապէթինիզատէն անլայաճաղ տըր։ 36 - Սիմոն Պետրոս անա՝ Եա Բապպ, նէ՞րէյէ կիտիյօրսըն՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պէնիմ կիտէճէյիմ եէրէ սէն չիմտի արտընճա կէլէմէզսին, այմմա սոնրա արտընճա կէլէճէքսին՝ տէտի։ 37 - Պետրոս անա՝ Եա Բապպ, նի՞չիւն չիմտի սէնին արտընճա կէլէմէմ. սէնին իչիւն ճանըմը ֆէտա էտէրիմ՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պէնիմ իչիւն ճանընը՞ մը ֆէտա էտէրսին. հագիգաթէն, հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ Պէնի սէն իւչ քէրրէ ինքեար էթմէտիքճէ, խօրօս էօթմէյէճէք տիր՝ տէտի։ Գալպինիզ միւթարիպ օլմասըն. Այլահա իման էտինիզ, պանա տախի

Իման էտինիզ։ 2 - Փէտերիմին խանէսինտէ չօղ մէսքէնլեր վար տըր. օլմասա իտի, սիզէ սիզէ եէր հաստեր իտիմ։ Սիզէ եէր հազըրլամաղա կիտիյօրըմ։ 3 - Վէ պէն կիտիպ սիզէ եէր հազըրլատըղմատա՝ երնէ կէլիպ սիզի քէնտի եանըմա ալըրըմ, թա քի պէնիմ օլտըղըմ եէրտէ սիզ տախի օլասընըզ։ 4 - Վէ սիզ նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլիրսինիզ, վէ Թարիգի տախի պիլիրսինիզ՝ տէտի։

5 - Թովմաս անա՝ Եա Բապպ, սէնին նէրէյէ կիտէճէյինի պիլմէյիզ, վէ Թարիգի պիլմէյէ նա՞սըլ մուգթէտիր օլուրըզ՝ տէտի։ 6 - Յիսուս անա՝ Թարիգ վէ հագի-

դաթ վէ հայաթ պէն իմ. պէն վասրթա օլմատըղմա, Փէտէրէ քիմսէ կէլէմէզ։ 7 - Էկէր պէնի թանրսա իսթնիզ, Փէտէրիմի տախի թանրմըշ օլուր իսթնիզ. վէ պուն-տան պէօյլէ անը թանըրսընը, վէ անը կէօրտիւնիւզ՝ տէտի։

8 - Փիլիպպոս անա՝ Եա Բապպ, Փէտէրի պիզէ կէօսթէր, վէ պիզէ քիֆայէթ էտէր՝ տէտի։ 9 - Ցիսուս անա տէտի քի՝ Էյ Փիլիպպոս, պունմա միւատէթ պէն սիզին իլէ իմ, վէ պէնի թանը՞մատըն մը. պէնի կէօրմիւշ օլան՝ Փէտէրի կէօրմիւշ օլուր, վէ սէն նա՞սըլ՝ Պիզէ Փէտէրի կէօսթէր՝ տէյորսըն։ 10 - Ինանմա՞զ մը սըն քի՝ պէն Փէտէրտէ իմ, վէ Փէտէր պէնտէ տիր. պէն սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէրի քէնտիլիյիմտէն սէօյլէմէյորըմ. ամմա պէնտէ թէմէլքիւն էտէն Փէտէր քէնտիսի ա-մէլլէրի իշէյոր։ 11 - Պանա ինանընըզ քի՝ պէն Փէտէրտէ իմ, Փէտէր տախի պէն-տէ տիր. վէ իլլա հէման օլ ամէլլէր իչիւն պանա ինանընըզ։ 12 - Հագիգաթէն, հա-գիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Պանա իման էտէն՝ պէնիմ իճրա էթտիյիմ ամէլլէրի քէնտիսի տախի իճրա էտիպ, անլէրտէն պէօյիւյիւնիւ պիլէ իճրա էտէճէք տիր. չիւն-քի պէն Փէտէրիմէ կիտիյորըմ։ 13 - Վէ պէնիմ իսմիմէ հէր նէ տիլէրսէնիզ. անը իճրա էտէրիմ, թա քի Փէտէր Օղուլտա թազիզ օլունա։ 14 - Պէնիմ իսմիմէ էկէր պիր չէյ տիլէրսէնիզ, պէն իճրա էտէրիմ։ 15 - Էկէր պէնի սէվէրսէնիզ, պէնիմ էմ-լէրիմի հրֆզ էտինիզ։ 16 - Վէ պէն Փէտէրտէն տիլէրիմ, օ տախի իլ էլ էպէտ սի-զին էլէ թէմէլքիւն էթմէք իւզրէ՝ սիզէ տիկէր պիր Թէսէլլի էտիճի, 17 - Եանի հա-գիգաթ Ռուհընը վէրէճէք տիր. պունու տախի տիւնեա կէօրմէտիյի վէ թանըմա-տըղը էճլատէն գապուլ էտէմէզ, ամմա սիզ անը թանըրսընըզ, զիրա եանընըզտա թէմէլքիւն էտէր, վէ տերունիզտէ օլաճագ տըր։ 18 - Սիզի եէթիմ պրագմամ՝ սիզէ կէլիրիմ։ 19 - Պիր ազ միւատէթ սոնրա տիւնեա պէնի արթըգ կէօրմէզ. ամ-մա սիզ պէնի կէօրիւրսինիզ. չիւնքի պէն հայաթտա իմ, սիզ տախի հայաթտա օ-լաճագսընը։ 20 - Օլ կիւնտէ պէն Փէտէրիմտէ, վէ սիզ պէնտէ, պէն տախի սիզտէ օլտըղմը անլայաճագսընը։ 21 - Հէր քիմ քի էմրլէրիմ քինտինտէ պուլունուլ՝ ան-լէրի հրֆզ էտէրսէ, պէնի սէվէն օ տըր. վէ պէնի սէվէն՝ Փէտէրիմ թարաֆընտան սէվիլէճէք տիր. պէն տախի անը սէվիպ՝ քէնտիմի անա իզհար էտէճէյիմ։

22 - Իսկարիովալը օլմայան Յուդա անա՝ Եա Բապպ, նա՞սըլ օլուր քի՝ քէն-տինի տիւնեայա իզհար էթմէյիպ տէ, պիզէ իզհար էտէճէքսին՝ տէտի։ 23 - Ցիսուս անա ճէվապէն տէտի քի՝ Էկէր պիր քիմսէ պէնի սէվէրսէ, քէլամըմը հրֆզ էտէր. Փէտէրիմ տախի անը սէվճէճէք տիր, վէ անա կէլիպ եանընտա թէմէլքիւն էտէճէ-յիզ։ 24 - Պէնի սէվմէյէն՝ քէլամըմը հրֆզ էթմէզ, վէ իչիթմէյինիզ քէլամ պէնիմ տէյիլ, անճագ պէնի իրսալ էտէն Փէտէրին տիր։ 25 - Եանընըզտա պուլունուր իքէն՝ պու չէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ։ 26 - Լաքին Թէսէլլի էտիճի, եանի Փէտէրին պէնիմ իսմիմէ կէօնտէրէճէյի Ռուհ իւլ Գուդս սիզէ հէր չէյի թալիմ էտիպ՝ սիզէ սէօյլէ-տիյիմ ճիւմլէ չէյլէրի իխթար էտէճէք տիր։ 27 - Սիզէ սէլամէթ պրագըրըմ, սիզէ պէնիմ սէլամէթիմի վէրիրիմ. պէն սիզէ տիւնեանրն վէրտիյի կիպի վէրմէմ. զալ-պինիզ խավֆ ու իզթիրապտա օլմասըն։ 28 - Պէն սիզէ խիթապէն՝ կիտէրիմ վէ սի-զէ կէլիրիմ՝ տէտիյիմ սէօզիւ իչիթմինիզ. էկէր պէնի սէվսէ իսթնիզ՝ Փէտէրէ կի-տիյորըմ՝ [տէտիյիմ] իչիւն մէսրուր օլուր իսթնիզ. զիրա Փէտէրիմ պէնտէն պէօյլէ տիր։ 29 - Վէ վազը օլտըղը զէման ինանասընըզ տէյու, վուգու պուլմազտան էվվէլ սիզէ չիմտի սէօյլէտիմ։ 30 - Արթըգ սիզին իլէ չօղ սէօյլէշմէմ. զիրա պու տիւ-եանըն բէիսի կէլիյոր, վէ պէնտէ անըն հիչ պիր չէյի եօղ տըր։ 31 - Անճագ փէտէ-րի սէվտիյիմի, վէ Փէտէրին պանա էմր էթտիյի կիպի իճրա էթտիյիմի տիւնեա անլայա։ Գալգընըզ, պուրատան կիտէլիմ։

Պէն հագիգի ասմա իմ, վէ Փէտէրիմ պաղպան տըր։ 2 - Պէնտէ մէյվէ վէրմէ-

յէն հէր չըպուղը գալարբրը, վէ հէր մէյվէ վէրէնի տանա զիյատէ մէյ-վէ վէրմէսի իչիւն փաքլէր։ 3 Սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէ սիզ հալա փաք սընըզ։ 4 - Պէնտէ գալընըզ, պէն տախի սիզտէ գալայըմ. չըպուգ ասմասա գալմատըղմա, քէն-տիլիյինտէն մէյվէ վէրէմէզ, քէզալիք սիզ տախի էկէր պէնտէ գալմազսանըզ՝ մէյվէ վերեմեզսինեզ։ 5 - Պէն ասմա իմ, սիզ չըպուգլար սընըզ. հէր քիմ պէնտէ գալըր-սա, պէն տախի անտէ գալըրսամ, օ չօղ մէյվէ վէրիր, զիրա պէնսիզ պիր չէյ եա-փամազսընըզ։ 6 - Էկէր պիր քիմսէ պէնտէ գալմազսա, չըպուգ կիպի տըշարը ա-թըլըպ գուրուր. վէ անդերի տեվիրիպ աթէշէ աթարլար, վէ եանար։ 7 - Էկէր պէն-տէ գալըրսանըզ, վէ սէօզլէրիմ սիզտէ գալըրսա, իսթէյինիզի տիլէյեճէքսինիզ, վէ սիզէ օլաճագ տըր։ 8 - Փէտէրիմ պունունլէ, եանի սիզին չօղ մէյվէ վէրմէնիզլէ, թազիզ օլունուր. պէօյլեճէ պանա չակիրտէր օլաճագսընըզ։

9 - Փէտէր պէնի սէվտիյի կիպի, պէն տախի սիզի սէվտիմ. պէնիմ մուհա-պէթիմտէ գալընըզ։ 10 - Պէն Փէտէրիմին էմրլէրինի հրֆզ էտիպ՝ անըն մուհապպէ-թինտէ գալտըղըմ միսիլլիւ, սիզ տախի էմրլէրիմի հրֆզ էթտիյինիզ թազտիրտէ, մուհապպէթիմտէ գալաճագսընըզ։ 11 - Պէնիմ մէսէրրէթիմ սիզտէ գալմասը վէ սիզին մէսէրրէթինիզ միւքէմմէլ օլմասը իչիւն, պու չէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ, 12 - Պէնիմ էմրիմ պու տըր քի՝ պէն սիզի սէվտիյիմ միսիլլիւ պիրի պիրինիզի սէվէ-սինիզ։ 13 - Պիր ատէմին քէնտի տօսթլարընը եօլընա ճանընը ֆէտա էթմէսինտէն զիյատէ պիր քիմսէյէ մուհապպէթ եօղ տըր։ 14 - Էկէր սիզէ էմր էթտիյիմ չէյլէ-րին ճիւմլէսինի իճրա էտէրսէնիզ, տօսթլարըմ օլուրսընըզ։ 15 - Արթըգ սիզէ գուլ թէսմիյէ էթմէմ, զիրա գուլ էֆէնտիսինին նէ էթտիյինի պիլմէզ. ամմա սիզէ տօսթ թէսմիյէ էթտիմ, զիրա Փէտէրիմտէն իչիթտիյիմ չէյլէրին ճիւմլէսինի սիզէ պիլտիր-տիմ։ 16 - Սիզ պէնի ինթիխապ էթմէտինիզ, անճագ պէն սիզի ինթիխապ էթտիմ, վէ կիտիպ մէյվէ հուսուլէ կէթիրմէնիզ վէ մէյվէնիզ պագի գալմասը իչիւն սիզի թաեին էթտիմ. թա քի պէնիմ իսմիմէ Փէտէրտէն հէր նէ տիլէյեճէք օլուրսանըզ սիզէ վերէ։ 17 - Սիզէ՝ պիրի պիրինիզի սէվէսինիզ՝ տէյիւ պու չէյլէրի էմր էտէրիմ։

18 - Էկէր տիւնեա սիզէ պուղղ էտէրսէ, սիզտէն էվվէլ պանա պուղղ էթտի-յինի պիլմիշ օլունըզ։ 19 - Էկէր տիւնեատան օլսա իսթնիզ, տիւնեա քէնտինին օլանը սէվէր իսի. լաքին սիզ տիւնեատան օլմայըզ՝ անճագ պէն սիզի տիւնեատան ին-թիխապ էթտիյիմ էճլատէն տիւնեա սիզէ պուղղ էտէր։ 20 - Սիզէ՝ Գուլ էֆէնտիսին-տէն պէօյիւք տէյիլ տիր՝ տէտիյիմ քէլամը տէր խաթըր էտինիզ. պանա թէատի էթտիքլերի թազտիրտէ, սիզէ տախի թէատի էտէրլէր. պէնիմ քէլամըմը հրֆզ էթտիքլերի իսի, սիզին քէլամընըզը տախի հրֆզ էտէրլէր։ 21 - Լաքին պու չէյլէրին ճիւմլէսինի, պէնի իրսալ էտէնի պիլմէտիքլերինտէն, սիզէ պէնիմ իսմիմ իչիւն էտէճէքլէր։ 22 - Էկէր պէն կէլիպ անլէրէ սէյլէմէմի օլսա իսիմ, կիւնահլարը օլ-մազ իսի. ամմա չիմտի կիւնահլարը իչիւն պէհանէլերի եօղ տըր։ 23 - Պանա պուղղ էտէն՝ Փէտէրիմէ տախի պուղղ էտէր։ 24 - Էկէր արալարընտա պաչգա պիր քիմ-սէնին իճրա էթմէտիյի ամէլլէրի էթմի օլմասա իսիմ, կիւնահլարը օլմազ իսի. լաքին չիմտի հէմ կէօրտիւլէր հէմ տախի պանա վէ Փէտէրիմէ պուղղ էթտիլէր։ 25 - Ամմա չէրիթլարընտա՝ Պանա պիրա սէպէպ պուղղ էթտիլեր՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան քէլամ իթմամ օլունմազ իչիւն պէօյլէ օլսու։ 26 - Ֆագաթ Փէտէր թարաֆընտան պէնիմ իրսալ էտէճէյիմ Թէսէլլի էտիճի, եանի Փէտէրտէն խուրուճ էտէն Հագիգաթ Ռուհու կէլմայի զէման, պէնիմ հագզըմսա օ չէհատէթ էտէճէք տիր։ 27 - Վէ սիզ տախի չէհատէթ էտէրսինիզ, զիրա իպթիատտէն պէրու պէնիմ իլէ պէ-բապէր սինիզ։

Պու չէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ քի, սիւրչմէյէսինիզ։ 2 - Սիզի ճէմաաթտան իխ-

բան էտէճէքլէր։ պէլի, սիզի հէր գաթլ էտէն քիմսէ՝ Ալլահա իպատէթ էտիյօրըմ՝ զանն էտէճէյի վազրթ կէլիր։ 3 - Վէ պու չէյլէրի Փէտէրի վէ պէնի թանըմատըգլարը իչիւն էտէճէքլէր։ 4 - Լաքին վազթը կէլտիյինտէ, պէնիմ անլէրի սիզէ սէօյլէտիյիմ թէզէքքիւր էթմէնիզ իչիւն պու չէյլէրի սիզ սէօյլէտիյիմ, ամմա սիզին իլէ պէրապէր պուլունտըգըմ իչիւն պունլարը սիզ իպթիատէն սէօյլէմէտիմ,

5 - Ֆագաթ չիմտի պէնի իրսալ էտէնէ կիտիյօրըմ. վէ սիզտէն հիչ պիրի պանա, Նէ՞րեյէ կիտիյօրսըն՝ տէյիւ սիւալ էթմէզ։ 6 - Ֆագաթ պու չէյլէրի սիզէ սէօյլէտիյիմ իչիւն զալպինիզի քէտէր տօլտուրմըշ տըր։ 7 - Լաքին պէն սիզէ հագգը սէօյլէյօրըմ. պէնիմ կիթմէմ սիզէ խայրը տըր. զիրա պէն կիթմէզսէմ՝ սիզէ Թէսէլլի էտիճի կէլմէզ, ամմա կիթտիյիմ հալտէ անը սիզէ կէօնտէրիրիմ։ 8 - Վէ օ կէլտիյինտէ, տիւնեայը կիւնահ վէ սալահ վէ հիւքմ խուսուսլարընտա իլզամ էտէճէք տիր։ 9 - Կիւնահ խուսուսընտա իլզամ էտէճէք տիր, չիւնքի պանա իման էթմէզլէր. 10 - Վէ սալահ խուսուսընտա իլզամ էտէճէք տիր, զիրա Փէտէրիմէ կիտիյօրըմ, վէ պէնի արթրգ կէօրմէզսինիզ։ 11 - Վէ հիւքմ խուսուսընտա իլզամ էտէճէք տիր, չիւնքի պու տիւնեանըն բէյսի մահքիւմ օլմուշ տըր։ 12 - Սիզէ սէօյլէյէճէյիմ տահա չօգ չէյլէր վար, լաքին չիմտի թէհամմիւլ էտէմէզսինիզ. 13 - Ամմա օլ հագիգաթ Բուհու կէլտիյի զէման, սիզի ճիւմլէ հագիգաթա իրշատ էտէճէք տիր, զիրա քէնտիլիյինտէն սէօյլէմէյիմ՝ իչիթտիյի չէյլէրին ճիւմլէսինի սէօյլէյէճէք, վէ վուգուս պուլաճագ չէյլէրի սիզէ խապէր վերէճէք տիր։ 14 - Օ պէնի թազիզ էտէճէք, չիւնքի պէնիմքինտէն ալըպ՝ սիզէ խապէր վերէճէք տիր։ 15 - Փէտէրին հէր նէսի վար իսէ՝ պէնիմ տիր. պու սէպէպտէն՝ Պէնիմքինտէն ալըպ սիզէ խապէր վերէճէք տիր՝ տէմիմ։ 16 - Պիր աղ միւտատէթ սօնրա պէնի կէօրմէզսինիզ, վէ երնէ պիր աղ միւտատէթ սօնրա պէնի կէօրէճէքսինիզ, զիրա պէն Փէտէրէ կիտիյօրըմ։

17 - Պունուն իւզերինէ չակիրտլերինտէն պազրարը պիրի պիրինէ՝ Պու պիզէ՝ Պիր աղ միւտատէթ սօնրա պէնի կէօրմէզսինիզ, վէ երնէ պիր աղ միւտատէթ սօնրա պէնի կէօրէճէքսինիզ, վէ՝ Զիրա պէն Փէտէրէ կիտիյօրըմ՝ տէմիյի նէ՞ տիր՝ տէմիէր։ 18 - Անէպա պու՝ Պիր աղ միւտատէթ տէմիյի նէ՞ օլա. նէ սէօյլէտիյինի անլամայօրըզ՝ տէմիլլեր։ 19 - Վէ Ցիսուս քէնտիսինէ սիւալ էթմէք իսթէտիքլէրինի պիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝ Պէնիմ՝ պիր աղ միւտատէթ սօնրա պէնի կէօրմէզսինիզ, վէ երնէ պիր աղ միւտատէթ սօնրա պէնի կէօրէճէքսինիզ՝ տէտիյիմ հագգընտա՞ մը պիրի պիրինիզ սիւալ էտիյօրսընըզ։ 20 - Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Սիզ աղլայըզ ֆիզան էտէճէքսինիզ, ամմա տիւնեա մէսրուր օլաճագ տըր. սիզ մահզուն օլաճագսընըզ, լաքին հիւզնիւնիւզ մէսէրրէթէ տէօնէճէք տիր։ 21 - Պիր գարը տօղուրաճաղը զէման մահզուն օլուր, զիրա վազթը կէլմիշ տիր. լաքին չօճուղը տօղուրտըղը զէման, տիւնեայա ատէմ տօղտըղը իչիւն, արթրգ մէսէրրէթտէն տէրտինի խաթրընա կէթիրմէզ, 22 - Ֆիլ վազը սիզ տախի չիմտի մահզուն սընըզ՝ լաքին սիզի թէքրար կէօրէճէյիմ, վէ գալպինիզ մէսրուր օլաճագ, վէ մէսէրրէթինիզի սիզտէն քիմսէ բէֆ էտէմէզ։ 23 - Վէ օլ կիւնտէ պէնտէն հիչ պիր չէյ տիլէմէյէճէքսինիզ. հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պէնիմ իսմիմլէ փէտէրտէն հէր նէ թալեպ էտէճէք օլուր իսէնիզ. սիզէ վերէճէք տիր։ 24 - Շիմտիյէտէք պէնիմ իսմիմլէ պիր չէյ թալեպ էթմէտինիզ, թալեպ էյլէյինիզ, ալաճագսընըզ, քի մէսէրրէթինիզ միւքէմմէլ օլա։ 25 - Պու չէյլէրի սիզէ թէմսիլլերլէ սէօյլէտիմ, լաքին սիզէ արթրգ թէմսիլլերլէ սէօյլէմէյիմ՝ անճագ Փէտէր հագգընտա սիզէ աչիքարէ խապէր վերէճէյիմ վազթթ կէլիյօր։ 26 - Օլ կիւնտէ պէնիմ իսմիմլէ թալեպ էտէճէքսինիզ, վէ սիզ՝ Փէտէրէ սիզին իչիւն բէճա էտէճէյիմ՝ տէմէմ. 27 - Զիրա պէնի սէվիզ՝ Ալլահտան խուրուճ էթտիյիմէ ինանտըղընըզ իչիւն, Փէտէր քէնտիսի

սիզի սէվէր։ 28 - Փէտէրէն խուրուճ էտիպ տիւնեայա կէլտիմ, երնէ տիւնեայը թէրքլէ Փէտէրէ կիտիյօրըմ։

29 - Շակիրտլերի անա՝ Իչթէ չիմտի աչիքարէ սէօյլէյօրսըն, վէ հիչ թէմսիլ սէօյլէմէյօրսըն։ 30 - Շիմտի պիզ՝ հէր պիր չէյի պիլտիյինի, վէ պիր քիմսէյնին սա-նա սիւալ էթմէսինէ միւհթաճ օլմատըղընը անլատըգ. պու սէպէպտէ մէպնի Ալլահնա սիւալ էթմէսինէ միւհթաճ օլմատըղընը անլատըգ։ 31 - Ցիսուս անլէրէ ճէվապէն տէտի տան խուրուճ էթտիյինէ ինանըյօրըզ՝ տէտիլլեր։ 32 - Իչթէ հէր պիրինիզ քէնտի մահալլինէ տաղըֆի՝ Շիմտի ինանը՞յօր մը սընըզ

թագոիս օրունալար։ 20 - Վէ եալընըզ անլէր իչիւն տէյիլ, անճագ անլէրին քէլա-
մըլէ պանա իման էտէճէք օլանլար իչիւն տախի ըճա էտէրիմ, 21 - Քի ճիւմլէսի
պիր օլալար. սէն, էյ Փէտէր, պէնտէ վէ պէն սէնտէ օլարզրմ միսիլլիւ, անլէր
տախի պիզտէ պիր օլալար. Թա քի պէնի սէն իրսալ էյլէսիյինէ տիւնեա ինանա։
22 - Պանա վէրտիյին իզզէթի անլէրէ վէրտիմ, քի պիզիմ պիր օլարզրմզը կիպի ան-
լէր տախի պիր օլալար։ 23 - Պէն անլէրտէ վէ սէն պէնտէ, քի պիր օլմազլըգտա
քեամիլ օլալար, վէ պէնի սէն իրսալ էթմիյինի, վէ պէնի սէվմիյին միսիլլիւ ան-
լէրի տախի սէվմիյինի տիւնեա անլայա։ 24 - Էյ Փէտէր, պանա վէրտիյին քիմսէ-
լերին տախի՝ պուլունտարզրմ եէրտէ պէնիմ իլէ պէրապէր օլմալարընը իսթէրիմ,
Թա քի պանա վէրտիյին ճէլալիմի միւշահէտէ էտէլէր. զիրա պէնի տիւնեանդն թէ-
սիսինտէն էվվէլ սէվմին. 25 - Էյ տաիլ Փէտէր, տիւնեա սէնի թանրմատը, ամմա
պէն սէնի թանրատը, պունլար տախի պէնի սէն իրսալ էթմիյինի անլատըլար։ 26 -
Վէ սէնին իսմինի անլէրէ հէմ պիլտիրէճէյիմ. Թա քի պանա
օլան ժուհապպէթին անլէրտէ օլա, պէն տախի անլէրտէ օլայըմ։

ՊԱՊ 23 ՃԻՍՈՒՍ, ԷԼԷՍ ԿԻՍՆԻՆ

Պէնա 136 Գեթսեմանիէի իգթիրապը

Մատթ. 26: 36—46	Մարկ. 14: 32—42	Ղուկ. 22: 39—46	Յովհ. 18: 1
36 - Օ զէման Յիսուս անլէր իլէ պէրապէր Գեթսեմանի տէնիլէն պիրմահալէ կէլտի, վէ չակիրտլերինէ՝ Պէն վարըպ օրատա տուա էտինճէյէտէք սիզ պուրատա օթուրունը, տէտի։ 37 - Վէ Պետրոս իլէ Զեբեդէոսըն իքի օղլընը պէրապէր ալըպ՝ միւքէտտէր վէ ժահդուն օլմազա պաչլատը։ 38 - Օլ վազըթ անլէրէ՝ ճանըմ էօլիւմ տէրէճէսինտէ միւքէտտէր տիր. պուրատա գալըպ, պէնիմ իլէ պէրապէր ույանըգ տուրընը տէտի։ 39 - Վէ պիր ազ իլէրի	32 - Վէ Գեթսեմանի նամ պիր մահալէ կէլտիքլերինտէ, չակիրտլերինէ՝ Պէն տուա էտինճէյէ տէյին սիզ պուրատա օթուրունը՝ տէտի։ 33 - Վէ Պետրոս վէ Յակոբոս իլէ Յովհաննէսի պէրապէր ալըպ՝ հայրան վէ մահդուն օլմազա պաչլատը։ 34 - Վէ անլէրէ՝ Ճանըմ էօլիւմ տէրէճէսինտէ միւքէտտէր տիր. պուրատա գալըպ, ույանըգ տուրընը՝ տէտի։ 35 - Վէ պիր ազ իլէրի վարըպ՝ եէրէ գափանը. վէ եէրէ միւմքին իսէ քէնտիսինտէն պուսաթ կէչսին՝ տէյիւ տուա էտէրէք	39 - Վէ չըգըպ՝ տաէթի իւզրէ Զեյթուն տաղրնա վարը. չակիրտլերի տախի անըն արտընճա կիթտիլեր։ 40 - Վէ օլ եէրէ վասըլ օլըգտա, անլէրէ՝ Իզվայա տիւչմէմէնիզ իչիւն տուա էտինիզ տէտի։ 41 - Վէ անլէրտէն պիր թաչ ատթըմը գատար չէքիլտի, վէ տիզ չէօքիւպ, 42 - Էյ Փէտէր, էկէր իսթէրսէն, պու քեասէյի պէնտէն կէչիր. լաքին պէնիմ իրատէթիմ տէյիլ, անճագ սէնինքի օլսուն՝ տէյիւ տուա էյլէսի։ 43 - Վէ անա սէմատան պիր մէլէք կէօրիւնիւպ՝	Յիսուս պու չէյլերի սէօյլէտիքտէն սոնրա, չակիրտլերի իլէ պէրապէր Կեդրոն տերէսինին էօթէ թարաֆընա չըգըպ՝ օրատա պիր պաղչէ պուլունմազլէ, չակիրտլերի իլէ պէրապէր իչինէ կիրտի։

վարըպ՝ եիւզիւ իւզերինէ գափանը, վէ՝ էյ փէտէրիմ, էկէր միւմքին իսէ պու քեասէ պէնտէն կէչսին. լաքին պէնիմ իսթէտիյիմ կիպի տէյիլ, անճագ սէնին իսթէտիյին կիպի օլսուն՝ տէյիւ տուա էյլէտի։ 40 Վէ չակիրտլերինին եանընա կէլիպ՝ անլէրի ույգուտա պուլմազլէ, Պետրոսա՝ էյ Սիմոն, ույո՞ւյոր մը սըն. պիր սաաթ պէնիմ իլէ ույանըգ տուրա՞մատընըզ մը։ 41 - Իզվայա տիւչմէմէք իչիւն ույանըգ տուրուպ տուա էյլէյնիզ. վազտա բուհ հազրը, ամմա թէն զաիֆ տիր՝ տէտի։ 42 - Թէքրար իքինճի տէֆա վարըպ՝ Էյ Փէտէրիմ, պէն պու քեասէյի իչմէքսիզին պէնտէն կէչմէսի միւմքին տէյիլ իսէ, սէնին իրատէթին օլսուն՝ տէյիւ տուա էյլէտի։ 43 - Վէ կէլիպ եինէ անլէրի ույգուտա պուլտու, զիրա կէօզլերի աղըրլաշմըշ իսի։ 44 - Վէ անլէրի պրագըպ՝ թէքրար կիթտի, վէ իւչիւնճիւ տէֆա հէման օ քէլամը սէօյլէյէրէք տէտի քի 36 - Ապա փէտէր, սէնին ինտինտէ հէր շէյ միւմքին տիր. պու քեասէյի պէնտէն կէչիր. լաքին պէնիմ իսթէտիյիմ տէյիլ, անճագ սէնին իսթէտիյին օլսուն։ 37 - Վէ կէլիպ անլէրի ույգուտա պուլմազլէ, Պետրոսա՝ էյ Սիմոն, ույո՞ւյոր մը սըն. պիր սաաթ սանը գուվվէթլէնտիրիր իսի։ 44 - Վէ ազիմ իզթիրապտա պուլունուպ զիյատէ հէրարէթլէ տուա էտէրէք թէրի եէր իւզերինէ տիւշէն իրի գան տամլարը կիպի իսի։ 45 - Վէ տուատան գալգըպ շակիրտլերինին եանընա կէլտիքտէ, անլէրի քէտէրտէն ույումըշ պուլտու։ 46 - Վէ անլէրէ՝ Նի՞չիւն ույուլյորսընըզ, իզվայա տիւչմէմէնիզ իչիւն գալգըպ տուա էտինիզ՝ տէտի։

տուա էյլէտի։ 45 - Օ զէման չակիրտ-
լերինէ կէլիպ ան-
լէրէ ատէտի քի՝ Սր-
թըզ ույուշուզ խա-
թիրահաթ էտինիզ.
իչթէ սաաթ եագ-
լաչը, վէ Իպն իլ
ինսան կիւնահ-
քեարլարըն էլինէ
թէսլիմ օլունույոր։

իչթէ պէնի էլէ վէ-
րէն եագլաչը՝ տէ-
տի։

46 - Գալզընըզ կիտէլիմ, իչթէ պէնի էլէ վերէն եագլաչը։

Պէնա 137 **Ցիսուսըն էլէ վերիլմէսի**

Մատթ. 26: 47—56 | *Մարկ. 14: 43—52* | *Ղուկ. 22: 47—53* | *Յովհ. 18: 1—11*

47 - Վէ օ տահա
սէօյլէր իքէն, իչթէ
օն իքիլէրանէն պի-
րի օլան Յուդա՝
պաչ քահինլէր վէ
գավմըն իխթիյար-
լարը թարաքինան
գըլըճը վէ սօփալը
վաքիր խալգ անըն
իլէ պէրապէր օլա-
րագ՝ կէլտի։ 48 -
Վէ անը էլէ վերէն
անլէրէ իշարէթ վէ-
րիպ՝ Քիմի էօփէր-
սէմ օ տըր, անը
թութընըզ՝ տէմիշ
իսի։ 49 - Վէ տէր
ադամ Ցիսուսա
եագլաչըզ՝ Սէլամ
սանա, Բապպի՝ տէ-
յէրէք անը էօփ-
տիւ։ 50 - Ցիսուս
տախի անա՝ Տօս-
թըմ, նէ՞ իչիւն կէլ-
տին՝ տէտի։ Օ զէ-
ման անլէր եանա-
չըզ՝ էլլէրինի Ցի-
սուս իւզէրինէ սա-
լարագ, անը թութ-
տըլար։ 51 - Վէ իչ-
թէ Ցիսուս իլէ պէ-

43 - Վէ օ տահա
սէօյլէր իքէն տէր
ուգամ օն իքիլէր-
տէն պիրի օլան
Յուդա, պաչ քահ-
հինլէր իլէ իւլէմա
վէ իխթիյարլար
թարաքինան գը-
լըճը վէ սօփալը
վաքիր խալգ անըն
իլէ պէրապէր օլա-
րագ կէլտի։ 44 -
Վէ անը էլէ վերէն
անլէրէ իշարէթ վէ-
րիպ՝ Քիմի էօփէր
խսէմ՝ օ տըր, անը
թութընըզ վէ տիգ-
գաթլէ կէօթիւրիւ-
նիւզ՝ տէմիշ իսի։
45 - Վէ կէլտիյինտէ
անա հէման եագ-
լաչըզ Բապպի,
Բապպի՝ տէյէրէք
անը էօփտիւ։ 46 -
Անլէր տախի անըն
իւզէրինէ էլլէրինի
սալըզ թութտըլար։
47 - Վէ հազըր պու-
լունանլարտան պի-
րի գըլըճընը չէքիպ
վէ քահինի ա-

47 - Վէ Օ տահա
սէօյլէր իքէն, իչ-
թէ պիր գալապա-
լըզ վէ օն իքիլէր-
տէն պիրի օլան Յու-
դա նամ քիմսէ էօն-
լէրինճէ կէլէրէք,
Ցիսուսը էօփմէք ի-
չիւն եանընա կէլ-
տի։ 48 - Վէ Ցի-
սուս անա՝ Էյ Յու-
դա, Իպն իլ ին-
սանը էօփմէ՞քլէ մի
էլէ վէրիրսին՝ տէ-
տի։ 49 - Վէ էթրա-
ֆընտա օլանլար
նէ վուգու պուլա-
ճաղընը անլատըզ-
լարընտա, անա՝
Եա Բապպի, գըլըճ-
լէ վուրալը՞մ մը՝
տէտիլէր։ 50 - Վէ
անլէրտէն պիրի
քահինի ադամըն
պէնտէսինէ վու-
րուպ՝ անըն սաղ
գուլաղընը քէստի։
51 - Վէ Ցիսուս ճէ-
վապ վէրիպ՝ Պու
գատարքեաֆի տիր՝
տէյէրէք, գուլա-

Ցիսուս պու չէյ-
լէրի սէօյլէտիքտէն
սոնրա, չակիրտլէ-
րի իլէ պէրապէր
Կեդրոն տէրէսինին
էօթէ թարաքինա
չըգըպ՝ օրատա պիր
պաղչէ պուլունա-
մաղլէ, չակիրտլէ-
րի իլէ պէրապէր
իչինէ կիրտի։ 2 -
Վէ անը էլէ վերէն
Յուդա տախի օլ
մահալի պիլիր իսի.
զիրա Ցիսուս չա-
կիրտլէրի իլէ պէ-
րապէր օրատա չօղ
տէֆա թէճէմմիւ
էթմիշ իսի։
3 - Իմտի Յուդա
պիր պէօլիւք ասֆեր վէ պաչ քահ-
հինլէր իլէ ֆէրիսի-
լէր թարաքինան
մէմուրլար ալըպ՝
ֆէնէրլէր վէ մէչա-
լէլէր վէ սիլահլար
իլէ օրայա կէլտի։
4 - Վէ Ցիսուս քէնա-
տի հադգընտա վու-
գու պուլաճագ չէյ-

իսպէր պուլունան-
լարտան պիրի էլի-
նի ուղատըպ՝ գը-
լըճընը չէքտի, վէ
քահինի ադամըն
պէնտէսինէ վու-
րուպ՝ գուլաղընը
քէստի։ 52 - Օ զէ-
ման Ցիսուս անա
տէտի քի՝ Գըլըճընը
էինէ էէրինէ գօ,
զիրա գըլըճ թու-
թանլարըն ճիւմլէսի
գըլըճլէ հէլաք օ-
լուր։ 53 - Եօգսա
պէն Փէտէրիմէ չիմ-
տի րէճա էտէ՞մէղ
մի իմ զանն էտէր-
սին, օ տախի պա-
նա օն իքի ալյա-
տան զիյատ մէ-
լէքլէր հէթիչտի-
րիր։ 54 - Էաքին՝
Պէօյլէ օլմագ վա-
ճիպ տիր՝ պույու-
ռան քիթապլար
նա՞սըլ իթմամ օ-
լունապիլիր։
55 - Օլ սաաթտա
Ցիսուս խալգա տէ-
տի քի՝ Հարամի՞
իւզէրինէ կէլիր կի-
պի մի, պէնի թութ-
մագ իչիւն գըլըճը
վէ սօփալը չըգտը-
նըզ. պէն հէր կիւն
հէյքէլտէ եանընըզ-
տա օթուրուպ՝ թա-
լիմ էտէր իսիմ, վէ
պէնի թութմատը-
նըզ։ 56 - Լաքին
պունուն ճիւմլէ-
սի փէյղամպէրլէրին
քիթապլարը իթ-
մամ օլունմագ ի-
չիւն վագը՝ օլտու։

զամանը պէնտէսինէ
վուրուպ՝ գուլաղը-
նը քէստի։ 48 - Վէ
Ցիսուս անլէրէ խի-
թապէն՝ Պէնի թութ-
մագ իչիւն հարամի՞
իւզէրինէ կէլիր կի-
պի մի գըլըճը վէ
սօփալը չըգտընըզ։
49 - Հէր կիւն հէյ-
քէլտէ թալիմ էտէ-
րէք, եանընըզտա
պուլունուր իսիմ,
վէ պէնի թութմա-
տընըզ ամմա քի-
թապլար իթմամ
օլունմագ կէրէք
տիր՝ տէտի։ 50 -
Օլ վագթ ճիւմլէսի
անը պրագըպ գաչ-
տըլար։ 51 - Վէ ա-
նըն արտը սըրա
չըփլագ ճէսէտի իւ-
զէրինէ քէթէն պէ-
նի սարընմրշ պիր
նէվճիվան կիսիյոր
իքէն, էկկիթլէր
անը թութտըլար։
52 - Օ տախի քէ-
թէն պէզինի պրա-
գըպ՝ անլէրտէն
չըփլագ գաչը։

ղընա տօգունուպ
անա չիֆա վէրտի։
52 - Վէ Ցիսուս
քէնտի իւզէրինէ
կէլէն պաչ քահին-
լէր իլէ հէյքէլին
պաչ մուհաֆըզլա-
րընա վէ իխթիյար-
լարա խիթապէն՝
Հարամի իւզէրինէ
կիտէր կիպի՞մի գը-
լըճը վէ սօփալը
չըգտընըզ։ 53 - Պէն
հէր կիւն սիզին իլէ
պէրապէր հէյքէլտէ
իքէն, պէնիմ իւ-
զէրիմէ էլ ուզաթ-
մատընըզ, ամմա
պու սիզին սաաթը-
նըզ վէ զուլմէթին
հիւքիւմէթի տիր՝
տէտի։

լէրին ճիւմլէսինի
պիլմէքլէ, չըզըպ
անլէրէ՝ Քիմի՞ ա-
բայօրսընըզ՝ տէտի։
5 - Անլէր տախի ա-
նա՝ Նազարէթլի Ցի-
սուսը՝ տէյիւ ճէ-
վապ վէրմէքլէ, Ցի-
սուս անլէրէ՝ Պէն
իմ՝ տէտի. վէ ա-
նը էլէ վերէն Յու-
դա տախի անլէր
իլէ պէրապէր տու-
ռույոր իսի։ 6 - Վէ
անլէրէ՝ Պէն իմ՝
տէտիյի անտէ, ան-
լէր կէրի չէքիլիպ
եէրէ տիւշտիւլէր։
7 - Իմտի անլէրէ՝
Քիմի՞ արայօրսը-
նըզ՝ տէյիւ թէք-
ռար սիւալ էյլէտի-
յինտէ, անլէր՝ Նա-
զարէթլի Ցիսուսը՝
տէտիլէր։ 8 - Ցի-
սուս ճէվապէն՝ Սի-
զէ, Պէն իմ՝ տէ-
տիմ. իմտի էկէր
պէնի արայօր խսէ-
նիզ, պունլարը սա-
լը վերինիզ կիթ-
սինլէր՝ տէտի։ 9 -
Թա քի՝ Պանա վեր-
տիյին քիմսէլէրտէն
հիչ պիրինի զայ էթ-
մէտիմ, տէյիւ սէօյ-
լէտիյի քելամ իթ-
մամ օլունա։ 10 -
Օլ վագթ Սիմոն
Պետրոսըն պիր գը-
լըճը օլմաղլէ, անը
չէքիպ քահինի ա-
ղամըն պէնտէսի-
նէ վուրարագ, սաղ
գուլաղընը քէսիպ
տիւշիւրտիւ, օլ

0 զէման չակիրտ-
լերին ճիւմլէսի ա-
նը պրագըզ գաչ-
տըլար։

պէնտէնին իսմի
տախի Մաղքոս ի-
տի։ 11 - Վէ Յիսուս
Պետրոսա՝ Դրլըճը-
նը գընընա գո-
փէտէրին պանա
վէրտիյի քեսէյի
ի՞չմեյէճէք մի իմ՝
տէտի։

Պէնա 138 **Եկեղեցիներին հուզուրընա օրան միւհալիմ։**

Մատթ. 26: 57—27: 10	Մարկ. 14: 53—72	Ղուկ. 22: 54—71	Յովհ. 18: 12—27
57 - Վէ Յիսուսը թութանլար անը քահանի ի ազամ կայիափանըն եանը-նա կէօթիւրտիւլեր, օրատա տախի իւ-լէմա իլէ իխթիյարլար ճէմ օլմուշ իտի։ 58 - Վէ Պետրոս ուզագատան, քահանի ի ազամըն հավլուսընատէք ա-նըն արտընճա կիթ-տի, վէ իլերի կի-րիպ, նէթիճէյի կէօրմէք իչուն խըստմէթքեա ր լ ա ր իլէ պէրապէր օ-թուրտու։ 59 - Վէ պաշ քահանլեր ի-լէ իխթիյարլար վէ պիւթիւն միլ-լէթ մէճլիսի Յի-սուսըն զաթլի ի-չիւն, ալէյհինէ եա-լան չէհատէթ ա-ռատըլար իսկ տէ, պուլամատըլար։ 60- Վէ չօգ եալանճը չահիտլեր կէլտիլեր իսկ տէ, եկնէ պու-լամատըլար։ Նի-հայէթ իքի եալան-	53 - Վէ Յիսուսը քահանի ի ազամըն հուզուրընա կէօ-թիւրտիւլեր։ Վէ պունուն եանընա ճիւմլէ պաշ քահանլեր իլէ իխթի-յարլար վէ իւլէմա ճէմ օլտըլար։ 54 - Վէ Պետրոս ուզագ-տան քահանի ի ա-զամըն հավլուսը-նըն իչէրիսինէտէք անըն արտընճա կի-տիպ՝ խըստմէթ-քեարլար իլէ պէ-ռապէր օթուրարագ աթէչ եանընտա ը-սընըյօր իտի։ 55 - Վէ պաշ քահանլեր իլէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսի Յի-սուսըն զաթլի ի-չիւն ալէյհինէ չէ-հատէթ արատըլար իսկ տէ, պուլամա-տըլար։ 56 - Զիրա անըն ալէյհինատ նիչէ քիմսէլեր եա-լան չէհատէթ էթ-տիլեր իսկ տէ, չէ-հատէթլերի պիրի պիրինէ մուվաֆիգ	54 - Վէ անը թու-թուպ՝ կէօթիւր-տիւլեր, վէ քահանի ի ազամըն խանէսի իչինէ կէօթիւրտիւ-լեր։ Պետրոս տախի ուզագատան արտը սըրա կիտիյօր իտի։ 55 - Վէ հավլունըն օրթասընտա պիր աթէչ եագըպ՝ պիր-լիքէ օթուրարդ-լարընտա, Պետրոս տախի արալարընտա օթուրտու։ 56 - Վէ պիր ճարիյէ ա-նը աթէչին եանընտա օթուրուր կէօր-մէքլէ, անա տիգ-զաթլէ պաղըպ՝ Պու տախի անընն իլէ պէրապէր իտի՝ տէ-տի։ 57 - 0 իսէ՝ էյ գարը, պէն անը թանըմամ՝ տէյիւ անը ինքեար էթ-տի։ 58 - Վէ պիր ազ սոնրա անը տի-կէր պիրի կէօրիւպ՝ Սէն տախի անլէր-տէն սին՝ տէտի-յինտէ, Պետրոս ա-նա՝ էյ ատէմ, տէ-	12 - Օլ վագըթ պէօլիւք իլէ պին պաչը վէ Եկեղեցի-լերին մէմուրլարը Յիսուսը թութուպ՝ պաղլատըլար։ 13 - Վէ անը էվվէլա Աննայա կէօթիւր-տիւլեր, զիրա մէր-գում օ սէնէտէ քահանի ի ազամ օ-լան Կայիափանըն դայն փէտէրի իտի։ 14 - Պու Կայիափա տախի՝ Գավմ իչուն պիր ատէմին հէլաք օլմասը խայրլը սըր՝ տէյիւ Եկեղեցիներէ նասիհաթ վէրմիչ օլան քիմսէ իտի։ 15 - Վէ Սիմոն Պետ-րոս իլէ տիկեր պիր չակիրտ Յիսուսըն արտը սըրա կի-տիյօրլար իտի։ Վէ օլ չակիրտ քահա-նի ի ազամըն պիլ-տիկի օլուպ՝ Յիսուս իլէ պէրապէր քահա-նի ի ազամըն հավ-լուսընա կիրտի։ 16 - Լաքին Պետրոս դա-փու եանընտա տը-

ճը չահիտ կէլիպ, 61 - Պու քիմսէ՝ Սլլահըն հէյքէլինի եըգըպ, անը իչ կիւնտէ պինա էտէ պիլիրիմ՝ տէտի, տէտիլեր։ 62 - Քեա-հին ի ազամ տախի գալգըպ անա՝ Հիչ ճէվապ վէրմէ՞զ մի սին։ պունլար սէ-նին ալէյհինէ նէ՞ չէհատէթ էտիյօր-լար՝ տէտի։ 63 - Ամմա Յիսուս սիւ-քիւթ իւգրէ տուր-մաղէ քահանի ի ազամ անա խիթա-պէն՝ Սլլահ իւլ հայյ հագգը իչիւն սա-նա եէմին վէրիրիմ։ սէն Քրիստոս Իպն Ուլլա՞հ մը սըն, պիզէ սէօյլէ՝ տէ-տի։ 64 - Յիսուս անա՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր։ հէմսի-զէ տէրիմքի՝ Շիմ-տէն սոնրա Իպն իւլ Ինսանը Գուտրէթին սաղընտա օթուր-մագտա վէ կէօ-յիւն պուլութլարը իւզերինտէ կէլ-մէքտէ կէօրէճէք-սինիզ՝ տէտի։ 65 - Պունուն իւզերինէ քահանի ի ազամ քէնտի էլպիսէսինի եըրթըպ՝ Պու ֆասիտ քիւֆր էթտի, ար-թըգ պիզէ չահիտ-լէր նէ՞ լազըմ։ իչմէք չիմտի քիւֆրիւնիւ իչիթանինիզ։ 66-Սի-զէ նա՝սըլ կէօրիւ- | տէյիլ իտի։ 57 - Վէ պաղըլարը գալգըպ ալէյհինատ եալան չէհատէթ էտէրէք։ 58 - Պու ատէմին՝ էլ իլէ եափըլմըշ չու հէյքէլի երգըպ, իչ կիւնտէ՝ էլ իլէ եափըլմամըշ պիր զայրիանի պինա էտէճէյիմ, տէտի-յինի իչիթանիք՝ տէ-տիլեր։ 59 - Վէ պու-վէճհէլէ տախի չէ-հատէթլերի պիրի-պիրինէ մուվաֆիգ տէյիլ իտի։ 60 - Վէ քահանի ի ազամ օրթատա այաղա գալգըպ Յիսուսա՝ Հիչ պիր ճէվապ վէրմէ՞զ մի սին։ պունլար սէնին ա-լէյհինատ նէ՞ չէհա-տէթ էտիյօրլար՝ տէտի։ 61 - 0 տախի սիւ-քիւթ էտէրէք՝ հիչ պիր ճէվապ վէրմէ-մէսիյլէ, քահանի ի ազամ թէքրար՝ Քրիստոս Իպն իւլ Միւպարէք սէ՞ն մի սին՝ տէյիւ անա սին՝ տէյիւ սիւալ էթտի։ 62 - Յիսուս տախի՝ Պէն իմ, վէ Իպն իւլ Ինսանը Գուտրէթին սաղընտա օթուրուր, վէ կէօչիւն պուլութլարըյլէ կէ-լիր կէօրէճէքսինիզ տէտի։ 63 - Իմտի քահանի ի ազամ քէնտի էսվապընը եըրթըպ՝ Սրթըգ | յիլ իմ՝ տէտի։ 59 - Վէ թագրիպէն պիր սաաթ միւրու-ռինտէ՝ տիկեր պիր քիմսէ թէէքիտ է-տիպ՝ Ֆիլ հագիգէ պու տախի անընն իլէ պէրապէր իտի, չինքի Գալիլեալը սըր՝ տէտի։ 60 - Ամմա Պետրոս՝ էյ ատէմ, նէ սէօյլէ-տիյինի պիլմէմ՝ տէտի, վէ տէր ա-գաղ քէնտիսի տա-հա սէօյլեր իքէն, խորոս էօթտի։ 61 - Վէ Բապպ տէօնիւպ Պետրոսա պագը։ վէ Պետրոս Բապ-պէն քէնտինէ՝ Խո-րոս էօթմէզտէն էվ-վէլ, սէն պէնի իչ քերրէ ինքեար է-տէճէքսին՝ տէտիյի սէօպիւ խաթրընա կէթիրտի։ 62 - Վէ Պետրոս սըչարըյա չըգըպ ամը ամը աղ-լատը։ | չարըտա տուրմաղ-լէ, քահանի ի ազա-մըն պիլտիյի օլան տիկեր չակիրտ չը-զըպ՝ գափուճըյա սէօյլեյերէք, Պետ-րոսը իչերիյէ ալտը։ 17 - Վէ գափուճը զըզ Պետրոսա՝ Սէն տախի պու ատէմին չակիրտլերինտէն տէյի՞լ մի սին՝ տէ-տիքտէ, օ տախի՝ Տէյիլ իմ՝ տէտի։ 18 - Վէ հավա սո-ղուզ օլտըզընտան՝ խըստմէթքեարլար իլէ մէմուրլար ա-թէչ եագմըշ օլմաղ-լէ՝ տուրուպ ըսը-նըյօրլար իտի։ Պետրոս տախի ան-լէր իլէ պէրապէր տուրուպ ըսընըյօր իտի։ 19 - Վէ քեա-հին ի ազամ՝ Յիսու-սա չակիրտլերի իլէ թալիմինէ տիր սիւալ էթմէքլէ, 20 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պէն տիւն-եայա ալէնէն սէօյ-լէտիմ, պէն տաճ-մա սինագոգտա վէ Եկեղեցիներին հէր թարաֆտա ճէմ օլ-տըգլարը հէյքէլտէ թալիմ էտիպ՝ կիզ-լիտէ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէտիմ։ 21 - Նի՞չիւն պանա սիւ-ալ էտիյօրսըն։ ի-չիթմիչ օլանլար-տան՝ քէնտիլերինէ նէ սէօյլէտիյիմի սիւալ էյլէ։ Իթթէ |

նիւր՝ տէր։ անլէր տախի անա ճէվապ վերիպ՝ էօլիւմէ միւսթահադդ տըր՝ տէտիլէր։ 67 - Օ զէման անըն եիւ-զինէ թիւքիւրիւպ՝ անա եումրուգվուրտըլար, պաղըլարը տա սիլէ վուրուպ՝ 68 - Էյ Քրիստոս, պիզէ փէյղամպերլիք էյլէ, սանա վուրան քի՞մ տիր՝ տէտիլէր։

69 - Վէ Պետրոս տըշարըտա հավլուտա օթուրուր իքէն, եանընա պիր ճարիյէ կելիպ՝ Սէն տախի Գալիլեալը Յիսուս իլէ պերապէր իսին՝ տէտի։ 70 - Լաքին օ ճիւմլէսինին հուզուրընտա՝ Սէնին նէ սէօյլէտիյինի պիլմէմ՝ տէյերէք ինքեար էյլէտի։ 71 - Վէ զափույա չըզտըղընտա, անը տիկէր պիր ճարիյէ կէօրիւպ, օրատա օլանլարա՝ Պու տախի Նազարէթլի Յիսուս իլէ պերապէր իսին՝ տէտի։ 72 - Օ տախի՝ Պէն օ ատէմի թանըմամ տէյերէք, եէմինլէ թէքբար ինքեար էյլէտի։ 73 - Վէ պիր ազ սոնրա օրատա տուրանլար եանաչըպ, Պետրոսա՝ սահիդէն սէն պիզէ չահիլլէր նէ՞ լազըմ։ 64 - Քրիքրինիւ իչիթանինիզ. սիզէ նա՞սըլ կէօրիւնիւր՝ տէտի. անլէրին ճիւմլէսի տախի՝ էօլիւմէ միւսթահադդ տըր՝ տէյիւ անը հիւքմ էթտիլէր։

65 - Վէ պաղըլարը անըն իւզերինէ թիւքիւրմէյէ, վէ եիւզինիւ էօրթիւպ՝ անա եումրուգ վուրարագ՝ փէյղամպերլիք էյլէ՝ տէմէյէ պաչլատըլար. խըտմէթքեարլար տախի անա սիլէ վուրըլար։

66 - Վէ Պետրոս աչաղրատա հավլուտա իքէն, քեահին ի ազամըն ճարիյէլերինատն պիրի կէլիպ, 67 - Պետրոսը ըսընը կէօրտիւյինատէ անա պագըպ՝ Սէն տախի Նազարէթլի Յիսուս իլէ պերապէր իսին՝ տէտի։ 68 - Լաքին օ՝ Նէ՛ սէօյլէտիյինի պիլմէմ վէ անլամամ՝ տէյերէք, ինքեար էթտի վէ տըշարըյա տէհլիզէ չըզտրգտա՝ խօրօս էօթտիւ։ 69 - Վէ ճարիյէ եէնէ անը կէօրմէքլէ, օրատա տուրանլարա՝ Պու անլերատէն տիր՝ 66 - Վէ կիւնտիւզ օլտուգտա, միլլէթ իխթիյարը իլէ պաչ քեահինլէր վէ իւլէմա ճէմ օլտըլար, վէ անը քէնտիլէրին միլլէթ մէճլիսինէ կէօթիրիւպ, 67 - Քրիստոս սէ՞նմի սին, պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլէր. օ տախի անլերէ՝ Էկեր սիզէ սէօյլէսէմ, հիչ ինանմազընը, 68 - Վէ էկեր սիւալ էթսէմ տախի՝ նէ ճէվապ վերիր, նէ տէ սալը վերիրսինիզ, 69 - Պունտան պէօյլէ Իսն Իւլ ինսան գուտրէթ Ուլլահին սաղընտա օթուրաճագ տըր՝ տէտի։ 70 - Վէ ճիւմլէսի՝ էօյլէ խէ սէն Իսն Ուլլա՞հ մը սըն՝ տէտիլէր. օ տախի անլերէ՝ Տէտիյինիզ կիպի իմ՝ տէտի։ 71 - Վէ անլէր՝ Արթըգ պիզէ չէհատէթ նէ՞ լազըմ տըր. զիրա քէնտիմիզ ասնն աղընտան իչիթիք՝ տէտիլէր։ անլէր պէնիմ սէօյլէտիյիմ չէյլերի պիւլիրլեր՝ տէտի։ 22 - Վէ պու չէյլերի սէօյլէտիյինատ, օրատա տուրան մէմուրլարտան պիրի Յիսուսա պիր սիլլէ վուրուպ՝ Քեահին ի ազամա պէօյլէ՞ մի ճէվապ վերիրսին՝ տէտի։ 23 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Էկեր սէօյլէտիյիմ ֆէնա խէ, ֆէնալըղընա չէհատէթ էյլէ, ամմա էկեր էյի խէ, պանա նի՞չին վուրույօրսըն՝ տէտի։ 24 - Վէ Անանա անը պաղլը օլարագ, քեահին ի ազամ Կայափայա կէոնտերմիչ իտի։ 25 - Վէ Սիմոն Պետրոս տուրուպ ըսընմագտա իքէն, անա՝ Սէն տէ անըն չակիրտլերինատն տէյի՞լ մի սին՝ տէտիլէր. օ տախի՝ Տէյիլ իմ՝ տէյիւ ինքեար էթտի։ 26 - Քեահին ի ազամըն պէնտէլերինատն օլուպ՝ Պետրոսըն տախի գուլաղընը քէստիյի քիմսէնին ազրապասընտան պիրի՝ Պէն սէնի պաղչէտէ կէօրմէտի՞մ մի՝ տէտի։ 27 - Պունուն իւզերինէ տախի ան լէրտէն սին, չունքի սէօյլէյիչին տախի սէնի պէյան էտիյօր տէտիլէր։ 74 - Օ զէման Պետրոս՝ Օլ ատէմի թանըմամ՝ տէյերէք՝ պէտ տուա վէ եէմին էթմէյէ պաչլատը. վէ անիտէ խօրօս էօթտիւ։ 75 - Վէ Պետրոս Յիսուսըն քէնտինէ՝ Խօրօս էօթմէզտէն եվվել պէնի իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէտիյի սէօզիւ խաթրընա կէթիրմէքլէ, տըչարըյա չըզըպ ճը ճը աղլատը։

Վէ սապահ օլունճա, ճիւմլէ պաչ քեահինլէր իլէ ղավմըն իխթիյարլարը Յիսուսը գաթլ էթմէք իչին ալէյհնատէ միւչավէրէ էթտիլէր։ 2 - Վէ անը պաղլայըպ՝ Պոնտոսլը Պիղատոս նամ վալիյէ կէօթիւրէրէք թէսլիմ էթտիլէր։

տէմէյէ պաչլատը. 70 - Օ տախի թէքրար ինքեար էթտի։ Վէ պիր միւատէթ սոնրա, եէնէ օրատա տուրանլար Պետրոսա՝ Սահիդէն անլերատէն սին, զիրա Գալիլեալը սըն վէ սէօյլէյիչին պէնզէյօր՝ տէտիլէր։ 71 - Օ խէ՝ Պու տէտիյինիզ ատէմի թանըմամ՝ տէյերէք պէտտուա վէ եէմին էթմէյէ պաչլատը։ 72 - Վէ իքինճի քէրրէ խօրօս էօթտիւ. Վէ Պետրոս Յիսուսըն քէնտինէ՝ Խօրօս իքի քէրրէ էօթմէզտէն սէն պէնի իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէտիյի սէօզիւ խաթրընա կէթիրմէքլէ, աղլամազա պաչլատը։

Պետրոս եէնէ ինքեար էթտի. վէ տէր ագապ խօրօս էօթտիւ։

---

3 - Օ զէման անը էյէ վերէն Յուդա անըն մահքիւմ օլտըղընը կէօրտիւքտէ, փէշիման օլմագլէ, օթուզ գրթա կիւմիւշիւ պաչ քեահինլէր իլէ իխթիյարլարա կէրի վերիպ, 4 - Սուչսրզ գան էյէ վերմէքլէ կիւնահ իշլէտիմ՝ տէտի. անլէր տախի՝ Պիզէ՞ նէ, սէն տիւչիւն՝ տէտիլէր։ 5 - Վէ օ՝ ազչէյի հէյքէլին իչինտէ եէրէ աթըպ կիթտի, վէ վարըպ քէնտիսինի ասատ։ 6 - Վէ պաչ քեահինլէր ազչէյի ալըպ՝ Անը հէյքէլին խազինէսինէ զօմագ ճարզ տէյիւ տիր, չունքի գան պահասը տըր՝ տէտիլէր։ 7 - Վէ մի չավէրէ էթտիքտէն սոնրա, զարիպլէրէ մէզարլըգ օլմագ իւզրէ, անընէ չէօմլէքճինին թարլասընը սաթըն ալտըլար։ 8 - Պունուն իչին պու կիւնէ տէյին օլ թարլայա՝ Դան թարլասը՝ տէնիլիր։ 9 - Օ զէման Երեմիա փէյղամպէր վասըթասըյլէ՝ Վէ պահասը թաեին էտիլմիչ, եանի պէնի Իսրայէլտէն պաղըլարընը պահա թաեին էթտիքլէրի զաթրն գըյմէթի օլան օթուզ գրթա կիւմիւշիւ ալըպ, 10 - Անլերի Բաղպէն պանա էմր էթտիյի կիպի չէօմլէքճինին թարլասը իչին վերտիլէր՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամ իթմամ օլունտու։

Գլուխ 139 **Պիղատոսին հուզուրքնտա օլան մուհաֆիզ։**

Մաթ. 27: 11—31

11 - Վէ Յիսուս՝ վալինին հուզուրքնտա տուրտըղը հալտէ, վալի անա՝ Եէհուտիլէրին մէլիյի սէ՞ն մի սին՝ տէյիւ սիւալ էթտի. Յիսուս տախի անա՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր՝ տէտի։ 12 - Վէ պաշ քահինլէր իլէ իխթիյարլար թարաֆընտան իթհամ օլունտըղտա, հիչ ճէվապ վերմէտի։ 13 - Օ զէման Պիղատոս անա՝ Սէնին ալէյհինէ նէ դաատար չէյլէր չէհատէթ էտիյօրլար մը սըն՝ տէտի։ 14 - Վէ անա հիչ պիր սէօզ պիլէ ճէվապ վերմէտիյինտէն վալի զայէթլէ թէաճճիւպ էթտի։

15 - Լաքին պայրամտա խալգընն խաթէյի պիր մահպուսը սալը վերմէք վալինին աէթի օլմաղլէ, 16- Օ զէման Բարաբբա նամընտա մէշհուր պիր մահպուսլարը վար իտի. 17 - Վէ անլէր ճէմ օլտըղլարընտա, Պիղատոս անլէրէ՝ Սիզին իչիւն հանկլրսընը

Մարկ. 15: 1—20

Վէ սապահ օլտըղը կիպի, պաշ քահինլէր, իխթիյարլար վէ իւլէմա իլէ վէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսի միւշավէրէ էտիպ, Յիսուսը պաղլաբզտան սոնրա կէօթիւրիւպ Պիղատոսա թէսլիմ էթտիլէր։ 2 - Վէ Պիղատոս անա՝ Եէհուտիլէրին մէլիյի սէ՞ն մի սին՝ տէյիւ սիւալ էթտի. օ տախի անա ճէվապէն՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր՝ տէտի։ 3 - Վէ պաշ քահինլէր անը չօգ չէյլէրտէն տօլայը իթհամ էթտիլէրինտէ, 4 - Ելնէ Պիղատոս անասիւալ էտէրէք՝ Հիչ պիր ճէվապ վերմէ՞զ մի սին. պագ, ալէյհինտէ նէ դաատար չէյլէր չէհատէթ էտիյօրլար՝ տէտի։

5 - Վէ Յիսուս արթըզ հիչ պիր ճէվապ վերմէմէքլէ՝ Պիղատոս թէաճճիւպ էթտի։

6 - Վէ հէր պայրամտա անլէրին թալէպ էթտիքլէրի պիր մահպուսը սալը վերիյօր իտի։ 7 - Վէ իխթիլալ էնսանընտա

Ղուկ. 23: 1—25

Վէ անլէրին պիւթիւն ճիւմհուրը գալգըպ՝ անը Պիղատոսա կէօթիւրտիւլէր։ 2 - Վէ անը իթհամ էթմէյէ պաշլայըպ՝ Պունու միլլէթի ազընը-մագտա, վէ՝ Պէն Քրիստոս մէլիք իմ, տէյէրէք Գայսէրէ խարաճ վերմէքտէն մէն էթմէքտէ պուլուրզ՝ տէտիլէր։ Վէ Պիղատոս անա՝ Եէհուտիլէրին մէլիյի սէ՞ն մի սին՝ տէյիւ սիւալ էյլէտիքտէ, օ տախի անա ճէվապէն՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր՝ տէտի։ 4 - Վէ Պիղատոս պաշ քահինլէր իլէ խալգա՝ Պու ատէմտէ հիչ պիր ճիւրմ պուլմայօրըմ՝ տէտի։ 5 - Ամմա անլէր իսրար էտէրէք՝ Գալիլեատան պաշլայըպ թա պուրայա գատար, պիւթիւն Եէհուտիյէտէ թալիմ իլէ դավմը թարիք էտիյօր՝ տէտիլէր։ 6 - Վէ Պիղատոս Գալիլեա լաֆզընը իշիթմէքլէ՝ Օլ ատէմ Գալիլեալը՞ մը տըր՝ տէյիւ սիւալ էտիպ, 7 - Հերովդէսին հիւքիւմէթի

Յովհ. 18: 28—19: 16

28 - Օլ վազըթ Յիսուսը Կայիափանըն եանընտան հիւքիւմէթ գոնաղընա կէօթիւրտիւլէր, վէ վագըթ սապահ իտի. վէ անլէր նափաք օլմամալարը վէ պասէքի եէմէլերի իչիւն հիւքիւմէթ գոնաղընա կիրմէտիլէր։ 29 - Պունա պինէն, Պիղատոս անլէրին եանընա չըզըպ՝ Պու ատէմին ալէյհինտէ նէ՞ չիքայէթինիզ վար՝ տէտի։ 30 - Անլէր տախի անա ճէվապէն՝ Էկէր պու քիմսէ միւճրիմ օլմասա իտի, անը սանա թէսլիմ էթմեզ իտիք տէտիլէր։ 31 - Օլ վազըթ Պիղատոս անլէրէ՝ Սիզ անը ալըպ՝ քէնտի չէրիաթընը-զա կէօրէ հիւքմ էտինիզ՝ տէտի. լաքին Եէհուտիլէր անա՝ Քիմսէյի գաթլ էթմէմիզէ րուխսաթ եօք տըր՝ տէտիլէր։ 32 - Թա քի Յիսուսըն նէ տիւրլիւ էօլիւմլէ վէֆաթ էտէճէյինի իմա էթմէք իւզրէ սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օլունա։ 33 - Վէ Պիղատոս թէքրար

սալը վերմէմի խաթէրսինիզ. Բարաբբայը՞ մը, եօքսա Քրիստոս տէնիլէն Յիսուսը՞ մը՝ տէտի։ 18 - Զիրա անը հասէտտէն նաչի թէսլիմ էթտիքլէրինի պիլիր իտի։

19 - Վէ մահքէմէտէ օթուրըր իքէն, զէվճէսի անա խասպեր կէօնտէրիպ՝ Օլ սալիհ քիմսէ իլէ սէնին իչին օլմասընը, զիրա պու կիւն ռիւյատա անը իչիւն չօգ զահմէթ չէքտիմ՝ տէտի։

20 - Ամմա պաշ քահինլէր իլէ իխթիյարլար Բարաբբայը տիլէյիպ՝ Յիսուսը տախի հէլաք էթմէք իչիւն խալգը գանտըրտըլար։ 21 - Վէ վալի անլէրէ խիթապէն՝ Իքիսինտէն հանկըսընը սիզին իչիւն սալը վերմէմի խաթէրսինիզ՝ տէտիքտէ, անլէր՝ Բարաբբայը, տէտիլէր։ 22 - Պիղատոս անլէրէ՝ Եա Քրիստոս տէնիլէն Յիսուսը նէ՞ եափայըմ՝ տէտիքտէ, ճիւմլէսի անա՝ Սալպ օլունսըն՝ տէտիլէր։ 23 - Վալի տախի՝ Եա նէ՞ քէօթիւլիւք իշլէմիշ պիր՝ տէմէսի իւզէրինէ, անլէր՝ Սալպ օլունսըն՝ տէ-

տա գաթլ ֆիիլինտէ պուլունուպ՝ ֆիթնէ չըգարան բէֆիզլէրի իլէ պէրաբէր մահպուս օլան Բարաբբա նամընտա պիր քիմսէ վար իտի։ 8 - Վէ խալգ պաղըրըպ՝ քէնտիլէրէ օլան ատէթինին իճրասընտա պուլունմասընը թալէպ էթմէյէ պաշլատը։ 9 - Վէ Պիղատոս անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզին իչիւն Եէհուտիլէրին մէլիյինի սալը վերմէմի խաթէ՞ր մի սինիզ՝ տէտի։ 10 - Զիրա պաշ քահինլէր անը հասէտտէն նաչի թէսլիմ էթտիքլէրինի պիլիր իտի։ 11 - Լաքին պաշ քահինլէր անըն եէրինէ քէնտիլէրի իչիւն Բարաբբայը սալը վերմէսինի թալէպ էթտիլէր։ 12 - Վէ Պիղատոս թէքրար անլէրէ ճէվապէն՝ Էօյլէ իսէ Եէհուտիլէրին մէլիյի տէտիյինիզ քիմսէյէ նէ՞ եափմամը խաթէրսինիզ՝ տէտի։ 13 - Անլէր տախի՝ Անը սալպ էյլէ՝ տէյիւ թէքրար նիտա էթտիլէր։ 14 - Լաքին Պիղատոս անլէրէ՝ Եա նէ՞ քէօթիւլիւք իշ-

տաիրէսինտէն օլտըղընը անլատըգտա, Հերովդէս օլ կիւնլէրտէ Երուսաղէմտէ պուլունտըղը ճիհէթլէ՝ անը անըն եանընա կէօնտէրտի։

8 - Վէ Հերովդէս Յիսուսը կէօրտիւքտէ, զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտու, զիրա անըն հագդընտա չօգ չէյլէր իչիթտիյի իչիւն, անը խայլը զէմանտան պէրու կէօրմէք խաթէյէրէք, անըն էլիյլէ իճրա օլունան պիր ալամէթ միւշահէտէ էթմէք իւմիտինտէ իտի։ 9 - Վէ անա չօգ սէօզլէրլէ սիւալ էթտի իսէ տէ, պիր ճէվապ վերմէտի. 10 - Վէ պաշ քահինլէր իլէ իւլէմա տուրուպ՝ անը չիտէթլէ իթհամ էտէրլէր իտի։ 11 - Հերովդէս տախի ասքէրլերի իլէ պէրաբէր անը թահգիր վէ խաթիհզա էթտիքտէն սոնրա, անա փարլագ պիր լիպաս կիյտիրիպ՝ Պիղատոսա կէրի կէօնտէրտի։ 12 - Վէ օլ կիւնտէ Պիղատոս իլէ Հերովդէս պիրի պիրի իլէ ասսի օլարլար, զիրա մուզատտէմ արալարընտա ա-*

հիւքիւմէթ գոնաղընա կիրտի, վէ Յիսուսը չաղըրըպ անա՝ Եէհուտիլէրին մէլիյի սէ՞ն մի սին՝ տէտի։ 34 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պունու սէն քէնտիլիյինտէ՞ն մի սէօյլէյօրսըն. եօքսա պէնիմ հագդըմտա սանա պաչգալարը՞ մը սէօյլէտի՝ տէտի։ 35 - Պիղատոս ճէվապէն՝ Պէն Եէհուտի՞ մի իմ, սէնի քէնտի միլլէթին վէ պաշ քահինլէր պանա թէսլիմ էթտիլէր, նէ՞ եափտըն՝ տէտի։ 36 - Յիսուս ճէվապէն՝ Պէնիմ մէլէքիւթիւմ պու տիւնեատան տէյիլ տիր, էկէր պէնիմ մէլէքիւթիւմ պու տիւնեատան օլսա իտի, պէնիմ խըզմէթճիլերիմ միւճահէտէ էտէրլէր իտի, քի Եէհուտիլերէ թէսլիմ օլընմայըմ. ամմա չիմտի պէնիմ մէլէքիւթիւմ պուրատան տէյիլ տիր՝ տէտի։ 37 - Օլ վազըթ Պիղատոս անա՝ Էօյլէ իսէ պիր մէլի՞ք մի սին՝ տէտի. Յիսուս ճէվապէն՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր, չիւնքի պէն մէլիք իմ. պէն պունուն իչիւն,

յիւ տահա զկյատէ նիտա էտէրլէր ի-տի։ 24 - Վէ Պի-զատոս՝ ֆախէ հա-սըլ օլմայըպ անճագ տահա զկյատէ վէլ-վէլէ հասըլ օլսը-զընը կէօրմէքլէ, սու ալըպ խալգրն էօնիւնտէ էլլերինի ԵրՅդայարագ՝ Պու սալիհին գանընտան պէն պէրի իմ. սիզ տիւչինիւնիւզ՝ տէ-տի։ 25 - Վէ պիւ-թիւն գավմ՝ Անընգանը պիդիմ իւզէ-րիմիզէ վէ էվա-ասըմըզըն իւզերինէ օյուն՝ տէյիւ ճէ-վապ վէրտիլէր։ 26-0 զէման Բարաբ-բայը սալը վերտի. լաքին Յիսուսը տէօյտիւքտէն սոնրա սալպ օլունմագ իչիւն թէսլիմ էթ-տի։

27 - Օլ վագըթ վալինին ասքէրլէ-րի Յիսուսը սէրայա ալըպ՝ պիւթիւն պէօլիւյիւ անընն իւ-զերինէ ճէմ էթ-տիլէր։ 28 - Վէ ա-նը սոյուպ՝ անա գըրմըզը պիր խի-լաթ կկյտիրտիլէր։ 29-Վէտիքէնլէրտէն պիր թաճ էօրիւպ պաչընա, վէ պիր գամըշ տախի սաղ էլինէ գոսըլար. վէ էօնիւնէ սիզ չէօ-քիւպ՝ Սէլամ սա-նա, էյ Եէհուտիլէ-

լէմիչ տիր՝ տէտի խէ տէ, անլէր Անը սալպ էթ՝ տէյէրէք տահա զկյատէ նի-տա էյլէտիլէր։ 15 - Վէ Պիզատոս խալ-գը խօչնուա էթ-մէք իսթէմէքլէ, անլէր իչիւն Բա-բարբայը սալը վեր-տի, վէ Յիսուսը տէօյտիւքտէն սոնրա՝ սալպ օլուն-մագ իչիւն թէսլիմ էթտի։

16 - Վէ ասքեր-լեր անը տիվան մա-հալի օլան հավլու իչէրիսինէ կէօթիւ-րիւպ՝ պիւթիւն պէօլիւյիւ ճէմ էթ-տիլէր։ 17 - Վէ ա-նա էրզէվանի խիլ-աթ կկյտիրտիլէր, վէ տիքէնտէն պիր թաճ էօրիւպ պաչը-նա գոսուլար։ 18 - Վէ՝ Սէլամ սանա, էյ Եէհուտիլէրին մելիքի՝ տէյիրէֆ ա-նը սէլամլամագա պաչլատըլար։ 19 - Վէ գամըշէ անընն պաչընա վուրուպ՝ իւզերինէ թիւքիւ-րիւրլէր, վէ տիզ չէօքիւպ անա թէ-մէնտա էտէրլէր ի-տի։ 20 - Վէ անը իսթիհզա էթտիք-տէն սոնրա, իւզէ-րինտէն էրզէվանի խիլաթը չըգարըպ՝ անա քէնտի էլպի-սէսինի կկյտիրտի-

տավէթ վար իտի։ 13 - Վէ Պիզատոս պաչ քահանլէր վէ ռէիսլէր իլէ գավմը պիր եէրէ ճէմ է-տիպ՝ անլէրէ խի-թապէն, 14 - Պու ատէմի խալգը ազ-տըրըյօր՝ տէյիւ պա-նա կէթիրտինիզ, վէ իշթէ պէն սի-զին հուզուրընըզ-սա թէֆթիշ էտիպ՝ պու ատէմ ալէյ-հինտէ շիքայէթ էթտիյինիզ չէյլեր-տէն պիր ճիւրմ ան-տէ պուլմատըմ. 15 - Նէ տէ Հերով-դէս պուլսոտ. զիրա սիզի անընն եանընա կէօնտէրտիմ իսէ տէ, իշթէ անընն է-լիյլէ գաթլէ միւս-թահագգ պիր չէյ եափըլմամըշ տըր։ 16 - Պու էճլտէն ա-նը թէտիպ էթիք-տէն սոնրա սալը վերէյիմ՝ տէտի։ 17 - Վէ հեր պայ-ռամտա անլէրէ պիր քիմսէ սալը վեր-մէսի լազըմ իտի։ 18 - Վէ ճիւմլէսի պիրտէն՝ Պունու գալտրը վէ Բա-բարբայը պիզէ սալը վեր տէյիւ պաղըր-տըլար։ 19 - Պու քիմսէ տախի չէհր-տէ վուգու պուլ-մուշ պիր իսթիրալ վէ գաթլ իչիւն հա-պսխանէյէ աթըլմըշ իտի։ 20 Իմտի Պի-

եանի հապիգաթա չէհատէթ էթմէք իչիւն սոզտըմ, վէ պունընն իչիւն տիւն-եայա կէլտիմ. հա-գիգաթտան օլան հեր քիմսէ պէնիմ սէօզիւմիւ տինլէր՝ տէտի։ 38 - Պիզա-տոս անա՝ Հագի-գաթ նէ՞ տիր՝ տէ-տի. վէ պունու սէօյլէտիքտէն սոնր-ա, եէնէ եէհու-տիլէրին եանընա չըգըպ, անլէրէ՝ Պէն անտէ հիչ պիր ճիւրմ պուլմայօրըմ. 39 - Ամմա պասեքտէ սիզին իչիւն պիր քիմսէ սալը վեր-մէքլիյիմ սիզտէ ատէթ տիր. իմտի սիզ Եէհուտիլերին մելիքինի սալը վերմէմի իսթէ՞ր մի սինիզ՝ տէտի։ 40 - Օլ վագըթ եէնէ ճիւմլէսի պաղըրըպ՝ Պունու տէյիլ, ան-ճագ Բարաբբայը՝ տէտիլէր. Բարաբ-բա իսէ պիր հարա-մի իտի։

0 զէման Պիզա-տոս Յիսուսը ալըպ գամչյլէ տէօյտիւ։ 2 - Ասքերլեր տա-խի տիքէնլերտէն պիր թաճ էօրիւպ՝ անընն պաչընա զո-սըլար, վէ անա էրզէվանի պիր լի-պաս կկյտիրիպ, 3 - Սէլամ սանա, էյ Եէհուտիլերին մե-

լեր, վէ խաչա կէր-մէք իչիւն սըչարը-յա կէօթիւրտիւլեր։

--

զատոս Յիսուսը սալը վերմէք իս-թէմէքլէ՝ թէքբար քէլամ իրատ էյլէ-տի իսէ տէ, 21 - Անլէր՝ Սալպ էյլէ, անը սալպ էյլէ՝ տէ-յիւ պաղըրըրլար իտի։ 22 - 0 տախի իւչիւնճիւ տէֆա օ-լարագ անլէրէ՝ Եա պու ատէմ նէ՞ քէօթիւլիւք իյլէ-տի. անտէ գաթլի մուճիպ պիր ճիւրմ պուլմատըղըմ ճի-հէթլէ, անը թէ-տիպ էթտիքտէն սոնրա սալը վերէ-յիմ՝ տէտի. 23 - Ամմա անլէր ազիմ սէսալարլէ իսրար էտէրէք անընն սալպ օլունմասընը թա-լեպ էտէրլեր իտի. վէ անլերին վէ պաչ քահանլերին սէ-սալարը զալիպ կէլ-մէքլէ, 24 - Պիզա-տոս մաթլուպլարը-նընն իճրասընա հիւքմ էթտի։ 25 - Շեօյլեքի իխթիլալ վէ գաթլ իչիւն մահպուս պուլու-նուպ թալեպ էթ-տիքլերի քիմսէյի անլերէ սալը վեր-տի, վէ Յիսուսը անլերին միւրաբը-նա թէսլիմ էթտի։

—

լիյլ՝ տէյէրէք, ա-նա սիլլէ վուրուր-լար իտի։ 4 - Պի-զատոս թէքբար տըչարը չըգըպ ան-լէրէ՝ Իշթէ անտէ պիր ճիւրմ պուլ-մատըղըմը պիլմէ-նիպ իչիւն անը սի-զէ տըչարըյա չը-գարըյօրըմ՝ տէտի։ 5 - Օլ վագըթ Յի-սուս տիքէն թաճը վէ էրզէվանի լի-պասը կկյտիչ օլա-բագ՝ տըչարըյա չըգարգտա, Պիզա-տոս անլէրէ՝ Իշթէ օլ ատէմ՝ տէտի։ 6 - Պաչ քահանլեր իլէ մէմուրլար տա-խի անը կէօրտիւք-լերինտէ՝ Սալպ էյ-լէ, սալպ էյլէ՝ տէ-յիւ պաղըրըրլար ի-տի։ Պիզատոս ան-լերէ՝ Անը սիզ ալըպ սալպ էյլէյինիզ, զի-րա պէն անտէ ճիւրմ պուլմայօրըմ՝ տէ-տի։ 6 - Եէհուտի-լեր անա ճէվապէն՝ Պիզիմ չերիաթըմըզ վար, վէ չերիաթը-մըզ մուճէպինճէ գաթլը վաճիպ տիր, զիրա քէնտիսինի Իպն Ուլլահ մա-գամընտա թութ-տու՝ տէտիլեր։ 8 - Պիզատոս պու սէօ-զիւ իչիթտիյինտէ՝ տահա զկյատէ գօր-գարագ, 9 - Թէք-

ըար հիւքիւմէթ գօնաղընա կիրիպ Յիսուսա՝ Սէն նէ՞րէտէն սին՝ տէտի. ամմա Յիսուս անա ճէվապ վէրմէմէսիյլէ, 10 - Պիղատոս անա խիթապէն՝ Պանա սէօյլէմէ՞զ մի սին. պիլմէ՞զ մի սին քի սէնի սալպ էթմէյէ գուարէթիմ վար, վէ սէնի սալը վէրմէյէ տախի գուարէթիմ վար՝ տէտի։ 11 - Յիսուս՝ Էկէր սանա հօգարըտան վէրիլմիշ օլմասա իսի, պէնիմ իւզէրիմէ հիչ պիր գուարէթին օլմազ իսի. պու սէպէպտէն պէնի սանա թէսլիմ էտէնին կիւնահը տահա պէօյիւք տիր՝ տէյիւ ճէվապ վէրաի։ 10 - Պունտան սօնրա Պիղատոս անը սալը վէրմէյէ վէսիլէ արար իսի իսէ տէ, Եէհուտիլէր՝ Էկէր պունու սալը վէրիրսէն, Գայսէրին ասօսթու տէյիլ սին, հէր քիմ քի քէնտիսինի մէլիք ատտ էտէրսէ՝ Գայսէրէ մուխալիֆ սէօյլէր՝ տէյիւ պաղըրըրլար իսի։ 13 - Պիղատոս տախի պու սէօզիւ իշիթիքտէ, Յիսուսը տըշարըյա չըգարըպ՝ Իպրանիճէ Կապպաթա տէնիլէն Թաշ տէօշէմէ նամ մահալատէ մահքէմէտէ օթուրտու։ 14 - Վէ պասէքին թէտարիք կիւնիւ օլուպ՝ սաաթ ալթը բատտէլէրինտէ իսի։ Վէ Եէհուտիլէրէ՝ Իշթէ մէլիյինիզ՝ տէտի։ 15 - Ամմա անլէր՝ Գալտըր, գալտըր, անը սալպ էյլէ՝ տէյիւ պաղըրտըլար. Պիղատոս անլէրէ՝ Մէլիյինիզի սալպ էտէյի՞մ մի՝ տէտի. պաշ քահինլէր՝ Գայսէրտէն պաշգա մէլիյիմիզ եօք տըր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։

Պէնտ 140 **Յիսուսին սալպ օլունմասը**

Մատթ. 27: 32—56	Մարկ. 15: 21—41	Ղուկ. 23: 26—49	Յովհ. 19: 16—37
32 - Վէ տըշարըյա չըգարլար իքէն, Սիմոն նամ Կիւրէնէլի պիր ատամէ թէսատիւֆ էթմէլէրիյլէ, պունու անը՝ խաչը թաշըմաղա իճպար էթտիլէր։ 33 - Վէ Գողգոթա, եանի Գաֆա մահալի տէնիլէն եէրէ էլտիքլերինտէ, 34 - Անա իչմէք իչիւն էօտ իլէ գարըշմըշ սիրքէ վէրտիլէր. վէ 0 թատնանա իչմէք իսթէմէտի։ 35 - Վէ անը խաչա կէրտիքտէն սօնրա էլպիսէսինի, գուրա	21 - Վէ Աղէքսանդրոս իլէ Ռուֆոսը փէտէրի Սիմոն նամընատա Կիւրէնէլի պիր քիմսէ թարլատան կէլիպ՝ կէչէր իքէն, պունու անը՝ խաչը թաշըմաղա իճպար էթտիլէր։ 22 - Վէ անը Գաֆա եէրի թէրճէմէ օլունան Գողգոթա նամ մահալէ կէօթիւրտիքլերինտէ, 23 - Անա իչմէյէ միւրր ի սաֆի իլէ գարըշմըշ չէրապ վէրտիլէր, ամմա գապուլ էթմէտի։ 24 - Վէ անը խաչա կէրտիքտէն	26 - Անլէր տախի անը կէօթիւրիւր իքէն թարլատան կէլէն Սիմոն նամընատա Կիւրէնէլի պիր քիմսէյի թութուպ՝ խաչը Յիսուսին արտը սըրա կէօթիւրմէք իչիւն անը իւզերինէ գօտըլար։ 27 - Վէ կէրէք խալգտան վէ կէրէք անը իչիւն աղլայըպ տէօյիւնէն գարըլարան պիր պէօյիւք ճէմաաթ արտը սըրա կիտէր իքէն, 28 - Յիսուս մէրգումէլերէ տէօնիւպ՝ Էյ Երուսաղէմ զըղլարը, պէ-	16 - Օլ վագըթ անը սալպ օլունմագ իւզրէ անլէրէ թէսլիմ էթտի, անլէր տախի Յիսուսը ալըպ կէօթիւրտիւլէր։ 17 - Քէնտիսի տախի խաչը թաշըյարագ, Իպրանիճէ Գողգոթա տէնիլէն Գաֆա եէրի նամ մահալէ չըգտը։ 18 - Վէ անը, վէ անդն իլէ պէրապէր տիկէր իքի քիմսէ, պիրի պիր եանընտա վէ պիրի օլ պիր եանընտա վէ Յիսուս քէնտիսի օրթատա օլարագ, օրատա խաչա կէր-

աթարագ թագսիմ էթտիլէր. թա քի փէյղամպէրին՝ Էլպիսէմի արալարընտա թագսիմ էտիպ, գաֆթանըմ իւզերինէ գուրա աթըլար՝ տէյիւ պույուրտըղը քէլամ իթմամ օլունա։ 36- Վէ օրատա օթուրուպ՝ անը կէօզէտիրլէր իսի։ 37 - Վէ պաչը իւզերինէ՝ ՊՈՒ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՅԻ ՅԻՍՈՒՍ ՏԸՐ՝ եաղլը ճիւրմ եաֆթասընը գօտըլար։ 38 - 0 զէման անդն իլէ պէրապէր, պիրի սաղընտա վէ տիկէրի սօլընտա, իքի հարամի սալպ օլունտու։

39 - Վէ եանընտան կէչէնլէր պաչլարընը սալլայըպ՝ անա քիւֆր էտէրէք, 40 - Էյ հէյքէլի կըզըպ իւչ կիւնտէ պինա էտէն, քէնտինի գուրթար. էկէր սէն Իպն Ուլլահ իսէն, խաչտան էն՝ տէրլէր իսի։ 41 - Քէզալիք պաշ քահանէր տախի իւլէմա վէ իհթիյարլար իլէ պէրապէր իսթիհզա էտէրէք, 42 - Պաչգալարընը գուրթարար, քէնտինի գուրթարմադա գատիր տէյիլ տիր։ 32 - Իսրայէլին մէլիյի Բրիստոս չիմտի խաչտան էնսին, պիզ | սօնրա, հէր քէսին հիսսէսի ունալում օլմագ իւզրէ գուրա աթարագ էլպիսէսինի թագսիմ էթտիլէր։ 25 - Վէ անը խաչա կէրտիքլերի վագըթ սաաթ իւչ իսի։ 16 - Վէ անդն ճիւրմ եաֆթասը՝ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՅԻ՝ տէյիւ իւզերինտէ եաղըլմըշ իսի։ 27 - Վէ պիրի սաղընտա վէ պիրի սօլընտա, անդն իլէ պէրապէր իքի հարամի խաչա կէրտիլէր։ 28 - Վէ՝ Միւճրիմլէր արասընտա ատտ օլունտու՝ տէյիւ եաղըլմըշ օլան իթմամ օլունտու։

29 - Վէ եանընտան կէչէնլէր պաչլարընը սալլայըպ անա քիւֆր էտէրէք՝ Վա՛յ հէյքէլի կըզըպ իւչ կիւնտէ պինա էտէն, 30 - Քէնտինի գուրթար վէ խաչտան էն՝ տէրլէր իսի։ 31 - Քէզալիք պաշ քահանէր իլէ իւլէմա քէնտի արալարընտա իսթիհզա էտէրէք՝ Պաչգալարընը գուրթարսը, քէնտինի գուրթարմադա գատիր տէյիլ տիր։ 32 - Իսրայէլին մէլիյի Բրիստոս չիմտի խաչտան էնսին, պիզ | նիմ իչիւն աղլամայընը, անճագ քէնտինիզ իլէ եվլատընը իչիւն աղլայը։ 29 - Զիրա իչթէ՝ Նէ՛ մութլու ագիրլերէ վէ աօզուրմամը բանմլերէ, վէ էմզիրմէմիշ մէմելերէ՝ տէյճէքլերի կիւնլէր կէլիյօր։ 30 - 0 զէման տաղարա՝ Իւզերիմիզէ տիւչիւնիւզ, վէ պայբրլարա՝ Պիզի էօրթիւնիւզ՝ տէմէյէ պաչ լայա ճագ լար։ 31 - Զիրա էկէր եաչ ազաճա պու չէյլէրի էտէրլէրսէ, գուրույա նէ օլաճագ տըր՝ տէտի։

32 - Վէ անդն իլէ պէրապէր գաթլ օլունմագ իւզրէ, միւճրիմ օլան տիկէր իքի ֆիանք կէօթիւրիւլտիւ։ 33 - Վէ Գաֆա տէնիլէն մահալէ կէլտիքլէրինտէ, օրատա անը վէ պիրի սաղընտա վէ օլ պիրի սօլընտա վէ օլ միւճրիմլերի խաչա կէրտիլէր։ 34 - Յիսուս տախի՝ Էյ Փէտէր, անլերի աֆվ էյլէ, զիրանէ եափտըգլարընը պիլմէզլէր՝ տէտի։ Վէ էլպիսէսինի գուրա աթարագ թագսիմ էթտիլէր։ 35 - Խալգ տախի սուրուպ | տիլէր։ 19 - Վէ Պիղատոս պիր եաֆթա եաղըպ խաչըն իւզերինէ գօտու. եաղըսը տախի ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՅԻ ՅԻՍՈՒՍ իսի։ 20 - Վէ Յիսուսըն խաչա կէրիլմիյի մահալ չէհրէ եագըն վէ պու եաֆթա տախի Իպրանիճէ վէ Եունանիճէ վէ Լաթինճէ եաղըլը օլմազլէ, Եէհուտիլէրտէն նիչէլերի անը օգուտուլար։ 21 - Օլ վագթ Եէհուտիլէրին պաչ քահինլէրի Պիղատոսա՝ Եէհուտիլէրին մէլիյի տէյիլ ամմա՝ Բէնտիսի, Պէն Եէհուտիլէրին մէլիյի իմ, տէտի տէյիւ եազ տէտիլէր։ 22 - Պիղատոս նէ եազտըմ իսէ եազտըմ տէյիւ ճէվապ վէրտի։

23 - Վէ ասքէրլէր Յիսուսը խաչա կէրտիքտէն սօնրա, անդն էլպիսէսինի ալըպ՝ հէր պիր ասքէրէ պիր հիսսէ օլմագ իւզրէ աէօրթ հիսսէ էթտիլէր. էնթարիյի տախի ալտըղար, ֆագաթ էնթարի տիքիշսիզ, պաչտան պաչա պիւս պիւթիւն ասգումա օլմասըյլէ, 24 - Պիրի պիրինէ՝

տիր։ Էկէր Իսրա-
յէլին մէջիյ իսէ,
չիմտի խաչտան էն-
սին, վէ անա իման
էտէրիզ։ 43 - Ալլա-
հա թէվէքքիւլ էթ-
տի, էկէր անտէն
բազի իսէ, չիմտի
անը խէլաս էթսին,
զիրա՝ Պէն Իպն
Ուլլահ իմ՝ տէտի՝
տէտիլէր։ 44 - Անը-
ն իլէ պէրապէր սալպ
օլունան հարամիլէր
տախի պու սու-
րէթլէ անա չէթմ
էտէրլէր իսի։

45 - Վէ սաաթ
ալթըտան սաաթ
տօգուզա գատար
պիւթիւն եէր իւ-
զերինտէ գարանլըգ
օլտու։ 46 - Վէ սա-
աթ տօգուզ բատ-
տէլէրինտէ Յիսուս
եիւքսէք սէսլէ
ֆէրեատ էտէրէք՝
Էլի, Էլի, լա՞մա
սապագթանի, եա-
նի՝ Է՛յ Ալլահըմ,
Է՛յ Ալլահըմ, պէնի
նի՞չիւն թէրք էթ-
տին՝ տէտի։ 47 -
Վէ օրատա տու-
րանլարըն պազըսը
պունու իշիթտիք-
տէ՝ Պու ատէմ Ե-
ղիայը չաղըրըյօր՝
տէտիլէր։ 48 - Վէ
տեր ագապ ատլէր-
տէն պիրի սէյիրթ-
տի, վէ պիր սիւն-
կէր ալըպ սիրքէ
իլէ տօլտուրարագ,
պիր գամըշա թա-
գըպ անա իշիրտի։

տախի կէօրիւպ ի-
նանալըմ՝ տէրլէր
իսի։ Անըն իլէ պէ-
րապէր սալպ օլու-
նանլար տախի ա-
նա չէթմ էտէրլէր
իսի։

33 - Վէ սաաթ
ալթըյա կէլտիք-
տէ, թա սաաթ տօ-
գուզա գատար պիւ-
թիւն եէր իւզերին-
տէ գարանլըգ օլ-
տու։ 34 - Վէ սա-
աթ տօգուզտա Յի-
սուս եիւքսէք սէսլէ
ֆէրեատ էտիպ՝ Է-
լօի, Էլօի, լա՞մա
սապագթանի, եանի
թէրճէմէ օլունտըգ-
տա՝ Էյ Ալլահըմ,
էյ Ալլահըմ, պէնի
նի՞չիւն թէրք էթ-
տին՝ տէտի։ 35 - Վէ
օրատա տուրանլա-
ըրն պազըսը պու-
նու իշիթտիքտէ՝
Իշթէ Եղիայը չա-
ղըրըյօր՝ տէտիլէր։
36 - Վէ պիրի սէ-
յիրտիպ պիր սիւն-
կէրի սիրքէ իլէ
տօլտուրտու, վէ
պիր գամըշա թա-
գըպ՝ Պրագընը գ
պագալըմ Եղիա ա-
նը էնտիրմէյէ կէ-
լի՞ր մի տէյէրէք
անա իշիրտի։

37 - Վէ Յիսուս
եիւքսէք սէսլէ
ֆէրեատ էտիպ՝
Թէսլիմ ի բուհ էթ-
տի։ 38 - Վէ հէյ-
քէլին փէրտէսի եօ-
գարըտան աշաղըյա

սէյր էտէրէք, ան-
լէր իլէ պէրապէր
բէիսլէր տախի անը
խսթիհզա էտիպ՝
Ղայրիլէրինի գուբ-
թարտը, էկէր Ալ-
լահըն միւնթէխա-
պը օլան Քրիստոս
իսէ, քէնտի քէն-
տինի գուբթարսըն
տերլէր իսի։ 36 -
Վէ ասքէրլէր տա-
խի եազլաշըպ՝ անա
սիրքէ սունարագ,
37 - Էկէր եէհուտի-
լէրին մէջիյ սէն
իսէն, քէնտինի
գուբթար՝ տէյիւ
անը խսթիհզա է-
տէրլէր իսի։

38 - Վէ անըն իւ-
զերինտէ Եունանի
վէ Լաթինի վէ Իպ-
բանի հարֆլարլէ՝
ՊՈԻ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷ-
ՐԻՆ ՄԷԼԻՑԻ ՏԻՐ՝
տէյիւ եազըլը պիր
եաֆթա վար իսի։

39 - Վէ ասըլմըշ
միւճրիմլէրին պիրի
անա քիւֆր էտիպ՝
Էկէր սէն Քրիստոս
իսէն քէնտինի վէ
պիզի գուբթար՝
տէտի։ 40 - Վէ տի-
կէրի ճէվապ վէրիպ
անը Թէքտիր էտէ-
րէք՝ Սէն հէման օլ
մահֆիւմիյէթ ալ-
թընտա իքէն Ալ-
լահտան գօրգմա՞զ
մը սըն։ 41 - Վէ
պիզ հագգ իւզրէ
մահֆիրամ իզ։ զիրա
ամէլլէրիմիզին ճէ-
զասընը չէքիյօրըզ։

Անը եըրթմայալըմ,
տմմա քիմին օլա-
ճաղընա գուրա ա-
թալըմ՝ տէտիլէր։
Թա քի՝ Էլպիսէմի
արալարընտա թագ-
սիմ էտիպ, էնթա-
րիմ իւզերինէ գու-
րա աթտալար՝ տէ-
յիւ եազըմըշ օլան
իթմամ օլունա։
ասքէրլէր տախի
պու չէյլերի էթ-
տիլէր։

25 - Վէ Յիսուսըն
խաչը եանընտա վա-
լիտէսի իլէ վալի-
տէսինին հէմշիրէ-
սի, Կղէովպասըն
զեվճեսի Մարիամ
վէ Մագդաղալը
Մարիամ տուրուս-
յօրլար իսի։ 26 -
Իմտի Յիսուս վա-
լիտէսի իլէ սէվտի-
յի չակիրտի եանընտ-
տա տուրուր կէօր-
մէքլէ, քէնտի վա-
լիտէսինէ՝ Էյ խա-
թուն, իշթէ օղլըն՝
տէյիպ, 27 - Սօնրա
չակիրտէ տախի՝
Իշթէ վալիտէն՝ տէ-
տի։ Վէ օլ վագըթ-
տան սօնրա պու
չակիրտ անը քէն-
տի խանէսինէ գա-
պուլ էթտի։

28 - Անտէն սօն-
րա Յիսուս արթըգ
հեր չէյին թէմամ
օլտըղընը պիլմէք-
լէ, եազըմըշ օլա-
նըն իթմամը իշին՝
Սուսատըմ՝ տէտի։

49 - Տիկէրլէրի տա-
խի՝ Պրագ, պագա-
լըմ Եղիա անը
գուրթարմաղա կէ-
լի՞ր մի տէտիլէր։

50 - Վէ Յիսուս
թէքրար եիւքսէք
սէսլէ ֆէրեատ է-
տիպ թէսլիմ ի բուհ
էյլէտի։ 51 - Վէ իշ-
թէ հէյքէլին փէր-
տէսի եօգարըտան
աշաղըյա գատար
եըրթըլըպ՝ իքի փա-
րէ օլտու։ Վէ եէր
թիթրէյիպ՝ գայա-
լար չաղգ օլունտը-
լար։ 52 - Վէ գա-
պրլար, տախի աչը-
լըպ՝ ույումըշ օլան
նիչէ մուգատտաս-
լէրին ճէսէքլերի
գըյամ էթտի։ 53 -
Վէ անըն գըյամընտ-
տան սօնրա գապը-
լարտան չըգըպ,
մուգատտէս չէհրէ
կիրերէք չօգ քիմ-
սէլերէ կէօրիւն-
տիւլէր։

54 - Վէ եիւզ պա-
չը վէ անըն իլէ
պէրապէր Յիսուսը
կէօզէտէնլէր զել-
զելէյի վէ վագը օ-
լան չէյլերի կէօ-
րիւնճէ, ղայէթլէ
գօրգուպ՝ Հաղի-
գաթէն պու Իպն
Ուլլահ իսի՝ տէ-
տիլէր։

55 - Վէ Գալիլ-
եատան Յիսուսըն
արտընճա՝ անա
խրտմէթ էտէրէք
կէլմիշ օլան չօգ

գատար եըրթըլըպ
իքի չագգ օլտու։
39 - Վէ դարչըսըն-
տա տուրան եիւզ
պաչը անըն պէօյլէ
ֆէրեատ էտիպ թէս-
լիմ ի բուհ էթտի-
յինի կէօրտիյիւն-
տէ, Հաղիգաթէն
պու ատէմ Իպն
Ուլլահ իսի՝ տէ-
տի։ 40 - Վէ ու-
զագտան նազար է-
տէն նիվան տախի
պուլունուպ՝ արա-
լարընտա Մագդա-
ղալը Մարիամ վէ
քիւչիւք Յակոբոս
իլէ Յովսէսին վա-
լիտէսի Մարիամ վէ
Սողոմմէ տախի
վար իսի։ 41 - Բէնն-
տախի Գալիլեատա
իքէն տախի մէր-
գումէլէր անըն ար-
տընճա կիտիպ անա
խրտմէթ էտէրլէր
իսի։ Վէ անըն իլէ
պէրապէր Երուսա-
ղէմէ չըգմըշ օլան
պաչգա չօգ նիվան
տախի վար իսի։

տմմա պու ատէմ
եօլսըզ պիր հարէ-
քէթտէ պուլունմա-
ը՝ տէտի։ 42 - Վէ
Յիսուսա խիթա-
պէն՝ Եա Բապպ,
մէ լէ քիւ թիւն տէ
կէլտիյին վագըթ
պէնի թէղէքքիւր
էյլէ՝ տէտի։ 43 -
Յիսուս տախի անա՝
Հաղիգաթէն սանա
տերիմ քի՝ Պու կիւն
պէնիմ իլէ պէրա-
պէր ճէննէթտէ օ-
լաճագսըն՝ տէտի։

44 - Վէ սաաթ
ալթը բատտէլէ-
րինտէ իսի, վէ
սաաթ տօգուզա-
տէ պիւթիւն եէր
իւզերինտէ գարան-
լըգ օլտու։ 45 -
Կիւնէշ գարարը,
վէ հէյքէլին փէր-
տէսի օրթասընտան
երթըլը։ 46 - Վէ
Յիսուս եիւքսէք
սէսլէ ֆէրեատ է-
տիպ՝ Էյ փէտեր
բուհրմը սէնին էլ-
լերինէ թէսլիմ է-
տերիմ՝ տէտի, վէ
պունու սէօյլէյիպ
թէսլիմի բուհ էթ-
տի։

47 - Վէ եիւզ պա-
չը վագըյը կէօր-
սիւքտէ, Ալլահա
համա էտիպ՝ Հա-
գիգաթէն պու ա-
տէմ սալիհ իսի՝
տէտի։ 48 - Վէ պու-
նու թէմաչա իշիւն
ճէմ օլան պիւթիւն
խալգ վագը օլան

29 - Վէ օրատա պիր-
քէ իլէ տօլու պիր
գապ պուլընմաղլէ,
անլէր սիրքէ իլէ
պիր սիւնկէր տօլ-
տուրուպ՝ պիր զու-
ֆայա թագարագ,
անըն աղզընա սուն-
տուլար։ 30 - Յի-
սուս տախի սիր-
քէյի ալտըղը կիպի՝
Թէմամ օլտու՝ տէ-
տի։ Վէ պաչընը է-
յիպ՝ թէսլիմ ի բուհ
էթտի։

31 - Իմտի թէ-
տարիք կիւնիւ օլ-
տըղընտան՝ ճէսէտ-
լերին սէպթ կիւ-
նիւ խաչ իւզերինտէ
գալմամասը իչիւն,
(չունքի օլ սէպթ
պէօյիւք կիւն ի-
տի,) Եէհուտիլէր
անլերին ինճիքլերի
գըրըլըպ գալտը-
ըրլմասընը Պիղա-
տոստան ըճա էթ-
տիլէր։ 32 - Պունըն
իւզերինէ ասքէր-
լէր կէլիպ՝ անըն ի-
լէ պէրապէր սալպ
օլունան եվվելքի
իլէ տիկերինին ին-
ճիքլերինի գըրտը-
լար։ 33 - Սմմա Յի-
սուսա կէլտիքլէ-
րինտէ, անըն վէ-
ֆաթ էթմիշ օլտը-
ղընը կէօրմէլերիյ-
լէ, ինճիքլերինի
գըրմատըլար։ 34 -
Լաքին ասքէրլէր-
տէն պիրի անըն
եանընը մըզրագլէ
տէլտի։ Վէ տեր ա-

գարբլար օրատա պուլունուլ՝ ուզագտան պագրյօրլար իտի։ 56 - Անլերին արասընտա Մագդաղալը Մարիամ, վէ Յակոբոս իլէ Յովսէսին վալիտէսի Մարիամ, վէ Զեբեդէոս օղուլլարընին վալիտէսի պուլունուր իտի։

չէյլերի կէօրմէքլէ, կէօքալէրինի տէօյերէք ավաէթ էթտիլէր։ 49 - Վէ ճիւմլէ այնալարը վէ Գալիլեատան անընն արտը սըրա կէլէն գարբլար պուչէյլերի կէօրէրէք, ուզագտան տուրըյօրլար իտի։

գապ գան իլէ սուչգտը։ 35 - Վէ պունու կէօրէն սիզին իման էթմէնիզ իչիւն չէհատէթի էթտի, վէ անընն չէհատէթի հագգ տըր, վէ քէնտիսի տախի հագգ սէօյլէտիյինի պիլիր։ 36 - Զիրա պու չէյլէր՝ Անտէն պիր քէմիք գըրըլմայաճագ՝ տէյիւ եաղըլմըշ օլանընն իթմամը իչիւն վագը օլտու։ 37 - Վէ երնէ պաչգա պիր երտէ՝ Տէլտիքլէրի քիմսէյէ նաղար էտէճէքլէր՝ տէյիւ եաղըլմըշ տըր։

Պէնտ 141 **Յիսուսին տէճճի օլունմասը**

Մատթ. 27: 57—61 *Մարկ. 15: 42—47* *Ղուկ. 23: 50—56* *Յովհ. 19: 38—42*

57 - Վէ ախչամ օլտըգտա, Յիսուսա չակիրտ օլան Արիմաթիալը Յովսէփ նամընտա պիր զէնկին ատէմ կէլտի։ 58 - Վէ Պիղատոսըն եանընա կիտէրէք, Յիսուսըն ճէսէտինի թալէպ էյլէտի. օ զէման Պիղատոս ճէսէտին վէրիլմէսինի էմր էթտի։ 59 - Վէ Յովսէփ ճէսէտի ալըպ՝ անը թէմիզ քէթէն պէզինէսարտը. 60 - Վէ անը

42 - Վէ ախչամ օլտըգտա, թէտարիք, եանի սէպթտէն էվվէլ օլան կիւն օլմաղլէ, 43 - Շուրա աղասընտան օլուպ՝ միւթէպէր վէ մէլէքիւթ Ուլլահա մունթաղըր պուլունան Արիմաթիալը Յովսէփ կէլիպ ճէսարէթլէ Պիղատոսըն եանընա կիրէրէք, Յիսուսըն ճէսէտինի թալէպ էյլէտի։ 44 - Վէ Պիղատոս անընն վէֆաթ էթմիչ օլ-

50 - Վէ իչթէ եէհուտիլէրին Արիմաթիա նամ չէհրինտէն օլուպ՝ չուրա աղասընտան, 51 - Վէ ֆագաթ մէչվէրէթ վէ ֆիքիլէրինէ բիզա վերմէմիչ օլան Յովսէփ իսմինտէ սալիհ վէ ատիլ վէ մէլէքիւթ Ուլլահա մունթաղըր պիր ատէմ, 52- Պիղատոսըն եանընա կիտիպ՝ Յիսուսըն ճէսէտինի թալէպ էյլէտի։ 53 - Վէ անը էնտիրիպ

38 - Անտէն սոնրա Յիսուսըն չակիրտի օլուպ՝ Եէհուտիլէրին գօրգուսընտան քէնտինի խաֆի թութան Արիմաթիալը Յովսէփ՝ Յիսուսըն ճէսէտինի գալտըրմաղա Պիղատոստան ռուխսաթ թալէպ էյլէտի. Պիղատոս տախի ռուխսաթ վերմէքլէ, կէլիպ Յիսուսըն ճէսէտինի գալտըրտը։ 39 - Վէ մուգատտէմա Յիսուսա կէճէլէյին

գայատա քէստիրմիչ օլտըղը քէնտինին եէնի գապրընա գօտու. վէ գապրըն գափուսընա պէօյիւք պիր թաչ եուվարլայըպ՝ կիթտի։ 61 - Վէ Մագդաղալը Մարիամ իլէ օլ պիր Մարիամ օրատա պուլունըպ՝ գապրըն գարշըսընտա օթուրույօրլար իտի։

տըղընա թէճաճիւպլէ եիւզ պաչըյը չաղըրըպ՝ Զօգատաֆ մը վէֆաթ էթտի՝ տէյիւ անա սիւալ էթտի։ 45 - Վէ եիւզ պաչըտան վուզու ի հալի անլամաղլէ ճէսէտի Յովսէփէ պաղըշլատը։ 46 - Օ տախի քէթէն պէզի սաթըն ալարագ ճէսէտի էնտիրիպ անը օլ պէզէ սարտը. վէ գայատա օյուլմուչ պիր դապրա գօյուպ դապրըն գափուսընա պիր թաչ եուվարլատը. 47 - Վէ Մագթաղալը Մարիամ իլէ Յովսէսին վալիտէսի Մարիամ անընն գօնուլտըը եէրէ պագըյօրլար իտի։

պիր քէթէն պէզինէ սարտը, վէ անը գայատա օյուլմըչ վէ հիչ պիր վագրթ քիմսէ գօնուլմամըչ պիր գապր իչինէ գօտու։ 54 - Վէ օլ կիւն թէտարիք կիւնիւ օլուպ՝ սէպթ կիւնիւ տախի եաղլաչրյօր իտի։

55 - Վէ Գալիլեատան անընն իլէ պէրապէր կէլէն գարբլար արտը սըրա վարըպ՝ գապրը վէ անընն ճէսէտինին նասըլ գօնուլտըը կէօրտիւլէր։ 56 - Վէ տէօնիւպ պէհարլար վէ խօշ բահիալը եաղլար հազըրլայըպ՝ էմր մուճէպինճէ սէպթ կիւնիւնտէ իսթիրահաթ էթտիլէր։

կէլմիչ օլան Նիկոդեմոս տախի կէլիպ՝ եիւզ լիթրա գատար միւրրի սաֆի իլէ ուտ աղաճը թէրքիպի կէթիրտի։ 40 - Օլ վագրթ Յիսուսըն ճէսէտինի ալըպ՝ Եէհուտիլէրին ատֆն էթմէք խուսուսընտաքի ատէթլէրի իւզրէ, անը պէհարլար իլէ պէրապէր քէթէն պէզլէրինէ սարտը։ 41 - Վէ սալպ օլունտըը մահալտէ պիր պաղչէ, վէ պաղչէտէ՝ իչինէ տահա պիր քիմսէ գօնուլմամըչ եէնի պիր գապր պուլրնտըը տըղընտան, 42 - Եէհուտիլէրին թէտարիք կիւնիւ օլտուղու հասէպիյլէ, գապր տախի եաղըն օլտուղը իչիւն Յիսուսը օրայա գօտըլար։

ՊԱՊ 34 **ՃԻՒՄԱԱ. ԷՐԹԷՍԻ. ԳԱԳՊՐՏԱ. ՅԻՍՈՒՍ**

Պէնտ 142 **Գապրըն մանհաճազա օլունմասը**

Մատթ. 27: 62—69

62 - Վէ էրթէսի կիւնիւ, եանի թէտարիք կիւնիւնիւն ֆէրտասը՝ պաչ քահինլէր իլէ ֆէրիսիլէր Պիղատոսըն եանընա ճէմ օլուպ, 63 - Էյ էֆէնտի, օլ իզլալ էտիճի սաղ իքէն, Իւչ կիւնտէն սոնրա զըյամ էտէճէյիմ՝ տէտիյի խաթրըմըզա կէլիյօր։ 64 - Իմտի իւչիւնճիւ կիւնտէտէք գապրըն կէօզէտիլմէսինի էմր էյլէ, օլմայա քի չակիրտլերի կէճէլէյին կէլիպ՝ անը սըրդաթ էտէրէք, խալգա՝ էօլիլէրտէն զըյամ էթտի՝ տէյէլէր. վէ սոնրաքի զէլալէթ էվվէլքինտէն պէտթէր օլուր՝ տէտիլէր։ 65 - Պիղատոս անլէրէ՝ Պէքճիլէրինիզ վար տըր. կիտիպ պիլտիյինիզ կիպի մունահֆազա էյլէյինիզ՝ տէտի։ 66 - Անլէր տախի կիտիպ՝ թաչը միւհրլէյէրէք՝ գապրը պէքճիլէրլէ մունահֆազա էյլէտիլէր։

ԳԼՈՒՄ 9

Թ. Ի. 30 Ապր. 9 Կիրակիսեն Թ: Ի. 30 Մայիս 18 Փենձշենպիհեսեվ

ԳԼՈՒԳ ԿԻՒՆԼԷՐ: ԳԼՅԱՄՏԱՆ ՈՒՐՈՒՃԱ ԳԱՏԱՐ

ՊԱՊ 35 **ՓԱՋԱՐ, ԳԼՅԱՄ ԿԻՒՆԻՒ**

ՊԷՆԱ 143 **Գլյամ սապահը. Մեզարտան գլյամ էրմէսի**

Մատթ. 28: 1—10 *Մարկ. 16: 1—11* *Ղուկ. 23:56—24:12* *Յովհ. 20: 1—13*

Վէ սէպթ կիւնինինեն խիթամընտա, հաֆթանընն իլք կիւնիւ չաֆագ սէօքէր իքէն, Մագթաղալը Մարիամ իլէ օլ պիր Մարիամ գապրը կէօրմէյէ կէլմիլէր։ 2 - Վէ իշթէ չիտէթլի պիր զէլզէլէ օլտու, զիրա Բապպն մէլէյի կէօքտէն էնտի, վէ կէլիպ գափուտան թաշը կուվարլայարագ, անընն իւզէրինէ օթուրտու։ 3 - Վէ չէհրէսի չիմչէք կիպի, վէ լիպասը զար կիպի պէյազ իտի։ 4 - Վէ պէքճիլէր անտէն գորգտրգլարընտան՝ թիթրէյիպ էօլիւ կիպի օլտրլար։ 5 - Մէլէք տախի գարըլարա խիթապէն՝ Սիզ գորգմայընըզ, զիրա սալպ օլունան Յիսուսը արատրզընը-զը պիւրիմ։ 6 - Պուրատա տէյիլ տիր, զիրա տէտիյի

Վէ սէպթ կիւնիւ կէչիքտէն սոնրա, Մագդաղալը Մարիամ վէ Յակոբոսն վաղիտէսի Մարիամ իլէ Սողոմէ կէլիպ՝ անա սիւրմէք իւզրէ, պէհարլար սաթըն ալմըզ օլմալարընլէ։ 2 - Հաֆթանընն իլք կիւնիւ, սապահլայընն կիւնէշ տօղար իքէն գապրա կէլտիլէր։ 3 - Վէ պիրի պիրինէ՝ Գապրընն գափուսընտան թաշը պիզէ քիմ կուվարլայարագ անընն իւզէրինէ օթուրտու։ 3 - Վէ չէհրէսի չիմչէք կիպի, վէ լիպասը զար կիպի պէյազ իտի։ 4 - Վէ պէքճիլէր անտէն գորգտրգլարընտան՝ թիթրէյիպ էօլիւ կիպի օլտրլար։ 5 - Մէլէք տախի գարըլարա խիթապէն՝ Սիզ գորգմայընըզ, զիրա սալպ օլունան Յիսուսը արատրզընը-զը պիւրիմ։ 6 - Պուրատա տէյիլ տիր, զիրա տէտիյի

56 - Վէ տէօնիւպ պէհարլար վէ խոշ բահալը եազլար հազրրլայրպ՝ էմր մուճէպինճէ սէպթ կիւնինտէ խիթիրահաթ էթտի։

ՊԱՊ 24

Վէ հաֆթանընն պիրինճի կիւնիւ սէհէր վազթընտա հազրրլատրգլարը պէհարլարը կէթիրիպ՝ գապրա կէլտիլէր, վէ անլէր իլէ պէրապէր սաիրէլէր տախի վար իտի։ 2 - Վէ թաշը գապրատան կուվարլանմըշ պուլուպ, 3 - Իչէրիյէ կիրտիքլէրինտէ՝ Բապպ Յիսուսն ճէսէտինի պուլմատըլար։ 4 - Վէ անլէր պունտան տօղայը հայրէթտէ իքէն, իշթէ եանլարընտա նուրանի էլպիսէլի իքի ատէմ տուրտու։ 5 - Մէրգումէլէր տախի զիյատէսիյէ գօրզուպ՝ եիւզէրինի

Վէ հաֆթանընն պիրինճի կիւնիւ, սապահլայընն տանա գարանլըզ իքէն, Մագդաղալը Մարիամ գապրա կէլիպ թաշը գապրատան գալտրրըմըշ կէօրմէքլէ, 2 - Գօշուպ Սիմոն Պետրոսա, վէ Յիսուսն սէվտիյի օլ պիր շակիրտէ կէլիպ՝ անլէրէ՝ Բապպը գապրատան գալտրրըմըշլար վէ անը նէրէյէ գօտրզլարընը պիլմէյիզ տէտի։ 3- Օլ վազթթ Պետրոս իլէ օլ պիր շակիրտ չըգըպ՝ գապրա կիթտիլէր։ 4 - Իքիսի տախի պէրապէր գօշույօրլար իտի, ֆագաթ օլ պիր շակիրտ Պետրոստան չապուգ իլէրի գօշտրզընտան՝ եվվէլճէ գապրա վարտը։ 5 - Վէ էյիլիպ քէթէն պէզլէրինի պիր թարաֆա գօնուլմըշ կէօրտիւ իսէ տէ, իչէրի կիրտ-

կիպի զլյամ էթտի։ Կէլինիզ Բապպն եաթտըզը մահալի կէօրիւնիւզ։ 7 - Վէ չապուգ կիտիպ չակիրտլէրինէ՝ Էօլիւլէրտէն զլյամ էթմիշ տիր, վէ իշթէ սիզտէն էվվէլ Գալիլեայա վարճագ, անը օրատա կէօրէճէքսինիզ՝ տէյինիզ։ Իշթէ սիզէ սէօյլէտիմ՝ տէտի։ 8 - Անլէր տախի գօրգուպ վէ ազիմ մէսէրրէթլէ տէրագագ գապրատան չըգըպ՝ անընն չակիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ գօշտրլար։

9 - Վէ չակիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ կիտէրլէր իքէն, իշթէ Յիսուս գարշըլարընա չըգըպ՝ Սէլամ սիզէ՝ տէտի։ անլէր տախի եազլաշըպ՝ այագլարընա սարըլարագ անա սէճտէ զըլտրլար։ 10 - 0 զէման Յիսուս անլէրէ՝ Գօրգմայընըզ։ Կիտիպ պիրատէրլէրիմէ, Գալիլեայա կիթսինլէր վէ պէնի օրատա կէօրէճէքլէր՝ տէյիս խապէր վէրինիզ՝ տէտի։

Ռան օլմայընըզ, սիզ սալպ օլունմըշ Նազարէթի Յիսուսը արայօրսընըզ։ Գըլյամ էթտի, պուրատա տէյիլ տիր, իշթէ անը գօտրզլարը եէր։ Լաքին սիզ կիտիպ՝ անընն չակիրտլէրի իլէ Պետրոսա՝ 0 սիզտէն էվվէլ Գալիլեայա վարճագ, սիզէ տէտիյի կիպի անը օրատա կէօրէճէքսինիզ՝ տէյինիզ, տէտի։ 8 - Վէ գապրատան չըգըպ գաչտրլար, վէ քէնտիլէրինի թիթրէմէ վէ հայրէթ ալմաղէ գօր գու լարը՝ տանհիչ պիր քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէտիլէր։

9 - Վէ Յիսուս հաֆթանընն պիրինճի կիւնինտէ, սապահլայընն զլյամ էթտիքճէն սոնրա, եվվէլա տէրունինտէն եէտի ճինն չըգարմըշ օլտրզը Մագդաղալը Մարիամա կէօրիւնտիւ, Մէրգումէ տախի կիտիպ մուգատտէմա անընն իլէ պէրապէր օլանլարա, եաս չէքիպ աղլամագտա օլտրզլարը հալտէ, խապէր վէրտի։ 11 - Անլէր իսէ անընն տիրի օլուպ՝ պունա կէօրէրէ էյմէքտէ իքէն, անլէրէ տէտիլէր քի՝ Նի՞չինն հայաթտա օլանը էօլիւլէր արասընտա

արայօրսընըզ։ 6 - Պուրատա տէյիլ տիր, ամմա զլյամ էթտի։ քէնտիսի տանա Գալիլեատա իքէն, 7 - Իպն իւլ ինսան կիւնահքեար ատէմլէր էլինէ թէսլիմ օլունուպ՝ սալպ օլունմագ վէ իւչիւնճիւ կիւնիւ զըլյամ էթմէք կէրէք տիր՝ տէյիւ սիզէ նասըլ սէօյլէտիյինի խաթրընըզա կէթիրինիզ։ 8 - Անլէր տախի սէօզլէրինի խաթրլարընա կէթիրտիլէր։ 9 - Վէ գապրատան տէօնիպ՝ պու չէյլէրին ճիւմլէսինի ան պիրլէրէ վէ սաիրլէրին ճիւմլէսինէ նազլ էթտիլէր։ 10 - Վէ պու չէյլէրի էքսուլլէրէ սէօյլէյէնլէր Մագդաղալը Մարիամ իլէ Յովհաննա վէ Յակոբոսընն անասը Մարիամ վէ անլէր իլէ պէրապէր տիկէր գարըլար իտի։ 11 - Վէ մէրգումէլէրին սէօզլէրի անլէրին ինանմատը պոչ լագրրտը կիպի կէօրիւնմէքլէ, անլէրէ ինանմատըլար։ 12 - Ամմա Պետրոս գալմէտի։ 6 - Սիմոն Պետրոս տախի անընն արտը սըրա կիտիպ՝ գապրա կիրտի, վէ քէթէն պէզլէրի գօնուլմըշ, 7 - Վէ անընն պաշընտա օլան մէնտիլի քէթէն պէզլէրի իլէ պէրապէր գօնուլմայըպ՝ անճագ այրըճա պիր մահալտէ տիւրիւլիւ կէօրտիւ։ 8 - 0 զէման գապրա էվվէլճէ կէլէն օլ պիր չակիրտ տախի կիրիպ՝ կէօրտիւ վէ ինանտը։ 9 - Զիրա՝ Անա էօլիւլէրտէն զլյամ էթմէք կէրէք տիր՝ տէյիւ եազըլմըշ օլանը տանա պիլմէզլէր իտի։ 10 - Իմտի պու չակիրտլէր թէքրար քէնտի եէրլէրինէ կիթտիլէր։

11 - Ամմա Մարիամ գապրընն եանընտա տըշարրտա տուրուպ աղլայօր իտի։ վէ աղլար իքէն, պագմագ իչին գապրա էյիլիպ, 12 - Յիսուսն ճէսէտինին գօնուլմըշ օլտրզը մահալտէ, պիրի պաշ թարաֆընտա վէ տիկէրի այագ թարաֆընտա օթուրմըշ պէյազ էլպիսէյի իքի մէլէք կէօրտիւ։ 13 - Վէ պունլար անա՝ էյ խա-

ռիւնտիւյունիւ ի-չիթտիքլէրինտէ, ի-նանմատըլար։

գըզ՝ գապրա սէ-յիրթտի, վէ էյ-լիպ քէֆինին կա-ալընը տուրտըղընը կէօրմէսիյլէ, վազը օլան չէյէ քէնտի քէնտինէ թէաճ-ճիւպ էտէրէք կիթ-տի։

Թուն, նի՞չիւն աղ-լայօրսըն՝ տէմէլէրի իւզէրինէ՝ Բապպը-մը գալըրրարգլա-ը վէ անը նէրէյէ գօտըգլարընը պիլ-մէտիյիմ իչիւն՝ տէտի։ 14 - Պունու սէօյլէտիքտէ ար-գասընա տէօնիւպ՝ Յիսուսը տուրուր կէօրտիւ իսէ տէ,

Յիսուս իտիյինի պիլմէտի։ 15 - Յիսուս անա՝ էյ խաթուն, նի՞չիւն աղլայօրսըն, քիմի՞ արայօրսըն՝ տէտի. օ տախի պաղչէվան տըր զանն էտէրէք, անա՝ Էֆէնտիմ, անը սէն գալարրարն իսէ, նէրէյէ գօտըղընը պանա սէօյլէ, պէն տախի անը գալ-տըրայըմ՝ տէտի։ 16 - Յիսուս անա՝ էյ Մարիամ՝ տէմէսի իւզէրինէ, տէօնիւպ անա՝ Բապպունի, (նանի Մուալլիմ,) տէտի։ 17 - Յիսուս անա խիթապէն՝ Պանա տօգունմա, զիրա տահա փէտէրիմին նէզտինէ չըգմատըմ. լաքին պիրատէրլէրիմին նանընա վարըպ՝ անլէրէ սէօյլէ. Պէնիմ Փէտէրիմ վէ սիզին Փէտէրինիզին նէզտինէ, վէ պէ-նիմ Ալլահրմ վէ սիզին Ալլահընըզըն նէզտինէ չըգարըմ՝ տէտի։ 18 - Մագդաղալը Մարիամ կէլիպ՝ չակիրտլէրէ Բապպը կէօրտիւյունիւ վէ քէնտիսինէ պու չէյլերի սէօյլէտիյինի նագլ էյլէտի։

Պէնտ 144 **Պէրճիլէրին խապէրի**

Մաթ. 28: 11—15

11 - Վէ անլէր կիթմէքտէ իքէն, իշթէ պէքճիլէրտէն պազըլարը չէհրէ կէլիպ՝ վուգուսաթըն ճիւմլէսինի պաչ քահինլէրէ նագլ էթտիլէր։ 12 - Անլէր տախի իսթի-յարլար իլէ ճէմ օլուպ միւշավէրէ էթտիքտէն սօնրա, ասքէրլէրէ պիր չօգ ագչէ վէ-րիպ, 13 - Պիզ ույուր իքէն, անը՝ չակիրտլէրի կէճէլէյին կէլիպ՝ անը սըրգաթ էթ-տիլէր՝ տէյինիզ։ 14 - Վէ էկէր վալի թարաքընտան իշիտիլէճէք օլուր իսէ, պիզ անը գանտըրըպ՝ սիզի էմին զրլարըզ՝ տէտիլէր։ 15 - Անլէր տախի ագչէյի դապուլ էտիպ՝ ալտըգլարը թալիմաթա կէօրէ հարէքէթ էթտիլէր վէ պու քէլամ թա պու կլունէ-տէք եէհուտիլէր արասընտա չայը օլմուշ տըր։

Պէնտ 145 **Էմմաուսա օլան եօլընըզգ**

Մարկ. 16: 12—13	*Ղուկ. 24: 13—35*
12 - Վէ պունտան սօնրա անլէրին իքիսինէ, պիր քէօյէ եիւրիւյէրէք կիտէր-լէր իքէն, պաչգա հէյէթտէ կէօրիւնտիւ։ 13 - Անլէր տախի վարըպ՝ սարիլէրէ խապէր վէրտիլէր իսէ տէ պունլարա տախի ինանմա-տըլար։	13 - Վէ իշթէ օլ կիւնտէ՝ անլէրտէն իքի քիմսէ Երու-սաղէմտէն ալթմըշ օգ ա-խըմը մէսաֆէտէ վազը Էմ-մաուս նամ պիր քէօյէ կիթ-մէքտէ իքէն, 14 - Ճիւմլէ պու վուգուսաթըն հագդըն-տա պիրի պիրի իլէ սէօյլէ-չիյօրլար իտի։ 15 - Վէ ան-

լէր սէօյլէչիպ միւպահէսէ էտէր իքէն, Յիսուս պիզ զաթ եազըն կէլիպ պէրապէր կիտիյօր իտի։ 16 - Վէ կէօզլէրի թութուլմըշ օլմաղէ, անը թանըյամատըլար, 17 - Վէ անլէրէ՝ Սիզ եիւրիւր իքէն մահզուն օլարագ, պիրի պիրինիզ իլէ չու սէօյլէշ-տիյինիզ սէօզլէր նէ՞ տիր՝ տէտի։ 18 - Վէ անլէրտէն պիրի օլան Կղէովպաս նամ քիմսէ անա ճէվապէն՝ Երուսաղէմտէ պու կիւնլէրտէ վուգու պուլան չէյլէրտէն խա-պէրտար օլմատըգ միւսաֆիր եալընըզ սէ՞ն մի գալընը՝ տէտի։ 19 - Վէ անլէրէ՝ Հա՞նկը չէյլեր՝ տէմէսի իւզէրինէ, անլէր տախի անա տէտիլէր քի՝ Ալլահրն վէ պիւ-թիւն դավմրն ինտինտէ ամէլտէ վէ քէլամտա գուվվէթլի պիր փէյղամպէր օլան Նա-զարէթլի Յիսուսըն հագդընտա վուգու պուլան չէյլեր։ 20 - Վէ պաչ քահինլէր իլէ ռէիսլէրիմիզ անը գաթլէ հիւքմ օլունմագ իչիւն թէսլիմ էտիպ՝ սալպ էթտիլեր։ 21 - Պիզ իսէ Իսրայէլի խէլաս էտէճէք օ տըր՝ տէյիւ իւմիտ էտիյօր իտիք. ֆագաթ պու ճիւմլէտէն մատա, պու չէյլեր վագը օլալը պու կիւն իւչիւնճիւ կիւն տիր։ 22 - Հէմ տախի պիզտէն պազը գարրլար սէհէր վագթընտա գապրա վարըպ անըն ճէսէ-տինի պուլմայըպ տա, 23 - Հայաթտա օլտըղընը խապէր վէրէն մելէքլեր զուհու-ըընը կէօրտիւք՝ տէմէլէրիյլէ կէլիպ պիզի հայրէթտէ պրագտըլար։ 24 - Վէ պիզիմ իլէ պէրապէր օլանլարտան պազըսը գապրա վարըպ՝ հէման գարըլարըն տէտիքլէրի կիպի պուլտուլար իսէ տէ, քէնտիսինի կէօրմէտիլէր։ 25 Օ տախի անլէրէ՝ էյ ֆէհմ-սիզ վէ փէյղամպէրլէրին ճիւմլէ սէօյլէտիքլէրինէ ինանմագտա գալպի գաթը օլան-լար. 26 - Բրիստոսըն պու չէյլերի չէքիպ՝ քէնտի ճէլալինէ կիրմէսի կէրէք տէյի՞լ մի իտի՝ տէտի։ 27 - Վէ Մովսէստէն վէ հէպ փէյղամպէրլէրտէն պաչլայըպ՝ ճիւմլէ քիթապլարտա քէնտինին հագդընտա պուլունան չէյլերի անլէրէ թէֆսիր էյլէտի։ 28- Վէ վարաճաղլարը քէօյէ հագլաչարգլարընտա, քէնտիսի տահա իլէրի կիտէր կիպի կէօսթէրտի։ 29 - Անլէր տախի անա իպրամ էտիպ՝ Պիզիմ իլէ գալ, զիրա ախշամ իւսթիւ օլուպ՝ կիւն զէվալ պուլմագտա տըր՝ տէտիլէր. օ տախի անլէր իլէ պէրա-պէր գալմագ իչիւն իչէրի կիրտի։ 30 - Վէ օ անլէր իլէ սոֆրատա օթուրտըղընտա, էքմէյի ալըպ պէրէքէթ տուսասը օգուտըգտան սօնրա՝ փարէլէյիպ անլէրէ վէրտիք-տէ, 31 - Անլէրին կէօզլէրի աչըլըպ՝ անը թանըրլար- օ իսէ անլէրտէն նիհան օլ-տու։ 32 - Վէ պիրի պիրինէ՝ Եօլտա քէնտիսի պիզէ սէօյլէր վէ քիթապլարը թէֆ-սիր էտէր իքէն, գալպիմիզ տէրունիմիզտէ եանմա՞զ մը իտի՝ տէտիլէր։

33 - Վէ օլ սաաթ գալգըպ՝ Երուսաղէմ ավտէթ էտէրէք օն պիրլեր իլէ բէ-ֆիզլէրինի ճէմ օլմուշ պուլտուլար. 34 - Անլէր տախի՝ Հագիգաթէն Բապպ զըյամ էթմիշ տիր, վէ Սիմոնա կէօրիւնտիւ՝ տէյօրլար իտի։

Պէնտ 146 **Թոմաս հազըր օլմասըդը հայտ Յիսուսըն Երուսաղէմտ**

շայիրտլէրինի կէօրիւմէսի

Մարկ. 11: 14	*Ղուկ. 24: 36—43*	*Յովհ. 20: 19—25*
14 - Անտէն սօնրա օն պիրլերէ սոֆրատա օթու-ռուլար իքէն կէօրիւնիւպ, գըյամ էթմիշ օլաղընը կէօ-	36 - Վէ անլէր պու չէյ-լերի սէօյլէր իքէն, Յիսուս պիզդաթ օրթալարընտա տուրուպ անլէրէ՝ Սէլամ	19 - Վէ հէման օլ կիւն-տէ, եանի հաֆթանընն պի-րինճի կիւնիւնտէ ախշամ օլտըգտա, չակիրտլէրին ճէմ

բէնլէրէ ինանմատըգլարընտան տօլայը, իմանսըզլըգլարը վէ գալպլէրինին գաթըլըգը իչիւն անլէրի թաղիր էյլէտի։

սիզէ՝ տէտի։ 37 - Անլէր իսէ չաչըգ գօրդարադ, պիր պիր բուհ կէօրտիւքլէրի զանընընտա իտիլէր։ 38 - Վէ անլէրէ ինթապէն՝ Նի՞չիւն միւզթարիպ օլընընը, վէ նի՞չիւն գալպլէրինիզտէ էֆքեար զուհուր էտիյօր։ 30 - Էլլէրիմէ վէ այագլարըմա պաղընընը, քի պիզդաթ պէն իմ. պէնի լէմս էտիպ պաղընընը, զիրա բուհուն էթի վէ քէմիքլէրի եօգ տըր, նասըլ քի պէնտէ վար իտիյինի կէօրիւյօրսընընը՝ տէտի։ 40 - Վէ պունու սէօյլէյիպ՝ անլէրէ էլլէրի իլէ այագլարընը կէօսթէրտի։ 41 - Անլէր տախի մէսէրրեթլէրինտէն հէնուզ ինանմայըպ՝ թէաճճիւպ էթմէքտէ իքէն, անլէրէ Պուրատա պիր եէյէճէյինիզ վա՞ր մը՝ տէտի։ 42 - Վէ անլէր անա պիր փարչա փիչմիչ պալըգ վէ պիր մըղտար կէօմէճ պալը վէրտիլէր։ 43 - Վէ ալըպ էօնլէրինտէ եէտի։

օլտըգլարը մահալին գաֆուլարը տախի Եէհուտիլէրին գօրգուսընտան գաֆալը օլտըգը հալտէ, Յիսուս կէլիպ օրթատա տուրարադ անլէրէ՝ Սիզէ սելամէթ օլսուն՝ տէտի։ 20 - Վէ պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա՝ անլէրէ էլլէրինի վէ եանընը կէօսթէրտի. օլ վաղթ չակիրտլէր Բապպը կէօրմէքլէ մէսրուր օլտըլար։ 21 - Վէ Յիսուս ելինէ անլէրէ՝ Սիզէ սելամէթ օլսուն. Փէտէր պէնի իրսալ էյլէտիյի կիպի, պէն տախի սիզի իրսալ էտէրիմ՝ տէտի։ 22 - Վէ պունու սէօյլէտիքտէ, նէֆխ էտիպ անլէրէ՝ Բուհ իլ Գուտսը ալընընը. 23 - Բիմլէրին կիւնահլարընը աֆվ էտէրսէնիզ, անլէրէ աֆվ օլունմըշ օլուր, վէ քիմլէրինքինի թէվգիֆ էտէրսէնիզ, թէվգիֆ օլունմըշ օլուր՝ տէտի։

24 - Ամմա օն իքիլէրտէն պիրի օլուպ՝ Իքիզ տէնիլէն Թովմաս Յիսուսըն կէլտիյի զէման անլէր իլէ պէրապէր տէյիլ իտի։ 25 - Վէ տիկէր չակիրտլէր անա՝ Բապպը կէօրտիւք՝ տէտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Անընն էլլէրինտէ մըխլարընն էսէրինի կէօրիւպ, փարմաղըմը մըխլարընն էսէրինէ գօմադ իսէմ, ասլա ինանմամ տէտի։

ՊԱՊ 36 ՅԻՍՈՒՍԸՆ ՕՆ ՊԻԲԼԷՐԻ ԿԷՕՐԻՒՆԱԼԷՍԻ ՎԷ ՈՒՐՈՒՇՈՒ

ՊԷՆՏ 147 **Թովմաս պէրապէր պուլունտրընտա Յիսուսըն տայիրտլէրինէ կէօրիւնմէսի**

Յովհ. 20: 26—29

26 - Վէ սէքիզ կիւնտէն սօնրա ելինէ չակիրտլէր իչէրիտէ օլուպ՝ Թովմաս տախի անլէր իլէ պէրապէր իտի վէ գափուլար գափալը օլտըգը հալտէ, Յիսուս կէլիպ օրթատա տուրարադ՝ Սիզէ սելամէթ օլսուն՝ տէտի։ 27 - Անտէն սօնրա Թովմասա՝ Փարմաղընը պուրայա ուզաթ վէ էլլէրիմէ պադ, վէ էլինի ուզատըպ եանըմա սոգ, վէ իմանսըզ օլմա, անճադ միւմին օլ՝ տէտի. 28 - Թովմաս անա ճէվապէն՝ Բապպըմ վէ Ալլահըմ՝ տէտի։ 22 - Յիսուս անա՝ [Էյ Թովմաս,] պէնի կէօրտիւյիւն իչիւն իման էթտին. կէօրմէքսիզին իման էտէնլէր նէ՞ միւպարէք տիր՝ տէտի։

ՊԷՆՏ 148 **Գալիլեատա տէնիզին բէնարընտա եէտի շակիրտլէրէ կէօրիւնմէսի**

Յովհ. 21: 1—24

Պունտան սօնրա Յիսուս Տիբերիա տէնիզինին քէնարընտա քէնտիսինի չակիրտլէրինէ թէքրար իզհար էյլէտի, վէ սուրէթ ի իզհարը պու իտի. 2 - Եանի Սիմոն Պետրոս իլէ Իքիզ տէնիլէն Թովմաս, վէ Գալիլեատա վադը Կանա շեհիրինտէն օլան Նաթանայէլ, Զեբեդէոս օղուլլարը իլէ անընն չակիրտլէրինտէն տիկէր իքի քիչի պիրլիքտէ պուլունուպ, 3 - Սիմոն Պետրոս անլէրէ՝ Պալըգ ավընա կիտէճէյիմ՝ տէտի. անա՝ Պիզ տախի սէնին իլէ պէրապէր կիտէրիզ՝ տէյէրէք, չըգըպ տէր ադապ գայըղա պինտիլէր, վէ օլ կէճէ պիր չէյ թութմատըլար։ 4 - Վէ սապահ օլտըգտա՝ Յիսուս տէնիզ քէնարընտա տուրույօր իտի. ամմա չակիրտլէր Յիսուս իտիյինի պիլմէտիլէր։ 5 - Յիսուս իսէ անլէրէ՝ Զօճուզլար, պիր եէյէճէյինիզ վա՞ր մը՝ տէտի. անա՝ Խայր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ 6 - Օ տախի անլէրէ՝ Աղը գայըղընն սաղ թարաֆընա աթընըզ վէ պուլուրսընըզ՝ տէմէսիյլէ աթտըլար, վէ պալըգլարընն չօղըղընտան նաչի անը չէքէմէտիլէր։ 7 - Օլ վադթ Յիսուսըն ռէվտիյի չակիրտ Պետրոսա՝ Պու Բապպ տըր՝ տէտի. Սիմոն Պետրոս տախի Բապպ իտիյինի իչիթտիքտէ, չըփլաղ օլտուղու իչիւն ապասընը գուչանըպ՝ տէնիզէ աթըլտը։ 8 - Տիկէր չակիրտլէր իսէ գարատան ուղագ օլմայըպ՝ անճադ իքի եիւզ արշըն գատար աչըգտա պուլունմալարըյլէ, աղը պալըգլարը իլէ չէքէրէք, գայըգլէ կէլտիլէր։ 9 - Վէ գարայա չըգտըգլարընտա, հազըր պիր աթէշ վէ իւսթիւնէ գօնուլմըշ պալըգ վէ էքմէք կէօրտիւլէր։ 10 - Յիսուս անլէրէ՝ Շիմտի թութտըղընըզ պալըգլարատան կէթիրինիզ՝ տէտի։ 11 - Սիմոն Պետրոս գայըղա կիրիպ՝ եիւզ էլլի իւչ ատէտ պէօյիւք պալըգլէ տօլու ադը գարայա չէքտի, վէ պու գատար չօղ իքէն աղ եըրթըլմատը։ 12 - Յիսուս անլէրէ՝ Կէլինիզ, թաամ էտինիզ՝ տէտի. վէ չակիրտլէրինտէն հիչ պիրի՝ Սէն քի՞մսին՝ տէմէյէ ճէսարէթ էտէմէտի. զիրա Բապպ իտիյինի պիլտիլէր։ 13 - Օլ վադթ Յիսուս կէլիպ՝ էքմէյի վէ քէզալիք պալըղը տախի ալըպ անլէրէ վէրտի։ 14 - Յիսուս էօլիւլէրտէն զբյամ էթտիքտէն սօնրա՝ պու իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ չակիրտլէրինէ կէօրիւնտիւ։

15 - Վէ անլէր Թաամ էթիքտէն սօնրա, Յիսուս Սիմոն Պետրոսա խիթաֆէն, Էյ Սիմոն իպն ի Յովնան, պէնի պունլարտան զիյատէ սէվէ՞ր մի սին՝ տէտի. անա՝ Պէլի, եա Բապպ, սէնի սէվտիյիմի սէն պիլիրսին՝ տէտի. անա՝ Գուզուլարըմը օթլաթ՝ տէտի։ 16 - Եինէ անա իբինճի տէֆա՝ Էյ Սիմոն իպն ի Յովնան, պէնի սէվէ՞ր մի սին՝ տէտի. անա՝ Պէլի, եա Բապպ, սէնի սէվտիյիմի սէն պիլիրսին՝ տէտի. անա՝ Գոյունլարըմա չօպան օլ՝ տէտի։ 17 - Անա իւչինճիւ տէֆա՝ Էյ Սիմոն իպն ի Յովնան, պէնի սէվէ՞ր մի սին՝ տէտիքտէ, Պետրոս քէնտիսինէ իւչինճիւ տէֆա օլարագ՝ Պէնի սէվէ՞ր մի սին՝ տէտիյի իչիւն մահզուն օլուպ, անա՝ Եա Բապպ, սէն հէր չէյի պիլիրսին. սէնի սէվտիյիմի սէն պիլիրսին՝ տէտի։ Յիսուս անա՝ Գոյունլարըմը օթլաթ, 18 - Հագիգաթէն, հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ Սէն կէնճ իքէն քէնտի քէնտինէ գուչանըպ՝ իսթէտիյին եէրէ կիտէր իտին. ամմա իսթիյար օլտուղուն զէման էլլէրինի ուզատաճագսըն տա սէնի պաչգասը գուչատըպ՝ իսթէմէտիյին եէրէ կէօթիւրէճէք տիր՝ տէտի, 19 - Վէ նէ տիւրլիւ էօլիւմլէ Ալլահը Թազիզ էյլէյէճէյինի իմա իչիւն պունու սէօյլէտի. վէ պունու տէտիքտէն սօնրա անա՝ Արտըմ սըրա կէլ՝ տէտի։ 20 - Վէ Պետրոս տէօնիւպ՝ օլ ախչամ Թաամընտա Յիսուսըն կէօքսիւնէ տիւշէրէք՝ Եա Բապպ, սէնի էլէ վերէճէք քի՞մ տիր՝ տէյէն անըն սէվտիյի չակիրտէն արգատան կէլտիյինի կէօրտիւ։ 21 - Պետրոս մէրգումը կէօրիւնճէ, Յիսուսա՝ Եա Բապպ, պու տախի նէ՞ օլաճագ՝ տէտի։ 22 - Յիսուս անա՝ Պէն կէլինճէյէտէք պունուն գալմասընը իսթէրսէմ, սէնին նէ՞ վազիֆէն. սէն արտըմ սըրա կէլ՝ տէտի։ 23 - Իմտի՝ Օլ չակիրտ վէֆաթ էթմէյէճէք տիր՝ քէլամը պիրատէրլեր արասընտա չայը օլտու, ֆագաթ Յիսուս անա՝ Պու վէֆաթ էթմէյէճէք տիր՝ տէմէյիպ, անճագ՝ Պէն կէլինճէյէտէք անըն գալմասընը իսթէրսէմ, սէնին նէ՞ վազիֆէն՝ տէմիշ իտի։

24 - Պու չէյլեր հազգընտա չէհատէթ էտիպ՝ պու չէյլերի եազան հէման պու չակիրտ տիր. վէ անըն չէհատէթի հագգ օլտուղունու պիլիրիզ։

Պէնտ 149 **Գալիլեատա պիր տաղտա օն պիր շակիրտլէրինի կէօրիւնմէսի**

Մատթ. 28: 16—20	*Մարկ. 16: 15—18*
16 - Վէ օն պիր չակիրտլէր Գալիլեայա, Յիսուսըն անլէրէ էմր էթտիյի տաղա վարտըլար։ 17 - Վէ անը կէօրիւնճէ անա՝ սէճտէ գէլտըլար. լաքին պաղտսը չիպնէ էթտիլէր։ 18 - Վէ Յիսուս եանլարընա կէլիպ, անլէրէ խիթապէն տէտի քի՝ Սէմատա վէ զէմինտէ պիւթիւն հիւքիւմէթ պա-	15 - Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Պիւթիւն տիւնեայա կիտիպ՝ հէր մախլուգա պէշարէթի վազ էտինիզ։ 16 - Իման էտիպ վաֆթիզ օլունան խէլաս պուլաճագ, վէ իման էթմէյէն ալէյհինէ հիւքմ օլունաճագ տըր։ 17 - Վէ իման էտէնլեր իլէ չու ալամէթլեր պէրապէր պուլընաճագ, եանի պէնիմ իս-

նա վէրիլտի։ 19 - Իմտի կիտինիզ. ճիւմլէ միլլէթլերի չակիրտ էտինիզ, վէ անլէրի փէտէր վէ Իսպն վէ Ռուհիւլ Գուսսըն իսմինէ վաֆթիզ էտինիզ. 20 - Վէ սիզէ էմր էթտիյիմ չէյլերին ճիւմլէսինի հրգզ էթմէյի անլէրէ թալիմ էտինիզ, վէ իշթէ տիւնեանըն նիհայէթինէ տէյին պէն հէր վագթ սիզին իլէ պէրապէր իմ։ Ամին։

միմլէ ճինլէր չըգարաճագլար, եէնի լիսանլար սէօյլէյէճէքլէր. 17 - Եըլանլար թութաճագլար, վէ միհնլիք չէյ իչսէլեր տախի ասլա զարար վերմէյէճէք. խասթալար իւզերինէ էլլէրինի գոյաճագլար, անլեր տախի չիֆա պուլաճագ տըր։

Պէնտ 150 **Յիսուսըն սօճ կէօրիւնմէսի վէ ուրուճու**

Մարկ. 16: 19—20	*Ղուկ. 24: 44—53*
19 - Իմտի Բապպ անլէրէ սէօյլէտիքտէն սօնրա, սէմայա ըէֆ օլունուպ՝ Ալլահըն սաղընտ ճիւլուս էթտի։ 20 - Անլեր տախի չըգըպ հէր եէրտէ վազ էտէրլեր իտի, Բապպ տախի անլեր իլէ ամիլ օլուպ՝ պէրապէր պուլունան ալամէթլեր վասրթասըյլէ քէլամը իսպաթ էտեր իտի. Ամին։	44 - Պատէհու անլէրէ խիթապէն տահա սիզին իլէ պէրապէր իքէն պէնիմ հագգըմտա Մովսէսին Թէվրաթընտա վէ փէյղամպէրլերտէ վէ մէզամիրտէ ճիւմլէ մուհարրեր օլան չէյլեր իթամամ օլունմագ կէրէք տիր, տէյու սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլեր պունլար տըր տէտի։ 45 - Օ զէման քիթապլարը անլամագ իչիւն զիհնլերինի աչտը։ 46 - Վէ անլէրէ խիթապէն պէօյլէ եազըլմըշ տըր վէ Քրիստոս պէօյլէ էլէմ չէքիպ իւչինճիւ կիւնիւ էմվաթտան գըյամ էթմէք, 47 - Վէ Երուսաղէմտէն պաշլանարագ ճիւմլէ թաիֆէլերէ անըն իսմինտէ թէվպէ վէ կիւնահլար աֆվը վազ օլունմագ կէրէք իտի, վէ սիզ պու չէյ-

լէրին չահիալէրիսինիզ։ 48 - Վէ իչթէ պէն իւզէրի-նիզէ 49 - Փէտէրիմին վա-տընը կէօնտէրտիմ. սիզ ի-սէ եօգարըտան գուվվէթլէ կիյտիրիլինճէյէ տէյին Երու-սաղէմ չէհրինտէ իգամէթ էտինիզ տէտի։

50 - Վէ անլէրի թա Բե-թանիայա գատար տիչարը չըգարըպ էլլէրինի գալտը-բարագ անլէրէ խայր տուա էյլէտի 51 - Վէ անլէրէ խայր տուա էտէր իքէն, անլէր-տէն այրըլըպ սէմայա ու-րուճ էյլէտի, 52 - Վէ անլէր անա սէճտէ գըլըպ քէմալ ը մէսէրրէթլէ Երուսաղէմէ ավտէթ էթտիլէր. 53 - Վէ տաիմ էլ էվգաթ հէյքէլտէ Ալլահա համտ ու սէնա էթ-մէքտէ խտիլէր. Ամին։—

Պէնտ 151 Յովհաննէս ինճիլինին խիրատը

Յովհ. 20: 30—31

30 - Յիսուս չակիրտլէ-րինին էօնիւնտէ պաչգա չօգ ալամէթլէր իճրա էթտի խսէ տէ, պու քիթապտա եազըլը տէյիլ տիր։ Անճագ Յիսուսըն Քրիստոս Իպն Ուլլահ խտիյինէ իման էթ-մէնիզ, վէ իման էտէրէք անընն խամիյլէ հայաթա մա-լիք օլմանըզ իչիւն պունա-լար եազըլմըշ տըր։

Յովհ. 21: 55

25 - Վէ Յիսուսըն իճրա էյլէտիյի տահա նիչէ չէյլէր վար քի՝ էկէր պիրէր պի-րէր եազըլաճագ օլսա, եա-զըլան քիթապլար տիւն-եայա պիլէ սըղմազ զանն էտէրիմ։ Ամին։

ԽԻԹԱՄ

ՄԻՒՆՏԷՐԻԶԱԹ

Սահիճ։

Մուգաստէմէ 7

Մալիտնաք ը մուհիմմէ 9

ՄԷՊՏԷՍ 1

Տէօրթ Ինճիլլերին մուհարրիր վէ բարիխ ի բահրիրի 11

ՄԷՊՏԷՍ 2

Տէօրթ Ինճիլլերին գանօնը 18

ՄԷՊՏԷՍ 3

Յիսուսին էյլա՝ էլարը (շիր վէ նէսր) 26

Յիսուսին թէմսիլլերի 38

Յիսուսին միճիզլերի 39

Յիսուսին միրեալէ՝մէլերի վէ վազըալար արասընտա էյլամիարը . 41

ՄԷՊՏԷՍ 4

Յիսուսին տինի հայաթը 43

Թաբսիգաթրին սպաշ բազմիմիերի 46

Թաբսիգաթրին իսրիտատը 60